

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНА ПАРЛАМЕНТСЬКА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ»**

УКРАЇНСЬКІ БІБЛІОГРАФИ

Біографічні відомості

Професійна діяльність

Бібліографія

Вип. 1

Київ 2008

Біобібліографічний довідник знайомить з творчими біографіями українських бібліографів – теоретиків і практиків. Значне місце займають відомості про бібліографознавців, розробників теорії, історії, методики бібліографії та дослідників проблем організації бібліографічної справи, викладачів бібліографії у ВНЗ України, фахівців інформаційних технологій. Подано також матеріали про осіб інших професій, які зробили значний внесок у бібліографічну справу.

Видання розраховано на наукових працівників у галузі бібліотекознавства і бібліографії, викладачів, студентів вищих та середніх навчальних закладів, працівників бібліотек усіх видів і форм власності.

Українські бібліографи. Біографічні відомості. Професійна діяльність. Бібліографія / ДЗ «НПБУ»; Авт.-уклад.: Р.С. Жданова, Н.І. Абдуллаєва, В.О. Кононенко; наук. ред. В.О. Кононенко, Н.Я. Зайченко; відп. ред. Т.І. Вилегжаніна. – К., 2008. – 232 с.

Авторський проект, загальна редакція та передмова головного бібліографа
Національної парламентської бібліотеки України – ***Р. С. Жданової***

Автори-укладачі: ***Р. С. Жданова***
Н. І. Абдуллаєва
В. О. Кононенко
за участю Л. Ю. Коцирій, І. О. Негрейчук

Наукове редагування: ***В.О. Кононенко***
Н.Я. Зайченко

ВІД УКЛАДАЧІВ

Біобібліографічний довідник «Українські бібліографи» знайомить з творчими біографіями українських бібліографів, які стояли біля витоків вітчизняної бібліографії, і тих, котрі працюють сьогодні. Кожен з них посідає почесне місце у безперервній шерензі творців бібліографічної науки і практики. Значне місце займають відомості про українських бібліографознавців, розробників теорії, історії, методики бібліографії та дослідників проблем організації бібліографічної справи, викладачів бібліографії у ВНЗ України, фахівців інформаційних технологій. Подано також матеріали про осіб інших професій, які зробили значний внесок у бібліографічну справу.

Усі матеріали про бібліографів розміщені в абетковому порядку прізвищ. До першого випуску видання ввійшло 188 персоналій (на літери А–К). Загалом на сьогодні у довіднику зібрано відомості про 350 осіб. Робота з виявлення матеріалів продовжується.

Кожна біобібліографічна стаття складається з трьох частин. Перша – містить стислі біографічні відомості: прізвище, ім'я та по батькові, дати життя, місце народження та смерті за колишнім і сучасним адміністративним поділом, навчальний заклад, в якому діяч здобув освіту та фах, дані про творчий і життєвий шлях, основні напрями бібліографічної діяльності, вчені звання, урядові нагороди тощо.

У другій частині у хронологічному порядку подано перелік праць бібліографів: бібліографічні посібники та списки різноманітної типової й видової палітри. Поряд із фундаментальними науково-допоміжними бібліографічними покажчиками наведено рекомендаційні. Усі разом вони дають можливість проаналізувати стан інформаційного забезпечення науки та культури на різних історичних відтинках часу. Доробок бібліографів представлений якнайповніше, що допоможе науковцям різних галузей знання одержати інформацію та залучити до наукового обігу значну кількість бібліографічних матеріалів.

Третя частина включає розташовані в хронологічному порядку праці про бібліографів.

Опис здійснено згідно з ГОСТ 7.1–84 «Библиографическое описание документа: общие требования и правила составления», але з деякими особливостями. В описі окремо виданих праць подаються тільки основні елементи бібліографічного опису, факультативні (колективний автор, редактор, ілюстратор, серії та підсерії, кількісна характеристика тощо) не вказуються. Якщо друкована праця підготовлена у співавторстві, то в області приміток зазначено: „У співавт.”.

Систему скорочень слів застосовано не тільки в бібліографічних описах, а й у текстовій частині. Ці скорочення не утруднюють розуміння тексту. Не скорочуються назви книг, статей, конференцій, сесій, комітетів, наукових тем тощо, які, як правило, наводяться у лапках.

Довідник „Українські бібліографи” на відміну від видань такого типу, присвячених іншим галузям знань, виконує не лише довідкову функцію, а й є ґрунтовним показником української бібліографії другого ступеня і джерелом вивчення історії української бібліографії як складової бібліографознавства. Відомості ж про теоретичні напрацювання сприятимуть становленню і розвитку української бібліографічної науки.

Слід зазначити, що разом з укладачами представленої праці активно співпрацювали книгознавці, вчені, письменники та інші особи. Серед них – С.І. Білокінь, Т.В. Добко, С.А. Захаркін, Г.Д. Зленко, Г.І. Ковальчук, В.І. Лутовинова, А.А. Непомнящий, В.С. Пашкова, М.Р. Селівачов, О.О. Сидоренко, О.М. Устіннікова, М.А. Шудря та багато інших. Усім їм укладачі висловлюють щиру подяку.

Матеріали даного видання передбачається представити на сайті ДЗ «НПБУ». Будь-які доповнення та слушні зауваження, які сприятимуть вдосконаленню цього видання, будуть з вдячністю враховані укладачами.

Побажання, зауваження та доповнення просимо надсилати на адресу:

Україна, 01001, м. Київ, вул. Грушевського, 1. ДЗ «Національна парламентська бібліотека України». Науково-бібліографічний відділ.

Тел. 278-43-31.

E-mail: nbv@nplu.org

1. АБАКУМОВ Олександр Васильович [н. 10.07.1946, с. Ново-Томишово Ульянов. обл., РФ] – укр. бібліограф. Народився в родині офіцера Рад. армії, вихідця з Гуляйпільщини. У 1948 родина переїхала в Україну, з 1949 мешкає в Києві. А. закінчив механ.-машинобуд. ф-т КПІ (1969), план.-екон. ф-т Київ. ін-ту нар. госп-ва (1976). Працював на з-ді "Комуніст" (нині "Радар") старш. інженером-програмістом (1969–1992). Був одним із засновників системи механообробки з числ. програм. упр. за допомогою ЕОМ на підприємстві та його поширення у галуз. виробництві. Остаточо перекваліфікувався в гуманітарія (з 1992) і почав працювати в НБУВ (бібліотекарем, провід. бібліотекарем), зосередившись на наук. пробл. застосування методології програмув. в галузях соціал., гуманітар. і народознав. наук, а також на інформ.-бібліогр., соціол. (зокрема, демогр.), етніч., філол., археол., іст. та популяц.-антропол. дослідженнях. Друкувався у наук. зб. та в наук. період. вид.: "Наука і культура. Україна", "Мовознавство", "Українська біографістика", "Наукові праці НБУВ", "Енциклопедія сучасної України", "Київська старовина", "Ономастика України I тис. н.е.", "Ономастика Полісся", "Іншомовні елементи в ономастиці України", "Slavica та baltica в ономастиці України", "Интеграция археологических и этнографических исследований" (РФ), "Археологические микрорайоны Северной Евразии" (РФ), "Экономическая и философская газета" (РФ) та ін. Крім того, має близько 150 наук.-популяр. та публіцист. статей. А. виступав на наук. конф. НБУВ з доп. і повідомл. з бібліотекознав. тематики: "Соціальна роль бібліотечної професії в історичному контексті" (2002) і "Блок-схема методологія аналізу культурно-історичної бібліографічної спадщини на прикладі генезису кирилиці" (2004).

Тв.: Генезис давньоруської писемності // *Наука і культура. Україна.* – К., 1989. – Вип. 23. – С. 292–295; Давньоруське коріння кирилиці // *Наук. пр. НБУВ.* – К., 2000. – Вип. 3. – С. 276–285; „Роуиські письмени” – арамейські чи греко-руські? // *Київ. старовина.* – 2001. – № 2. – С. 145–150; *Газети України, 1930–1934 рр.* – К., 2004. – Т. 1–2. – Брав участь у підготовці; *Симон Петлюра в Українській революції, 1917–1920 рр.: (За матеріалами газет. фондів НБУВ): Анот. бібліогр. покажч.* – К., 2006. – У співавт.

О.С. Лук'янчук

2. АВРАМЕНКО (Косенко) Галина Миколаївна [н. 26.03.1948, с. Тучин Гоцан. р-ну Рівнен. обл.] – укр. бібліограф-бібліотекознавець. Закінчила ХДІК (1970). Працювала методистом, редактором (з 1970), бібліографом-краєзнавцем (з 1978). Зав. наук.-бібліогр. від. Вінниц. ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва.

Тв.: 75 років Вінницькій державній обласній науковій бібліотеці ім. К.А. Тімірязєва (1907–1982): *Бібліогр. покажч.* – Вінниця, 1982; С.В. Руданський (1834–1873): *Бібліогр. покажч.* – Вінниця, 1983. – У співавт.; *Марко Вовчок і Вінниччина (1833–1907): Бібліогр. покажч.* – Вінниця, 1983; *Природа і природні багатства Вінниччини: Бібліогр. покажч. л-ри.* – Вінниця, 1983. – У співавт.; *Вінниччина у Великій Вітчизняній війні: Бібліогр. покажч.* – Вінниця, 1984. – У співавт.; *А.П. Свидницький (1834–1871): Реком. покажч.* – Вінниця, 1984. – У

співавт.; Увековечение памяти Н.И. Пирогова: Библиогр. указ. – Винница, 1984. – У співавт.; Кабінет науково-технічної інформації при сільській бібліотеці: (З досвіду роботи б-ки-філ. с. Білян Могилів-Поділ. р-ну). – Винница, 1984; Памятники истории и культуры Винницкой области: Науч.-вспом. библиогр. указ. – Винница, 1986. – У співавт.; Нова система бібліографічного інформування спеціалістів агропромислового комплексу – в дії. – Винница, 1988; Ілля Гаврилович Шульга: Бібліогр. покажч. – Винница, 1991. – У співавт.; На шляху відродження: (До першої річниці незалежності України): Бібліогр. покажч. – Винница, 1992; Духовність і проблема формування особистості: Бібліогр. покажч. – Винница, 1995; 1994 рік – Міжнародний рік сім'ї: Бібліогр. покажч. – Винница, 1994; "Я стверджуюсь, я утверждаюсь, бо я живу...": (Україна: 5 років незалежності): Бібліогр. покажч. – Винница, 1996; Науково-педагогічна діяльність М.І. Пирогова: Бібліогр. покажч. – Винница, 1997; Пироговський меморіал у Вінниці: Бібліогр. покажч. – Винница, 1997; Імена, повернуті на Батьківщину: Бібліогр. покажч. – Винница, 1998; Мова – невмирущий скарб народу: Бібліогр. покажч. – Винница, 2000. – У співавт.; „Гіркий був келих миттєвий ...”: Бібліогр. покажч. – Винница, 2001; Україна – нова стратегія розвитку: (Бібліогр. покажч.). – Винница, 2002; Місцеве самоврядування: історія і сучасність: (Бібліогр. покажч.). – Винница, 2002; Син Подільської землі, співець її краси і слави: До 90-річчя від дня народж. М.П. Стельмаха (1912–1983). – Винница, 2002; Борис Хоменко – письменник, літературознавець: (Бібліогр. покажч.). – Винница, 2002; Василь Циганюк – основоположник на ниві культури: [Бібліогр. вид.]. – Винница, 2003; Тарас Шевченко і Вінниччина: Бібліогр. покажч. – Винница, 2004; Афганська неоголошена війна (1979–1989): Вінниц. вимір. – Винница, 2004; Знаменні і пам'ятні дати 2007 року: Хронол. список. – Винница, 2006; Вінницька ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва в контексті історії та інноваційному поступі сьогодення: Монографія. – Винница, 2007. – У співавт.

Літ.: Авраменко Галина Миколаївна // Гальчак С.Д. Красознавці Вінниччини: Біографії. Бібліографія. – Винница, 2005. – С. 5.

3. АДРІАНОВА-ПЕРЕТЦ Варвара Павлівна [30.04(12.05).1888, м. Ніжин, Черніг. обл. – 06.06.1972, м. Ленінград, РФ] – рос. і укр. літературознавець, текстолог, книгознавець, бібліограф, педагог, чл.-кор. АН УРСР (1926), АН СРСР (1943). Засл. діяч науки РРФСР. Дружина В.М. Перетца. Закінчила Київ. ун-т (1912). Захистила дис. "Життє Олексія чоловіка божого в давній руській літературі і народній словесності" (1917). Працювала в Ін-ті рос. л-ри АН СРСР (Пушкін. дім) (1934), зав. сектору давньорус. л-ри (1947–1951). Перша друк. пр. – "Київський уривок псалтиря XIV віку" (1908). Основні теми числен. розвідок А.-П. – укр.-рос. літ. зв'язки, рос. демократ. л-ра, зокрема сатира XVII–XVIII ст., старовин. театр, паломн. л-ра, взаємо-зв'язки давньорус. л-ри і фольклору, поет. стилі Давньої Русі, "Задонщина". Співавт. колект. пр. "Історія російської літератури" (1941–1948) та ін. Осн. книгознав. дослідж. – „Материалы для истории цен на книги в Древней Руси XVI–XVIII вв.” (1912). Уклала бібліогр. покажч. вид., перекладів і дослідж. „Слова о полку Игореве” (1940). Редагувала

(1947–1954) "Труды древнерусской литературы" Ин-ту рос. л-ри АН СРСР. Нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора за видатні заслуги в розвитку науки у зв'язку з 220-річчям АН СРСР (1945), медалями "За оборону Ленінграда" (1945), "За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг." (1946), орденом Леніна (1954).

Тв.: *Материалы для истории цен на книги в Древней Руси XVI–XVIII вв.* – СПб., 1912; *Сцена та костюм в українському театрі XVII–XVIII вв.* // Україна. – 1925. – Кн. 3. – С. 88–107; *Полтавські прислів'я в записках 1850-х років* // Етногр. вісн. УАН. – К., 1926. – Кн. 3. – С. 148–153; *З діяльності єзуїтів на Україні і Білорусі наприкінці XVI ст. за новими документами* // Україна. – 1927. – Кн. 3. – С. 3–9; *Библиография русской школьной драмы и театра XVII–XVIII вв.* // *Старинный спектакль в России: Сб. ст.* – Ленинград, 1928. – С. 184–197; *Очерки по истории русской сатирической литературы XVII в.* – М.; Ленинград, 1937; *Древнерусская повесть. Вып. 1.* – М.; Ленинград, 1940. – У співавт.; *Слово о полку Ігореве: Библиогр. изд., пер., исслед.* – М.; Ленинград, 1940; *Очерки поэтического стиля Древней Руси.* – М.; Ленинград, 1947; *Древняя русская литература (XI–XVIII вв.)* // БСЭ. – 2-е изд. – М., 1955. – Т. 37. – С. 156–157; *З історії сатирично-гумористичної рукописної української літератури XVII–XVIII ст.* // Рад. літературознавство. – 1957. – № 4. – С. 81–83; *Список печатных трудов акад. В.Н. Перетца* // Перетц В. Н. *Исследования и материалы по истории старинной украинской литературы XVI–XVIII вв.* – М.; Л., 1962*; *"Слово о полку Ігореве" и памятники русской литературы XI–XIII веков.* – Ленинград, 1968; *Археологические и источниковедческие труды В.Н. Перетца* // *Археогр. ежегодник.* – 1969. – С. 275–280; *Древнерусская литература и фольклор.* – Ленинград, 1974.

Лім.: Берков П.Н. *Крупнейший знаток литературы: Юбилей В.П. Адриановой-Перетц* // Веч. Ленинград. – 1948. – 12 мая; *Адрианова-Перетц Варвара Павловна* // БСЭ. – 2-е изд. – М., 1950. – Т. 1. – С. 418; *Адрианова-Перетц, Варвара Павловна* // МСЭ. – 3-е изд. – М., 1958. – Т. 1. – С. 159–160; *Адрианова-Перетц Варвара Павловна* // *Сов. ист. энцикл.* – М., 1961. – Т. 1. – Стб. 219; *Горячева Р. И. Варвара Павловна Адрианова-Перетц: Библиогр. указ.* – М., 1963; *Дробленко В. Ф. К 75-летию Варвары Павловны Адриановой-Перетц* // Изв. АН СССР. – М., 1963. – Т. 22, вып. 2. – С. 153–155; *Мишанич О.В. Адрианова-Перетц В.П.* // ЕСУ. – К., 2001. – Т. 1. – С. 197–198; *Адрианова-Перетц В. П.* // *Жінки України.* – К., 2001. – С. 6; *Адрианова-Перетц В.П.* // ЕІУ. – К., 2003. – Т. 1. – С. 42; *Піскова Е. Адрианова-Перетц Варвара Павлівна* // *Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України: Біобібліогр. довід.* – К., 2005. – Ч. 1. – С. 31–34; *Адрианова-Перетц Варвара Павлівна* // *Матеріали до Українського біографічного словника: Корот. біогр. довідки.* – К., 2006. – Вып. 1: А. – С. 53; *Адрианова-Перетц Варвара Павлівна* // *Палій В.М., Храмов Ю.О. Національна академія наук України. 1918–2008. Персональний склад.* – 5-е вид., доп. і випр. – К., 2008. – С. 125.

Н.І. Абдуллаєва

4. АЙЗЕНШТОК Ієремія Якович [21.02.(04.03).1900, м. Єлисаветград, тепер м. Кіровоград – 07.06.1980, м. Ленінград, РФ] – укр. літературознавець, педагог, бібліограф, канд. філол. наук (1935). Закінчив Харк. ін-т нар. освіти (ХІНО) (1921), аспірантуру при ньому (1925). Учень М. Сумцова та О. Білецького. Працював секретарем н.-д. каф. літературознавства ХІНО (1925–1930), вчен. секретарем Ін-ту ім. Т. Шевченка (1924–1931), на ред. роботі в Партвидавці КП(б)У (1931–1934). Проживав у Ленінграді (з 1934), був наук. співроб. Ін-ту рос. л-ри АН СРСР та Всесоюз. НДІ театру та музики, викладав у Київ. та Ленінгр. ун-тах, очолював секцію худож. перекладу Ленінгр. секції Спілки письмен. РРФСР. Друкувався з 1914. Авт. близько 600 друк. пр., переважно з питань історії укр. та рос. л-р XIX ст., історії слов'ян. філології. Осн. пр. в галузі бібліографії – "Указатель литературы по поэтике, 1900–1922" (у співавт. з І. Кагановим; 146 поз.), вперше вміщений як додаток до рос. вид. кн. Р. Мюллера-Фреєнфельса "Поэтика" (1923) і того ж року перевиданий окремо. Здобув високу оцінку фахівців, зокрема, М. Алексєєва, Б. Ейхенбаума, В. Жирмунського. Серед ін. бібліогр. пр. – допов. до покажч. О. Гуцала "Україна: Книжки й неперіодичні видання рр. 1914–1917" (1918; 40 поз.) та М. Баженова "Григорий Федорович Квитка-Основьяненко" (1919; 125 поз.). Актуал. пробл. бібліографування укр. період. преси порушив у ст. "Українська журнальна бібліографія" (1923). Опублікував рец. на ряд довідк.-бібліогр. вид.: "Українознавство" С. Єфремова (1920), "Т.Г. Шевченко: Матеріали для бібліогр. за рр. 1903–1921" М. Яшека (1922), "Покажчик літератури українською мовою в Росії за 1798–1897 роки" Д. Дорошенка (1925), "Українська мемуаристика, 1914–1924" І. Калиновича (1925), "Русская литература от символизма до наших дней" Є. Нікітіної (1926), "Десять років української літератури (1917–1927)" О. Лейтеса і М. Яшека (1928), "Теория литературы" С. Балухатого (1929). Видав пам'ятку укр. бібліографії XIX ст. "Опись книгам, принадлежавшим Т.Г. Шевченку" Ф. Лазаревського (1923). Архів А. зберігається в Ін-ті л-ри НАН України, особиста бібліотека (близько 11 тис. од.) – у НБУВ.

Тв.: Додатки до покажчика неперіодичних видань по українознавству за рр. 1914–1917 // *Наше минуле.* – 1918. – № 3. – С. 187–189; Доповнення до покажчика літератури про Г.Х. Квітку та його твори // *Зап. Іст.-філол. від. УАН.* – 1919. – Кн. 1. – С. 138–144; *Указатель литературы по поэтике, 1900–1922.* – Х., 1923. – У співавт.; *Українська журнальна бібліографія* // *Книга.* – 1923. – № 3. – С. 7–9; *Українські поети-романтики 20–40-х років XIX ст.* – К., 1968; *Гербель Микола Васильович* // *Шевченк. слов.: У 2 т.* – К., 1978. – Т. 1. – С. 152–153; *Доманицький Василь Миколайович* // *Шевченк. слов.: У 2 т.* – К., 1976. – Т. 1. – С. 195; *Автобіографія; Вибрані листи (1910-ті–1920-ті рр.)* / Упоряд., підгот. текстів та комент. С. Захаркіна. – К., 2003. – С. 114. – [Про листи І.Я. Айзенштока до І.Я. Кагановича та О.М. Фінкеля, які зберігаються у фондах ХДНБ].

Літ.: Фомин А.Г. *Путеводитель по библиографии, биобиблиографии, историографии, хронологии и энциклопедии литературы: Сист., аннот. указ. рус. кн. и журн. работ, напечат. в 1736–1932 гг.* – Л., 1934. – С. 81; Айзеншток Ієремія // Романенчук Б. *Азбуковник: Енцикл. укр. л-ри.* – Філадельфія, 1969. – Т. 1.

– С. 35–36; Кирилюк Є.П. Сімдесятиліття Ієремії Айзенштока // Рад. літературознавство. – 1970. – № 6. – С. 92–93; Шолом Ф. Вчений-шевшенкознавець // Літ. Україна. – 1975. – 11 берез.; Айзеншток Ієремія Якович // Шевченк. слов.: У 2 т. – К., 1976. – Т. 1. – С. 26–27; Кирилюк Є., Павлюк М. Любов і неспокій ученого. До 80-річчя з дня на родж. І.Я. Айзенштока // Літ. Україна. – 1980. – 11 берез.; Сарана Ф.К. Пам'яті товариша [І. Айзенштока] // Літ. України. – 1980. – 13 черв.; Ієремія Якович Айзеншток // УЛЕ. – К., 1988. – Т. 1. – С. 30–31; Гальченко С. Про працю І.Я. Айзенштока над науковою біографією О.О. Потебні // О.О. Потебня і проблеми сучасної філології: [Зб. наук. пр.]. – К., 1992. – С. 191–194; Айзеншток Ієремія Якович // Мистецтво України: Біогр. довід. – К., 1997. – С. 11; Бородін В.С. Айзеншток Ієремія Якович // ЕСУ. – К., 2001. – Т. 1. – С. 234; Ієремія Айзеншток: Автобіографія. Вибрані листи (1910-ті – 1920-ті роки) / Упоряд., підгот. текстів та комент. С. Захаркіна. – К., 2003; Айзеншток Ієремія Якович // Видання «Кобзаря» у фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Бібліогр. показч. – О., 2005. – С. 53; Айзеншток Ієремія (Ярема) Якович // Матеріали до Українського біографічного словника: Корот. біогр. довідки. – К., 2006. – Вип. 1: А. – С. 57–58; Айзенштока І.Я. Бібліотека // Лисенко І. Словник українських приватних бібліотек. – К., 2009. – С. 6–7.

С.А. Захаркін

5. АЛЕКСАНДРОВА (Одарченко) Людмила Петрівна [н. 16.05.1957, с. Пашківка Макарів. р-ну Київ. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила КДІК (1978). Працювала бібліографом, голов. бібліографом в ДІБ України (1980–1992).

Тв.: Давня Русь: Реком. бібліогр. показч. – К., 1982. – У співавт.; Українська РСР в братній сім'ї радянських народів: (До 60-річчя утворення СРСР): Реком. бібліогр. показч. – К., 1982. – У співавт.; Компартія України – бойовий загін КППС: Реком. показч. л-ри. – К., 1983. – У співавт.; Навічно в пам'яті народній: Бібліогр. показч. про знищені гітлерів. окупантами села УРСР та їх відродж. у післявоєн. період. – К., 1985; Краєзнавчі видання бібліотек Української РСР в 1981–1985 рр.: Бібліогр. показч. – К., 1986; Краєзнавчі видання державних бібліотек системи Міністерства культури Української РСР в 11-й п'ятирічці: Огляд вид. – К., 1986; Історія Української РСР: Наук.-допом. бібліогр. показч. за рік 1988. – К., 1989. – У співавт.; Історія України: Наук.-допом. бібліогр. показч. за рік 1989. – К., 1990. – У співавт.; Історія інтелігенції Української РСР, 1917–1990 рр.: Наук.-допом. бібліогр. показч. – К., 1991. – У співавт.; Література, повернена з фонду спеціального зберігання: (Бібліогр. показч. л-ри). – К., 1992. – У співавт.

6. АЛЕКСЄЄВ Михайло Павлович [24.05(05.06).1896, м. Київ – 19.09.1981, м. Ленінград, РФ] – рос. і укр. літературознавець, мистецтвознавець, фольклорист, бібліограф, акад. АН СРСР з 1958. Закінчив Київ. ун-т (1918). Був проф. стипендіатом Новорос. ун-ту (1920–1924, Одеса), зав. наук.-бібліогр. від.

Одес. держ. публ. б-ки (1924–1927). Брав участь у діяльності Одес. від-ня Всеукр. асоц. сходознавства, заснував Пушкін. наук. коміс. при Одес. Будинку вчених. У 1928–1932 – проф. Иркут., пізніше – Ленінгр. ун-ту, 1978–1981 – голова Міжнар. ком. славістів. У 1916–1927 виступав у період. виданнях Києва та Одеси як бібліограф, муз. критик, публікатор арх. документів, книгознавець, історик культури. Упорядкував бібліографію про Л. Бетховена, Ф. Шуберта, І. Тургенева. Друкував ст. про творчу спадщину О. Пушкіна й О. Островського на Україні, О.І. Білецького, М.К. Гудзія. Підтримував особисті і творчі взаємини з М. Рильським (у музеї М. Рильського в Києві зберігаються листи поета до А.).

Тв.: *Ширяевская театральная библиотека // Театр. – О., 1922. – № 3. – С. 4–5; Материалы к тургеневской библиографии (1918–1919) // Тургенев и его время / Под. ред. Н.Л. Бродского. – М.; Пг., 1923. – Сб. 1. – С. 317–324; Судьба книги // Силуэты. – О., 1923. – № 3. – С. 7; Гибель книг // Библиотечные преступники: Сб. ст. – Х., 1924. – С. 79–98; Пушкин и библиотека Воронцова // Пушкин: Ст. и материалы. – О., 1926. – Вып. 2. – С. 92–98; Краткий библиографический указатель важнейшей литературы о Бетховене // Музыка и революция. – М., 1927. – № 3. – С. 41–44. – У співавт.; Материалы для биографического словаря одесских знакомых Пушкина // Пушкин: Ст. и материалы. – О., 1927. – Вып. 3. – С. 19–97; Бетховен: Материалы для библиогр. указ. рус. лит. о нем (1827–1927). – О., 1927–1928. – Вып. 1–2. – У співавт.; Франц Шуберт: Материалы для библиогр. указ. // Венок Шуберту, 1822–1928: Этюды и материалы. – М., 1928. – С. 70–79. – У співавт.*

Лит.: *Алексеев М.П. // Наука и научные работники СССР: Справочник. – Л., 1928. – Ч. 6. – С. 8; Михаил Павлович Алексеев: Библиогр. указ. / Сост. Г.Н. Финашина. – М., 1972; Зленко Г. Д. Годы поиска и труда // Веч. Одесса. – 1976. – 5 июня; Зленко Г.Д. Знак шани Тургеневу // Україна. – 1979. – № 32. – С. 15; Зленко Г.Д. Книга, яка не побачила світу // Черкас. правда. – 1979. – 18 листоп.; Зленко Г.Д. Первенец советской Тургенианы // Лит. Россия. – 1979. – 5 окт.; Зленко Г.Д. Дослідник книжкових доль // Чорномор. комуна. – 1981. – 7 лип.; Боровой С.Я. Труды академика Алексеева // Веч. Одесса. – 1983. – 10 сент.; Зленко Г.Д. Алексеевські читання // Рад. літературознавство. – 1983. – № 10. – С. 75; Баскаков В.Н. Алексеевские чтения в Одессе // Рус. лит. – 1987. – № 1. – С. 248–249; Заславський І.Я. Алексеев Михайло Павлович // УЛЕ. – К., 1988. – Т. 1. – С. 43; Зленко Г.Д. Первая в длинном ряду // Радуга. – К., 1988. – № 12. – С. 150–162; Щербина Л.А. Алексеев в Одессе // Вся Одесса: Антология; Словарь. – М., 1997. – С. 889–890; Алексеев Михайло Павлович // ЕСУ. – К., 2001. – Т. 1. – С. 365–366; Зленко Г.Д. Алексеев Михайло Павлович // Бібліографи Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Біобібліогр. довід. – О., 2002. – С. 7–9; Алексеев Михайло Павлович // Матеріали до Українського біографічного словника: Корот. біогр. довідки. – К., 2006. – Вып. 1: А. – С. 82–83; Алексеева М.П. Библиотека // Лисенко І. Словник українських приватних бібліотек. – К., 2009. – С. 8–9.*

В.О. Кононенко

7. АЛЬОХІН Давид Савович [р. н. невід., Донец. обл. – 1984] – укр. бібліотекознавець, бібліограф. Закінчив Харк. ін-т червоної професури. Працював на парт. та держ. роботі, а потім – голов. бібліографом, зав. довід.-бібліогр. від. у ДІБ України (1953–1982).

Тв.: *Лауреаты государственных премий в области исторических наук: Библиогр. указ. – К., 1954. – У співавт.; 15-річчя возз'єднання українського народу в єдиній Українській Радянській Державі: Список л-ри. – К., 1954; Революція 1905–1907 рр. на Україні: Бібліогр. покажч. – К., 1955. – У співавт.; Письменные справки по истории сел Украинской ССР // Зап. Гос. публ. ист. б-ки РСФСР. – М., 1956. – Вып. 12. – С. 138–150. – У співавт.; 250 років Полтавської битви (1709–1959): Бібліогр. і метод. матеріали для мас. б-к. – К., 1959; Революція 1905–1907 рр. на Україні: Бібліогр. покажч. ювіл. л-ри.: До 50-річчя першої рос. революції. – К., 1959; Комсомол України: Бібліогр. покажч. – К., 1959. – У співавт.; Історія Києва: Бібліогр. покажч. Т. 2. Київ соціалістичний. Вып. 1. (1917 – червень 1941). – К., 1963. – У співавт.; Комсомол України від ХІХ до ХХ з'їзду ЛКСМУ: Корот. бібліогр. покажч. на допомогу комсом. працівникам. – К., 1966; Статистика народного господарства і культури Української РСР: Бібліогр. покажч. – К., 1968. – У співавт.; Більшовицькі організації в боротьбі за зміцнення Радянської влади на Україні (березень 1917–1920 рр.): Покажч. кн. і журн. публ. – К., 1971. – У співавт.; Їх життя – приклад для молоді: Покажч. л-ри про життя і діяльн. соратників і учнів В.І. Леніна. – К., 1973–1974. – Вып. 1–2; Методичні поради для складання ретроспективних бібліографічних покажчиків "Історія міст і сіл Української РСР". – К., 1977; Координація і кооперування діяльності бібліотек УРСР у галузі краєзнавчої бібліографії // Бібліотекознавство і бібліогр. – К., 1979. – Вып. 19. – С. 50–57; Короткий бібліографічний покажчик радянських видань збірників документів і матеріалів з історії Української РСР. – К., 1980. – У співавт.*

8. АПАНОВА Маїса Василівна [н. 14.04.1931, м. Нікополь Дніпропетр. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила Київ. мед. ін-т (1955). Працювала лікарем-педіатром у містах Рівному, Лієпаї, Запоріжжі (1955–1969), потім бібліографом (з 1970), зав. сектору, зав. від. наук. та реком. бібліографії (1973–1986) ДНМБ України (нині ННМБУ). Нагороджена значком “Отличник здравоохранения” (1980), медаллю “Ветеран труда” (1984), ювіл. медалями, почес. грамотами.

Тв.: *Ошибки клинической диагностики, их причины и значение: Список отеч. лит. – К., 1976; Нозогеография: Рек. указ. отеч. лит. – К., 1974; Гормоны и головной мозг: Науч.-вспом. указ. отеч. и иностр. лит. (1968–1982). – К., 1983. – У співавт.; Волкович Николай Маркианович: Науч.-вспом. указ. отечеств. и зарубеж. лит. (1885–1983). – К., 1984. – У співавт.*

9. АРОНОВА-ЗЛАТОПОЛЬСЬКА (Аронова) Фріда Самійлівна [28.10.1900, м. Одеса – р. і м. с. невідоме] – укр. бібліограф. Закінчила Харк. ін-т нар. госп-ва (1924). Працювала лаборантом в Харк. рентген-акад. (1921–1922),

референтом Харк. окруж. прокуратури (1924–1941), статистом евако-госпітала (1941–1944); протягом 1944–1965 – бібліографом, старш. та голов. бібліографом ДНМБ України (нині ННМБУ). Нагороджена медаллю "За победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг."

Тв.: Советская медицинская гельминтология: Библиогр. указ., 1940–1949 гг. – К., 1952; Советская медицинская гельминтология: Библиогр. указ. (1950–1955 гг.) – К., 1958; Н.И. Пирогов на Украине: Библиогр. указ. лит. – К., 1961. – У співавт.; Компоненты крови и кровозаменители: Библиогр. указ. отеч. лит. (1948–1958). – К., 1961; Советская медицинская гельминтология: Библиогр. указ. отеч. лит. (1956–1960 гг.). – К., 1964. – У співавт.; Скарлатина: Библиогр. указ. отеч. лит. (1928–1958 гг.). – К., 1964.

10. АРЮПИНА Ліна Володимирівна [н. 24.06.1953, м. Одеса] – укр. філолог, книгознавець, бібліотекар-бібліограф. Закінчила ОДУ ім. І.І. Мечникова за фахом рос. мова і л-ра (1977), КДК – за фахом бібліотекар-бібліограф (1987). З 1977 працювала в ОДНБ ім. М. Горького у від. обслуговування читачів, бібліогр., методичному. Обіймала посади бібліотекаря, провід. та голов. бібліотекаря, з 1987 – зав. від. рідкіс. видань і рукописів. Брала участь у підготовці бібліогр. щорічників „Одеська письменницька організація в ... році”. Складені нею покажч. вийшли в сер. „Письменники Одеси” та „Літературна Одеса”. Авт. ряду ст. з питань книгознавства. Один з провід. фахівців з питань автоматизації бібліогр. процесів. Брала участь у наук.-практ. конф. в ОДНБ ім. М. Горького, в НБУВ, в ОДУ ім. І.І. Мечникова, у Держ. арх. Одес. обл., конгресі IFLA (1995, Стамбул, Туреччина).

Тв.: На стенде серия «Эврика»: [Вист. в ОДНБ] // Веч. Одесса. – 1978. – 25 нояб.; «Мир вам!»: [Вист. до 125-річчя від дня народж. Шолом-Алейхема] // Веч. Одесса. – 1984. – 28 февр.; Василь Васильович Фащенко: Біобібліогр. покажч. – О., 1985; Григорій Андрійович В'язовський: Біобібліогр. покажч. – О., 1985; Не ради славы: [Про поповнення фонду ОДНБ за рахунок жертводавців (до революції і тепер)] // Веч. Одесса. – 1989. – 4 февр.; Прижизненные издания произведений В.И. Ленина в фондах Одесской государственной научной библиотеки имени М. Горького: Кат. коллекции. – О., 1989. – У співавт.; Попечители Одесской городской публичной библиотеки // Тез. 2-ой обл. ист.-краеведч. науч.-практ. конф., посвящ. 200-летию основания Одессы и 25-летию создания Укр. о-ва охраны памятников истории и культуры. – О., 1991 [на обкл. 1992]. – С. 6–8; Стихи из забытой книги: [Журн. «Камена» і публ. віршів А. Віолетова] // Одес. вестн. – 1992. – 8 апр.; Александра Николаївна Тюнєєва // Бібл. вісн. – 1993. – № 1/2. – С. 64–66; Фонд религиозной и религиоведческой литературы в Одесской государственной научной библиотеке // Роль бібліотек, монастирів, соборів та інших установ у розвитку культури України: Тез. наук. конф. – К., 1993. – С. 67–70; Иван Микитенко: Л-ра про життя і творчість: Бібліогр. покажч. – О., 1993. – Ч. 1–2. – У співавт.; Михайло Жук: Кат. вист. – О., 1993. – У співавт.; Г.Г. Маразли и его библиотека: Сб. ст. и материалов. – О., 1994. – У співавт.; Книги старой Одессы (1814–1850 гг.): Кат. выст. К 200-летию Одессы. – О., 1994; Г.Г.

Маразли и городская публичная библиотека // Г.Г. Маразли и его библиотека: Сб. ст. – О., 1994. – С. 14–18; Книжные собрания Маразли // Веч. Одесса. – 1994. – 23 апр.; Славные традиции меценатов // Бібліотеки у розвитку науки й культури регіону: Наук.-практ. конф., присвяч. 165-річчю ОДНБ ім. М. Горького та 200-річчю Одеси, 22–24 листоп. 1994 р.: Тез. доп. і виступів. – О., 1994. – С. 8–9; Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. – О., 1995. – У співавт.; Джерела пам'яті: Кат. вист. до 90-річчя Укр. т-ва “Просвіта” в Одесі (1905–1909). – О., 1995. – У співавт.; Г.Г. Маразли и городская публичная библиотека // Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. – О., 1995. – С. 76–96; Основная библиография о жизни и деятельности Г.Г. Маразли // Григорий Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. – О., 1995. – С. 267–275; Тиждень французької книги в Одесі: Програма. – О., 1995. – У співавт.; Українська книга в фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького, 1574–1923 рр.: Каталог. – О., 1995. – Вип. 5: Додаток. – У співавт.; Книга з автографами у фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Анот. кат. Вип. 1. Збірка М.Ф. Комарова. – О., 1996. – У співавт.; Король франків Хлодзиг і християнізація Франції: Кат. вист. – О., 1996. – У співавт.; «Зал имени графа М.М. Толстого» Одесской городской публичной библиотеки // Страницы истории благотворительности в Одессе: К 100-летию вступления гр. М.М. Толстого в должность попечителя Одес. гор. публ. б-ки: Материалы конф., Одесса, 4 дек. 1997. – О., 2000. – С. 43–51; Аз... буки... веди...: [Колекція слов'ян. рукописів та стародруків в ОДНБ] // Одес. вестн. – 1998. – 23 мая; Одесская городская публичная библиотека // Причерномор. регион. – О., 1998. – № 1. – С. 62–63; Вся Одеса в шаржах Линского: Материалы к выст. – О., 1998; Каталог IV городской выставки миниатюрных книг (февраль 1999 г.). – О., 1999. – У співавт.; «Древлехранилище» библиотеки: [Про перше десятиліття від. рідкіс. вид. і рукописів ОДНБ (1921–1930)] // Одес. изв. – 1999. – 15 июля; Один из первых музеев книги на Украине: [Про від. рідкіс. вид. і рукописів ОДНБ] // Духовність і культура у формуванні особистості та відродженні національної самосвідомості: Матеріали Міжнар. наук. конф., Одеса, 27–28 верес. 1999 р. – О., 1999. – С. 97–101; Документы и материалы деятелей религии и церкви края в рукописном фонде ОГНБ им. М. Горького // Наукове пізнання: Методологія та технологія. – О., 2001. – Спецвип. (6). – С. 56–57; Історія формування іменних колекцій у фонді ОДНБ ім. М. Горького // Іменні колекції професорів Одеського (Новоросійського) університету в Науковій бібліотеці ОНУ – національне надбання держави: Матеріали наук.-практ. конф., Одеса, 25–26 квіт. 2000 р. – О., 2001. – С. 37–42; Коли книга стає мистецтвом: Сто взірців книжк. ілюстр.: Кат. вист.: Квіт.-трав. 2001 р. – О., 2001. – У співавт.; Сучасні методи інформаційно-бібліографічного обслуговування професорсько-викладацького складу вузу // Наукова бібліотека: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 24–25 верес. 2004 р.). – О., 2006. – С. 237–242; Ківалов Сергій Васильович: Біобібліогр. покажч. – О., 2009. – У співавт.

Літ.: Бур'ян Л.М. Арюпіна Ліна Володимирівна // Бібліографи ОДНБ ім. М. Горького: Біобібліогр. довід. – О., 2002. – С. 10–15.

Л.М. Бур'ян

11. БАБЕНКО Жанна Валентинівна [н. 18.09.1969, с. Адамівка Березнів. р-ну Рівнен. обл.] – укр. педагог, бібліотекознавець, бібліографознавець. Закінчила бібл. ф-т РДІК (1990), заоч. аспірантуру НБУВ (1996). Працює викл. каф. бібліографознавства РДІК (з 1990). Коло наук. інтересів – пробл. вивчення стану та перспектив удосконалення інформ.-бібліогр. ресурсів для організаторів дит. та юнац. читання. Викладає дисципліни: "Організація та методика бібліографічної роботи в бібліотеці", "Бібліографія дитячої та юнацької літератури", "Бібліографія суспільствознавства", "Методика реферування".

Тв.: *Перспективи вдосконалення інформаційно-бібліографічного обслуговування фахівців сільського господарства // Бібліотека і бібліотечна професія в умовах інформатизації суспільства: Всеукр. наук. конф.: Тези доп. – К., 1993. – С. 89–90; Питання інформування спеціалістів сільського господарства в нових умовах // Пріоритетні напрями розвитку бібліотечної справи в Україні: Міжрегіон. наук.-практ. конф., 24–25 берез. 1993 р.: Тези доп. і повідомл. – Рівне, 1993. – С. 41–42; Класифікація керівників дитячого читання як об'єкта бібліографічного обслуговування дитячих бібліотек // Діячі науки і культури рідного краю: Матеріали і тези наук.-практ. конф. студ., аспірантів та молодих викл. вузів м. Рівного, 23–25 трав. 1994 р. – Рівне, 1994. – С. 70–71; Методика бібліографування: Метод. рек. на допомогу використ. контрол. робіт з курсу „Організація та методика бібліографічної роботи в бібліотеці”. – Рівне, 1995. – У співавт.; Організація та методика бібліографічної роботи в бібліотеці: Метод. рек. для студ. III курсу заоч. ф-ту. – Рівне, 1996. – У співавт.; Бібліографічна діяльність Державної бібліотеки України для дітей // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 12. – С. 5–6; Інформаційно-бібліографічне забезпечення організаторів дитячого читання як проблема бібліотечної теорії та практики // Українська культура: минуле, сучасне та шляхи розвитку: Міжвуз. зб. наук. пр. – К., 1997. – С. 207–216; Методика бібліографування: Метод. рек. на допомогу виконанню контрол. роботи з курсу "Організація та методика бібліографічної роботи в бібліотеці". – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Рівне, 1997. – У співавт.; Короткий термінологічний словник із бібліографознавства та спеціальної інформатики. – К., 1998. – У співавт.; Від пошуку – до визнання: Наук. та навч.-метод. пр. викл. Рівнен. держ. ін-ту культури: Біобібліогр. покажч. – Рівне, 1999. – У співавт.; Місце вітчизняних періодичних видань для організаторів дитячого та юнацького читання у системі засобів їх інформаційного забезпечення (90-ті рр. XX ст.) // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. дев'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 28–29 жовт. 2005 р. – Л., 2005. – С. 460–465; Трансформація системи інформаційного забезпечення організаторів дитячого та юнацького читання у сучасних умовах // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики: Зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 16–18 трав. 2006 р. – К., 2006.*

Лит.: Бабенко Жанна Валентинівна // Від пошуку – до визнання: Наук. та навч.-метод. пр. викл. Рівнен. держ. ін-ту культури: Біобібліогр. покажч. – Рівне, 1999. – С. 16–18.

12. БАБИЧ Василь Степанович [н. 01.02.1932, с. Тарасовичі Вищедубечан. р-ну Київ. обл.] – укр. бібліограф, бібліотекознавець, педагог, канд. іст. наук (1979), засл. працівник культури УРСР (1982), Почес. проф. КНУКіМ (1998). Чоловік укр. бібліографа Є.К. Бабич, батько бібліографознавця і поетеси Т.В. Добко. Закінчив КДУ ім. Т. Шевченка, філол. ф-т з присвоєнням кваліфікації філолога-викл. німец. мови (1956), заочно закінчив ХДІК (1967). Працював вчителем нім. мови 8–10 кл. серед. шк. № 1 м. Златопіль Черкас. обл. (1956–1958); у ДРБ УРСР ім. КПРС (нині НПБУ; з 1958) на посадах бібліографа, старш. бібліографа, зав. сектору, зав. від., заст. дир., дир. Б-ки (1970–1983). Займався питаннями орг. та становлення міжнар. книгообміну, досліджував розповсюдження укр. кн. за кордоном, підготував бібліогр. покажч. «Твори письменників Радянської України у зарубіжних виданнях» (1968, 1977). Чимало сил доклав для утвердження Бібліотеки як республік. центру наук.-метод. та н.-д. роботи. За його безпосередньою участю розроблялися важливі галуз. стратег. док. держ. рівня: «Основні напрямки розвитку бібліотечної справи в Українській РСР на 1981–1985 роки і на період до 1990 року», цільові програми (автоматизації, централізації тощо), перша ред. Закону «Про бібліотеки і бібліотечну справу»; розвивалася координація та кооперація діяльн. б-к різних видів і форм власності. Творчий доробок нараховує близько 250 пр. з питань бібліотекознавства, бібліографії, підготовки кадрів бібл.-інформ. сфери, бібліогр. покажч., навч.-метод. посіб. тощо, де він виступає авт. або співавт., наук. чи голов. ред., чл. редколегії. Його кн. «Бібліотека і читач» (1983) розкриває діяльн. мас. б-к України у справі виховної просвітн. роботи серед широких верств населення. Перейшов на виклад. роботу у КДІК (нині КНУКіМ; 1983–2000). Обіймав посади: зав. каф. бібліографознавства та інформ. ресурсів, декан ф-ту бібл.-інформ. систем, професор. У 1985 йому присвоєно вчене звання доц., 1992 – професора. Під керівництвом Б. шість аспірантів захистили канд. дисертації. Був керівником авт. колективу і безпосеред. розробником нової “Концепції розвитку факультету бібліотечно-інформаційних систем”. Був заст. голови Міжвід. ради з питань бібл. роботи при М-ві культури України (1970–1986), заст. Голови Ради по координації н.-д. роботи в галузі бібліотекознавства та бібліографії в Україні (1973–1983), уповноваженим М-ва культури СРСР по вивезенню за кордон культурних цінностей, в роки незалежності України – керівником Ради з питань реституції бібл. фондів при Держ. службі контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України. Один із фундаторів УБА. Нагороджений орденом “Знак Пошани” (1976), медаллю Н.К. Крупської, срібною медаллю ВДНГ, ювіл. медаллю „В пам'ять 1500-летия Киева” (1982), медалями «За доблестну працю», «Ветеран праці», «50 років Перемоги в Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» та почес. грамотами.

Тв.: Твори письменників Радянської України у зарубіжних виданнях, 1945–1966: Бібліогр. покажч. – Х., 1968; Об информационно-библиографической деятельности универсальных научных библиотек УССР // Сов. библиогр. – 1972.

– № 4. – С. 25–32. – У співавт.; *Некоторые итоги развития библиографии в СССР // Сов. библиогр. – 1977. – № 4. – С. 30–45. – У співавт.; Твори письменників Радянської України у зарубіжних виданнях, 1976–1980 рр. // Всесвіт. – 1981. – № 4. – С. 181–187; Библиотека і читач. – К., 1983; Библиографическая деятельность Государственной республиканской библиотеки СССР им. КПСС // Сов. библиогр. – 1987. – № 4. – С. 23–32. – У співавт.; Библиографія суспільних наук: Прогр. для інту культури. – К., 1993. – У співавт.; Степан Йосипович Петров – книгознавець, бібліограф, педагог // Зб. наук. пр. КДІК. – К., 1994. – Ч. 2. – С. 90–96; Підготовка бібліотечно-бібліографічних кадрів України // Національна бібліографія України: стан і тенденції розвитку: Матеріали міжвід. наук. конф., 12–14 квіт. 1994 р., м. Київ. – К., 1995. – С. 18–23; Лісовський М.М. // УЛЕ. – К., 1995. – Т. 3. – С. 193; Питання історії бібліотечної справи і бібліографії на сторінках збірника „Бібліотекознавство і бібліографія”: (До 10-річчя від дня заснування) // Історія бібліотечної справи в Україні: Зб. наук. пр. – К., 1995. – Вип. 1. – С. 78–84; Проблемы автоматизации информационно-библиографического обеспечения комплектования фондов научных библиотек // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества: Материалы 3-й междунар. конф. «Крым 96», Форос, Ялта, 1–9 июня, 1996. – Форос; Ялта, 1996. – С. 209–210; Національна бібліографія як основа національної системи інформаційно-бібліографічних ресурсів України // Бібліографознавство: теорія і практика: Зб. наук. ст. – К., 1997. – С. 10–16. – У співавт.; Те ж саме // Літературознавство. Бібліографія. Інформатика: Третій Міжнар. конгр. українців, Харків, 26–29 серп. – Х., 1996. – С. 182–185. – У співавт.; Інформаційно-бібліографічні ресурси в галузі сільського господарства – основа задоволення потреб та запитів читачів // Інформаційно-бібліографічне забезпечення сільськогосподарської науки і виробництва: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю ЦНСГБ УААН, Київ, 18–21 листоп. 1996 р. – К., 1996. – С. 46–47; Еволюція бібліотечно-інформаційної освіти. – К., 1997; Документальні та інформаційно-бібліографічні потреби в галузі суспільних наук // Бібліографознавство: теорія і практика: Зб. наук. пр. – К., 1997. – С. 3–10; Безперервна освіта бібліотечних працівників // Публічні бібліотеки: сучасність і майбутнє. – К., 1997. – С. 158–168; Твори письменників Радянської України у зарубіжних виданнях, 1945–1975: Бібліогр. покажч. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Х., 1997; Еволюція бібліотечно-інформаційної освіти. – К., 1997; Библиотечно-информационное образование в Украине: Перспективы его усовершенствования на основе опыта зарубеж. стран // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества: Материалы IV междунар. конф. «Крым 97», 7–15 июня 1997 г., Судак. – Судак, 1997. – Т. 2. – С. 526–527; Проблеми бібліотек та шляхи їх вирішення // Культура і мистецтво в сучасному світі: Наук. зап. КДУКіМ. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 258–264; Бібліографічно-інформаційні ресурси з українознавства // Бібліотека. Інформація. Суспільство: Зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 20–22 жовт. 1998 р. – К., 1998. – С. 107–115; Роль бібліотек в інформатизації суспільства і підвищенні інформаційної культури // Бібл. планета. – 1998. – № 1. – С. 17–20; Методика складання рекомендаційних бібліографічних посібників з суспільних наук. – К., 1998; У пошуках вирішення проблем: [Про шляхи розв. бібл. справи і бібліогр. в Україні: За матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф. на тему „Бібліотека. Інформація. Суспільство”, Київ] // Культура і життя. – 1998. – 25 листоп.;*

Всеукраїнська науково-практична конференція „Бібліотека. Інформація. Суспільство” // *Бібл. планета.* – 1999. – № 1. – С. 5–9; *Бібліографічно-інформаційні ресурси України з питань держави і права* // *Бібл. планета.* – 2000. – № 3. – С. 14–16; *Бібліографічні джерела українознавства* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2000. – № 10. – С. 11–15; *Німецькі бібліотеки: сучасність і майбутнє* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2000. – № 3. – С. 37–40; *Бібліографічно-інформаційні ресурси суспільних наук: Навч. посіб.* – К., 2001; *До проблеми підготовки кадрів бібліотечно-інформаційної сфери* // *Бібл. планета.* – 2005. – № 2. – С. 5–11.

Лит.: Добко Т.В. *Василь Степанович Бабич: Біобібліогр. покажч.* – К., 1997; *Бабич Василий Степанович // Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ: Справочник.* – 3-е изд., испр. и доп. – М., 1999. – С. 20; *Бабич Василий Степанович // Кто есть кто в библиотечном и информационном мире.* – М., 2001. – Т. 1. – С. 52; *Геращенко М. Многая лета !* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2002. – № 2. – С. 45–48; *Василь Степанович Бабич: Біобібліографія / Уклад. Т.В. Добко.* – К., 2002; *Загуменна В., Лутовинова В., Геращенко М. Родина бібліографознавців* // *Бібл. планета.* – 2002. – № 1. – С. 30–32; *Те саме // Культура і життя.* – 2002. – 24 квіт.; *Життя, присвячене книзі [Про В.С. Бабича]* // *Бібл. планета.* – 2007. – № 1. – С. 38–39; *Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті.* – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 511.

Т.В. Добко

13. БАБИЧ (Осадча) Євдокія Кононівна [н. 02.02.1932, с. Тарасовичі Вищедубечан. р-ну Київ. обл.] – укр. бібліотекознавець, бібліограф. Представниця династії укр. бібліографів, дружина *В.С. Бабича*, мати *Т.В. Добко*. Учасник ВВв. Закінчила Київ. культ.-освіт. технікум (1948), ХДБІ (1955). Трудову діяльн. розпочала з 1955 в Київ. обл. б-ці ім. ВКП(б) (нині НПБУ), де пройшла шлях від б-ря до заст. дир. з бібл. роботи. Займала посади: голов. бібліотекар-бібліограф, зав. від. реком. бібліографії, голов. бібліограф наук.-бібліогр. від. Б-ки. Очолюючи сектор, а згодом від. реком. бібліографії (1970–1984), спрямувала зусилля працівників на підготов. бібліогр. вид., координацію діяльн. б-к України з підготов. бібліогр. посіб., кооперування з ін. б-ками та установами, участь в н.-д. роботі з обслуговування читачів і популяризації л-ри тощо. Викладала спец. курс зі складання бібліогр. посібн. у КДІК (1981–1983). Авт. близько 150 публ.: бібліогр. посіб., метод. матеріалів, консультацій, інструкт.-метод. листів, теорет. ст. у фаховій пресі з питань розвитку бібліографії в Україні. Упоряд. наук.-допом. бібліогр. посіб. «Українські письменники» (1995), «Бібліографознавство України (1991–1995)» (1999), «Репресії в Україні» (2007), покажчиків змісту період. вид.: «Листи до Приятелів» (2002), «Визвольний Шлях», «Слово і час» (2002), «Наука і культура. Україна» (2003), «Хроніка–2000» (2008). Брала участь у регіон. наук.-практич. конф., всесоюз. нарадах бібл. працівників (Волгоград, Таллін, Москва). Нагороджена медалями: «Ветеран труда» (1983), ювіл. медаллю „В пам'ять 1500-летия Киева” (1982), «50 лет Победы в Великой Отечественной войны 1941–1945» (1995), значком М-ва культури СРСР “За отличную работу” (1968), почесними

грамотами М-ва культури СРСР і УРСР та ін. У 2008 їй присвоєно звання „Заслужений працівник культури України”.

Тв.: *Календар знаменних і пам'ятних дат на II кв. 1964 р. – V кв. 1966 р. – К., 1964–1966. – Щоквартально. – У співавт.; Составление “Календаря знаменательных и памятных дат” в Государственной библиотеке УССР им. КПСС: Метод. материалы. – М., 1969; Про розвиток рекомендаційної бібліографії в республіці // Бібліотекознавство і бібліогр. – К., 1971. – Вип. 10. – С. 118–120; Питання розвитку рекомендаційної бібліографії на Україні // Бібліотекознавство і бібліогр. – К., 1972. – Вип. 13. – С. 50–60; Використання рекомендаційної бібліографії в роботі з читачами: (Метод. поради мас. б-кам). – К., 1973. – У співавт.; Рекомендательная библиография на Украине // Сов. библиогр. – 1981. – № 4. – С. 31–37; Письменники Радянської України – лауреати (1941–1985): Бібліогр. довід. – К., 1986. – У співавт.; Рева Ніна Максимівна: Бібліогр. список. – К., 1990; Українські письменники: Покажч. бібліогр. посіб. – К., 1995. – У співавт.; Бібліографознавство України (1991–1995): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 1999. – У співавт.; Художня література. Критика. Літературознавство: Реком. покажч. – К., 1974–1988. – Щорічно. – У співавт.; Визвольний Шлях, 1948–1997: Сист. анот. покажч. змісту. – К., 2000. – У співавт. – [Рукопис]; „Все для фронту, все для Перемоги” // Бібл. планета. – 2000. – № 2. – С. 14; Слово і час: Сист. бібліогр. покажч. змісту. №№ 1–498 (1990–1999 рр.). – К., 2002. – У співавт.; Листи до Приятелів. Кн. 1–176 (1953–1968): Сист. покажч. змісту. – К.; Нью-Йорк, 2002. – У співавт.; Ярмаченко М.Д. – вчений педагог, академік, перший президент АПН України: Біобібліогр. покажч. / Ред. Є.К. Бабич. – К., 2002; Наука і культура. Україна. Вип. 1–31 (1996–2002): Сист. покажч. змісту. – К., 2003; Віталій Іванович Бондар: До 65-річчя від дня народж.: Кат. вист. – К., 2003. – У співавт.; Професійна освіта України за роки незалежності (1991–2003 рр.): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 2004. – У співавт.; Цінний внесок у духовну скарбницю України: [Про бібліогр. покажч., присвяч. Я. Корчаку] // Бібл. планета. – 2005. – № 1. – С. 33–34; „Іван Дзюба – талант і доля”: [Про біобібліогр. покажч., присвяч. І. Дзюбі] // Вісн. Книжк. палати. – 2006. – № 12. – С. 23–24; Репресії в Україні (1917–1990 рр.): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 2007. – У співавт.*

Лім.: *Шибик Т. Бібліограф: [Бесіда із зав. від. реком. бібліогр. ДРБ УРСР ім. КПРС Бабич Є.К.] // Прапор комунізму. – 1984. – 19 жовт.; Катков В. Начало // Библиотекарь. – 1988. – № 9. – С. 16–19; Валеров К. Требуются “однолюбы” // Библиотекарь. – 1988. – № 10. – С. 8–9; Бабич Евдокия Кононовна // Кто есть кто в библиотечном мире России и СНГ. – М., 2001. – Т. 1. – С. 52–53; Євдокія Кононівна Бабич – бібліограф, бібліографознавець: Біобібліогр. покажч. / Уклад. Л.Ю. Коцирій; Авт. вступ. ст. В.В. Патока. – К., 2002; Загуменна В., Лутовинова В., Геращенко М. Родина бібліографознавців // Бібл. планета. – 2002. – № 1. – С. 30–32; Те ж саме // Культура і життя. – 2002. – 24 квіт.; Патока В. Берегиня бібліографічного роду // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 2. – С. 42–44; Патока В. Бібліографія – невід’ємна частина її життя // Бібл. планета. – 2007. – № 1. – С. 39; Про присвоєння почесного звання „Заслужений працівник*

14. БАБ’ЯК Петро Григорович [н. 11.08.1926, с. Велика Плавуча Козів. р-ну Тернопіл. обл.] – укр. бібліограф, літературознавець, архівіст, журналіст. Закінчив філол. ф-т ЛДУ ім. І. Франка (1960). Трудову діяльн. розпочав 1952 у Львів. дру-карні «Атлас». З 1953 до 1956 працював у вид-ві Львів. ун-ту. З 1956 на різних посадах: мол. бібліотекар, бібліотекар, бібліограф, голов. бібліограф, зав. сектору, наук. співроб. у від. рукописів ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаника. Літературознав. ст. почав друкувати з 1970 у газ. «Вільна Україна», «Ленінська молодь», «Літературна Україна», «Прикарпатська правда», «Ровесник», «Радянська Буковина», «Вінницька правда» та ін. В 1972 ЛНБ ім. В. Стефаника започаткувала видання зб. наук. пр., які виходили під різними назвами. В них Б. активно публікував свої ст.: «Автографи українських письменників у відділі рукописів», «Автографи прогресивних чеських і словацьких письменників і вчених» та ін. З 1992 Б-ка почала видавати «Записки Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника», в яких опубліковані розвідки Б.: «Листи Ксенофонта Сосенка до Володимира Гнатюка», «З архівної спадщини Володимира Січинського», «Спогади про автора «Журавлів» та ін. Бібліогр. дослідж. про О. Барвінського, К. Климковича, К. Попович-Боярську, В. Кушніра, І. Білецького, К. Ганкевича, Т. Грушкевича, Л. Турбацького, К. Забарилу, І. Левицького, О. Нижанківського, Я. Ярославенка були опубл. у вип. матеріалів до енцикл. словника. У творч. спадщині Б. також публ.: «Журналістська діяльність Володимира Шашкевича», «Матеріали до історії рукописних періодичних видань у фондах ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України», «Рукописна україніка у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України та проблеми створення інформаційного банку даних», «Лев Лепкий в історії української культури» та ін. У берез. 1993 Б. брав участь у роботі «круглого столу», організованого коміс. бібліографії та книгознавства НТШ на тему: «Бібліотека НТШ: книги і люди», присвяч. 100-річчю б-ки НТШ у Львові, де виступив з доп. «Збірка рукописів бібліотеки НТШ у відділі рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України». Б. – учасник багатьох наук. конф. зокрема: «Від Наукового Товариства ім. Шевченка до Українського Вільного Університету» (1991, Пряшів), «Роль Володимира Гнатюка у розвитку національної культури» (1991, Тернопіль) та ін. Б. – авт. низки бібліогр. покажч., у тому числі: «Петро Козланюк» (1964), «Наталія Кобринська» (1967), «Житє і слово» (1968), «Автографи українських і російських письменників» (1976), «Громадський друг», «Дзвін», «Молот» (1978), а також у співавт. – «Особисті архівні фонди відділу рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника» (1977, 1995) та ін. Упорядкував „Твори” Кліментини Попович (1990) і написав до них ґрунтовну вступ. ст.: „Письменниця Франкової школи”, подав прим., комент. та бібліографію. Його ст. про М. Дерлиця, О. Кізлика, Є. Кравченко, О. Лещук, П. Медведик та журн. «Живе слово» опубліковані в «Українській Літературній

Енциклопедії». Б. – автор рец. на бібліогр. покажч. В. Лучука «Іван Вишенський. Григорій Сковорода» (1970) (Вільна Україна. – 1972. – 26 листоп.; Літ. Україна. – 1972. – 28 листоп.), М. Мороза «Іван Франко мовами народів СРСР» (1972) (Літ. Україна. – 1973. – 23 січ.).

Тв.: Петро Козланюк: *Бібліогр. покажч.* – Л., 1964; Наталія Кобринська, 1855–1920: *Бібліогр. покажч.* – Л., 1967; „Житє і слово”, 1894–1897: *Сист. покажч. змісту.* – Л., 1968; Олесь Гончар: *Реком. покажч. л-ри.* – Л., 1968; Марко Вовчок: *Реком. покажч. л-ри.* – Л., 1969; „Народ”, 1890–1895: *Сист. покажч. змісту.* – Л., 1970; „Світ”, 1881–1882: *Сист. покажч. змісту.* – Л., 1970; „Хлібороб”, 1891–1895: *Сист. покажч. змісту.* – Л., 1971; *Автографи українських і російських письменників: Анот. покажч.* – Л., 1976; *Особисті архівні фонди відділу рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника: Бібліогр. покажч.* – Л., 1977; „Громадський друг”, „Дзвін” „Молот”: *Сист. покажч. змісту.* – Л., 1978; Іванна Блажкевич: *Бібліогр. покажч.* – Л., 1980. – У співавт.; Марійка Підгірянка: *Бібліогр. покажч.* – Л., 1981. – У співавт.; Михайло Павлик: *Бібліогр. покажч.* – Л., 1986; „Зоря”, 1880–1897: *Сист. покажч. змісту журн.* – Л., 1988; *Автографи українських радянських письменників у відділі рукописів ЛНБ АН УРСР // З історії книги та бібліографії: Зб. наук. пр. ЛНБ ім. В. Стефаника.* – Л., 1990. – С. 90–97; Кізлик Олександр Данилович // *УЛЕ.* – К., 1990. – Т. 2. – С. 47; *Письменниця франкової школи: [Передм., упорядкув., вступ. ст., прим. та бібліогр. П.Г. Баб'яка] // Попович К. Твори.* – Л., 1990. – С. 3–15; *Творчі взаємини Володимира Гнатюка з Іваном Франком (на матеріалах особистого архіву В. Гнатюка та інших архівів і документів) // Укр. літературознавство.* – 1990. – Вип. 54. – С. 112–118; *Листи Євгена Тимченка до Володимира Гнатюка // Зап. НТШ.* – Л., 1992. – Т. 224. – С. 295–333; *Матеріали особистого архіву Володимира Гнатюка у Львівській науковій бібліотеці ім. В. Стефаника // Від НТШ до Українського вільного університету: Міжнар. наук. конф. (Пряшів-Свидник, 12–15 черв. 1991 р.): Матеріали.* – К.; Л.; Пряшів; Мюнхен; Париж; Нью-Йорк; Торонто; Сідней, 1992. – С. 126–131; *Журналістська діяльність Володимира Шашкевича // Українська періодика: Історія і сучасність: Тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. (9–10 груд. 1993 р.).* – Л., 1993. – С. 239–242; *Яків Струхманчук, 1884–1937: Бібліогр. покажч.* – Л., 1993. – У співавт.; *Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анот. покажч.* – Л., 1995. – У співавт.; *Листи Ксенофонта Сосенка до Володимира Гнатюка (з фонду відділу рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України) // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника.* – Л., 1995. – Вип. 3. – С. 57–71; *Вибрані документи з історії України: Кат. виставки рукописів XIV–XX ст.* – Л., 1996. – У співавт.; *800 перлин у скарбниці: Матеріали особ. арх. В. Гнатюка у ЛНБ ім. В. Стефаника // Русалка Дністрова.* – 1996. – Ч. 10. – С. 4; *З епістолярної спадщини Володимира Січинського // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника.* – Л., 1996. – Вип. 5. – С. 14–20; *Збірка рукописів бібліотеки НТШ у відділі рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України // Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка: Книги і люди: Матеріали круглого столу.* – Л., 1996. – С. 45–50; *Матеріали до історії рукописних періодичних видань у фондах ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. і повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф. 19–20 груд. 1997 р.* – Л., 1997. –

С. 200–204; 3 архівної спадщини родини Лепких // Лев Лепкий в історії укр. культури: Зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 110-й річниці від дня народж. Л. Лепкого. – Т., 1999. – С. 64–70; Матеріали архівів до історії українських видавництв і редакцій періодичних видань ХІХ – поч. ХХ ст. // Рукописна україніка у фондах ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України та проблеми створення інформаційного банку даних: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 20–21 верес. 1996 р. – Л., 1999. – С. 95–103; Клементина Попович у спогадах сучасників // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2000. – Вип. 7/8. – С. 3–22; Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2001–2005. – Вип. 8–12. – У співавт.; Рукописи письменників «Покутської трійці» у Львівській науковій бібліотеці ім. В. Стефаника // «Покутська трійця» й літературний процес в Україні кінця ХІХ – початку ХХ ст.: (До 130-річчя від дня народж. Василя Стефаника і Леся Мартовича): Матеріали наук. конф. 14–15 трав. 2001 р., м. Дрогобич. – Дрогобич, 2001. – С. 28–32; Іван Омелянович Левицький як журналіст, письменник, перекладач і видавець // Іван Омелянович Левицький: Зб. наук. пр. – Л., 2002. – С. 74–80; Листи Тараса Франка до Романа Савицького // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2002. – Вип. 9/10. – С. 3–22; Матеріали видавництва альманаху «Січ» (1908) у відділі рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України // Зб. пр. Наук.-дослід. центру періодики. – Л., 2002. – Вип. 10. – С. 47–52; Листи Андрія Гнатишина до Осипа Гридогового. – Л., 2002. – Підгот. до друку.

Літ.: Хома В. Дослідник-бібліограф // Жовтень. – 1986. – № 8. – С. 135; Хома В. Бібліограф і літературознавець // Наше слово. – Варшава, 1987. – 18 січ.; Дем'ян Г. Баб'як Петро Григорович // УЛЕ. – К., 1988. – Т. 1. – С. 106; Дем'ян Г. Баб'як Петро Григорович // Молодий Буковинець. – 1989. – 29 січ.; Полєк В. Баб'як Петро Григорович // Вперед. – 1990. – 22 трав.; Хома В. Петро Баб'як // Рад. слово. – 1990. – 24 берез.; Дуда І. Баб'як Петро // Тернопільщина літературна: Путівник. – Т., 1990. – С. 43; Дем'ян Г. Петро Баб'як // Тернопіль: Тернопільщина літературна. – Т., 1992. – Дод. 4; Полєк В. Баб'як Петро // Бібліографічний словник Прикарпаття. – Івано-Франків., 1993; Добрий І. Земляк про земляка // Русалка Дністрова. – 1994. – Черв. (Ч. 10); Подуфалий В. Бібліограф // Тернопілля–96: Регіон. річник. – Т., 1996. – С. 496–497; Подуфалий В. Збирач золотих зернин // Свобода. – 1996. – 10 серп.; Вільне слово. – 1996. – 9 серп.; Сніцарчук Л. Баб'як Петро Григорович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – 1999. – Вип. 6. – С. 9–13; Петро Баб'як: Бібліогр. покажч. / Уклад. Я.П. Сенік. – Л., 2002; Дзьобан О. Баб'як Петро Григорович // Укр. архівісти: Біобібліогр. довід., 1940–1960-ті рр. – К., 2002. – Вип. 2. – С. 9–11; Дем'ян Г. В. Баб'як Петро Григорович // ЕСУ. – К., 2003. – Т. 2: Б–Біо. – С. 42–43; Петро Баб'як // Хома В. Літературно-мистецька Козівщина. – Т., 2003. – С. 99–100; Петро Григорович Баб'як: Автобіографія; Бібліогр. пр. // Науково-дослідний центр періодики (1993–2003 рр.). – Л., 2003. – Т. 2: Постаті. – С. 206–212; Мельничук Б. Баб'як Петро Григорович // Тернопільський енциклопедичний словник. – Т., 2004. – Т. 1: А–Й. – С. 63–64.

Л. Сніцарчук

15. БАГАЛІЙ Дмитро Іванович [26.10.(07.11) 1857, м. Київ – 09.02.1932, м. Харків] – укр. бібліограф, бібліотекознавець, історик, археолог, громад. діяч, акад. АН УРСР (1919), віце-президент АН УРСР. Закінчив Харків. ун-т (1880). Викладав історію в Харк. і Полтав. ін-тах нар. освіти, був головою Центр. архів. упр. УРСР. В наук. доробку вченого чільне місце посідають питання бібліографії і бібліотекознавства. Б. не тільки широко використовував бібліографію в наук. роботі, а й сам укладав бібліогр. праці. Інтерес до бібліографії з'явився у Б. у студент. часи, коли він студіював історіогр. й бібліогр. джерела. Значний вплив на розвиток бібліогр. інтересів Б. мав відомий історик і бібліограф В.С. Іконніков та укр. етнограф, фольклорист і бібліограф П.С. Єфименко. Б. належить низка бібліогр. пр., серед яких огляди, списки, рец. на бібліогр. покажч., зокрема – бібліогр. пр. про Г.С. Сковороду: „Сочинения Григория Саввича Сковороды, собранные и редактированные проф. Д.И. Багалеем” (1894), „Издание сочинений Г.С. Сковороды и стоящие в связи с ними исследованиями о нем” (1914) та „Библиографический указатель разысканий о Сковороде” (1926). У доробку Б. – огляди л-ри про Харк. губернію за 1880–1885 і 1885–1890 рр. У своїх бібліогр. пр. Б. дав критич. оцінку виданням, виокремлюючи цінні твори. Велике значення Б. надавав повноті матеріалів у бібліогр. покажч. та наявності в них допом. покажчиків. Вагомий внесок Б. зробив у розвиток бібліотекознавства в Україні. Робота в цій царині тісно пов'язана з Харків. громадською б-кою (нині ХДНБ), в якій він був чл. правління, а пізніше його головою. Про це свідчать його ст.: „О просветительном значении Харьковской общественной библиотеки”, „Речь при открытии нового здания Харьковской общественной библиотеки”, „Речь при открытии филиального отделения Харьковской общественной библиотеки” (1911), „Харьківська громадська бібліотека як тип наукової і загально-просвіткової обласної бібліотеки” (1919) та ін.

Тв.: *Заметка об архиве Малороссийской коллегии, находящемся при историческом обществе Харьковского университета // Университетские известия. – 1882. – № 9. – С. 131–142; Мысли об упорядочении исторического архива при Харьковском университете. – Спб., 1885; Обзор литературы о Харьковской губернии за 1880–1885 // Харьк. календарь на 1886 г. – Х., 1886. – С. 1–11; О вновь открытых материалах для истории левобережной Украины // Тр. археолог. съезда. – 1889. – Т. 4. – С. 7–82; Общій очерк древностей Харьковской губернии // Харьковский сборник. – Х., 1890. – Т. 4, отд. 2. – С. 76–92; Деятели Харьковского университета: Роль В.Н. Каразина, С.О. Потоцкого и И.Ф. Тимковского в первонач. устройении Харьк. ун-та // Харьк. губерн. ведомости. – 1891. – 24 нояб. – С. 2; 26 нояб. – С. 2; Сочинения, материалы, статьи и заметки, относящиеся к истории Слободской Украины: (Критико-библиогр. очерк.). – Х., 1891. – Вып. 2: 1885–1890, ч. 1: Обзор источников; Обзор литературы о Харьковской губернии за 1885–1890 г. // Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва. – Х., 1891. – Т. 3. – С. 279–298; Русская историческая география. – Х., 1892; О «Библиографическом словаре профессоров Харьковского университета»: (К предстоящему выходу) // Зап. Харьк. ун-та. – 1893. – Кн. 2. – С. 13–15; О децентрализации наших архивов // Киев. старина. – 1893. – № 2. – С. 346–355; Опыт истории Харьковского университета (по неизданным материалам). – Х.,*

1893–1898. – Т. 1: (1802–1815 гг.); Сочинения Григория Саввича Сковороды, собранные и редактированные проф. Д.И. Багалеем (1794–1894) // Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва. – Х., 1894. – Т. 7. – С. I–LXXXI; Украинская старина: (Очерки, заметки, материалы из стародавн. харьк. быта и культуры). Иван Степанович Рижский, профессор и первый ректор Харьковского университета // Харьк. губерн. ведомости. – 1898. – 17 янв. – С. 2–3; 23 янв. – С. 2; 27 янв. – С. 2; Харьковский университет // Энциклопед. слов. – Х., 1903. – Кн. 73. – С. 103–109; Опыт истории Харьковского университета (по неизданным материалам). – Х., 1904. – Т. 2: (1815–1835 гг.); Карта монетных кладов и находок отдельных монет Харьковской губернии // Тр. археолог. съезда. – 1905. – С. 371–410; Материалы истории харьковской литературы. – Х., 1905; Пояснительный текст к археологической карте Харьковской губернии // Тр. археолог. съезда. – 1905. – Т. 1. – С. 1–92; Краткий очерк истории Харьковского университета за первые сто лет его существования (1805–1905). – Х., 1906; Из жизни Харьковского университета в начале XIX века // Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва. – Х., 1911. – Т. 20. – С. 398–418; Петр Петрович Гулак-Артемовский: [Библиография] // Багалей Д.И. Очерки русской истории. – Х., 1911. – Т. 1. – С. 359–395; Русская историография. – Х., 1907. – Т. 1; 1911. – Т. 2; Об ученых трудах А.Я. Ефименко // Зап. Харьк. ун-та. – 1910. – № 2. – С. 1–22; История города Харькова за 250 лет его существования: Ист. моногр. – Х., 1912. – Т. 2: XIX-й и начало XX-го века; Очерки по русской истории. Т. 2. Монографии и статьи по истории Слободской Украины. – Х., 1913; Издание сочинений Г.С. Сковороды и стоящие в связи с ними исследования о нем: (К 120-й годовщине со времени его кончины, 1794–1914) // Изв. отд-ния рус. яз. и словесности имп. АН. – Спб, 1914. – Т. 19, кн. 3. – С. 1–58; Отношения Н.И. Костомарова к Харькову и Харьковскому университету // Русская старина. – 1914. – № 12. – С. 465–480; Памяти Д.П. Миллера // Вестн. Харьк. Ист.-филол. о-ва. – 1914. – № 5. – С. 19–23; Библиография // Багалей Д.И. История Слободской Украины. – Х., 1918. – С. 301–304; О.Я. Эфименко (1848–1918) // Зап. іст.-філологічного від. ВУАН. – 1919. – Т. 1. – С. 104–113; Библиография // Багалей Д.И. Заселення Південної України (Запоріжжя й Новоросійського краю) і перші початки її культурного розвитку. – Х., 1920. – С. 98–102; Наукова спадщина М.Ф. Сумцова // Червоний шлях. – 1923. – № 3. – С. 162–171; О.О. Потєбня // Червоний шлях. – 1924. – № 4–5. – С. 143–159; Нариси української історіографії. – К., 1923. – Т. 1, Вип. 1; Нариси української історіографії. – К., 1925. – Т. 1, Вип. 2; Т.Г. Шевченко і Кирило-Мефодіївці: Іст.-літ. розвідки. – Х., 1925; Українські архівні фонди в межах РСФРР // Рад. арх. – 1925. – № 1. – С. 34–44. – У співавт.; Библиографический указатель разысканий о Сковороде // Багалей Д.И. Український мандрований філософ Гр. Сав. Сковорода. – Х., 1926. – С. 377–393; Записка про наукові праці М.Т. Біляшевського // Зап. іст.-філол. від. УАН. – К., 1926. – Кн. 9. – С. 1–10; Иван Франко як науковий діяч: загальний нарис // Україна. – 1926. – № 6. – С. 21–42; Автобіографія // Ювілейний зб. на пошану академіка Д.І. Багалія. – К., 1927. – С. 1–163. – Бібліогр.: 345 назв; Академік М.С. Грушевський і його місце в українській історіографії // Червоний шлях. – 1927. – № 1. – С. 160–217; Матеріали для бібліографії В.Б. Антоновича. (З приводу 20-ї річниці з дня смерті. – К., 1929; Список праць Л.П.

Добровольського з історії декабристів // *Декабристи на Україні*. – К., 1930. – Т. 2. – С. 181–184; *Харківська доба діяльності Олександри Яківни Єфименкової: 1879–1890 рр.* // *Наук. зап. Харк. наук.-дослід. катедри іст. укр. культури*. – 1930. – Т. 10. – С. 5–15; *Вибрані праці: У 6 т. Т. 4, ч. 2. Опыт истории Харьковского университета (по неизданным материалам). Ч. 2 (1818–1835 гг.)* / Упоряд.: В. Кравченко. – Х., 2005; *Вибрані праці: У 6 т. Т. 5, ч. 2. Опыт истории Харьковского университета (по неизданным материалам). Ч. 2 (1818–1835 гг.)* / Упоряд.: В. Кравченко. – Х., 2005.

Літ.: Редин Е.К. Профессор Д.И. Багалей. – Х., 1906; Барвинський В.А. Труды Д.И. Багаля по истории Малоросии // *Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва*. – 1911. – Т. 20. – С. 42–47; Рубинский К.И. Значение Д.И. Багаля в истории библиотечного дела // *Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва*. – Х., 1911. – Т. 20. – С. LXI–LXVIII; Савва В.И. Общій обзор ученой деятельности Д.И. Багаля // *Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва*. – 1911. – Т. 20. – С. 34–37; Миллер Д.П. Д.И. Багалей и Слободская Украина // *Сб. Харьк. ист.-филол. о-ва*. – 1912. – Т. 20. – С. 37–42; *Бібліографія праць Д.І. Багалія* // *Зап. іст.-філол. від. Укр. АН*. – К., 1919. – Кн. 1. – С. XXIV–XXXIII; Барвинський В.О. Дмитро Іванович Багалій як історик Слобідської України // *Ювілейний збірник на пошану академіка Д.І. Багалія*. – К., 1927. – С. 179–192; *Бібліографія писань акад. Д.І. Багалія за 1877–1927 рр.* // *Ювілейний збірник на пошану академіка Д.І. Багалія*. – К., 1927. – С. 147–163; *Оглоблин О.П. Памяті акад. Д.І. Багалія* // *Україна*. – 1932. – №1–2. – С. 167–170; *Те ж саме* // *УІЖ*. – 1988. – № 1–4. – С. 92–105; *Бойко І.Д. До 100-річчя з дня народження видатного українського історика Д.І. Багалія* // *УІЖ*. – 1957. – № 2. – С. 105–109; *Комаренко Н.В. Д.І. Багалій – дослідник життя й творчості Г.С. Сковороди* // *«Сковорода: 250 років»*. – К., 1975. – С. 163–175; *Комаренко Н.В. Багалій Дмитро Іванович* // *УРЕ*. – К., 1977. – Т. 1. – С. 314; *Гуменюк М.П. Библиография и библиотековедение в научном наследии академика АН УССР Д.И. Багаля* // *Информационно-библиографическая и справочная работа*. – М., 1978. – С. 237–245; *Журавський Ю.І. Вчений і громадський діяч: (До 125-річчя від дня народж. Д.І. Багалія)* // *Вечір. Харків*. – 1982. – 5 листоп.; *Кравченко В.В. Науково-краєзнавча діяльність Д.І. Багалія* // *Укр. республік. наук. конф. з іст. краєзнавства*. – 1982. – С. 77–78; *Сарбей В.Г., Кравченко В.В. Академік АН УРСР Д. І. Багалій: 125 років з дня народження* // *УІЖ*. – 1982. – № 11. – С. 154–158; *Мигель Б.К., Журавський Ю.І. Д.И. Багалей как историк Харьковского университета* // *Вестн. Харьк. ун-та*. – 1983. – № 238. – С. 40–48; *Корж М. Літописець харківської давнини: До 130-річчя з дня народж. акад. Д.І. Багалія* // *Соц. Харківщина*. – 1987. – 10 листоп.; *Юрченко О. Академік Дмитро Іванович Багалій і Слобідська Україна* // *Прапор*. – 1988. – № 6. – С. 118–121; *Кравченко В.В. Д.И. Багалей: Науч. и обществ.-полит. деятельность*. – Х., 1990; *Библиография и библиотековедение в научном наследии академика АН УССР Д.И. Багаля* // *Гуменюк М.П. Біля джерел української радянської бібліографії*. – К., 1991. – С. 40–45; *Процик О. Дві історіографічні течії з історичної школи В. Антоновича: М. Грушевський і Д. Багалій* // *Укр. історик*. – 1992. – № 1–4. – С. 178–185; *Дмитро Іванович Багалей – професор Харківського університету: Бібліогр. покажч.* / Упоряд.: Ю.Г. Шевченко, Р.А. Ставинська, М.Г. Швалб. – Х.,

1993; Кіржаєв С.М. З наукової спадщини академіка Багалія // *Арх. України.* – 1993. – № 1/3. – С. 54–56; Процик А. Академік Дмитро Іванович Багалій – носій української академічної традиції Києва у Харківському університеті // *125 років київської української академічної традиції.* – Нью-Йорк, 1993. – С. 265–278; Пиріг П. Д.І. Багалій як дослідник історії Слобожанщини // *Академія пам'яті професора Володимира Антоновича.* – К., 1994. – С. 193–201; Непомнящий А.А. Исследования Д.И. Багаля по историческому краеведению Крыма // *VIII Всеукр. наук. конф. «Історичне краєзнавство і культура»:* (Наук. доп. і повідомл.). – К., 1997. – Ч. 2. – С. 231–233; Ярошик В., Сосновська Т. Дмитро Багалій і Харківська громадська бібліотека: (До 110-річчя з дня заснування ХДНБ ім. В.Г. Короленка) // *Бібл. вісн.* – 1997. – № 1. – С. 16–18; Ясинський В. Вместе с Дмитрием Багалеем заглянем в глубь веков: [Международ. науч. конф., посвящ. 140-летию со дня рождения Д.И. Багаля] // *Время.* – 1997. – 5 апр.; Глазунова Л.В. Библиографические и библиографоведческие аспекты деятельности академика Д.И. Багаля // *Багаліївські читання в НУА.* – Х., 1998. – С. 27–28; Арбузова С.Г. Діяльність Д.І. Багалія в Харківському історико-філологічному товаристві // *Багаліївські читання в НУА.* – Х., 1999. – Ч. 2: Програма та матеріали. – С. 76–78; Багалій Д.І. Вибрані праці: У 6 т. / Упоряд. В.В. Кравченко. – Х., 1999. – Т. 1: Автобіографія. Ювілейні матеріали. Бібліографія; Щербініна О.П. Науково-педагогічна діяльність Д.І. Багалія та бібліотечна справа // *Багаліївські читання в НУА: Progr. та матеріали.* – Х., 2000. – Вип. 2. – С. 25–28; Коломієць Т.В. Українське культурне життя Харківського університету за час ректорства Д.І. Багалія // *Багаліївські читання в НУА: Д.І. Багалій і культура Слобідської України.* Ч. 3. – Х., 2000. – С. 25–28; Багалій Дмитро Іванович // *Довідник з історії України: (А–Я).* – К., 2001. – С. 44; Щербініна О.П. Бібліографія в науковій спадщині Д.І. Багалія // *Вісн. ХДАК: 36. наук. пр.* – Х., 2001. – Вип. 4. – С. 49–64; Клименко І.В. Багалій Дмитро Іванович // *Особові архівні фонди інституту рукопису: Путівник.* – К., 2002. – С. 27–30; Комаренко Т. Багалій Дмитро Іванович // *Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід.* – К.; Л., 2003. – Вип. 2, ч. 1. – С. 11–13; Сарбей В.Г. Багалій Дмитро Іванович // *ЕСУ.* – К., 2003. – Т. 2. – С. 46–47; Багаля Дмитро Іванович // *Карнацевич В. 100 знаменитых харьковчан.* – Х., 2005. – С. 26–31; Палієнко М. Багалій Д.І. // „Кієвська старина” у громадському та науковому житті України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). – К., 2005. – С. 192–193; Самоплавська Т.О. Багалій Дмитро Іванович // *Українська педагогіка в персоналіях: Навч. посіб.: У 2 кн.* – К., 2005. – Кн. 1. – С. 601–612; Скрипник П. Багалій Дмитро Іванович // *Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України: Біобібліогр. довід.* – К., 2005. – Ч. 1. – С. 50–56; Багалій Дмитро Іванович // *Дениско Л.М. Автографи на книгах із колекції рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: Каталог.* – К., 2007. – С. 9–10; Даниленко О.В. Багалій Дмитро Іванович // *Діячі науки і культури України: нариси життя та діяльності.* – К., 2007. – С. 23–26; Крижанівська Т. Дмитро Іванович Багалій – «цілком свідомий українець» // *Вісн. Книжк. палати.* – 2007. – № 11. – С. 45–47; Щербань Т.О. Дмитро Іванович Багалій (до 150-річчя від дня народження) // *Наука та наукознавство.* – 2007. – № 3. – С. 132–135; Багалій

Дмитро Іванович // Палій В.М., Храмов Ю.О. Національна академія наук України. 1918–2008. Персональний склад. – 5-е вид., доп. і випр. – К., 2008. – С. 12–13; Багалій Дмитро // Видатні діячі українського національного відродження (XIX–XX ст.): Біогр. довід: навч. посіб. для студ. ун-ту спец. «Історія» / Упоряд.: Т.Ю. Антілогова. – Луганськ, 2008. – С. 17–18; Багалія Д.І. Бібліотека // Лисенко І. Словник українських приватних бібліотек. – К., 2009. – С. 13; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в XX столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 511.

Р.С. Жданова, Н.І. Абдуллаєва

16. БАГРИЧ Микола Ілліч [н. 19.11.1920, с. Макарівка, тепер с. Макарове Золочів. р-ну Харк. обл.] – укр. бібліограф. Закінчив ХДБІ (1941). Учасн. ВВВ. Працював у Книжк. палаті УРСР ім. І. Федорова, проводив наук.-бібліогр. роботу, очолював наук. роботу Держ. арх. друку. Авт. і співавт. фундаментальних пр.: «Періодичні видання УРСР, 1918–1950. Журнали» (1956), двотомного покажч. «Українська радянська культура за 40 років» (1957–1960) та ін. Пропагуючи на сторінках преси видання Книжк. палати УРСР, насамперед, Літописи друку, досягнення книговидавн. справи в республіці, він упорядкував бібліогр. покажч. «Видавнича справа, поліграфія та книготоргівля на Україні» (1964). Б. – авт. ряду літературознав. бібліогр. пр., зокрема покажч. «Т.Г. Шевченко» (1964), «Володимир Сосюра» (1966); опублікував бібліографію л-ри про життя і творчість І.Я. Франка, присвяч. 100-річчю з дня його народження. Авт. ст. з питань розвитку держ. бібліографії та поширення творів укр. письменників.

Тв.: *Періодичні видання УРСР, 1918–1950: Журнали: Бібліогр. довід.* – Х., 1956. – У співавт.; *Українська радянська культура за 40 років (1917–1957): Бібліогр. покажч. л-ри.* – Х., 1957–1960. – Т. 1–2. – У співавт.; *Державна реєстрація друку // Державна бібліографія на Україні (1922–1962)* – Х., 1962. – С. 31–42; *Т.Г. Шевченко: Бібліогр. покажч. (1917–1963).* – Х., 1964; *Видавнича справа, поліграфія та книготоргівля на Україні (1917–1963 рр.): Бібліогр. покажч.* – Х., 1964. – У співавт.; *Володимир Сосюра: Бібліогр. покажч.* – Х., 1966. – У співавт.; *Книги видавництв України за 1968 рік: (Список випущ. л-ри).* – Х., 1969. – У співавт.; *М. А. Годкевич: (К 75-летию со дня рождения) // Сов. библиогр.* – 1971. – № 4. – С. 59–60; *Михайло Абрамович Годкевич // Бібліотекознавство та бібліогр.* – Х., 1971. – Вип. 11. – С. 158–160; *Книги видавництв України за 1972 рік: (Список випущ. л-ри).* – Х., 1973. – У співавт.; *Михайло Годкевич // Вісн. Книжк. палати.* – 1996. – № 6. – С. 29–30.

Літ.: *Сарана Ф. Пропагандист бібліографічних знань (про М.І. Багрича) // Друг читача.* – 1970. – 17 листоп. – С. 17; *Багрич Микола Ілліч // Шевченк. слов.* – К., 1978. – Т. 1. – С. 51; *Сарана Ф. К. Багрич Микола Ілліч // УЛЕ.* – К., 1988. – Т. 1. – С. 108.

17. БАЛАЦЬКА Лідія Андріївна [н. 15.04.1933 с. Петрівка Павлів. р-ну Вороніз. обл., РФ] – укр. бібліограф. Закінчила ХДІК, ф-т бібліотекознавства

(1955). Викладала бібліотекознавство в Дніпропетр. культосвіт. технікумі (1955–1956), працювала в міс. б-ках, б-ці М-ва харч. пром-сті (1956), в ДРБ УРСР ім. КПРС (нині НПБУ) – була одним з упоряд. „Календаря знаменних і пам’ятних дат” (1975–1978), в ДІБ України – голов. бібліогр. у від. іст. краєзнавства (1978–1989). Авт. ряду посібників іст. тематики і публікацій про організацію бібліогр. та краєзнав. роботи б-к України.

Тв.: Героїчні сторінки історії комсомолу України: Реком. покажч. л-ри. – К., 1979; Краєзнавча робота бібліотек: Короткий бібліогр. покажч. – К., 1980. – У співавт.; Революція 1905–1907 рр. на Україні: Реком. покажч. л-ри. – К., 1980. – У співавт.; Про зв’язки В.І. Леніна і сім’ї Ульянових з Україною: Нотатки бібліографа // Пам’ятки України. – 1980. – № 2. – С. 28–29; Видання на допомогу краєзнавчій роботі // Про видавничу діяльність обласних бібліотек у 1978 році: Довідка. – К., 1980. – С. 34–39; Методичні рекомендації з питань організації краєзнавчого довідково-бібліографічного апарату централізованої бібліотечної системи. – К., 1981; Київ революційний: Нотатки бібліографа // Пам’ятки України. – 1981. – № 1. – С. 23; Центр Київської Русі: [Бібліогр. огляд] // Пам’ятки України. – 1981. – № 3. – С. 56; Давня Русь: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1982. – У співавт.; Музеї Києва: Бібліогр. покажч. до 1500-річчя міста. – К., 1982; Пам’ятники і пам’ятні місця Києва: Бібліогр. покажч. до 1500-річчя міста. – К., 1982; Театри Києва: Реком. список л-ри. – К., 1982; Історія Києва: Бібліогр. покажч. до 1500-річчя міста. – К., 1980–1982. – Вип. 1, 2; Перебування видатних діячів Комуністичної партії і Радянської держави у Києві: Бібліогр. покажч. л-ри. – К., 1982. – У співавт.; Українська РСР в братній сім’ї радянських народів: (До 60-річчя утворення СРСР): Реком. бібліогр. покажч. – К., 1982. – У співавт.; Перебування видатних діячів науки і культури у Києві: Бібліогр. покажч. л-ри. – К., 1983; Компартія України – бойовий загін КПРС: Реком. покажч. л-ри. – К., 1983. – У співавт.; Список бібліографічних матеріалів про Київ. – К., 1983; Методические рекомендации библиотекам по составлению библиографических указателей в помощь авторским коллективам и областным редколлегиям по подготовке "Свода памятников истории и культуры народов СССР" по Украинской ССР. – К., 1983; Библиографический указатель документов, материалов и библиографических пособий о памятниках истории и культуры Украинской ССР. – К., 1983; Памятники истории и культуры Киевской области: Науч.-вспом. библиогр. указ. – К., 1985; Памятники истории и культуры Киева: Науч.-вспом. библиогр. указ. – К., 1986; История промышленных и сельскохозяйственных предприятий Украинской ССР (1946–1986): Науч.-вспом. библиогр. указ. – К., 1987. – У співавт.; Гартований у боях і праці: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1988. – У співавт.; Історичне краєзнавство в Україні: Питання теорії і практики: Наук.-допом. покажч. – К., 1992. – У співавт.

18. БАЛИКА Дмитро Андрійович [09(21).09.1894, м. Седнів Черніг. обл. – 09.04.1971, м. Горький, РФ] – укр. і рос. бібліотекознавець і бібліограф, проф. (з 1927). Закінчив Черніг. реальне уч-ще (1912), Петроград. Політехн. ін-т (1916), Пед. від-ня Томського ун-ту (1920). В 1916–1920 працював (поспідовно) бібліо-

текарем в Шаранській б-ці (створеній за заповітом Ф.Ф. Павленкова), в б-ках Белебії, Уфи, Томська (де організував Музей бібліотекознавства – центр практ. і наук. роботи з бібл. справи). В Києві працював з 1921 у показовій б-ці Військ.-політ. школи Укр. військ. округу. Його наук. розвідки того часу спрямовані на створення предм. каталогу, бібл. технології, методики спілкування з читачем. З 1925 у ВБУ досліджував пробл. книгознавства та вивчення читацьких інтересів. Б. склав бібліогр. покажч. „Вивчення українського читача” (1925), куди ввійшли пр. Б.Грінченка, П. Куліша, І. Франка та ін. відомості про культ.-просвіт. громади, українознав. видання, заборонені на території України. Цей покажч. – одна з перших в Україні спроб розкрити проблему дослідж. читача. Брав участь у підгот. бібліогр. покажч. та списків, що друкувалися на сторінках журн. „Життя і революція”, „Україна” та ін., зокрема уклав бібліогр. М. Драгоманова, І. Франка. Опрацьовував питання теорії і методики реком. бібліографії, вирішував питання співвідношення реком. бібліографії та критики, відмінності критич. та бібліогр. оцінки л-ри. Виступав з доповідями на багатьох бібл. і бібліогр. з’їздах, конф., нарадах в Україні та Росії. Працював в УНІК (1927–1930). У зв’язку з критикою діяльності УНІК за відрив від „конкретних” завдань соц. буд-ва і „націоналістичний” ухил, Б. довелось переїхати до м. Горького, де працював у міс-цевому ун-ті, також керував каф. бібліотекознавства в Горьків. пед. ін-ті (з 1930). Б. був одним із засновників Горьків. обл. б-ки. У 1920-х р. обґрунтував теорію бібліол. науки Політосвітінституту, де завідував бібліогр. відділом. Проводив бібліогр. дослідж. приватних б-к О.М. Горького та П.І. Мельникова-Печерського.

Тв.: Бібліотека в минулому: (Культ.-іст. нарис). – К., 1925; Бібліографія: Список л-ри з питань предм. кат. // Бібл. журн. ВБУ. – 1925. – № 4/5. – С. IV–V; Вивчення Українського читача: [Бібліогр. покажч.] // Бібл. журн. – 1925. – № 8/10. – С. 65–76; Як вести бібліографічну роботу в зв’язку з українізацією бібліотек // Нова книга. – 1925. – № 4/6. – С. 71–72; Библиотека в свете современной педагогики. – Л., 1926; Иван Франко: До 10-річчя смерті: Бібліогр. покажч. // Життя й революція. – 1926. – № 5. – С. 124–127. – У співавт.; Матеріали до Драгоманівської бібліографії Всенародної бібліотеки України // Україна: Наук. двохмісячник українознав. – 1926. – Кн. 4. – С. 170–176. – У співавт.; Нова література про Т. Шевченка // Життя й революція. – 1926. – № 1/6. – С. 115–117; О предметном каталоге // Красный библиотекарь. – 1926. – № 5. – С. 77–92; О систематическом и предметном каталогах // Тр. Первой конф. науч. б-к РСФСР. – М., 1926. – С. 178–183; Нові українські письменники за 1920–1926 рр. // Життя й революція. – 1927. – № 4. – С. 35–144; № 5. – С. 276–280; № 6. – С. 445–450; № 7/8. – С. 191–204. – У співавт.; Орієнтовочний перегляд книг бібліотекарем: Метод. вказівки // Журн. бібліотекознавства та бібліогр. – 1927. – № 1. – С. 45–63; Про класифікацію друків за соціальним призначенням. – К., 1927; Те ж саме // Бібліол. вісті. – 1927. – № 1. – С. 5–36; Про рекомендаційну бібліографію // Бібл. зб. – 1927. – № 3. – С. 94–114; Бібліографічний покажчик краєзнавчої літератури на Україні (1917–1926) // Етногр. вісн. – 1928. – № 7 (дод.). – С. 1–4. – У співавт.; Бібліологічна педагогіка. – К., 1928; Бібліологічна педагогіка: Визначення. Предмет, межі // Журн. бібліотекознавства та бібліогр.

– 1928. – № 2. – С. 96–102; Рекомендаційна і критична бібліографія // *Методол. зб.* – К., 1928. – Вип. 1. – С. 200–221; *Изучение читателя.* – 2-е изд. – М.; Л., 1928. – У співавт.; [Бібліографія – наука] // *Тр. 2-го Всерос. библиогр. съезда.* – М., 1929. – С. 44–45; *О классификации печатных произведений по социальному признаку* // *Тр. 2-го Всерос. Библиогр. съезда.* – М., 1929. – С. 89–94; *Сводные каталоги в современных условиях* // *Тр. 2-ой Всерос. конф. науч. б-к.* – Л., 1929. – С. 326; [Проблемы рекомендательной библиографии] // *Тр. 2-го Всерос. библиогр. съезда.* – М., 1929. – С. 85–86; *Рекомендательная (критическая) библиография* // *Бібліографія.* – 1929. – № 4. – С. 41–71; *Бібліологічна педагогіка як наука* // *Бібліол. вісті.* – 1930. – № 2. – С. 15–28; **Библиологическая социология* // *Сов. библиогр.* – 1933. – № 1/3; *Личная библиотека А.М. Горького нижегородских лет.* – Горький, 1948.

Літ.: *Бібліографічний указатель работ проф. Д. Балики, опубликованных им в 1912–1942 гг.* – Горький, 1942; *Корнейчик І.І. Дмитро Андрійович Балика* // *Бібліотекознавство та бібліогр.* – К., 1971. – Вип. 10. – С. 101–102; *Балыка Дмитрий Андреевич* // *Книговедение: Энцикл. слов.* – М., 1982. – С. 280; *Брюховецький В.С. Балика Дмитро Андрійович* // *УЛЕ.* – К., 1988. – Т. 1. – С. 118; *Казакова Н.В. Чекає на вивчення* // *Культура і життя.* – 1994. – 20 серп.; *Матусевич В. Баликівські читання: До 100-річчя Д.А. Балики* // *Бібл. вісн.* – 1995. – № 2. – С. 35–36; *Косяк С.М. Дмитро Балика* // *Бібл. вісн.* – 1995. – № 2. – С. 36–37; *Косяк С.М. Предметний каталог як об'єкт дослідницької і практичної діяльності Д.А. Балики* // *Бібліотечно-бібліографічні класифікації та інформаційно-пошукові системи: Тези доп. Міжнар. наук. конф., Київ, 10–12 жовт. 1995 р.* – К., 1995. – С. 78–79; *Савіна З.І. Проблеми вивчення читачів у науковій спадщині Д.А. Балики* // *Історія бібліотечної справи в Україні: Зб. наук. пр.* – К., 1995. – С. 74–78; *Косяк С. Участь Д. Балики в діяльності УНІК* // *Проблеми вдосконалення каталогів наукових бібліотек: Матеріали Міжнар. наук. конф.* – К., 1997. – С. 143–144; *Лутовінова В.І. Теорико-методичні проблеми рекомендаційної бібліографії в творчості Д.А. Балики* // *Бібліографознавство: теорія і практика: Зб. наук. пр.* – К., 1997. – С. 82–91; *Косяк С.М. Проблема вивчення читача з погляду Д.А. Балики* // *Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. НБУВ.* – К., 1998. – Вип. 1. – С. 156–164; *Ковальчук Г.І. Архівно-слідчі справи репресованих бібліологів [в тому числі Д. Балики] як джерело вивчення історії книгознавства* // *Архівно-слідчі справи репресованих: науково-методичні аспекти використання.* – К., 1998. – С. 82–84; *Книговедческие работы Д.А. Балики* // *Леликова Н.К. Становление и развитие книговедческой и библиографической наук в России в XIX – первой трети XX века.* – СПб., 2004. – С. 266–272; *Балика Дмитро Андрійович* // *Борисенко Л.М. Автографи на книгах із колекції рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: Каталог.* – К., 2007. – С. 11; *Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в XX столітті.* – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 511.

19. БАНДИЛКО Лілія Феліксівна [н. 05.12.1963, м. Рівне] – укр. бібліограф, педагог. Закінчила РДК за фахом бібліотекар-бібліограф (1985). У 1994–1997 навчалася в аспірантурі КДІК, канд. пед. наук (з 1998), старш. викл. каф. бібліотекознавства та бібліографії. Досліджує питання бібліотекознавства, історії бібл. справи України, зокрема Волині, викладає курси: "Загальне бібліотекознавство", "Бібліотечні каталоги", "Економіка та управління економікою бібліотек".

Тв.: *Історико-філософські аспекти виникнення періодукарства в Україні у XV–XVII ст. // Культура України: історія і сучасність: Респ. наук.-теорет. конф., Харків, 26–28 жовт. 1992 р. – X., 1992. – С. 41–43; До питання про використання та вдосконалення бібліотечно-бібліографічних класифікацій // Бібліотека і бібліотечна професія в умовах інформатизації суспільства: Всеукр. наук. конф., 22–24 верес. 1993 р. – К., 1993. – С. 46–47. – У співавт.; Проблеми формування схеми досліджень розвитку бібліотечної справи та бібліографії в Україні // Бібліографознавство: теорія і практика: Зб. наук. пр. – К., 1997. – С. 16–24; Бібліотека як суб'єкт ринкових відносин // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 12. – С. 27–28; Маркетинг у бібліографічній діяльності бібліотек (на прикладі Рівненської державної обласної бібліотеки) // Звітна наук. конф. викладачів, аспірантів, співроб. і студентів РДГУ, 20–22 квіт. 2005 р. – Рівне, 2005. – С. 10–12; До питання діяльності Л.Б. Хавкіної як бібліотекознавця та фундатора бібліотечної справи // Звіт. конф. викл., аспірантів, співроб. і студ. РДГУ, 23 квіт. 2007 р. Секція „Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії”. – Рівне, 2007. – С. 67–72. – У співавт.*

Літ.: *Бандилко Лілія Феліксівна // Від пошуку – до визнання: Наук. та навч.-метод. пр. викл. Рівнен. держ. ін-ту культури: Біобібліогр. покажч. – Рівне, 1999. – С. 43–44.*

20. БАРКОВСЬКА (Щербаківа) Ольга Михайлівна [н. 11.07.1950, м. Магадан, РФ] – укр. філолог, бібліотекар-бібліограф. Закінчила філол. ф-т ОДУ ім. І.І. Мечникова (1972). Трудовий шлях розпочала з посади бібліотекаря від. мистецтв ОДНБ ім. М. Горького; з 1990 – голов. бібліотекар цього ж відділу. Підготувала цикл бібліогр. оглядів, темат. переглядів л-ри на допомогу читачам-студентам, зокрема цикл „Основні напрями в образотворчому мистецтві кінця XIX – початку XX ст.” Надрукувала ряд ст. у місц. період. виданнях. Авт. наук.-допом. та реком. покажч., каталогів, біобібліогр. довід. „Товарищество южнорусских художников”. Чл. секції книги при Одес. Будинку вчених.

Тв.: *Крупным планом: искусство ГДР: [Альб. з мистец. НДР у фондах ОДНБ] // Веч. Одесса. – 1974. – 31 окт.; О главных приметах времени: Обзор поэт. рубрики изд-ва «Маяк» // Знамя коммунизма. – 1975. – 25 февр. – У співавт.; Дорогу осилит идущий: Обзор поэт. кн. 1975 г. // Знамя коммунизма. – 1976. – 5 февр. – У співавт.; Новая литература по искусству: Информ. указ. лит. – О., 1976–1978. – Брала участь у складанні 8-ми вип. – У співавт.; Родной Отчизны красота: (Тема природы и творчества худож.): Рек. указ. лит. – О., 1982; Памятники Славы и Бессмертия: Рек. указ. лит. о монументах, сооружен.*

в городах-героях. Вып. 2. – О., 1985; Крамольные полотна: Антирелиг. и антиклерик. тема в рус. живописи: Рек. указ. лит. – О., 1986; Михаил Михайлович Божий: Биобиблиогр. указ. лит. – О., 1987; Синтез искусства: Библиогр. указ. лит. Вып. 2. – О., 1987; Море в живописи революционной России: Рек. указ. лит. – О., 1988; Море в советской живописи: Рек. указ. лит. – О., 1990; Одещина на сторінках центральної і республіканської преси: Бібліогр. покажч. лр. – О., 1991. – У співавт.; Михайло Жук: Кат. вист. – О., 1993. – У співавт.; Подарок библиофилам: (О кн. И. Потоцкого и Т. Палатникова «Звезда Давида») // Порто-франко. – 1993. – № 28 (июль); Г.Г. Маразли и его библиотеки: Сб. ст. и материалов. – О., 1994. – У співавт.; Г.Г. Маразли и его библиотека: [До вист. в ОДНБ] // Одес. вестн. – 1994. – 24 марта; Книжные знаки библиотеки Г.Г. Маразли // Г.Г. Маразли и его библиотека: Сб. ст. – О., 1994. – С. 19–25. – У співавт.; „Відділ мистецтв ОДНБ ім. М. Горького підготував для Тижня французької книги такі книжково-ілюстративні виставки...” // Тиждень французької книги в Одесі: Програма. – О., 1995. – С. 20–21. – У співавт.; Григорій Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. – О., 1995. – У співавт.; Книжные знаки библиотеки Г.Г. Маразли // Григорій Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. – О., 1995. – С. 145–155. – У співавт.; Портреты Г.Г. Маразли // Григорій Григорьевич Маразли: Меценат и коллекционер: Сб. ст. – О., 1995. – С. 181–198; Тиждень французької книги в Одесі: Програма. – О., 1995. – У співавт.; Созревание души: [Вступ. ст. П.О. Нілуса до кат. посмерт. вист. Г.С. Головкова, 1911] / Публ. О. Барковской // Одесса. – 1996. – № 6. – С. 46–47; Черноземная сила: [Про життя і творчість одес. худож. Т.Я. Дворникова] // Одесса. – 1996. – № 4. – С. 52–53; Шаржи на „Всю Одессу”: [Зокрема, про колекцію графіки худож. М.С. Лінського в ОДНБ] // Вестн. региона. – 1996. – 27 июля; Библиотека пополнилась дарами: [Про нові надходж. до ОДНБ кн. від артгалереї „Белая луна” та Одес. худож. музею] // Одес. вестн. – 1997. – 7 авг. – У співавт.; Борис Эдвардс: „Я не люблю неправильную красоту”: [Про ст., присвяч. одес. скульптору, надрук. в газ. „Одес. листок” за 5 жовт. 1907] // Одесса. – 1997. – № 5. – С. 40–41; Он привез с собой богов, своих кумиров: [Публ. ст. Л. Камишиникова і Л. Пастернака про одес. скульптора Л. Іоріні, італійця за походж.] // Одесса. – 1997. – № 9. – С. 31; Товарищество южнорусских художников: Библиогр. указ. лит. – О., 1997. – Вып. 1: Литература о деятельности Товарищества.; Фанатик искусства: [Публ. нарису П.О. Нілуса про художника Г.А. Ладигенського] // Одесса. – 1997. – № 4. – С. 36–37; Вся Одесса в шаржах Линского: Материалы к выст. – О., 1998; Товарищество южнорусских художников: Биобиблиогр. справ. В 2 ч. – О., 2000; Коли книга стає мистецтвом: Сто взірців книжк. ілюстрації: Кат. вист., Квіт.-трав. 2001 р. – О., 2001. – У співавт.

Лит.: Абрамов В.А. Иван Иванович Курис: [Висловлено подяку О.М. Барковській за допомогу в підготов. матеріалу] // Одес. деловые новости. – 1996. – № 28 (июль). – С. 27; Червоненко Б. Мы так нужны друг другу: [Про О.М. Барковську] // Одес. вестн. – 1997. – 14 янв.; Арсеньева Т. Встречи на выставке: [Про участь О. Барковської, у вист. „Транс-Україна-98”] // Веч. Одесса. – 1998. – 22 нояб.; Голяева И. Любовь к братьям Катаевым: [Подяка О.М. Барковській за

участь у підготовці презентації книги] // *Одес. изв.* – 1998. – 27 авг.; Нетребский В. Тенистая улица: [Про допомогу О.М. Барковської у пошуку матеріалів про зв'язки худож. В.В. Верещагіна з Одесою] // *Юг.* – 1998. – 24 нояб.; Удовиченко Е. Поэзия и проза...: [Про участь О.М. Барковської у заходах Будинку вчених (Одеса)] // *Юг.* – 1998. – 14 апр.; Василенко В., Донцова Т. Вильям Вальскот – известный и неизвестный: [Про факти до біогр. худож., виявлені О. М. Барковською] // *Вестн. региона.* – 1999. – 24 июля.; Коваленко Г. Александра Экстер в Одессе, 1919–1920: [Подяка О.М. Барковській за допомогу в підготовці ст.] // *Искусствознание.* – М., 1999. – Вып. 2. – С. 423; Бродавко Р.И. Лаборатория замыслов: [Про О.М. Барковську] // *Одес. вестн.* – 2001. – 2 авг.: фото; Серебряков Г. Воспоминания, которым нет конца...: [Про О.М. Барковську] // *Одес. вестн.* – 2001. – 11 дек.; Бродавко Р.И. Первые в когорте творцов: [Серед переможців конкурсу „Твои имена, Одесса” – О.М. Барковська за створення довід. „Товарищество южнорусских художников”] // *Одес. вестн.* – 2002. – 22 янв.; Бур'ян Л.М. Барковська (Щербакова) Ольга Михайлівна // *Бібліографи Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Біобібліогр. довід.* – О., 2002. – С. 16–23.

Л.М. Бур'ян

21. БЕЛІЧКО Наталія Юріївна [н. 18.01.1964, м. Київ] – укр. бібліограф, мистецтвознавець. Закінчила ф-т теорії та історії мистец. Київ. держ. худож. ін-ту (КДХІ) за фахом мистецтвознавець (1987). Викл. КДХІ (з 2006), канд. мистецтвознавства (з 2005). Чл. Нац. спілки художників України (з 2003). Наук. співроб. від. образотвор. мистец. Ін-ту укр. книги НБУВ. Проводить наук. роботу з розкриття та популяризації графічних аркушевих матеріалів з фондів від., бере участь у роботі над плановою наук. темою: "Бібліографія аркушевих образотворчих видань" ("Український плакат 1917–2001 року у фондах НБУВ"). Б. – учасн. міжнар. та всеукр. наук. конференцій. Авт. енциклопед. ст. у вид.: "Видатні діячі України минулих століть", "Золота книга української еліти", "Народжені Україною", "Енциклопедія Сучасної України", а також публ. у зб. "Наукові праці НБУВ", „Українська академія мистецтва”.

Тв.: *Раритетні видання з історії України (альбом Д.І. Яворницького, С.І. Васильківського, М.С. Самокиша "З української старовини" та серія листівок А.А. Ждахи за мотивами українських народних пісень)* // *Рукопис. та книжк. спадщина України.* – К., 1994. – Вып. 2. – С. 126–135; *Колекція Георгія Малакова у фондах НБУВ* // *Бібл. вісн.* – 1996. – № 5. – С. 34–35; *Прикмети епохи у творчості Георгія Малакова* // *Українська академія мистецтва: Дослідниц. та наук.-метод. пр.* – К., 1998. – Вып. 5. – С. 147–154; *Микола Компанець* // *Українська академія мистецтва: Дослідниц. та наук.-метод. пр.* – К., 1999. – Вып. 6. – С. 245–250; *Художник-лицар Георгій Малаков* // *Art line.* – 1999. – № 5/6. – С. 8–9; *Георгій Васильович Малаков: Каталог. Альбом [із фондів НБУВ].* – К., 2000; *Георгій Малаков – художник-летописець Второй мировой* // *Арсенал ХХІ століття.* – 2000. – № 2. – С. 95–99; *Книжкова графіка Георгія Малакова* // *Українська академія мистецтва: Дослідниц. та наук.-метод. пр.* – К., 2000. –

Вип. 7. – С. 198–208; Західноєвропейські мотиви у творчості Георгія Малакова // Українська академія мистецтва: Дослідниц. та наук.-метод. пр. – К., 2001. – Вип. 8. – С. 258–266; Світ сучасника в екслібрисах Георгія Малакова // Мистецтвознавство України: Зб. наук. пр. – К., 2001. – Вип. 2. – С. 74–83; Михайло Дерезус // Золота книга української еліти: Інформ.-імідж. альм.: У 6 т. – К., 2001. – Т. 1. – С. 488–489; Василь Касіян; Георгій Малаков; Федір Нірод; Ілля Репін // Золота книга української еліти: Інформ.-імідж. альм.: У 6 т. – К., 2001. – Т. 2. – С. 20–21; С. 176–177; С. 246–247; С. 338–339; Козацтво в українському живописі // Дивослово. – 2002. – № 6. – С. 64–67; Науково-дослідницькі ресурси фонду оригінального екслібриса відділу образотворчих мистецтв НБУВ // Наук. пр. НБУВ. – К., 2002. – Вип. 9. – С. 262–271; М. Паращук; Л. Позен // Народжені Україною: Меморіал. альм.: У 2 т. – К., 2002. – Т. 2. – С. 296–297; 350–351; Тема дитинства у творчості Г. Малакова // Мистецтвознав. зап.: Зб. наук. пр. – К., 2002. – Вип. 1(2). – С. 79–88; До глибини душі закоханий в життя // Культура і життя. – 2003. – 14 трав. – С. 3; Українська книжкова графіка 50–70-х років ХХ ст. // Рукопис. та книжк. спадщина України. – К., 2003. – Вип. 8. – С. 126–142.

Т.А. Берна

22. БЕРЕЗКІНА (Цімох) Валентина Василівна [н. 1954, м. Біла Церква, Київ. обл.] – укр. бібліограф, бібліотекознавець. Закінчила КДІК за фахом бібліотеко-знавство і бібліографія (1975). Працювала в б-ках різних галузей і відомств у зв'язку з переїздами чоловіка до нових місць служби. Трудову діяльн. розпочала на посаді зав. військ. б-ки у Пустомитів. р-ні Львів. обл. (1975–1978). Протягом 1979–1985 працювала в б-ках ім. Я. Галана, в Центр. міс. б-ці для дітей ім. А. Гайдара голов. бібліографом ЦБС. З берез. 1985 до трав. 1986, проживаючи у Києві, працювала в ДРБ УРСР для юнацтва ім. В. Василевської бібліотекарем від. чит. залів, старш. ред. від. обробки фондів та орг. каталогів. Протягом 1987–1988 була бібліотекарем від. обслуговування у філії № 10 Централіз. системи дитячих б-к м. Куйбишева. У 1988–1993 працювала в б-ці Будинку офіцерів Групи рад. військ у Німеччині. У жовт.–листоп. 1988 була делегатом на Всесоюз. з'їзді культосвіт. працівників Рад. армії і флоту у Мінську. З 2002 продовжила роботу в бібл. галузі, в ДНПБ України ім. В.О. Су-хомлинського на посадах: наук. співроб. від. наук. бібліографії, учен. секретаря б-ки. З 2004 – мол. наук. співроб. від. зарубіж. українки НБУВ. Отримала свідоцтва про складені канд. іспити (як пошукач) з філософії, англ. мови, історії України, комп'ютер. технологій (2004–2005). Працює в програмі планової наук. теми підрозд. „Створення електронного інформаційно-аналітичного каталогу україномовних видань української діаспори”. Досліджує бібліографію укр. діаспори в б-ках України, виступає на наук. конференціях.

Тв.: *Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України: Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 2002. – У співавт.; Кульчицька Олена Іполитівна: До 70-річчя від дня народж. – К., 2002; Гід з громадянської освіти в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Донецьк; К., 2003. – У співавт.; Позашкільна освіта в Україні як ефективний засіб творчої*

самореалізації молоді: Анот. реком. [бібліогр.] список // Шкіл. світ. – 2003. – Берез. (№ 11). – Вкладка, с. 1–8. – У співавт.; Кононко Олена Леонтіївна: До 60-річчя від дня народж.: Кат. вист. – К., 2003; Масол Людмила Михайлівна: До 50-річчя від дня народж.: Кат. вист. – К., 2003; Хайруліна Василина Миколаївна: До 60-річчя від дня народж.: Кат. вист. – К., 2003; Документальна спадщина видань української діаспори у фондах відділу зарубіжної україніки // Рукописна та книжкова спадщина України. – К., 2005. – Вип. 10. – С. 392–406; Культурно-мистецькі набутки української діаспори у відділі зарубіжної україніки Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського // Український вимір: Міжнар. зб. інформ., освіт., наук., метод. ст. і матеріалів з України та діаспори. – Ніжин, 2006. – Вип. 5. – С. 165–169.

О.С. Лук'янчук

23. БЕРЕЗОВИЧ Роделія Аронівна [28.08.1922, м. Миколаїв – 10.05.1990] – укр. бібліограф, педагог. Закінчила Моск. держ. ун-т (1942), ХДБІ (1952). Працювала бібліотекарем (1948), старш. інспектором Миколаїв. обл. від. культури (1948–1950), старш. бібліотекарем, зав. абонементу Миколаїв. ОУНБ ім. О. Гмирьова (1950–1951), зав. чит. залу Миколаїв. міськ. б-ки № 1 (1951–1956), викл. Миколаїв. технікуму підготовки культосвіт. працівників (1956–1960), зав. інформ.-бібліогр. від. (1960–1981), бібліографом інформ.-бібліогр. від. Миколаїв. ОУНБ ім. О. Гмирьова (1982–1990). Осн. напрями діяльності: краєзнавство, реком. бібліографія. Нагороджена орденами і медалями за участь у ВВв, Почес. грамотами М-ва культури України, обл. упр. культури Миколаїв. області.

Тв.: Історія міст і сіл Миколаївської області: Бібліогр. покажч. – Миколаїв, 1964. – У співавт.; Заповідні місця і пам'ятки природи Миколаївщини: Реком. список л-ри. – Миколаїв, 1973; Организационно-методическая помощь библиотекам области в использовании рекомендательных библиографических пособий: [Опыт Николаев. обл. б-ки им. А. Гмырева] // Рекомендательная библиография в системе пропаганды книги в СССР. – М., 1975. – Вып. 11. – С. 70–79; З історії заводів і фабрик Миколаївщини: Бібліогр. покажч. – Миколаїв, 1976; Пам'ятні дати Миколаївщини на 1978 рік: Бібліогр. покажч. – Миколаїв, 1977; Публікації працівників обласної бібліотеки ім. О. Гмирьова за 1945–1981 рр. – Миколаїв, 1981; Пам'ятні дати Миколаївщини на 1984 рік: Бібліогр. покажч. – Миколаїв, 1983; Література про Миколаївську область за ... р. – Миколаїв, 1978–1990. – Щорічно.

24. БЕРМАН Яків Зіновійович [11(23).10.1889, м. Дубно, тепер Рівнен. обл. – р. і м. см. невідомі] – укр. бібліограф, книгознавець. Закінчив (1913) юрид. ф-т Ун-ту св. Володимира в Києві. Висланий тоді ж на південь України, мешкав в Одесі, де 1925 закінчив іст.-філол. ф-т Ін-ту нар. освіти. З січ. 1923 – в Одес. держ. публ. б-ці (ОДПБ): вчений секретар, зав. від. книгокористування, в.о. дир.; чл. Укр. бібліогр. т-ва в Одесі. На початку 1930 під тиском репресій, що розгорнулися в Україні, був звільнений з ОДПБ „з забороненням працювати в

культосвітніх установах”, переїхав до Ленінграда, де певний час працював у ДПБ ім. М.Є. Салтикова-Щедріна. Під час ВВВ жив на Уралі, виступав з лекціями з іст.-муз. тематики. В Одесі розробив широкий план бібліографування російськомов. л-ри про видат. європ. композиторів, залучивши до його реалізації М.П. Алексєєва, який очолював консультац.-довід. бюро ОДПБ. У співавт. з ним підготував і видав посіб., присвяч. Л. ван Бетховену та Ф. Шуберту. Показч. друків про К. Дебюссі анонсувався, але не був надрукований. Продовжив започатковану 1904 М.Ф. Комаровим бібліогр. Лисенкіану, описавши публ. про укр. композитора за 1903–1923. Упорядкував показч. пр. історика рос. л-ри і громад. думки М.О. Гершензона. Вивчав історію період. преси на півдні України; оприлюднив нарис про перший у причорномор. краї часоп. „Одесский вестник” (1827–1893); склав темат. розпис публ. газ. „Одесский коммунист” (1918–1920). Авт. ст. про діяльність ОДПБ.

Тв.: *Краткий библиографический указатель важнейшей литературы о Бетховене // Музыка и революция. – М., 1927. – № 3. – С. 41–44. – У співавт.; Бетховен: Материалы для библиогр. указ. рус. лит. о нем (1827–1927). – О., 1927–1928. – Вып. 1–2. – У співавт.; М.О. Гершензон: Библиография / С прил. ст. Н.В. Измайлова „М.О. Гершензон как исследователь творчества Пушкина”. – О., 1928; „Одесский вестник»: Материалы для іст. нарису // Література. – К., 1928. – Зб. 1. – С. 209–221. – Окр. відб.; До столітніх роковин заснування газети “Одесский вестник” (1827–1927): Материалы для іст. нарису. – К., 1928; Франц Шуберт: Материалы для библиогр. указ. // Венок Шуберту, 1822–1928: Этюды и материалы. – М., 1928. – С. 70–79. – У співавт.; М. В. Лисенко: Материалы до бібліогр. // Зап. Укр. бібліогр. т-ва в Одесі. – О., 1929. – Ч. 2/3. – С. 123–132; Одеська державна публічна бібліотека // Зап. Укр. бібліогр. т-ва в Одесі. – О., 1929. – Ч. 2/3. – С. 139–140; Про зведений каталог музичної літератури одеських бібліотек // Журн. бібліотекознавства та бібліогр. – К., 1929. – № 3. – С. 114–117. – У співавт.; М.П. Мусоргський в Одеському музеї історії та старовини // Вісн. Одес. коміс. краєзнавства при УАН. – О., 1930. – Ч. 4/5. – С. 155–158; „Одесский коммунист”: Бібліогр. матеріали // Зап. Укр. бібліогр. т-ва в Одесі. – О., 1930. – Ч. 4. – С. 23–51; Одеська публічна бібліотека // Журн. бібліотекознавства та бібліогр. – К., 1930. – № 4. – С. 105–106; Безперервка: Показч. л-ри. – О., 1930. – У співавт.*

Лім.: Берман Я. З. // Наука и научные работники СССР: Справочник. – Л., 1928. – Ч. 6. – С. 34; Берман Яков Зиновьевич // Бернандт Г.Б., Ямпольский И.М. Кто писал о музыке: Библиогр. слов. муз. критиков и лиц, писавших в дореволюц. России и СССР. – М., 1971. – Т. 1: А–И. – С. 90; Зленко Г.Д. Бібліографічний укіс Якова Бермана // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 6. – С. 20–23; Крим. світлиця. – Сімф., 2000. – 30 черв. – С. 19. – Заг.: Дослідницький укіс Якова Бермана; Берман Яков Зиновійович // Випускники Одеського (Новоросійського) університету: Енциклопед. словн.: У 2 вип. – О., 2010. – Вип. 2. – С. 27.

Г.Д. Зленко

25. БЕРНАДСЬКИЙ Юрій Йосипович [н. 23.01.1915, м. Малин Житомир. обл.] – укр. бібліограф, хірург, д-р мед. наук (з 1958). Закінчив Казан. держ. стоматол. ін-т (1941). Працював викл., асистентом каф. Казан. стоматол. ін-ту (1941, 1944–1945), щелеп.-лицьовим хірургом евакогоспітала (1941–1944), асистентом каф. Моск. мед. стоматол. ін-ту (1946–1949), бібліографом-консультантом Центр. б-ки М-ва охорони здоров'я СРСР (1948), доц. Краснояр. мед. ін-ту (1949–1951), доц. Краснодар. мед. ін-ту (1951–1959), зав. каф. Укр. ін-ту удосконалення лікарів (1959–1960), зав. каф. (1961–1989), проф.-консультантом каф. (з 1989) Київ. мед. ун-ту. Чл. 19-ти міжнар. наук. асоц. стоматологів та щелеп.-лицьових хірургів. Упоряд. бібліогр. покажч. з питань стоматології.

Тв.: *Советская стоматологическая литература: Библиогр. указ. Т. 1. (1917–1945).* – М., 1951; *Советская стоматологическая литература: Библиогр. указ. Т. 2. (1946–1958).* – М., 1965. – У співавт.

Лім.: *Бернадський Юрій Йосифович // Макаренко И.М., Полякова И.М. Биографический словарь заведующих кафедрами и профессоров Киевского медицинского института (1841–1991).* – К., 1991. – С. 12–13; *Juri Iosifovich Bernadskiy // International Who's Who of Intellectuals.* – 12-th ed. – Cambridge, 1997. – P. 38; *Bernadsky Juri // 2000 Outstanding Intellectuals of the 20-th Century.* – Cambridge, 2001. – P. 33.

26. БЄЛЯЄВА Лілія Вікентіївна [н. 29.01.1928, м. Львів] – укр. літературознавець, бібліограф, бібліотекознавець. Закінчила філол. ф-т Львів. ун-ту ім. І. Франка. Трудову діяльн. розпочала бібліотекарем в Ін-ті л-ри ім. Т. Шевченка НАН України. Учениця бібліографа Ф. Максименка. Працювала в НБУВ (з 1955) на посадах старш. бібліотекаря, старш. бібліографа, старш. ред., голов. бібліографа наук.-бібліогр. від.; протягом 12-ти років була заст. дир. з наук. роботи. Потім – голов. бібліографом культ.-просвіт. центру НБУВ, голов. бібліографом, наук. співроб. від. нац. бібліографії (з 2003). Авт. і співавт. близько 70 пр., десятки робіт вийшли за її наук. та бібліогр. ред. та під її керівництвом. Уклала бібліографію, присвяч. О. Білецькому, Є. Кирилюку, Є. Шабліовському, І. Походні, Л. Новиченку. Значним внеском у шевченкіану є 2 праці, підготовлені нею у співавт.: “Т.Г. Шевченко: Бібліогр. л-ри про життя і творчість, 1839–1959: У 2 т.” (1963) та “Т.Г. Шевченко: Бібліогр. покажч., 1965–1988” (1989). У ході підготовки вид. “Українська література в загальнослов'янському світовому контексті”, а саме його 5-го тому – “Українська література в країнах Центральної та Південно-Східної Європи: Матеріали до бібліогр.” проявилися її професійні й організатор. здібності. Вченою радою НБУВ за цю працю Б. було висунуто на здобуття Держ. премії в галузі науки і техніки в складі групи претендентів. Основний напрям діяльності Б. – упорядкув. бібліогр. покажч. з філол. наук. До VI, VIII і IX Міжнар. з'їздів славістів під її керівництвом та у співавт. були підготовлені бібліогр. покажч. “Слов'янська філологія на Україні” (1968, 1978, 1979). Авт. щоріч. “Філологічні науки на Україні” (1980–1986). Б. виступала послідовницею бібліогр. школи, започатк. І. Бойком, А. Гімельфарб, К. Скокан.

Протягом багатьох років очолювала Вчену ред.-видавн. раду НБУВ. Їй присвоєно звання “Заслужений працівник культури України” (2000).

Тв.: *Список наукових праць О.І. Білецького // Рад. літературознавство. – 1955. – № 18. – С. 289–303; Наукові записки “Радянське літературознавство”: Показч. змісту за 1938–1957 рр. // Рад. літературознавство. – 1958. – № 2. – С. 149–154; Бібліографія наукових праць академіка О.І. Білецького (1955–1959 рр.) // Рад. літературознавство. – 1959. – № 5. – С. 84–87; Книги з українського літературознавства за 1958–1988: [Бібліогр. показч.] // Рад. літературознавство. – 1959. – 1988. – (30 вип.); Михайло Стельмах: (Матеріали до бібліогр.) // Рад. літературознавство. – 1962. – № 3. – С. 146–150; Т.Г. Шевченко: Бібліогр. л-ри про життя і творчість, 1839–1959: У 2 т. – К., 1963. – Т. 1–2. – У співавт.; Бібліографічний список дисертацій та авторефератів про Т.Г. Шевченка // Рад. літературознавство. – 1964. – № 2. – С. 149–152; М. Горький і питання літератури: (Укр. вид., 1957–1967) // Рад. літературознавство. – 1968. – № 3. – С. 43–48; Слов’янська філологія на Україні (1963–1967): Бібліографія: [У 2 ч.]. – К., 1968. – Ч. 1–2. – У співавт.; Чеська і словацька література в українському літературознавстві: (Бібліогр. показч.) // Рад. літературознавство. – 1968. – № 6. – С. 83–88; Євген Степанович Шабліовський: [Показч. друк. пр.]. – К., 1976. – У співавт.; Слов’янська філологія на Україні (1968–1976): Бібліографія: [У 2 ч.]. – К., 1978–1979. – Ч. 1–2. – У співавт.; Філологічні науки на Україні: Показч. л-ри за 1978–1983. – К., 1980–1984. – Щорічно. – У співавт.; Євген Прохорович Кирилюк: [Бібліогр. показч.]. – К., 1983. – У співавт.; Слов’янська філологія на Україні (1977–1981): Бібліографія: [У 2 ч.]. – К., 1983. – Ч. 1–2. – У співавт.; Наукові праці члена-кореспондента АН УРСР Л.М. Новиченка // Рад. літературознавство. – 1984. – № 3. – С. 81–86; Т.Г. Шевченко: Бібліогр. показч., 1965–1988. – К., 1989. – У співавт.; Структурно-номінативний напрям у методології науки: Кат. кн. вист. – К., 1996. – У співавт.; Ігор Костянтинівич Походня: [Бібліогр. показч.]. – К., 1997; Григорій Давидович Вервес: Біобібліогр. до 80-річчя. – К., 2000; Українська революція і державність (1917–1920 рр.): Наук.-бібліогр. вид. – К., 2001. – У співавт.; В.І. Вернадський: Вчений. Мислитель. Громадянин: Пр. вчен. та л-ра про нього з фондів Наук. б-ки ім. В.І. Вернадського АН України. – К., 2003. – У співавт.; Видання Секції суспільних і гуманітарних наук Національної академії наук України, 1998–2003: Бібліогр. показч. – К., 2003. – У співавт.; Международный сводный каталог русской книги (1918–1926). Т. 2. – СПб., 2003. – У співавт.; Українська революція і державність (1917–1920 рр.): Наук.-бібліогр. вид. – К., 2004. – У співавт.*

Лім.: *Онищенко О., Солонська Н. Бібліограф Лілія Беляєва // Бібл. вісн. – 1998. – № 2. – С. 26–32; Ковальчук Г.І. Керівники ВБУ – НБУВ (1918–1998) // Бібл. вісн. – 1998. – № 5. – С. 18–28; Почесне звання “Заслужений працівник культури України” присвоєно Указом Президента України ... Беляєвій Лілії Вікентіївні // Бібл. вісн. – 2000. – № 3. – С. 41; Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України, 1926–2001: Сторінки історії. – К., 2003. – Про Беляєву Л.В. див.: «Показчик імен і назв», с. 566; Онищенко О.С. Беляєва Лілія Вікентіївна // ЕСУ. – К., 2003. – Т. 2. – С. 582; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С.*

Р.С. Жданова

27. БЄЛЯЄВА Поліна Харитонівна [09.06.1927, с. Горіле Запоріж. обл. – 21.05.1999, м. Київ] – укр. бібліограф, бібліотекознавець, педагог., канд. іст. наук (1974). Закінчила ХДБІ (1952). Працювала в Київ. книготорговел. школі, в ДРБ УРСР ім. КПРС (нині НПБУ) в бібліогр. від. і за сумісництвом викладала в Київ. філ. ХДБІ. Після організації КДІК почала працювати викл. каф. бібліографії. Займалася розробкою питань теорії бібліографії сусп.-політ. л-ри, зокрема з ленін. тематики.

Тв.: *Библиографирование произведений В.И. Ленина на Украине (1920–1970 гг.)* // *Сов. библиогр.* – 1971. – № 1. – С. 9–21. – *У співавт.; Нові відомості про публікацію творів В.І. Леніна на Україні 1912–1920 рр.* // *УІЖ.* – 1975. – № 1. – С. 109–113; *Ленін і діти: Збірник.* – К., 1980; *Методические указания и типовая программа непрерывной практической подготовки студентов по специальности 2113 “Библиотековедение и библиография”, рассчитанная на весь период обучения в вузе.* – К., 1980. – *У співавт.; Методичні вказівки і варіанти контрольної роботи № 1 з курсу “Бібліографія суспільно-політичної літератури”:* *На допомогу самотійн. роботі студ. стаціонар. від-ня бібл. ф-ту.* – К., 1981. – *У співавт.; Методичні вказівки і варіанти контрольної роботи № 2 з курсу “Бібліографія суспільно-політичної літератури”:* *На допомогу самот. роботі студ. заоч. від-ня бібл. ф-ту.* – К., 1983. – *У співавт.; Бібліографія суспільних наук: Progr. для ін-ту культури.* – К., 1993. – *У співавт.; Етапи виникнення і перспективи дальшого розвитку бібліографії з суспільних наук в Україні* // *“Бібліотека і бібліотечна професія в умовах інформатизації суспільства” Всеукр. наук. конф., 22–24 верес. 1993 р.: Тез. доп.* – К., 1993. – С. 77–78.

Т.Є. Беляєва

28. БІЛІНСЬКИЙ Микола Іванович [16.01.1852, м. Вінниця – 1937, м. Кам'янець-Подільський] – укр. історик, етнограф, мовознавець, краєзнавець і бібліограф Поділля. Навчався в Кам'янець-Поділ. духов. семінарії, закінчив іст.-філол. ф-т Київ. ун-ту (1875). Оpubлікував в Женеві розвідку “Пісня про панщину” (1876). До 1877 працював учителем Кам'янець-Поділ. гімназії. В 1880 співробітничав з Б. Грінченком під час підготовки видання “Словника української мови”. До 1910 – редактор газ., чиновник в Києві, Житомирі, Херсоні, Одесі. З 1911 співроб. газ. “Вінницький голос”, “Слово Подолии”. З 1921 – бібліотекар Вінниц. філії ВБУ, кабінету виучування Поділля. З 1926 жив у Кам'янці-Подільському. Всебічно досліджував історію та етнографію Поділля.

Тв.: *Життя і діяльність Кармалюка на підставі судових актів та народних пісень.* – Вінниця, 1924; *Пісні і оповідання про Кармалюка і галицьких опришків: (Рукопис).* – Вінниця, 1924; *Назва Вінниці та її трансформація.* – Вінниця, 1925;

Вінницький замок: Іст. нарис з доби XV–XVIII ст. – Вінниця, 1926; Часописи Поділля: Іст.-бібліогр. зб. з нагоди 150-ліття першої газ. на Україні (1776–1926) та 10-ліття існування УРСР. – Вінниця, 1927. – Т. 1. – У співавт.; Часописи Поділля (в межах УСРР): Іст. нарис з доби 1838–1927 рр. // Часописи Поділля: Іст.-бібліогр. зб. з нагоди 150-ліття першої газ. на Україні (1776–1926) та 10-ліття існування УСРР. – Вінниця, 1927–1928. – Т. 1. – С. 9–31. – У співавт.; 3 минулого пережитого, 1870–1888 // Україна. – К., 1928. – Кн. 2. – С. 117–132.

Літ.: Кароєва Л.Р. Вчені-етнографи Поділля // Проблеми етнографії, фольклору і соціальної географії Поділля: Наук. зб. – Кам'янець-Подільський, 1992. – С. 11–12; Баженов Л.В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців XIX–XX ст.: Історіографія. Біобібліографія. Матеріали. – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 130; Подолинний А.М. Білінський Микола Іванович // З-над Божої ріки: Літ. біобібліогр. слов. Вінниччини. – Вінниця, 2001. – С. 24; Білінський Микола Іванович // Гальчак С.Д. Краєзнавці Вінниччини: Біографії. Бібліографія. – Вінниця, 2005. – С. 20.

29. БЛОКІНЬ Сергій Іванович [н. 01.07.1948, м. Київ] – укр. історик, бібліограф, джерелознавець, канд. філол. наук (1978), д-р іст. наук (2000), лауреат Нац. премії України ім. Т.Г. Шевченка (2000), голов. наук. співроб. Ін-ту історії України НАН України, керівник Центру культурол. студій Ін-ту. Закінчив іст. ф-т КДУ ім. Т. Шевченка (1971), аспірантуру при філол. ф-ті Моск. держ. ун-ту ім. М. Ломоносова (1974). Канд. дис. – «Предмет і завдання літературознавчого джерелознавства» (1978), докт. дис. – «Масовий терор як засіб державного управління в СРСР, 1917–1941 рр.» (2000). Досліджує історію укр. аристократії, культури, церкви, більшовиц. репресій. Авт. понад 1300 публ. з історії України, пр. про укр. істориків (М. Грушевського, В. Модзалевського), митців (Г. Нарбути, М. Бойчука, П. Ковжуна, Л. Лозовського, С. Налепінської-Бойчук), письменників (Л. Старицької-Черняхівської, М. Зерова), мистецтвознавців (С. Таранушенка, Ф. Ернста, Є. Спаської), діячів Православної Церкви (митр. Василя Липківського, Патріарха Володимира Романюка), а також з питань джерелознавства та історіографії, книгознавства. Ініціатор серії «Хто є хто в Україні?» (з 1994). Авт. і наук. консультант енциклопед. видань (Київ, Москва, Торонто). Видав спомини М. Грушевського (1988–1989), низку пр. С. Єфремова, В. Леніна. Голова Київ. наук. т-ва ім. Петра Могили (1990). Д. чл. УВАН (Нью-Йорк, 2005); чл.-кор. УВАН (2001) та чл.-пошукач Рос.-амер. акад. групи у США. Почес. акад. АН вищ. школи України (2007). Чл. редкол. журн. "Пам'ятки України".

Тв.: За книгами – 60 лет поиска: [Про кн.: Сидорова А.А. Матеріали к библио-графии ученых СССР. – 2-е изд. – М., 1974] // Дружба народов. – 1974. – № 12. – С. 283; Сов. библиогр. – 1975. – № 4. – С. 91; [Про кн.: Максименко Ф.М. Кириличні стародруки українських друкарень, що зберігаються у Львівських збірках. – Л., 1975] // Сов. библиогр. – 1977. – № 6. – С. 78–79; Шляхи розвитку літературознавчого джерелознавства // Рад. літературознавство. – 1977. – № 10. – С. 75–81; Генеалогические материалы в архиве В.Л. Модзалевского // Археолограф. ежегод. – 1981. – С. 266–273; Праці Ф.П. Максименка в галузі

краєзнавчої бібліографії // *Укр. республ. наук. конф. з іст. краєзнавства.* – 1982. – С. 48–50; [Про кн.: Бутрин М.Л. Федір Пилипович Максименко. – Л., 1983] // *Сов. библиогр.* – 1985. – № 2. – С. 82; Федір Людвігович Ернст: *Бібліогр. покажч.* – Суми, 1987; Дмитро Степовик: *українська мистецька класика. Болгаристика. Бібліогр. покажч.* – К., 1988; *Українська ССР в изданиях братских республик: (По материалам акад. б-к): Библиогр. указ.* – К., 1988; *Двадцять років радянської італіяністики: [Про кн.: 20 лет украинской советской италиянистики: Библиогр. указ.* – М., 1986] // *Всесвіт.* – 1988. – № 10. – С. 145–147; *До перебудови науково-інформаційної роботи в АН УРСР // Українська археографія: сучасний стан та перспективи розвитку.* – К., 1988. – С. 204–207; *Закоханий у вроду слів: М. Зеров – доля і книги.* – К., 1990; *Про становище української бібліографії: Пам'яті Галини Іванівни Ломонос-Рівної // Слово і час.* – 1991. – № 11. – С. 82–87; *Данте й Україна: Матеріали до бібліогр. покажч. // Данте / Наук. т-во ім. П. Могили.* – К., 1995. – С. 45–58; Федір Максименко: *масштаб особи // Перші книгознав. читання: Зб. наук. пр.* – К., 1997. – С. 102–110; *Опис фонду «Український музей у Празі»: Розмаїтість джерел і проблеми науково-економічної сумлінності // Пам'ятки України.* – 1998. – № 1. – С. 202–204; *Таємниці архівів не вічні... // Сучасність.* – 1998. – № 10. – С. 57–80; *Іванна Синенька-Іваницька.* – К., 1997; *Федір Максименко і книгознавці його доби // Кур'єр Кривбасу.* – 1998. – № 93/94. – С. 122 – 132; *Видатний український бібліограф Ярослав Стешенко (1904–1939) // Наук. пр. НБУВ.* – К., 1999. – Вип. 2. – С. 107–130; *Масовий терор як засіб державного управління в СРСР, 1917–1941 рр.: Джерелознав. дослідж.* – К., 1999; *Володимир Підгора: Мистецтвознавство. Історія мистец. Худож. критика. Поезія. Переклади: Біобібліогр. покажч.* – К., 2000. – У співавт.; *Книжкові колекції „Музею України”: (Збірки П. Потоцького) // Вісн. Книжк. палати.* – 2002. – № 12. – С. 34–36; 2003. – № 1. – С. 39–43; № 2. – С. 44–47; *Голод 1932–1933 років в Україні: причини та наслідки.* – К., 2003. – У співавт.; *На зламі епохи: Спогади історика.* – Біла Церква, 2005; *В обороні української спадщини: Історик мистецтва Федір Ернст.* – К., 2006; *Музей України: (Збірка П. Потоцького): дослідження, матеріали: Монографія.* – К., 2006; *Нові студії з історії більшовизму. Розд. I–III.* – К., 2006; *Нові студії з історії більшовизму. I–VIII.* – 2-е вид., розштр. та доповн. – К., 2007; *Другий Всеукраїнський Православний Церковний Собор УАПЦ, 17–30 жовтня 1927 року: Док. і матеріали.* – К., 2007; *Із практики поекземплярного дослідження українських совєцьких видань // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника.* – Л., 2008. – Вип. 1 (16). – С. 223–236; *Довідкова книга з культурної спадщини України: Метабібліографія, зміст біографічних та інших словників тощо: Робочий зошит.* – К., 2009; *Ярослав Іванович Дзира // Укр. археогр. щоріч.* – К., 2009. – Вип. 13/14. – С. 824–832. – У співавт.

Літ.: Кузьменко О., Побожій С. Праці С. Білоконя про Георгія Нарбута // *Народний митець: Тези доп. та повідомл. до наук. конф., присвяч. 100-річчю з дня народж. Г. Нарбута.* – Суми, 1986; *Сергій Білокінь: Бібліогр. покажч. / Уклад. О.Д. Кузьменко.* – К., 1989; *Сергій Білокінь // Митці України: Енциклопед. довід.* – К., 1992. – С. 70; *Сергій Білокінь // Хто є хто в Україні.* – К., 1997. – С. 44; *Білокінь Сергій Іванович // Мистецтво України: Біогр. довід.* – К., 1997. – С.

64; Гирич І. Оборонець і дослідник національної культурної спадщини // Пам'ятки України. – 1998. – Чис. 3/4. – С. 139–144; Ткачова Л. Білокінь С.І. // Вчені Інституту історії України: Біобібліогр. довід. – К., 1998. – С. 16–17; Білокінь Сергій Іванович // Хто є хто в Україні. – К., 2001. – С. 34; Про присудження Національної премії України імені Т. Шевченка: Білоконю Сергію Івановичу, культурологу, – за науково-публіцистичну книгу “Масовий терор як засіб державного управління в СРСР”: Указ Президента України, від 5 берез. 2002 р.; № 209/2002 // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 3. – С. 5; Ковальчук О. Білокінь Сергій Іванович // Українські історики ХХ ст.: Біобібліогр. довід. – К.; Л., 2003. – Вип. 2, ч. 1. – С. 23–24; Ковальчук О. Білокінь Сергій Іванович // ЕСУ. – К., 2003. – Т. 1. – С. 286; Романів О.М. Білокінь С.І. // ЕСУ. – К., 2003. – Т. 2: Б – Біо. – С. 812; Швидкий В.П. „Масовий терор” С. Білоконя і новітні праці з історії голодомору: Текстол. спостереження // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. – К., 2004. – Вип. 7. – С. 516–520; Топачевський А. Не тільки як трагедія // Київ. – 2005. – № 6. – С. 9–12; Білокінь Сергій Іванович // Бібліотеки Киян: Словник власників /Авт.-упоряд. А. Кончаковський. – К., 2005. – С. 22–23.

Р.С. Жданова

30. БОГАЦЬКИЙ Павло Олександрович [17.03.1883, с. Купин, тепер Городоц. р-ну Хмельниц. обл. – 22.12.1962, м. Тіурл, побл. Сіднея, Австралія] – укр. журналіст, літературознавець, письмен., бібліограф, громад. і політ. діяч. Навчався у духов. семінарії у Кам'янці-Подільському (до 1903), в офіцер. юнац. школі у Вільно (1906), потім два роки – на агроном. від-ні КПІ. У Києві розпочав активну журналіст. діяльність. Видавав і редагував журн. «Хрін» (1908), заснував журн. «Українська хата» (1909), брав участь у виданні літ. альм. «Герновий вінок». Заслання у Наримський край (1914–1917) перервало тимчасово його творчу працю. Після повернення в Україну співпрацював з ред. журн. «Книгар», «Україна», «Шляхи», «Слово», «Подільський шлях» (1917–1919). Займав різні посади: архіваріус у Кам'янець-Поділ. ун-ті, столич. отаман Коша охорони республіки. Брав участь у бойових діях військ УНР у складі Січових Стрільців. У 1920 емігрував до Польщі, де співпрацював у газ. «Українська трибуна». Через два роки переїхав до Праги, де редагував журн. «Нова Україна» та був чл. Укр. громад. ком. видавн. фонду. З 1940 проживав у Німеччині, у 1943–1945 працював в «Українському віснику» (Берлін). Вчителював у гімназії й учител. семінарії у таборі Міттенвальд (Баварія). У 1949 переїхав до Австралії. Працюючи на фабриці, продовжував літ. й журналіст. діяльн., виступав на сторінках найдавнішої укр. газ. в Австралії «Вільна думка». Проводив значну наук. роботу, був д. чл. Укр. соціол. ін-ту, д. чл. Укр. іст.-філол. т-ва, д. чл. НТШ. Опублікував низку бібліогр. і літературознав. праць. Авт. зб. оповідань «Камелії» (1919), «На шляху до освіти» (1941), новели «Під баштою зі слонової кості», есе «Сучасний стан світового мистецтва» (1923), «Нове про Шевченка» (Громадянство: Зб. 1–3. – 1929); редагував твори Г. Чупринки, М. Драгоманова.

Тв.: До історії критичного видання „Кобзаря”: Реєстр пр. за 1867–1925 рр. // Стара Україна. – Л., 1925. – Ч. 3/4. – С. 70–72; Матеріали до критичного

видання творів Грицька Чупринки. – Прага, 1926; Нове про Шевченка: Інформ. огляд 1924–1927 рр. // ЛНВ. – Л., 1927. – Ч. 5. – С. 63–77; Ч. 6. – С. 129–136; Нове про Шевченка: Інформ. огляд 1927–1929 рр. // Народознавство. – Прага, 1931. – Ч. 1/3. – С. 58–78; «Кобзар» Тараса Шевченка за сто років (1840–1940). До історії критичного видання його: Бібліогр. покажч. л-ри цього питання // Укр. книга. – 1942. – Річник 4. – С. 153–184; Шевченкіана в Велико-Німеччині за 1940–1941 рр. // Укр. книга. – 1942. – Річник 4. – С. 185–188. – У співавт.; „Кобзар” Т. Шевченка за сто років (1840–1940): До історії критич. вид. його: Бібліогр. покажч. л-ри з цього питання. – Л.; Краків, 1942.

Лит.: Mykytovycz R. Pavlo Bohatsky: a Founding Member of the Szevchenko Scientific Society in Australia // *Ukrainian Settlement*. – Melbourne, 1986; Богацький Л. + Павло Богацький // Альманах Українського часопису «Вільна Думка» та Фундації Українознавчих Студій в Австралії. – Сідней, 1994. – С. 926–928; Павло Богацький // *Енциклопедія української діаспори* / За ред. В. Маркуся. – К.; Нью-Йорк; Чикаго; Мельбурн, 1995. – Т. 4. – С. 45, 56; Павло Богацький // *Енциклопедія українознавства: Словник. частина* / За ред. В. Кубійовича. – Л., 1993. – Т. 1. – С. 143; Парубій В. Богацький Павло // *Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов.* – Л., 1997. – Вип. 4. – С. 22–23; Погребенник Ф.П. Повернення спадщини Павла Богацького // *Укр. слово*. – 1988. – Число. 39. – С. 6; Комариця М. Богацький Павло Олександрович // *Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов.* – Л., 2000. – Вип. 7. – С. 409–411; Богацький Павло // *Довідник з історії України: (А–Я)*. – К., 2001. – С. 77; Степченко О.П. Богацький Павло Олександрович // *Особові архівні фонди інституту рукопису: Путівник*. – К., 2002. – С. 49–50; Саєнко Л. Павло Богацький – громадський діяч, письменник, науковець, редактор // *Вісн. Книжк. палати*. – 2005. – № 10. – С. 42–44; Богацький Павло Олександрович // Бондар Ю.В., Головатий М.Ф., Сенченко М.І. *Енциклопедія для видавця та журналіста*. – К., 2010. – С. 34–35; Богацький Павло Олександрович // *Є. Чикаленко, А. Ніковський. Листування. 1908–1921 роки* / Упоряд.: Н. Миронець, Ю. Середенко, І. Старовойтенко. – К., 2010. – С. 350.

В. Парубій

31. БОДНАРСЬКИЙ Богдан Степанович [23.06(5.07).1874, м. Радзивилів, тепер Червоноармійськ Рівнен. обл. – 24.11.1968, м. Москва, РФ] – укр. і рос. бібліограф, книгознавець. Проф. (1921), д-р пед. наук (1943), засл. діяч наук РРФСР (1945). Закінчив юрид. ф-т Моск. ун-ту (1901) та Археол. ін-т (1910). Чл. (1909), секретар (1910), голова (1920–1929) Рос. бібліогр. т-ва при Моск. ун-ті, ред. журн. „Библиографические известия” (1913–1929). Б. представляв т-во на Міжнар. бібліогр. конгр. (1910, Брюссель), де виступив з доп. „Распространение библиографической десятичной классификации в России”. Чл. „Холмського поступово-демократичного гуртка” в Москві. Організатор і перший дир. Рос. центр. (потім Всесоюз.) книжк. палати (1920–1921). Б. розглядав поточну нац. бібліогр. як частину єдиного всесвіт. обліку творів друку. Пропагував і впроваджував в б-ках єдину десяткову систему. Дир. Рос. бібліогр. ін-ту (1921–

1922). Викладав у вузах Москви та Ленінграда, зокрема в Моск. бібл. ін-ті. Редагував «Бюллетень книжных новостей» (1909–1910), «Бюллетень книг и литературных новостей» (1911–1917) та ін. Підтримував тісні зв'язки з УНІК, публікувався в "Бібліологічних вістях". Осн. праця – «Библиография русской библиографии» (списки друкувались спочатку в журн. «Библиографические известия», а потім окремо) містить огляд бібліогр. вид. за 1913–1925 (Т. 1–3) та 1929 (Т. 4), де зареєстрована значна кількість українки. Авт. покажч.: „Справочный указатель книг и журналов, арестованных с 17 октября 1905 г.” (4 вип.) (1908–1910), „Библиография произведений Л.Н. Толстого до 7 ноября 1910 г.” та пр. з теорії й історії бібліографії, бібліотеко- та книгознавства.

Тв.: *Справочный указатель книг и журналов, арестованных с 17 октября 1905 г.* – М., 1908–1910. – Вып. 1–4; *Библиография произведений Л.Н. Толстого до 7 ноября 1910 г.: Опыт сист. указ.* – М., 1910; *Русская библиография XVIII века // Библиогр. изв.* – 1915. – № 1/2. – С. 85–86; *Библиография как синтез книжной мысли // Библиогр. изв.* – 1916. – № 3/4. – С. 83–90; *Международная десятичная библиографическая классификация.* – М., 1921; *Библиографическая классификация: (Общ. обзор и десятич. система).* – М., 1923; *Академічні бібліотеки та децимальна система класифікації // Бібліол. вісті.* – 1925. – № 1/2. – С. 72–74; *Библиография русской библиографии.* – М., 1918–1930. – Т. 1–4.

Літ.: *Серед холмщаків // *Нова Рада.* – 1919. – № 32; *Клевенский М.М. Б.С. Боднарский // Сов. библиогр.* – 1969. – № 1. – С. 114; *Заслуженный деятель науки Богдан Степанович Боднарский: Ст. о его деятельности и список тр.* – М., 1963; *Машкова М.В. История русской библиографии начала XX века.* – М., 1969. – Про Б.С. Боднарського див.: *Имен. указ. с. 480; Боднарский Богдан Степанович // Книговедение: Энцикл. слов.* – М., 1982. – С. 83; *Боднарский Богдан Степанович // УЛЕ.* – К., 1988. – Т. 1. – С. 203; *Васькова Н.И. Б.С. Боднарский и Русское библиографическое общество // Книга: исследования и материалы.* – М., 1989. – Сб. 59. – С.110–120; **Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели отечественной библиографии (1917–1929): Справочник.* – М., 1994. – Ч. 1; *Боднарський Богдан Степанович // ЕІУ.* – К., 2003. – Т. 1. – С. 321–322; *Боднарський Богдан Степанович // Пащук І. Літературно-краєзнавча енциклопедія Рівненщини.* – Рівне, 2005. – С. 21; *Фокеев В.А. Боднарский Богдан Степанович // Библиотечная энциклопедия.* – М., 2007. – С. 230; *Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Библиотечна справа в Україні в XX столітті.* – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 512.

32. БОЙКО Іван Захарович [20.10(2.11).1908, с. Нова Гребля, тепер Ромен. р-ну Сум. обл. – 25.04.1970, м. Київ] – укр. бібліограф, письменник. Учасник ВВв. Навчався в профтехшколі (1926), завідував клубом у рідному селі. Закінчив літ.-лінгвіст. ф-т ХІНО (1931), був чл. літ. орг. письменників України “Молодняк”, писав вірші та оповідання. Були надруковані його зб. “Парують землі”, “Чумчирик” (1931), “Новели зросту” (1932). Виступав як перекладач. Йому належить майстерний переклад “Гренади” М. Светлова на укр. мову. Навчався в аспірантурі КДУ ім. Т. Шевченка, займався ред.-видавн. діяльн. у вид-ві “Рух”,

газ. "За соціалістичне землеробство" та ін. Наук.-бібліогр. роботу проводив у ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ) (1938–1970). Осн. праця – покажч. "Українські літературні альманахи і збірники XIX – початку XX ст." (1967). Авт. бібліогр. покажч. творів П. Тичини (1951), І. Франка (1956) та ін. Очолював авт. колектив під час підготов двотом. бібліогр. покажч. про життя і творчість Т. Шевченка (1963). Один із ініціаторів створення покажч. про зв'язки О. Пушкіна, М. Гоголя, В. Короленка з Україною. Працював у галузі літературознав. бібліографії, активно співпрацював з УРЕ, до I-го вид. якої написав понад 30 ст. з історії бібліографії та журналістики. Нагороджений орденом Червоної зірки, багатьма медалями. За досягнуті успіхи в розвитку укр. науки нагороджений медаллю "За трудову доблесть" (1967).

Тв.: *До 75-річчя з дня народження поета-революціонера П.А. Грабовського, 1864–1939: Матеріали вист. – К., 1939; М.Л. Кропивницький: До 100-річчя з дня народж., 1840–1940: Бібліогр. покажч. – К., 1940; Систематичний покажчик журналу "Основа", 1861–1862. – К., 1948. – [Машинопис]; Пушкін і Україна: До 150-річчя з дня народж., 1799–1949: Корот. бібліогр. покажч. – К., 1949. – У співавт.; Павло Тичина: Бібліогр. покажч. – К., 1951; Л.І. Глібов, 1827–1952: Бібліогр. покажч. – К., 1952; Гоголь і Україна: Бібліогр. покажч.: До 100-річчя з дня смерті М.В. Гоголя. – К., 1952. – У співавт.; 300-річчя возз'єднання України з Росією, 1648–1654: Бібліогр. покажч. – К., 1953. – У співавт.; Іван Франко, 1896–1916: Бібліогр. покажч. – К., 1954; – Те саме. – [2-ге вид., переробл. і доповн.]. – К., 1956; Іван Яковлевич Франко: К 100-летию со дня рожд.: Памятка читателю. – М., 1956; Короленко і Україна: Бібліогр. покажч. – К., 1957; Украинская литература: Дооктябр. период: Рек. указ. – М., 1957. – У співавт.; Бібліографічний покажчик видань творів П.Г. Тичини та основна література про життя і творчість // Тичина П. Вибрані твори. – К., 1957. – Т. 3. – С. 530–548; Тарас Григорович Шевченко: Бібліогр. бібліографії, 1840–1960. – К., 1961. – У співавт.; Шевченко на сторінках «Колокола» // Рад. Україна. – 1961. – 16 трав.; Т.Г. Шевченко: Бібліогр. л-ри про життя і творчість, 1839–1959: В 2 т. – К., 1963. – Т. 1–2. – У співавт.; Українські літературні альманахи і збірники XIX – початку XX ст.: Бібліогр. покажч. – К., 1967; П.Г. Тичина: Покажч. л-ри (1917–1971 рр.). – К., 1974. – Ч. 1–2. – Рукопис. – У співавт.*

Літ.: *Бойко І.З. // Укр. письменники: Біобібліогр. слов. – К., 1965. – Т. 4. – С. 121–122; Сарана Ф.К. Пропагандист українського слова // Літ. Україна. – К., 1965. – 18 жовт.; І.З. Бойко: Бібліогр. покажч. – Л., 1968; І.З. Бойко: Некролог // Рад. літературознавство. – 1970. – № 6. – С. 94; Сарана Ф. Пам'яті відомого бібліографа: [Про бібліогр. І.З. Бойка] // Літ. Україна. – К., 1970. – 15 трав. – С. 4; Бойко Іван Захарович // УРЕ. – 2-ге вид. – К., 1977. – Т. 1. – С. 508–509; Бойко Іван Захарович // Шевченківський словник: У 2 т. – К., 1978. – Т. 1. – С. 79; Гуменюк М.П. Бібліографічна діяльність І.З. Бойко // Бібліотекознавство та бібліогр. – К., 1982. – С. 133–142; Королевич Н.Ф. Герой библиографической романтики // Сов. библиогр. – 1983. – № 3. – С. 47–53; Бойко Іван Захарович // УРЕС. – 1986. – Т. 1. – С. 193; Королевич Н. Бойко Іван Захарович // УЛЕ. – К., 1988. – Т. 1. – С. 206–207; Бібліографічна діяльність І.З. Бойка // Гуменюк М.П. Біля джерел української радянської бібліографії. – К., 1991. – С. 25–34; Бойко Іван*

Захарович // *Книговедение: Энцикл. слов.* – М., 1992. – С. 84; Королевич Н.Ф. *Бібліограф Іван Захарович Бойко (1908–1970): Біобібліогр. нарис.* – К., 1997; Бойко І.З. // *Королевич Н.Ф. Українські бібліографи ХХ століття.* – К., 1998. – С. 200–218; Добко Т.В. *Бойко Іван Захарович // ЕСУ.* – К., 2004. – Т. 3. – С. 191; Жадько В. *У пам'яті Києва: [столичний некрополь письменників. Історисний науковий фото ілюстрований довідник].* – К., 2005. – Див. імен. покажч., с. 452; Бойка М. *Бібліотека // Лисенко І. Словник українських приватних бібліотек.* – К., 2009. – С. 24; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. *Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті.* – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 512.

33. БОРИСЕНКО (Самофал) Тетяна Олександрівна [н. 01.06.1947, с. Романівка Попельнян. р-ну Житомир. обл.] – укр. бібліотекознавець, бібліограф. Працює у від. газет. фондів НБУВ (з 1966). Пройшла шлях від рядового бібліотекаря до зав. від. (з 1989). Б. – авт. числен. публ. з історії укр. преси та бібліогр. покажч., які розкривають газет. фонди НБУВ.

Тв.: *Проблеми сохранения и докомплектации уникальных газетных фондов и пути их реализации // Перспективы развития библиотечного дела в Украинской ССР: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф. (16–18 окт. 1990 г., Киев).* – К., 1990. – Ч. 1. – С. 94–95. – *У співавт.;* *О библиографировании газет новых партий и самостоятельных общественных организаций // Библиотека – информация – наука: (Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф., 8–10 окт. 1991 г., Киев).* – К., 1991. – Ч. 2. – С. 51–52; *Перша українська періодика // Бібл. вісн.* – 1993. – № 1/2. – С. 56–57; *Каталоги Центру інформаційно-аналітичної роботи Відділу газетних фондів // Проблеми вдосконалення каталогів наукових бібліотек.* – К., 1997. – С. 37; *Фізичний стан паперу українських газет 1917–1921 рр. // Архівна та бібліотечна справа в Україні доби Визвольних змагань (1917–1921 рр.).* – К., 1998. – С. 146–148. – *У співавт.;* *Альфред фон Юнк – піонер кийвського друку // Зеркало недели.* – 1999. – 21 авг. – *У співавт.;* *Газетні фонди НБУВ // Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. НБУВ.* – К., 1999. – Вип. 1. – С. 80–84; *Комплектування газетних фондів у системі формування інформаційних ресурсів НБУВ // Бібліотечно-інформаційні ресурси: Формув. і розв.* – К., 1999. – С. 3; *«Краківські вісті» – український часопис Холмицини та Підляцини // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. і повідомл. шостої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 11–13 трав. 2000 р.* – Л., 2000. – С. 164–167; *Технологічні особливості у системі комплектування газетних фондів бібліотек // Наук. пр. НБУВ.* – К., 2000. – Вип. 5. – С. 60–65; *Видання політичних партій, рухів, самодіяльних громадських об'єднань і товариств в Україні 1989–1990 рр.: (За матеріалами газет. фондів НБУВ).* – К., 2001. – *У співавт.;* *Неформальна преса в Україні (1988–1991): Кат. за матеріалами газет. фондів НБУВ.* – К., 2001. – *У співавт.;* *Газети України 1930–1934 у фондах Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського: Каталог: У 2 ч.* – К., 2004. – Ч. 1–2. – *У співавт.;* *Документи і матеріали з історії Організації Українських Націоналістів.* – К., 2004. – Т. 10, ч. 2: *Газета "Українське слово" 1941 року; розд. 5: Покажчики.* – *У співавт.;* *Симон Петлюра на сторінках української преси // Творча спадщина*

Симона Петлюри в контексті сучасного державотворення: (Матеріали Всеукр. наук. конф., присвяч. 125-річчю від дня народж. Голови Директорії та Голов. Отамана військ УНР Симона Петлюри, Київ, 20 трав. 2004 р.). – К., 2005. – С. 50–56. – У співавт.; Як ми обирали Президента: За матеріалами НБУВ (серп. 2004 р. – січ. 2005 р.) // Альманах «Молода нація». – К., 2005. – С. 143–225. – У співавт.; Актуальні питання збереження і використання газетних фондів // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформація. – К., 2006. – № 2. – С. 25–30; Симон Петлюра в Українській революції 1917–1920 рр.: (За матеріалами газет. фондів НБУВ): Анот. бібліогр. покажч. – К., 2006. – У співавт.; Газети України 1941–1945 рр. у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: Каталог. – К., 2009. – У співавт.

Лит.: Борисенко Татьяна Александровна // Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ. – М., 1999. – С. 32.

О.С. Лук'янчук

34. БРОВКІН Анатолій Григорович [н. 09.09.1946, с. Куцурубівка Лутугин. р-ну Луган. обл.] – укр. бібліотекознавець, книгознавець, бібліограф, канд. іст. наук (1996), засл. працівник культури України (2003), профспілк. діяч. Закінчив бібл. ф-т КДІК (1973). У 1973–1980 – інженер, старш. та провід. інженер наук.-дослід. патент. від. Ін-ту кібернетики АН УРСР, 1980–1987 – працював на вибірних посадах у профспілках працівників освіти, вищ. школи та наук. установ Ін-ту кібернетики АН УРСР, установ АН УРСР м. Києва. У НБУВ обіймав посади: наук. співроб. від. бібліотекознавства (1987–1980), заст. дир. по філіях (1989), заст. дир. з бібл. роботи (1989–1996); з 1996 – заст. Ген. дир., керівник Нац. юрид. б-ки (з 2000). Має близько 30 опубл. наук. та наук.-метод. пр., зокрема, з проблем бібліотеко- та бібліографознавства.

Тв.: О структуре общедоступного справочного аппарата сети специальных библиотек // Перспективы развития библиотечного дела в Украинской ССР: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф. (16–18 окт. 1990 г.). – К., 1990. – Ч. 2. – С. 52–53; Гипертекстовые указатели авторов в документальной информационно-поисковой системе // Перспективы развития библиотечного дела в Украинской ССР: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф. (16–18 окт. 1990 г.). – К., 1990. – Ч. 2. – С. 60–61. – У співавт.; Інформаційне забезпечення парламенту України – шлях до Європейського співтовариства // Культура і національна свідомість: Пробл. теорії та завдання практики: Тези наук. конф. працівників культури та науковців України. – К., 1991. – С. 61–62; Фонди Центральної наукової бібліотеки ім. В. Вернадського АН України. – К., 1993. – У співавт.; Організація інформаційного забезпечення органів влади України на базі крупної наукової бібліотеки // Наукова бібліотека в сучасному соціокультурному контексті: Міжнар. наук. конф., Київ, 12–15 жовт. 1993. – К., 1993. – Ч. 2. – С. 221; Об ассоциации библиотек Украины // Информ. бюл. БАЕ. – М., 1994. – № 2. – С. 49–50; ЦНБ ім. В.І. Вернадського НАН України в інформаційному забезпеченні органів державної влади України: Довідк. матеріал. – К., 1994. – У співавт.; Концепція національної програми збереження документальних фондів України //

Бібл. вісн. –1995. – № 3. – С. 9–11; *Універсальна наукова бібліотека в системі інформаційного обслуговування управлінських структур (на прикладі НБУВ): Автореф. дис. ... канд. іст. наук.* – К., 1996; *Міжнародні зв'язки Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського (проблеми та перспективи розвитку) // Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. НБУВ.* – К., 1998. – Вип. 1. – С. 179–189; *Таблиці територіально-типових поділів.* – К., 2004. – У співавт.; *«К Технологія металів. Машинобудування. Приладобудування»: Розділ [Рубрикатор НБУВ].* – К., 2005. – У співавт.; *«МІ Технологія деревини»: Розділ [Рубрикатор НБУВ].* – К., 2006. – У співавт.; *Таблиця етнічних типових поділів.* – К., 2007. – У співавт.

Літ.: Доля Ж. *І знову зустрічі: [Про заст. Ген. дир. НБУВ] // Вісн. Книжк. палати.* – 1998. – № 4. – С. 21–22; [Бровкін А.Г. – член секції „Сохранение и консервация фондов”] // *Справочник БАЕ.* – М., 2001. – С. 29; *Про присвоєння звання «Заслужений працівник культури України» Бровкіну А.Г.: Указ Президента України від 11 листоп. 2003 р. // Уряд. кур'єр.* – 2003. – 11 груд.; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. *Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті.* – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 512.

О.С. Лук'янчук

35. БУЛАВИЦЬКА Марія Василівна [29.08.1908, м. Умань, тепер Черкас. обл. – 07.12.1982, м. Київ] – укр. бібліограф, літературознавець. Закінчила КДУ ім. Т. Шевченка (1937). З 1938 працювала в БАН УРСР (нині НБУВ). Авт. бібліогр. покажч. про Леся Українку, П. Мирного, Т. Шевченка, М. Коцюбинського та ін., ст. про творчість Анрі Барбюса, Жорж Санд та ін.

Тв.: *Прогресивні письменники світу в боротьбі за мир: Бібліогр. покажч.* – К., 1953; *Панас Мирний, 1849–1949: Бібліогр. та метод. матеріали для б-к.* – К., 1949; *Архип Юхимович Тесленко, 1882–1911: Корот. бібліогр. покажч. л-ри.* – К., 1952; *Леся Українка: Бібліогр. покажч.* – К., 1956; *Леся Українка: Корот. бібліогр. критич. л-ри // Л-ра в шк.* – 1957. – № 2. – С. 85–87; *Українська література: Дооктябр. період: Рек. указ.* – М., 1957. – У співавт.; *Михайло Коцюбинський: [Корот. бібліогр. критич. л-ри] // Л-ра в шк.* – 1958. – № 1. – С. 87–89; *Т.Г. Шевченко: Бібліогр. л-ри про життя і творчість, 1839–1959: В 2 т.* – К., 1963. – Т. 1–2. – У співавт.; *Леся Українка: Бібліогр. покажч., 1884–1970.* – К., 1972. – У співавт.

Літ.: Булавицька М. В. // *УЛЕ.* – К., 1988. – Т. 1. – С. 245–246; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. *Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті.* – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 512.

36. БУР'ЯН Лариса Миколаївна [н. 24.10.1946, смт. Затишшя Фрунзен. р-ну Одес. обл.] – укр. бібліотекар-бібліограф. Закінчила курси з підготовки керівників худож. самодіяльності (1966), бібл. від-ня Одес. культ.-освіт. училища (1967–1969), від-ня техн. б-к ХДІК (1975). Працює в ОДНБ ім. М. Горького (з 1969). Трудову діяльн. розпочала мол. бібліотекарем від. осн. зберігання фондів,

працювала на посадах старш. бібліотекаря від. техн. л-ри, голов. бібліографа наук.-бібліогр. від.; з 1989 очолює від. наук.-допом. та реком. бібліографії ОДНБ. Приділяє увагу підготовці серій довідників, присвяч. історії науки в Одесі; уклала ряд наук.-допом. та інформ. покажчиків. Виступала з доп. та повідомл. на наук. конф., семінарах. Надає метод. допомогу бібліотекарям Одеси й регіону з питань бібліографування. Приділяє увагу поліпшенню орг. та обліку інформ.-бібліогр. роботи. За її участі при б-ці було організовано ун-т бібл.-бібліогр. знань. Понад десять років очолювала секцію з питань координації довідк.-бібліогр. та інформ. обслуговування міжвід. бібл. ради при Одес. обл. упр. культури. Протягом кількох років викладала в Одес. культ.-освіт. уч-щі. Нагороджена медаллю „За доблесну працю”, відзнакою голови Одес. обл. адміністрації. У 2008 їй присвоєно звання „Заслужений працівник культури України”.

Тв.: Внедрение комплекса стандартов ЕСТД, ЕСТПП на предприятиях и организациях машиностроения: Единая система техн. документации: Библиогр. указ. лит. за 1970–1975 гг. – О., 1976; Методика научно-исследовательских и опытно-конструкторских работ: Библиогр. указ. лит. за 1970–1975 гг. – О., 1976; Методика эксперимента: Библиогр. указ. лит. за 1970–1975 гг. – О., 1976; Покрытие металлов лаковыми пленками: Библиогр. указ. лит. за 1970–1975 гг. – О., 1976; Применение манипуляторов в промышленности: Библиогр. указ. лит. – О., 1976; Применение роботов в промышленности: Библиогр. указ. лит. – О., 1976; Новые поступления технической литературы: IV кв. 1978 г.: Информ. указ. лит. – О., 1979; Новые поступления. Техника: Библиогр. указ. лит. – О., 1979–1982. – У співавт.; Опреснение соленых вод: Библиогр. указ. лит. – О., 1983–1987. – У співавт.; Техника безопасности на морском транспорте: Рек. указ. лит. – О., 1983. – У співавт.; Малая механизация в порту: Рек. указ. лит. – О., 1984. – У співавт.; Указатель библиографических пособий, составленных библиотеками Одессы. – О., 1984–1989. – Вып. 1–6. – У співавт.; Библиотеки Одессы: Справка. – О., 1987. – У співавт.; Сводный каталог справочных изданий по естественным наукам: Лит. за 1975–1986 гг.: В 5 вып. – О., 1988–1991. – Вып. 1–5; Євген Миколайович Прісовський: Біобібліогр. покажч. – О., 1990; Сводный план координации информационно-библиографического обслуживания специалистов народного хозяйства, науки и культуры основными библиотеками всех систем и ведомств Одессы на 1991 г. – О., 1991; Вчені вузів Одеси: Біобібліогр. довід. – О., 1994. – Вып. 1, ч. 1; 2001. – Вып. 2, ч. 1; Іван Петрович Гайдасенко: Біобібліогр. покажч. – О., 1992; Борис Андрійович Нечерда: Біобібліогр. покажч. – О., 1994; Професор И.Д. Андросов // Страницы истории астрономии в Одессе: Сборник. – О., 1995. – Ч. 2. – С. 29–32. – У співавт.; Богдан Іванович Сушинський: Біобібліогр. покажч. – О., 1996; Одеса – Орлу: Зб. матеріалів до 40-річчя встановлення побратим. зв'язків. – О., 1997. – У співавт.; – Те ж саме. – [2-ге вид., виправл.]. – О., 1998; Досвід складання біобібліографічних покажчиків та біографічних довідок в Одеській державній науковій бібліотеці ім. М. Горького // Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. НБУВ. – К., 1998. – Вып. 1. – С. 460–464; Література: [Бібліогр. покажч.] // Задунайська Січ: Зб. наук. ст., матеріалів та публ. – О., 1998. – С. 368–375; Борис Федорович Дерев'яно: Біобібліогр. покажч. – О., 1999 – Ч. 2: 1989–1998. – У співавт.; Відтворення

історії науки – один з головних напрямів наукової діяльності ОДНБ ім. М. Горького // *Духовність і культура у формуванні особистості та відродження національної самосвідомості: Матеріали Міжнар. наук. конф., Одеса, 27–28 верес. 1999 р. – О., 1999. – С. 108–112; Тематичний бібліографічний список літератури // Козацтво на Півдні України: кінець XVIII – XIX ст. – О., 2000. – С. 253–271; Зламани колоски жита: [Про презентацію покажч. „Голодомор в Україні 1932–1933 рр.”] // *Культура і життя. – 2001. – 22 груд. – У співавт.; Голодомор в Україні 1932–1933 рр.: Бібліогр. покажч. – О.; Л., 2001. – У співавт.; Щоб знали і пам’ятали: [Про презентацію покажч. „Голодомор в Україні 1932–1933 рр.”] // *Бібл. планета. – 2001. – № 1. – С. 40. – У співавт.; Те ж саме // *Думська площа. – О., 2001. – 7 груд.; Бібліографи Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Біобібліогр. довід. – О., 2002; Видання «Кобзаря» у фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Бібліогр. покажч. – О., 2005; Рекомендаційна бібліографія як віддзеркалення актуальних питань сучасної науки: З досвіду роботи ОДНБ ім. М. Горького // *Наукова бібліотека: пріоритети розвитку та перспективи: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 24–25 вересня 2004 р.). – О., 2006. – С. 217–224; Наталія Борисівна Кузякіна: Біобібліогр. покажч. л-ри. – О., 2009.*****

Літ.: *О нагородженні орденами і медалями ССРСР работников учреждений и предприятий культуры, деятелей литературы и искусства: Указ Президиума Верхов. Совета ССРСР: [Серед нагороджених – Л.М. Бур’ян] // *Знамя коммунизма. – О., 1986. – 1 окт.; Глушак А. „Чорна книга” України: [Зокрема про виступ Л.М. Бур’ян на презентації книги] // *Веч. Одесса. – 1998. – 24 нояб.; Рікун І.Е. Бур’ян Лариса Миколаївна // *Бібліографи ОДНБ ім. М. Горького: Біобібліогр. довід. – О., 2002. – С. 52–57; Про присвоєння почесного звання „Заслужений працівник культури України” Бурян Ларисі Миколаївні: [Витяг з Указу Президента України; № 1061/2008 від 21 листоп. 2008 р.] // *Уряд. курер. – 2008. – 3 груд.; Бібл. планета. – 2009. – № 1. – 2-га с. обкл.*****

І.Е. Рікун

37. БУТРИН Мирослав Львович [н. 11.04.1926 с. Стегниківці, тепер Терноп. обл. – 29.05.2000] – укр. літературознавець і бібліограф. Учасник ВВв. Закінчив Львів. ун-т (1957). Канд. філол. наук (1971). Працює в галузі укр. літ. бібліографії і книгознавства. Упоряд. бібліогр. покажч. “Мова і стиль українських письменників” (1966), “Бібліографічні покажчики з української мови і літератури” (1971), “Атеїзм українських письменників” (1976), “Письменники – лауреати премій СРСР і союзних республік” (1980, у співавт.), “Франкознавство у Львівському університеті” (1984). Авт. ряду публ. з питань літературознав. бібліографії та історії укр. друку.

Тв.: *О.С. Серафимович, 1863–1949: (До 100-річчя з дня народж.): Корот. список л-ри. – Л., 1962; Максим Тадейович Рильський (1895–1964): Бібліогр. список л-ри. – Л., 1965; Мова і стиль українських письменників: Бібліогр. покажч. л-ри за 1953–1964 рр. – Л., 1966; Більшовицька преса часів Жовтневої революції і громадянської війни (1917–1921): Зведений кат. газ. та журн., що переходять*

в зб. м. Львова. – Л., 1967. – У співавт.; Гайдамацьке повстання 1768 р.: Бібліогр. список. – Л., 1968; Бібліографія періодичних видань Львівської області за 1939–1965 рр. – Л., 1970; Бібліографічні покажчики з української літератури і мови. – Л., 1971; Бібліографія франківської бібліографії (1882–1975) // Укр. літературознавство: Республік. міжвід. наук. зб. – Л., 1977. – Вип. 28. – С. 116–135; Федір Пилипович Максименко: Бібліогр. покажч. – Л., 1983; Франкознавство у Львівському університеті: Хронол. покажч. л-ри (1945–1981). – Л., 1984. – У співавт.; Видавничо-торговельна діяльність на Україні ХІХ ст. // Бібліотекознавство і бібліогр. – Х., 1989. – Вип. 29. – С. 110–119; Франкознавство за 1987 рік // Укр. літературознавство: Республік. міжвід. наук. зб. – Л., 1990. – Вип. 54: Іван Франко: Ст. і матеріали. – С. 119–126; І.С. Нечуй-Левицький у бібліографії // Укр. літературознавство: Республік. міжвід. наук. зб. – Л., 1990. – Вип. 55. – С. 126–130; Про автора [М.П. Гуменюка] // Гуменюк М.П. Біля джерел української радянської бібліографії. – К., 1991. – С. 148–150; Пам'яті видатного українського бібліографа [Ф.П. Максименка] // Вузівська бібліотека: Історія. Теорія. Досвід роботи: (Зб. пр.). – Л., 1992. – Вип. 1. – С. 77–81; Василь Щурат в бібліографії // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 102–104; Історія України в українському красному письменстві: Матеріали до бібліогр. покажч. – Л., 1995; Поточна бібліографічна інформація про українську книгу (за матеріалами галицьких журналів 30-х рр. ХХ ст.) // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. ІІІ Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 22–23 груд. 1995 р. – Л., 1995. – С. 273–277; Книготорговельна бібліографічна інформація у Науковому товаристві ім. Т.Г. Шевченка у Львові // Бібліотека наукового товариства ім. Шевченка: книги і люди: Матеріали круглого столу. – Л., 1996. – С. 124–129; Типологічні особливості покажчиків змісту української періодики // Наук. пр. НБУВ. – К., 2000. – Вип. 3. – С. 218–222.

Літ.: Бутрин Мирослав Леонович // УЛЕ. – К., 1998. – Т. 1. – С. 255.

Л.І. Гольденберг.

38. БУШЕВА Марія Миколаївна [15.09.1912, м. Пугачов Саратов. обл., РФ – 29.07.1998] – укр. бібліограф. Закінчила Моск. обл. пед. ін-т (близько 1936). Працювала у Всесоюз. книжк. палаті, зав. бібліогр. від. Наук. б-ки ОДУ ім. І.І. Мечникова (1950–1960).

Тв.: Систематичний покажчик до "Записок Новоросійського університету за 1867–1919 рр." // Пр. ОДУ ім. І.І. Мечникова. – О., 1957. – Т. 147. – С. 31–102. – У співавт.; Систематический указатель к периодическим изданиям Одесского университета и научных учреждений при университете, 1920–1964. – О., 1967. – У співавт.

39. ВАВРИЧИН (Старчак) Марія Григорівна [н. 20.03.1935, с. Мішана, повіт Ряшів, Польща] – укр. історик, археограф, бібліограф, картограф. Закінчила Львів. пед. уч-ще (1953), іст. ф-т ЛДУ ім. І. Франка (1958). Трудову діяльн. розпочала (1958) коректором Щирецької район. газети. З 1960 працювала в ЛНБ

ім. В. Стефаника зав. ред.-видавн. від.; керувала виданням щоріч. зб. пр., бібліогр. показчиків. Працювала над вивченням картографічної спадщини Г.Л. де Боплана. Підготувала до видання його Спеціальну карту України 1650 р. (у співавт.). Виступала з лекціями, брала участь у роботі наук.-теорет. семінарів, постійно подавала інформацію про них до журн. "Архіви України". Роботу в ЦДІА УРСР у м. Львові почала з 1959. Працювала на посадах архіваріуса, наук. співроб.; з 1976 – зав. від. спец. іст. дисциплін; з 1978 – зав. від. публікацій і використання документів. Займалася удосконаленням фондів, каталогу архіву, створила ряд метод. посіб., зокрема: "Схема класифікації документів дорадянського періоду в систематичних каталогах держархівів України" (1976). З 1993 – провід. археограф Львів. від-ня Ін-ту укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України. Публікувала ст. з джерело- та картознавства, виступала на респ. конф. і нарадах. Брала актив. участь у підготовці документ. зб.: "Боротьба за возз'єднання Західної України з Українською РСР, 1917–1939" (1979), "Селянський рух на Україні, 1826–1849" (1985) та створенні експозиції Кабінетів спец. іст. дисциплін ЦДІА УРСР у Львові. Була вченим секретарем наук.-теорет. семінару спец. іст. дисциплін при архіві.

Тв.: *Карти українських земель Г. Боплана в бібліотеках і архівах СРСР // Бібліографічна інформація і сучасність. – К., 1961. – С. 116–127; Картографические источники по истории Украины XVII в. в фондах библиотек, архивов и музеев г. Львова // Формирование книжных фондов. – М., 1962. – С. 93–103; Юрій Дрогобич: Бібліогр. показч. – Л., 1963. – У співавт.; Матеріали до історії картографії України XVI ст. у фондах ЛНБ АН УРСР // Бібліотека і науково-технічний прогрес. – Л., 1975. – С. 101–109; Відгомін повстання декабристів на західноукраїнських землях (за матеріалами ЦДІА УРСР у м. Львові) // Арх. України. – 1976. – № 2. – С. 43–46; Листівки органів Радянської влади у колекціях архівів Львова // Арх. України. – 1977. – № 5. – С. 75–78; Карти України Гійома Лавссера де Боплана // Жовтень. – 1981. – № 4. – С. 89–94; Пам'ятка укладачеві бібліографічного показчика; Пам'ятка автору наукової статті. – Л., 1981. – У співавт.; Юрій Дрогобич: До 500-річчя виходу першої друк. книги вітчизн. авт.: Бібліогр. показч. – Л., 1983. – У співавт.; Джерела до вивчення життя і діяльності Юрія Дрогобича: (Огляд) // Бібліотека, книга, читач: [Зб. наук. пр.]. – К., 1987. – С. 90–98; Карти українських земель XVI–XVII ст. у бібліотеках і архівах Львова // Бібліотека – скарбниця духовності: Міжнар. наук. конф., присвяч. 50-річчю ЛНБ ім. В. Стефаника АН України (м. Львів, 5–8 верес. 1990 р.). – К., 1993. – С. 240–245; Академік П.А. Тутковський і його "Матеріали до бібліографії мапознавства України" (1924) // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики. – Л., 1996. – С. 365–370; Михайло Павлик – перший бібліотекар НТШ у Львові // Бібліотека наукового товариства ім. Шевченка: книги і люди: Матеріали круглого столу. – Л., 1996. – С. 77–86; Карты Украины Гийома Боплана, як історичне джерело // Kartografia wojskowa krajow srodek battyckiej XVI–XX w. – Toruń, 1996. – S. 51–53; Картографічні видання Київської археографічної комісії // Матеріали ювіл. конф., присвяч. 150-річчю Київ. археогр. коміс. – К., 1997. – С. 336–338; Історичне картознавство України: Зб. наук. пр. – Л., 2004; Україна на*

сторінках карт: кінець XVI – перша половина XVII ст. – К., 2004. – У співавт.; *Історична топографія і соціотопографія України: Зб. наук. пр. (присвяч. 80-річчю від дня народж. Я.Р. Дашкевича).* – Л., 2006.

Літ.: Центральний державний історичний архів УРСР у м. Львові: *Показч. вид. арх. та л-ри про його діяльн., 1947–1988.* – Л., 1990. – Див.: *Імен. показч., с. 136; Кришталович У. Вавричин (Старчак) Марія Григорівна // Українські архівісти: Біобібліогр. довід.: У 3 вип. – К., 2002. – Вип. 2: 1940–1960-ті рр. – С. 32–33.*

У. Кришталович

40. ВАЙСБЛАТ (Гер О.) Володимир Наумович (псевд. Олександр Гер, О. Гер, А. Гер, Владимир Белолистов) [05.12.1882, м. Малин, тепер Житомир. обл. – 08.01.1945, м. Київ] – укр. мистецтвознавець, бібліограф, літературознавець, перекладач, педагог, видавець. У 1905 закінчив іст.-філол. та філос. ф-ти Гайдельберзького ун-ту (Німеччина). З 1906 працював у київ. вид-вах, зокрема, вид-ві І. Самоненко. З 1908 працював у журн. “Искусство и печатное дело”, “Русский библиофил”, де друкував ст. з мистецтва, в т. ч. укр., та бібліографії. У 1913 був одним із засновників від. друк. видань та плакатів на Всерос. виставці в Києві. У 1914 увійшов в Комісаріат Рос. від. на Міжнар. виставці друку та графіки в Ляйпцизі. У 1920 – чл. Ком. Шевченкової виставки в Києві, у 1926 – чл. Ком. виставки Г. Нарбута в Києві, у 1927 – чл. Ком. виставки М. Гоголя в Києві; з 1928 – чл. Укр. бібліол. т-ва у Києві. з 1921 – худож. ред. зб. “Тарас Шевченко”, з 1924 – “Шевченківського збірника”. Разом з рос. мистецтвознавцем П. Еттінгером атестував рисунки Башилова та де-Бельмена з книжки поезій Шевченка 1830-х рр. та написав біогр. справку про цих митців. Разом з М. Зеровим переклав з ідиш “Народні оповідання” І.-Л. Переца. У 1923–1935 – викладав в УНІК. Протягом 1923–1931 працював у журн. “Бібліологічні вісті”. У 1933–1934 – співроб. рукопис. від. ВБУ(нині НБУВ). З кінця 1930-х працював редактором у вид-вах Києва. Як худож. ред. видав книги: “Нова українська поезія” та “Антологія” М. Зерова, “Кобзарь” Т. Шевченка.

Тв.: *Художественная хроника // Искусство. Живопись. Графика. Художественная печать. – 1912. – № 7/8. – С. 282–303; Хроника // Искусство. Живопись. Графика. Художественная печать. – 1912. – № 9/10. – С. 365–368; Эмиль Преториус // Искусство. Живопись. Графика. Художественная печать. – 1912. – № 9/10. – С. 307–338; Хроника // Искусство. Живопись. Графика. Художественная печать. – 1912. – № 11/12. – С. 405–408; Художественная хроника // Искусство в южной России. – 1914. – № 3/4. – С. 122–126.*

Літ.: *Хроніка // Бібліол. вісті. – 1927. – № 4. – С. 118–120; Стешенко Я. Украинское библиологическое общество // Альманах библиофила. – Л., 1929. – С. 414; Дей О.І. Словник українських псевдонімів. – К., 1969. – С. 447; Шолом-Алейхем. Собрание сочинений. Т. 6. – М., 1974. – С. 713–718; Рудзицкий А. Мирное соревнование народов // Библиотекарь. – 1990. – № 3. – С. 79–80; Череватенко Л. «В науку іншим людям і вікам» // Дніпро. – 1990. – № 6. – С. 103–104; Беленький М.С. Биография смеха. – М., 1991. – С. 143; Рудзицкий А. Журналы «Искусство и*

печатное дело»...: Указ. содерж. – К., 1991. – С. 20, 21, 27. – [Псевд. А. Гер – В. Вайсблат]; Слово об Александре Гере // Рудзицкий А. Эмиль Преториус. – К., 1992. – С. 20–25; Рудзицкий А.И. „Незнане ім'я: Олександр Гер” // Книжник. – 1992. – № 2. – С. 12–14; Спомини про Олександра Гера // Перетц І.Л. Народні оповідання. – К., 1994. – С. 14; Рудзицкий А. И. Вайсблат В. // ЕМУ. – Т. 1. – К., 1995. – С. 277–278; Восемь писем Шолом-Алейхема В. Вайсблату // Єгупец. – 1996. – № 2. – С. 69–76; Еппель В.Л. Нові матеріали до словника українських псевдонімів. – К., 1999. – С. 24, 96. – [Псевд. Александр Гер, Ол. Гер, Олександр Гер = Володимир Наумович Вайсблат]; Євреї в Україні: Наук.-допом. покажч. 1917–1941 рр.: [У 2 ч.] / Уклад. Н.А. Дехтярьова та ін. – К., 1999. – Ч. 1. – С. 132; Книга в Україні, 1861–1917: Матеріали до репертуару укр. кн. / Уклад. С.И. Петров та ін. – К., 1999. – Вип. 2. – С. 124; Наукові праці НБУВ. – К., 1999. – Вип. 2. – На с. 15, 35, 64, 117 згадується В.В.; Костриця М.Ю. Вайсблат Володимир Наумович // ЕСУ. – К., 2005. – Т. 4. – С. 28; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 513.

А. Рудзицкий

41. ВАЛЬДОВСЬКА (Антонець, Бондаренко) Ганна Миколаївна [н. 09.06.1937, м. Макіївка Донец. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила Слов'ян. пед. ін-т за фахом учитель рос. мови та л-ри (1960), Вищі бібл. курси при Держ. б-ці ім. Леніна (Москва) за фахом бібліотекар-бібліограф (1964). З груд. 1962 працювала в ДБ ім. Леніна в центр. книгосховищі, з 1965 – в секторі літератур народів СРСР. Брала участь у підготовці бібліогр. довід. "Газеты СССР". З 1967 працювала бібліотекарем, старш. бібліотекарем у від. обслуговування працівників сіл. госп-ва, з 1974 – голов. бібліографом інформ.-бібліогр. від., з 1976 – зав. від., з 1997 – провід. бібліографом Донец. ОУНБ ім. Н.К. Крупської, одночасно була викл. Ін-ту післядиплом. освіти пед. працівників Ін-ту підвищення кваліфікації працівників культури, Ін-ту соціал. освіти, лектором т-ва "Знання". Нагороджена Почесн. грамотами М-ва культури України, обл. упр. культури, обл. ради профспілок працівників культури.

Тв.: *Организация и оплата труда в механизированных бригадах и звеньях совхозов и колхозов: Аннот. список лит. за 1967–1969. – Донецк, 1970. – У співавт.; Примерная тематика лекций и рекомендованная литература по вопросам животноводства: (В помощь лектору и библиотечарю). – Донецк, 1970. – У співавт.; Примерная тематика и литература к циклу лекций "Механизация и электрификация сельского хозяйства": (В помощь лектору и библиотечарю). – Донецк, 1971. – У співавт.; Список библиографических пособий по сельскому хозяйству, имеющихся в фондах Донецкой областной библиотеки им. Н.К. Крупской (1965–1971). – Донецк, 1971. – У співавт.; Справочно-библиографическое обслуживание читателей в условиях централизованной библиотечной системы: (Метод. рекомендации). – Донецк, 1979; Информационно-библиографическое обслуживание учителей: (На примере ДОУНБ) // Сов. библиогр. – 1983. – № 3. – С. 29–34. – У співавт.; Экономика*

промисленности Донбасса, 1968–1975: Библиогр. указ. Вып. 2. – Донецк, 1983. – У співавт.; Экономика промисленности Донбасса: Библиогр. указ. – Донецк, 1990. – Вып. 3: 1976–1985 гг. – У співавт.; Каталоги и картотеки (библиотеки): Путеводитель. – Донецк, 1992. – У співавт.; Библиотека – педагогам // Донеччина. – 1994. – 12 жовт.; Козацтво Донецького краю: Бібліогр. покажч. – Донецк, 1995. – У співавт.; Педагогічний пошук вчителів шкіл Донецької області: Бібліогр. покажч. (1986–1993). – Донецьк, 1995. – У співавт.; До питання про фактографічну інформацію // Бібл. вісн. – 1996. – № 3. – С. 34; Донецька державна обласна універсальна наукова бібліотека ім. Н.К. Крупської: Сторінки історії і сучасність (1926–1996): Бібліогр. покажч. – Донецьк, 1996. – У співавт.; Регіональні бібліографічні покажчики як важлива ланка національної бібліографії України // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 7. – С. 10–11. – У співавт.; Шістдесятництво: Профілі на тлі покоління: Оглядове вид. – Донецьк, 2008.

Літ.: Відгуки на праці Г. Вальдовської: Мацуев Н. Все о газетах // В мире книг. – 1971. – № 12. – С. 37.

42. ВАЛЬО Марія Андріївна [н. 16.06.1925, м. Борислав Львів. обл.] – укр. бібліограф, літературо- та бібліографознавець. Канд. філол. наук (1962). Закінчила ЛДУ ім. І. Франка (1951). Працювала у від. укр. л-ри Ін-ту сусп. наук АН УРСР (Львів) старш. наук. співроб. (з 1963); у ЛНБ ім. В. Стефаника (з 1972) – голов. бібліографом, наук. співроб. (з 1989). Осн. її пр. присвяч. розвитку літ.-наук. думки в Україні кін. XVIII – поч. XIX ст., укр. л-ри і науки в Зах. Україні, іст. жанрів укр. прози та драматургії, історії укр. театру, міжслов'ян. літ. зв'язків. Уклала низку бібліогр. покажч.: «Антифашистский конгресс работников культуры во Львове в 1936 г.» (1978), «Матеріали до бібліографії бібліографій зв'язків української літератури з літературами зарубіжних слов'янських країн» (1983), «Польська література на Україні 1800–1980 рр.» (1991), а також числен. бібліогр. персоналії про укр. письм. Я. Галана, Д. Павличка (співавт.), відомих учених – М. Деркач, Л. Гумецьку, Г. Нудьгу, С. Щурата, М. Мольнар-Мундяк та ін. Друкувала наук. дослідж. з пробл. бібліографо-, книго- та театрознавства, історії укр. період. вид., фольклористики. Авт. багатьох ст. про діячів укр. бібліографії – Ю. Меженка, І. Калиновича, М. Гуменюка, Л. Ільницьку, В. Полека та ін., енциклопед. ст. до «Української літературної енциклопедії», вид. «Українська журналістика в іменах»; наук. ред., рецензент числен. бібліогр. праць. Учасниця загальноукр. і міжнар. наук. конф. – славіст. колоквиумів, конгресів МАУ, Шашкевичів. читань, конф. ЛНБ ім. В. Стефаника, зокрема, «Українська періодика: Історія і сучасність». У 1970–1980-х рр. М. Вальо керувала в ЛНБ ім. В. Стефаника наук. семінаром з питань книгознавства та історії бібл. справи. Виступала на Міжнар. українознав. конф. в Урбана-Шампей (США) з доп. «Концепції і проблеми слов'янської і славістичної бібліографії» (1999). Чл. Репертуар. ради при Львів. обл. від. культури (в 1960-х). Д. чл. НТШ у Львові (1992).

Тв.: Ірина Вільде: Літ.-критич. нарис. – К., 1962; Ірина Вільде: Бібліогр. показч. – Л., 1972. – У співавт.; Реакційна суть ідеології і політики українського буржуазного націоналізму: Бібліогр. показч. – Л., 1976; Антифашистський конгресс работников культуры во Львове в 1936 г.: Библиогр. указ. – Л., 1978; Лукія Лук'янівна Гумецька: Бібліогр. показч. – Л., 1981. – У співавт.; Відображення в радянській бібліографії зв'язків української літератури з літературами братніх народів СРСР. – Л., 1981; Бібліографія літературних зв'язків // Літературна Україна. – К., 1982. – 21 жовт. – С. 3; Ярослав Галан (1902–1982): Бібліогр. показч. – Л., 1982; Марія Миколаївна Мольнар-Мундяк (1928–1958): Бібліогр. показч. – Л., 1983; Матеріали до бібліографії бібліографії зв'язків української літератури з літературами зарубіжних слов'янських країн. – Л., 1983; Матеріали до бібліографії зв'язків української літератури з літературами народів СРСР: (Бібліогр. показчик) // Книгознавство та бібліографія: Зб. наук. пр. – К., 1983. – С. 86–114; Григорій Антонович Нудьга: Бібліогр. показч. – Л., 1987; Реакційна суть ідеології і політики українського буржуазного націоналізму: Показч. л-ри за 1976–1985 рр. – Л., 1987. – У співавт.; Гуменюк Михайло Прокопович // УЛЕ. – К., 1988. – Т. 1. – С. 519; Степан Васильович Щурат: Бібліогр. показч. – Л., 1988; Библиографические источники по изучению латышско-украинских литературных связей // 400 лет книжного дела в Латвии: Науч.-практ. конф., Рига, 15–17 нояб. 1988 г.: Тез. докл. и сообщ. – Рига, 1988. – С. 80–82; Дмитро Павличко: Бібліогр. показч. – Л., 1989–1990. – Ч. 1–2. – У співавт.; «Дзвін»; «Жіноча доля»; Ільницька Луїза Іванівна // УЛЕ. – К., 1990. – Т. 2. – С. 52–53, 209, 308; Іван Франко в бібліографії зарубіжних слов'ян // Іван Франко і світова культура: Матеріали між-нар. симп. ЮНЕСКО (Львів, 11–15 верес. 1986 р.). – К., 1990. – Кн. 1. – С. 355–387; На ниві української радянської бібліографії // З історії книги та бібліографії: Зб. наук. пр. – К., 1990. – С. 126–129; Польська література (в українських перекладах і критиці 1800–1980) // Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: Бібліогр. показч. – Л., 1991; Українська література в загальнослов'янському і світовому літературному контексті: У 5 т. – К., 1991. – Т. 4: Література країн Центральної і Південно-Східної Європи на Україні: Матеріали до бібліогр. (початок ХІХ ст. – 1980 р.). – У співавт.; Українознавчі бібліографічні видання Львівської бібліотеки ім. В. Стефаника АН України (1940–1990) // Бібліографія українознавства: Бюл. Коміс. Укр. бібліогр. МАУ. – Л., 1992. – № 1 (лип.) – С. 14–15; Внесок бібліотеки ім. В. Стефаника АН УРСР у бібліографознавство і книгознавство. – Л., 1993; Подорожі в Українські Карпати. – Л., 1993; Бібліографія зв'язків української літератури з літературами західних та південних слов'ян // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., 25–26 серп. 1995. – Л., 1996. – С. 116–127; Марія Деркач – літературознавець, архівіст, бібліотекар // Бібліотека Наукового товариства ім. Шевченка: книги і люди: Матеріали круглого столу. – Л., 1996. – С. 109–118; Бальтазар Гакет і Україна: Ст. і матеріали. – Л., 1997; На шляху створення бібліографії української преси: [Передмова] // Мартинюк М. Українські

періодичні видання Західної України, країн Центральної та Східної Європи (1914–1939 рр.): Матеріали до бібліогр. – Л., 1998. – С. 3–16; Ільницька Луїза Іванівна // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 1999. – Вип. 6. – С. 113–118; Концепції і проблеми слов'янської та славистичної бібліографії // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 6. – С. 4–7; Марія Деркач (1896–1972): Спогади. Розвідки. Листи: Бібліогр. покажч. – Л., 1999; Володимир Теодорович Полєк // Бібл. вісн. – 2000. – № 3. – С. 39–41; Бальтазар Гакет – дослідник Південно-Східної і Центральної Європи: Дослідж і матеріали. – Л., 2000. – У співавт.; Книговидавнича діяльність українського педагогічного товариства „Рідна школа”, 1881–1939 рр.: Бібліогр. огляд // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2000. – Вип. 7/8. – С. 102–112; Україна в сорабістичній бібліографії // Питання сорабістики. – Л., 2000. – С. 215–219; Книговидавнича діяльність Українського педагогічного товариства «Рідна школа»: Бібліогр. огляд // Товариство «Рідна школа»: Історія і сучасність: Наук. альм. – Л., 2001. – Чис. 1. – С. 138–149; Концепції і питання славистичної бібліографії // 125 років НТШ: Зб. наук. пр. і матеріалів, присвяч. ювілею Товариства. – Л., 2001. – С. 216–223; Архів Владислава Тадеуша Віслоцького у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2002. – Вип. 9/10. – С. 249–254; Листи Юрія Меженка до львів'ян (1923–1969). – Л., 2002; Фундатор української бібліографії // Іван Омелянович Левицький: Зб. наук. пр. – Л., 2002. – С. 7–15; Бжоза Ян; Бігейлязен Генрик // ЕСУ. – К., 2003. – Т. 2: Б–біо. – С. 591; 741; Журналістика і видавнича діяльність Івана Калиновича // Зб. пр. Наук.-дослід. центру періодики. – Л., 2003. – Вип. 11. – С. 780–791; Зеновія Франко (1925–1991): Статті. Спогади. Матеріали. – Л., 2003; Іван Калинович: життя і діяльність // Зап. НТШ. – Л., 2003. – Т. 246. – С. 509–522; Юрій Меженко – редактор «Бібліологічних вістей» // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2003. – Вип. 11. – С. 156–164; Босяцька Ельжбета; Брошкевич Єжи // ЕСУ. – К., 2004. – Т. 3: Біо–Бя. – С. 385; 488; Дун Олександр Зіновійович (Соломонович) // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2004. – Вип. 11. – С. 139–144; Листи Марії Грушевської до Володимира Дорошенка (1942–1943 рр.) // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2004. – Вип. 12. – С. 464–494; Важик Адам; Віслоцький Владислав-Тадеуш // ЕСУ. – К., 2005. – Т. 4: В–Вог. – С. 15; 594; Проблеми української літературної мови в контексті славистичних мовознавчих концепцій початок ХІХ ст. // Слово і доля: Зб. на пошану Уляни Єдлінської. – Л., 2005. – С. 305–318; Україніка у польській ретроспективній бібліографії ХІХ – ХХ ст.; Цікавий аспект краєзнавчої Гакетіани з Півдня України // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2005. – Вип. 13. – С. 18–38; 445–446; Іван Франко: Бібліогр. спадщина: Зб. пр. і матеріалів. – Л., 2006; Діяльність відділу наукової бібліографії 1963–2010 рр. // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. пр. – Л., 2005. – Вип. 2. – С. 181–206.

Літ.: Вальо Марія // Романенчук Б. Азбуковник: Енциклопедія української літератури. – Філядельфія, 1973. – Т. 2. – С. 21; Сарана Ф.К. Вальо Марія Андріївна // УЛЕ. – 1988. – Т. 1. – С. 268; Марія Вальо: Бібліогр. покажч. Спогади. – Л., 2000; Комариця М. Вальо Марія Андріївна // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2000. – Вип. 7. – С. 44–48; Марія

Вальо: *Бібліогр. покажч.; Мої учителі: (Спогади М. Вальо) / Упоряд. Т. Кульчицька.* – Л., 2001; *Комариця М.М. Вальо Марія Андріївна // ЕСУ.* – К., 2005. – Т. 4: *В-Вог.* – С. 55; *Кривенко М. Її стихія – книгознавство, літературознавство, бібліографія: До 80-річчя від дня народж. Марії Вальо // Вісн. Книжк. палати.* – 2005. – № 6. – С. 54–55; *Кривенко М. Книга у житті і творчості Марії Вальо: До 80-річчя від дня народж. // Дзвін.* – 2005. – Чис. 5/6. – С. 70–171; *Кривенко М. Одержима книгою, літературою, бібліографією: До 80-річчя від дня народж. М. Вальо // Львівщина у 2005 році: Знамен. пам'ят. дати краю: Календар.* – Л., 2005. – С. 23–27; *Кривенко М.О. Мандрівниця у світах бібліографії і літературознавства: [До 80-річчя від дня народж. М. Вальо] // Культура і життя.* – 2005. – 2 листоп. – С. 7; *Кульчицька Т. Марія Андріївна Вальо: До 55-річчя наук. діяльн. // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаніка.* – Л., 2005. – Вип. 13. – С. 464–468; *Те саме // Бібл. вісн.* – 2005. – № 5. – С. 68–70; *Соболь В. З Іриною Вільде та Балтазаром Гакетом... // Культура і життя.* – 2005. – 2 листоп. – С. 7; *Соболь В. Людина, яка судить сама себе: Марії Вальо – вісімдесят // Львів. газ.* – 2005. – 7 черв. – С. 7; *Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті.* – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 513.

Н.І. Абдуллаєва

43. ВАРГА Зоя Іллівна [н. 13.04.1935, ст. Митрофанівка Михайлів. р-ну Вороніз. обл., РФ] – укр. педагог, бібліографознавець, бібліограф. Закінчила Київ. технікум підготовки культ.-освіт. працівників (1958), працювала бібліотекарем ЦНСГБ УААН. Згодом займала посади зав. кількома б-ками на Закарпатті, бібліотекаря ДРБ УРСР м. КІРС (нині НПБУ). Після закінчення ХДІК (1967) працювала в КДІК зав. лабораторії, викл. та старш. викл. каф. бібліографії. З 1997 працює у ЦНСГБ УААН, спочатку провід. методистом, потім провід. бібліографом від. наук. бібліографії. Нагороджена медалями та грамотами М-ва культури УРСР, КДІК.

Тв.: *Историческая библиография: Метод. материалы для студентов IV курса стац. отд-ния библ. ф-та.* – К., 1985. – У співавт.; *Методические разработки практических, семинарских занятий по курсу «Библиография общественно-политической литературы» для студентов III курса стационарного отделения библиотечного факультета.* – К., 1987. – У співавт.; *Поточна суспільно-політична бібліографія України як засіб пропаганди літератури про край // VII Респ. конф. з іст. краєзнавства: Тези доп. і повідомл.* – К., 1989. – С. 199–200; *Організація і ведення систематичного каталогу і систематичної картотеки статей: Метод. посіб. на допомогу б-кам парт. комітетів / Будинок політосвіти ЦК КПУ.* – К., 1989. – У співавт.; *Проблемы текущей библиографической информации по общественным наукам в Украинской ССР // Перспективы развития библиотечного дела в Украинской ССР: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф., г. Киев, 16–18 окт. 1990 г.* – К., 1990. – Ч. 2. – С. 87–90. – У співавт.; *Библиография библиографии по общественным наукам на Украине: состояние и проблемы развития // Библиотека – информация*

– наука: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф., 2. Киев, 8–10 окт. – К., 1991. – Ч. 1. – С. 74–75; Оптимізація самостійної роботи студентів при активних формах навчання // *Методичні рекомендації по використанню активних методів навчання культурно-освітніх працівників.* – К., 1991. – С. 28–29; *Бібліографія суспільних наук: Прогр. для Ін-ту культури зі спец. 05–26.00 “Бібліотекознавство і бібліографія”.* – К., 1993. – У співавт.; *Проблеми ретроспективної бібліографічної інформації з суспільних наук в Україні // Тези XXV звіт. наук. конф. проф.-викл. складу і аспірантів ф-ту бібл.-інформ. систем за 1993–1994 навч. рік.* – К., 1994. – С. 46–47; *Інформаційно-бібліографічні ресурси з суспільних наук: Прогр. для Ін-ту культури зі спец. 05.25.03. «Бібліотекознавство і бібліографознавство».* – К., 1995. – У співавт.; *Методичні матеріали до курсових та дипломних робіт з курсу «Інформаційно-бібліографічні ресурси з суспільних наук» на допомогу самостійній роботі студентів факультету бібліотечно-інформаційних систем: Метод. посіб.* – К., 1995. – У співавт.; *Целінський Роман Йосипович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1960–1997 рр.* – К., 1998. – У співавт.; *Бібліографічні покажчики сільськогосподарської літератури, підготовлені бібліотеками науково-дослідних установ УААН та сільськогосподарських вищих учбових закладів Мінагропрому України, 1969–1999: Ретросп. наук.-допом. бібліогр. покажч.* – К., 1999. – У співавт.; *Кравченко Микола Антонович: Біобібліогр. покажч. наук. пр.* – К., 1999. – У співавт.; *Зубець Михайло Васильович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–1999 рр.* – К., 2000. – У співавт.; *Сайко Віктор Федорович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1965–2000 р.* – К., 2001. – У співавт.; *Созінов Олексій Олексійович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1954–2000 р.* – К., 2001. – У співавт.; *Барабаш Орест Юліанович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2002 рр.* – К., 2002. – У співавт.

44. ВЕРБА (Тесленко) Олена Семенівна [н. 16.02.1946, м. Миколаївськ-на-Амурі Хабаров. краю, РФ] – укр. бібліограф. Закінчила ХДК за фахом бібліотекар-бібліо-граф. З 1970 працює методистом, зав. сектору інформації з питань культури та мистец. в КРУНБ ім. І. Франка (Сімферополь).

Тв.: *Кріпити зв'язки, розвивати співробітництво: Бібліогр. покажч.* – Сімф., 1987; *Верховна Рада Криму: Бібліогр. список.* – Сімф., 1989; *Демократія в дії: Бібліогр. список.* – Сімф., 1989; *Двічі Герой Радянського Союзу Ахмет-Хан Султан: До 70-річчя з дня народж.: Бібліогр. список.* – Сімф., 1990; *Театр и жизнь: До 70-річчя Крим. акад. рос. драм. театру ім. Горького: Бібліогр. список.* – Сімф., 1991; *Кримські сторінки Великої Вітчизняної війни: Бібліогр. покажч.* – Сімф., 1994.

45. ВИЛЕГЖАНІНА Тамара Ізмайлівна [н. 16.06.1950, м. Єйськ Краснодар. край, РФ] – укр. бібліотекознавець, бібліограф. Навчалася в Краснодар. держ. ін-ті культури (1968–1971). Трудову діяльн. розпочала у 1971 в м. Таял-Курган Казах. РСР на посаді зав. наук.-метод. від. обл. б-ки для дітей, потім була дир. першої в області ЦБС. З 1977 до 1980 працювала наук. співроб.

наук.-метод. від. у ДБ ім. В.І. Леніна. Трудовий проф. шлях в Україні розпочала у ДРБ для дітей зав. від. обслуговування (з 1985). З 1987 працює у НПБУ. Займала посади: зав. від. координації функціонування б-к різних типів і видів (1987–1990); зав. від. каталогізації (1991–2000); заст. Ген. дир. з формування документ. ресурсів і бібл.-інформ. сервісу (2000–2004). З лип. 2004 – Ген. дир. НПБУ. Авт. числен. пр. з пробл. бібліотеко- та бібліографознавства. В. очолювала роботу з внесення змін і допов. до ББК щодо обробки і відображення у каталогах україномов. док. у контексті державотворч. процесів в Україні. Ініціювала електрон. обробку ст. з наук. зб. і створення на цій основі електрон. баз даних. З 1999 – ініціатор, авт. і розробник Інформаційно-пошукового тезауруса (ІПТ) – першого в Україні універсал. за змістом україномов. термінол. словника. ІПТ вийшов друком у 2004 разом з програм. забезпеченням на CD у рамках Держ. прогр. „Українська бібліотечна серія” (2004). Це видання було представлено на Міжнар. книжк. ярмарку у Франкфурті (2004), Міжнар. вист. „Україна інформаційна” (2005). В. систематично працює над актуал. пробл. розвитку бібл.-бібліогр. справи. За створення ІПТ, а також за багаторіч. внесок у розвиток бібл. справи в державі В. присв. звання „Заслужений працівник культури України” (2005). Нагороджена Почес. знаком М-ва культури і мистецтв України (2002), орденом княгині Ольги III ступеня (2010). В. – голов. ред. проф. часоп. „Бібліотечна планета” (з 2004), віце-президент УБА.

Тв.: Координація и инициатива: (Обзор деятельности обл. универс. науч. б-к республики в системе межведомств. взаимодействия в 1986–1987 гг.) – К., 1988; Дополнения и исправления до библиотечно-библиографической классификации: Табл. для мас. б-к: Рекомендации. – К., 1992. – У співавт.; Дополнения и исправления до библиотечно-библиографической классификации: Табл. для обл. б-к: Рекомендации. – К., 1992. – У співавт.; Предметы дискуссии каталогизаторів: Идея створення системи класифікаторів галуз. наук // Тези XXV звіт. наук. конф. проф.-викл. складу і аспірантів ф-ту бібл.-інформ. систем за 1993–1994 навч. рік. – К., 1994. – С. 29–31. – У співавт.; До питання про необхідність створення класифікаторів за галузями знань, їх стандартизації та використання в інформаційно-пошукових системах України // Національна бібліографія України: стан і тенденції розвитку: Матеріали міжвідом. наук. конф., 12–14 квіт. 1994, Київ. – К., 1995. – С. 139–141; Про актуальні питання розвитку каталогізації в бібліотеках України // Бібліотечно-бібліографічні та інформаційно-пошукові системи: Тези міжнар. наук. конф. – К., 1995. – С. 68–69; Каталогізування у виданнях: стан і перспективи // Вісн. Книжк. палати. – 1996. – № 1/2. – С. 11–12; Роздуми про сучасний стан і майбутнє класифікаційних систем в Україні // Вісн. Книжк. палати. – 1996. – № 4. – С. 8–9. – У співавт.; Проблеми створення національного авторитетного файлу предметних рубрик у бібліотеках України // Проблеми вдосконалення каталогів наукових бібліотек: Матеріали Міжнар. наук. конф., Київ, 14–17 жовт. 1997 р. – К., 1997. – С. 71–72; Проблеми переходу на уніфіковану предметизацію у Національній парламентській бібліотеці України // Бібліотека і читач на порозі XXI сторіччя: Зб. наук. пр. – К., 1998. – С. 64–69; Проблема розробки та використання інформаційно-пошукових мов (ІПМ) в Україні // Бібліотеки та асоціації в світі, що змінюється: Нові технології та

нові форми співробітництва: Матеріали 5-ої ювіл. Міжнар. конф. „Крим–98”. – Судак, 1998. – Т. 2. – С. 491–493; Про створення „Словника предметних рубрик Національної парламентської бібліотеки України”: (Пошук шляхів вирішення пробл.) // Бібл. планета. – 1999. – № 2. – С. 14–15; Сільськогосподарські книги: Поточ. бібліогр. покажч. Вип. 1. – К., 1999. – У співавт.; Організаційно-технологічні проблеми електронної каталогізації // Бібліотеки в інформаційному суспільстві: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 100-річчю Хмельниц. ОУНБ ім. М. Островського. – Хмельницький, 2001. – С. 32–35; Лінгвістичне забезпечення для створення уніфікованого пошукового образу та пошукового запиту документа // Електронні ресурси бібліотек: За підсумками Всеукр. наук.-практ. конф. дир. держ. та обл. універс. б-к, 14–17 жовт. 2003 р. – Кіровоград, 2003. – С. 126–134. – У співавт.; Інформаційно-пошуковий тезаурус. – Донецьк, 2004. – 1104с. – У співавт.; Інформаційно-пошуковий тезаурус як інструмент індексування документів // Бібл. планета. – 2004. – № 3. – С. 4–5; Бібліотеки: технології і люди // Бібл. планета. – 2004. – № 4. – С. 4–6; Публічні бібліотеки України в інформаційному просторі: правові аспекти діяльності // Інформаційні ресурси: створення, використання, доступ: Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. «INFORMATION – 2005». – К., 2005. – С. 3–10; Гаранти рівного доступу до інформації: [Про модель публ. б-ки XXI ст.] / Бесіду з дир. б-ки Т.І. Вилегжаніною вела І. Медина // Уряд. кур'єр. – 2005. – 23 берез. – С. 5; До питання створення центру корпоративної каталогізації: підхід і перспективи // Бібл. планета. – 2005. – № 1. – С. 15–18. – У співавт.; Національна парламентська бібліотека України: шляхами розвитку // Бібліотека і книга у контексті часу: Зб. наук. ст. Міжнар. наук.-практ. конф., 11–13 трав. 2006 р., м. Київ. – К., 2006. – С. 43–53; Те ж саме // Бібл. планета. – 2006. – № 2. – С. 4–7; Україна в інформаційно-бібліотечному просторі // Бібл. планета. – 2006. – № 3. – С. 4–6; Національна парламентська бібліотека України: шляхами розвитку // Бібліотеки України загальнодержавного значення: історія і сучасність: Зб. ст. – К., 2007. – С. 26–40.

Літ.: Вилегжанина Тамара Измайловна // Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ: Справочник. – М., 1999. – С. 46; Про нагородження Почесною відзнакою Міністерства культури і мистецтв України „За досягнення в розвитку культури і мистецтв” працівників Національної парламентської бібліотеки України Вилегжаниної Т.І. ...: Постанова колегії М-ва культури і мистецтв України // Бібл. планета. – 2002. – № 3. – (Інформ. бюл. – № 3); Про присвоєння почесного звання „Заслужений працівник культури України” Вилегжаниній Т.І.: [Витяг з Указу Президента України; № 1677/2005 від 30 листоп. 2005 р.] // Уряд. кур'єр. – 2005. – 1 груд.; Бібл. планета. – 2005. – № 4. – 2-га с. обкл.; Державні нагороди України. Кавалери та лауреати: Довідк.-енциклопед. вид. / Уклад.: В.В. Болгов., І.В. Болгов. – К., 2006. – [Про присвоєння почес. звання „Заслужений працівник культури України” (2005), Вилегжаниній Т.І. див. с. 505]; Про нагородження орденом княгині Ольги II ступеня Вилегжанину Тамару Измайловну: [Витяг з Указу Президента України; № 829/2010 від 20 серп. 2010 р.] // Бібл. планета. – 2010. – № 3. – 2-га с. обкл.

Р.С. Жданова

46. ВИСОЦЬКА Поліна Юліївна [квіт. 1912, с. Тваричівка, Білорусія – 30.05.2003, м. Київ] – укр. бібліограф, бібліографознавець. Закінчила Київ. пед. ін-т, працювала в Польській б-ці м. Києва бібліотекарем. У 1936–1941 – зав. медсантрудовою б-кою. У 1941 евакуювалась разом із з-дом „Арсенал” в м. Воткінськ (Удмурдія). У Київ повернулася наприкінці 1944 у цю ж б-ку. Протягом 1946–1980 працювала голов. бібліографом від. бібліографії б-ки АН УРСР (нині НБУВ).

Тв.: *Фізична географія УРСР (1840–1958 рр.): Бібліогр. покажч. – К., 1960. – У співавт.; [Библиографическая картотека журнальных и газетных статей в ГПБ АН УССР] // Библ.-библиогр. информ. б-к АН СССР и акад. наук союз. республик. – 1961. – № 31. – С. 191–192; Еще раз о правилах библиографического описания // Библ.-библиогр. информ. б-к АН СССР и акад. наук союз. респ. – 1965. – № 3. – С. 102–107. – У співавт.; Библиографические картотеки Центральной научной библиотеки АН УССР // Библ.-библиогр. информ. б-к АН СССР и акад. наук союз. респ. – 1967. – № 3. – С. 24–37. – У співавт.; Праці співробітників Інституту геологічних наук АН УРСР // Геол. журн. – 1967. – Т. 27, вип. 4. – С. 90–105. – У співавт.; Видання Академії наук УРСР (1919–1967). Суспільні науки: Бібліогр. покажч. – К., 1969. – У співавт.; Видання Академії наук УРСР (1919–1967). Фізико-технічні та математичні науки: Бібліогр. покажч. – К., 1970. – У співавт.; Видання Академії наук УРСР (1919–1967). Науки про Землю і Космос. Хіміко-технологічні та біологічні науки: Бібліогр. покажч. – К., 1971. – У співавт.*

О.М. Лендерман

47. ВЛАДИСЛАВЛЄВ (справж. прізвище – Гульбинський) Гнат (Ігнатій) Владиславович [02(14).06.1880, м. Валуйки, тепер Белгород. обл. – 29.07.1962, м. Москва, РФ] – рос. бібліограф і літературознавець. Навчався у КПІ (1903–1905). Авт. бібліогр. покажч. з рос. л-ри XIX – поч. XX ст. У 1909 видав у Бердянську корот. довід. "Русские писатели: Опыт библиографического пособия по русской литературе XIX–XX ст.". Уклав реком. покажч., розраховані на широке коло читачів ("Что читать?: Указатель систематического домашнего чтения" (1911–1917); "Библиографический ежегодник" (1911–1914, 1921–1924), які містять відомості про укр. л-ру і культуру (дані про переклади творів укр. письменників рос. мовою та критич. відгуки про укр. л-ру в рос. пресі). В списку конфіскованих і заборонених видань, що додавалися до "Библиографического ежегодника" включені й укр. книги (твори Шевченка, Франка та ін.). В. написав рец. на "Бібліографію української преси, 1816–1916" В. Ігнатієнка (1933), на працю "Принципи критико-бібліографічної оцінки" К. Довганя (1934), уклав антологію "Україна сміється", куди включив 164 вірші І. Котляревського, Т. Шевченка, І. Франка та ін. у своєму перекладі (залишилися у рукописі).

Тв.: *Русские писатели от Гоголя до наших дней. – Опыт библиогр. пособия по новейшей лит. – Бердянск, 1909; Русские писатели: Опыт библиогр. пособия по рус. лит. XIX–XX ст. – М., 1909; Библиографический ежегодник. – М., 1912–*

1915. – Вып. 1–8; *Что читать?: Указ. сист. домашнего чтения.* – 2-е изд., перераб. – М., 1914. – Вып. 1; 4-е изд., доп. – М., 1918. – Вып. 1; *Что читать?: Указ. сист. домаш. чтения.* – 4-е изд., доп. – М., б.г. – Вып. 2; *Библиография и социализм: к вопросу о построении марксистской теории книговедения: Докл., прочит. на II Всерос. библиогр. съезде.* – М., Л., 1928; *Литература великого десятилетия, 1917–1927.* – М., 1928. – Т. 1.

Лит.: *И.В. Владиславлев (1880–1962) // Машкова И.В. История русской библиографии начала XX в.* – М., 1969. – С. 214–218; *Везирова Л.А. И.В. Владиславлев.* – М., 1978; *Водопьянов А.М., Верёвкина А.Н. «Угораздило жить в такие весёлые времена»: (К 110-летию И.В. Владиславлева) // Сов. библиогр.* – 1990. – № 5. – С. 63–77; **Гульчинский В.И., Фокеев В.А. Деятели отечественной библиографии (1917–1929): Справочник.* – М., 1994. – Ч. 1; *Ласунский О.Г. И.В. Владиславлев // Книга: Энциклопедия.* – М., 1999. – С. 140–141; *Владиславлев Гнат Владиславович // ЕСУ.* – К., 2005. – Т. 4. – С. 653; *Фокеев В.А. Владиславлев Игнатий Владиславович // Библиотечная энциклопедия.* – М., 2007. – С. 267–268.

48. ВЛАСОВА Галина Вікторівна [н. 12.07.1947, м. Наро-Фомінськ Моск. обл., РФ] – укр. бібліограф, педагог, канд. пед. наук. (1991). Закінчила КДІК за фахом "Бібліотекознавство і бібліографія" (1978) та аспірантуру МДІК (1989). Дис. захистила на спеціаліз. вченій раді МДІК, вчене звання доц. каф. бібліотекознавства та інформатики присвоєно у 1997. Працювала зав. чит. залу Рівнен. міськ. б-ки ім. О. Дундича (1968–1974), зав. від. інформації Рівнен. обл. наук. мед. б-ки (1975–1980); в РДІК на посадах: викл. каф. бібліотекознавства (1981), старш. викл. каф. бібліотекознавства (1989), заст. декана та декан бібл. ф-ту (1992), доц. каф. бібліотекознавства та інформ. (1993). В Рівнен. держ. гуманіст. ун-ті – на посадах: доц. каф. документ. комунікацій (1999), декан ф-ту документ. комунікацій і менеджменту (2001). В КНУКІМ – на посадах: проф. каф. документознавства, заст. декана ф-ту документ. комунікацій та міжнар. інформації (2001), проф. каф. інформ., заст. ректора КДІК (2001). В ДАКККіМ з 2001 займала посади: доц. каф. менеджменту, економіки та права, декан гуманітар. ф-ту, з 2002 – зав. каф. інформ. систем і технологій, проф. за наказом, з 2003 – зав. каф. інформ. систем і технологій, проф., проректор з навч. роботи. В. – чл. наук.-метод. коміс. МОНУ з напряму „Культура”, у 1993–2000 – чл. наук.-метод. ради РДГУ, 1998–2001 – чл. редакц. ради наук. часоп. „Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку”, протягом 2001–2004 – чл. навч.-метод. ради КНУКіМ, чл. навч.-метод. коміс. гуманітар. ф-ту ДАКККіМ, з 2004 – Голова редакц. ради наук. журн. „Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія”. З 2005 – голова навч.-метод. ради ДАКККіМ. З 1998 розробляє навч.-метод. забезпечення дисциплін "Аналітико-синтетична обробка документів", "Основи наукових досліджень", "Патентознавство", досліджує пробл. вищ. освіти в інформ. сфері. Викладає дисципліни: "Основи наукових досліджень", "Патентознавство". Авт. понад 65 публ. наук. та навч.-метод. характеру. Має почес. звання М-ва освіти України „Відмінник освіти України”.

Тв.: *Библиографическое описание произведений печати: Метод. рекомендации для студентов I-го курса библиотечного факультета. – Ровно, 1985. – У співавт.; О комплексном методе исследования информационных потребностей читателей медицинских библиотек // Актуальные проблемы культурного строительства: Тез. докл. Респ. науч. конф. – Николаев, 1985. – Вып. 4, секция 4: Библиотечное дело и библиография. – С. 414–416; Некоторые аспекты оценки эффективности научно-медицинской информации // Информатика и науковедение: Тез. докл. науч. конф. – Тамбов, 1986. – С. 54–56; Некоторые аспекты определения эффективности библиографической информации естественно-научного цикла // Информатика и науковедение: Тез. докл. и сообщ. I Всесоюз. науч. конф., 1–4 июня 1988 г. – Тамбов, 1988. – С. 299; Система показателей качества библиографической информации по вопросам гигиенического обучения и воспитания населения // Повышение эффективности отраслевой системы НТИ: Материалы семинара специалистов НТИ. – М., 1989. – С. 85–91; До питання про бібліографічну спадщину Острозької академії // Українська мова і література у процесі національно-культурного та духовного відродження: Тези наук.-практ. конф., 17 трав. 1991 р. – Рівне, 1991. – С. 10–12; Информационные потребности работников практического здравоохранения и санитарного просвещения // Социальные институты воспитания: Формирование духов. запросов, потребностей и интересов молодежи: По материалам исслед.: Сб. науч. работ. – К., 1991. – С. 166–171; К вопросу о классификации потребителей библиографической информации в системе гигиенического обучения и воспитания населения // Советская культура и развитие человека: Тез. докл. науч.-практ. конф. – Пермь, 1991. – С. 196–198; Потребители библиографической информации и информационные потребности по ГОИВ // Советская культура и развитие человека: Тез. докл. науч.-практ. конф. – Пермь, 1991. – С. 196–198; Система показників якості бібліографічної інформації // Бібліотека і бібліотечна професія в умовах інформатизації суспільства: Тез. доп. Всеукр. наук. конф. – К., 1993. – С. 70–71; Аналітико-синтетична обробка документів: Навч. прогр. для студ. 7.020.105 „Документознавство та інформаційна діяльність”, 7.020.102 „Бібліотекознавство та бібліографія”. – Рівне, 2000; Библиотечный маркетинг: сущность, проблемы, перспективы // Девятая междунар. науч. конф. по пробл. книговедения: Сб. докл. и сообщ. – М., 2000. – С. 184–186; Загальна методика створення інформаційного документа: Метод. рек. до викон. лаборатор. робіт з курсу АСОД для студ. спец. „Документознавство та інформаційна діяльність”, „Бібліотекознавство та бібліографія”. – Рівне, 2000; Комп'ютеризація навчального процесу в РДГУ // Новітні технології навчання: Досвід роботи: Міжвуз. зб. пр. – Рівне, 2000. – С. 40–42; Підготовка спеціалістів для інформаційної сфери // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Наук. зап. – Рівне, 2000. – Вып. 3. – С. 422–425; Аналітико-синтетична переробка інформації: Навч. та робоча прогр. для студ. спец. 7.020105 „Документознавство та інформаційна діяльність”. – К., 2002. – У співавт.; Форум документознавців // Бібл. планета. – 2003. – № 1. – С. 35–36; Вимоги до забезпечення автоматизованих інформаційних систем управління // Вісн. Книжк. палати. – 2004. – № 12. – С. 24–25. – У співавт.; Проблеми і перспективи*

підготовки фахівців з документознавства та інформаційної діяльності// *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* – 2004. – № 1. – С. 13–15; *Проблеми та шляхи розвитку документно-інформаційної сфери суспільства // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія.* – 2004. – № 2. – С. 90–94. – У співавт.; *Автоматизований контроль знань: Метод. рек. для студ. спец. 7.020.105 „Документознавство та інформаційна діяльність”.* – К., 2005. – У співавт.; *Аналітико-синтетична переробка інформації: Навч. посіб.: Для студ. спец. „Документознавство та інформаційна діяльність”.* – К., 2005. – У співавт.; *Інформаційний менеджмент: Прогр. для студ. спец. 7.020.105 „Документознавство та інформаційна діяльність”.* – К., 2005. – У співавт.

Літ.: Власова Галина Вікторівна // *Від пошуку – до визнання: Наук. та навч.-метод. пр. викл. РДІК: Біобібліогр. покажч.* – Рівне, 1999. – С. 44–48.

В.І. Лутовинова

49. ВОВЧЕНКО Ірина Олександрівна [15.05.1929, м. Москва – 29.06.2000, смт. Високий Харк. обл.] – укр. бібліограф, бібліографознавець, педагог, канд. пед. наук. (1978). Закінчила бібліогр. ф-т МДБІ (1952). Навчалась в аспірантурі МДБІ. З переїздом до Харкова з 1953 назавжди пов'язала своє життя з ХДБІ (нині ХДАК). На каф. бібліографії викладала курс “Бібліографія художньої літератури”, започаткувала повний курс інозем. бібліографії. Брала участь у засід. Міжнар. федерації бібл. асоц. і установ ІФЛА (1963–1969). Розробляла навч.-метод. матеріали з бібліогр. курсів. Займалася наук. дослідж. з історії бібліографії України. Захистила дис. на тему: “Становлення радянської бібліографії в УРСР (1917–1929)”. У 1979–1989 – зав. каф. заг. бібліографо- та книгознавства ХДІК, з 1990 – проф. каф., викл. бібліогр. дисциплін, керівник наук. і диплом. робіт студентів. Брала участь у розробці між кафедральної н.-д. теми “Бібліографія бібліографії УРСР” (1976–1980), в підготов. першого в Україні держ. ретросп. покажч. “Бібліографічні посібники УРСР, 1976–1980”. Учасн. міжнар., всесоюз., республік. наук. конф.; авт. понад 60 публ. наук. і навч.-метод. характеру.

Тв.: *Бібліографія художньої літератури та літературознавства на Україні (1946–1966 р.): Лекція.* – Х., 1968; *Питання теорії і методики бібліографії на сторінках книгознавчої преси УРСР 20-х років: Лекція ...* – Х., 1971; *Основні напрямки розвитку української радянської рекомендаційної бібліографії в 20-ті роки // Бібліотекознавство та бібліогр.* – Х., 1974. – № 14. – С. 70–79; *Становлення та розвиток радянської бібліографії на Україні: Посіб. з історії рад. бібліогр. для студ. ін-тів культури.* – Х., 1976; *У истоков библиографии второй степени на Украине // Вопросы национальной библиографии второй степени в СССР.* – Ленинград, 1976. – С. 33–43; *Становление советской библиографии УССР (1917–1929 гг.): Автореф. дис. ... канд. пед. наук.* – М., 1978; *Українська радянська бібліографія: Навч. посіб. для ін-тів культури України.* – К., 1980. – У співавт.; *Бібліографічні посібники УРСР, 1976–1980.* – Х., 1985. – У співавт.; *Проблеми удосконалення жанрово-типологічної структури рекомендаційно-бібліографічної продукції УРСР (1976–1980) // Бібліотекознавство та бібліогр.* – Х., 1986. – № 26. – С. 44–50; *Современное состояние и проблемы развития библиографии библиографии в УССР // Библиография библиографии в СССР: Соврем. состояние. Организация.*

Проблемы. – Ленинград, 1987. – Вып. 2. – С. 62–69; Вагомий внесок у розвиток українського радянського бібліографознавства (І.І. Корнейчик) // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1989. – Вып. 29. – С. 120–126. – У співавт.; Іноземна бібліографія: Навч. посіб. – Х., 1992; Створення бібліографічного репертуару книг України – важливе завдання української національної бібліографії // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1992. – Вып. 31. – С. 94–101; Ю.О. Меженко і ретроспективна національна бібліографія України // Культура України: Історія і сучасність: Респ. наук.-теорет. конф., 26–28 жовт. 1992: Тези доп. – Х., 1992. – С. 287–290; Державна (національна) бібліографія України і міжнародні вимоги // Бібл. вісн. – 1994. – № 1. – С. 13–17; Бібліографія бібліографії в Україні // Національна бібліографія в Україні: стан і тенденції розвитку: Матеріали міжвід. наук. конф., 12–14 квіт. 1994 р., м. Київ. – К., 1995. – С. 93–98; Сучасні проблеми створення Українського бібліографічного репертуару (УБР) періодичних видань // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. III Всеукр. наук.-теорет. конф., 22–23 груд. 1995 р. – Л., 1995. – С. 257–259; Ю.А. Меженко – бібліограф і бібліотековед // Историко-библиографические исследования: Сб. науч. тр. – СПб., 1996. – Вып. 6. – С. 127–138; Бібліографознавство: Метод. рек. до самост. роботи студ. зі спец. „Документознавство та інформатика”. – Х., 1998; Бібліографознавство: Прогр. курсу зі спец. „Документознавство та інформатика”. – Х., 1998; М.А. Годкевич – директор Книжкової палати (1922–1933 рр.) // Вісн. ХДАК: Зб. наук. пр. – Х., 2001. – Вып. 8. – С. 69–79.

Літ.: Колосова Н.Ф., Медведєва Є.А. Бібліографознавець Ірина Олександрівна Вовченко // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 5. – С. 39–40; Вовченко Ірина Олександрівна // ЕСУ. – К., 2005. – Т. 4. – С. 687.

Є.А. Медведєва

50. ВОЗНЯК Михайло Степанович [03.10.1881, с. Вільки-Мазовецькі, тепер с. Волиця Нестерів. р-ну Львів. обл. – 20.11.1954, м. Львів] – укр. літературознавець, бібліограф, академік АН УРСР з 1929. Закінчив філос. ф-т ЛДУ (1908). З 1939 – проф., з 1944 – зав. каф. укр. л-ри Львів. ун-ту; з 1951 очолював також від. укр. л-ри Ін-ту сусп. наук АН УРСР у Львові. Друкувався з 1902. В 1920–1939 публікував свої пр. в журн.: "Вікна", "Нові шляхи", "Культура", "Життя й революція", "Глобус", "Україна", "За сто літ". Досліджував історію давнього укр. письменства, життя і творчість письменників ХІХ – почат. ХХ ст., зокрема І. Франка. В. надавав бібліографії великого значення, супроводжував свої пр. обшир. підрядк. посиланнями. У брошурі "Маркіян Шашкевич як фольклорист" вчений подав 26 назв рос. зб., в яких є й укр. нар. пісні. В. зробив допов. до пр. М. Сперанського "Малорусская песня в старинных русских печатных песенниках" (надрук. в "Этногр. обозрени", 1909, № 2/3) та до бібліогр. покажч. Б.Д. Грінченка "Литература украинского фольклора". Йому належить 600 друк. пр., які містять бібліогр. інформацію, зокрема, моногр. "Велетень думки і праці: Шлях життя і боротьби Івана Франка" (К., 1958) та "Іван Франко – популяризатор передової російської літератури" (К., 1953). Тісно пов'язана з бібліогр. заняттями діяльність В. як рецензента. Йому належить 50 рец. з питань літературознавства, фольклору, історії, бібліографії, з якими він виступив, в основному, у 1907–1920-х рр. В 1911 в "Записках НТШ" була опубл.

його рец. на пр. С. Маслова "Обзор рукописей библиотеки Императорского Университета св. Владимира", В. Данилова "К библиографии драматических переделок из Гоголя", пол. бібліографа Е. Колодзейчика "Bibliografia słowianoznawstwa" (Краків, 1911). В цих рец. В. висвітлював питання систематизації матеріалів у бібліогр. покажч., принципи відбору та добору творів і, що важливо, доповнював рецензовані пр. цінними матеріалами. Перш за все, це стосується бібліогр. пр. Е. Колодзейчика, яку В. доповнив більш як 30 назвами пол. мовою, і вказав на те, що бібліогр. покажч. М. Павлика, І.О. Левицького, Б. Грінченка значно допомогли б укладачеві. Важливі пр. В. з історії укр. бібліографії дожовтн. періоду, зокрема ст. "До діяльності Михайла Комарова", "З бібліографічних занять Івана Вагилевича", посмерт. згадки, присвяч. М. Комарову та І.О. Левицькому. Про важливу роль бібліогр. в наук. діяльн. В. свідчать матеріали, що зберігаються у ЛНБ ім. В. Стефаника. Це спроби персональної бібліографії І. Франка, П. Грабовського, список влас. пр.; картотека матеріалів про укр. письменників дожовтн. періоду, картотека матеріалів з укр. мовознав., фольклору тощо. Як своєрідну спробу бібліографії другого ступеня можна розглядати зроблений В. огляд бібліогр. покажч., куди увійшли бібліогр. покажч. І.О. Левицького, М.Ф. Комарова, М. Павлика, Б. Грінченка, С. Каратаєва, П. Пекарського, О. Балики та ін., а також покажч. змісту деяких журналів. Пр. та неопубл. бібліогр. спадщина В. мають не тільки важливе наук. значення, але й служать джерелом бібліогр. інформації з питань укр. літературо- та мовознавства, фольклору, етнографії.

Тв.: *Філологічні праці Івана Могильницького.* – Л., 1910; *Галицькі граматики української мови...* . – Л., 1911; *З бібліографічних занять Івана Вагилевича // Зап. НТШ.* – Л., 1913. – Т. 16, кн. 4. – С. 168–176; *Спроби хронологічного опису писань І. Франка за 1873–1880 рр. // Від. рукописів АН УРСР.* – Ф. 29, спр. 3, арк. 52; *Огляд бібліографічних покажчиків // Арх. АН УРСР.* – Ф. 29, спр. 60–58; *До почаївських видань ХУІІІ в. // Зап. НТШ.* – Л., 1920. – Т. 130. – С. 107–119; *До діяльності Михайла Комарова // Бібліол. вісті.* – 1927. – № 4. – С. 12–46; *З приводу двадцятиліття «Кобзаря» в редакції В. Доманицького: (Його листування з Ів. Франком) // За сто літ.* – 1930. – Кн. 5. – С. 275–304; *До історії видань квітчиної «Марусі» // Укр. книга.* – 1937. – № 2. – С. 35–45; *З мандрівок збирача Маріяяна Горжковського по Лівобережжжі // Укр. книга.* – 1937. – № 4–5. – С. 111–116; *Шашкевичіяна. Містерія з одним рукописм Шашкевича. До історії видання писань Шашкевича // Укр. книга.* – 1937. – № 2. – С. 49–51; *До історії віденського «Вінка» // Укр. книга.* – 1938. – № 6–7. – С. 105–115; *Чистий зиск Сп. Осташевського з «Пів копи казок» // Укр. книга.* – 1938. – № 6–7. – С. 116–118; *Перше видання «Кобзаря»: [Про «Кобзаря» Шевченка 1840 р. і відгуки на його видання в тогочасних журналах і газетах] // Жовтень.* – 1955. – № 3. – С. 93–97.

Літ.: *Дорошенко В. Скромний вчений [Про акад. М.С.Возняка] // Вільна Україна.* – К., 1940. – 29 лют. – С. 4; *Пачовський Т.І., Шуст Я.І. Праці М.С. Возняка про життя і творчість І. Франка // Франко Іван: Ст. і матеріали.* – Л., 1956. – Зб. 5. – С. 407–422; *Дорошенко В. Академік Михайло Возняк // Укр. літ. газ. [Мюнхен].* – 1957. – січень-лютий; *Возняк М.С. // Друковані праці професорів, викладачів і співробітників Львівського університету за 1944–1969 рр.: Бібліогр.*

покажч. – Л., 1962. – С. 172–176; Возняк М.С., 1881–1954 // Укр. письменники: Біобібліогр. слов. – К., 1965. – Т. 4. – С. 206–210; Мороз М.О. Бібліографія наукових праць академіка М.С. Возняка // Укр. літературознавство. – 1968. – Вип. 4. – С. 173–202; Баб'як П. З архівної спадщини: [Особистий арх. М.С. Возняка у від. рукописів ЛНБ] // Ленін. молодь. – 1981. – 13 жовт.; Мороз М. Невтомний трудівник науки // Жовтень. – 1981. – № 10. – С. 133–137; Стасюк Є. Проникнуто глибоким почуттями: (З неопублік. спадщини М.С. Возняка) // Вільна Україна. – 1981. – 4 жовт.; Вальо М.А. Академік М.С. Возняк і книга // Формування і використання бібліотечних фондів: [Зб. наук. пр.]. – К., 1984. – С. 98–113; Гуменюк М.П. Бібліографія в наукових дослідженнях академіка АН УРСР М.С. Возняка // Бібліотека, книга, читач: [Зб. наук. пр.]. – К., 1987. – С. 76–83; Грицюта М.С. Возняк Михайло Степанович // УЛЕ. – К., 1988. – Т. 1. – С. 345; Гуменюк М.П. Бібліографія в наукових дослідженнях академіка АН УРСР М.С. Возняка // Гуменюк М.П. Біля джерел української радянської бібліографії. – К., 1991. – С. 45–53; Лазечко Л. Бібліотека академіка: [Зб. М.С. Возняка у фондах ЛНБ] // Дзвін. – 1991. – № 10. – С. 146–148; Галушко М.В. Особисті бібліотеки А.С. Петрушевича і М.С. Возняка та колекції І.С. Свенціцького і Ф. Ржегоржа як джерело для вивчення історії слов'янських народів: (З фондів ЛНБ ім. В. Стефаніка АН УРСР) // Бібліотека – скарбниця духовності: Міжнар. наук. конф., присвяч. 50-річчю ЛНБ ім. В. Стефаніка АН України (м. Львів, 5–8 верес. 1990 р.). – К., 1993. – С. 130–139; Нечеталюк М. У пошуках нової літературознавчої концепції: З нагоди перевид. „Історії української літератури” акад. М.С. Возняка // Дзвін. – 1993. – № 10/12. – С. 154–156; Габор В.В. Співпраця Михайла Возняка із закарпатською періодикою (20-ті рр. ХХ ст.) // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. третьої Всеукр. наук.-теорет. конф., 22–23 груд. 1995 р. – Л., 1995. – С. 222–226; Возняк Михайло Степанович // Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анот. покажч. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Л., 1995. – С. 34–36; Нечеталюк М. „Честь праці!": Два уривки із спогадів про акад. Махайла Степановича Возняка // Зб. пр. і матеріалів на пошану Л.І. Крушельницької. – Л., 1998. – С. 286–298; Бродик З. З історії книжкової колекції Михайла Возняка // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаніка. – Л., 2005. – Вип. 13. – С. 458–463; Возняк Михайло Степанович // Палій В.М., Храмов Ю.О. Національна академія наук України. 1918–2008. Персональний склад. – 5-е вид., доп. і випр. – К., 2008. – С. 23; Академік М.С. Возняк як бібліограф і бібліотекознавець // Геращенко М.В. Українські вчені та бібліографи: Навч. посібник. – К., 2008. – С. 47–57; Возняка М. С. Бібліотека // Лисенко І. Словник українських приватних бібліотек. – К., 2009. – С. 36; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 513.

51. ВОРОНА Юрій Анатолійович [н. 11.02.1957, м. Москва, РФ] – укр. бібліо-текознавець, бібліограф. Закінчив КДІК (1980). З 1991 до 1998 – зав. від. реком. бібліографії ДРБ для юнацтва. З 1998 – голов. бібліотекар наук.-метод. від. НПБУ, з 2002 – голов. бібліотекар від. наук.-професійн. інформації для б-к, з 1988 секретар журн. “Бібліотечна планета”. Авт.-уклад. реком. бібліогр. посіб., інформ. та метод. матеріалів, ст. з питань інформ. та бібліогр. діяльності б-к.

Тв.: *Ленин: читаем, спорим, размышляем: Беседа о кн. для молодежи.* – К., 1991; *Своими руками: Библиогр. указ.-дайджест из цикла «Карта увлечений».* Вып. 1. – К., 1991; *Використання рекомендаційної бібліографії в процесі залучення молоді до читання: Консультація // Бібліотеки України – юнацтву. Досвід. Проблеми. Перспективи: Інформ. бюл.* – К., 1992. – Вып. 2. – С. 21–23; *Чи готуєшся ти до кохання?: Комент. покажч. л-ри з циклу “Молодь: на крутих поворотах долі”.* Вып. 2. – К., 1992; *У світі колекцій: Бібліогр. покажч.-дайджест із циклу “Карта захоплень”.* Вып. 3. – К., 1994; *Інформація – бібліотекар – читач // Методичні рекомендації бібліотекарям, що обслуговують юнацтво, задля їх самоосвіти і професійного вдосконалення.* – К., 1995. – С. 21–22; *Формування у молоді потреб і навичок цілеспрямованого пошуку інформації як фактор її соціальної підтримки: Консультація // Інформаційні потреби і запити читачів та засоби їх задоволення: Соціол. інформ. бюл. (за результатами III етапу комплекс. соціол. дослідж. “Молодий читач України 90-х рр.”).* – К., 1995. – Вып. 2. – С. 19–27; *Історія поза сторінками підручника: Реком. бібліогр. посіб. для учнів 9-х кл.* – К., 1996; *Рекомендаційна бібліографія і читач: взаємовплив та взаєморозуміння: З досвіду роботи Держ. б-ки України для юнацтва // Бібліосвіт: Інформ. вісн.* – 1997. – № 1 (Проб. вип.). – С. 7–9; *Видання до нашого фаху: [Бібліогр. огляд] // Бібл. планета.* – 1998. – № 2. – С. 21–23; 1999. – № 3. – С. 20; *На допомогу професійному вдосконаленню: [Бібліогр. огляд] // Бібл. планета.* – 2001. – № 2. – С. 38–93; *Обзор основных изданий Национальной парламентской библиотеки Украины 1998–2000 г.г. // Вестн. БАЕ.* – 2001. – № 2. – С. 66–67; *Публічна бібліотечна – інформаційний центр громади: [Про район. інформ. центр (РІЦ) на базі філії ім. Костомарова ЦБС Шевченк. р-ну м. Києва] // Бібл. планета.* – 2003. – № 3. – С. 34–35; *Публікації журналу „Бібл. планета” (1998–2003): Покажч. за рубриками.* – К., 2003; *Євроатлантична інтеграція: український аспект: Метод.-бібліогр. поради.* – К., 2007; *Публічні бібліотеки Німеччини: погляд зблизька // Бібл. планета.* – 2009. – № 4. – С. 25–28.

Лім.: *Ворона Юрий Анатольевич // Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ: Справочник.* – М., 1999. – С. 45; *Бейліс Л. П'ятдесят? Та невже? // Бібл. планета.* – 2007. – № 1. – С. 40.

52. ВРУБЛЕВСЬКА Зофія Олександрівна [н. 15.05.1929, м. Київ – 07.06.2006, м. Київ] – укр. бібліограф. Закінчила технікум підготовки культпрацівників (1949) та ХДБІ. Уся її трудова діяльн. була пов'язана з ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ), де В. працювала на різних посадах: бібліотекаря, голов. бібліографа наук.-бібліогр. від.; в. о. зав. наук.-бібліогр. від.; в. о. заст. дир. з наук. роботи (1975), зав. від. довідк.-бібліогр. обслуговування (1979–1986). Працювала над пробл. довідк.-бібліогр. обслуговування читачів, розвитку ретросп. бібліогр., здійснювала коорди-націю роботи в галузі довідк.-бібліогр. обслуговування з бібліотеками НДУ АН УРСР та республік. б-ками. В. – авт. бібліогр. темат. покажч., метод. рек. з виконання бібліогр. довідок, методики проведення оглядів, створення бібліогр. картотек. Під її керівництвом проводилася значна робота з формування довідк.-бібліогр. апарату б-ки, популяризації та поширення бібл.-бібліогр. знань серед читачів. В. – авт. ряду наук. пр., зокрема: «Организация устного библиографического обзора в библиотеке научного учреждения АН УССР: Рекомендации», «Пропаганда библиотечно-библиографических знаний в

бібліотеке научного урядування АН УССР: Рекомендації», «Составление тематических ретроспективных библиографических указателей: Рекомендации для НИУ», «Співробітництво бібліографів і вчених» та ін. Упродовж багатьох років за участю В. видавався щоріч. «Информационный указатель работ, выполненных библиотеками системы АН УССР», який сприяв покращанню координації наук.-інформ. роботи б-к. В. надавала консультат. і метод. допомогу наук. б-кам мережі АН України з питань підготовки бібліогр. посіб., формування довідк.-бібліогр. апарату, здійснювала наук.-метод. роботу, координацію довідк.-бібліогр. роботи в мережі АН України, виступала з доп. на наук. конф. та семінарах. Під її керівництвом від. здійснював велику наук. інформ., довідк.-бібліогр. діяльність за запитами органів держ. та виконав. влади, Президії АН України. Відома В. і як громад. діячка, зокрема голова профспілки.

Тв.: *Организация групповой обработки литературы в Государственной публичной библиотеке Академии наук УССР // Б-ки СССР: Опыт работы. – М., 1958. – Вып. 9. – С. 43–52; Систематичний каталог – засіб пропаганди технічної літератури // Державна публічна бібліотека Академії наук УРСР: Досвід роботи. – К., 1958. – С. 26–37. – У співавт.; Применение математических методов в технике. Основы промышленного производства. Металловедение. Металлургия. Машиностроение: Указ. отеч. и иностр. лит. за 1958–1970 гг. – К., 1976. – У співавт.; Применение математических методов на транспорте: Указ. отеч. и зарубеж. лит. – К., 1977. – Ч. 1–2. – У співавт.; Список литературы по кибернетике // Словарь по кибернетике. – К., 1979. – С. 623–624; Співробітництво бібліографів і вчених // Вісн. АН УРСР. – 1980. – № 6. – С. 100–102. – У співавт.; Інформаційний показчик бібліографічних праць, виконаних бібліотеками системи АН УРСР: [Щорічник]. – К., 1980–1983. – У співавт.; Системы управления промышленным транспортом: Библиогр. указ. (1961–1976 гг.). – К., 1981. – У співавт.; Составление тематических ретроспективных библиографических указателей: Рекомендации – К., 1981. – У співавт.; Организация устного библиографического обзора в библиотеке научного учреждения АН УССР: Рекомендации. – К., 1985. – У співавт.; Пропаганда библиотечно-библиографических знаний в библиотеке научного учреждения АН УССР: Рекомендации. – К., 1985. – У співавт.*

Лім.: *Чачко А.С. Информация о научно-практической конференции „Изучение и совершенствование организации труда персонала крупной научной библиотеки” // Науч. и техн. б-ки СССР. – 1977. – № 5. – С. 42–44. – Про змістовний виступ З.О. Врублевської; Бібліограф Зофія Врублевська (1929–2006) // Бібл. вісн. – 2006. – № 3. – С. 59.*

Т.В. Добко

53. ГАЖАМАН (Кутасевич) Наталія Олександрівна [н. 14.10.1954, с. Денихівка Тетіїв. р-ну Київ. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила КДК (1977) за фахом бібліотекознавство та бібліографія. Працювала в б-ці с. Денихівка (з 1971), згодом – в ДРБ України для дітей: старш. бібліографом наук.-бібліогр. від. (з 1977), зав. сектору (з 1983), голов. бібліографом (з 1991), зав. від. (з 2001). Ініціатор та уклад. низки бібліогр. посіб. для читачів-дітей та організаторів дит. читання, зокрема наук.-допом. показч. „Українська дитяча література”. Г. – один

із творців електрон. реком. покажч. "Природа і людина", ретросп. покажч. "Бібліографічні посібники обласних бібліотек для дітей". Учасн. наук. дослідж. "Історія державних бібліотек України для дітей". Нагороджена бронзовою медаллю ВДНГ СРСР за популяризацію л-ри з питань мистецтва (1987).

Тв.: *Рідний Київ: Реком. покажч. л-ри для учнів 6–8 кл. – К., 1981. – У співавт.; Що нам читати: Темат. ілюстр. кат. для учнів 2–3 кл. Доповн. вип. 2. – К., 1982; Професій тисячі – одна – твоя: Реком. бібліогр. покажч. для учнів 6–8 кл. – К., 1985; І лунуть звуки чарівні: Реком. бібліогр. покажч. для учнів 6–8 кл. – К., 1986; Машини на кожному кроці: Бесіди про кн. для учнів 5–6 кл. – К., 1989; Наш родовід: Бесіди для учнів 7–9 кл. – К., 1992; "Енеїди" І.П. Котляревського – 200 років: Пам'ятка-розповідь для учнів 7–9 кл. – К., 1998; Життя вічне, слово невмируще: Інформ. список л-ри до 185-річчя від дня народж. Т.Г. Шевченка. – К., 1999; Землі квітучої краса: (Бесіда про кн. для учнів 7–9 кл.). – К., 2000; Шелехова Галина Тарасівна: До 50-річчя від дня народж.: Кат. вист. – К., 2001; Шухова Елеонора Василівна: До 70-річчя від дня народж.: Кат. вист. – К., 2001; Добрий та веселий казкар Володимир Рутківський: Реком. бібліогр. список для читачів-учнів 4–6 кл. – К., 2002; Життя, віддане бібліотечній справі: Анастасія Степанівна Кобзаренко – директор Державної б-ки України для дітей: Біобібліогр. нарис. – К., 2002; На веселковому острові Костянтина Лавра: Пам'ятка-інтерв'ю для учнів 7–9 кл. – К., 2002; Поет, закоханий у степ і море: Бесіда по кн. А. Качана "До синього моря хмарина пливе": Для читачів-учнів 1–3 кл. – К., 2002; Анастасія Степанівна Кобзаренко та справа її життя: Біобібліогр. нарис. – К., 2003; Інформаційно-бібліографічна діяльність обласних бібліотек: 60-ті – початок 70-х років ХХ ст. // Світ. дит. б-к. – 2004. – № 1. – С. 27–30. – У співавт.; Бібліографічні посібники обласних бібліотек України для дітей (1945–2000 рр.): Ретросп. наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 2006. – У співавт.; Права дитини, 2003–2006 рр.: Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 2006; Чарівне перо Євгена Білоусова: Біобібліогр. розповідь для читачів мол. шк. віку. – К., 2006; Бібліографічна діяльність бібліотек України для дітей, 1960–1974 рр. – К., 2007. – У співавт.; Дорога до зірок: Сергій Павлович Корольов (1907–1966): Реком. бібліогр. покажч. для читачів-учнів 7–9 кл. – К., 2007; Казковий чаклун – письменник Юрій Ярмаш. – К., 2007; Письменник-мандрівник: До 100-річчя від дня народж. М.Т. Трублаїні (1907–1941): Інформ. бібліогр. список для організаторів дит. читання. – К., 2007. – У співавт.; Участь національної бібліотеки України для дітей у створенні державного реєстру національного культурного надбання // Збереження бібліотечно-інформаційних ресурсів України: нова політика і нові технології: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (20–22 листоп. 2006 р.). – Х., 2007. – С. 45–51; То був страшний навмисний голод: Бібліогр. список. – К., 2008; Українська дитяча література: Наук.-допом. бібліогр. покажч. для організаторів дит. читання, 2007 р. – К., 2008. – Вип. 4; Олена Пчілка – «образ Української Жінки»: Реком. бібліогр. список. – К., 2009.*

Лім.: *Гажаман Наталія Олександрівна // Сузір'я професіоналів: До 35-річчя з дня заснування ДБУ для дітей / Уклад. О.Б. Петренко. – К., 2002. – С. 68–69.*

54. ГАЙДУК Віталій Пилипович [1932, с. Біла Криниця Рівнен. обл. – 1994, м. Рівне] – укр. бібліограф. Закінчив бібл. ф-т ЛДІК (1958). Працював старш. інспектором обл. упр. культури, зав. Млинів. район. б-ки, бібліографом, старш. і голов. бібліографом, з 1971 – зав. інформ.-бібліогр. від. Рівнен. ОУНБ. Значний внесок Г. зробив у розвиток бібліогр. діяльн. обл. б-ки та ін. книгозбірень області, у формування довідк.-бібліогр. апарату Рівнен. ОУНБ, підвищення якості бібліогр. обслуговування читачів, організацію їх вільного доступу до інформ. та бібл. ресурсів. Завдяки Г. довідк.-бібліогр. від. став координац. центром інформ.-бібліогр. роботи в Рівному та області. Щоквартально в 1970-х – на початку 1980-х за його ред. готувалися інформ.-бібліогр. покажч.: "Нові надходження книг в галузі педагогіки і народної освіти", "Нові книги з питань культури і мистецтва", "Нові книги з питань поліграфії", "Нові книги з питань радянського будівництва"; анот. реком. бібліогр. покажч.: "Незвичайні явища в природі", "Незримі зв'язки єдності в природі", "В людині все повинно бути прекрасним" та ін. Наставник і вчитель, він виховав цілу плеяду бібліографів. Протягом двадцяти років брав участь у підготовці бібліотекарів у РДІК. Залучався до участі в комплекс. перевірках діяльн. б-к України.

Тв.: *За високі врожаї кукурудзи: Корот. список реком. л-ри на допомогу читачам і працівникам б-к. – Ровно, 1962; На допомогу учаснику художньої самодіяльності. – Ровно, 1965; Як розуміти музику. – Ровно, 1965. – У співавт.; Ровенчани в роки Великої Вітчизняної війни: Корот. покажч. л-ри. – Ровно, 1971; Соціалістична Ровенщина: Корот. покажч. л-ри. – Л., 1971; Герої Соціалістичні Праці – наші землі: Корот. анот. список реком. л-ри. – Ровно, 1973; Верховна Рада СРСР – найвищий орган народної влади: Корот. покажч. реком. л-ри. – Ровно, 1974; Народжений бурею: (До 70-річчя від дня народж. Миколи Олексійовича Островського): Пам'ятка читачеві. – Ровно, 1974; Природа – наше багатство: Корот. список реком. л-ри. – Ровно, 1974. – У співавт.; Нові книги з питань торгівлі і громадського харчування: Поточ. список л-ри. – Ровно, 1976–1979. – Щоквартально. – У співавт.; Червоні сіячі: Біо-бібліогр. слов. – Ровно, 1979. – У співавт.; Економічний і соціальний розвиток Ровенщини за роки десятої п'ятирічки: Реком. бібліогр. список. – Ровно, 1981; Програмування для ЕОМ: Бібліогр. покажч. – Ровно, 1983. – У співавт.; Нові книги з питань держави і права: Поточ. бібліогр. список. – Рівне, 1991. – Щоквартально. – У співавт.; Бібліографія публікацій М. Костомарова і література про нього // Микола Костомаров і проблеми суспільного та культурного розвитку української нації: Тези доп. наук.-практ. конф., присвяч. 175-річчю від дня народж. М.І. Костомарова. – Рівне, 1992. – С. 232–237.*

Літ.: *Бережна Л.Г. Співробітництво кафедри бібліографознавства з РОУНБ у навчанні студентів // Бібліотека і бібліотечна професія в умовах інформатизації суспільства: Всеукр. наук. конф., 22–24 верес. 1993 р.: Тези доп. – К., 1993. – С. 68; Жук В.М. Спільна робота вузу і бібліотеки (на прикл. діяльн. навчал. наук.-вироб. об-ня "Книга") // Головна книгозбірня області: Історія і розв.: Зб. ст. – Рівне, 1997. – С. 76; Сахнюк Л. Г. Видавнича діяльність Рівненської державної обласної бібліотеки // Головна книгозбірня області: Історія і розв.: Зб. ст. – Рівне, 1997. – С. 78.*

55. ГАЙДУК Сергій Віталійович [н. 05.08.1963, с. Біла Криниця Рівнен. обл.] – укр. педагог, фахівець в галузі інформ. технологій, бібліограф. Закінчив Львів. політехн. ін-т (1985). Працював інженером-конструктором у Львів. об'єднанні радіотехн. апаратури, інженером-програмістом Рівнен. ОУНБ. З 1995 – викл. інформ. дисциплін на каф. бібліотекознавства, з 1997 – старш. викл., начальник РВВ РДК. Досліджує пробл. застосування сучас. інформ. технологій у бібл. практиці. Викладає дисципліни: "Автоматизація бібліотечних технологій", "Вступ до фаху", "Аналітико-синтетична обробка документів".

Тв.: Програмування для ЕОМ: Бібліогр. покажч. – Ровно, 1983. – У співавт.; Бібліотека в системі інформаційних комунікацій // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Наук. зап. – Рівне, 1998. – Вип. 3. – С. 418–422. – У співавт.; Редакційно-видавничий відділ // Творчістю окрилені: Рівнен. держ. ін-тові культури – 20 років. – Рівне, 1999. – С. 328–330. – У співавт.

Літ.: Гайдук Сергій Віталійович // Від пошуку – до визнання: Наук. та навч.-метод. пр. викл. Рівнен. держ. ін-ту культури: Біобібліогр. покажч. – Рівне, 1999. – С. 48–49.

56. ГАЛЬКЕВИЧ (Бернат) Тетяна Анатоліївна [н. 17.10.1960, с-ще Коцюбинське Київ. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила бібл. ф-т КДК (1992) за фахом бібліотекар-бібліограф. З 1986 працює у НБУВ – у від. газет. фондів, з 1994 – у секторі естампів та репродукцій (нині від. образотв. мистецтв). Бере участь у роботі над плановою темою від. "Бібліографія аркушевих образотворчих видань"(Український плакат 1917–2001 рр. у фондах НБУВ). Здійснює н.-д. роботу за темою «Архітектура України на поштових листівках до 1917 року з фондів НБУВ». Учасн. міжнар. конф., авт. ряду ст. з питань бібл. справи, бібліогр. та біогр. дослідж., образотв. мистец.; авт. енциклопед. ст. у вид. «Видатні діячі України минулих століть», «Народжені Україною», «Енциклопедія Сучасної України». Співпрацювала з творч. групами кіно та телестудій: «Київнаукфільм», «Укртелефільм», «УТ-1», «Інтер» та ін. Працює над створенням каталогів укр. плакату та поштової листівки, досліджує творчість сучас. художників України.

Тв.: "Мініавангард" Георгія Сергеева // Бібл. вісн. – 1995. – № 6. – С. 30; Методи нетрадиційного комплектування: (З практ. досвіду сектору естампів та репродукцій НБУВ) // Стратегія комплектування фондів наукової бібліотеки: Тези доп. Міжнар. наук. конф., Київ, 8–10 жовт. 1996 р. – К., 1996. – С. 126–127. – У співавт.; Дарунки секторові естампів і репродукцій НБУВ // Бібл. вісн. – 1997. – № 2. – С. 15–16. – У співавт.; Ілюстрована поштівка початку ХХ ст. як документ епохи: (Київ на ілюстр. поштівках) // Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 134–137; Київська галерея "Неф": Портр. учасн. // Українська біографістика: Зб. наук. пр. – К., 1999. – Вип. 2. – С. 138–147. – У співавт.; Колекція поштових листівок з фондів сектору естампів та репродукцій НБУВ // Історія наукових бібліотек у контексті історії,

культури, освіти в Україні: Матеріали наук.-практ. конф., 14–15 жовт. 1999 р. – К., 1999. – С. 96–99; Різдвяна та новорічна листівка ХХ століття: (З фондів сектору естампів та репрод. НБУВ) // Бібл. вісн. – 2000. – № 1. – С. 31. – У співавт.; Катерина Білокур; Марія Примаченко // Видатні діячі України минулих століть: Меморіал. альб. – К., 2001. – С. 58–59; 442–443; Петро Андрусів; Катерина Білокур; Генріх Семірадський // Народжені Україною: Меморіал. альб. – К., 2002. – Т. 1. – С. 698–699; С. 210–211; С. 476–477; Марія Примаченко // Народжені Україною: Меморіал. альб. – К., 2002. – Т. 2. – С. 372–373; Спеціалізований фонд художніх поштових карток: історико-краєзнавчий аспект дослідження // Наук. пр. НБУВ. – К., 2002. – Вип. 9. – С. 255–262; Збірка вітальних поштів у фондах НБУВ: Систематизація та зберігання // Наук. пр. НБУВ. – К., 2004. – Вип. 13. – С. 310–320; «Є скарби – допоки їх шукають!» // Дивослово. – 2005. – № 4. – С. 67–70; Нові сторінки до творчої біографії В.О. Котарбінського // Українська біографістика: Зб. наук. пр. – К., 2005. – Вип. 3. – С. 136–141; Інформаційний потенціал та художньо-стилістичні особливості українського рекламного плакату 1950–1960 рр.: (З колекції НБУВ) // Бібл. вісн. – 2005. – № 5. – С. 24–29. – У співавт.; Леонід Бернат: Живопис, левкас = Leonid Bernat. Painting, levkas: Альбом. – К., 2006.

Лім.: *Odradzamy zapomniane imiona // Dziennik Kijowski.* – 2001. – № 23. – С. 6. – Згадується виступ Т. Галькевич [та фото] у Будинку Вчителя на вечорі, присвяч. В.О. Котарбінському.

О.С. Лук'янчук

57. ГАМАЛІЙ Галина Іванівна [н. 11.03.1948, с. Баришівка Київ. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила КДК (1972). Працювала в Кіровоград. ОУНБ (1972–1974). З 1974 – у ДРБ ім. КПРС (нині НПБУ), спочатку в наук.-метод. від., згодом у від. реком. бібліографії, наук.-бібліогр. від. Б-ки. Готувала сусп.-політ. та темат. бібліогр. посіб. ("Києву – 1500 років", "Ораторське мистецтво", "Україна сьогодні: політика, економіка, культура" та ін.). Протягом десяти років брала участь у підготовці матеріалів до "Календаря знаменних і пам'ятних дат" і, водночас, здійснювала його наук. редагування. В 1999 започаткувала новий вид бібліогр. посіб. – попул. бібліогр. енциклопедію "Україна: минуле і сучасність". Г. – авт.-упоряд. бібліогр. посіб. про Г. Сковороду, Т.Г. Шевченка, В. Симоненка та системат. показч. змісту журналів "«Всесвіт» у ХХ сторіччі", „Кур'єр Кривбасу” та ін. Нагороджена Почес. грамотою М-ва культури України (1976, 1986), Почес. відзнакою М-ва культури і мистецтв України „За багаторічну плідну працю в галузі культури” (2002). Отримала Подяку від Київ. міс. голови (2003, 2005).

Тв.: *Естафета подвигу: [Назустріч 30-річчю визволення Рад. України від нім.-фашист. загарбників]:* *Метод.-бібліогр. матеріали // Нові видання УРСР.* – 1974. – № 19. – С. 29–31. – У співавт.; *За здоровий побут: Реком. показч. л-ри.* – К., 1978; *Київ – промисловий центр УРСР: Реком. показч. л-ри.* – К., 1980; *Люди місто прикрашають: Реком. показч. л-ри.* – К., 1980; *Києву – 1500 років: Реком. бібліогр. показч.* – К., 1981. – У співавт.; *Календар знаменних і пам'ятних дат на....* – К., 1980–1991. – [Виходить щоквартально]. – У співавт.; *Основи*

лекторської майстерності: Показжч. л-ри. – К., 1980–1981. – Ч. 1–2. – У співавт.; М.С. Грушевський (1866–1934 рр.): [Біогр. довідка та бібліогр. список л-ри] // Рід. шк. – 1991. – № 11. – С. 90–92; “Моя девіза – йти за віком...”: [М.К. Вороний: Бібліогр. пам’ятка] // Друг читача. – 1992. – 6 трав.; Громадсько-політичне життя України: Бібліогр. показжч. – К., 1992–1995. – Вип. 1–15; Повернуті імена: Реком. бібліогр. показжч. Вип. 1. – К., 1993. – У співавт.; Україна сьогодні: політика, економіка, культура: Наук.-допом. бібліогр. показжч. – К., 1999–2002. – Вип. 1–15; Україна: минуле і сучасність: Попул. бібліогр. енцикл. – К., 1999; “Визвольний шлях”: Сист. бібліогр. показжч. змісту. – К., 1999. – Т. 1–3. – [Рукопис]. – У співавт.; Знаменні дати: Календар–2000. – К., 2000. – У співавт.; Нове бібліографічне видання: [„Україна сьогодні: політика, економіка, культура”] // Бібл. планета. – 2000. – № 4. – С. 31; Григорій Сковорода (1722–1794): Бібліогр. показжч.: До 280-річчя від дня народж. – К., 2002. – У співавт.; “Всесвіт” у ХХ сторіччі (1925–2000): Сист. показжч. змісту. – К., 2005. – У співавт.; “Кур’єр Кривбасу”: Сист. показжч. змісту. – К., 2005; Тарас Шевченко (1989–2004): Матеріали до бібліогр.: До 190-річчя від дня народж. – К., 2005; Українські письменники діаспори: Матеріали до бібліогр. слов.: В 2 ч. – К., 2006. – Ч. 1–2. – У співавт.; Бібліотекознавство і бібліографія України: Бібліогр. показжч. – К., 2007. – Вип. 73. – У співавт., Вип. 74; 2008. – Вип. 75, 76; 2009. – Вип. 77; Василь Симоненко: „Україно, ти моя молитва ...”: Біобібліогр. нарис. – К., 2007; Дарчі написи в бібліотеці Івана Микитенка: Каталог / Бібліогр. ред. Г. Гамалій. – К., 2007; Бібліографічний показжчик «Репресії в Україні» // Бібл. планета. – 2008. – № 2. – С. 34.

Лім.: Шибик Т. Бібліограф: [Бесіда із зав. від. реком. бібліогр. ДРБ УРСР ім. КПРС Бабич Є.К.] // Прапор комунізму. – 1984. – 19 жовт. – (Є така професія). – Про Г.І. Гамалій; Сузір’я бібліографів // Вісн. Книжк. палати. – 2008. – № 7. – С. 45–46.

Є.К. Бабич

58. ГАРАЙДА Іван Андрійович [29.01.1905, с. Зарічеве Перечин. р-ну Закарпат. обл. – 13.12.1944, м. Ужгород] – укр бібліограф. У 1928 закінчив юрид. ф-т Будапешт. ун-ту. З переїздом до Польщі почав вивчати пол.-угор. взаємозв’язки, у 1930 став слухачем Краків. Ягеллон. ун-ту, де отримав диплом магістра філософії в галузі історії. З 1935 – викл. угор. мови Краків. ун-ту, а також учитель ліцею та гімназії, актив. учасн. Пол.-угор. т-ва. У 1939 потрапив в концтабір Заксенгаузен, 22 жовт. 1940 після звільнення виїхав до матері в м. Сейкешфегервар (Угорщина). Звідти невдовзі переїхав до Ужгорода, де з 1941 був затверджений дир. новоствор. Подкарпат. о-ва наук (ПОН). В цей час він був ред. вид.: “Літературна неділя”, “Зоря”, “Руська молодеж”. Результатом наук. дослідж. Г. були пр. “Галицька політика угорських королів Бейли III і Андрія II”, “Грамматика руського язика”, “Причинки до словаря чужих слів”; “Загальна бібліографія Подкарпаття” (спільно з М. Лелекачем), яка зробила обох авт. основоположниками бібліографії в Закарпатті. У 1944 Г. був арештований службою контррозвідки “Смерш” і після серії допитів захворів і помер в тюрмі.

Тв.: *Короткая история мадярской литературы.* – Унгар, 1942; *Бібліографія підкарпатської літератури // Зоря.* – 1942. – Річник 2. – С. 459–467. – *У співавт.; Загальна бібліографія Подкарпаття.* Ч. 1. – Унгар, 1944. – *У співавт.*

Літ.: *Дзєндзелівський Й. ПОН і забутий Гарайда // Карпат. край.* – 1993. – № 1. – С. 12–13; № 2. – С. 12–14; *Довганич О. В'язень гестапо і “Смершу” // Карпат. край.* – 1993. – № 9/11. – С. 29; *Довганич О. Микола Лелекач // Ужгород. ун-т.* – 1993. – 29 берез.; *Галас К. Загадковий доктор Іван Гарайда // Тиса.* – 1995. – № 1/2. – С. 93–94; *Довганич О.Л. Культура Закарпаття в роки окупації (березень 1939 – жовтень 1944) // Нариси історії Закарпаття (1918–1945).* – Ужгород, 1995. – Т. 2. – С. 557–558; *Ivanco I. [Про покажчик „Загальна бібліографія Подкарпаття”. Ч. 1. – Унгар, 1944] // Athanasiana.* – 2001. – № 13. – С. 330–331. – Нім.; *Лазоришин І. „Загальна бібліографія...” М. Лелекача та І. Гарайди // Срібна Земля.* – Ужгород, 2001. – 24 лют. (№ 7). – С. 14; *Капраль М. (Ниредьгаза). [Про покажч. “Загальна бібліографія Подкарпаття”. Ч. 1] // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Сер. Історія.* – Ужгород, 2002. – Вип. 6. – С. 173–176; *Олашин М.В. Гарайда Іван Андрійович // ЕІУ: В 5 т. – К., 2004. – Т. 2: Г–Д. – С. 53.*

О. Довганич

59. ГЕРАЩЕНКО Михайло Васильович [н. 13.10.1946, м. Зіньків Полтав. обл.] – укр. бібліограф, книгознавець, педагог. У 1972 закінчив бібл. ф-т КДІК (нині КНУКіМ). З 1972–1973 працював на посаді викл. бібліогр. дисциплін Миколаїв. філ. КДІК, з 1974 – аспірант каф. бібліографо- та книгознавства КДІК. У 1980 в ЛДІК захистив канд. дис. “Українсько-російські бібліографічні зв’язки II пол. ХІХ ст.”. З 1976 до 1982 – інспектор, старш. інспектор від. навч. закладів М-ва культури України. З 1982 працює в КДІК – старш. викл. каф. заг. бібліографознавства, з 1987 – доц., з 2003 – проф. каф. бібліотечознав. та інформ. ресурсів, наук. керівник аспірантів, авт. близько 90 наук. пр. з питань теорії та історії вітчизн. бібліографії, міжнац. бібліогр. зв’язків, бібліогр. діяльн. б-к, життя та діяльн. бібліографів, серед яких – окремі вид., наук. ст., бібліогр. покажч., рец., метод. матеріали. Г. – авт. навч. посіб. для ВНЗ культури “Українські вчені та бібліографія”, програм для студентів „Галузеві бібліо-графічно-інформаційні ресурси”, „Бібліографознавство”. Учасн. міжнар. та всеукр. конф. з питань бібліотечознавства та бібліографії. Нагороджений Почесними Грамотами М-ва культури України та відзнакою „За заслуги в розвитку культури”.

Тв.: *З історії російсько-українських бібліографічних відносин // Бібліотечознавство та бібліогр.* – Х., 1984. – Вип. 24. – С. 115–119; *Методические указания по функциональной подготовке “Библиограф ЦБС”: Принципы и особенности орг. СБА б-ках различ. типов и в ЦБС.* – К., 1985. – *У співавт.; Бібліографічні аспекти творчої спадщини Г.С. Сковороди // Інститут культури на сучасному етапі: (Тези доп. викл. та аспірантів наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю КДІК, 2–5 лют. 1993 р. – К., 1993. – С. 85–86; І. Огієнко та бібліографія // Бібліотека і бібліотечна професія в умовах інформатизації суспільства: Тези доп. всеукр. наук. конф., 6–8 жовт. 1993. – К., 1993. – С. 60–61.*

– У співавт.; *Бібліограф М.І. Ясинський (1889–1967): Біобібліогр. нарис.* – К., 1995. – У співавт.; *Проблеми національної бібліографії в Україні* // Зб. наук. пр. КДІК. – К., 1995. – Вип. 3. – С. 247–254. – У співавт.; *Бібліограф Н.Ф. Королевич: Біобібліогр. показжч.: До 70-річчя від дня народж.* – К., 1996; *Нінель Королевич* // *Бібл. вісн.* – 1996. – № 3. – С. 27–28; *Ю.О. Меженко і російсько-українські бібліографічні зв'язки* // *Літературознавство. Бібліографія. Інформатика: Доп. та повідомл. III Міжнар. конгр. українців, 26–29 серп. 1996 р.* – Х., 1996. – С. 24–31; *Те ж саме* // *Бібліографознавство: теорія і практика: Зб. наук. пр.* – К., 1997. – С. 24–30; *З архіву бібліографа (епістолярна спадщина М.І. Ясинського)* // *Перші книгознавчі читання: Зб. наук. пр. НБУ ім. В.І. Вернадського.* – К., 1997. – С. 111–116. – У співавт.; *Про шанування пам'яті визначного бібліографа: [Про Ф.К. Сарану]* // *Вісн. Книжк. палати.* – 1997. – № 1. – С. 31–31; *Українські вчені та бібліографія: Навч. посіб. для гуманітар. вузів України. Ч. 1–2.* – К., 1998; *Інтеграція фахової термінології з бібліографознавства та соціальної інформатики* // *Вісн. Книжк. палати.* – 1999. – № 3. – С. 10–11. – У співавт.; *Книгознавець і бібліограф С.І. Пономарьов* // *Книжник.* – № 3. – К., 1999. – С. 20–25; *Український вчений І. Крип'якевич та бібліографія* // *Бібл. планета.* – 1999. – № 2. – С. 19–21. – У співавт.; *Нінель Федорівна Королевич: (До 75-річчя від дня народж.)* // *Календар знаменних і пам'ятних дат. 2001, I кв.* – К., 2000. – С. 41–47; *Ясинський М.І. Михайло Комаров: Монографія / Укладання, передм., наук. та бібліогр. редагування М.В. Геращенко.* – К., 2001; *Книга та бібліографія в житті першого Президента України* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2002. – № 9. – С. 31–33. – У співавт.; *Місце курсу „Історія української бібліографії в удосконаленні підготовки спеціалістів та покращення бібліографічного обслуговування читачів”* // *Наук. пр. НБУВ.* – К., 2002. – Вип. 9. – С. 601–608; *Многая лета!* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2002. – № 2. – С. 45–48; *Родина бібліографознавців: (До 70-річчя В.С. Бабича та Є.К. Бабич)* // *Бібл. планета.* – 2002. – № 1. – С. 30–32; *Те ж саме* // *Культура і життя.* – 2002. – 24 квітня. – У співавт.; *Бібліографічна культура у творчій спадщині С.І. Пономарьова* // *Тези доп. Всеукр. наук.-теорет. конф. „Степан Іванович Пономарьов: вчений-бібліограф, літературознавець, журналіст і поет”.* – К., 2003. – С. 25–27; *Бібліографознавча біографістика та її роль в удосконаленні підготовки висококваліфікованих бібліотечних кадрів* // *Тези виступу на наук.-практ. конф. проф.-викл. складу, докторів, аспірантів КНУКІМ, квіт. 2003 р.* – К., 2003. – С. 43–45; *Тести як форма вдосконалення вивчення студентами курсу „Українська бібліографія: історія, сучасний етап”* // *Тези доп. на Міжнар. наук. конф. „Інноваційна діяльність – стратегічний напрям розвитку наукових бібліотек”, 7–9 жовт. 2003 р.* – К., 2003. – С. 43–45; *З історії носіїв документної інформації* // *Тези VI Міжнар. конф. „Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах: проблеми і перспективи”, 24–26 берез. 2004 р.* – К., 2004. – С. 24–26; *Заслужений бібліограф України: (До 80-річчя від дня народж. Н.Ф. Королевич)* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2005. – № 12. – С. 53–54. – У співавт.; *Проблеми періодизації історії української бібліографії* // *Наук. пр. НБУВ.* – К., 2005. – Вип. 14. – С. 547–552; *Українські вчені та бібліографи: Навч. посібник.* – К., 2008; *Професіограма бібліографа-галузевика* // *Національна сільськогосподарська бібліографія як складова програми інформатизації аграрної*

галузі України: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 2009 р. – К., 2009. – С. 23–29.

Літ.: Михайло Васильович Геращенко: Біобібліогр. нарис / Уклад. І.П. Цибенко. – К., 2006; Вітаємо з ювілеєм! [Геращенко М.В.] // Вісн. Книжк. палати. – 2006. – № 9. – С. 48–49.

В.І. Лутовинова

60. ГЕРМАНЕНКО (Волошина) Галина Григорівна [н. 1953, Київ. обл.] – укр. бібліотекар-бібліограф. Закінчила КДІК (1976). Працювала в ДІБ України (1976–1982) – бібліографом, старш. бібліографом.

Тв.: Великий Жовтень на Україні: Реком. покажч. л-ри. – К., 1978. – У співавт.; Революція 1905–1907 рр. на Україні: Реком. покажч. л-ри. – К., 1980. – У співавт.; Місто-герой Київ: [Нотатки бібліографа] // Пам'ятки України. – 1981. – № 2. – С. 45; Давня Русь: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1982. – У співавт.; Українська РСР в братній сім'ї радянських народів: (До 60-річчя утворення СРСР): Реком. бібліогр. покажч. – К., 1982. – У співавт.; Краєзнавчі видання бібліотек Української РСР в 1976–1980 рр.: Бібліогр. покажч. – К., 1983; Історія Компартії України. (1956–1981): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 1985. – У співавт.

61. ГЕТЬМАНЧУК (Денисюк) Валентина Гнатівна [н. 07.02.1953, с. Маковичі Турійськ. р-ну Волин. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила КДІК (1976). Працювала зав. б-ки с. Куничів Турійськ. р-ну Волин. обл. (1970–1972), бібліотекарем Волин. обл. б-ки для дітей (1976–1977). У ЛНБ ім. В. Стефаника: бібліотекарем від. обслуговування (1977–1981), бібліографом (1981–1985), старш. бібліографом (з 1985), провід. бібліографом (з 1990) від. наук. бібліографії.

Тв.: Советские Карпаты: Указ. лит. за 1981–1985. – Л., 1982–1987. – Вып. 1–4. – У співавт.; Вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на розвиток революційно-визвольного руху на західноукраїнських землях: Бібліогр. покажч. – Л., 1987. – У співавт.; Українські Карпати: Покажч. л-ри за 1986 р. – Л., 1988; П'ятдесят років возз'єднання українських земель в єдиній Українській радянській державі (1939–1989): Бібліогр. покажч. – Л., 1989. – У співавт.; Бібліографічні покажчики з книгознавства на сторінках видання "Книга: Исслед. и материалы" (1979–1989 рр.) // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – К., 1993. – Вып. 1. – С. 69–76; Репертуар української книги: Інформація // Літ. Львів. – 1995. – № 13 (верес.). – С. 1.

62. ГІМЕЛЬФАРБ Ганна Марківна [07.02.1906, с. Брусилів, тепер смт, Коростишів. р-ну Житомир. обл. – 29.08.1977, м. Київ] – укр. бібліограф. Закінчила ХДБІ (1937). Працювала в ЦНБ АН України (нині НБУВ) зав. сектора комплектування (1946), головний бібліотекар від. наук. бібліогр. (1946–1950), над підготовкою бібліогр. покажч., присвяч. творчості укр. і рос. письмен., питанням

укр.-рос. літ. взаємозв'язків: “Гоголь і Україна” (1952), “М.М. Коцюбинський” (1954), “Тарас Григорьевич Шевченко” (М., 1956). Г. – співавт. бібліогр. вид. “Пушкін і Україна” (1949), “Украинская литература. Дооктябрьский период” (М., 1957), “Тарас Григорович Шевченко: Бібліогр. бібліографії, 1840–1960” (1961), “Т.Г. Шевченко: Бібліогр. л-ри про життя і творчість, 1839–1959” (Т. 1–2, 1963).

Тв.: *Й.В. Сталін в українській художній літературі і народній творчості: Бібліогр. покажч. – К., 1940. – У співавт.; Маяковський і Україна: До 10-річчя з дня смерті: Бібліогр. покажч. – К., 1941; До питання про підготовку наукових кадрів Бібліотеки АН УРСР // Журн. б-ки АН УРСР. – 1947. – № 1. – С. 32–37; Пушкін і Україна: Корот. бібліогр. покажч. – К., 1949. – У співавт.; Гоголь і Україна: Бібліогр. покажч. – К., 1952.– У співавт.; Нерушимая дружба братских народов СССР: К 300-летию воссоединения. – М., 1954. – У співавт.; М.М. Коцюбинський: Бібліогр. покажч. – К., 1954; Перша російська революція: Бібліогр. покажч. – К., 1955. – У співавт.; Тарас Григорьевич Шевченко: Памятка читателю. – М., 1956; Марко Вовчок, 1834–1907. – М., 1957; Украинская литература: Доокт. период: Рек. указ. – М., 1957. – У співавт.; Переводы произведений М. Горького и литература о нем, изданная на Украине (1946–1956) // Горьковские чтения, 1953–1957. – М., 1959. – С. 775–781; Тарас Григорьевич Шевченко: Бібліогр. бібліографії, 1840–1960. – К., 1961. – У співавт.; Т.Г. Шевченко: Бібліогр. л-ри про життя і творчість, 1839–1959. – К., 1963. – Т. 1–2. – У співавт.*

Літ.: *Гімельфарб Г.М. // УЛЕ. – К., 1988. – Т. 1. – С. 422; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 513.*

В. Бородін

63. ГОЛЬД Тамара Мойсеївна [20.02.1903 – м. с. невідоме] – укр. бібліограф. Вищу освіту одержала на робітн. ф-ті (біол. від.) Одес. ін-ту нар. освіти. Працювала асистенткою каф. ботаніки Одес. пед. ін-ту, наук. співроб. Карантинної інспекції по вивченню ареалів розповсюдження бур'янів на Україні, асистентом каф. ботаніки та голов. бібліографом біол. ф-ту, спеціалістом в галузі бібліографії природн. наук, зокрема Одес. с.-г. ін-ту.

Тв.: *Обзор литературы по флоре и растительности Одессы и Одесской области. – О., 1948; Природные ресурсы и сельское хозяйство Молдавской ССР и Измаиловской области УССР: Библиогр. указ. – О., 1953; Георгий Андреевич Боровиков: К 75-летию со дня рождения. – О., 1956; Выдающийся натуралист И.К. Пачоский (1864–1942). – М., 1965. – У співавт.; Природа і природні ресурси Північного Причорномор'я: Покажч. л-ри за 1965 р. – О., 1969.*

64. ГОЛЬДЕНБЕРГ Лев Ізраїльович [н. 18.01.1921, м. Київ] – укр. літературо-, бібліографо- та книгознавець, бібліограф, педагог, канд. філол. наук. Навчання в КДУ ім. Т. Шевченка перервала війна. З 1942 – на фронті, важке поранення, полон, втеча зі шпиталю для військовополон., потім знову фронт. Після

закінч. ун-ту (1947) працював в ДРБ ім. КПРС (нині НПБУ), з 1949 до 1986 – в ЦНБ АН України (нині НБУВ) на посадах ред., голов. бібліографа, старш. наук. співробітника. У 1971 захистив дис. на тему “Українська радянська літературна бібліографія”. Г. – авт. понад 200 наук. пр., бібліогр. посіб., рец. тощо. Брав участь у Всеукр. та міжнар. конф., симпозиумах. Протягом багатьох років викладав курс інозем. бібліографії у КДІК, спец. курси з книгознав. дисциплін у київ. від-ні Львів. полігр. ін-ту ім. І. Федорова. Г. – авт. і співавт. низки бібліогр. посіб.: “Українська мова, 1918–1961 рр.” (1963); “Слов’янська філологія на Україні, 1963–1967 рр.” (1968); “Бібліографічні джерела українського літературознавства: Путівник” (1977) та ін.; наук. пр. з бібліографо- та джерелознавства, історії укр. л-ри, бібліографії, історії книги тощо. Один із упоряд. першого в Україні зб. док. “Книга і книжное дело в Украинской ССР” (Т. 1–2, 1985–1986). Фундаментальна бібліогр. пр., авт. і редактором якої був Г. – “Українська література в загальнослов’янському і світовому контексті” (Т. 4), підготовлена в Ін-ті л-ри ім. Т. Шевченка НАН України. Г. – авт. ст. про укр. письм. і бібліографів в енцикл., зокрема, в УРЕ й УЛЕ, темат. і галузев. бібліогр. списків в журн. “Радянське літературознавство”, “Вісник АН УРСР”, “Українська мова і література в школі”, “Вітчизна” та ін. Багатий архів. матеріал узагальнений Г. у моногр. “История Центральной научной библиотеки Академии наук Украинской ССР” (К., 1979) у написаних ним розд.: “Научная и научно-методическая работа” та “Научная работа (1945–1977)”. З початку 1990-х Г. мешкає в США.

Тв.: 300-річчя возз’єднання України з Росією (1654–1954): Бібліогр. покажч. – К., 1953. – У співавт.; Чеська і словацька література в українських перекладах (1946–1955 рр.) // Вітчизна. – 1956. – № 5. – С. 189–191; “Мовознавство”: Наук. зап. Ін-ту мовознав. АН УРСР: Покажч. змісту за 1934–1957 рр. // Дослідження з мовознавства в УРСР за 40 років. – К., 1957. – С. 293–309; Украинская литература: Доокт. период: Рек. указ. – М., 1957. – У співавт.; Питання української літератури в „Наукових записках” та збірниках вузів Української РСР: (Бібліогр. покажч.) // Рад. літературознавство. – 1958. – № 5. – С. 142–150; № 6. – С. 136–150; Славянское языкознание: Библиогр. указ. лит., изд. в СССР с 1918 по 1960 гг. – М., 1963. – У співавт.; Українська мова: Бібліогр. покажч., 1918–1961 рр. – К., 1963. – У співавт.; Общее языкознание: Библиогр. указ. лит., изд. в СССР с 1918 по 1960 гг. – М., 1965. – У співавт.; Структурное и прикладное языкознание: Библиогр. указ. лит., изд. в СССР с 1918 по 1962. – М., 1965. – У співавт.; Слов’янська філологія на Україні, 1963–1967. – К., 1968. – Ч. 1–2. – У співавт.; Науково-бібліографічна робота в Центральній науковій бібліотеці АН УРСР // Вісн. АН УРСР. – 1969. – № 5. – С. 85–93; Украинское советское литературоведение и проблемы развития его информационно-библиографических основ (1918–1969): Автореф. дис. ... канд. филол. наук. – К., 1970; Українська літературна бібліографія, її здобутки і завдання // Рад. літературознавство. – 1970. – № 6. – С. 39–48; Українська радянська літературна бібліографія. – К., 1971; Інформаційно-бібліографічна та довідкова робота бібліотек системи АН УРСР та перспективи її розвитку // Бібліотечну справу на вищій рівень: Матеріали XII Пленар. засід. міжвідом. ради з питань бібл. роботи. – К., 1972. – С. 42–47; Информационно-библиографическая

периодика зарубешных стран в фондах библиотек АН УССР: Аннот. указ. – К., 1975. – У співавт.; Бібліографічні джерела українського літературознавства: Путівник. – К., 1977; Дитячі газети і журнали // УРЕ. – 2-ге вид. – К., 1979. – Т. 3. – С. 367; Информационно-библиографическое обеспечение украинского советского литературоведения // Библиотека и научно-технический прогресс: Науч.-метод. сб. – К., 1980. – С. 95–97; Літературознавча книга в Українській РСР: Питання теорії та історії. – К., 1980; Зарубешные периодические и продолжающиеся издания по книжному делу в фондах библиотек АН УССР: Аннот. указ. – К., 1985. – У співавт.; Книга и книжное дело в Украинской ССР: Сб. док. и материалов, 1917–1941. – К., 1985. – У співавт.; Книга и книжное дело в Украинской ССР: Сб. док. и материалов, 1941–1984. – К., 1986. – У співавт.; Бібліографія літературна; Бібліотека письменна; Букіністична книга; Бутрин Мирослав Леонович; “Вогні Запоріжжя”; “Вогні Придніпров’я”; “Всемирная литература” // УЛЕ. – К., 1988. – Т. 1. – С. 166; С. 170–171; С. 244; С. 255; С. 343; С. 343; С. 363; Издание сочинений классиков украинской литературы как фактор развития украинской советской культуры // Книга и культура: Шестая Всесоюз. конф. по пробл. книговедения: Секция истории совет. кн.: Тез. докл. – М., 1988. – С. 47–49; Бібліографічні джерела українського літературознавства: Путівник. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К., 1990; Библиографическое обеспечение украинистики // Перспективы развития библиотечного дела в Украинской ССР: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф. (16–18 окт. 1990 г.). – К., 1990. – С. 81–82; У дзеркалі бібліографії // Всесвіт. – 1991. – № 11. – С. 133; Українська літературна бібліографія: Нові умови, нові завдання // Сучасність. – 1992. – № 9. – С. 87–89; № 10. – С. 163–167; Інформаційно-бібліографічне забезпечення українознавчих досліджень // Бібліотека – скарбниця духовності: Міжнар. наук. конф., присвяч. 50-річчю ЛНБ ім. В. Стефаника (м. Львів, 5–8 верес. 1990 р.). – К., 1993. – С. 32–36; Бібліографічна справа в Україні за умов державно-партійної цензури // Укр. історик. – 1994. – Рік 30: Тридцятиліття „Українського історика”. – С. 253–261; [Лист редактору журналу „Бібліотечний вісник” В.Г. Попроцькій зі спогадами про С.І. Маслово] // Перші книгознавчі читання: Зб. наук. пр. – К., 1997. – С. 93–96; Репертуар української книги: чергові роздуми навколо давньої проблеми // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 9. – С. 16–18.

Лім.: Королевич Н.Ф. Гольденберг Лев Ізраїльович // УЛЕ. – К., 1988. – Т.1. – С. 449; Лев Ізраїльович Гольденберг: Біобібліогр. покажч.: До 70-річчя від дня народж. / Уклад. І.А. Певзнер. – К., 1991; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 514.

Р.С. Жданова

65. ГОНТАРУК Валентина Михайлівна [н. 19.09.1960, с. Гензерівка Київ. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила КДІК (1984). Трудов. шлях розпочала в 1978, нині – зав. науч.-метод. від. Київ. обл. б-ки для дітей.

Тв.: Література про Київщину: Бібліогр. показч. – 3 1973 щорічно. – У співавт.; Повернуті імена: Серія. – з 1993; Видатні жінки Київщини: Бібліогр. довідки. – з 1995; Юрій Тимонович Литвин (1934–1984): Бібліогр. довідка. – К., 1997; Євген Павлович Плужник (1898–1936): Біобібліогр. довідка. – К., 2000.

Лім.: Гонтарук Валентина Михайлівна // Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ: Справочник. – М., 1999. – С. 53.

66. ГОРОГОЦЬКА Людмила Олександрівна [н. 22.07.1939, м. Київ] – укр. бібліограф. Закінчила ХДІК. З 1957 працювала на посадах помічника бібліотекаря, бібліотекаря, старш. бібліографа ДРБ ім. КПРС (нині НПБУ), зав. інформ.-бібліогр. від. (1994–2001); з 2002 – голов. бібліограф довідк.-інформ. відділу. З 1969 г. – один із уклад. поточ. бібліогр. показч. “Нові надходження наукових видань в галузі суспільних наук”. З 1971 готувала матеріали про укр. джерела для міжнар. щорічника з історії друк. книги та б-к (AVNB Annual Bibliography of the History of the Printed Book and Libraries), який видається у Королівстві Нідерланди. Г. підготувала низку темат. бібліогр. списків з різних галузей знань для інформ. забезпечення законотворчої діяльності нар. депутатів України.

Тв.: Організація інформаційно-бібліографічної роботи ОУНБ: Метод. рек. В 2 ч. – К., 1989; Пути повышения библиографической культуры пропагандистских кадров: Метод. пособие. – К., 1989. – У співавт.; Бібліографічна культура пропагандиста // Політичне навчання: нові підходи. – К., 1990. – С. 119–173. – У співавт.; Організація систематичної картотеки статей: Метод. рек. – К., 1993; Інформаційно-бібліографічний відділ: етапи розвитку // Бібліотека і час: Ювіл. зб. до 130-річчя НПБ України. – К., 1996. – С. 14–20; Організація роботи бібліотек по обслуговуванню народних депутатів та представників державної адміністрації: Інформ. лист. – К., 1996; Актуальні проблеми законодавчої діяльності: Бібліогр. посіб. – К., 1998. – У співавт.; Діяльність НПБ України з питань інформаційного обслуговування Верховної Ради України // Бібліотека. Інформація. Суспільство. – К., 1998. – С. 146–151; Парламентські вибори в Україні: Бібліогр. список. – К., 1998. – 10 вип. – У співавт.; Політика і політики України у дзеркалі періодичних видань: Бібліогр. моніторинг. – К., 1998–1999. – У співавт.; Чорнобильська АЕС: шлях до закриття: Книжк. вист. до міжнар. парлам. слухань: Бібліогр. показч. – К., 2000. – У співавт.

67. ГОЦЬ Петро Никифорович [н. 20.06.1937, с. Торговище Турійськ. р-ну Волин. обл.] – укр. бібліограф. Закінчив культосвіт. технікум (1955, м. Ківерці Волин. обл.) та ХДБІ (1959). Працював методистом Львів. ОУНБ ім. Я. Галана (1959–1966), зав. від. обслуговування читачів, зав. від. комплектування б-ки ЛСГІ (1966–1972), старш. бібліотекарем, зав. сектору комплектування ЦНТБ Львів. ЦНТІ (1972–1978), бібліографом б-ки Дорпрофсожу Львів. залізниці (1978–1979), зав. наук.-метод. від. Львів. ОЮБ (1979–1981); зав. метод. від. (1981–1983), бібліографом, зав. інформ.-бібліогр. від. Львів. ЦМБ ім. Лесі Українки (1983–

1998). З 1999 – співроб. Музею С. Бандери в Дублянах (ЛДАУ). Нагороджений медаллю „Ветеран праці”, двічі знаком „Пропагандист книги (Москва, Львів), Кращий бібліотекар року м. Львова”, 1998 р.

Тв.: *Мій літопис: Матеріали до влас. біобібліогр. покажч.: З нагоди 40-річчя друку і 60-річчя від дня народж. В 2 т. – Дубляни, 1996–1997. – Машинопис; Степан Бандера – лицар ідеї та чину: Реком. бібліогр. покажч. – Стрий; Дубляни, 1999. – У співавт.*

Літ.: *Петро Гоць: Буклет. – Л., 1997; Петрові Гоцю – 60: Буклет. – Л., 1997.*

68. ГРАЙДАНС Юхим Михайлович [н. 12.08.1928, с. Носівка Черніг. обл.] – укр. бібліограф, педагог. Закінчив бібл. ф-т ХДБІ (1952). Працював зав. б-ки для дорослих у Львові (з 1952); методистом (з 1956), голов. бібліографом (з 1959); заст. дир. з наук. роботи Львів. ОУНБ ім. Я. Галана (з 1965). За сумісництвом – викл. заг. і краєзнав. бібліографії Львів. консульт. пункту заоч. від-ня ХДІК, а потім КДІК (1957–1969); викл. бібліографії заоч. від. Львів. культосвіт. уч-ща (1976–1993). Г. – редактор покажч.: „Радянська Львівщина: Бібліогр. покажч. л-ри про обл. за ... рік” (1970–1988), „Львівська область: Краєзнав. бібліогр. покажч.” (1989–1991), „Видання Львівської державної обласної бібліотеки, 1840–1965 рр.” (1965), „Памятники истории и культуры Львовской области” (1986), „Шевченкіана українського зарубіжжя” (1995), „Антон Іванович Шмигельський” (1960), „Михайло Юрійович Яцьків: Пам’ятка читачеві” (1961). Нагороджений медалями “За доблесный труд” (1970), Н.К. Крупской (1971), “Ветеран праці”, значком М-ва культури СРСР “За отличную работу”.

Тв.: *Бібліотекам – наукову організацію праці // Культура і життя. – 1968. – 3 жовт.; Наукова організація праці в бібліотеках // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1970. – Вип. 9. – С. 22–29; Історія міст і сіл Львівської області: Бібліогр. покажч. – Л., 1977. – У співавт.; Управління якістю праці колективу бібліотеки // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1979. – Вип. 19. – С. 94–100; Системні методи управління: КСУЯП: Реком. бібліогр. покажч. – Л., 1984; Самый точный показатель: (Из опыта Львов. ОУНБ им. Я. Галана) // Библиотекарь. – 1986. – № 7. – С. 21–22; Студент вузу – читач Львівської ДОУНБ: (Результати соціол. дослідж.) // Соціол. дослідж. в б-ках: Інформ.-аналіт. бюл. – К., 1995. – Вип. 12. – С. 8–15; Бібліотеки Львівщини: Короткий іст. нарис. – Л., 2008;*

Літ.: *Лук’яненко О. Юхим Михайлович Грайданс // Бібл. вісн. – 1998. – № 6. – С. 31; Сташків М. Слово про подвижника [Ю.М. Грайданса – заступника директора Львівської ОУНБ] // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 6. – С. 55–56.*

69. ГРАНАТОВИЧ Лариса Валентинівна [н. 02.10.1950 м. Ніжин] – укр. бібліотекар, бібліограф. Закінчила КДІК (1975). З 1975 до 1979 працювала в Чернігів. ОУНБ ім. В.Г. Короленка на посаді бібліотекаря від. обслуговування. З 1979 в Ніжин. вищій школі займала посади: бібліотекар (1979–1981), зав. секції наук. інформації (1981–1995), провід. бібліограф Центру гоголезнав. дослідж. (з

1995). Основ. напрям наук. діяльн. – бібліографування пр. з гоголів. і краєзнав. тематики. Г. нагороджена Дипломом за II місце в номінації „Наукова література” за книгу „Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 року”.

Тв.: Ніжинська Гоголіана, 1979–1995: Бібліогр. покажч. – Ніжин, 1996; Бібліографія літератури про Гоголя, що вийшла в Україні (1995–1996) // Гоголезнав. студії. – Ніжин, 1997. – Вип. 2. – С. 118–122; Викладачі Ніжинської вищої школи 1890–1920: Біобібліогр. покажч. – Ніжин, 1998; Ніжинська Гоголіана (фонди й довідково-бібліографічний апарат Гоголівського методичного центру) // Наук. зап. НДПУ ім. М. Гоголя. Філол. науки. – Ніжин, 1998. – С. 142–146; Гоголь: Бібліогр. посіб. і джерела: Анот. покажч. // Гоголезнав. студії. – Ніжин; К., 1998. – Вип. 3. – С. 1–77. – У співавт.; Бібліографія літератури про Гоголя, що вийшла в Україні 1997 року // Гоголезнав. студії. – Ніжин, 1999. – Вип. 4. – С. 168–182; Бібліографія праць Ніжинських вчених про життя і творчість Гоголя, надрукованих в різних виданнях протягом останніх двох десятиліть (1979–1999) // Гоголезнав. студії. – Ніжин, 2000. – Вип. 6. – С. 7–51; Бібліографія творів Миколи Гоголя і література про нього, що вийшли в Україні 1998 р. // Гоголезнав. студії. – Ніжин, 2000. – Вип. 5. – С. 203–207; Викладачі Ніжинської вищої школи: Бібліогр. покажч. – Ніжин, 2000. – Ч. 2: 1920–1940; Ч. 3: 1940–1970. – У співавт.; Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 р.: Бібліогр. покажч. – Ніжин, 2000; Бібліографія творів Миколи Гоголя і літератури про нього, що вийшла в Україні 1999 року // Гоголезнав. студії. – Ніжин, 2001. – Вип. 7. – С. 161–165; Викладачі Ніжинської вищої школи: Біобібліогр. покажч. Ч. 1. 1820–1920. – 2-ге вид., переробл., доповн. – Ніжин, 2001; Библиотека С.П. Шевырева. Русский фонд: Библиогр. описание. – Нежин, 2002. – У співавт.; К выходу в свет книги «Библиотека С.П. Шевырева. Русский фонд» в Нежине // Література та культура Полісся. – Ніжин, 2002. – Вип. 19. – С. 152–157; Викладачі Ніжинської вищої школи: Біобібліогр. покажч. Ч. 4. 1970–2001. – Ніжин, 2002. – Кн. 1: Загальноуніверситетські кафедри; Історико-правознавчий факультет; Факультет іноземних мов; Музичний факультет; Библиотека; Кн. 2: Філологічний факультет; Кн. 3: Природничо-географічний факультет; Фізико-математичний факультет; Бібліографія літератури про життя і творчість Миколи Гоголя, що вийшла в Україні 2001 року // Нові Гоголезнав. студії. – Сімф., 2005. – Вип. 2. – С. 224–229; Місто Ніжин з найдавніших часів до 1917 року: Бібліогр. покажч. – 2-ге вид., переробл., доповн. – Ніжин, 2005; Бібліографія літератури про життя і творчість Миколи Гоголя, що вийшла в Україні 2002 року // Нові Гоголезнав. студії. – Ніжин, 2007. – Вип. 5. – С. 365–376; Ніжин і Ніжинщина в період Другої світової війни // Ніжинська старовина: Наук. іст.-культ. зб. – К., 2007. – Вип. 4/5. – С. 101–115; Микола Гоголь: Бібліографія. – К., 2009. – У співавт.; Місто Ніжин. 1917–2007: Бібліогр. покажч. – Ніжин, 2010; Скарбниця духовних знань університету: Бібліогр. покажч. – Ніжин, 2010.

К.В.Камінськ

а

70. ГРАНОВСЬКИЙ Борис Васильович [н. 1937, м. Вінниця] – укр. історик, бібліограф. У 1957–1962 – навчався в Київ. держ. пед. ін-ті інозем. мов (ф-т нім. та англ. філології); 1962–1965 – вчителював на Волині, військовослужбовець; 1966–2002 – старш. наук. співроб. НАН України, канд. іст. наук (1975). Досліджував міжнар. стосунки колиш. Рад. Союзу, зокрема УРСР. Авт. багатотом. пр. про зовнішньополіт. діяльн. СРСР “Радянський Союз та зарубіжні країни: торгівля, економіка, наука, культура (1945–1985)”. Рукопис зберігається у фондах Британ. нац. б-ки. Праця також депонована у ДНТБ України, реквізити її надруковані у покажч. “ИНИОН Российской Академии наук” – Депонирован. науч. работы 1998 г., № 76 Р–98, № б/о 30.07.98. З 1985 досліджує книгознав. та бібліогр. справу в Україні, приділяє увагу питанням нац. ретросп. бібліографії. Г. видав біобібліографію Михайла Грушевського за 1885–2000, довід. “Джерела альтернативного українознавства: Європа (1940–1945 рр.)”, якому немає аналога у нац. бібліографії України, “Матеріали до історії національного друку (1483–2000 рр.)”. Працює над створенням німецькомовної україніки.

Тв.: Шлях до «Україніки»: Створюється держ. реєстр укр. книгодрукування // *Культура і життя*. – 1987. – 8 жовт.; *Из истории создания «Украиники» // Роль библиотеки в развитии общества: Междунар. науч. конф.: Тез. докл. и сообщ.* – К., 1989. – Вып. 1. – С. 35–37; *Джерела українознавства (1574–1924). Вип. 1. Вітчизняні бібліографічні джерела: Бібліогр. покажч.* – К., 1990. – У співавт.; *Ретроспективная национальная библиография УССР – «Украиника-350» // Перспективы развития библиотечного дела в Украинской ССР: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф. (16–18 окт. 1990 г.)*. – К., 1990. – Ч. 2. – С. 76–80; *Академік М.С. Грушевський: Матеріали до бібліогр. про життя та діяльн. за 1914–1934 рр.* – К., 1991; *Академічні корсари: Відкритий лист президенту Академії наук УРСР, нар. депутату від КППС, двічі Герою Соц. Праці, акад. Б.Є. Патону // Голос громадянина*. – К., 1991. – № 67; *Німецькомовна “Україніка” – джерело вітчизняного краєзнавства // Розвиток українського краєзнавства в контексті національного і культурного відродження України: Всеукр. конф.* – Кам’янець-Подільський, 1991. – С. 628–629; *Видання українського історично-філологічного товариства в Празі за 1924–1941 рр.* // *Книжник*. – 1992. – № 2. – С. 32–33; *Дезидерата ДУД (друк української діаспори) // Книжник*. – 1992. – № 2. – С. 32; № 3. – С. 37–38; № 4. – С. 46; 1993. – № 1. – С. 26–30; *Каталог палеотипов: Из фондов Центр. науч. б-ки им. В.И. Вернадського НАН Украины*. – К., 1995. – У співавт.; *До історії книгозбірні «Музей Визвольної боротьби» (Прага 1925–1945) // Бібл. вісник*. – 1999. – № 4. – С. 26–27; *Михайло Грушевський: Перший президент України, академік: Біобібліографія (1885–2000 рр.)*. – К., 2001; *Джерела альтернативного українознавства: (Європа 1940–1945 рр.): Бібліогр. довід.* – К., 2002; *Історія національного друку в бібліографії за 1483–2000 рр.: Довідник*. – К., 2003; *Трофейні (1941–1944 рр.) німецькі друки у фондах України. [У 2 ч.] Ч. 1. Німецькомовна україніка в книгозбірні Е. Коха; Ч. 2. Німецькомовні друки доби другої Світової війни*. – К., 2004. – (тільки на CD).

Лит.: *Вассіан В. Комерсанти у народній скарбниці // Нар. газ. – 1991. – 9–16 груд. – С. 7; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 514.*

71. ГРИЦАЄНКО Валентина Іванівна [н. 24.12.1935, м. Київ] – укр. бібліограф. Освіту здобула в Київ. технікумі культ.-освіт. працівників (1953), в ЛДІК (1965). Трудову діяльн. розпочала зав. сіл. б-ки (1953–1954). Згодом працювала бібліотекарем Київ. окруж. будинку офіцерів та бібліотекарем, старш. бібліографом б-ки Ін-ту історії партії ЦК КП України, з 1965 – старш. редактором наук.-бібліогр. від., з 1977 зав. від. МБА ДІБ України. Основна тематика бібліогр. робіт – історія України.

Тв.: *Борці за владу Рад: Покажч. л-ри про актив. учасн. Великої Жовтн. соц. революції і громадян. війни на Україні. – К., 1969. – У співавт.; Історія Української РСР: Наук.-допом. покажч. л-ри за ... роки. – К., 1971–1979. – У співавт.; До історії міжбібліотечного обслуговування абонентів в ДІБ України // Історія наукових бібліотек у контексті історії, культури, освіти в Україні: Матеріали наук.-практ. конф., 14–15 жовт. 1999 р. – К., 1999. – С. 34–40.*

Лит.: *Валентина Іванівна Грицаєнко: (До 70-річчя від дня народж.) // Бібл. вісн. – 2005. – № 6. – С. 52.*

72. ГРИЦЕНКО Оксана Олександрівна [н. 12.02.1972, м. Київ] – укр. бібліотекар-бібліограф. Закінчила КДІК (1994). Працює у наук.-бібліогр. від. НІБУ (з 1994) на посадах: бібліографа І кат., провід. бібліографа, голов. бібліографа. Професійні інтереси – бібліотекознавство України, філологічні науки, біобібліографія.

Тв.: *Українські письменники: (Матеріали до біобібліогр. слов.). – К., 1995–1996. – Вип. 1–2. – У співавт.; Голодомор в Україні – біль нашого народу: Кат. вист. – К., 1999. – У співавт.; Філологічні науки в Україні, 1994: Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Т., 2002. – У співавт.; Філологічні науки в Україні, 1995: Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Т., 2002; Календар знаменних і пам'ятних дат, 2000–2002. – К., 2000–2002; Знаменні дати: Календар–2000–2007. – К., 2000–2007. – У співавт.; Бібліотекознавство України (1996–2000): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 2004. – У співавт.; Микола Вінграновський: «Все на світі з людської душі»: Біобібліогр. нарис. – К., 2006.*

73. ГРУЗОВ Михайло Андрійович [14.06.1943 – 10.10.2008, м. Київ] – укр. бібліофіл, бібліограф, канд. мед. наук (1973). Закінчив Київ. мед. ін-т ім. О.О. Богомольця (1966). Склав кат. вист. книг та книжк. знаків зі свого зібрання “Зачарованість книгою” (1993). Упоряд. сист. покажч. змісту журналів. Співавт. книги “Книжкові знаки киян” (Київ, 2000).

Тв.: *Іван Мазепа – найбільш близька і зрозуміла постать нашої кривавої історії // Час / Time. – 1995. – 18 серп. – У співавт.; Зоряне скупчення талантів:*

Книжкові етюди // Київ. – 1996. – № 3/4. – С. 129–134. – У співавт.; "Книголюб" (Прага, 1927–1932 рр.): Показч. змісту часоп. – К., 1996. – У співавт.; В апокаліпсі хижих літ: До 100-ліття від дня народж. Євгена Маланюка. – К., 1997. – У співавт.; Те ж саме // Укр. мова та л-ра. – 1997. – Ч. 42. – С 1–8 ; Ч. 43. – С 1–8. – У співавт.; „Українська книга” (Львів., 1937–1939; Краків; Львів, 1942, 1943): Анат. показч. змісту часоп. – К., 1998. – У співавт.; Живий Чорнобиль. – К, 2000; Книжкові знаки киян. – К., 2000. – У співавт.; Листи з дитинства. – К, 2000; Нить Ариадны: из "Книжных этюдов": Авториз. пер. с укр. // Библиофил: люди, рукописи, книги. Тайны и открытия. – 2000. – № 1. – С. 146–153. – У співавт.; Под крышей Дома Турбиных // Библиофил: люди, рукописи, книги. Тайны и открытия. – 2000. – № 2. – С. 211–216; Все остается людям: Сб. в честь 70-летия Якова Бердического. – К., 2002; Живий Чорнобиль. – К., 2003; Серед друзів: Бібліогр. показч. видань з автографами та дарч. написами. – К., 2003; Видавництву "МАГ" 25: Бібліогр. альб. – К., 2004; Перелуння дитинства. – К., 2004; Клуб прихильників книги «Субота у Бегемота»: Хроніка 1992–2007. – К., 2007.

Літ.: *Зачарованість книгою: Виставка книг та книжкових знаків із збірки М. Грузова, 30 червня – 2 серпня 1993 р.: Каталог. – К., 1995. – Вип. 1; Грузов Михайло Андрійович // Бібліотеки Киян: Словник власників / Авт.-упоряд. А. Кончаковський. – К., 2005. – С. 37–38; Добко Т., Кончаковський А. Бібліограф, бібліофіл, лікар Михайло Грузов // Вісн. Книжк. палати. – 2009. – № 4. – С. 39–43; Бердычевский Я. Памяти Михаила Грузова // Література і життя. – 2009. – № 1/2. – С. 4.*

М.А. Шудря

74. ГУЛІВЕЦЬ Марія Іванівна [н. 09.11.1941, с. Євлинка Черніг. обл.] – укр. бібліограф, бібліотекар. Закінчила ХДІК (1968). Працювала зав. б-ки в с. Озерне Козелец. р-ну Черніг. обл. (1960–1968); протягом 1968–2000 – бібліографом, зав. сектору, голов. бібліографом від. бібліогр. та довідк.-інформ. роботи ДНМБ МОЗ України (нині ННМБУ).

Тв.: *Организация медицинского обслуживания сельского населения: Рек. список лит. (1980–1983). – К., 1983; Медико-санітарна статистика (деякі питання з історії). – К., 1998. – У співавт.; Указатель библиографических справоч, выполненных РНМБ в 1970–1990 гг. – К., 1973–1990; Томілін Сергій Аркадійович: Анот. показч., скороч. варіанти ст. та ін. матеріали. – К., 2002. – У співавт.; Буяльський Ілля Васильович, 1789–1866: Біобібліогр. показч. – К., 2004. – У співавт.; Юрій Григорович Віленський: Біобібліогр. показч. – К., 2007. – У співавт.; Криштопа Борис Павлович: Біобібліогр. показч. – К., 2008. – У співавт.*

75. ГУМЕНЮК Євген Микитович [07.11.1923, с. Суховоля Хмельниц. обл. – 30.12.1986, м. Львів] – укр. архівіст, джерелознавець, бібліограф, фахівець з аграр. історії. Учасн. ВВв. З 1943 воював у партизан. загоні на Поділлі, 1944–1945 – на фронті. У 1945 закінчив курси перекладачів, працював перекладачем 1-го

Білорус. фронту та військ. комендатур у Німеччині до 1948. У 1954 закінчив юрид. ф-т ЛДУ ім. І. Франка, згодом заочно навчався у Львів. політехн. ін-ті. З 1956 викладав у школах м. Львова. В 1959–1960 працював у ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаника бібліотекарем, в.о. зав. від. рукописів, голов. бібліографом. Опрацьовував рукопис. фонди, інвентаризував і каталогізував книжк. фонди. Склавав і відредагував анот. покажч. особистих архів. фондів ЛНБ ім. В. Стефаника (1977). У 1957–1958 працював наук. співроб.; 1960–1966 – архівістом, старш. палеографом, старш. наук. співроб. філ. ЦДІА УРСР у м. Львові. Описував документи Греко-католиц. консисторії, фонду Лянцкоронських, брав участь у підготовці зб. та виставок док. і матеріалів "Селянський рух на Україні, 1850–1861" (1988), "Русалка Дністрова" (1989). Виступав із доп. на наук. конф., симпоз. та архів. семінарі з допом. іст. дисциплін. Нагороджений орденами Червоної Зірки, Слави та медалями.

Тв.: *Архів Потоцьких // НІБ. – 1963. – № 4. – С. 57–63; Nieznany rękopis Tadeusza Kosciuszki // Kwart. Hist. – Warszawa, 1965. – № 1; Архів столових маєтків Галицької митрополії // Арх. України. – 1970. – № 1. – С. 66–72; 3 кореспонденції Володимира Гнатюка // Арх. України. – 1971. – № 3. – С. 64–67; Новознайдені рукописні матеріали до історії боротьби Росії проти Наполеона // Бібліотека та інформація. – Х., 1973. – С. 127–158. – У співавт.; Особисті архівні фонди відділу рукописів (ЛНБ ім. В. Стефаника АН УРСР). – Л., 1977.*

Лім.: *ЦДІА УРСР у м. Львові: Покажч. вид. арх. та л-ри про його діяльн., 1947–1988. – Л., 1990; Сварник І. Гуменюк Євген Микитович // Укр. архівісти: Біобібліогр. довід. – К., 2002. – Вип. 2: (1940–1960-ті рр.). – С. 66–67.*

І. Сварник

76. ГУМЕНЮК Ірина Олександрівна [н. 01.04.1948] – укр. бібліограф. Закінчила ХДУ (1972). Заст. дир. з наук. роботи ЦНБ ХНУ ім. В.Н. Каразіна (з 1974). Інтереси: довідк.-бібліогр. обслуговування, укладання покажчиків. Нагороджена значком "Отличник образования Украины" (1998).

Тв.: *Филологу о библиографических и справочных пособиях. – Х., 1983; Методика преподавания общественных наук в ВУЗе. – Х., 1985; Наследие К.И. Рубинского и современников. – Х., 1996.*

Лім.: *Люблю университет безмежно: [Про Ірину Олександрівну Гуменюк, заст. дир. ЦНБ] // Харк. ун-т. – 2001. – 28 серп. – С. 3.*

77. ГУМЕНЮК Михайло Прокопович [05.12.1918, с. Рея Бердичів. р-ну Житомир. обл. – 17.02.1988, м. Львів] – укр. історик, бібліограф, літературознавець, авт. більше 170 публікацій. У 1939 закінчив Житомир. учител. ін-т, працював учителем укр. мови та л-ри в сіл. школі. Учасн. ВВв. Був партизаном, полковим сапером-інструктором, мав урядові нагороди. Після війни працював бібл. інспектором Львів. облліту. У 1952 екстерном закінчив філол. ф-т Львів. держ. ун-ту ім. І. Франка. Понад 40 років працював у ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаника, пройшов шлях від старш. бібліографа до зав. бібліогр. відділу. З його ім'ям тісно

пов'язаний розвиток укр. бібліографії у 1950–1980 рр. Коло наук. інтересів Г. – питання теорії, історії та практики бібл. справи і бібліографії та їх ролі в розвитку науки і культури. На сторінках періодики він виступав як літературознавець, критик зі ст., рец., нарисами, присвяч. Т. Шевченку, І. Франку, Б. Грінченку, О. Кобилянській, І. Вільде та ін. Одним з найбільш результатив. напрямів діяльн. Г. були його іст.-бібліогр. дослідження. Йому належить галерея нарисів про укр. бібліографів дожовтн. періоду, класиків укр. л-ри, діячів науки і культури., діяльн. яких була великим внеском у розвиток бібліографії в Україні. З першими ст. про бібліогр. діяльн. І. Франка, І. Левицького, М. Костомарова Г. виступив ще в 1955–1957 на стор. журн. „Советская библиография”. Подальші розшуки та знахідки у рукопис. фондах б-к України, Москви, Ленінграда стали основою публ. в „Літературній Україні”, журн. „Архіви України”, „Жовтень”, „Радянське літературознавство”, „ Вітчизна” про діячів, що займалися бібліогр. діяльн., зокрема про І. Калиновича, М. Комарова, І. Левицького та ін. Результатом багаторіч. н.-д. і популяризатор. роботи Г. в галузі історії укр. бібліографії стала його кн. „Українські бібліографи ХІХ – початку ХХ ст.” (1969) – перша моногр. в Україні про видат. представників укр. науки і культури, які не були професійними бібліографами – М. Максимовича, О. Лазаревського, П. Єфименка, Я. Головацького, М. Павлика та ін. Її логічне й хронологічне продовження – зб. „Біля джерел української радянської бібліографії” (1991) – висвітлює діяльн. укр. бібліографів рад. періоду. Г. вивчав діяльн. перших бібліогр. т-в в Україні, підкреслював важливість створення репертуару укр. книги. Значний внесок він зробив у бібліографування худож. л-ри, пр. з літературознавства та краєзнавства. Укладав, редагував, рецензував десятки бібліогр. покажчиків. Архів Г. зберігається в рукописному від. ЛНБ ім. В. Стефаника.

Тв.: Павло Арсенович Грабовський: Бібліогр. пам'ятка до 50-річчя з дня смерті. – Л., 1957; Проза в журналі „Жовтень” за 1951 рік: [Літ. огляд] // Вільна Україна. – 1952. – 15 січ.; Ярослав Галан, 1902–1949: Реком. покажч. л-ри. – К., 1952. – У співавт.; Соціалістична Львівщина, 1951–1952: Бібліогр. покажч. л-ри. – Л., 1953. – У співавт.; Соціалістичне змагання на Львівщині в четвертій п'ятирічці (1946–1950): Реком. покажч. л-ри. – Л., 1953; Степан Тудор, 1892–1941: Реком. покажч. л-ри. – Л., 1953; Петро Козланюк: Бібліогр. покажч. л-ри. До 50-річчя з дня народження. – Л., 1954; І.П. Котляревський: Корот. бібліогр. критич. л-ри // Л-ра в шк. – 1955. – № 4. – С. 84–85; І. Левицький – видаючийся український бібліограф ХІХ ст. // Сов. библиогр. – 1955. – № 41. – С. 45–52; Лесь Мартович: Корот. покажч. л-ри, 1871–1916. – Л., 1955; Марко Черемшина, 1874–1927: Корот. бібліогр. покажч. – Л., 1955. – У співавт.; І.К. Тобілевич: Корот. бібліогр. критич. л-ри // Л-ра в шк. – 1956. – № 5. – С. 82–84; Іван Якович Франко: Кат. творів письм. та л-ри про нього. – Л., 1956. – У співавт.; Іван Франко и библиография: (К 100-летию со дня рождения писателя) // Сов. библиогр. – 1956. – № 43. – С. 37–43; Л.І. Глібов: Корот. бібліогр. критич. л-ри // Л-ра в шк. – 1956. – № 3. – С. 84–85; Марко Вовчок: Корот. бібліогр. критич. л-ри // Л-ра в шк. – 1956. – № 1. – С. 87–88; Соціалістична Львівщина, 1954 р.: Бібліогр. покажч. л-ри. – Л., 1956. – У співавт.; Юрій Федькович: Корот. бібліогр. покажч. – К., 1956; Ярослав Галан: Бібліогр. покажч. – Л., 1956. – У співавт.; Петро Козланюк:

Бібліогр. покажч. – Л., 1957; П.А. Грабовський: *Корот. бібліогр. критич. л-ри // Л-ра в шк.* – 1957. – № 6. – С. 83–85; *Український бібліограф XIX ст.* М.Ф. Комаров // *Сов. бібліогр.* – 1957. – № 47. – С. 61–66; *Библиографическая деятельность А.М. Лазаревского // Сов. бібліогр.* – 1960. – № 4. – С. 72–80; *Письменники Радянського Львова: Матеріали до бібліогр. Вип. 1.* – Л., 1960. – У співавт.; М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький: *Бібліогр. покажч.* – Л., 1962. – У співавт.; *Внесок бібліографа М.Ф. Комарова // Літ. Україна.* – 1963. – 13 серп.; *Бібліографія в геологогеографічних дослідженнях академіка П.А. Тутковського // Геол. журн.* – 1964. – Т. 24, вип. 2. – С. 98–100; *Библиографическая деятельность Б.Д. Гринченко // Сов. бібліогр.* – 1965. – № 3. – С. 39–44; *Бібліографічні товариства на Україні // Наук.-інформ. бюл. Арх. упр. УРСР.* – 1965. – № 2. – С. 44–49; *До характеристики бібліографічної діяльності Х.Д. Алчевської // Арх. України.* – 1965. – № 5. – С. 62–68; *Невтомний бібліограф [Г.П. Данилевський] // Літ. Україна.* – 1965. – 5 жовт.; О.М. Лазаревський // *Соц. культура.* – 1965. – № 9. – С. 36–37; *Один з перших [Бібліограф П.С. Єфименко] // Вітчизна.* – 1965. – № 7. – С. 197–200; *Свіжий вітер: Про бібліографа В. Доманицького // Вітчизна.* – 1965. – № 2. – С. 177–179; *Бібліографічна діяльність І.О. Левицького // Арх. України.* – 1968. – № 6. – С. 30–36; *Бібліограф, редактор, видавець: (До 30-річчя з дня смерті Василя Лукича) // Жовтень.* – 1968. – № 10. – С. 141–146; *Григорій Петрович Данилевський // Соц. культура.* – 1968. – № 9. – С. 44; *І.З. Бойко: Бібліогр. покажч.* – Л., 1968; *Михайло Олександрович Максимович // Соц. культура.* – 1968. – № 7. – С. 40; *Михайло Федорович Комаров // Соц. культура.* – 1968. – № 12. – С. 41; *Петро Савич Єфименко // Соц. культура.* – 1968. – № 4. – С. 43; *Іван Омелянович Левицький // Соц. культура.* – 1969. – № 5. – С. 41; *Гуменюк М. Іван Францович Павловський // Соц. культура.* – 1969. – № 8. – С. 43; *Українські бібліографи XIX – початку XX ст.: Нариси про життя та діяльн.* – Х., 1969; *Я.Ф. Головацький як бібліограф і книгознавець // Рад. літературознавство.* – 1969. – № 8. – С. 60–66; *Етель-Ліліан Войнич і Україна: Бібліогр. покажч.* – Л., 1970; *Бібліографія на сторінках прогресивних українських видань „Друг”, „Світ”, „Народ”, „Житє і слово” // Книга і знання.* – Л., 1974. – С. 101–117; *Библиография и библиотековедение в научном наследии академика АН УССР Д.И. Багалея // Информационно-библиографическая и справочная работа.* – М., 1978. – С. 237–245; *Радянські Карпати: Покажч. л-ри за 1977 рік.* – Л., 1978. – У співавт.; *Бібліографічна діяльність В.О. Гуцина // Бібліографічна інформація і сучасність: Зб. наук. пр.* – К., 1981. – С. 77–82; *Бібліографічна діяльність І.З. Бойка // Бібліотекознавство та бібліогр.* – К., 1982. – С. 133–142; *Журнал „Бібліологічні вісті” (1923–1930) // Книгознавство та бібліографія: Зб. наук. пр.* – К., 1983. – С. 75–81; *К.О. Копержинський – бібліограф і книгознавець // Формування і використання бібліотечних фондів: Зб. наук. пр.* – К., 1984. – С. 114–121; *Бібліографія в наукових дослідженнях академіка АН УРСР М.С. Возняка // Бібліотека, книга, читач: Зб. наук. пр.* – К., 1987. – С. 76–83; *Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаніка АН УРСР: Іст. нарис.* – К., 1989. – У співавт.; *Біля джерел української радянської бібліографії: (З архів. матеріалів про Ю. Меженка) // 3*

історії книги і бібліографії. – К., 1990. – С. 52–62; Біля джерел української радянської бібліографії. – К., 1991.

Літ.: Михайло Прокопович Гуменюк: Бібліогр. покажч. / Уклад. Л.І. Ільницька. – Л., 1980; Вальо М.А. Гуменюк М.П. // УЛЕ. – К., 1988. – Т. 1. – С. 519; Михайло Прокопович Гуменюк: [Ветеран праці, зав. від. бібліогр. ЛНБ: Некролог] // Вільна Україна. – 1988. – 20 лют.; „У Львівській науковій бібліотеці ім. В. Стефаника АН УРСР проведений науково-теоретичний семінар, присвячений 70-річчю від дня народження відомого бібліографа М.П. Гуменюка” ... // Жовтень. – 1989. – № 1. – С. 133; Вальо М.А. На ниві української радянської бібліографії // З історії книги та бібліографії. – К., 1990. – С. 126–129; Бутрин М.Л. Про автора [Про М.П. Гуменюка] // Гуменюк М.П. Біля джерел української радянської бібліографії. – К., 1991. – С. 148–150; Ільницька Л.І. Список праць М.П. Гуменюка та літератури про нього // Гуменюк М.П. Біля джерел української радянської бібліографії. – К., 1991. – С. 131–145; Гуменюк Михайло Прокопович // Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анот. покажч. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Л., 1995. – С. 55–58; Михайло Гуменюк // Королевич Н.Ф. Українські бібліографи ХХ століття. – К., 1998. – С. 264–289; Хронологічний покажчик праць М. Гуменюка і літератури про його життя та діяльність // Королевич Н.Ф. Укр. бібліографи ХХ століття. – К., 1998. – С. 280–289; Кошик Н. Внесок М.П. Гуменюка у дослідження історії української бібліографії // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2002. – Вип. 9/10. – С. 57–63; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 514.

78. ГУНЧЕНКО (Оберемок) Юлія Леонтіївна [н. 27.10.1932, м. Куп'янськ Харк. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила КДУ ім. Т. Шевченка, філол. ф-т, від. укр. мови та л-ри (1955). Працювала в ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ) бібліотекарем, згодом наук. співробітником. Займалася, в основному, галузевою бібліографією, зокрема, філол. наук.

Тв.: Видання Академії наук України (1919–1967): Суспіль. науки: Бібліогр. покажч. – К., 1969. – У співавт.; Видання Академії наук УРСР (1919–1967): Фіз.-техн. та мат. науки: Бібліогр. покажч. – К., 1970. – У співавт.; Видання Академії наук УРСР (1919–1967): Науки про Землю і Космос. Хім.-технол. та біол. науки: Бібліогр. покажч. – К., 1971. – У співавт.; Література до 1500-річчя Києва: Анот. реком. список // Рад. шк. – 1980. – № 7. – С. 51–53, 69, 80. – У співавт.; Філологічні науки на Україні: Покажч. л-ри за ... р. – К., 1980–1989. – 10 вип. – У співавт.; Євген Прохорович Кирилюк: Біобібліогр. покажч. – К., 1983. – У співавт.; Слов'янська філологія на Україні. – К., 1983. – Ч. 1: Мовознавство. Фольклористика; Ч. 2: Літературознавство. – У співавт.

О.М. Устіннікова

79. ГУРЕВИЧ Розалія Борисівна [12(25).02.1905, м. Слов'янськ, нині Донец. обл. – 09.03.1971, м. Харків] – укр. бібліограф, бібліотекознавець. Закінчила ХІНО (1925). Проводила значну бібліогр. роботу з питань дитячої л-ри.

Бібліографувала переклади творів Шевченка рос. письменниками XIX ст. Складена нею під час укладання покажч. картотека (близько 7 тис. карток) зберігається в ХДНБ ім. В.Г. Короленка.

Тв.: *Питання дитячої книжки та дитячого читання: Бібліогр. покажч. кн. і журн. та газет. ст. на 1934 р. – Х., 1935; "Русские писатели XIX века о Т.Г. Шевченко". – Х., 1941; На допомогу у вивченні курсу бібліотекознавства: Орг. бібл. справи СРСР. – Х., 1961; На допомогу у вивченні курсу бібліотекознавства: (Метод. вказівки для студ.-заочників). – Х., 1965;*

В. Бородин

80. ГУТНИК Людмила Миколаївна [н. 21.08.1973, с. Бобрик Бровар. р-ну Київ. обл.] – укр. бібліограф, мистецтвознавець. Закінчила КДІК за фахом бібліотекознавець-бібліограф (1996). Працює у секторі естампів та репродукцій (нині від. образотв. мистецтв) НБУВ (з 1990). Здійснює н.-д. і наук.-метод. роботу в галузі бібліотекознавства та бібліографії образотв. мистецтва. Проводить наук. роботу з розкриття та популяризації аркушевих видань. Бере участь у роботі над плановою наук. темою від. “Бібліографія аркушевих образотворчих видань” (“Український плакат 1917–2001 у фондах НБУВ”). Здійснює н.-д. роботу зі створення бібліогр. покажч. “Архітектура України на поштових листівках до 1917 року”. Займається вивченням укр. кіноплаката 1920–1990-х рр. Учасн. міжнар. конф., авт. ряду енциклопед. ст. у вид.: “Видатні діячі минулих століть: Меморіал. альм.”, “Золота книга української еліти”, “Народжені Україною”, “Енциклопедія Сучасної України”, а також публ. у зб. “Наукові праці НБУВ”, журн. “Бібліотечний вісник” та “Дивослово”.

Тв.: *Костянтин Михайлович Єлева – український графік і живописець: (З фонду сектора естампів і репрод. ЦНБ) // Бібл. вісн. – 1994. – № 1. – С. 34; Графіка Георгія Сергєєва з фондів НБУВ: Кат. колекції. – К., 1997. – У співавт.; Образотворчі видання фонду сектора естампів і репродукцій НБУВ // Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 129–133; Фонди сектора естампів і репродукцій НБУВ: Історія створення // Історія наукових бібліотек у контексті історії, культури, освіти в Україні: Матеріали наук.-практ. конф., 14–15 жовт. 1999 р., Київ. – К., 1999. – С. 83 – 86; Різдвяна та новорічна листівки ХХ століття: (З фондів Сектору естампів та репрод. НБУВ) // Бібл. вісн. – 2000. – № 1. – С. 31. – У співавт.; Інформаційний потенціал образотворчих видань // Наук. пр. НБУВ. – К., 2001. – Вип. 6. – С. 105–115; Специфічні особливості бібліотечно-інформаційного обслуговування у відділі образотворчих мистецтв НБУВ // Наук. пр. НБУВ. – К., 2002. – Вип. 9. – С. 237–249. – У співавт.; Науковий каталог українського кіноплакату 1960–1990-х рр.: проблеми створення і використання (на матеріалах колекції НБУВ) // Наук. пр. НБУВ. – К., 2004. – Вип. 13. – С. 265–274; Інформаційний потенціал українського кіноплаката 1960–1970-х рр. (на матеріалах зібрання НБУВ) // Наук. пр. НБУВ. – К., 2005. – Вип. 14. – С. 612–628; Скарбниця знань історії українського кінематографа // Дивослово. – 2005. – № 9. – С. 66–70; Український кіноплакат: Кінознав. аспект дослідж.: (На матеріалах зібр. НБУВ) // Документознавство.*

Бібліотеко-знавство. Інформаційна діяльність: Пробл. науки, освіти, практики: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 16–18 трав. 2006 р., Київ. – К., 2006. – С. 40–41.

О.С. Лук'янчук

80. ГУТЯНСЬКИЙ Степан Корнійович [01.08.1916, с. Губарівка Харк. обл. – 14.06.1979, м. Київ] – укр. історик, дослідник історії культури України, бібліотеко- та бібліографознавець. Канд. іст. наук. (1962), засл. працівник культури УРСР. У 1938–1945 навчався на заоч. від-ні іст. ф-ту Житомир. пед. ін-ту. Після закінчення аспірантури в Ін-ті історії АН УРСР (1955–1958) працював мол. (1958–1964) та старш. наук. співроб. (з 1964) від. історіографії та джерелознавства цього ін-ту; дир. ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ) (1969–1979). Захистив канд. дис. на тему: „Культурне будівництво на Україні в роки громадянської війни, 1919–1920 рр.” Авт. понад 60 наук. пр., присвяч. розвитку укр. культури, пробл. бібліотеко- та бібліографознавства, в тому числі, колектив. пр. „История Центральной научной библиотеки Академии наук Украинской ССР”, „3 історії книги на Україні” (1978, відп. редактор). Нагороджений орденом „Знак Пошани” та багатьма медалями.

Тв.: *Всенародна наукова книгозбірня: ЦНБ АН УРСР – 50 років // Наша культура. – Варшава, 1969. – № 12. – С. 4–5; Пам'яті вченого книгознавця: [Про Ю. Меженка] // Літ. Україна. – К., 1969. – 28 листоп. – У співавт.; Скарбниця людської думки: До 50-річчя ЦНБ АН УРСР // УІЖ. – 1969. – № 9. – С. 125–129. – У співавт.; История Центральной научной библиотеки Академии наук Украинской ССР. – К., 1979. – У співавт.; Інформаційне забезпечення науки в ЦНБ АН УРСР // Вісн. АН УРСР. – 1972. – № 11. – С. 54–61; Состояние текущей и ретроспективной библиографии по естественным наукам в ЦНБ и библиотечной сети Академии наук УССР // Библ.-библиогр. информ. б-к АН СССР и акад. наук. союз. респ. – 1972. – № 3. – С. 53–61; Информационный потенциал науки: ЦНБ АН УССР в 10-й пятилетке // Библиотекарь. – 1977. – № 10. – С. 30–32; Бібліотеки Академії наук УРСР та інформаційне обслуговування наукових досліджень // Вісн. АН УРСР. – 1978. – № 2. – С. 70–77; Из практики библиотечно-информационного обслуживания научных исследований в АН УССР // Информ. работа. – М., 1979. – Вып. 3. – С. 12–19.*

Літ.: *Курносів Ю. Гутянський Степан Корнійович // Вчені Інституту історії України: Біобібліогр. довід. – К., – Вып. 1. – С. 78; Бажан О.Г. Гутянський Степан Корнійович // ЕІУ: В 5 т. – К., 2003. – Т. 2. – С. 261; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 514.*

82. ГУЩИН Володимир Олександрович [14.08.1922, м. Санкт-Петербург, РФ – 09.01.1966] – укр. бібліограф. Після закінчення серед. школи у С.-Петербурзі був призваним до армії (1940). Учасн. ВВв. Навчався на бібліогр. ф-ті ЛБІ ім. Н. Крупської (з 1952), який закінчив з відзнакою (1956). Працював у ЛНБ (нині

ЛННБ) ім. В. Стефаника – спочатку бібліотекарем, потім бібліографом. Закінчив заочно іст. ф-т ЛДУ ім. І.Я. Франка (1963). Складені Г. бібліогр. покажч. про Львівщину за 1956–1958 стали продовженням серії аналогіч. краєзнав. бібліогр. покажч., які ЛНБ ім. В. Стефаника започаткувала в 1953. Г. уклав 10 бібліогр. покажч. з питань техніки та краєзнавства, був одним з перших укр. фахівців, які бібліографували л-ру про освоєння космосу, вироб. об'єднання.

Тв.: Автоматизація технологічних процесів у машинобудуванні: Бібліогр. покажч. л-ри. – Л., 1959. – У співавт.; Модернізація обладнання – важкое средство технического прогресса: Библиогр. указ. – Л., 1960. – У співавт.; Техническая подготовка производства: Библиогр. указ. – Л., 1961. – У співавт.; Соціалістична Львівщина ... рік: Бібліогр. покажч. л-ри за 1956–1958 рр. – Л., 1956–1961; Автоматизація технологічних процесів в машиностроєнні: (Лит. за 1957–1960 гг.): Библиогр. указ. – Л., 1962; Радянська людина в космосі: (Бібліогр. покажч.). – Л., 1961–1966. – Вип. 1–7. – У співавт.; Производственные объединения (фирмы): Орг. производ. об-ний на базе голов. ведущего предприятия: Библиогр. указ. – Л., 1963. – У співавт.; Гуменюк М. Бібліографічна діяльність В.О. Гуцина // Бібліографічна інформація і сучасність: Зб. наук. пр. – К., 1981. – С. 77–82.

Лит.: Бібліографічна діяльність О. Гуцина // Гуменюк М.П. Біля джерел української радянської бібліографії. – К., 1991. – С. 34–40.

83. ДАШКЕВИЧ Ярослав Романович [13.12.1926, м. Львів – 25.02.2010, м. Львів] – укр. історик, сходознавець, бібліограф, археограф. Д-р іст.наук (1994), проф. (1996), чл.-кор. НАН України. З 1998 – президент Іст. т-ва Несторалітописця, д. чл. УВАН, Рос. геогр. т-ва, Укр. іст. т-ва. Народився у родині адвоката, колиш. ген.-хорунжого Армії УНР Р.-М. Дашкевича. Закінчив Академічну гімназію у Львові (1944), навчався на філол. ф-ті Львів. ун-ту (1944–1949) та в Нафтовому ін-ті ім. І. Губкіна у Москві (1949). Водночас працював бібліотекарем та бібліографом у ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаника. У 1949 заарештований органами МГБ, засудж. на 10 років позбавлення волі. Протягом 1949–1956 відбував ув'язнення в пересил. в'язницях у Львові, Харкові, Петропавловську і виправ.-труд. таборах. Після звільнення повернувся до Львова. У 1957–1966 працював бібліографом Ін-ту сусп. наук АН УРСР. У 1963 захистив канд. дис. на тему: „Армянские колонии на Украине в источниках и литературе XV–XIX веков” в Ін-ті історії АН Вірм. РСР. У 1967–1972 – старш. наук. співроб., в.о. зав. від. Музею етнографії та худож. промислів АН УРСР у Львові. У 1966–1967, 1973 – начальник від. допом. іст. дисциплін, 1974–1978 – старш. наук. співроб. ЦДІА УРСР у Львові. Протягом 1990–1991 – керівник Львів. від-ня Археогр. Коміс. АН УРСР, з 1991 – Львів. від-ня Ін-ту укр. археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України, з 1993 – заст. дир. цього ін-ту, провід. наук. співроб. Ін-ту сходознавства ім. А. Кримського НАН України. У 1994 за сукупністю наук. пр. йому присудж. вчений ступінь д-ра іст. наук. З 1990 – керівник Сходознав. коміс. Наук. т-ва ім. Шевченка у Львові, від 1991 – чл. Президії НТШ, Голова іст.-філос. секції НТШ, зав. каф. сходознавства Львів. нац.

ун-ту. Авт. понад 900 наук. пр., у т.ч. студій з укр. історіографії, джерелознавства та спец. іст. дисциплін (архео-, бібліо- та картографії та ін.). Нагороджений орденом князя Ярослава Мудрого (2006), орденом "За заслуги" III ст. (1997), орденом св. Саака і св. Масрола (Вірменія, 1998); Лауреат Міжнар. премії ім. Антоновичів (1995). У 2001 йому присвоєно почес. звання «Заслужений діяч науки і техніки України», вручено державну премію ім. А. Кримського (2006).

Тв.: *Мовні проблеми «Бібліографії української книги 1789 – 1914 рр.» в Галичині та на Закарпатті // На шляху до створення репертуару української книжки: Протокол наради, присвяч. склад. «Бібліографії української книги 1798–1914 рр.», яка відбулася в Б-ці АН УРСР 21–22 груд. 1945 р. – Л., 1991. – С. 19–28; Словник псевдонімів, криптонімів, криптограм: (Спроба системи) // Наук. зб. б-ки АН УРСР. – К., 1946. – Ч. 1. – С. 26–50; Бібліографічний покажчик комуністичної та прогресивної преси Львова (1917–1939). – Л., 1957; Білоруські комуністичні видання у Львові в 1932 // УІЖ. – 1958. – № 6. – С. 110–111; Словник польських скорочень. – К., 1959; Підпільна преса Комуністичної партії Західної України в 1921–1938 роках: Іст.-бібліогр. огляд // З історії західноукраїнських земель. – К., 1960. – Т. 4. – С. 108–120; Polska nielegalna prasa KPZU: (Zarys hist.-bibliogr.) // Z pola walki. – Warszawa, 1960. – № 4. – S. 36–60; Бібліографічна картотека з краєзнавства Львівської області // Наук.-метод. зб. – К., 1961. – № 1. – С. 118–122; Нелегальна комуністична преса Західної України про становище трудящих Львова, 1921–1938 рр.: (Бібліогр. покажч.) // Становище трудящих Львова 1917–1939. – Л., 1961. – С. 413–427; Про необхідність видання бібліографії з історії УРСР // УІЖ. – 1961. – № 1. – С. 158–159. – У співавт.; Армянские колонии на Украине в источниках и литературе XV–XIX веков: Историогр. очерк. – Ереван, 1962; Polska legalna prasa komunistyczna i lewicowa na Ukrainie Zachodniej: (Zarys bibliogr. 1920–1939) // Z pola walki. – Warszawa, 1962. – № 4. – S. 230–240; М.М. Кордуба та його „Бібліографія історії України” // Наук.-інформ. бюл. Архів. упр. УРСР. – 1963. – № 6. – С. 62–72; Дослідження з джерелознавства Східної Європи: (Огляд пр. О. Прицака) // Наук.-інформ. бюл. Архів. упр. УРСР. – 1964. – № 6. – С. 81–83; Нові публікації про окупаційну політику фашистської Німеччини на території СРСР // Наук.-інформ. бюл. Архів. упр. УРСР. – 1964. – № 2. – С. 83–88. – У співавт.; Висвітлення українсько-вірменських зв'язків у літературі 1960–1964 рр. // УІЖ. – 1965. – № 10. – С. 130–137; Про необхідність видання бібліографії з історії УРСР // УІЖ. – 1965. – № 1. – С. 158–159. – У співавт.; Prasa polska na Ukrainie Radzieckiej: Zarys hist.-bibliogr. // Roczn. Historii Czasopiśmiennictwa Pol. – Wrocław; Warszawa; Krakow, 1966. – Т. 5, zeszyt. 2. – S. 84–137; Украинско-армянские связи в XVII веке: Сб. док. – К., 1969; Каталог колекції документів Київської археографічної комісії, 1369–1899. – К., 1971. – У співавт.; Myron Korduba: Bibliography // Korduba M. La litterature historique sovietique-ukrainienne: Compte-rendu, 1917–1931. – München, 1972. – P. XIX–XLVIII. – У співавт.; Армяно-Кыпчацкий язык: Библиогр. лит., 1802–1977 // Roczn. Orienta-listyczny. – Warszawa, 1979. – Т. 40, zeszyt. 2. – S. 79–86; Древняя Русь и Армения в общественно-политических связях XI–XIII вв.: Источники исслед. темы // Древнейшие государства на территории СССР: Материалы и исслед. – М., 1984. – С. 177–195; Юр Меженко // Укр. вісн. –*

К.; Л., 1987. – Вип. 9/10. – С. 118–128; Корпус зображень міст України 16–18 ст. // Українська археографія: Сучасний стан та перспективи розвитку. – К., 1988. – С. 228–230; „Бібліологічні вісті” – ідеї та люди // Євшан-зілля. – Л., 1989. – Ч. 5. – С. 1–3; Закарпаття в українській етнографічній літературі ХІХ ст.: Бібліогр. покажч. – К., 1989; Хто такий Михайло Грушевський? // Україна: Наука і культура: Щорічник. – К., 1989. – Вип. 23. – С. 192–201; Репертуар української книжки 1798–1916 років – коли він буде? // Наука і культура. Україна: Щорічник. – К., 1990. – Вип. 24. – С. 163–173; Репертуар української книжки (1798–1917 рр.) та фонди бібліотеки НТШ // Т. Шевченко і українська національна культура: Матеріали наук. симп. (Львів, 8–9 черв. 1989 р.). – Л., 1990. – С. 137–138; Мовні проблеми Репертуару української книги 1798–1917 рр. // Библиотека – информатизация – наука: (Тез. докл. и сообщ. Респ. науч. конф., 8–10 окт. 1991 г., г. Киев). – К., 1991. – Ч. 2. – С. 37–39; Пам’яті Юрія Меженка // Сучасність. – 1992. – № 10. – С. 116–123; Навколо „Репертуару української книги 1798–1916” // Репертуар української книги, 1798–1916: Матеріали до бібліогр. – Л., 1995. – Т. 1: 1798–1870. – С. III – XVIII; Бібліографічна Бопланіана // Боплан і Україна: Зб. наук. пр. – Л., 1998. – С. 294–318; Володимир Гнатюк: Док. і матеріали (1871–1989). – Л., 1998. – У співавт.; Українські збірки в Нью-Йорку // Матеріали засідань Історичної та Археографічної комісії НТШ в Україні. – Л., 1999. – Вип. 2: (1995–1997). – С. 178–181; Українські збірки в Нью-Йорку // Київ. старовина. – 2001. – № 2. – С. 134–136; „Репертуар української книги 1798–1916” продовжується // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. пр. – Л., 2000. – Вип. 7/8. – С. 486–495; Мирон Кордуба та його „Бібліографія історії України” // Укр. археогр. щоріч. – К., 2001. – Вип. 5/6. – С. 16–24; Історія журналістики та завдання просопографії // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. сьомої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 17–18 трав. 2002 р. – Л., 2002. – С. 24–30; Львівська академічна археографія // Укр. археогр. щоріч. – К.; Нью-Йорк, 2002. – Вип. 7, т. 10. – С. 55–67. – [С. 62 – Згадка про проект «Репертуар української книги 1798–1916: Матеріали до бібліогр.»]; Матеріали І.О. Левицького як джерело для біографічного словника // Іван Омелянович Левицький: Зб. наук. пр. – Л., 2002. – С. 36–56; Україна на сторінках карт: кінець ХVІ – перша половина ХVІІ ст. – К., 2004. – У співавт.; Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури. – Л., 2006. – У співавт.; Сарацени – таємничий нарлд середньовічної України (джерела та їхня інтерпретація) // Укр. археогр. щоріч. – К., 2009. – Вип. 13/14. – С. 7–37.

Літ.: *Daškevič' Yaroslav Romanovič' // Naukakan sovetakan hanragitaran. – Erevan, 1977. – Nat. 3. – P. 283; Дашкевич Ярослав // Біографічний словник Прикарпаття / Зібрав і опрац. В. Полек. – Івано-Франківськ, 1993. – С. 134; Ярослав Романович Дашкевич: Біобібліогр. довід. – К., 1993; Богачевська-Хом'як М. Наука – невід'ємна частина його життя // Україна. Наука і культура. – К., 1996. – Вип. 29. – С. 47–51; Людина з історії: 13 грудня Я. Дашкевичу виповнюється 70 років // За вільну Україну. – 1996. – 12 груд. (Чис. 145); *Marra mundi*: Зб. наук. пр. на пошану Я. Дашкевича з нагоди його 70-річчя. – Л.; К.; Нью-Йорк, 1996. – Зі змісту: Бібліографія праць Ярослава Дашкевича (1992–1996). – С. 7–32; Шишка О. Криптонім – знавець вірменських справ”: [До 70-річчя від дня*

народж. Я. Дашкевича] // Галицька брама. – 1996. – Листоп. (№ 21/22). – С. 19; Письменний П. Лідер сучасних „лицарів абсурду”: [До 70-річчя від дня народж. Я. Дашкевича] // Нац. трибуна. – Нью-Йорк, 1997. – 4 трав. (Чис. 18). – С. 5; Те ж саме // Шлях перемоги. – К.; Мюнхен; Нью-Йорк, 1997. – 3 квіт. (Чис. 14); Дашкевич Ярослав Романович // Хто є хто в українських суспільних науках: [Довідник]. – К., 1998. – С. 104–105; Квіт С. Оксфордський стандарт // Шлях перемоги. – К.; Мюнхен; Нью-Йорк, 1998. – 26 серп. (Чис. 34); Дашкевич Ярослав // Новини з Академії [УВАН у США]. – Нью-Йорк, 1999. – Чис. 23. – С. 8; Дашкевич Ярослав Романович // УСЕ. – К., 1999. – С. 401; Дашкевич Ярослав Романович // Хто є хто в Україні: [Біогр. довід.]. – К., 2000. – С. 125; Капраль М. Дашкевич Ярослав Романович // Історичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (1940–2000): Ювіл. кн. до 60-річчя іст. ф-ту. – Л., 2000. – С. 98–99; Дашкевич Ярослав Романович // Хто є хто в Україні: [Біогр. довід.]. – [2-ге вид.]. – К., 2001. – С. 117; Дашкевич Ярослав Романович: [Біогр. довідка та перелік основ. пр.] // Інститут українознавства імені Івана Крип'якевича Національної академії наук України: Наук. діяльн., структура, працівники / Відп. ред. Я. Ісаєвич. – Л., 2001. – С. 191–192; До ювілею Ярослава Дашкевича // Вісн. НТШ. – Л., 2001. – Чис. 26. – С. 36–37; Лось Й. Осягаючи принципи буття...: Я. Дашкевичу – 75 // Національні інтереси: Зб. наук. пр. – Л., 2001. – Чис. 4/5: На пошану проф. Я. Дашкевича до 75-річчя від дня народження. – С. 9–11; Лось Й. Осягаючи суть національної історії: Я. Дашкевичу – 75 // За вільну Україну. – 2001. – 12 груд.; Ярославу Дашкевичу – 75 років // Розбудова держави. – 2001. – № 7/12. – С. 10; Ясь О.В. Бібліографія дальших праць, рецензій, виступів Я.Р. Дашкевича, присвячених стосункам Вірменії та України // Дашкевич Я.Р. Вірменія та Україна. – Л.; Нью-Йорк, 2001; Сварник Г. Дашкевич Ярослав Романович // Українські архівісти: Біобібліогр. довід. – К., 2002. – Вип. 2: 1940–1960-ті рр. – С. 70–72; Скворцов О.Г. Дашкевич Ярослав Романович // Українське козацтво: Мала енцикл. – К.; Запоріжжя, 2002. – С. 125; Дашкевич Ярослав Романович // УСЕ. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К., 2003. – С. 357; Таран Л. Ярослав Дашкевич – аристократ духу // Вечір. Київ. – 2003. – 18 черв. – С. 8; Ясь О. Дашкевич Ярослав Романович // Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід. – К.; Л., 2003. – Вип. 2, ч. 1. – С. 92–94; Ясь О. Дашкевич Ярослав Романович // Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід. – К., 2004. – Вип. 2, ч. 2. – С. 134–138; Ясь О.В. Дашкевич Ярослав Романович // ЕІУ: В 5 т. – К., 2004. – Т. 2: Г–Д. – С. 296; Вакарчук І. Зразок ученого і громадянина // Укр. газ. плюс. – 2006. – 14–20 груд. – С. 2; „Вітаємо! Українське лікарське товариство у Львові...” // Нар. здоров'я. – 2006. – Груд. – С. 8; Гвоздевич С. Ярослав Дашкевич: „Працюю для України” // Нація і держава. – К., 2006. – 19 груд. – С. 1,4; Історик совісті: Ярослав Дашкевич // Аргумент влада. – 2006. – 10–16 берез.: Топ 100: Найвпливовіші особистості Львова. – С. 59; Історична топографія і соціотопографія України: Зб. наук. пр.: Присвячується 80-річчю від дня народж. Ярослава Романовича Дашкевича. – Л., 2006; Калинець І. Ярославу Дашкевичу на многая літа // Mikroskop rapa Jurka. – 2006. – 15–21 груд. – С. 6; Пищула Г. Честь української нації // Ауди-торія. – 2006–2007. – 28 груд. – 10 січ. – С. 7; Професорові Ярославові Дашкевичу – 80! // Нація і держава.

– 2006. – 12 груд.– С. 2; Скворцов О.Г. Дашкевич Ярослав Романович // Українське козацтво: Мала енцикл. – 2-ге вид., доповн. і переробл. – К.; Запоріжжя, 2006. – С. 150–151; Шевців А. Інтелігент versus влада // Львів. газ. – 2006. – 14 груд. – С. 4; Ювілей видатного історика // Шлях перемоги. – К.; Лондон; Мюнхен; Нью-Йорк; Торонто, 2006. – 20 груд. – С. 6; Ярослав Дашкевич // Вісн. НТШ. – Л., 2006. – Осінь-зима (чис. 36). – С. 47–48; Ярослав Дашкевич: Біобібліогр. покажч. / Уклад. М. Кривенко. – Л., 2006; Ярослава Дашкевича нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого // За вільну Україну плюс. – 2006. – 14 груд. – С. 3; Ярославу Дашкевичу – 80! // Державність. – Л., 2006. – № 3/4. – С. 3; Те ж саме // Регіональне і місцеве самоврядування в нових умовах: партійна публічна адміністрація і безпосередня демократія: Матеріали III укр.-пол. наук.-практ. конф., Львів, 2–4 берез. 2006 р. – Л., 2006. – С. 4 обкл.; Дашкевича М.П. Бібліотека // Лисенко І. Словник українських приватних бібліотек. – К., 2009. – С. 56; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 514; Листування Юрія Меженка з Ярославом Дашкевичем (1945–1969) / Упоряд.: Р. Дзюбан, Г. Сварник. – Л., 2009; Олена Степанів – Роман Дашкевич. Спогади і нариси / Упоряд.: Г. Сварник, А. Фелонюк. – Л., 2009; Сварник Г. Між Києвом і Львовом: Листування Юрія Меженка з Ярославом Дашкевичем (1945–1969) // Укр. археогр. щоріч. – К., 2009. – Вип. 13/14. – С. 191–219.

84. ДЕЙ Олексій Іванович [30.03.1921, с. Синявка Чернігів. обл. – 06.08.1986, м. Київ] – укр. літературознавець, фольклорист, книгознавець, бібліограф, д-р філол. наук (1960), проф. (1965). Учасник ВВв. У 1942 закінчив Об'єднаний Укр. ун-т у Кзил-Орді (Каз. РСР). Протягом 1962–1986 працював зав. від. фольклористики ІМФЕ АН УРСР. Авт. пр. з фольклористики, літературознавства, журналістики. У доробку Д. – дослідження про фольклорист. діяльн. М. Рильського, М. Павлика, В. Гнатюка, Лесі Українки. А. Кримського та ін., про зв'язок з фольклором творчості Марка Вовчка, І. Франка, І. Нечуя-Левицького, П. Грабовського, М. Рильського та ін. Особливу увагу приділяв життю й діяльн. І. Франка. За франкознав. дослідж. удостоєний премії ім. І.Я. Франка АН УРСР (1983). Працював над створенням бібліогр. джерел для потреб літературознав. науки, бібліографував творчість І. Франка, зокрема його пр. з фольклору, рукопис. спадщину. Д. – авт. критич.-бібліогр. оглядів франкіани, анот. переліку дис., присвяч. І. Франкові (у співавт. з О. Морозом). Протягом 12 років (з 1947) створював картотеку псевдонімів та криптонімів діячів укр. культури й осіб, які певною мірою були пов'язані з нею. На основі картотеки був підготовлений „Словник українських псевдонімів та криптонімів (XVI–XX ст.)” (1969). Д. розробив наук. концепцію видання багатотом. сер. «Українська народна творчість», підготував зб. фольклор. записів З. Доленги-Ходаковського (1974), О. та Ф. Бодяньських (1978), Марка Вовчка та О. Марковича (1983); редагував і рецензував бібліогр. покажчики.

Тв.: До питання про вивчення спадщини Івана Франка // Іван Франко: Ст. і матеріали. – Х., 1952. – Зб. 3. – С. 185–208. – У співавт.; Бібліографія праць

Франка з фольклору // Дей О.І. Іван Франко – дослідник народно-поетичної творчості. – К., 1953. – С. 78–91; Іван Франко в бібліографії // Іван Якович Франко: Кат. творів письм. та л-ри про нього. – Л., 1956. – С. 5–8; До питання про вивчення спадщини Івана Франка: [Критич.-бібліогр. огляд основ. л-ри та дис. про життя і діяльн. І. Франка] // Слово про великого Каменяря: Зб. ст. до 100-річчя з дня народж. Івана Франка. – К., 1956. – Т. 2. – С. 550–595. – У співавт.; Нові дисертації по франкознавству (1952–1955) // Іван Франко: Ст. і матеріали. – Л., 1956. – Зб. 5. – С. 387–406. – У співавт.; Українська революційно-демократична журналістика. – К., 1959; Книга і друкарство на Україні. – К., 1965. – У співавт.; Автографи Івана Франка у львівських архівах та бібліотеках: Показчик // Арх. України. – 1966. – № 3. – С. 84–90. – У співавт.; Народні пісні Буковини в записах Ю. Федьковича. – К., 1968. – У співавт.; Словник українських псевдонімів та криптонімів (XVI–XX ст.). – К., 1969; Сторінки з історії української фольклористики. – К., 1975; Фольклористично-збирацька діяльність Осипа та Федора Бодяньського // Народна творчість і етнографія. – 1977. – № 2. – С. 33–44; Поетика української народної пісні. – К., 1978; І. Франко. Життя і діяльність. – К., 1981; Історія української дожовтневої журналістики. – Л., 1983. – У співавт.

Літ.: Олексій Іванович Дей: Бібліогр. показч. пр. (1947–1988) / Упоряд. М.К. Дмитренко. – К., 1990; Березовський І.П. Дей Олексій Іванович // УЛЕ. – К., 1990. – Т. 2. – С. 25; Дей Олексій Іванович // Мистецтво України: Біогр. довід. – К., 1997. – С. 196; Скрипник П.І. Дей Олексій Іванович // ЕІУ: В 5 т. – К., 2004. – Т. 2: Г–Д. – С. 308; Дей Олександр Іванович // Бібліотеки Киян: Словник власників / Авт.-упоряд. А. Кончаковський. – К., 2005. – С. 39; Дей Олександр Іванович // Пащук І. Літературно-краєзнавча енциклопедія Рівненщини. – Рівне, 2005. – С. 53; Качкан В. Дей Олексій Іванович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2005. – Вып. 12. – С. 137–138; Дея О.І. Бібліотека // Лисенко І. Словник українських приватних бібліотек. – К., 2009. – С. 57.

85. ДЕМИДА (Кобиляцька) Євгенія Федорівна [н. 01.01.1963, с. Нікольське Астрахан. обл., РФ] – укр. бібліограф. Закінчила КДІК (1985). Працювала бібліографом, старш. бібліографом, зав. сектору, голов. бібліографом, зав. від. інформ.-бібліогр. обслуговування ДБ України для юнацтва ім. В. Василевської (1985 – 2000). Нині працює в ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського – провід. бібліографом (з 2003), мол. наук. співроб. (2004), наук. співроб. (з 2005). Напрями роботи – створення наук.-інформ. бази бібліогр. даних (сист. картотеки ст. з період. вид. України та країн СНД), інформ.-бібліогр. забезпечення (у системі ВРІ) наук. дослідж. працівників АПН України.

Тв.: Новая литература в помощь пропагандистам и слушателям системы комсомольской политической учебы и экономического образования. – К., 1986. – Вып. 19 (спец. вып.): Шаги перестройки; Новая литература в помощь пропагандистам и слушателям системы комсомольской политучебы и экономического образования работающей молодежи: Текущий библиогр. указ. –

К., 1986–1987. – Вып. 17, 23; Молодежь и идеологическая борьба: Информ. библиогр. пособие. – К., 1988; Воспитателю, педагогу, наставнику: Текущее информ. библиогр. пособие. – К., 1987–1988. – Вып. 1, 4; Пятилетке ускорения – энергию и творчество молодых: Сер. информ. списков лит. – К., 1987–1988. – Вып. 2, 17. – У співавт.; Дискуссионные политклубы: Опыт, пробл.: Спецвып. текущего информ. библиогр. пособия «Молодежь и идеологическая борьба». – К., 1988. – У співавт.; Молодь і науково-технічний прогрес: Поточ. інформ. бібліогр. посіб. – К., 1988. – Вып. 1–4; Новая литература в помощь пропагандистам и слушателям системы комсомольской политической учебы и экономического образования. – К., 1988. – Вып. 29; Організація правовиховної і профілактичної роботи серед молоді і неповнолітніх: Поточ. інформ. бібліогр. посіб. – К., 1988–1989. – Вып. 1–3; Удосконалювання підготовки і підвищення кваліфікації кадрів для ідейно-виховної роботи з молоддю – на рівень вимог перебудови: Поточ. інформ. бібліогр. посіб. – К., 1988–1989. – Вып. 2–3; Бібліотечно-бібліографічне обслуговування: Методика, досвід, пробл.: (На допомогу працівникам б-к для юнацтва): Поточ. бібліогр. список. – К., 1989. – Вып. 1–2; Екологічні проблеми і молодь: Поточ. бібліогр. список. – К., 1989. – Вып. 1–4; Ідеологічна боротьба і молодь: руйнування стереотипів: Поточ. бібліогр. список. Вып. 1. – К., 1989; Дискусійні політклуби в політичному інформуванні, освіті і розвитку молоді: Поточ. бібліогр. покажч. – К., 1989–1990. – Вып. 1–3; Перебудова вищої та середньої спеціальної освіти в країні: Поточ. інформ. бібліогр. посіб. – К., 1988–1990. – Вып. 1–4; Молодь в процесі революційного оновлення радянського суспільства: Бібліогр. покажч. – К., 1990. – Вып. 3; «Хто ми? Чий сини?»: Поточ. бібліогр. посіб. – К., 1993. – Вып. 5–6. – У співавт.; Молодіжний рух в Україні: Темат.-фактогр. бібліогр. покажч. – К., 1993–1995. – Вып. 1–4; Ціннісні орієнтації молоді: Бібліогр. покажч.-дайджест. – К., 1996; Нові форми інформаційної та соціальної роботи з молоддю в Державній бібліотеці України для юнацтва // Бібл. планета. – 2001. – № 2. – С. 15–16. – У співавт.

86. ДЕМЧУК (Кучер) Павліна Іванівна [н. 1949, с. Жалобне Житомир. обл.] – укр бібліограф. Закінчила бібл. ф-т КДІК (1973). З того часу працює в Рівнен. ОУНБ, зав. сектору краєзнав. л-ри (1983–1993), зав. від. довідк.-бібліогр. та інформ. роботи (з 1993). Працювала над формуванням фонду краєзнав. док., створенням довідк. апарату, готувала бібліогр. посібники. Започаткувала підготовку щоквартал. поточ. бібліогр. покажч. "Новини краєзнавчої літератури" та щорічника "Література до знаменних і пам'ятних дат Рівненщини". Приділяє увагу створенню автоматиз. бази даних на основі електрон. картотеки статей. Проводить організац. та метод. роботу щодо забезпечення розвитку довідк.-бібліогр. діяльн. в області, була організатором обл. школи бібліографів на базі Остроз. ЦРБ. Д. бере участь у підготовці бібл. фахівців, проводить семінар. та практ. заняття, рецензує наук. роботи студентів РДГУ. Систематично виступає в ЗМІ з метою популяризації інформ. ресурсів Рівнен. ОУНБ. Бере актив. участь у роботі регіон. від-ня УБА.

Тв.: Література до знаменних і пам'ятних дат Рівненщини: Реком. покажч. л-ри. – Рівне, 1974. – Щорічно. – У співавт.; Пам'ятники історії та культури Ровенської області: Науч.-вспом. бібліогр. указ. – Рівно, 1987. – У співавт.; Для тебе, краєзнавець: [Про від. краєзнав. л-ри та бібліогр. Рівнен. ОУНБ] // Червон. прапор. – 1998. – 30 серп.; Ровенщина в братній сім'ї народів СРСР: Реком. бібліогр. покажч. – Рівно, 1989; Нагороджені за працю: Реком. бібліогр. покажч. – Рівно, 1990; Пам'ятники історії та культури Ровенської області: Бібліогр. список л-ри. – Рівно, 1990; Довідковий краєзнавчий апарат масової бібліотеки: сучасне бачення // Пріоритетні напрямки розвитку бібліотечної справи в Україні: Міжрегіон. наук.-практ. конф. (24–25 берез. 1993 р.): Тези доп. та повідомл. – Рівне, 1993. – С. 57–59; Реформування освіти: за сторінками періодики // Сім днів. – 1996. – 20 квіт. – С. 9; Бібліографічна діяльність обласної книгозбірні як центру "регіональної пам'яті" // Головна книгозбірня області: Історія і розв.: Зб. ст. – Рівне, 1997. – С.14–18; Ринкова економіка: теорія і практика: Анот. бібліогр. покажч. – Рівне, 1998; Одвічні джерела: Острогу – 900: Бібліогр. покажч. – Рівне, 2000. – У співавт.; Бібліотека і правова освіта населення // Вільне слово. – 2001. – 11 лип. – С. 3; Інформаційні послуги бібліотеки // Вільне слово. – 2002. – 27 верес. – С. 4; Інтернет в бібліотеці // Вісті Рівненщини. – 2002. – 17 квіт. – С. 2; Формування бібліографічних ресурсів бібліотеки // Регіональна бібліотека в сучасному соціально-культурному контексті: Зб. ст. і тез доп. наук.-практ. конф. – Рівне, 2002. – С. 64–69; Підсумки роботи по реалізації проекту «Створення регіонального інформаційного порталу і інформаційного центру» за період з квітня 2003 по серпень 2004 рр. // Бібліотеки Рівненщини: інновації, досвід роботи: Зб. ст. – Рівне, 2004. – С. 62–65. – У співавт.; Улас Самчук: „Волинь” – моє вірую й ісповідаю”: Біобібліогр. покажч. – Рівне, 2005; Пам'ять століть: Магдебурзькому праву Дубна 500 років: Наук.-допом. покажч. – Рівно, 2008. – У співавт.

Лім.: Демчук (Кучер) Павліна Іванівна // Бібліографи Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки: Біобібліогр. покажч. – Рівне, 2000. – С. 11–16; Корнійчук Н. У п'яти номінаціях відзначено найкращих бібліотекарів провідної книгозбірні Рівненщини [Про найкращих бібл. працівників, зокрема П. Демчук, номінація «Наукова діяльність»] // Нова Волинь. – 2000. – 28 верес. – С. 3; Костильова Л. У царині бібліографічної інформації [Про П.І. Демчук] // Народна творчість. – 2000. – Жовт.-груд. (№16). – С. 8.

87. ДЕНИСКО Людмила Михайлівна [н. 02.12.1946, м. Батумі, Грузія] – укр. бібліограф, бібліотекар, книгознавець, канд. іст. наук. Закінчила бібл. ф-т ХДІК за фахом бібліотекар-бібліограф (1967). Трудову діяльн. розпочала 1967 з посади бібліотекаря в Казахстані. Працювала на різних посадах у НБУВ (з 1980) – старш. бібліотекаря, старш. редактора, зав. філ., голов. бібліотекаря, старш. наук. співроб. від. стародруків та рідкіс. видань (з 1998). Захистила канд. дис. на тему: „Бібліотека Київської духовної академії та її бібліотекарі (1819–1919)” (1997). У 2007 Д. присвоєно вчене звання старш. наук. співроб. Має близько 40 публ. з питань бібліотеко-, бібліографо- та книгознавства. Підготувала до друку наук.

каталог «Автографи на книгах із колекції рідкісних видань Національної бібліотеки ім. В. Вернадського» (2007). Один із уклад. електрон. каталогу колекції рідкіс. видань XIX–XX ст. НБУВ.

Тв.: Костянтин Думитрашко – бібліотекар Київської духовної академії // Бібл. вісн. – 1994. – № 4. – С. 22–26; Бібліотекар Київської духовної академії Амбросій Семенович Криловський // Тези доп. Міжнар. наук. конф. «Образ епохи: Культурне середовище Києва кінця XIX – початку XX ст.». – К., 1995. – С. 204–206; Видавнича діяльність Київської Духовної Академії // Доп. і повідом. Міжнар. наук. конф. «Книга в соціокультурному просторі: (Досвід книговид. XIX–XX ст. і сучасні проблеми». – Л., 1995. – С. 108–110; Києво-Могилянська Академія у документах і рідкісних виданнях XVIII – першої чверті XX ст.: Матеріали до бібліогр. показч. – К., 1995. – Вип. 1; Бібліотека Київської духовної академії та її бібліотерарі (1819–1919): автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.08. – К., 1997; Духовні журнали в Україні XIX – початку XX століття як відбиття розвитку та поширення православ'я // Бібл. вісн. – 1998. – № 4. – С. 51–53; Довідково-бібліографічний апарат книжкового фонду рідкісних видань // Наук. пр. НБУВ. – К., 2000. – Вип. 5. – С. 199–203; Криловський як член Комітету по опису Українських стародруків XVI–XVIII ст. при Археографічній комісії ВУАН // Наук. пр. НБУВ. – К., 2000. – Вип. 4. – С. 150–155; Олексій Захарович Попільницький (1853–1929) // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 3. – С. 26–29; Релігійні православні періодичні видання XIX – початку XX ст. у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: Каталог. – К., 2001; Автографи видатних діячів України та Росії як бібліо-течно-інформаційний ресурс при забезпеченні потреб читачів // Наук. пр. НБУВ.– К., 2002. – Вип. 9. – С. 282–288; Бібліотека О.З. Попільницького: досвід роботи з опису приватного книжкового зібрання // Колекції пам'яток писемності та друку у бібліотечних фондах України: проблеми формування, зберігання, розкриття: Матеріали наук.-практ. конф. – Х., 2003. – С.70–80; Екслібриси Василя Івановича Клочкова // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 2. – С. 29–30; Іоанн Михайлович Скворцов (листопад 1795 – 5 серпня 1863) // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 2. – С. 29–30; Матеріали до історії бібліотеки і особистого архіву Олексія Захаровича Попільницького // Рукоп. та кн. спадщина України.– К, 2003. – Вип. 8. – С. 201–207; Амбросій Семенович Криловський (1853–1930) // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 1. – С. 48–52; Бібліотека Олексія Попільницького: сторінки біографії, наукової діяльності, історії надходження до ВБУ // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 12. – С. 38–42; До історії бібліотеки і архіву Олексія Попільницького: оригінал малюнку першої могили Тараса Шевченка на Смоленському кладовищі в Петербурзі // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 4. – С. 37–39; Поезія в архіві та книжковому зібранні Олексія Попільницького // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 2. – С. 43–47; Автограф драматурга Вермішева // Вісн. Книжк. палати. – 2006. – № 11. – С. 38–39; Бібліотека Київської духовної академії (1819–1919). – К., 2006. – Бібліогр.: с. 125–203; Автографи на книгах із колекції рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: Каталог. – К., 2007; Бібліотека та архів Олексія Захаровича Попільницького. – К., 2009.

Г.І. Ковальчук

88. ДЕРКАЧ (Яковець) Ніна Микитівна [н. 14.04.1928, м. Прилуки Черніг. обл.] – укр. бібліограф. Після закінчення серед. школи (1947) вступила до КДУ ім. Т. Шевченка на ф-т романо-герман. філології. З 1952 продовжила навчання в аспірантурі, яку закінчила у 1955 без захисту дисертації. З 1961 до 1966 викладала англ. мову в Київ. вищ. артилер.-інж. уч-щі ім. Кірова. З 1967 до 1984 працювала в ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ) на посадах старш. та голов. бібліографа. Коло професійних інтересів – бібліографія філол. наук та біобібліографія.

Тв.: А.Ю. Кримський: *Бібліогр. покажч. (1889–1971)*. – К., 1972. – У співавт.; Євген Степанович Шаблювський: *[Біобібліогр. покажч.]*. – К., 1976. – У співавт.; *Слов'янська філологія на Україні: Бібліогр. покажч. (1968–1976 рр.)*. – К., 1978. – Ч. 1–2. – У співавт.; *Библиографические указатели: Рекомендации по составлению и оформлению*. – К., 1981. – У співавт.; Євген Прохорович Кирилюк: *[Біобібліогр. покажч.]*. – К., 1983. – У співавт.; *Слов'янська філологія на Україні*. – Ч. 1. – К., 1983. – У співавт.; *Філологічні науки на Україні: Покажч. л-ри за ...* – К., 1980–1989. – 10 вип.

О.М. Устіннікова

89. ДЕРЛЕМЕНКО Віталій Володимирович [н. 11.02.1944, м. Санкт-Петербург, РФ] – укр. бібліограф, бібліотекознавець, канд. пед. наук. Чоловік Т.Ф. Дерлеменко. Закінчив пед. ін-т інозем. мов (1970) та КДІК ім. О.Є. Корнійчка (1976). Протягом 1971–1979 працював у ДРБ ім. КПРС у наук.-метод. відділі. З 1979 до 1982 – у М-ві культури УРСР, 1982–1989 – у ДБ України для юнацтва ім. В. Василевської, 1989–1994 – у ЦНСГБ УААН; 1994–2001 – в Ін-ті аграр. економіки УААН. З 2001 – заст. дир. ЦНСГБ УААН з наук.-бібл. роботи. Чл. Всеукр. спілки інформ. фахівців АПК (учен. секретар); чл. Міжнар. асоц. с-г. бібл. спеціалістів. Д. – авт. близько 100 наук. пр., бібліогр. посіб., метод. матеріалів тощо.

Тв.: *Библиографическое информирование ученых и специалистов в библиотеках сельскохозяйственных научно-исследовательских учреждений: Метод. рекомендации*. – К., 1991. – У співавт.; *Библиотечно-библиографические ресурсы Украины по вопросам сельского хозяйства: Отрасл. террит. справ.* – К., 1991. – У співавт.; *Состояние и пути развития справочно-информационной деятельности РНСХБ УААН и библиотек сети // Современные проблемы совершенствования деятельности сельскохозяйственных библиотек в библиотечно-библиографическом обеспечении аграрной науки и производства: Тез. докл. и сообщ. науч.-практ. конф., Киев, 26–28 нояб. 1991 г.* – К., 1991. – С. 47–53; *Статистические и информационные издания по вопросам сельского хозяйства Организации Объединенных Наций и ее специализированных учреждений: (Аннот. библиогр. указ.)*. – К., 1991; *До питання оптимізації інформаційного та довідково-бібліографічного забезпечення науковців та фахівців АПК України в умовах глобальної інформатизації суспільства // Сучасні проблеми бібліотечно-бібліографічної справи на Україні: Тези доп. та інформ.*

матеріали, Київ, 9–11 черв. 1992 р. – К., 1992. – С. 19–26; Оптимизация информационного обеспечения в отраслях АПК // Вісн. с.-г. науки. – 1992. – № 12. – С. 42–45; Проблеми і перспективи розвитку українського села: [Поточ. наук.-допом. бібліогр. покажч.]. – К., 1992. – Вип. 1/2. – У співавт.; Современные библиографические ресурсы зарубежных стран по вопросам сельского хозяйства: Указ. компьютер. библиогр. баз данных... – К., 1992; Формування сучасних інформаційних ресурсів з питань сільського господарства в Україні // Проблеми інформатизації агропромислового виробництва України в умовах ринкових відносин: Матеріали наук.-вироб. конф. (6–7 черв. 1995 р., Київ). – К., 1995. – С. 27–28; До проблеми формування системи галузевих бібліографічних посібників // Інформаційно-бібліографічне забезпечення сільськогосподарської науки і виробництва: Матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 75-річчю ЦНСГБ УААН. – К., 1996. – С. 58–60; Зарубіжні бібліографічні бази даних з питань сільського господарства: періодизація, класифікація та ранжування // Вісн. Книжк. палати. – 1996. – № 5. – С. 24–25; Зарубіжні сільськогосподарські бібліографічні бази даних // Вісн. Книжк. палати. – 1996. – № 6. – С. 24–26; Концептуальна модель використання зарубіжних сільськогосподарських бібліографічних баз даних в Україні // Культура України: історія і сучасність: Матеріали Всеукр. наук.-теорет. конф., 19–20 листоп. 1996. – Х., 1996. – С. 55–56; Модель бібліографічної комп'ютерної бази даних українських вчених в галузі сільського господарства // Актуальні питання впровадження інформаційних технологій у документально-комунікаційній сфері: Прогр. та тези доп. III Міжнар. семінару. – Х., 1996. – С. 59–60; Національні інформаційні ресурси України з питань сільськогосподарського виробництва // Актуальні питання впровадження технологій у документально-комунікативній сфері: Матеріали третього міжнар. семінару (Харків, 11–13 верес. 1996 р.). – Х., 1996. – С. 92–94. – У співавт.; Посібник по науково-консультаційному та інформаційному забезпеченню аграрних перетворень. – К., 1997. – У співавт.; Стан і перспективи інформатизації та системи розповсюдження інформації в агропромисловому комплексі України // Збірка статей аспірантів. – Х., 1997. – С. 78–81; Розповсюдження сільськогосподарської науково-технічної інформації: [Монографія]. – К., 1999; Формування і використання регіональних банків сільськогосподарської науково-технічної і ринкової інформації: (Метод. рек.). – К., 1999. – У співавт.; Діяльність Міжнародного інформаційного центру Сільськогосподарського бюро Британської Співдружності Націй // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 9. – С. 19–20; Інформаційне забезпечення наукових досліджень та розповсюдження сільськогосподарської науково-технічної інформації у бібліотеках Української академії аграрних наук // Вісн. Харк. держ. акад. культури: Зб. наук. пр. – Х., 2001. – Вип. 7. – С. 69–76; Розповсюдження в Україні продуктів Світового сільськогосподарського інформаційного центру (WAICENT) ФАО (ООН) // Вісн. ХДАК. – Х., 2001. – Вип. 6. – С. 209–214; Співробітництво сільськогосподарських бібліотек та регіональних центрів наукового забезпечення АПВ з розповсюдження науково-технічної інформації // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 3. – С. 25–28; Сільськогосподарські інформаційно-бібліотечні ресурси і становлення національної системи

розповсюдження сільськогосподарських науково-технічних знань та інформації в Україні // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 2. – С. 26–30; Розповсюдження бібліографічними джерелами і сільськогосподарською періодикою науково-технічної інформації в Україні (кінець XVIII – перша половина XX ст.) // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. сьомої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 17–18 трав. 2002 р. – Л., 2002. – С. 198–201; Критерії ефективності роботи сільськогосподарських бібліотек: наук.-метод. вид. – К., 2008. – У співавт.; Інформаційно-бібліотечне забезпечення аграрної науки, освіти і практики сільськогосподарськими бібліотеки України // Наук. пр. ДНПБУ ім. В.О. Сухомлинського. – К., 2009. – С. 81–90; Із славним полуднем віку! (До ювілею директора Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України [Про В.А. Вергунова]) // Бібл. планета. – 2010. – № 2. – С. 42. – У співавт.

90. ДЕРЛЕМЕНКО (Дубок) Таміла Федорівна [н. 20.07.1944, смт. Брусилів. р-н Житомир. обл.] – укр. бібліограф. Дружина В.В. Дерлеменка. Закінчила ХДК за фахом бібліотекар-бібліограф (1967). Працювала в ДІБ України (1967–1980), ЦНСГБ УААН: голов. бібліографом довідк.-бібліогр. від. (з 1980), зав. від. н.-д. роботи (1981–1989), зав. від. наук.-бібліогр. роботи (1990), зав. сектору наук. бібліографії та біографістики.

Тв.: *Сельскохозяйственные библиотеки Украинской ССР в региональной системе размещения и использования библиотечных ресурсов в УССР // Рациональное размещение и использование библиотечных ресурсов в УССР: Сб. науч. тр. – К., 1987. – С. 53–59. – У співавт.; Методические рекомендации библиотекам АПК по улучшению состава фонда периодики на иностранных языках и эффективности его использования. – К., 1990. – У співавт.; Библиографические пособия сельскохозяйственных библиотек Украины в системе информационно-библиографического обеспечения ученых и специалистов сельского хозяйства // Современные проблемы совершенствования деятельности сельскохозяйственной библиотеки в библиотечно-библиографическом обеспечении аграрной науки и производства: Тез. докл. и сообщ. науч.-практ. конф., Киев, 25–28 нояб. 1991 г. – К., 1991. – С. 54–59; Библиографическое информирование ученых и специалистов в библиотеках сельскохозяйственных научно-исследовательских учреждений. – К., 1991. – У співавт.; Библиотечно-библиографические ресурсы Украины по вопросам сельского хозяйства: Отрасл. террит. справ. – К., 1991. – У співавт.; Міжвідомча взаємодія бібліотек у справі складання українського бібліографічного репертуару // Сучасні проблеми бібліотечно-бібліографічної справи на Україні: Тези доп. та інформ. матеріали, Київ, 9–11 черв. 1992 р. – К., 1992. – С. 30–35. – У співавт.; Масличные культуры: Науч.-вспом. библиогр. указ. лит. за 1980–1989 гг. – К., 1993. – Ч. 1–2. – У співавт.; Вирощування олійних культур в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. л-ри за 1889–1979 рр. – К., 1995. – У співавт.; До проблеми формування системи галузевих бібліографічних посібників // Інформаційно-бібліографічне забезпечення сільськогосподарської науки і*

виробництва: *Матеріали наук.-практ. конф., Київ, 18–21 листоп. 1996 р.* – К., 1996. – С. 58–60; Коваленко Петро Іванович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–1998 роки.* – К., 1998. – У співавт.; Кулешов Микола Миколайович (1890–1968): *Біобібліогр. покажч.* – К., 1998. – У співавт.; *Бібліографічні покажчики сільськогосподарської літератури, підготовлені бібліотеками науково-дослідних установ УААН та сільськогосподарських вищих учбових закладів Мінагропрому України, 1969–1999: Ретросп. наук.-допом. бібліогр. покажч.* – К., 1999. – У співавт.; Буркат Валерій Петрович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–1998 рр.* – К., 1999. – У співавт.; Кравченко Микола Антонович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. [за 1934–1999 рр.].* – К., 1999. – У співавт.; Лісовий Михайло Павлович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1959–1999 рр.* – К., 1999. – У співавт.; Мартиненко Іван Іванович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1954–1993 рр.* – К., 1999. – У співавт.; *Наукові праці Іванівської дослідно-селекційної станції. 1901–1997 рр.: Наук.-допом. бібліогр. покажч.* – К., 1999. – У співавт.; *Організаційно-методичні питання створення біобібліографічної серії "Академіки Української академії аграрних наук" // Інформаційні ресурси та їх використання в агропромисловому виробництві: Зб. наук. пр.* – К., 1999. – С. 220–221; Пересипкін Володимир Федорович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1938–1998 рр.* – К., 1999. – У співавт.; Ситник Віктор Петрович: *До 60-річчя від дня народж.: [Біобібліогр. покажч.].* – К., 1999. – У співавт.; *Сільськогосподарські книги: Поточ. бібліогр. покажч.* – К., 1999. – У співавт.; Василенко Петро Мефодійович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1933–1999 рр.* – К., 2000. – У співавт.; Зубець Михайло Васильович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–1999 рр.* – К., 2000. – У співавт.; Созінов Олексій Олексійович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1954–2000 рр.* – К., 2000. – У співавт.; Юрчишин Володимир Васильович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1956–2000 рр.* – К., 2000. – У співавт.; *Бібліографія праць О.А. Янати та література про життя і діяльність як наукова база досліджень з історії аграрної науки України та аграрної біографістики // Бюл. ЦНСГБ УААН.* – К., 2001. – Вип. 2. – С. 63–66; *Бюлетень Центральної наукової сільськогосподарської бібліотеки УААН. Вип. 2.* – К., 2001. – У співавт.; *Проблеми створення українського бібліографічного репертуару сільськогосподарської книги як складової частини національної бібліографії // Аграрні реформи в Україні: Теорія, історія, політика, інформація: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 19–20 квіт. 2001 р.* – Х., 2001. – С. 227–230; Сайко Віктор Федорович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1965–2000 рр.* – К., 2001. – У співавт.; Барабаш Орест Юліанович: *Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2002 рр.* – К., 2002. – У співавт.; Котко Іван Костянтинович: *До 80-річчя від дня народж.: Біобібліогр. покажч. наук. пр.* – К., 2002. – У співавт.; *Національна аграрна біографістика: стан та проблеми подальшого розвитку // Наукові сільськогосподарські бібліотеки у XXI столітті: Тези доп. наук.-практ. конф. (Київ, 26–27 берез. 2002 р.).* – К., 2002. – С. 31–33; Професор Федорова Наталія Андріївна: *Біобібліогр. покажч. пр. за 1949–2000 рр.* – К., 2002. – У співавт.; *Створення української аграрної біографістики як складової частини аграрної історії та національної сільськогосподарської бібліографії // Наук. пр. НБУВ.* – К., 2002. – Вип. 8. – С. 160–162; Трегобчук Валентин Михайлович:

Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2002 рр. – К., 2002. – У співавт.; Бабич Анатолій Олександрович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1963–2003 рр. – К., 2003. – У співавт.; Професор Новиков Микола Миколайович: Біобібліогр. покажч. – К., 2003. – У співавт.; Професор Фомичев Анатолій Михайлович: Біобібліогр. покажч. – К., 2003. – У співавт.; Професор Яната Олександр Алоїзович (1888–1938). – К., 2003. – У співавт.; Остапко Федір Іванович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1952–2003 рр. – К., 2004; Професор Глазко Валерій Іванович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1975–2004 роки. – К., 2004. – У співавт.; Тараріко Олександр Григорович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1964–2005 роки. – К., 2005. – У співавт.; Кучко Анатолій Андрійович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1976–1999 роки. – К., 2006; Рибалко Валентин Павлович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1960–2006 рр. – К., 2006; Циков Валентин Сергійович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2005 роки. – К., 2006; Академік Задонцев Антон Іванович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1931–1974 роки: До 100-річчя від дня народж. – К., 2008. – У співавт.; Мусієнко Микола Миколайович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1969 – 2008 роки. – К., 2008. – У співавт.; Зубець Михайло Васильович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1966–2008 роки. – К., 2008. – У співавт.; Грабовець Анатолій Іванович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1968–2009 роки. – К., 2009. – У співавт.; Снітинський Володимир Васильович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1975–2008 роки. – К., 2009. – У співавт.; Із славним полуднем віку! (До ювілею директора Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України [Про В.А. Вергунова]) // Бібл. планета. – 2010. – № 2. – С. 42. – У співавт.; Черновол Михайло Іванович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1974–2010 роки. – Кіровоград, 2010. – У співавт.; Сігарьова Діна Дмитрівна: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1967–2009 рр. – К., 2010. – У співавт.; Созінов Олексій Олексійович: Біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1954–2009 рр. – 2-ге вид., доп. – К., 2010. – У співавт.

Лім.: Вергунов В. Таміла Дерлеменко: Про зав. сектору наук. бібліогр. та біографістики центру аграр. історії ДНСГБ УААН // Бібл. планета. – 2004. – № 3. – С. 39–40; Тамілі Федорівні Дерлеменко – 60 // Бібл. вісн. – 2004. – № 4. – С. 48.

91. ДЕХТЯРЬОВА Наталія Анатоліївна [н. 29.04.1933, м. Мінськ, Білорусь] – укр. бібліограф. Закінчила Київ. пед. ін-т ім. Горького (1954) за фахом викл. рос. мови і л-ри, логіки та психології. Трудову діяльн. розпочала 1954 на посаді зав. б-ки і викл. рос. мови в Київ. топогр. технікумі. З 1961 до 1980 працювала зав. від. НТБ НДІБВ Держбуду УРСР, надавала читачам консультації та бібліогр. довід. З 1980 – в б-ці Ін-ту історії АН УРСР на посаді зам. зав. б-ки. Основ. напрями роботи – укладання голов. довід. картотеки журн. і газет. ст., підготов. та видання бібліогр. покажчиків. З 1991 почала працювати в ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ) бібліографом, з 1993 – голов. бібліографом. Займалася укладанням бібліогр. покажч. сер. "Етноси України". З 1996 – старш. бібліограф, з 1998 – старш. наук. співроб. Книжк. палати України. Підготувала наук.-допом. покажч. із сер.

"Етноси України", уклала наук.-допом. покажч. "Історія міста Києва з найдавніших часів до 2000 року (у вид. з XVII ст. до 2000 р.)" в електрон. варіанті. Інші сфери діяльності: журналістика, пед. та лекц. діяльність. Отримала Подяку від Київ. міс. голови (2003).

Тв.: Список літератури на допомогу слухачам народного університету "Пам'ятники України". – К., 1980. – У співавт.; Наукова бібліографія до 60-річчя утворення СРСР (1922–1982 рр.): Л-ра за 1972–1982 рр. // УІЖ. – 1982. – № 12. – С. 141–144; 1983. – № 1. – С. 153–154; № 2. – С. 150–152. – У співавт.; Наукова бібліографія з історії Києва // УІЖ. – 1982. – № 3. – С. 153–156; № 5. – С. 151–156. – У співавт.; Наукова бібліографія з питань слов'янознавства (1978–1983 рр.) // УІЖ. – 1983. – № 8. – С. 147–151. – У співавт.; До 800-річчя "Слово о полку Ігоревім": Покажч. л-ри за 1970–1985 рр. // УІЖ. – 1985. – № 11. – С. 153–157. – У співавт.; Українська РСР у Великій Вітчизняній війні: Покажч. л-ри за 1975–1984 рр. // УІЖ. – 1985. – № 3. – С. 145–152; № 5. – С. 153–158; № 7. – С. 151–156; № 8. – С. 148–156; № 10. – С. 152–159. – У співавт.; Револуційна перебудова і оновлення суспільства соціалістичного – продовження традицій Великого Жовтня: Бібліогр. покажч. // УІЖ. – 1987. – № 11. – С. 154–158; 1988. – № 1. – С. 148–153; № 2. – С. 155–158. – У співавт.; Соціально-класова структура радянського суспільства: Покажч. л-ри за 1970–1985 рр. // УІЖ. – 1987. – № 1. – С. 145–153. – У співавт.; Перебудова та історична наука: Бібліогр. покажч. // УІЖ. – 1989. – № 6. – С. 142–145; № 7. – С. 152–155. – У співавт.; Прикнижкова бібліографія // Історія запорозьких козаків: У 3 т. – К., 1990–1991. – Т. 1. – С. 252–537; Т. 2. – С. 514–520; Т. 3. – С. 512–513. – У співавт.; Библиографический указатель истории и культуры евреев в Украине: Кн., журн., газ. ст. (1917–1941 гг.) // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф. (Київ, 22–23 листоп. 1993 р.). – К., 1994. – С. 47–49; Шолом-Алейхем: Бібліогр. покажч. творів та літературознав. дослідж., вид. в Україні (1917–1941). – К., 1994. – У співавт.; Библиографический поиск в области еврейской культуры // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф. (Київ, 8–9 груд. 1994 р.). – К., 1995. – С. 62–65; Духовное дерево Бешта // Эйникайт. – 1996. – № 1/2. – У співавт.; Забвению не подлежит: [О библиогр. указ. «Татары в Украине»] // Аль баян. – 1996. – Сент.; История и культура евреев в Украине: Кн., журн. и газ. ст. (1917–1941 гг.): Библиогр. указ. – К.; М., 1996. – У співавт.; Образование и воспитание еврейских детей в Украине: (Опыт библиогр. и историографии по изд. 1917–1941 гг.) // Єврейська історія та культура в Україні: Матеріали конф. (Київ, 21–22 серп. 1995 р.). – К., 1996. – С. 176–179; Нова серія бібліографічних видань "Етноси України" // Вісн. Книжк. палати. – 1996. – № 4. – С. 14–15. – У співавт.; Етноси України: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1917–1941). – К., 1997. – У співавт.; Історія Києва: Наук.-допом. бібліогр. покажч. // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 2. – С. 23–24.; Татари в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1917–1941 рр.) // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 6. – С. 17–18. – У співавт.; Татари в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1917–1941). – К., 1997. – У співавт.; Турки в Україні // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 8. – С. 24. – У співавт.; Турки в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1917–1941). – К., 1997. – У співавт.; Арсеній Іванович Маркевич – бібліограф національних спільнот Криму // Вісн.

Книжк. палати. – 1998. – № 7. – С. 22–25. – У співавт.; Друковані видання про євреїв України в бібліографічному покажчику "Етноси України" // Єврейська історія та культура в країнах Центральної Європи: Зб. наук., пр.: Матеріали конф. (Київ, 2–5 верес. 1997 р.). – К., 1998. – С. 347–351; Німці в Україні // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 4. – С. 16–19. – У співавт.; Німці в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1917–1941). – К., 1998. – У співавт.; Новые издания об этносах Украины // Моя Родина. – Х., 1998. – 21 янв.; *Турки в Украине // Альбаян. – 1998. – № 3; Библиографические исследования в области истории и культуры этнических групп Украины // Библиотечное дело и краеведение: Сб. науч. тр. – К.; Симф., 1999. – Вып. 1. – С. 109–112; Євреї в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1917–1941). У 2 ч. – К., 1999. – У співавт.; Кримські татари в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1917–1941). – К., 1999. – У співавт.; Музыкальный фольклор еврейских местечек Украины: Библиогр. заметки (изд. 1917–1941) // "Штетл" як феномен єврейської історії: Зб. наук. пр.: Матеріали конф. (Київ, 30 серп. – 3 верес. 1998 р.). – К., 1999. – С. 244–249; Болгари в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1917–1941). – К., 2000. – У співавт.; Діяльність видавництва "Культур-Ліга" (1918–1932) в Україні // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 4. – С. 24–27. – У співавт.; Кримські караїми в Україні: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1917–1941). – К., 2001. – У співавт.; Основні джерела відомостей про Київ // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 10. – С. 12–15. – У співавт.; Немцы в Украине = Deutsche in der Ukraine // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 12. – С. 24; Те саме // Neue Zeitung: Marl und Umgebung. – 2002. – № 9; Волинсько-галицька караїмська спільнота // Караїми Галича: Історія та культура: Матеріали міжнар. конф. (дод.), 6–9 верес. 2002, Галич. – Л.; Галич, 2002. – С. 197–199; Науково-бібліографічний покажчик "Історія м. Києва з найдавніших часів до 2000 року (у вид. XVII ст. до 2000 року)": [Електрон. варіант] / Свідоцтво про реєстрацію авт., права на твір № 9772 від 13.04.04 р.; Випуск творів Тараса Шевченка за період 1905–2000 рр.: Фонд Книжк. палати України // Вісн. Книжк. палати. – 2004. – № 5. – С. 8–12. – У співавт.; Заради грошей плагіат не страшний? // Укр. газ. – 2004. – 18 берез.; Книжкові перлини: Нові надходж. до Книжк. палати // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 1. – С. 7–9; № 2. – С. 10–12; № 3. – С. 9–11. – У співавт.; № 5. – С. 19–21. – У співавт.; № 9. – С. 14–15. – У співавт.; № 10. – С. 14–15. – У співавт.; № 11. – С. 9–10. – У співавт.; Історія міста Києва з найдавніших часів до 1861 року: Наук.-допом. бібліогр. покажч. у вид. від XVII ст. – 2000 р. – К., 2006. – Т. 1, кн. 1; Історія міста Києва з найдавніших часів до 2000 року: Наук.-допом. бібліогр. покажч. у вид. від XVII ст. до 2000 року: У 3-х т., 14 кн.: Т. I, кн. 1, 2, 3, 4; Т. II, кн. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11; Т. III, кн. 12, 13, 14. – К., 2010.

92. ДЗЬОБАН Олександр Онуфрійович [н. 12.09.1931, с. Витків Новий Львів. обл.] – укр. історик, бібліограф, археограф, журналіст. У 1957 закінчив іст. ф-т ЛДУ ім. І. Франка. Трудову діяльн. розпочав 1952 архіваріусом Держархіву Львів. обл. З 1955 працював на різних посадах у ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаника; з 1992 – зав. від. рукописів. За більш як 40-річну архів. діяльн.

упорядкував, описав, створив НДА до архів. фондів (особових, родинних, товариств, колекцій). У творч. доробку Д. близько 200 публ. у період. вид., наук. збірниках. Основ. тематика пр. – розкриття змісту фондів ЛНБ ім. В. Стефаника, дослідж. історії України. Знач. частина доробку Д. присвяч. джерелознавству, популяризації рукопис. пам'яток вітчизн. та зарубіж. культури у часоп. "Вітчизна", "Дніпро", "Українське літературознавство", "Проблеми слов'янознавства", "Радянське літературознавство", "Республіканець". Д. – авт. низки архівознав. розвідок, ст. у зб. наук. пр. ЛНБ ім. В. Стефаника: "Нові документи про роботу І. Франка та інших вчених над рукописними джерелами", "Архіви М. Шашкевича, І. Вагилевича та Я. Головацького (у від. рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника)", "Зв'язки Я. Головацького з південними слов'янами: На матеріалах від. рукописів ЛНБ", "Спогади про автора "Журавлів" (у співавт.), "Рукописні фонди ЛНБ: історія і сучасність", "Архів Дідушицьких – джерело до господарської історії Галичини", "Кирилична рукописна книга" (у співавт.), "Структура автоматизованого опису грамот правового змісту для національного зведеного банку даних (Проект)". Цікавою є і наук. розвідка, вміщ. у зб. пр. на пошану Л.І. Крушельницької: "Михайло Грушевський в писемних джерелах відділу рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України". Літературне т-во ім. А. Міцкевича у Варшаві нагородило Д. у 1991 ювіл. медаллю 100-ліття т-ва.

Тв.: *Архів Рудольфа Моха // НІБ. – 1960. – № 6. – С. 75–77; Особисті архівні фонди відділу рукописів [ЛНБ ім. В. Стефаника]: Анот. покажч. – Л., 1977. – У співавт.; Нотолінійні рукописи XVI–XVIII ст. [ЛНБ ім. В. Стефаника]: Каталог. – Л., 1979; Рукописи архіву М.С. Шашкевича: Опис. – Л., 1979; Марійка Підгірянка: Бібліогр. покажч. – Л., 1981. – У співавт.; Невтомний діяч культури: Завтра минає 140 років з дня народж. М.В. Лисенка: [Огляд док. і матеріалів про життя і творчість композитора у фондах ЛНБ] // Вільна Україна. – 1982. – 21 берез. – У співавт.; Архів М.Й. Бучинського: (Огляд док. матеріалів) // Формування і використання бібліотечних фондів: [Зб. наук. пр.]. – К., 1984. – С. 66–76; Остап Терлецький: Покажч. друк. і рукопис. матеріалів. – Л., 1984. – У співавт.; Іван Вагилевич: Покажч. рукопис. пр. та матеріалів до біогр. – Л., 1986; Архів академіка АН УРСР В.Г. Щурата: (Огляд рукопис. і док. матеріалів) // Бібліотека – науці: Зб. наук. ст. – К., 1990. – С. 77–88; Камінський Андрій Варфоломійович // УЛЕ. – К., 1990. – Т. 2. – С. 390; Листи Богдана Лепкого до Василя Щурата // Зап. НТШ. – Л., 1990. – Т. 221. – С. 339–348. – У співавт.; Маловідомі матеріали про Ольгу Кобилянську [у відділі рукописів ЛНБ] // Укр. літературознавство. – 1990. – Вип. 55. – С. 119–122; Шляхи комплектування рукописних фондів бібліотеки НТШ // Т. Шевченко і українська національна культура: Матеріали наук. симпоз. (Львів, 8–9 черв. 1989 р.). – Л., 1990. – С. 133–135; Митрополит Андрій Шептицький у джерелах відділу рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – К., 1995. – Вип. 3. – С. 44–57; Найдавніші кириличні пам'ятки писемності у фондах Львівської наукової бібліотеки // Probl. слов'янознавства: Міжвід. наук. зб. – Л., 1995. – Вип. 47. – С. 92–94; Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анот. покажч. [ЛНБ ім. В. Стефаника]. – 2-ге вид. – Л., 1995. – У співавт.; Вибрані документи з історії України XIV–XX ст.:*

Кат. вист. рукописів [ЛНБ ім. В. Стефаника]. – Л., 1996. – У співавт.; Меморіальна бібліотека Олександра Кониського в НТШ // Бібліотека НТШ: книги і люди: Матеріали круглого столу. – Л., 1996. – С. 29–35; Михайло Грушевський в писемних джерелах відділу рукописів ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України // Зб. пр. і матеріалів на пошану Л.І. Крушельницької. – Л., 1998. – С. 145–153; Богдан Барвінський – український історик, педагог, бібліотекар, архівіст, журналіст: (За архів. матеріалами) // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. і повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., 27–28 листоп. 1998. – Л., 1999. – С. 546–551; Матеріали до історії ОУН–УПА у фондах відділу рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України // Визвол. шлях. – Лондон; К., 1999. – Кн. 6. – С. 670–674; Штелігта Марія Мартинівна // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 1999. – Вип. 6. – С. 373–374; «Akta grodzkie I ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej»: [Зб. док. і матеріалів з історії Галичини XIII–XVIII ст.] // ЕСУ. – К., 2001. – Т. 1: А. – С. 315–316. – У співавт.; Барвінський Богдан Олександрович; Городинський (Гординський-Антонович) Ярослав Дмитрович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2001. – Вип. 8. – С. 13–18; 51–55; Баб'як Петро Григорович // Українськ архівісти: Біобібліогр. довід. – К., 2002. – Вип. 2: 1940–1960-ті рр. – С. 9–11; Бібліотека митрополита Андрея Шептицького у Львові // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2002. – Вип. 9–10. – С. 141–151; Векірчик Кузьма Миколайович; Матисякевич Зиновій Михайлович; Петраш Осип Осипович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2002. – Вип. 9. – С. 41–43; 200–203; 231–236; Олександр Миколайович Цинкаловський – археолог, історик, музейний працівник, публіцист // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. сьомої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 17–18 трав. 2002 р. – Л., 2002. – С. 635–639; Вуйцик Володимир-Андрій Степанович; Мацюк Орест-Нестор Ярославович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2003. – Вип. 10. – С. 73–79; 322–326; Рудольф Мох – священик, поет-драматург, пропагандист тверезості // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. сьомої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 24–26 трав. 2003 р. – Л., 2003. – С. 816–822; Борковський Олександр Михайлович; Бородач Василь Миколайович // ЕСУ. – К., 2004. – Т. 3: Біо-бю. – С. 321; 360; Відділ рукописів Львівської Наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України: [Нові надходження 2001–2003 рр.] // Відкритий архів: Щорічник матеріалів та дослідж. з історії модер. укр. культури. – К., 2004. – Т. 1. – С. 629–633; Волков Віталій Тимофійович; Коновалець Мирон Михайлович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2004. – Вип. 11. – С. 61–63; 210–213; Преса Західної України другої половини 1941 р. як комплексне історичне джерело у дослідженні періоду державотворення // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. нак. пр. – Л., 2004. – Вип. 12. – С. 375–409; Шашкевичіана у фондах відділу рукописів Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України // Шашкевичіана. Нова сер.: Зб. наук. пр. – Л.; Вінніпег, 2004. – Вип. 5/6. – С. 284–293; Матвійчук Микола // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2005. – Вип. 12. – С. 265–267; Кириличні рукописні книги

у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України: Каталог. – Т. 1: XI–XVI ст. – Л., 2007. – У співавт.

Літ.: Дем'ян Г.В. Дзьобан Олександр Онуфрійович // УЛЕ. – К., 1990. – Т. 2. – С. 55–56; Полек В. [Дзьобан Олександр Онуфрійович] // Біографічний словник Прикарпаття. – Івано-Франківськ, 1994. – Зошит 9. – С. 143; Трегуб М. Дзьобан Олександр Онуфрійович // Українська журналістика в іменах.: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2000. – Вип. 7. – С. 119–122; Трегуб М. Дзьобан Олександр Онуфрійович // Укр. архівісти: Біобібліогр. довід. – К., 2002. – Вип. 2: 1940–1960-ті рр. – С. 74–75; Олександр Онуфрійович Дзьобан: Автобіографія: Бібліогр. пр. // Науково-дослідний центр періодики (1993–2003 рр.). – Л., 2003. – Т. 2: Постаті. – С. 291–299; Трегуб М.М. Олександр Дзьобан: Бібліогр. покажч. – Л., 2006; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 514.

93. ДІДКІВСЬКА Галина Григорівна [н. 25.02.1940, с. Полствин на Канівщині] – укр. філолог, бібліограф. Дружина держ. політ. діяча, політ. в'язня, вченого, філософа Є.В. Пронюка. Закінчила Житомир. пед. ін-т ім. І. Франка, наук. діяльн. розпочала студенткою, підготувала ст. „Прізвища с. Солов'ї Луганського р-ну Житомирської області” для „Студентських записок Житомирського державного педагогічного інституту ім. І.Я. Франка” (1959). Працювала в сіл. школі на Хмельниччині. В 1972 захистила канд. дис. з лексикології, працювала наук. співроб. у від. лексикографії Ін-ту мовознав. АН України, брала участь в укладанні й підготов. до друку 11-томного тлумач. "Словника української мови". В результаті переслідування свідомої укр. інтелігенції, в 1972 була звільнена разом з групою науковців АН України. Вдалося влаштуватись редактором у вид-ві мед. л-ри "Здоров'я". До наук. пр. повернулася в 1988 як старш. наук. співроб. від. нац. бібліографії ЦНБ ім. В.І.Вернадського (нині НБУВ). Працюючи у цьому від., Д. зробила знач. внесок у бібліогр. справу. У виданому каталозі колекції Б. Грінченка вона виступила як уклад. і редактор. Д. – авт. низки ст. з мово-, літературо- та бібліографознавства, співупоряд. ґрунтов. каталогу колекції Соколова Ю.М., який з різних причин не вийшов з друку. Працює у від. зарубіж. україніки НБУВ, де досліджує укр. книгу. Створювала картотеку персоналій діячів укр. діаспори й українознав. центрів за кордоном і каталогу україномов. вид. зарубіж. україніки у фондах від.; брала участь у підготов. проекту обґрунтування висунення англомов. енцикл. українознавства на Держ. премію в галузі науки і культури.

Тв.: Бібліотечні колекції. Вип.1: Б.Д. Грінченко: [Каталог]. – К., 1988. – У співавт.; Бібліографія зарубіжної україніки // Вісн. АН України. – 1992. – № 12. – С. 103–105. – У співавт.; Все про Україну й українців: [Про роботу Залу зарубіж. україніки] // Укр. слово. – Париж, 1993. – 7 берез. – У співавт.; Зарубіжна україніка в ЦНБ АН України // Укр. діаспора. – К., 1993. – № 3. – С. 139–142; Сторінки фондів „Україніка” // Бібл. вісн. – 1993. – № 5/6. – С. 29–31; Україніка в Бібліотеці Конгресу США // Бібл. вісн. – 1997. – № 2. – С. 17–19; Джерельна база Україніки // Слово і час. – 1998. – № 9/10. – С. 27–29; Творчий вечір поета [і

бібліографа] Івана Діденка // *Бібл. вісн.* – 1998. – № 3. – С. 49; Фонд відділу зарубіжної україніки // *Бібл. вісн.* – 1998. – № 2. – С. 36–39. – У співавт.; *Огляд літератури про український правозахисний рух* // *Слово і час.* – 2000. – №2. – С. 81–83; *Український правозахисний рух: [Огляд л-ри]* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2000. – № 3. – С. 12–14; Фонд відділу зарубіжної україніки Бібліотеки // *Наук. пр. НБУВ.* – К., 2001. – Вип. 6. – С. 70–76. – У співавт.; *Професор Рудницький – мовознавець і патріот* // *Дивослово.* – 2002. – № 7. – С. 58–61; *Через усе життя* // *Укр. культура.* – 2003. – № 7. – С. 6–7.

Лит.: *Жданова Р. Галина Дідківська – філолог і бібліограф* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2000. – № 2. – С. 36; *Життєве слово ... [Г. Дідківській]* // *Діденко І. Всевідання: Поезії, поеми.* – К., 2000. – С. 120; *Світличний І. Голос доби.* – К., 2001. – Кн. 1: *Листи з „Парнасу”.* – С. 257, 258, 271, 274, 303, 537.

Р.С. Жданова

94. ДЛУГУНОВИЧ Марія Василівна [н. 26.04.1944, с. Жовтневе, Київ. обл.] – укр. бібліограф. У 1963 закінчила Ржищев. пед. уч-ще, 1969 – Київ. пед. ін-т інозем. мов. З 1963 до 1970 працювала вчителем нім. та іспан. мови в серед. навч. закладах. З 1970 працювала бібліотекарем, старш. бібліотекарем, зав. сектору, голов. бібліотекарем від. інформ. роботи ДНМБ МОЗ України (нині ННМБУ).

Тв.: *Рекомендаційні анотовані покажчики вітчизняних та зарубіжних книг, статей із журналів та збірників на допомогу лікарям різних спеціальностей (1980–1997 рр.).* – К., 1980–1997. – Щорічно; *Актуальные проблемы амбулаторно-поликлинической помощи на современном этапе: Рек. указ. лит. (1985–1989).* – К., 1989. – У співавт.; *Медицинские и социальные проблемы катастрофы на Чернобыльской АЭС: Рек. анот. указ. отеч. и зарубеж. лит. (1989–1992).* – К., 1991–1993. – Вип. 1–3. – У співавт.

95. ДМИТРИЄНКО Марія Федорівна [н. 19.03.1935, м. Таганрог Ростов. обл., РФ] – укр. історіограф, джерелознавець, бібліограф, д-р іст. наук (1985), засл. діяч науки і техніки України (1995), лауреат Держ. премії України у галузі науки і техніки (1999), акад. Міжнар. слов'ян. акад. наук (1998). У 1958 закінчила іст.-філос. ф-т КДУ ім. Т. Шевченка. У 1958–1963 – мол. наук. співроб., редактор Держполітвидаву УРСР та журн. "Наука і життя". Протягом 1963–1965 навчалася в аспірантурі Ін-ту історії АН УРСР, де 1965 захистила канд. дис. "Більшовицька преса України 1917–1918 рр. як історичне джерело". У 1965–1972, 1986–1994 – мол., старш. та провід. наук. співроб., зав. сектору історії географії та картогр., з 1994 – зав. від. спец. іст. дисциплін Ін-ту історії України НАН України, 1973–1986 – мол. наук. співроб. ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ), старш. наук. співроб. від. наук. інформації з сусп. наук АН УРСР. У 1985 захистила докт. дис. "Листівки більшовицьких організацій України як історичне джерело, 1917–1920 рр.". Займається громад. та держ. діяльн.: 1992–1998 – чл. Голов. ради Всеукр. т-ва "Просвіта"; чл.-засновник, чл. Голов. ради Всеукр. жіночого т-ва ім. О. Теліги; 1992–1994 – чл. ком. ВР України з питань заснування держ. нагород; з 1994 – чл.

Коміс. держ. нагород і геральдики при Президентові України. Займається наук. дослідж. в галузі спец. іст. дисциплін: фалеристики, боністики, біографістики, геральдики, геортології, маргиналістики, крає- та документознавства, символіки, емблематики, атрибутики та ін. Авт. понад 600 пр., ст., рец., оповід., які публікувалися укр. та зарубіж. мовами. Вагоме місце у творч. діяльн. Д. займає бібліографія. Вона є уклад. і співуклад., наук. ред. низки бібліогр. посіб. а також наук. консультантом покажч. „Газети України”, міжвід. наук. зб. „Архівознавство. Археографія. Джерелознавство”. Нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня (1998).

Тв.: *Веласкес. – М., 1965; Більшовицька преса України як історичне джерело. – К., 1967; Радянські видання документальних матеріалів з історії України (1917–1968): Бібліогр. покажч. – К., 1970. – У співавт.; Історична періодика на Україні в радянський час // УІЖ. – 1971. – № 7. – С. 127–134; Лайош Гавро. – М., 1971; Будапешт, 1972; Листівки більшовицьких організацій України 1917–1920 рр. як історичне джерело. – К., 1980; Произведения В.И. Ленина в листовках: Указ. листовок, изд. на Украине в 1917–1920 гг. – К., 1980; Великая Отечественная война, 1941–1945 гг.: Указ. лит., издан. на Украине в 1970–1983 годах. – К., 1983; Листівки більшовиків України – важливе джерело з історії революції // Іст. дослідж. Вітчизн. історія. – К., 1983. – Вип. 9. – С. 87–89. – Бібліогр.: с. 89; Тема дружбы народов и интернационального сплочения народов в коммунистических листовках 1918–1920 гг., изданных на Украине // Исторические связи и дружба народов СССР. – К., 1983. – С. 342–349; Создание системы библиографической информации о составе газетных фондов республики (опыт работы ЦНБ им. В.И. Вернадского АН УССР с периодикой 1917–1920 гг.) // Роль библиотек в развитии общества: Тез. докл. и сообщ. Междунар. науч. конф. (10–13 окт. 1989 г., Киев). – К., 1989. – Вып. 1. – С. 43–46; Теоретичні проблеми організації та розвитку бібліографії крайової літератури // Українська республіканська наукова конференція з історичного краєзнавства. – 1989. – С. 191–192; Исторические дисциплины: Краткий библиографический справочник-указатель. – К., 1990; Проблемы сохранности и докомплектации уникальных газетных фондов и пути их реализации // Перспективы развития библиотечного дела в Украинской ССР: Тез. докл. и сообщ. респ. наук. конф. (16–18 окт. 1990 г.). – К., 1990. – Ч. 1. – С. 94–95. – У співавт.; Спеціальні історичні дисципліни: Підручник. – К., 1992. – У співавт.; Національна валюта України (1918–1919 рр.) // УІЖ. – 1994. – № 6. – С. 26 – 53. – У співавт.; Короткий нарис міської геральдики Поділля. – К., 1994. – У співавт.; Нагороди України: Історія, факти, документи. У 3 т. – К., 1996; Українська генеалогія: теорія, методологія, історія та практика: Матеріали 1-их генеал. читань пам'яті В. Модзалевського. – К., 1996. – У співавт.; Часопис „Рід і Знамено” та його внесок у розвиток української еміграційної історіографії // Бібл. вісн. – 1997. – № 1. – С. 32–37. – У співавт.; Гроші в Україні: Факти і док. – К., 1998. – У співавт.; Все про Україну. У 2 т. – К., 1998. – У співавт.; Греки на українських теренах: Нариси з етніч. історії. – К., 2000. – У співавт.; Апанович Олена Михайлівна // ЕІУ. – К., 2003. – Т. 1. – С. 110; Ярослав Іванович Дзира // Укр. археогр. щоріч. – К., 2009. – Вип. 13/14. – С. 824–832. – У співавт.*

Літ.: Дмитрієнко Марія Федорівна (1935) – молодший науковий співробітник, кандидат історичних наук // *Показчик праць, опублікованих науковими співробітниками Інституту історії (1956–1967).* – К., 1969. – С. 63–68; Пінчук Ю.А. *Захист докторської дисертації М.Ф. Дмитрієнко* // *УІЖ.* – 1986. – № 3. – С. 160; Маркітан Л. *Жінка. Історик. Журналіст* // *Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: Зб. наук. пр.: (На пошану М.Ф. Дмитрієнко).* – К., 1997. – Вип. 1. – С. 6–15; *Пам'яті великої поетки [виступ М. Дмитрієнко на громад. вшануванні пам'яті видат. укр. поетки, громад. й політ. діячки Олени Теліги, 21 лют. 1997 р., Бабий Яр]* // *Укр. слово.* – 1997. – 27 лют. – С. 6; *Схвалено ескіз Великого Державного Герба України* // *Сіл. вісті.* – 1997. – 13 черв. – С. 1; Брега Г. *Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Вчені Інституту історії України: Біобібліогр. довід.* – К., 1998. – Вип. 1. – С. 89; *Войцехівська І.Н. Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Джерелознавство історії України: Довідник.* – К., 1998. – С. 165; *Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Історія України.* – К., 2000. – № 48. – С. 2; *Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Жінки України: Біогр. енциклопед. слов.* – К., 2001. – С. 124–125; *Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Жінки-вчені Києва.* – К., 2003. – С. 164; *Брега Г. Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Краєзнавці України: (Сучас. дослідники рід. краю): Довідник.* – К.; Кам'янець-Подільський, 2003. – Т. 1. – С. 62–63; *Юсов С. Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід.* – К.; Л., 2003. – Вип. 2, ч. 1. – С. 101–102; *Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Кияни: Біогр. слов.* – К., 2004. – С. 119; *Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Хто є хто в Україні: (7000 біогр. довідок).* – К., 2004. – С. 233; *Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Інститут історії України НАН України 1936–2006.* – К., 2006. – С. 533–534; *Дмитрієнко Марія Федорівна* // *Київ. іст.-біогр. енциклопед. довід.* – К., 2007. – С. 680; *Марія Дмитрієнко: історик, журналіст, громадська діячка: Біобібліографія / І.Н. Войцехівська, О.В. Ясь.* – К., 2007; *Войцехівська І.Н. Дмитрієнко Марія Федорівна* // *ЕСУ.* – К., 2008. – Т. 8: Дл–Дя. – С. 25.

Р.С. Жданова

96. ДОБКО Тетяна Василівна [н. 23.07.1959, м. Київ] – укр. історик, бібліограф, бібліотекознавець, поетеса. Дочка укр. бібліографів Є.К. і В.С. *Бабичів*. Закінчила КДІК (1980), Київ. держ. курси інозем. мов (1981), аспірантуру КДІК (1990), канд. іст. наук (1994), старш. наук. співроб. (2000). Трудову діяльн. розпочала у 1975 у ДІБ України. З 1980 працює у ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ), з 1994 очолює від. довід.-бібліогр. обслуговування, займається пробл. наук. орг. довід.-бібліогр. апарату б-ки, впровадж. нових інформ. технологій, формує довідк.-бібліогр. фонду. Знач. внесок зробила в удосконалення системи бібл.-інформ. обслуговування, забезпечення якості та оперативності довідк.-бібліогр. обслуговування користувачів, зокрема органів держ. та виконав. влади. Для удосконалення інформ. сервісу нею було впроваджено проект з орг. локал. CD-ROM-мережі у НБУВ, вперше серед б-к країн СНД (1996). Велику увагу Д. надає висвітленню досвіду довідк.-бібліогр. діяльн., пропаганді бібл.-бібліогр. знань, консультант. допомозі б-кам НАН України, розвитку співпраці між б-ками

України. Д. – актив. учасн. і організатор семінарів, конф. з питань використання новіт. технологій інформ. пошуку. Авт. понад 120 наук. пр. з проблем бібліографо- та книгознавства, інформатики, довідк.-бібліогр. обслуговування, інформ.-пошук. систем; бібліогр. покажч.; низки ст. з питань бібліографії до “Енциклопедії Сучасної України” (Т. 1–5). Громад. діяльність: чл.-кор. Укр. акад. інформатики, голова коміс. бібліографії АБУ, співголова бібліогр. секції УБА; чл. бібліофіл. клубу при літ.-меморіал. музеї М. Булгакова у Києві, чл. редкол. альм. “Библиофиль = Bibliophile” (Нью-Йорк, 2002–2005). Вона є авт. поетич. збірок “Непрохане кохання” (1999), “Неспалима весна” (2002) та ін. Нагороджена грамотою М-ва культури України і туризму та Почесною грамотою Президії НАН України.

Тв.: Твори письменників Радянської України. Критика. Літературознавство, 1986 р. // Література і сучасність: Літ.-критич. ст. – К., 1987. – Вип. 20. – С. 189–215. – У співавт.; Остап Вишня: Бібліогр. покажч., 1923–1988 // Остап Вишня: Твори: В 4 т. – К., 1989. – Т. 4. – С. 534–604; Бази даних служби довідково-бібліографічного обслуговування: Анот. кат. – К., 1996; Засідання бібліографічної секції Української бібліотечної асоціації // Бібл. вісн. – 1996. – № 5. – С. 31–32. – У співавт.; Формування довідково-бібліографічного фонду наукової бібліотеки // Стратегія комплектування фондів наукової бібліотеки: Тези доп. міжнар. наук. конф., Київ, 8–10 жовт. 1996 р. – К., 1996. – С. 59–61; Василь Степанович Бабич: Біобібліогр. покажч. – К., 1997; Діяльність бібліотек України на допомогу духовному розвитку та піднесенню національної самосвідомості народу: (Аналіз досвіду [19]80–90-х р.) // Публічні бібліотеки: сучасність і майбутнє: Зб. ст. до Міжнар. наук.-практ. конф. – К., 1997. – С. 79–87; Електронні каталоги та бази даних як фактор оптимізації довідково-бібліографічного обслуговування // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества: Материалы IV междунар. конф. «Крым – 97» (7–15 июня 1997 г., Судак). – Судак, 1997. – Т. 1. – С. 292–293; Інформаційні ресурси довідково-бібліографічного обслуговування: стан та проблеми використання // Бібліографознавство: теорія і практика. – К., 1997. – С. 46–56; Сітьове використання компакт-дисків у НБУВ // Бібл. вісн. – 1997. – № 2. – С. 3–4; Твори українських письменників у перекладах іншими мовами (шляхи бібліографічного пошуку: від традиційних джерел – до сучасних інформаційних технологій) // Бібл. вісн. – 1997. – № 3. – С. 20–21; Довідково-бібліографічне обслуговування у Національній бібліотеці ім. В. Вернадського: нові можливості бібліографічного пошуку // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 1. – С. 15–17; Розвиток довідково-бібліографічного обслуговування у Національній бібліотеці ім. Вернадського // Бібліотека. Інформація. Суспільство. – К., 1998. – С. 185–191; Справочно-библиографическое обслуживание в Национальной библиотеке Украины им. В.И. Вернадского: новые технологии – новые возможности библиографического поиска // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества: Материалы V юбил. междунар. конф. «Крым 98» (6–14 июня 1998 г., Судак). – Судак, 1998. – Т. 1. – С. 286–289; Міжнародна наукова конференція „Бібліотечно-інформаційні ресурси: формування і розвиток” // Бібл. вісн. – 1999. – № 6. – С. 14–28. – У співавт.;

Російський біографічний словник // Українська біографістика: Зб. наук. пр. – К., 1999. – С. 266–273; Бібліотечно-інформаційне обслуговування у бібліотеках Баварії // Бібл. вісн. – 2000. – № 2. – С. 30–36; Довідково-бібліографічне обслуговування: тенденції розвитку // Наук. пр. НБУВ. – К., 2000. – Вип. 5. – С. 128–136; 3 особистої бібліотеки Богдана Ясінського // Бібл. вісн. – 2000. – № 3. – С. 42–43; Тенденції розвитку довідково-бібліографічного обслуговування // Наук. пр. НБУВ. – К., 2000. – Вип. 5. – С. 128–136; Василь Степанович Бабич: Біобібліогр. покажч. – К., 2001; Календарі й альманахи Українського Народного Союзу (1897–2000) // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 2001. – Вип. 3. – С. 163–178; Платні послуги в системі бібліографічного обслуговування: теорія і практика // Наук. пр. НБУВ. – К., 2001. – Вип. 8. – С. 115–125. – У співавт.; Презентація видання „Літературно-науковий вісник: Покажч. змісту” // Бібл. вісн. – 2001. – № 2. – С. 47–49; Цінна частка нашої спадщини // Альм. Укр. Нар. Союзу. – Парсиппані; Нью-Йорк, 2001. – С. 214–225. – У співавт.; Вісник: Місячник л-ри, мистец., науки й громад. життя, 1933–1939: Сист. покажч. змісту. – К.; Вашингтон; Нью-Йорк, 2002. – У співавт.; Презентація покажчика „Вісник: Місячник л-ри, мистец., науки й громад. життя, 1933–1939” // Бібл. вісн. – 2002. – № 6. – С. 56–59. – У співавт.; Семінар-практикум „Організація довідково-бібліографічного обслуговування електронними інформаційними ресурсами” // Бібл. вісн. – 2002. – № 2. – С. 42–44; Бібліографія у сучасному електронному середовищі // Бібл. вісн. – 2003. – № 6. – С. 58; Бібліотекар у системі задоволення інформаційних запитів владних структур // Наук. пр. НБУВ. – К., 2003. – Вип. 11. – С. 145–152; Використання електронних інформаційних ресурсів у довідково-бібліографічному обслуговуванні // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 6. – С. 25–28; Довідково-бібліографічне обслуговування в електронну еру: розвиток навігаторської функції // Бібл. вісн. – 2003. – № 1. – С. 2–7; Електронні інформаційні ресурси з літературознавства: Огляд, класиф., пробл. використ. // Бібл. планета. – 2003. – № 4. – С. 6–9; Інформаційно-бібліографічні ресурси з культурології // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 7. – С. 24–27; № 9. – С. 25–27; Олексій Семенович Онищенко: Матеріали до біобібліогр. – К., 2003. – У співавт.; Бібліографічна довідка в системі довідково-бібліографічного обслуговування: Практ. посіб. – К., 2004. – У співавт.; Інформаційно-бібліографічне забезпечення екології в Україні // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: Пробл. науки, освіти, практики: Матеріали наук.-практ. конф., Київ, 25–26 трав. 2004 р. – К., 2004. – С. 93–95; Книжний мир Анатолія Кончаковського // Кончаковський А. «... и книги в моем кабинете». – К., 2004. – С. 5–7; СБО в електронну еру: доминирование навігаторської функції // Библиография. – М., 2004. – № 4. – С. 11–16; Міжнародний досвід довідково-бібліографічного забезпечення інформаційних запитів владних структур // Наук. пр. НБУВ. – К., 2005. – Вип. 14. – С. 61–66; Сербські фольклор і література в українських перекладах та дослідженнях, 1837–2004: Матеріали до бібліогр. – К., 2005. – У співавт.; Система інформаційно-бібліографічного забезпечення екологічних проблем у Національній бібліотеці ім. В.І. Вернадського // Екол. вісн. – 2005. – Листоп.-груд. – С. 20–22; Ключ до пізнання «Кіевская старина» // Бібл. вісн. – 2006. – № 3.

– С. 49–51; Питання македонсько-українських літературних зв'язків в українській бібліографії // Укр.-македон. наук. зб. – К., 2006. – Вып. 2. – С. 92–105; Развитие библиографоведения в Украине: этапы и тенденции // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития: Наук.-практ. сб. – К., 2006. – Вып. 4. – С. 295–308; Гавдяк Ігор-Юрій // ЕСУ. – К., 2007. – Т. 7. – С. 8; Гольденберг Лев Ізраїльович // ЕСУ. – К., 2007. – Т. 7. – С. 65; Давидзон Яков Борисович // ЕСУ. – К., 2007. – Т. 7. – С. 118. – У співавт.; Даллас Євгенія // ЕСУ. – К., 2007. – Т. 7. – С. 183; Детская литература // ЕСУ. – К., 2007. – Т. 7. – С. 505; Електронні інформаційні ресурси провідних бібліотек Європи: можливості використання // Наук. пр. НБУВ. – 2007. – Вып. 19. – С. 154–163. – У співавт.; Китай. Корея. Японія: Бібліогр. покажч. – К., 2007. – У співавт.; Люди, які творять легенди або Мрії збуваються: [Про літературно-меморіальний музей М. Булгакова у Києві] // Легенды Дома Турбиных. – К., 2007. – С. 5–18; Сучасний розвиток бібліографічної Сковородіани // Бібл. вісн. – 2007. – № 3. – С. 9–13; Українсько-монгольські літературні зв'язки // Україна – Монголія: 800 років в контексті історії. – К., 2007. – С. 11–30. – У співавт.; Японістика в Україні: історія та сучасність // Вісн. нац. ун-ту. Схід. мови та л-ри. – 2007. – № 12. – С. 4–14. – У співавт.; Бібліографія // Енциклопедія освіти. – К., 2008. – Т. 1. – С. 51–52; Восьма загальноросійська науково-практична конференція "Сучасні користувачі автоматизованих інформаційно-бібліотечних систем: проблеми обслуговування, вивчення та навчання" // Бібл. вісн. – 2008. – № 1. – С. 38–39; Довгопола Олена Павлівна // ЕСУ. – К., 2008. – Т. 8. – С. 177; Конституційно-правовий статус коаліції депутатських фракцій Верховної Ради України та парламентів зарубіжних країн: Бібліографія (1999–2007 рр.) // Україна: події, факти, коментарі. – 2008. – № 1. – С. 82–87. – У співавт.; Люди, які творять легенди // Легенды и были Дома Турбиных. – К., 2008. – С. 5–9; Національні інтереси: Список л-ри з фондів Нац. б-ки України ім. В.І. Вернадського (1992–2008) // Україна: події, факти, коментарі. – 2008. – № 18. – С. 86–87. – У співавт.; № 19. – С. 84–93. – У співавт.; № 20. – С. 90–98. – У співавт.; Розвиток інформаційного забезпечення користувачів як умова суспільного розвитку // Україна: події, факти, коментарі. – 2008. – № 4. – С. 90–93; Роль Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського у формуванні та розвитку системи інформаційних ресурсів для забезпечення вітчизняної педагогічної науки, освіти і практики // Наук. пр. ДНПБУ ім. В.О. Сухомлинського. – К., 2008. – Вып. 1. – С. 16–36. – У співавт.; Українська національна ідея: список літератури з фондів НБУВ (1994–2007) // Україна: події, факти, коментарі. – 2008. – № 15. – С. 61–79. – У співавт.; Шолохов Михайло Олександрович і Україна: Список л-ри 1930–2008 рр.: (До 80-річчя написання роману-епопеї "Тихий Дон") // Україна: події, факти, коментарі. – 2008. – № 7. – С. 105–109. – У співавт.; Ювілей Павли Рогової // Бібл. вісн. – 2008. – № 1. – С. 46–48. – У співавт.; Анна Ахматова і Україна // Україна: Події, факти, коментарі. – 2009. – № 12. – С. 76–92. – У співавт.; Бібліограф, бібліофіл, лікар Михайло Грузов // Вісн. Книжк. палати. – 2009. – № 4. – С. 39–43. – У співавт.; Бібліограф, просвітник, педагог: [Богдан Ясінський] // Альманах Станіславівської землі. – Нью-Йорк; К.; Івано-Франків., 2009. – Т. 3. – С. 796–

802. – У співавт.; Бібліографічні ресурси як джерела розкриття процесів демократичних перетворень в українському суспільстві // Наук. пр. НБУВ. – 2009. – Вип. 23. – С. 30–43. – У співавт.; Забезпечення інформаційних запитів користувачів довідково-бібліографічними ресурсами // Наук. пр. НБУВ. – 2009. – Вип. 25. – С. 67–75; Те ж саме // Україна: події, факти, коментарі. – 2009. – № 24. – С. 1–58; Захист конституційних прав та свобод громадянина в Україні: Список літератури з фондів НБУВ, 1993–2008 рр. // Україна: події, факти, коментарі. – 2009. – № 17. – С. 41–59. – У співавт.; Зиновій Грицуляк – поет, лікар, громадянин // Альманах Станиславівської землі. – Нью-Йорк; К.; Івано-Франків., 2009. – Т. 3. – С. 662–666. – У співавт.; Лікар, книгознавець, бібліограф, бібліофіл // М.А. Грузов. Децо з родоводу. Пам'ять. – К., 2009. – С. 316–334. – У співавт.; Національна безпека України: список літератури з фондів НБУВ. 1991–2008 рр. // Україна: події, факти, коментарі. – 2009. – № 1. – С. 64–83. – У співавт.; Нове видання з бібліографічної сухомлиністики // Бібл. вісн. – 2009. – № 1. – С. 28–30; Патріотизм. Патріотичне виховання: Бібліографія (1991–2008) // Україна: Події, факти, коментарі. – 2009. – № 7. – С. 77–86. – У співавт.; № 13. – С. 65–73. – У співавт.; Бібліографічне видання з питань реформування освіти у незалежній Україні // Бібл. вісн. – 2010. – № 1. – С. 53–54; Бібліографія українських літературних зв'язків із зарубіжними літературами як джерело національної бібліографії // ЛНН України ім. В. Стефаніка: історія і сучасність: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28–30 жовт. 2010 р. – Л., 2010. – С. 98–103; Українсько-бельгійські літературні зв'язки, 1870–2008: Бібліогр. покажч. – К.; Л., 2010. – У співавт.

Літ.: Добко Тат'яна Васильевна // Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ. – М., 1999. – С. 65; Добко Тетяна Василівна // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі. – К., 1999. – С. 40–41; Добко Тат'яна Васильевна // Кто есть кто в библиотечном и информационном мире России и СНГ. – М., 2001. – Т. 1. – С. 196; Загуменна В.В., Лутовінова В.І., Геращенко М.В. Родина бібліографознавців: [Про зав. від. ДБО НБУВ Добко Т.В.] // Культура і життя. – 2002. – 24 квіт. (№ 14–15). – С. 30–32; Солонська Н. Покажчик «Вісника» // Пам'ять століть. – 2003. – № 2. – С. 157–160; Страшенко О. Квіти, які пробилась крізь граніти, які живуть: [Про Т. Добко] // Незборима нація. – 2003. – № 6. – С. 2; Черпінська І. Поезія гармонії і кохання Тетяни Добко // Культура і життя. – 2003. – 17 груд.; Добко Тетяна Василівна // Портрети сучасниць. – К., 2004. – Вип. 2. – С. 81; Добко Тетяна Василівна // Бібліотеки Киян: Словник власників / Авт.-упоряд. А. Кончаковський. – К., 2005. – С. 41; Страшенко О. Доли іншої не шукаю ... // Культура і життя. – 2008. – 9 квіт.; Оницько О.С. Добко Тетяна Василівна // ЕСУ. – К., 2008. – Т. 8: Дл–Дя. – С. 97.

Р.С. Жданова

97. ДОВГАЛЬ (Щербина) Раїса Іванівна [н. 08.02.1938, с. Сергіївка, Донец. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила ХДІК, ф-т бібліотекознавства та бібліографії (1965). Працювала зав. Городищен. сіл. б-ки (1959–1960), зав. Новосвітлів. район. б-ки (1961–1965); в Луган. ОБ ім. М. Горького: бібліографом (1965–1966), зав.

інформ.-бібліогр. від. (1966–1996), провід. бібліографом (з 1996). Відзначена Почес. грамотою ЦК профспілки працівників культури СРСР, почес. грамотами обл. упр. культури, медаллю "Ветеран праці".

Тв.: Мелиорация – залог высоких урожаев: (Крат. рек. список лит.). – Луганск, 1966; Организация общей картотеки журнально-газетных статей: (Консультация). – Луганск, 1968; Рекомендаційна бібліографія і керівництво читанням // Соц. культура. – 1969. – № 5. – С. 37; Ворошиловград – город славных традиций: (Рек. список к 175-летию города). – Ворошиловград, 1970; Сводный каталог журналов, имеющих в библиотеках г. Ворошиловграда, 1955–1970 гг. – Ворошиловград, 1971; Методична допомога бібліотекарям в ефективному використанні рекомендаційної бібліографії: (З досвіду роботи бібліогр. від. Ворошиловгр. обл. б-ки ім. О.М. Горького) // Використання рекомендаційної бібліографії в роботі з читачами. – К., 1973. – С. 39–43; Планирование, учет и отчетность справочно-библиографической работы массовой библиотеки: (Консультация). – Ворошиловград, 1973; Составляем сводные каталоги: (Опыт орг. свод. каталогов в Ворошиловград. обл. науч. б-ке им. А.М. Горького делится зав. библиогр. отд.) // Библиотекарь. – 1973. – № 12. – С. 53; Анализ информационно-библиографической работы городских и районных библиотек области за 1971–1973 гг. – Луганск, 1974; Охрана природы от промышленных загрязнений: (Экон. и правовые пробл.): (Библиогр. список, 1970–1974 гг.). – Ворошиловград, 1974; Об организации библиографической деятельности областных библиотек: Слово практик. работников // Сов. библиогр. – 1975. – № 6. – С. 58–60; Организация информационно-библиографического обслуживания читателей в условиях централизованных библиотечных систем: (Метод. рекомендации). – Ворошиловград, 1978; Адресовано пропагандистам и слушателям: [Опыт информ.-библиогр. обслуживания пропагандистов в Коммунар. ЦБС] // Библиотекарь. – 1979. – № 11. – С. 25–26; Организация систематической картотеки журнальных и газетных статей: (Метод. рекомендации). – Ворошиловград, 1979; Организация уроков библиографической грамотности со старшеклассниками в ЦБС: (Метод. рекомендации). – Ворошиловград, 1981; Изучение эффективности использования СБА информационно-библиографического отдела: Анализ исслед. – Ворошиловград, 1982; Изучение использования рекомендательной библиографии в руководстве чтением: (Опыт работы Северодонец. Цент. гор. б-ки). – Ворошиловград, 1983. – У співавт.; Состояние информационно-библиографического обслуживания в ЦБС: (Темат. анализ деятельности ЦБС Ворошиловгр. обл. за 1974–1983 гг.). – Ворошиловград, 1984. – У співавт.; Город боевой и трудовой славы: (Библиогр. указ.). – Ворошиловград, 1985; Охрана окружающей среды – задача всенародная: (Список лит. за 1987–1989 гг.). – Ворошиловград, 1989. – У співавт.; Указатель библиографических пособий, составленных библиотеками г. Луганска (1989–1990 гг.) (1-е п/з). – Луганск, 1990; Писатели Луганщины: Библиогр. указ. лит. // Літературна Луганщина. – Луганськ, 1992. – Вип. 2. – С. 111–187; Національне відродження української культури: (Бібліогр. покажч.). – Луганськ, 1993. – У співавт.; Із історії суспільної думки на Україні: (Бібліогр. покажч.). Вип. 2. – Луганськ, 1994; Век живем, век учим: (К 100-летию Луган. гос. ОУНБ им. А.М.

Горького, 1897–1997 гг.): (Указ. изд. б-ки и лит. о ее деятельности). – Луганск, 1997.

Лит.: Смирнова Б.А., Теплицкая И.Б. Изучение проблем использования рекомендательных библиографических пособий и их эффективности в 1959–1974 гг. // *Вопр. библиографоведения*. – М., 1976. – Вып. 1. – С. 76–122. – Про Довгаль Р.І.

98. ДОВГОПОЛА Олена Павлівна [06.09.1927, м. Харків – 01.01.2001, м. Київ] – укр. бібліографознавець, вчений і педагог. Канд. с.-г. наук (1956), проф. в галузі бібліографознавства (1990). Достроково (екстерном за третій курс) закінчила з відзнакою Харк. с.-г. ін-т ім. В.В. Докучаєва (1951), вступила до аспірантури Ін-ту генетики і селекції АН УРСР. Після її закінчення (1954) працювала у ХДБІ на каф. бібліографії викл. з курсів “Основи сільськогосподарського виробництва” та “Бібліографія сільськогосподарської літератури”, на посадах старш. викл. (1957), доц. (1960). В 1965 переведена до Київ. філії ХДІКу. Після реорганізації її у КДІК – доц. каф. бібліографії (1968–1985), декан заочн. від-ня бібл. ф-ту (1970–1972), декан. ф-ту громад. професій (1972–1982), доц. каф. галуз. бібліографознавства (1985–1990), проф. каф. (з 1990). Чл. бібл. коміс. М-ва культури СРСР (1976–1991), Всесоюз. учб.-метод. ради М-ва культури СРСР (1987–1991), чл. Коміс. по підготовці бібл. кадрів М-ва культури УРСР (1978–1996), чл. Президії і керівник Коміс. по навч.-метод. документації Учб.-метод. ради при М-ві культури УРСР, чл. метод. ради Респ. т-ва книголюбів (1987–1996). Д. зробила знач. внесок у розвиток теорії та історії с.-г. бібліографії. Нею вперше в СРСР видано навч. посіб. “Бібліографія сільськогосподарської літератури” (1972), вона є співавт. навч. посіб., прогр. та метод. розробок з курсів “Бібліографія сільськогосподарської літератури” та “Загальна бібліографія”. Обгрунтувала необхідність відокремлення бібліографії с.-г. л-ри від природн.-наук. і техн. бібліографії, обстоювала необхідність спеціаліз. підготов. бібліотекарів і бібліографів для б-к, які обслуговують вчен. і спеціалістів сіл. госп-ва, що було зроблено в 1970-х рр. у всіх ін-тах культури СРСР. Вона ініціювала створення навч.-наук. комплексів “Контакт”, “Школа – Вуз”, “Училище культури – Вуз”. Впроваджувала нові поглибл. методи бібл.-бібліогр. та інформ. підготов. студентів; обгрунтувала принципи зональності та сезонності в бібліографію с.-г. л-ри. Творчий доробок Д. складає понад 200 пр. з різних питань бібліографознавства, серед яких – пробл. вдоскон. вищ. бібл.-бібліогр. освіти, історії та теорії бібліографії с.-г л-ри тощо. Д. була співавт. концепції розв. бібл. справи в Україні до 2005 р., активно виступала за поєднання традиц. бібліогр. ресурсів з новими можливостями, що з’являються внаслідок освоєння інформ. технологій, підкреслюючи провід. роль б-ки серед підрозділів НТІ н.-д. установ. Нагороджена Почес. грамотами М-ва вищ. і серед. спец. освіти СРСР (1975), М-ва культури УРСР (1977) та медалями „В пам’ять 1500-летия Киева” (1982), „Ветеран праці” (1987).

Тв.: *Бібліографія радянських сільськогосподарських журналів*. – Х., 1960; *Бібліографія дореволюційних сільськогосподарських журналів*. – Х., 1961; *Рекомендательная библиография сельскохозяйственной литературы на Украине: Лекция для студентов по курсу “Бібліографія сільськогосподарської літератури”*. – Х., 1962; *Общая библиография сельскохозяйственной*

литературы: Лекция по курсу “Библиография сельскохозяйственной литературы”. – Х., 1968; Бібліографія сільськогосподарської літератури: Учб. посіб. – Х., 1972; НТИ в сельском хозяйстве. – М., 1977. – У співавт.; Организация текущего контроля успеваемости студентов: Метод. указания. – К., 1977. – У співавт.; Библиография сельскохозяйственной литературы: Метод. материалы по курсу для студентов библиотечного факультета. – К., 1980. – У співавт.; Информационно-библиографическое обслуживание работников сельского хозяйства: Метод. материалы для студентов. – К., 1980. – У співавт.; Методика составления рекомендательных библиографических пособий по сельскому хозяйству: Метод. материалы для студентов. – К., 1980; Методические указания и типовая программа непрерывной практической подготовки студентов по специальности 2113 “Библиотековедение и библиография”, рассчитанная на весь период обучения в вузе. – К., 1980. – У співавт.; Методические указания по подготовке и написанию курсовых и дипломных работ по общему и отраслевому библиографоведению. – К., 1980. – У співавт.; Українська радянська бібліографія: Навч. посіб. для студ. ін-тів культури. – К., 1980. – У співавт.; Библиография сельскохозяйственной литературы: Программа для ин-тов культуры, педвузов и ун-тов по специальности 2113 “Библиотековедение и библиография”. – М.; К., 1981. – У співавт.; Организация сквозной практической подготовки студентов: Метод. рекомендации. – К., 1981. – У співавт.; Методические указания и типовая программа сквозной практической подготовки студентов по специализации 2113. – К., 1982. – У співавт.; Методичні рекомендації по комплектуванню бібліографічними посібниками з сільського господарства ДІФів ЦБС та підвищенню ефективності їх використання. – К., 1983. – У співавт.; Бібліографія: Заг. курс: Навч. посіб. – К., 1984. – У співавт.; Бібліографія сільськогосподарської літератури: Метод. рек. на допомогу самоосвіт. роботі студ.-заочників бібліотечного факультета. – К., 1989. – У співавт.; Концепція розвитку бібліотечної справи в Українській РСР: Проект до обговорення. – К., 1990. – У співавт.; До “Концепції розвитку бібліотечної справи” та про основні напрямки перебудови системи підготовки бібліотечно-бібліографічних кадрів у Київському державному інституті культури на період до 2005 року. – К., 1991. – У співавт.; Концепція розвитку бібліотечної справи в Українській РСР. – К., 1991. – У співавт.; Проблемы организации информационного обеспечения сельскохозяйственной науки и производства Украины // Современные проблемы совершенствования деятельности сельскохозяйственных библиотек в библиотечно-библиографическом обеспечении аграрной науки и производства: Тез. докл. и сообщ. Респ. науч.-практ. конф., Киев, 26–28 нояб. 1991 г. – К., 1991. – С. 6–8; Професія “бібліотекар-бібліограф” та проблеми її розукрупнення // Нова концепція та сучасні підходи в питаннях підготовки кадрів культури: Тези доп. до наук. конф. – К., 1991. – С. 111–113. – У співавт.; Современное состояние и основные направления совершенствования подготовки кадров для библиотек в Украинской ССР: Доклад на 57-й сес. и Генер. ассамблее ИФЛА, Москва, 22 авг. 1991 г. – М., 1991. – У співавт.; Збірник лабораторних вправ з курсу „Бібліографія сільськогосподарської літератури”. – К., 1993. – У співавт.; Про стандартизацію

бібліографічної термінології в Україні // Наукова бібліотека в сучасному соціокультурному контексті: Тези доп. Міжнар. наук. конф., Київ, 12–15 жовт. 1993 р. – К., 1993. – Ч. 2. – С. 157–159; Бібліографія сільськогосподарської літератури: Метод. матеріали на допомогу самост. роботі студ. спеціалізації „Бібліотекознавство і бібліографія сільськогосподарської літератури факультету бібліотечно-інформаційних систем”. – К., 1994. – У співавт.; Вища бібліотечна освіта в Україні: сторінки історії та деякі перспективи розвитку // Зб. наук. пр. [КДІК]. – К., 1994. – Ч. 2. – С. 36–46; Наукові засади створення системи інформаційно-бібліографічного забезпечення науковців і спеціалістів сільського господарства України // З історії розвитку сільськогосподарської бібліографії в Україні та її значення у розвитку аграрної науки та виробництва: Сучас. пробл. та перспективи: Зб. матеріалів наук.-практ. конф. – К., 1994. – С. 28–29; Факультет – науково-дослідна лабораторія // Бібл. вісн. – 1994. – № 1. – С. 6–9. – У співавт.

Літ.: Професор Довгопола Олена Павлівна: Життєв. і твор. шлях: Біобібліогр. показч. / Уклад.: Т.Ф. Дерлеменко, З.І. Варга, Л.Г. Самойлова, Г.Г. Довгополий. – К., 2001. – 2-ге вид. – 2002; Жданова Р. Бібліографознавець, педагог і просто людина: Про О.П. Довгополу // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 9. – С. 21–23; Пам'яті вчителя О.П. Довгополої / В. Загуменна, М. Геращенко, В. Лутовінова, Т. Ковальська, О. Крицький, Л. Титова. // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 1. – С. 36–38; Рева Н., Рева Л. Бібліограф Олена Павлівна Довгопола // Бібл. вісн. – 2002. – № 2. – С. 53–55; Федотова О. Пам'яті „Бібліографа (з великої літери)” Олени Павлівни Довгополої // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 3. – С. 8–9; Добко Т.В. Довгопола Олена Павлівна // ЕСУ. – К., 2008. – Т. 8: Дл–Дя. – С. 177.

Г.Г. Довгополий

99. ДОНЕЦЬ (Дідук) Олена Миколаївна [н. 29.09.1965, м. Зміїв Харків. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила ХДПІ ім. Г.С. Сковороди, ф-т рос. мови та л-ри; Нац. акад. мистецтв та архітектури, ф-т теорії та історії мистецтв (1999). Працює у НБУВ на посаді мол. наук. співроб. від. образотв. мистецтв (з 1989). Проводить наук., н.-д. та наук.-метод. роботу з розкриття та упорядкув. фондів аркушевих образотв. матеріалів. Підготувала до друку наук. каталог “Радянський лубок з фондів Відділу образотворчих мистецтв Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (1917–1958)”. Бере участь у роботі над плановою наук. темою відділу “Бібліографія аркушевих образотворчих видань (український плакат 1917 – 2001 рр. у фондах НБУВ)”. Результати дослідж. висвітлює у публ. у наук. зб. та доп. на міжнар. наук. конференціях. Співпрацює з редакцією “Енциклопедії Сучасної України” та часоп. “Женский журнал”, “Domus дизайн”, “Академия”. Досліджує творчість сучас. художників.

Тв.: З когорти “бойчукістів” // Бібл. вісн. – 1993. – № 1/2. – С. 57–60; “Доступное и близкое...” // Art Line. – К., 1998. – № 4. – С. 44–45; Колекція лубків [19]20-х років: (З фондів НБУВ) // Бібл. вісн. – 1999. – № 3. – С. 38–39; Український та російський лубок і масова друкована картинка 20–40 рр. ХХ ст. –

свідчення епохи, складова частина міфологічної системи в умовах тоталітарного суспільства // *Історія наукових бібліотек у контексті історії, культури, освіти в Україні*. – К., 1999. – С. 90–96; *Київська галерея “Неф”*: *Портр. учасн.*: (Андреев Олексій Дмитрович, Бернат Леонід Анатолійович, Жуков Михайло Юрійович, Левчишина Оксана Вікторівна, Марус Сергій Гарольдович, Тараненко Петро Вадимович) // *Укр. біографістика: Зб. наук. пр.* – К., 1999. – Вип. 2. – С. 138–147. – *У співавт.*; *Класифікація опису лубкових картинок 20–40-х рр. ХХ ст.* // *Наук. пр. НБУВ*. – К., 2001. – Вип. 6. – С. 324–333; *Спеціалізований фонд лубкових картинок і питання його використання в інформаційно-довідковому обслуговуванні* // *Наук. пр. НБУВ*. – К., 2002. – Вип. 9 – С. 250–255; *Всеукраїнська асоціація пролетарських митців (ВУАПМІТ)* // *ЕСУ*. – К., 2005. – Т. 3. – С. 860; *Інформаційний потенціал і стилістичні особливості українського рекламного плаката, 1957–1964 рр. (з фондів НБУВ)* // *Бібл. вісн.* – 1993. – № 1/2. – С. 57–60; 2005. – № 5. – С. 24–29. – *У співавт.*; *Радянський лубок із фондів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (1923–1958): Каталог*. – К., 2006.

О.С. Лук'янчук

100. ДОРОДНА Алла Абрамівна [н. 20.10.1934, м. Дніпропетровськ] – укр. бібліограф. Закінчила Урал. держ. ун-т (1957), ХДІК (1965). 3 серп. 1962 – на бібл. роботі. Протягом 1966–1990 працювала бібліографом інформ.-бібліогр. від. Миколаїв. ОУНБ ім. О. Гмирьова. Нагороджена – медаллю “Ветеран труда”, Почес. грамотами М-ва культури України, обл. упр. культури.

Тв.: *Змагання – могутній фактор комуністичного будівництва: Реком. список л-ри про соціаліст. змагання на Миколаївщині*. – Миколаїв, 1974; *Соціальне планування на Миколаївщині: Реком. список л-ри*. – Миколаїв, 1975; *Нові художні твори атеїстичної тематики на сторінках природничо-наукових журналів: [Огляд л-ри]*. – Миколаїв, 1970; *Миколаївщина в художній літературі: Реком. показч. л-ри*. – Миколаїв, 1979; *Миколаївщина на марші десятої п'ятирічки: Бібліогр. показч.* – Миколаїв, 1979; *Ударні комсомольські будови на Миколаївщині: Реком. список л-ри*. – Миколаїв, 1979; *Лауреати обласної комсомольської премії імені Олексія Гмирьова: Показч. л-ри*. – Миколаїв, 1980; *Музеї Миколаївщини: Реком. бібліогр. показч.* – Миколаїв, 1984; *Николаевские писатели о Великой Отечественной войне: Библиогр. указ.* – Николаев, 1985; *Алексей Михайлович Гмырев: К 100-летию со дня рождения: Рек. указ. лит.* – Николаев, 1987.

101. ДОРОШЕНКО Володимир Вікторович [03.10.1879, м. Петербург, РФ – 25.08.1963, м. Філадельфія, США] – укр. бібліограф, книгознавець. Д. – нащадок старого козац.-гетьман. роду. Серед. освіту здобув у гімназії м. Прилуки, а вищу – в Моск. ун-ті на правнич. та іст.-філол. ф-тах. За участь в укр. громаді був висланий на Полтавщину під нагляд поліції. У 1904 навчався на курсах українознавства, організованих М. Грушевським у Львові. Після закінчення Моск.

ун-ту (1905) працював у Стат. бюро Полт. губерн. земства. У 1901 Д. вступив до Революц. укр. партії, де відстоював ідеї незалежності. Через переслідування за участь у громад.-політ. житті змушений був емігрувати в Галичину. З 1909 проживав у Львові, де до 1944 працював у б-ці НТШ, пройшов шлях від бібліотекаря до управителя (дир.). У 1909 вступив на філос. ф-т Львів. ун-ту, який закінчив у 1913. У цьому ж році його обрали головою Бібліогр. коміс. НТШ. Під час першої світов. війни емігрував до Відня, де працював у Союзі визволення України, був голов. ред. і авт. кількох вид. цієї організації. У 1916 повернувся до Львова, керував б-кою НТШ до 1921. У 1918 перебував у Києві з дипломат. місією до гетьмана П. Скоропадського. Працював в УАН у Канцелярії секретаря Акад. проф. А. Кримського. На почат. 1919 виїхав до Станіслава, а згодом – до Львова, де продовжував працювати в б-ці НТШ. З 1937 до 1944 був її директором. У 1939 після возз'єднання Захід. України з УРСР цю б-ку було включено до мережі б-к АН УРСР, об'єднаних у Львів. філ. Б-ки АН УРСР, де Д. одержав посаду заст. директора. У 1944 емігрував спочатку до Праги, потім до Німеччини, а в 1949 – до Філадельфії, де займався переважно літ.-наук. роботою, писав спогади, час від часу повертався до бібліогр. діяльності. Він був ред. і коректором щоденника "Америка", керував Літ.-мистец. т-вом у Філадельфії, був чл. НТШ, УВАН, ряду закордон. ін-тів і т-в, зокрема, у Празі, Варшаві, Берліні. Друкуватися Д. почав з 1900 в укр. періодиці. Співробітничав більше ніж зі 130-ма період. вид., зб., альм., що видавалися у Києві, Харкові, Львові, Москві, Петербурзі, Парижі, Нью-Йорку та ін. Бібліогр. спадщина Д. – українознав. бібліографія заг. характеру, красного письменства, персоналій укр. діячів науки і книги, з бібліотеко- та книгознавства. На почат. бібліогр. діяльн. Д. співпрацював з РАН у популяр. вид. „Обозрение трудов по славяноведению...”, що виходило за ред. В. Бенешевича. Д. був уклад. Вип. 3 цього покажч., що включає л-ру за 1912 р., де представл. українознав. л-ра, опублікована, переважно, в Росії та за її межами. У 1920-ті Д. продовжував друкувати українознав. матеріали в журн. „Україна”. Всі пр. Д. пропагували укр. і українознав. л-ру. Числен. розвідки стосуються творчості Т. Шевченка, Є. Гребінки, І. Франка, П. Куліша та ін. Все життя Д. збирав відомості про Т. Шевченка й І. Франка і створив картотеку, яка зберігається в ЦДІА України у Львові. Бібліогр. пр. Д. присвяч. також відомим діячам укр. науки і культури: М. Грушевському, М. Комарову, А. Кримському, С. Петлюрі, Є. Чикаленку. У часоп. „Наша школа” та „Записки НТШ” протягом 1910–1911 друкувалися огляди нових надходж. і розвідок з історії укр. л-ри. У 1923 разом з Д. Дорошенком надрукували покажч. „Українське літературне життя на еміграції”. Д. – авт. сотень рец. відгуків, анотацій, вміщених у числен. часоп., видан. як в Україні, так і поза її межами.

Тв.: *Нові книжки по історії нашої літератури // ЛНВ. – 1910. – Т. 51. – С. 180–185; Огляд новіших розвідок і видань по історії української літератури XVI–XVIII вв. // Наша шк. – Л., 1911. – Кн. 1. – С. 23–42; Українознавство в російському покажчику для самоосвіти // Зап. НТШ. – Л., 1911. – Т. 104. – С. 192–199; Український науковий рух в 1911 р.: [Огляд л-ри] // ЛНВ. – 1912. – Т. 57. – С. 338–353; Український науковий рух в 1912 р.: [Огляд л-ри] // ЛНВ. – 1913. – Т. 61. – С. 361–374; 505–528; Чужа преса про нас // Вісн. Союзу визволення України.*

– Відень, 1914. – № 5/6. – С. 9–11; 1915. – № 11/12. – С. 19; № 13/14. – С. 15–16; № 21/22. – С. 27–30; № 25/26. – С. 15–18; *Спис творів І. Франка з додатком статей про нього і рецензії на його писання. Вип. 1.* – Л., 1918; *Спис творів І. Франка. Вип. 1/2.* – Л., 1921; *Василь Стефаник.* – Л., 1922; *Життя і слово: Ст. на літ. і громад. теми укр. мовою за 1920 р.* // *Книжка.* – Станіслав, 1922. – № 1/3. – С. 20–24; *Український видавничий рух на Радянській Україні в 1920 р.* // *Книжка.* – Станіслав, 1922. – № 1/3. – С. 16–20; *Українське літературне життя на еміграції* // *Трибуна України.* – Варшава, 1923. – № 1. – С. 21–23; № 2/3. – С. 32–39. – *У співавт.*; *Adam Mickiewicz w literaturze ukraiń-skiej* // *Katena.* – [Холм], 1924. – Ч. 10. – С. 190–192; *Перша книжка, надрукована на Україні, „Апостол” І. Хведоровича [Львів, 1574 р.]*: *Бібліогр. опис* // *Стара Україна.* – 1924. – № 2/5. – С. 38–41; *Показчик літератури українською мовою в Росії за 1798–1897 рр.* // *Науковий ювілейний збірник університету, присвячений Т.Г. Масарикаві для вшанування 75-их роковин його народження.* – Прага, 1925. – Ч. 1. – С. 142–238; *Шевченкознавство за останнє десятиліття (1914–1924 рр.)* // *Стара Україна.* – 1925. – № 3/4. – С. 72–80; *Українознавство поза межами УСРР в рр. 1914–1925* // *Україна.* – 1925. – № 6. – С. 155–168; *Шевченкознавство в 1925 р.* // *Славян. кн.* – Прага, 1926. – Ч. 4/5. – С. 215–220; *Гоголь українською мовою* // *Бібліол. вісті.* – 1927. – № 3. – С. 57–63; *Іван Калинович* // *Бібліогр. вісті.* – 1927. – С. 99–105; *Українознавство поза межами УСРР в 1920 р.* // *Україна.* – 1927. – № 5. – С. 131–150; *Бібліографія творів Ольги Кобилянської* // *Ольга Кобилянська: Альманах.* – Чернівці, 1928. – С. 157–209. – *У співавт.*; *Найновіша література про П. Куліша: Інформ. огляд вид. і розвідок ..., 1914–1929* // *Зап. НТШ.* – Л., 1928. – Т. 148. – С. 307–334; *Л.М. Толстой в українських перекладах: Бібліогр. показч.* // *Бібліол. вісті.* – 1929. – № 4. – С. 19–25. – *У співавт.*; *Матеріали до бібліографії друкованих праць академіка М. Грушевського за 1905–1928 рр.* – К., 1929. – *У співавт.*; *Гете в українських перекладах, переспівах і наслідуваннях: Спроба бібліогр.* – Л., 1932; *Українська національна бібліотека: Б-ка НТШ у Львові.* – Л., 1936; *Ukraińska Biblioteka Narodowa w Polsce: Biblioteka Tow. Nauk. im. Szewczenki we Lwowie* // *Biuletyn Polsko-ukraiński.* – Warszawa, 1936; *Розвиток українського друку в XIX–XX ст. у цифрах* // *Укр. кн.* – 1937. – № 1. – С. 12–17; *Бібліографія Шевченкознавства: Огляд показч.* – Л., 1939; *Показчик видань Шевченкових творів та спис бібліографічних праць про Шевченка* // *Шевченко Т. Повне видання творів Тараса Шевченка.* – Варшава; Л., 1939. – Т. 16; *Женевські видання Шевченкових поезій* // *Укр. кн.* – 1942. – Річник 4. – С. 135–152; *Літературно-науковий вісник (1891–1919).* – Авсбург, 1948; *Літературно-науковий вісник (коротше про роки 1898–1919 і довше про 1922–1933)* // *ЛНВ.* – [Регенсбург], 1948. – Кн. 1; *Показник української католицької преси в ЗДА* // *Шлях.* – Філадельфія, 1952. – № 32, 33; *Пам'яті українських бібліографів (Д. Дорошенка, З. Кузеля, І. Калиновича, М. Комарова, І. Кревецького, І. Левицького)* // *Наук. зб. УВАН.* – Нью-Йорк, 1953. – Т. 2. – С. 175–184; *Мої Шевченкознавчі праці* // *Шевченко.* – Нью-Йорк, 1955. – Річник. 4. – С. 33–40; *«Просвіта», її заснування й праця: Корот. іст. нарис з дод. про «Просвіту» в ін. країнах.* – Філадельфія, 1959; *З історії першої газети в Києві: (Київський телеграф)* // *Сучасність (Мюнхен).* – 1961. – № 10. – С. 37–40; *Українська*

католицька преса в Канаді в роках 1945–1962 // *Наша мета*. – Торонто, 1962. – № 29. – С. 2–3; Показчик літератури про українську пресу // *Сучасність*. – Мюнхен, 1963. – № 6. – С. 112; *Реєстр українських періодичних видань у вільному світі за рр. 1961–1962*. – Нью-Йорк, 1963.

Літ.: Грушевський М. Володимир Дорошенко // *ЛНВ*. – 1926. – Т. 89. – С. 74–75; Заїкін В. Володимир Дорошенко // *Тризуб*. – Париж, 1926. – Ч. 12. – С. 18–20; *Бібліографія праць проф. Д. Дорошенка за 1893–1942 рр.* – Прага, 1942; Борщак І. Володимир Дорошенко // *Україна*. – Париж, 1950. – Ч. 4. – С. 282–284; Микитка С. Володимир Дорошенко: 3 нагоди 75-річчя визнач. вчен. й громадянина. – Філадельфія, 1955; *Дорошенко Володимир* // *ЕУ*. – Париж; Нью-Йорк, 1955–1957. – Т. 2. – С. 582; Бачинський Л. Володимир Вікторович Дорошенко // *Укр. історик*. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1963. – № 1. – С. 14–15; Кобринська А. В. Дорошенко – визначний бібліограф // *Листи до приятелів*. – 1963. – Кн. 11/12. – С. 13–17; Міяковський В. Володимир Вікторович Дорошенко (1879–1963): *У п'ятиліття смерті* // *Укр. історик*. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1969. – № 1/3. – С. 46–55; № 4. – С. 30–37; Романенчук Б. До 100-річчя В.Дорошенка, 1879–1979 // *Укр. кн.* – 1980. – № 1. – С. 3–5; *Doroshenko Volodymyr* // *Encyclopedia of Ukraine*. – Toronto, 1985. – Vol. 1. – P. 747–748; Гуменюк М., Микитась В. *Дорошенко Володимир Вікторович* // *УЛЕ*. – К., 1990. – Т. 2. – С. 96; Данко О. *Володимир Дорошенко – праця для книжної культури* // *125 років Київської української академічної традиції*. – Нью-Йорк, 1993. – С. 419–442; *Дорошенко Володимир* // *ЕУ*. – Л., 1993. – Т. 2. – С. 582; Романів О. *Довгий, тернистий шлях українства до самопізнання* // *ЕУ*. – Л., 1993. – Т. 1. – С. 10–20; Федотова О.О. *Внесок В. Дорошенка в українську літературну бібліографію* // *Тези XXV звіт. наук. конф. проф.-викл. складу і аспірантів фак. бібл.-інформ. систем за 1993–1994 навч. рік*. – К., 1994. – С. 52–54; Королевич Н.Ф. *Бібліографічна діяльність В.В. Дорошенка (1879–1963): Біобібліогр. нарис*. – К., 1995; *Дорошенко Володимир Вікторович* // *Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анот. показч.* – 2-ге вид. випр. і доповн. – Л., 1995. – С. 70–71; Мороз М.О. *Видатний бібліограф і літературознавець Володимир Дорошенко* // *Бібліотека НТШ: книги і люди: Матеріали круглого столу*. – Л., 1996. – С. 102–108; Антонюк Н. *Дорошенко Володимир Вікторович* // *Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов.* – Л., 1998. – Вип. 5. – С. 357–358; Королевич Н.Ф. *Володимир Дорошенко* // *Українські бібліографи ХХ століття*. – К., 1998. – С. 111–137. – *Бібліогр.:* с. 131–137; *Дорошенко Володимир* // *Довідник з історії України: (А–Я)*. – К., 2001. – С. 222; *Листи Марії Грушевської до Володимира Дорошенка (1942–1943 рр.)* // *Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника*. – Л., 2004. – Вип. 12. – С. 464–494; Ясь О.В. *Дорошенко Володимир Вікторович* // *ЕІУ: В 5 т.* – К., 2004. – Т.2: Г–Д. – С. 454; Ясь О. *Дорошенко Володимир Вікторович* // *Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід.* – К., 2004. – Вип. 2, ч. 2. – С. 148–149; Антонюк Н.В., Комариця М.М. *Дорошенко Володимир Вікторович* // *ЕСУ*. – К., 2008. – Т. 8: Дл–Дя. – С. 338; *Дорошенко Володимир Вікторович* // *Бондар Ю.В., Головатий М.Ф., Сенченко М.І. Енциклопедія для видавця та журналіста*. – К., 2010. – С. 92; *Дорошенко Володимир Вікторович* // *Є. Чикаленко, А. Ніковський. Листування. 1908–1921 роки / Упоряд.: Н. Миронець,*

Ю. Середенко, І. Старовойтенко. – К., 2010. – С. 360; Дорошенко Володимир Вікторович // Є. Чикаленко, С. Єфремов. Листування. 1903–1928 роки / Упоряд. та вс. ст. І. Старовойтенко. – К., 2010. – С. 330.

102. ДОРОШЕНКО Дмитро Іванович [08.04.1882, м. Вільно, тепер м. Вільнюс, Литва – 19.03.1951, м. Мюнхен, Німеччина] – укр. історик, публіцист, громад. і держ. діяч, редактор, бібліограф. Походив зі старовин. козац.-гетьман. роду. З 1901 навчався у Варшав. ун-ті, через деякий час перевівся до Петербурз. ун-ту. Там зі-йшовся з Укр. громадою, яка обрала його головою (1903). У 1904 перебував у Львові, де на унів. курсах слухав виклади з історії України М. Грушевського та з історії укр. л-ри І. Франка. Почав займатися наук. роботою, з 1905 активно співпрацював з період. вид. «Нова громада», «Рада», «Україна», «Літературно-науковий вістник», «Волинь», «Полтавщина», «Хлібороб», «Рідний край», «Украинская жизнь», «Южная заря». У трав. 1906 був запрошений до Петербурга на посаду секретаря журн. «Украинский вестник» – органу укр. парлам. громади, але після розгону першої Держ. думи повернувся до Києва, де відновив навчання в Київ. ун-ті; паралельно співпрацював з газ. «Рада», яку видавав Є. Чикаленко. Весною 1909 закінчив з відзнакою іст.-філол. ф-т Київ. ун-ту й отримав запрошення на вчител. посаду до Катеринослава. У Катеринославі Д. познайомився з Д. Яворницьким, організував і редагував двотижневик «Дніпрові хвилі». У канікуляр. час перебував у Києві (Боярка), де виконував редактор. обов'язки в газ. «Рада». З 1914 викладав історію у комерц. школі і був бібліотекарем Київ. публ. б-ки. Після лютнев. революції 1917 Тимчас. урядом Росії був призначений крайовим комісаром Галичини і Буковини, а під час формування Укр. Центр. Ради став її членом. У гетьман. уряді 1918 Д. був міністром закордон. справ. Після повалення уряду (січ. 1919) став доц. Кам'янець-Поділ. ун-ту. У квіт. 1919 виїхав до Праги, у трав. – до Відня. У 1922 став редактором часоп. «Українське слово», що виходив у Берліні. Обраний чл.-кор. Вищ. школи слов'ян. студій Лондон. ун-ту, проф. УВУ та Карлового ун-ту в Празі, д. чл. НТШ (1923). У 1926–1931, окрім викладання в ун-тах, очолював Укр. наук. ін-т у Берліні. Православ. ф-т Варшав. ун-ту запросив його очолити каф. історії всесвіт. церкви (1936–1939). Також викладав в ун-тах Канади (1937–1938), УВУ в Празі (1939–1945). Після переїзду до Німеччини, був президентом УВАН (1945–1951). Серед його числен. наук. пр. – «Історія України 1917–1923 рр.» (Нью-Йорк, 1954), «Нарис історії України» (Мюнхен, 1966; Київ, 1991); «Мої спогади про недавнє минуле» (Мюнхен, 1969) та ін.

Тв.: Народная украинская литература: Сб. отзывов на нар. укр. изд. – СПб., 1904; Указатель источников для ознакомления с Южной Русью. – СПб., 1904; Показчик литературы українською мовою в Росії за 1798–1897 рр. // Науковий ювілейний збірник українського університету, присвячений Т.Г. Масарикові для вшанування 75-их роковин його народження. – Прага, 1925. – С. 142–238; Найновіша література про П. Куліша: Інформаційний огляд видань і розвідок за остан і 15 літ // Зап. НТШ. – Л., 1927. – Т. 148;* Бібліотека Якова Марковича // Укр. книга. – 1937. – № 9–10. – С. 203–204; Володимир Антонович і

його життя й наукова і громадська діяльність. – Прага, 1942; Євген Чикаленко. Його життя і громадська діяльність. – Ужгород, 2008.

Лит.: Бібліографія праць Д. Дорошенка за 1899–1942 роки. – Прага, 1942; Винар Л. Дмитро Дорошенко: Видатний дослідник української історіографії і бібліографії // Укр. історик. – 1982. – № 3–4. – С. 40–78; Дорошенко Дмитро Іванович – український історик, літературознавець, бібліограф, публіцист // Баженов Л.В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців ХІХ–ХХ ст.: Історіографія. Бібліографія. Матеріали. – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 200–201; Дорошенко Дмитро Іванович (26.03.1882, м. Вільнюс – 19.03.1951, м. Мюнхен) – відомий український історик, літературознавець, бібліограф, публіцист // Баженов Л.В. Історичне краєзнавство Правобережної України ХІХ – на початку ХХ ст.: Становлення. Історіографія. Бібліографія. – Хмельницький, 1995. – С. 199; Григора Д. Дорошенко Дмитро Іванович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 1997. – Вип. 4. – С. 71–73; Дорошенко Дмитро Іванович // Довідник з історії України: (А–Я). – К., 2001. – С. 222; Смогоржевська І. Бібліографічна діяльність Дмитра Дорошенка // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 12. – С. 42–45; Сохань С.В. Дорошенко Дмитро Іванович // Особові архівні фонди інституту рукопису: Путівник. – К., 2002. – С. 149–152; Ясь О. Дорошенко Дмитро Іванович // Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. до-від. – К.; Л., 2003. – Вип. 2, ч. 1. – С. 105–106; Осташко Т.С. Дорошенко Дмитро Іванович // ЕІУ: В 5 т. – К., 2004. – Т. 2: Г–Д. – С. 455; Дорошенко Дмитро Іванович // Бібліотеки Києя: Словник власників / Авт.-упоряд. А. Кончаковський. – К., 2005. – С. 42; Кузьминська О. Дорошенко Дмитро Іванович // Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України: Біобібліогр. довід. – К., 2005. – Ч. 1. – С. 186–190; Палієнко М. Дорошенко Дмитро Іванович // „Кієвская старина” у громадському та науковому житті України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). – К., 2005. – С. 226–227; Дорошенко Дмитро Іванович // Дениско Л.М. Автографи на книгах із колекції рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: Каталог. – К., 2007. – С. 35; Веденєєв Д.В. Дорошенко Дмитро Іванович // ЕСУ. – К., 2008. – Т. 8: Дл–Дя. – С. 339; Дорошенко Дмитро // Видатні діячі українського національного відродження (ХІХ–ХХ ст.): Біогр. довід.: Навч. посіб. для студ. ун-ту спец. «Історія» / упоряд.: Т.Ю. Антілогова. – Луганськ, 2008. – С. 64–66; Дорошенко Дмитро Іванович // Малюта О. «Просвіта» і Українська Державність (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.). – К., 2008. – С. 395–398; Дорошенко Дмитро Іванович // Кулеша Н. Українська преса у Німеччині 1919–1945 рр.: Формування та функціонування: Монографія. – Л., 2009. – С. 275–276; Дорошенко Дмитро Іванович // Бондар Ю.В., Головатий М.Ф., Сенченко М.І. Енциклопедія для видавця та журналіста. – К., 2010. – С. 92–93; Дорошенко Дмитро Іванович // Є. Чикаленко, А. Ніковський. Листування. 1908–1921 роки / Упоряд.: Н. Миронець, Ю. Середенко, І. Старовойтенко. – К., 2010. – С. 360; Дорошенко Дмитро Іванович // Є. Чикаленко, С. Єфремов. Листування. 1903–1928 роки / Упоряд. та вс. ст. І. Старовойтенко. – К., 2010. – С. 330.

103. ДРИГАЙЛО Василь Герасимович [н. 01.03.1937, м. Миронівка Київ. обл.] – укр. бібліотекознавець, бібліограф, педагог. У 1959 закінчив бібл. від-ня Київ. технікуму з підготовки культосвіт. працівників, працював зав. б-ки с. Фролівки Миронів. р-ну; з 1964 – бібліографом, старш. бібліографом ДНТБ. У 1965 закінчив заоч. від-ня Київ. філіалу ХДБІ. Читав курс лекцій у книготорг. школі; з 1967 – співроб. НТБ КПІ; з 1970 очолив групу НОП, прогнозування та нових технологій при наук.-метод. інформ.-бібл. коміс. при М-ві освіти України, чл. Метод. бюро вузів. секції б-к Києва. У фахових період. вид. висвітлював пробл. діяльн. вузів. б-к, впровадж. в них елементів НОП, засобів механізації та автоматизації інформ.-бібл. процесів, інформатики тощо. Читав лекції з курсу "Основи інформатики, бібліотекознавства та бібліографії" для студентів КПІ та КДІК. Авт. чотирьох і співавт. двох метод. розробок з цих питань. До 75-річчя КПІ підготував і видав бібліогр. покажч. "Систематический указатель диссертаций, имеющих в фонде НТБ КПИ (1939–1972)". З 1991 – дир. НТБ НТУУ "КПІ". Чл. вченої ради НТУУ "КПІ". Брав участь у сесії ІФЛА (Москва), Надзвичайному з'їзді бібліотекарів (Київ), Всеукр. конф. "Бібліотека і бібліотечна професія в умовах інформатизації", Міжнар. Книжк. ярмарку (Німеччина), наук.-практ. симпоз. "Правові аспекти реституції культурних цінностей: теорія і практика" (Київ), Міжнар. конф. "Бібліотека в демократичному суспільстві" (Київ), Міжнар. семінарі з комплектування фондів (Софія), Міжнар. конф. "Стратегія комплектування фондів наукової бібліотеки" (Київ) та ін. Нагороджений медалями "В пам'ять 1500-летия Киева", "Ветеран труда" та нагруд. знаком "Победитель соцсоревнования". Д. присвоєно почес. звання "Відмінник освіти України" (1997), "Заслужений працівник культури України" (1998).

Тв.: Диспетчеризация и дистанционное управление в промышленности: Библиогр. список отеч. и иностр. лит. – К., 1965; Совершенствование планирования и управления народным хозяйством в европейских странах социализма – ГДР, ЧССР, ПНР: Рек. список лит. // Новые системы руководства народным хозяйством и элементы науки управления. – К., 1966. – С. 83–87; Технический прогресс – цель НТО: Библиогр. список отеч. лит. – К., 1967; Довідково-бібліографічна робота бібліотеки вузу // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1971. – Вип. 11. – С. 81–83; Систематический указатель диссертаций, имеющих в фонде научно-технической библиотеки Киевского политехнического института (1939–1972 гг.). – К., 1975; Положения, правила, должностные инструкции сотрудников НТБ КПИ. – К., 1977; Методические указания по курсу "Основы информатики, библиотековедения и библиографии". – К., 1983. – У співавт.; Нормы на основные процессы библиотечно-библиографической работы НТБ КПИ. – К., 1986; Положения, правила, должностные инструкции сотрудников НТБ КПИ. – К., 1987; Государственная система научно-технической информации: Конспект лекций по курсу «Основы информатики, библиотековедения и библиографии». – К., 1988; Структура НТБ и отделов: Сборник. – К., 1988; Автоматизация информационно-библиографических процессов в научно-технической библиотеке Киевского

политехнического института // *Перспективы развития библиотечного дела в Украинской ССР: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф. (16–18 окт. 1990 г.)*. – К., 1990. – Ч. 2. – С. 40–43. – У співавт.; *100 років Науково-технічній бібліотеці НТУУ «КПІ» ім. професора Г.І. Денисенка*. – К., 2000. – У співавт.; *Основы управления библиотекой высшего учебного заведения*. – К., 2001. – У співавт.; *Основы управления библиотекой высшего учебного заведения: Науч.-практ. пособие*. – 2-е изд., перераб. и доп. – М., 2004. – У співавт.; *Основы научной организации труда в библиотеке: Учеб.-метод. пособие*. – М., 2005; *Провідні бібліотеки України: Довідник, 2006/2007*. – К., 2006. – У співавт.; *Провідні бібліотеки України: Довідник*. – К., 2007. – У співавт.

Літ.: Волинець В. Василю Дригайлу – 60 // *Бібл. вісн.* – 1997. – № 2. – С. 37; *Про відзначення нагородами України працівників Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут": Указ Президента України // Освіта України*. – 1998. – 16 верес. – С. 2. – Зі змісту: *Присвоїти почесні звання: "Заслужений працівник культури України" Дригайлу Василю Герасимовичу – директорові науково-технічної бібліотеки; Дригайло Василь Герасимович // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі*. – К., 1999. – С. 43–44.

О.С. Лук'янчук

104. ДРОБ'ЯЗКО Марія Федотівна [н. 26.04.1941, с. Спутник Вінниц. обл.] – літературознавець, бібліограф. Закінчила КДУ ім. Т. Шевченка (1966). Працювала старш. лаборантом (пом. редактора) „Русско-украинского словаря” в Ін-ті мовознав. ім. О.О. Потебні НАН України у від. лексикології та лексикографії (1966–1972), з 1972 – голов. бібліографом ДРБ УРСР ім. КПРС (нині НПБУ). Фахівець у галузі реком. бібліографії. Багато років керувала групою зі створення „Календаря знаменних і пам'ятних дат” (1979–1997), до якого написала понад 280 ст. з різних проблем науки, культури, історії та про визнач. діячів України. Нагороджена медаллю „Ветеран праці”.

Тв.: *Героїка наших днів: Реком. покажч. л-ри*. – К., 1973. – У співавт.; *Радянський живопис: Реком. покажч. л-ри*. – К., 1974; *Художня література. Критика. Літературознавство, 1970–1973: Реком. покажч.* – К., 1975. – У співавт.; *Календар знаменних і пам'ятних дат*. – К., 1979–1998; *Культура української мови*. – К., 1979. – У співавт.; *Співець краси і праці: М.П. Стельмах: Біобібліогр. пам'ятка // Друг читача*. – 1992. – 20 трав.; *Повернуті імена: Рек. бібліогр. покажч.* – К., 1993. – Вип. 1. – У співавт.; *Знаменні дати: Календар – 2000, 2001*. – К., 2000, 2001. – У співавт.

В.В. Патока

105. ДУБРОВІНА Любов Андріївна [н. 30.09.1950, м. Шадринськ Курган. обл., РФ] – укр. історик, архівіст, бібліограф, бібліотекознавець. Закінчила Волгоград. держ. пед. ін-т, іст.-філол. ф-т (1972). Навчалася в аспірантурі Ін-ту історії СРСР АН СРСР (1974–1977). У Києві – з 1981. Працювала в Київ. держ.

обл. арх. (1981–1984), з 1984 – в ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ). Канд. іст. наук (1982), д-р іст. наук (1993), проф. (1996), чл.-кор. НАН України (2006). Дир. Ін-ту рукопису НБУВ (з 1992). Працює в галузі історії рукопис.-книжної культури, розвиває теорет. та наук.-практ. питання кодикології та кодикографії, археографії, наук. опису рукопис. кн., архів. фон-дів та к олекцій. Досліджує вузлові пробл. бібліографії, книгознавства, комп'ютеризації архів. та бібл. справи й уніфікації опису іст. джерел; розробляє питання пристосування археогр. опису для створення електрон. каталогу на рукопис. книги тощо. Створила власну школу, що відповідає сучас. рівню розвитку книго-, бібліотеко-, бібліографо- та архівознавства. Підготувала понад 30 канд. і д-рів наук. Д. – ініціатор і один із основ. авт. ідеї створення "Національної архівної інформаційної системи" (НАІС) та теорет.-методол. її забезпечення. Внеском у розвиток кодикології є її моногр. "Кодикологія та кодикографія української рукописної книги" (1992). Д. – засновник, відп. редактор та голова редкол. наук. зб. "Рукописна та книжкова спадщина України" (з 1993), співавт. ґрунтов. наук. пр. "Історія Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, 1918–1941" (1998), «Історія Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського, 1941–1964» (2003), «Бібліотеки Києва в період нацистської окупації (1941–1943 рр.)» (2004), авт. біогр. ст., присвяч. життю та діяльн. відомих діячів архів. та бібл. справи: О.М. Апановича, М.В. Геппенера, Г.П. Житецького, П.М. Попова, М.П. Візира, Д.Я. Самоквасова, М.М. Бантиш-Каменського та ін., упоряд. і наук. редактор низки бібліогр. покажчиків. Д. – чл. ред.-видавн. ради НБУВ, вчен. ради Укр. держ. НДІ архів. справи та документознавства, експерт. ради Вищ. атестац. коміс. України. Працює в громад. орг. та т-вах: Нац. коміс. з питань повернення в Україну культ. цінностей при КМ України, Наук.-видавн. раді Держ. ком. архівів України, Спілці архівістів України, Укр. біогр. т-ві, Міжнар. Раді архівів, акад. Укр. акад. істориків тощо. Нагороджена преміями ім. М. Костомарова НАН України (1996), ім. Василя Веретеннікова Держ. ком. арх. України (2000), премією НАН України за найкраще іст. дослідж. подій ВВв 1941–1945 в Україні, почес. відзнакою УБА "За внесок у розвиток бібліографознавства" (2005). Має почес. звання "Жінка 1992 року" Міжнар. біогр. центру у Кембриджі (Велика Британія) та "Жінка успіху" Амер. біогр. центру (2000). Заслужений діяч науки і техніки України (2004).

Тв.: Историко-культурные фонды как объект междисциплинарных исследований // Оптимизация научных исследований в области библиотековедения и библиографии. Сб. науч. тр. – М., 1989. – С. 33–43; История о Казанском царстве (Казанский летописец): Списки и классификация текстов. – К., 1989; Проблемы исследования рукописных и старопечатных фондов в ЦНБ АН УССР // Оптимизация научных исследований в области библиотековедения и библиографии: Сб. науч. тр. – М., 1989. – С. 90–101; Рукописная книга XVI ст. у фондах аддзела рукапісай ЦНБ АН БССР // Спадчына Скарышы: Зб. мат. першых скарышацкіх чітання (1986). – Мінск, 1989. – С. 216–222; Архівна та рукописна Україніка: Прогр. виявлення, обліку, опису арх. док. і рукоп. кн. та створення нац. банку інформації по докум. джерелах з історії України // Архівна та рукописна Україніка: Матеріали розшир. Міжвід. наради. –

К., 1992. – С. 51–62. – У співавт.; Інформаційно-документальні описи писемних джерел: бібліографія, археографія, кодикографія // Бібл. вісн. – К., 1992. – № 1. – С. 13–29; Кодикографія української та східнослов'янської рукописної книги і кодикологія структури формалізованого типу рукопису. – К., 1992. – У співавт.; Кодикологія та кодикографія української рукописної книги. – К., 1992; Кодикологія української рукописної книги. – К., 1992; Українська рукописна книга як об'єкт кодикології та камеральної археографії // Укр. археогр. щорічник. – К., 1992. – Вип. 1 (4). – С. 59–70; Опис рукописних книг: бібліографія, археографія, кодикологія // Бібл. вісн. – 1993. – № 1/2. – С. 12–20; Розробка системного опису рукописних книг та інтелектуалізації інформаційного пошуку в автоматизованих системах // Рукописна та книжкова спадщина України. – К., 1993. – Вип. 1. – С. 183–194; Рукописна та книжкова спадщина України: Археогр. дослідж. унікал. арх. та бібл. фондів. – К., 1993–1999. – (Пробл. едиц. та камерал. археографії; Вип. 1–4); Рукописна книга як історико-культурне джерело та її джерелознавче вивчення // Історія українського середньовіччя: Козацька доба: Зб. наук. пр. У 2 ч. Ч. 1. – К., 1995; Архівознавство: Підруч. для студ. іст. ф-тів вузів. – К., 1998. – У співавт.; Болгарський наспів з рукописних нотолінійних ірмолоїв України кінця XVI–XVII ст. – К., 1998. – У співавт.; Видатні вчені Національної Академії наук України: Особ. арх. та рукопис. фонди акад. і чл.-кор. у Нац. б-ці України ім. В.І. Вернадського (1918–1998): Путівник. – К., 1998. – У співавт.; Історія Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, 1918–1941. – К., 1998. – У співавт.; Основні положення концепції комп'ютеризації архівної справи // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 1998. – Т. 3. – С. 6–17; Геппенер Микола Володимирович // Українські архівісти: Біобібліогр. довід. – 1999. – Вип. 1: (XIX ст. – 1930 рр.). – С. 82–84; Гнат Житецький як засновник та перший керівник рукописів Всенародної бібліотеки України (1918–1929) // Вісн. Харк. держ. акад. культури. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформатика. – Х., 1999. – Вип. 1. – С. 111–119; Рукописна книга як об'єкт національного бібліографічного репертуару України в контексті поняття “Писемна пам'ятка” та її автора // Наук. пр. НБУВ. – К., 1999. – Вип. 2. – С. 141–154; Рукописная книга как исторический и библиографический источник: Проблемы анализа формы и содерж. в процессе создания структуры данных для электрон. кат. // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденция развития: Науч.-практ. и теорет. сб. – К., 2000. – Вып. 1. – С. 43–57; Генеральному директору Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського академіку НАН України О.С. Онищенко – 70 років! // Бібл. планета. – 2003. – № 7. – С. 39–40; У творчому пошуку // Пам'ять століть. – 2003. – № 1. – С. 112–114; Історія Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, 1941–1964. – К., 2003. – У співавт.; Нацистська політика щодо вивезення бібліотечних фондів з окупованих східних територій у 1941–1944 рр. і формування Східної і Центральної бібліотек Вищої школи у Німеччині // Пам'ятки: Археограф. щоріч. – 2003. – № 4. – С. 46–68. – У співавт.; Архів Українського Вільного Університету в Мюнхені: попередній огляд фондів // Арх. України. – 2004. – № 4–6. – С. 84–93. – У співавт.; Бібліотеки Києва в період

нацистської окупації (1941–1943): Дослідження: Анот. покажч. публ. док. НБУВ НАН України. – К., 2004. – У співавт.; Головна академічна бібліотека України (Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського) в контексті ХХ ст. // *Наук. пр. НБУВ.* – 2006. – Вип. 15. – С. 11–21. – У співавт.; *Нове покоління бібліотечних довідників: путівник з історико-культурних фондів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики: Зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 16–18 трав. 2006 р.* – К., 2006; *Методичні рекомендації для державної реєстрації книжкових пам'яток України: Кирилич. рукоп. кн. та стародруки.* – К., 2007. – У співавт.; *Історія Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, 1965–1991.* – К., 2008. – У співавт.; *Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті.* – К., 2009. – У співавт.

Літ.: Дубровина Любов Андреевна // *Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ: Справочник.* – М., 1999. – С. 68–69; Онищенко О.С. Любов Андріївна Дубровіна – сучасний історик, книгознавець, джерелознавець, діяч бібліотечної та архівної справи // *Бібл. вісн.* – 2000. – № 5. – С. 16–26; Слободяник М. Лідер вітчизняного книгознавства: [До ювілею Л.А. Дубровіної] // *Бібл. планета.* – 2000. – № 3. – С. 29–31; Даниленко В. Дубровіна Любов Андріївна // *Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід.* – К.; Л., 2003. – Вип. 2, ч. 1. – С. 108–109; Дубровіна Любов Андріївна // *Київ: Іст.-біогр. енциклопед. довід.* – К., 2007. – С. 1070; Дубровина Любов Андреевна // *Палій В.М., Храмов Ю.О. Національна академія наук України. 1918–2008. Персональний склад.* – 5-е вид., доп. і випр. – К., 2008. – С. 154.

106. ДУЛЯ Матвій Матвійович [н. 14.10.1924, с. Козел, (нині смт Михайло-Коцюбинське) Черніг. обл.] – укр. бібліограф, бібліотекознавець, лікар. Закінчив Черніг. мед. школу (1945), ф-т бібліотекознавства ХДБІ (1950), стоматол. ф-т Київ. мед. ін-ту (1964). Працював дир. обл. наук.-мед. б-к в Ізмаїлі, Черкасах, Чернігові (1945–1995). Одночасно за сумісництвом працював в міс. поліклініках стоматологом, з 1964 – лікарем-стоматологом. Працював провід. бібліографом (1995–1996), лікарем-методистом оргметодвідділу Черніг. обл. лікарні (1997). Д. – авт. і співавт. понад 40 друк. пр. з пробл. бібліографії, бібліотекознавства, медицини.

Тв.: *З історії розвитку протитуберкульозної служби Чернігівщини // Борьба с зоонозами и болезнями животных и растений.* – Чернигов, 1967. – С. 67–68. – У співавт.; *Інформація практичних лікарів про нову літературу // Інформаційна робота медичних бібліотек України.* – К., 1968. – С. 34–35. – У співавт.; *Розвиток протитуберкульозної служби на Чернігівщині // Вопросы организации охраны здоровья населения УССР.* – К., 1968. – С. 109–115. – У співавт.; *Інформація лікарів-фтизіатрів про нову літературу з питань туберкульозу // Профілактика, діагностика та лікування кавернозних форм туберкульозу легень.* – Чернігів, 1969. – С. 67–69. – У спів-авт.; *Наукові роботи медичних, фармацевтичних працівників Чернігівської області: Бібліогр. покажч.*

л-ри (1950–1971). – Чернігів, 1971. – У співавт.; Рада наукової медичної інформації облздороввідділу – центр інформаційної служби області // Матеріали 1-ої Респ. наради по наук. мед. і мед.-техн. інформації. – Мінськ, 1971. – С. 33–37; Організація інформаційного обслуговування практичних лікарів і середніх медичних працівників в умовах Чернігівської області // Тези доп. на Всесоюз. конф. по удоскон. наук. мед. інформації в здравоохрані у світлі рішень XXIV з'їзду КПРС, Москва, 13–15 груд. 1971 р. – М., 1971. – С. 148–154; Організація територіального довідково-інформаційного фонду (ДІФ) та використання його в практиці охорони здоров'я // Состояние, перспективы развития фондов библиотек системы здравоохранения. – М., 1975. – С. 140–142; Планування інформаційної роботи в здравоохрані області // Тези I Респ. конф. – Ашхабад, 1976. – Ч. 1. – С. 29–32; Организация информационно-деятельности областных медицинских библиотек: (Метод. пособие). – М., 1979. – У співавт.; Роль обласної науково-медичної бібліотеки в інформаційному забезпеченні наукових досліджень практичних лікарів // Оптимізація бібліотечно-бібліографічного забезпечення медичної науки та охорони здоров'я, Київ, 18–19 листоп. 1980 р. – К., 1980. – С. 46–47. – У співавт.; Інформаційне забезпечення наукових досліджень практичних лікарів // Удосконалення наукової інформаційної діяльності в медицині. – М., 1981. – С. 86–87. – У співавт.; Про впровадження нововведень, запозичених з інформаційних джерел в роботу лікувально-профілактичних установ: (На прикл. Черніг. обл.) // Роль служби наукової інформації в реалізації заходів, спрямованих на продовження життя та трудової активності людей. – К., 1982. – С. 63–64. – У співавт.; Волкович Микола Маркіянович: Наук.-допом. покажч. вітчизн. та інозем. л-ри (1885–1983 рр.). – К., 1984. – У співавт.; Наукові роботи медичних і фармацевтичних працівників Чернігівської області: Бібліогр. покажч. л-ри за 1971–1982 рр. – Чернігів, 1984. – Вип. 2. – У співавт.; Бец Володимир Олексійович: Наук.-допом. покажч. вітчизн. та інозем. л-ри (1834–1986). – К., 1987. – У співавт.; Охорона здоров'я Чернігівської області: Наук.-допом. покажч. л-ри за 1918–1985 рр. – Чернігів, 1987. – У співавт.; Визначення ефективності інформаційного забезпечення лікарів практичних установ охорони здоров'я // Врачеб. дело. – 1988. – № 8. – С. 1–4. – У співавт.; Використання науково-інформаційного потенціалу практичними лікарями й шляхи підвищення його ефективності // Шляхи підвищення ефективності та використання науково-інформаційного потенціалу медичної науки й практичної здравоохрані. – К., 1988. – С. 47–49; Історія медицини Чернігівщини, 1783–1917 роки: Наук.-допом. покажч. вітчизн. л-ри. – Чернігів, 1991. – У співавт.; Наукові праці медичних та фармацевтичних працівників Чернігівської області: Наук.-допом. покажч. вітчизн. л-ри за 1983–1992 рр. – Чернігів, 1994. – Вип. 3. – У співавт.; 25-річний підсумок науково-інформаційної діяльності у системі охорони здоров'я Чернігівської області // Сучасні проблеми наукової медичної інформації на Україні. – К., 1995. – С. 28–29. – У співавт.

Літ.: Уваренко А.Р. Научная медицинская информация в медицинских учреждениях здравоохранения Украины. – К., 1981. – [Про М. Дулю. – С. 62, 63, 65, 68]; Уваренко А.Р. Научная медицинская информация в документальных

потоках. – К., 1988. – С. 164; Лапа А. Перша в Україні // Чернігів. вісн. – 2000. – 22 лют. – С. 4; Яременко Н. До 80-річчя від дня народження Матвія Матвійовича Дулі // Бібл. планета. – 2005. – № 1. – С. 40.

107. ЄВТУШЕНКО Ольга Андріївна [н. 14.07.1955, м. Сімферополь] – укр. бібліотекар-бібліограф, педагог. Закінчила КДІК за фахом бібліотекар-бібліограф вищої кваліфікації (1976). Працювала у в Крим. ОУНБ ім. І. Франка у від. абонементу (з 1976), в інформ.-бібліогр. від. (з 1977). Викладала на курсах підвищення кваліфікації бібл. працівників. Читала лекції з бібліографії для старшокласників та студентів ВНЗ. Коло професійних інтересів – краєзнавча та персональна бібліографія. Нагороджена Почес. грамотами, подяками.

Тв.: *Л.Н. Толстой и Крым: Метод.-библиогр. материалы: К 150-летию со дня рождения Л.Н. Толстого.* – Симф., 1978; *Матвей Львович Грунин: [К 70-летию со дня рождения: Список лит.]* – Симф., 1979; *Николай Федорович Тарасенко: К 60-летию со дня рождения: [Список лит.]*. – Симф., 1979; *Н.И. Полотай: [К 70-летию со дня рождения: Список лит.]* – Симф., 1979; *Симферополю – 200 лет: Библиогр. указ.* – Симф., 1984. – У співавт.; *А.С. Грин: Библиогр. указ.* – Симф., 1980; *Н.С. Самокиш: К 125-летию со дня рождения: Библиогр. список.* – Симф., 1985; *Аджимушкай в советской литературе: Рек. библиогр. указ.* – Симф., 1987; *Писатели Крыма о войне и мире: Библиогр. указ.* – Симф., 1987; *К. Симонов и Крым: К 75-летию со дня рождения: Библиогр. указ.* – Симф., 1990; *С.В. Руданский и Крым: Библиогр. указ.* – Симф., 1994; *Арсений Иванович Маркевич: Библиогр. указ.* – Симф., 1995; *Марианна Ивановна Новикова: К 80-летию со дня рождения: Библиогр. указ.* – Симф., 1997; *Л. Толстой и Крым: К 170-летию со дня рождения: Библиогр. указ.* – Симф., 1998; *Календарь знаменательных и памятных дат Крыма на ... г.* – Симф., 1995–1999. – Щорічник.

Лит.: *Я расскажу Вам о Крыме: [О библиографе О. Евтушенко]* // *Крым. комсомолец.* – 1979. – 13 нояб.; *Гудимова Н. Шерлок Холмс в библиотеке: О библиографах Крым. ОУНБ им. И. Франко О.А. Евтушенко и др.* // *Крым. правда.* – 1980. – 6 дек.; *[О библиографе О. Евтушенко]* // *Сов. Крым.* – 1980. – 28 сент.; *Молодь Украины.* – 1980. – 5 окт.; *Любит свое дело* // *Крым. комсомолец.* – 1981. – 7 февр.; *[О.О. Евтушенко]* // *Крым. правда.* – 1981. – 4 янв.

108. ЄФИМЕНКО Петро Савович (Савич) [1835, м. Великий Токмак Запорізь. обл. – 7(20).05.1908, м. Петербург, РФ] – укр і рос. етнограф, літ. критик, бібліограф. Навчався в Катеринослав. гімназії, Харк. і Моск. ун-тах. Навчаючись у Харк. ун-ті, Є. разом Я.М. Бекманом організував серед студентів таємний гурток. Поліц. переслідування примусили Є. залишити Харк. ун-т і вступити до Моск. ун-ту. Через поганий стан здоров'я залишив навчання і вирушив до України, маючи намір збирати іст. й етногр. матеріали. Наприкінці 1859 його заарештували в Києві, після ув'язнення в Петропавл. фортеці відправили на заслання у Перм, потім до Онеги, в Холмогори, а пізніше до Воронежа. У 1876 Є.

було надано право вибрати місце вільного проживання. Працював в Самарі, Чернігові, згодом – в Харкові. Займатися бібліографією Є. почав під впливом О.М. Лазаревського. Бібліогр. діяльн. була тісно пов'язана з наук. роботою. Першою пр. Є., яка мала певною мірою бібліогр. характер, була його рец. на „Указатель источников для изучения Малороссийского края” О.М. Лазаревського. Саме в ній, по суті, вперше в Україні ставилося питання про складання повної укр. бібліографії, зверталася увага на потребу складання бібліографії творів рос. л-ри з укр. тематики. В „Черниговских губернских ведомостях” (1860) Є. вмістив допов. (понад 20 назв) до першого вип. „Указателя источников для изучения Малороссийского края” О. Лазаревського. У 1861 Є. надрукував „Украинскую литературную летопись”, в якій подав л-ру за 1857–1960 рр. (всього 70 назв). Ця праця була продовж. „Указателя источников для изучения Малороссийского края” й „Украинской литературной летописи” О.М. Лазаревського. У пр. „Потребность в биографическом словаре южнорусских деятелей и несколько слов о его программе” накреслив його приблизні хронологічні рамки, вказав на мінімум даних біобібліогр. характеру, які по-винні міститися в словнику. Є. одним з перших поставив питання про необхідність такого словника та наголошував на потребі створення сист. покажч. ст. і кн., що стосуються України. У 1884–1888 Є. був упоряд. і редактором „Харьковского календаря”, „Харьковского сборника”, де друкувалися матеріали про Харк. губ. за 1885–1886 рр., бібліогр. відомості про проф. Харк. ун-ту за 1881 р., Харк. громад. б-ку тощо. Є. – авт. покажч. пр. укр. етнографа і фольклориста П. Чубинського та ст. «Образцы обличительной литературы в Малороссии» і «Н.Д. Мизко», де виступив з пропозицією щодо складання повної бібліографії укр. л-ри.

Тв.: *Дополнение к указателю источников для изучения Малороссийского края А. Лазаревского // Черниг. губерн. ведомости. – 1860. – № 9/20; Те ж саме // Полт. губерн. ведомости. – 1861. – № 3–8; Украинская литературная летопись // Полт. губерн. ведомости. – 1861. – № 3. – С. 15–16; № 4. – С. 22–24; № 5. – С. 27–28; № 6. – С. 30–36; № 7. – С. 42–44; № 8. – С. 46–49; Архив Малороссийской коллегии при Харьковском университете // Киев. старина. – 1882. – Кн. 1. – С. 193–197; Библиографический указатель книг и брошюр, касающихся Архангельской губернии (1869). Н.Д. Мизко // Киев. старина. – Т. 4. – 1882. – Кн. 12. – С. 593–598; Образцы обличительной литературы в Малороссии // Киев. старина. – Т. 1. – 1882. – Кн. 3. – С. 538–559; Библиографический указатель трудов П.П. Чубинского // Киев. старина. – Т. 9. – 1884. – Кн. 5. – С. 138–142.*

Літ.: *Гуменюк М.П. Один з перших // Вітчизна. – 1965. – № 7. – С. 197–200; Гуменюк М. Петро Савич Єфименко // Соц. культура. – 1968. – № 4. – С. 43; Гуменюк М.П. П.С. Єфименко // Гуменюк М.П. Українські бібліографи ХІХ – початку ХХ століття. – Х., 1969. – С. 27–32; Корнейчик І.І. Історія української бібліографії: Дожовтн. період. – Х., 1971. – С. 117–128; Єфименко Петро Савич – український та російський етнограф, фольклорист, бібліограф // Баженов Л.В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців ХІХ–ХХ ст.: Історіографія. Біобібліогр. Матеріали. – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 206–207.*

109. ЄФРЕМОВ Сергій Олександрович [06.(18)10.1876, с. Пальчик Катеринопіл. р-ну Черкас. обл. – 31.03.1939, м. Вологда, РФ] – публіцист, літературознавець, критик, бібліограф, держ., громад.-політ. діяч, акад. УАН (з 1919), д. чл. НТШ у Льво-ві. Народився в сім'ї священника. Навчався в Київ. духов. семінарії, закінчив юрид. ф-т Київ. ун-ту (1901). Звинувачений в організації. СВУ, незаконно репресований у 1930. Реабілітований у 1989. Бібліогр. діяльність Є. була вагомим складовим в розвитку бібліографії в Україні у 1920-х. Зосереджував увагу на реком. та краєзнав. бібліографії, віддавав належне вичерп. реєстрац. бібліографії. Бібліогр. діяльн. Є. виявилась в різних формах: окремо виданих бібліогр. посіб., списках, рец. на бібліогр. вид., анот. на нові книги. У рец. на покажч. М. Рубакіна "Среди книг" (1911), високо оцінюючи цю пр., Є. критикував її за неповноту, неточності розд. "Малорусская литература". Протягом всього життя Є. намагався заповнювати прогалини укр. бібліографії, укладаючи бібліогр. покажч. з важливої для суспільства теми українознавства. В 1917 надрукував в журн. "Украинская жизнь" покажч. "Библиотека по украиноведению" – своєрідний путівник, покликаний сприяти самоосвіті, підвищенню рівня культури читачів: духовної, політичної, економічної, мовної, культури читання. У 1920 Є. перевидав цей покажч. укр. мовою окремим вид. під назвою "Українознавство: покажчик потрібнішої для самоосвіти літератури". Помітним явищем є бібліографія, уклад. Є. до 5-го тому творів М. Коцюбинського.

Тв.: Олександр Лазаревський // ЛНВ. – 1902. – Т. 18, ч. 3. – С. 44; Додаток до „Бібліографічного покажчика” [М.Ф. Комарова] // На вічну пам'ять Котляревському: Літ. зб. – К., 1904. – С. 495; Огляд часописей за 1903 р. // Зап. НТШ. – Л., 1904. – Т. 62, кн. 6. – С. 1–64. – У співавт.; 3 громадського життя на Україні. – К., 1909; Над могилою Бориса Грінченка. – К., 1910; Енциклопедія книжної справи // Рада. – 1911. – 4 серп.; Библиотека по украиноведению // Укр. жизнь. – 1917. – № 3/6. – С. 99; Українознавство: Покажч. потрібнішої для самоосвіти л-ри. – К., 1920; Біля початків українства: (Генезис ідей Кирило-Методіїв. братства) // Україна. – 1922. – № 4. – С. 88–96; Твори І.С. Левицького-Нечуя: Бібліогр. покажч. // Іван Левицький-Нечуй. – К., 1924. – С. 182–190; Алфавітний покажчик до творів М. Коцюбинського: Алф. спис авт., що писали про М. Коцюбинського. Л-ра про М. Коцюбинського. Пер. творів М. Коцюбинського. Хронол. покажч. творів М. Коцюбинського // Коцюбинський М. Твори. – К., 1925. – Т. 5. – С. 231–260; В тісних рямцях: Укр. книга, 1798–1916 рр. // Бібліол. вісті. – 1926. – № 2. – С. 40–67; Іван Франко: Критич.-бібліогр. нарис. – 2-е вид. – К., 1926; Друкарня П. Куліша // Укр. книга. – 1937. – № 9–10. – С. 208–209; Ідея українського журналу в Шевченка // Укр. книга. – 1937. – № 3. – С. 77–78; За рік 1912-й. Під обухом. Більшовики в Києві. – К., 1993. (1-ше вид.). – К., 1918; Історія українського письменства. – К., 1995. – 1-ше вид. – К., 1919; 4-е вид. – Мюнхен, 1989. – Т. 1; Т. 2.

Літ.: Кримський А.Ю. Життєпис і літературна діяльність С.О. Єфремова // Зап. Іст.-філол. від. ВУАН. – К., 1923. – Кн. 2/3: (1920–1923). – С. 45 окр. паг.; Спис праць С.О. Єфремова, 1895–1919 // Зап. Іст.-філол. від. ВУАН. – К., 1923. –

Кн. 2/3: (1920–1923). – С. 49–92 окр. паг.; Гирич І.Б. Публікації С.О. Єфремова в газеті „Нова Рада”, 1917–1919 рр. // Укр. археогр. щоріч. – К., 1993. – С. 342; Приколота С.І. Літературознавчий аспект діяльності С.О. Єфремова // Тези XXV звіт. наук. конф. проф.-викл. складу і аспірантів ф-ту бібл.-інформ. систем за 1993–1994 навч. рік. – К., 1994. – С. 79–80; Наєнко М.К. Сергій Єфремов і його історико-літературна концепція // Єфремов С.О. Історія українського письменства. – К., 1995. – С. 14; Приколота С.Г. Окремі питання бібліографії творчої спадщини С.О. Єфремова // Питання культурології: Міжвід. зб. наук. ст. – К., 1996. – Вип. 14. – С. 285–292; Приколота С.Г. Бібліографічний аналіз творчої спадщини С. Єфремова: Автореф. дис. ... канд. іст. наук. – К., 1997; Приколота С. Бібліографічний аспект діяльності Сергія Єфремова // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 3. – С. 34–35; Зленко Г. Видатна бібліографічна пам'ятка // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 5. – С. 27–28; Продан І.М. Тарас Шевченко в працях С. Єфремова // Зб. пр. Наук.-дослід. центру періодики. – Л., 1998. – Вип. 5. – С. 300–306; Єфремов Сергій Олександрович // Довідник з історії України: (А–Я). – К., 2001. – С. 239; Чорнописький М. Фольклоина політична сатира 20-х років ХХ ст. у записах Сергія Єфремова. – Л., 2001; Білокінь С. Масони і Україна // Пам'ятки України: історія та культура. – 2002. – № 2. – С. 189; Воронкова Т.І. Єфремов Сергій Олександрович // Особові архівні фонди інституту рукопису: Путівник. – К., 2002. – С. 171–175; Бахаєва Л. Жанрова поліфонічність «Щоденників» С.О. Єфремова // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. восьмої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 24–26 жовт. 2003 р. – Л., 2003. – С. 878–881; Єфремов Сергій Олександрович // Бібліотеки Києя: Словник власників / Авт.-упоряд. А. Кончаковський. – К., 2005. – С. 45; Палієнко М. Єфремов Сергій Олександрович // „Кієвская старина” у громадському та науковому житті України (кінець ХІХ – початок ХХ ст.). – К., 2005. – С. 232–233; Денисенко О. Єфремов Сергій Олександрович // Видатні діячі науки і культури Києва в істотко-краєзнавчому русі України: Біобібліогр. довід. – К., 2005. – Ч. 1. – С. 207–211; Він був сумлінням України: Сергій Єфремов // Ананченко Т.П. України часточка – в мені: Одещина в культурол. просторі світ. українства. – 3-тє вид. виправл. і доповн. – О., 2007. – С. 185–192; Єфремов Сергій Олександрович // Київ: Іст.-біогр. енциклопед. довід. – К., 2007. – С. 698; Супрун Л.В. Взаємодія антропоцентричних категорій у науково-публіцистичному дискурсі Сергія Єфремова: Монографія. – Вінниця, 2007; Єфремов Сергій Олександрович // Палій В.М., Храмов Ю.О. Національна академія наук України. 1918–2008. Персональний склад. – 5-е вид., доп. і випр. – К., 2008. – С. 40; Єфремов Сергій Олександрович // Малюта О. «Просвіта» і Українська Державність (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.). – К., 2008. – С. 409–413; Могильний Л. Участь Сергія Єфремова в агітаційно-пропагандистській діяльності Української радикальної партії // Молода нація: Альманах. – К., 2008. – С. 23–37; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 515; Єфремова С.О. Бібліотека // Лисенко І. Словник українських приватних бібліотек. – К., 2009. – С. 64; Є. Чикаленко, С. Єфремов. Листування. 1903–1928 роки / Упоряд. та вс. ст. І. Старовойтенко. – К., 2010; Болабольченко А. Сергій Єфремов: Біогр. нарис. – К.,

2010; Єфремов Сергій Олександрович // Бондар Ю.В., Головатий М.Ф., Сенченко М.І. Енциклопедія для видавця та журналіста. – К., 2010. – С. 107–108; Єфремов Сергій Олександрович // Є. Чикаленко, А. Ніковський. Листування. 1908–1921 роки / Упоряд.: Н. Миронець, Ю. Середенко, І. Старовойтенко. – К., 2010. – С. 361.

110. ЖДАНОВ Сергій Михайлович [07.10.1922, с. Щигорівка Щебекін. р-ну Курс. обл., РФ – 30.05.2004, м. Київ] – укр. філософ, педагог, поет, бібліограф. Канд. філос. наук (1971), доц. (1984). Курсант Грознен. військ.-піхот. уч-ща Північно-закавказ. фронту (1939–1941). Учасник ВВв. Студент філос. ф-ту КДУ ім. Т. Шевченка (1953–1958), старш. лаборант ун-ту (1958). Асистент каф. філософії КПІ (1960–1964), старш. викл. філософії КПІ (1964–1967), зав. каф. філософії Київ. технол. ін-ту легкої промисловості (1974–1984). Ж. – перший дослідник життя і творчості всесвітньо відомого рос. математика, природознавця, астронома, історика, поета, літературо- та мовознавця М.О. Морозова, відомого політ. в'язня Шлісельбурга. Кожна з його пр. супроводжується обширними бібліогр. списками. Моногр. Ж. „М.О. Морозов” нараховує 260 назв у кінці кн. і 360 – у підрядк. примітках. У 1970-ті Ж. разом з Р.С. Ждановою (Ліневич) підготував бібліогр. покажч. „Микола Олександрович Морозов”, який не вийшов з друку, його рукопис переданий на зберігання у НБУВ. Як поет Ж. друкувався у газ. „Ленінський прапор”, „Політехнік” та в альманасі „Пам'ять серця” (2001).

Тв.: *Бібліографія // Жданов С.М. Мирозозрение Н.А. Морозова: Автореф. дис. ... канд. филос. наук. – К., 1965. – С. 20; М.О. Морозов: Праці про М.О. Морозова. Праці М.О. Морозова // Жданов С.М. М.О. Морозов: Монографія. – К., 1971. – С. 200–210; Микола Олександрович Морозов: Бібліогр. покажч. пр. вчен. та л-ри про життя і діяльн. – К., 1975. – 300 арк. – Рукопис.*

Літ.: *Жданов Сергей Михайлович // Память сердца: Альманах / Сост.: П.Г. Марков и др. – К., 2001. – Кн. 2. – С.402– 409.*

Р.С. Жданова, С.С. Жданов

111. ЖДАНОВА (Ліневич) Рона Станіславівна [н. 26.10.1937, м. Житомир] – укр. бібліограф, бібліографо-, бібліотеко- і книгознавець. З 1960 працювала в Житомир. облкниготорзі. Закінчила Київ. філ. ХДІК (1968). Пошукувач каф. галузев. бібліографії КДІК (1974–1976). Працювала у ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ) на посадах бібліотекаря, старш. бібліотекаря, старш. редактора, мол. наук. співроб., наук. співроб., голов. бібліографа, зав. сектору, у від. алф. каталогів і опрацювання л-ри, обслуговування, наук.-бібліогр. від. (1968–1995). З 1975 займалася координацією бібліогр. роботи в б-ках і установах системи АН України, видавала у співавт. “Інформаційний покажчик бібліографічних праць, виконаних бібліотеками і науковими установами системи АН УРСР” (1975–1988). Готувала метод. рекомендації на допомогу бібліографам, рецензувала та редагувала бібліогр. пр., виступала з доп. на семінарах, проводила практ. заняття, складала й аналізувала перспект. плани бібліогр. роботи б-к і установ системи АН

України з метою ліквідації паралелізму і дублювання для удосконалення системи інформ. забезпечен. наук. дослідж. Очолювала групу підготов. ретроспект. і поточ. показч. з сусп. наук. Видала низку галуз., темат., персон. наук.-допом. показчиків. В 1991 очолила сектор з підготовки нац. бібліографії України. Розробила теорет.-методол. Концепцію створення „Українського бібліографічного репертуару” (УБР): визначила поняття “укр. книга” за мовною, територ., змістовою й авт. ознаками. Запропонувала методику орг. роботи зі створення УБР та підготувала проспект, який передбачав розподіл творів друку за серіями з поступовим опрацюв. кожної окремо за згаданими вище ознаками. Першочерг. завданням вважала опрацюв. україномов. книги: спочатку виявлення і облік „живої” книги із фондів б-к, а потім видання їх у вигляді друк. каталогів, з подальшим доданням матеріалів із бібліогр. джерел. Основні принципи створення УБР узагальнено у метод. рек.: „Україномовна книга, 1798–1916 рр.: Метод. рек. щодо укладання” (1992, комп’ют. варіант), “Український бібліографічний репертуар, 1798–1923” (1999), „Укладання друкованих каталогів книг громадянського друку (ХУІІІ – початок ХХ ст.) із фондів бібліотек України” (2005). З 1995 Ж. – в НПБУ на посаді голов. бібліографа, очолювала групу з підготов. друк. звед. каталогу укр. кн. б-к і музеїв України. Ж. – авт. проекту створення енцикл. слов. “Українські бібліографи”. Її пр. „Бібліографічні джерела українського літературознавства, мовознавства та фольклористики” (2004) – вагомий внесок у бібліографію другого ступеня. Публікувала ст. з пробл. бібліографознавства, діяльн. відомих укр. бібліографів та рец. на бібліогр. посіб. в журн. “Бібліотечний вісник”, “Вісник Книжкової палати”, “Бібліотечна планета”, “Слово і час”; виступала як наук. та бібліогр. редактор. Чл. редкол. журн. “Вісник Книжкової палати” (1996–1999). У 2003–2006 працювала зав. від. ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського. Підготувала бібліогр. посіб.: „Підручники і навчальні посібники (1748–1917 рр.) з фондів Державної науково-педагогічної бібліотеки імені В.О. Сухомлинського для початкових і середніх навчальних закладів” (2005), „Юрій Михайлович Хорунжий” (2006). З січ. 2006 до 2007 – голов. бібліогр аф НПБУ. Нагороджена медалями: „В пам’ять 1500-ліття Києва” (1982), „Ветеран труда” (1985), „Почесною грамотою Президії АН України (1993); має Подяки М-ва культури і мистецтв України (1998), Київ. міс. голови (2005). У 1986 Ж. занесена до „Книги трудової слави Центральної научної бібліотеки АН УРСР».

Тв.: Інформаційний показчик бібліографічних праць, укладених бібліотеками системи АН УРСР... – К., 1976–1978. – [16 вип.]. – У співавт.; Составление тематических ретроспективных библиографических указателей: Рек. для НИУ АН УССР. – К., 1981. – У співавт.; Развитие общественных наук в СССР: Библиогр. указ., 1967–1979. – К., 1982. – У співавт.; Некоторые особенности библиографического описания по ГОСТу 7.1.–84. – К., 1988; Георгий Степанович Писаренко: [Библиогр. указ.]. – К., 1990. – У співавт.; Николай Иванович Сенченко: Библиогр. указ. – К., 1990; З проблем роботи над українським бібліографічним репертуаром // Бібліографія українознавства: Бюл. коміс. укр. бібліогр. Міжнар. асоц. українців. – Л., 1992. – Вип. 1. – С. 10–11. – У співавт.; Софія Володимирівна Сороковська: Біобібліогр. показч. – К., 1993. –

У співавт.; Український бібліографічний репертуар: питання методики та організації // Бібл. вісн. – 1993. – № 1/2. – С. 21–23. – У співавт.; Центральна наукова бібліотека ім. В.І. Вернадського Академії наук України: Бібліогр. покажч., 1918–1993 рр. – К., 1993. – У співавт.; Україномовна книга, 1808–1923: Укр. кн. у фондах Нац. парлам. б-ки України. – К., 1996. – У співавт.; Україномовна книга, 1798–1916. – К., 1996. – Вип. 1: 1798–1885. – У співавт.; Бібліографічні посібники – одне із джерел інформації про українську книжку // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 7. – С. 5–7; Ще раз про український бібліографічний репертуар // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 1. – С. 9–11; № 2. – С. 6–8; Визначний бібліограф України – Софія Сороковська // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 9. – С. 36–40; Бібліотекознавець і бібліографознавець Михайло Семенович Слободяник: Біобібліогр. покажч. – К., 1999. – У співавт.; До створення біобібліографічного довідника “Українські бібліографи” // Бібл. планета. – 1999. – № 4. – С. 39–40; Те ж саме // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 11. – С. 22–23; Друкований зведений каталог україномовної книги державних бібліотек та музеїв України, 1798–1923. Вип. 1: 1808–1900. – К., 1999; Вип. 2: 1901–1910. – К., 2003; Вип. 3: 1911–1916. – К., 2003. – У співавт.; Рідкісні видання з колекції Федора Погребенника: Кат. вист. – К., 1999. – У співавт.; Російськомовна книга у фондах Національної парламентської бібліотеки України, 1816–1923: Каталог. – К., 1999. – У співавт.; Український бібліографічний репертуар (1798–1923): Метод. рек. на допомогу складанню. – К., 1999; Галина Дідківська – філолог і бібліограф // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 2. – С. 36; Знаменні дати: Календар–2000. – К., 2000. – У співавт.; Інформаційне забезпечення української дантеани // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 8. – С. 13–16; Серце, віддане бібліографії [Валентина Патока] // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 10. – С. 42–44; Те ж саме // Бібл. планета. – 2001. – № 4. – С. 38–39; Бібліографічна діяльність Івана Шовкопляса // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 5. – С. 40–42; Бібліографознавець, педагог і просто людина: Про О.П. Довгополу // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 9. – С. 21–23; Українська дантеана // Слово і час. – 2002. – № 12. – С. 86–90; Друкований каталог – важливе джерело інформації про бібліотечні фонди // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 3. – С. 20–23; Бібліографічні джерела українського літературознавства, мовознавства та фольклористики, 1900–2002. – К., 2004; Подвижник бібліотечної справи: [П.І. Рогова] // Вісн. Книжк. палати. – 2004. – № 1. – С. 50–52; Підручники і навчальні посібники (1748–1917 рр.) з фондів Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського для початкових і середніх навчальних закладів: Каталог. – К., 2005. – У співавт.; Укладання друкованих каталогів книг громадянського друку (XVIII – початок XX ст.) із фондів бібліотек України: Метод. посіб. – К., 2005; Друковані каталоги книг XVIII – початку XX ст. з фондів бібліотек України – невичерпне джерело інформації про шкільні підручники // Вісн. Книжк. палати. – 2006. – № 1. – С. 11–17; Національна парламентська бібліотека України – головний осередок інформації з питань українського бібліографознавства // Бібліотека і книга у контексті часу: Зб. наук. ст. Міжнар. наук. -практ. конф., 11–13 трав. 2006 р., Київ. – К., 2006. – С. 75–85; Валентина Василівна Патока: Біобібліогр. нарис. –

К., 2006; Юрій Михайлович Хорунжий: Біобібліогр. покажч. – К., 2006; Інформація про навчальну книгу XVIII – початку XX століття з фондів бібліотек України – підґрунтя для створення сучасного українського підручника // Вісн. Книжк. палати. – 2007. – № 10. – С. 12–13; Софія Володимирівна Сороковська (1918–2000): Біобібліогр. нарис. – К., 2007.

Літ.: Патока В. В. Бібліограф Рона Жданова // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 10. – С. 38–40; Жданова Рона Станіславівна // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі: Довідник. – К., 1999. – С. 52–53; Жданова Рона Станіславівна // Кто есть кто в библиотечно-информационном мире России и СНГ. – М., 2001. – С. 226; Лутовінова В.І. Український бібліографічний репертуар: методичні засади і зведений каталог: [Про розробку методики укладання УБР Р.С. Ждановою та аналіз її праць] // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 8. – С. 18–21; Патока В.В. Бібліограф і бібліографознавець Рона Станіславівна Жданова: Біобібліогр. нарис. – К., 2002; Рона Станіславівна Жданова: Біобібліогр. покажч. – К., 2005; Патока В. Залюблена бібліографію // Вісн. Книжк. палати. – 2007. – № 10. – С. 11.

С.М. Радченко, В.М. Радченко

112. ЖЕВАХОВ Пилип Іванович [1918–1971] – укр. бібліограф. Працював у ДІБ України (1960–1967). Коло інтересів: бібліографія суспільно-політичної л-ри, краєзнавча бібліографія. Готував метод. рек. щодо використання бібліогр. і довідк. видань, займався ред.-видавн., журналіст. діяльністю.

Тв.: Програма КПРС – програма побудови комуністичного суспільства: Покажч. л-ри. – К., 1961. – У співавт.; Матеріально-технічна база комунізму: Бібліогр. покажч. л-ри. – К., 1962. – У співавт.; Бібліографічний апарат з історії міст і сіл Української РСР // УІЖ. – 1964. – № 6. – С. 107–110. – У співавт.; Огляд краєзнавчої і туристської літератури, випущеної видавництвами Української РСР у 1964 році. – К., [1965]; Сводная библиографическая картотека по истории городов и сел Украины // Сов. библиогр. – 1965. – № 4. – С. 46–51. – У співавт.; Використання бібліографічних і довідкових видань // Комуніст України. – 1965. – № 12. – С. 65–69; Як користуватися бібліографією та довідковим апаратом до праць К. Маркса і Ф. Енгельса // Комуніст України. – 1966. – № 10. – С. 73–76; Великий Жовтень на Україні (берез. 1917 – лют. 1918 р.): Реком. покажч. л-ри на допомогу б-кам в краєзнав. роботі. – К., 1967. – У співавт.; Видання з питань пропаганди краєзнавчої літератури // Огляд методичних і бібліографічних видань обласних бібліотек за 1966–1967 рр. – К., 1968. – С. 99–110; Досвід складання ретроспективної бібліографії Чернігівщини. – К., 1968. – У співавт.

113. ЖИРНОВА Людмила Олександрівна [н. 10.11.1943, м. Новоград-Сіверський Черніг. обл.] – укр. педагог, бібліотекар-бібліограф. Закінчила Миколаїв. пед. ін-т за фахом рос. мова і л-ра (1966). Впродовж кількох років працювала в пед. установах, згодом – в Одес. ОУНБ ім. В.І. Леніна старш.

бібліотекарем (1971); старш. бібліографом наук.-техн. б-ки Одес. політехн. ін-ту. Закінчила заоч. від. ХДІК (1975). З 1978 до 2000 працювала в ОДНБ ім. М. Горького на посадах: голов. бібліотекаря, зав. наук.-метод. від., заст. дир. з наук. роботи, голов. і провід. бібліографа від. наук.-допом. та реком. бібліографії. Авт. ст. з питань історії та наук. роботи ОДНБ ім. М. Горького, бібліогр. посіб. „О.С. Пушкін в Одесі”, „Вісник Одеської комісії краєзнавства при Всеукраїнській Академії наук, 1924–1930 ” (2001). Поет-аматор.

Тв.: *Выборочный список изданий. – О., 1982; Работа библиотек в помощь атеистическому воспитанию женщин: Метод.-библиогр. рек. – О., 1986; Изучение состава и использования атеистической литературы в централизованных библиотечных системах: Метод.-библиогр. материалы. – О., 1987. – У співавт.; Список литературы для изучения укомплектованности фондов ЦБС Украинской ССР научно-популярной естественнонаучной литературой, а также запросов читателей на эту литературу. – О., 1988. – У співавт.; Аз, буки, веди...: [Про колекцію букварів у фондах ОДНБ] // Веч. Одесса. – 1989. – 1 июня; Дунайск. заря. – Килия (Одес. обл.), 1989. – 10 окт.; За вас, читатели: [Про кн. болг. мовою у фондах ОДНБ] // Дружба. – Болград (Одес. обл.), 1989. – 12 авг.; От Кирилла и Мефодия: [Про кн. болг. мовою у фондах ОДНБ та про святкування Дня слов'ян. писемності] // Знамя коммунизма. – 1989. – 24 мая.; Сто лет назад: [Про що писали газ. „Одесский листок” та „Новороссийский телеграф”] // Веч. Одесса. – 1989. – 18 февр.; Сто лет назад: [Огляд новин, опубл. в одес. газ. у берез. 1889] // Веч. Одесса. – 1989. – 30 марта; 150 лет назад. 100 лет назад. 50 лет назад: [Про публ. в одес. газ. у квіт. 1839, 1889, 1939] // Веч. Одесса. – 1989. – 4 мая; О чем писали одесские газеты: В 1841 г. „Одесский вестник”; Региональный аспект информационного обеспечения // Библиотека – информация – наука: Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф., Киев, 8–10 окт. 1991 г. – К., 1991. – Ч. 1. – С. 62–64; Документальная память Украины: [Про кат. „Українська книга в фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького, 1574–1923 рр.”] // Веч. Одесса. – 1992. – 17 февр. – Без підпису; Есть такая партия?: [Про видані до 1917 р. кн., присвяч. питанням багатопартійності] // Юг. – 1992. – 15 авг.; Зберегти документальну пам'ять України: [Про фонд укр. вид. в ОДНБ, підготов. кат. в рамках держ. прогр. „Документальна пам'ять України”] // Друг читача. – 1992. – 10 черв.; Одесская хроника: [Огляд газ. „Одесский вестник” за 1892 р.] // Ретро Одесса. – 1992. – № 1/2. – С. 79–81; „Полный каталог книг на украинском языке с начала книгопечатания до наших дней составили сотрудники Одесской государственной библиотеки имени А.М. Горького...”: [Про кат. „Українська книга в фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені О.М. Горького, 1574–1923 рр.”] // Днепров. панорама. – 1992. – 23 марта. – Без підпису; Связь времен: [Про кн. з автографами відомих письм. у фондах ОДНБ] // Юг. – 1992. – 5 сент.; Хранить вечно: [Про фонд укр. вид. в ОДНБ, підготов. кат. в рамках держ. прогр. „Документальна пам'ять України”] // Юг. – 1992. – 22 авг.; Наукова діяльність Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: традиції, стан, перспективи // Бібліотеки у розвитку науки й культури регіону: Наук.-практ. конф., присвяч. 165-річчю ОДНБ та 200-річчю Одеси, 22–24*

листоп. 1994 р.: Тези доп. і виступів. – О., 1994. – С. 13–15; 165 років з часу заснування Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького // Календар знаменних і пам'ятних дат, III кв. 1994. – К., 1994. – С. 94–97; *Время собирать камни: [Про попечителя Одес. міськ. публ. б-ки гр. М.М. Толстого та його благод. діяльн.]* // *Одес. вестн.* – 1997. – 23 дек.; „Научка” в годы войны: [Огляд док. з арх. ОДНБ] // *Одес. вестн.* – 1998. – 7 мая; *Пам'яті мільйонів жертв голодомору в Україні: [Про підготовку в ОДНБ покажч. „Голодомор в Україні 1932–1933 рр.”]* // *Церква і життя.* – Мельбурн, 1998. – 27 квіт. – 2 трав. – С. 6; *В роки окупації: (З історії Одес. держ. наук. б-ки ім. М. Горького)* // *Вісн. Книжк. палати.* – 1999. – № 5. – С. 41–43; „Вісник Одеської комісії краєзнавства при Всеукраїнській Академії наук”, 1924–1930: *Хронол. розпис змісту.* – О., 1999; *О.С. Пушкін в Одесі: Бібліогр. покажч.* – О., 2001. – У співавт.

Літ.: Бур'ян Л.М. *Жирнова Людмила Олександрівна* // *Бібліографи Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Біобібліогр. довід.* – О., 2002. – С. 84–88.

Л.М. Бур'ян

114. ЖУК Вікторія Михайлівна [н. 17.01.1954, м. Львів] – укр. бібліотекар, бібліограф, педагог, канд. пед. наук. Закінчила Рівнен. культ.-освіт. ф-т КДІК за фахом "Бібліотекознавство і бібліографія" (1975) та аспірантуру МДІК (1983). Працювала бібліотекарем Рівнен. міськ. дит. б-ки (1975–1978), старш. лаборантом (1978–1980), викл., старш. викл. каф. бібліотекознавства (1984–1991), доц., зав. каф. бібліотекознавства ф-ту документ. комунікацій та менеджменту РДІК. Досліджує пробл. бібліотекознавства, історії бібл. справи в Україні, виступає на міжнар. і міжвуз. конф., розробляє питання навч.-вихов. процесу у ВНЗ. Чл. вченої та навч.-метод. рад РДІК. Викладає навч. дисципліни: "Загальне бібліотекознавство", "Історія бібліотечної справи".

Тв.: *Совершенствование преподавания курса "Библиография художественной литературы и литературоведения"* // *О совершенствовании методики преподавания дисциплин библиотечного факультета: Метод. рекомендації.* – Ровно, 1979. – С. 26–27; *Джерельна база дослідження історії бібліотек-читалень товариства "Просвіта" в Західній Україні в 20–30-х рр. ХХ ст.* // *Історичні традиції Волині: Пробл. духов. відродження: Прогр. роботи і зб. тез.* – Рівне, 1993. – С. 26–28; *Книжкові колекції української діаспори у фондах обласних наукових бібліотек західного регіону України* // *Стратегія комплектування фондів наукової бібліотеки: Тези доп. Міжнар. наук. конф., м. Київ, 8–10 жовт. 1996 р.* – К., 1996. – С. 91; *Повернення книжкових колекцій української діаспори до фондів державних бібліотек Волині* // *Діяльність бібліотек по збереженню культурної спадщини і відродження духовності народу: Всеукр. наук.-краєзнавча конф. (23–25 трав. 1996 р.).* – Житомир, 1996. – С. 43–44; *Програма переддипломної практики студентів IV курсу спеціальності "Бібліотекознавство та бібліографія" факультету ДКМ РДІК: Метод. поради* // *Наук. студії РДІК: Метод. посіб.* – Рівне, 1997; *Бібліографічне відображення розвитку бібліотекознавства в Україні* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2005. – № 6. –

С. 12–13; Досвід організації дипломного проектування зі спеціальності „Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографія”// Звіт. конф. викл., аспірантів, співроб. і студ. РДГУ, 20–22 квіт. 2006 р. Секція „Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії”. – Рівне, 2006. – С. 3–5; Музей історії книги при кафедрі бібліотекознавства і бібліографії факультету ДКМ РДГУ // Звіт. конф. викл., аспірантів, співроб. і студ. РДГУ, 23 квіт. 2007 р. Секція „Актуальні проблеми бібліотекознавства і бібліографії”. – Рівне, 2007. – С. 49–52.

Літ.: Жук Вікторія Михайлівна // Від пошуку – до визнання: Наук. та навч.-метод. пр. викл. Рівнен. держ. ін-ту культури: Біобібліогр. покажч. – Рівне, 1999. – С. 49–55; Жук Виктория Михайловна // Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ. – М., 1999. – С. 78.

115. ЖУК Віра Никанорівна [н. 12.04.1920, с. Кривуші Кременчуц. р-ну Полт. обл.] – укр. історик-архівіст, бібліограф. Засл. працівник культури України (1975). Канд. іст. наук (1977). У 1955 закінчила іст.-арх. від-ня іст. ф-ту КДУ ім. Т. Шевченка. У 1955–1978 працювала в Держархіві Полт. обл. на посадах наук. та старш. наук. співроб., зав. від. використ. та публ. документів. Впорядкувала фонди архіву, серед яких фонди Полт. облас. редкол. "Історії міст і сіл Української РСР" (1970), Полт. облас. від-ня Т-ва рад.-болг. дружби (1971), М.В. Скліфосовського (1972); займалась каталогі-зацією дореволюц. та пореволюц. фондів. Уклад. путівників Держархіву Полт. обл. (1959, 1982), упоряд. зб. док.: "Полтаві 800 років, 1174–1974" (1974), "Полтавщина у Великій Вітчизняній війні Радянського Союзу, 1941–1945" (1977), "У братерському єднанні, 1917–1977" (1982). У 1978–1986 працювала в Полт. держ. пед. ін-ті ім. В.Г. Короленка, доц. (1985). Була відп. секретарем "Історії міст і сіл УРСР", відп. секретарем іст. секцій Полт. облас., міськ. та Жовтн. район. від-нь Укр. т-ва охорони пам'яток історії та культури. Нагороджена медаллю "За доблесну працю. На ознаменування 100-річчя з дня народження В.І. Леніна" (1970).

Тв.: Комплектування документальними матеріалами Полтавського облдержархіву // НІБ. – 1960. – № 5. – С. 24–26; До історії боротьби трудящих Полтавщини проти німецько-фашистських загарбників (вересень 1941 – вересень 1943 рр.) // Там само. – 1961. – № 3. – С. 70–75. – У співавт.; Організація роботи по створенню "Історії міст і сіл Полтавської області" // Там само. – 1963. – № 2. – С. 38–41. – У співавт.; Підготовка довідника з адміністративно-територіального поділу // Там само. – 1964. – № 5. – С. 35–38. – У співавт.; Друковані матеріали з історії Полтавщини // Наук.-інформ. бюл. архівного управління УРСР. – 1965. – № 3. – С. 70–74; Ще раз про документальні матеріали колгоспів // Арх. України. – 1965. – № 5. – С. 13–20; Архівне будівництво на Полтавщині, 1918–1965 // Там само. – 1966. – № 2. – С. 19–28; Матеріали партизанських комісій як джерело для вивчення історії боротьби за владу Рад на Полтавщині // Історисні джерела та їх використання. – К., 1968. – Вип. 3. – С. 83–90; Нові документи про діяльність А.С. Макаренка на Полтавщині // Полтавці про А.С. Макаренка: Зб. ст.-спогадів вихованців, друзів,

колиш. співроб. А.С. Макаренка. – К., 1968. – С. 5–20. – У співавт.; Впорядкування документальних матеріалів Полтавської обласної редколегії "Історії міст і сіл УРСР" // *Арх. України.* – 1969. – № 6. – С. 53–57; Документи про відбудову і розвиток народного господарства Полтавської обл., 1945–1953 // *Арх. України.* – 1971. – № 6. – С. 75–79; На шляху утворення СРСР: Підбірка док. // *Зоря Полтавщини.* – 1971. – 30 груд.; Упорядкування документальних матеріалів про інтернаціональні зв'язки // *Арх. України.* – 1971. – № 5. – С. 28–31; Джерела про діяльність іскрівських організацій на Полтавщині // *Історичні джерела та їх використання.* – К., 1972. – Вип. 7. – С. 49–59. – У співавт.; Коментар спеціаліста: Про перші згадки про м. Полтаву для сторінки "Полтава і полтавці 800" // *Зоря Полтавщини.* – 1972. – 6 верес.; Про відбір на постійне зберігання звітної документації // *Арх. України.* – 1973. – № 6. – С. 33–34; Документальні джерела про боротьбу за владу Рад на Полтавщині // *Міжвуз. наук.-метод. конф. з іст. краєзнавства, присвяч. 800-річчю Полтави: Тези доп. і повідомл.* – Полтава, 1974. – С. 45–50; Личный фонд Н.В. Склифосовского // *Сов. арх.* – 1974. – № 2. – С. 118–119; Документи Полтавського облдержархіву про революційні події 1905–1907 рр. на Полтавщині // *Арх. України.* – 1975. – № 5. – С. 25–29. – У співавт.; До 60-річчя Великого Жовтня: Підбірки док. // *Зоря Полтавщини.* – 1976. – 3 серп., жовт., 16 листоп., 23 груд. – У співавт.; Куди звернутися за довідкою // *Зоря Полтавщини.* – 1976. – 4 груд.; Цікавий документ про М.В. Лисенка // *Зоря Полтавщини.* – 1976. – 18 січ.; Використання документів Полтавського облдержархіву // *Арх. України.* – 1977. – № 2. – С. 43–47; Пам'ятники і меморіальні дошки Полтави: Нариси. – Х., 1978. – У співавт.; В основі – пошук (про виявлення та охорону пам'яток історії та культури) // *Пам'ятники України.* – 1983. – № 2. – С. 29–30; До 80-річчя Другого з'їзду РСДРП: Полт. група сприяння "Искре": Розповідають док. Держархіву Полт. обл. // *Зоря Полтавщини.* – 1983. – 28 черв., 6 лип. – У співавт.; Мета його життя: Біогр. нашого земляка Ю.В. Кондратюка в листах, док., спогадах // *Зоря Полтавщини.* – 1985. – 26 лют. – У співавт.; Історичні віхи Полтавщини: Невиріш. питання: про недбайливе ставлення до пам'яток історії та культури // *Зоря Полтавщини.* – 1986. – № 4. – С. 36–37; Держархів Полтавської області // *Полтавщина: Енциклопед. довід.* – К., 1992. – С. 37–38; Як фальсифікувалася справа: Про М.М. Бужинського // *Архів. зб. на посвяту 90-річчю Полт. Вчен. Архів. Коміс., 1903–1993.* – Полтава, 1993. – С. 136–145; Українські періодичні видання початку ХХ ст. (За даними посібників з історії України) // *Рідний край.* – 2005. – № 2. – С. 131–137.

Літ.: Жук В.Н. // *Історики-слависти ССРСР.* – М., 1981. – С.76–72; Тронько П.Т. *Летопись дружбы братства // Из опыта создания "Истории городов и сел Украинской ССР".* – К., 1981. – С. 76; Станев Х. *Братска дружба ни свързва: Очерк за Полтавска област.* – Софія, 1981. – С. 6; Чиркова М. *Жук Віра Никанорівна // Українські архівісти: Біобібліогр. довід., 1940–1960-ті рр.* – К., 2002. – Вип. 2. – С. 84–86; *Жук Віра Никанорівна // Краєзнавці України: (Сучасні дослідники рідного краю): Довідник.* – К.; Кам'янець-Подільський, 2003. – Т. 1. – С. 71–72.

М. Чиркова

116. ЗАБІЯКА Іван Михайлович [н. 07.10.1953, с. Ярошівка, тепер с. Українське Талалаїв. р-ну Черніг. обл.] – укр. філолог, бібліограф, канд. іст. наук (1998). Закінчив філол. ф-т Ніжин. держ. пед. ін-ту ім. М.В. Гоголя. Працював учителем укр. мови і л-ри в школі № 100 м. Києва; інженером та старш. інженером у конструктор. бюро з-ду “Генератор”; редактором та старш. редактором у вид-ві “Радянська школа”, уповноваженим по орг. виступів у Бюро пропаганди худож. л-ри СПУ. В Ін-ті укр. археології та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України пройшов шлях від археографа 1 кат. до старш. наук. співроб. і зав. ред.-видавн. відділу. Нині працює на посаді старш. наук. співроб. Ін-ту журналістики КНУ ім. Т. Шевченка. Захистив дис. на тему: “Епістолярна спадщина Василя Горленка як історико-культурологічне джерело”. Чл. Нац. спілки журналістів України, чл. Черніг. земляцтва. Авт. понад 100 публ. Уклав дві бібліографії. У першій подається корот. нарис життя та наук. діяльн. історика О.М. Лазаревського, репринт. відтворення пр. М. Ткаченка “Список праць О.М. Лазаревського і праць про нього” (К., 1928), а також додаток, у якому цей список продовжено. Друга пр. – покажч. змісту журн. “Україна”, що виходив у Парижі протягом 1949–1953 рр., і який в Україні є раритетом. Цей покажч. складається з 2-х ч.: „Хронологічний покажчик” та „Індекс”.

Тв.: *Олександр Матвійович Лазаревський, 1834–1902: Матеріали до біобібліогр. – К., 1994; Україна (Париж): Українознав. і фр. культ. життя: [Чис. 1–10, 1949–1953]: Покажчик. – К., 2000; До питання про домашнє виховання у контексті християнської етики на сторінках журналу «Киевская старина» // Зб. пр. Наук.-дослід. центру періодики. – Л., 2002. – Вип. 10. – С. 338–342; Епістолярна спадщина Василя Горленка [1853–1907]. – К., 2002. – С. 195–238; Відомий і невідомий Горленко // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. восьмої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 24–26 жовт. 2003 р. – Л., 2003. – С. 795–808; Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2005. – Вип. 12. – У співавт.; Питання мови на сторінках журналу «Киевская старина» // ЛННБ України ім. В. Стефаніка: історія і сучасність: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28–30 жовт. 2010 р. – Л., 2010. – С. 542–545.*

117. ЗАВАЛІНА Оксана Львівна [н. 08.03.1970, м. Київ] – укр. бібліограф, бібліотекознавець, педагог. Д-р інформ. наук. Закінчила КДІК (1993) та КДАКККіМ (1998). Пройшла стажування у Б-ці Йельського ун-ту (США, 1997). Закінчила магістратуру (2002) та аспірантуру (2010) у Вищій шк. бібліотеко- та інформацієзнавства Ун-ту штату Іллінойс (США), де захистила докт. дис. «Тематичний доступ до електронних бібліотек: застосування та використання метаданих для опису електронних колекцій». Працювала в наук.-бібліогр. від. НПБУ (1992–2000) на посаді голов. бібліографа (1996–2000). Очолювала Б-ку Магістер. прогр. з економіки Консорціуму екон. освіти і дослідж. при НУ «Киево-Могилянська академія» (нині Б-ка Київ. шк. економіки) (2002–2004). Протягом

2001–2002 та 2004–2010 рр. займалася каталогізацією та класиф. оригіналів та мікрофіш-копій кн., період., та аудіовізуальних вид. слов'ян. та східноєвроп. мовами, а також ретроспект. конверсією електрон. каталогу Б-ки Ун-ту штату Іллінойс, брала активну участь у проекті Google Books. Працювала у фінансованому Ін-том музейних та бібл. послуг США дослідн. проекті «Електронні колекції та їх наповнення» при Ун-ті штату Іллінойс (2006–2010). Викладач каф. каталогування та класифікації у Вищій шк. бібліотеко- та інформацієзнавства Ун-ту штату Іллінойс (2007–2008). Доц. ф-ту інформацієзнавства Ун-ту Північного Техасу (США) (2010). Авт.-упоряд. бібліогр. покажч. «Художня література, критика, літературознавство на сторінках періодичних видань'93» (1993), одна з упоряд. реком.-бібліогр. покажч. «Повернуті імена» (вип. 3, 4) (1994, 1995) та «Знаменні дати» (2000, 2001). Входила до групи зі створення «Календаря знаменних і пам'ятних дат», до якого написала понад 70 ст. з різних проблем науки, історії, культури та про визначних діячів України (1994–2000). Спільно з укр. бібліографом проф. Д. Штогриним підгот. темат. кат. аудіозаписів з фонду Б-ки слов'ян. та східноєвроп. л-р Ун-ту штату Іллінойс «Українці у Сполучених Штатах Америки та інших країнах Заходу: їх культурна і політична діяльність, виступи та інтерв'ю». Авт. низки наук. пр. з питань створення і використання електронних б-к та колекцій, орг. темат. доступу, метаданих та ін. Викладає дисципліни: «Організація інформації», «Каталогування та класифікація», «Метадані» та ін. Член УБА (з 1996), Амер. бібл. асоц. (з 2001), Амер. т-ва інформацієзнавства та інформаційних технологій (з 2006), Асоц. бібл. та інформаційної освіти США (з 2009). Брала участь у 69-й конф. ІФЛА (2003); у Міжнар. конф.: «Крим-2003» та «Крим-2004», конф. з питань метаданих Dublin Core (2008); у щоріч. конф.: Амер. бібл. асоц. (2002, 2005, 2009, 2010), Амер. т-ва інформацієзнавства та інформаційних технологій (2006, 2007, 2010), Асоц. бібл. та інформ. освіти США (2010), конф. з питань українознавства в Ун-ті штату Іллінойс (2001, 2002, 2005, 2006); конф. слов'ян. та східноєвроп. б-к «Форум Фішера» (2006) та ін.

Тв.: Художня література, критика, літературознавство на сторінках періодичних видань'93. – К., 1994; Повернуті імена: Реком. бібліогр. покажч. Вип. 3, 4. – К., 1994, 1995. – У співавт.; Англо-український тлумачний словник з бібліотечної справи та інформатики = English-Ukrainian glossary of library and information terms / Підгот. чл. Бібл. англомов. клубу. – К., 1999; Календар знаменних і пам'ятних дат – К., 1994–2000. – У співавт.; Знаменні дати: Календар–2000, 2001. – К., 2000, 2001. – У співавт.; National libraries of Ukraine: Sources for research. – 2001; Ukrainians in the United States and other Western countries: Their cultural and political. activities, speeches, performances, and interviews. – Urbana, IL, 2002. – У співавт.; Accessible online at http://leep.lis.uiuc.edu/seoworkspace/zavalina/LIS433/national_libraries.htm; User searches in IMLS DCC collection registry: Trans. log analysis. – Champaign, IL, 2006. – (Techn. Rep. UIUCLIS–2006/3+IMLS). – <https://www.ideals.illinois.edu/handle/2142/713>; Collection definition in federated digital resource development // Proc. of the 69th ASIS&T annu. meet. – Austin, TX:

ASIST, 2006. – У співаєм.; *Collection-level user searches in federated digital resource environment // Proceedings of the 70th ASIS&T annu. meet. – Milwaukee, WI, 2007. – <https://www.ideals.illinois.edu/handle/2142/8983>; Trends in metadata practices: A longitudinal study of collection federation // Proceedings of the 7th ACM/IEEE-CS Joint Conference on Digital Libraries. – Vancouver, Canada, 2007. – У співаєм. – <https://www.ideals.illinois.edu/handle/2142/8984>; Assessing descriptive substance in free-text collection-level metadata // Proceedings of the International Conference on Dublin Core and Metadata Applications. – Berlin, Germany, 2008. – У співаєм. – <http://dcpapers.dublincore.org/ojs/pubs/article/viewArticle/930>; Evaluating descriptive richness in collection-level metadata // Journal of Library Metadata. – 2008. – No. 8 (4). – p. 263–292. – У співаєм.; Collection-level subject access: metadata application and use // Proceedings of the ALISE conference. – Boston, MA, 2010. – <http://www.alise.org/mc/page.do?sitePageId=101573> – 22; Collection-level subject access in aggregations of digital collections: Metadata application and use: Doctoral dissertation. – Urbana-Champaign, 2010. – <https://www.ideals.illinois.edu/handle/2142/16620>; What does transaction log data tell about collection-level subject access? // Proceedings of the Library Research Seminar V Conference. – Hyattsville, MD, 2010. – <http://www.lrsv.umd.edu/abstracts/Zavalina%20Transaction%20Log%20Data.pdf>; Beyond size and search: building contextual mass in digital aggregations for scholarly use // Proceedings of the 73rd ASIS&T annual meeting. – Pittsburgh, PA, 2010. – У співаєм.*

118. ЗАГАЙНА (Фесенко) Надія Василівна [н. 24.07.1960, с. Положаї Київ. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила КДІК (1981) за фахом бібліотекознавство та бібліографія. Працювала у наук.-бібліогр. від. бібліографом (з 1981), старш. (з 1983), провід. (з 1991) та голов. бібліографом (з 1995) Держ. б-ки для дітей (нині НБУ для дітей). З. – уклад. бібліогр. посіб. для дітей та організаторів дит. читання, підготувала 18 вип. темат. ілюстр. кат. „Що нам читати”, наук.-допом. бібліогр. покажч. „Українська дитяча література” та ін. Брала участь у підготовці електрон. універс. реком. покажч. "Природа і людина", у наук. дослідж. "Історія державних бібліотек України для дітей". Нагороджена Почес. грамотою МКіМ України (2001).

Тв.: *Що нам читати: Темат. ілюстр. кат. для учнів 2–3 кл. – К., 1983–1988. – Доповн. Вип. 3–8; Письменники української діаспори – дітям: Інформ. список л-ри для учнів 1–9 кл. – К., 1994, 1996. – Вип. 1–2; Світ гармонії і краси: Про образотв. мистец. та архітектуру: Реком. бібліогр. покажч. для учнів 6–8 кл. – К., 1987; Абетка здоров'я: Реком. список л-ри для учнів 1–4 кл. – К., 1997; Повернуті із забуття: Реком. список л-ри [для учнів 1–9 кл.]. – К., 1992–1998. Вип. 1–7; Зустрічі з прекрасним: (Про мистец. театру, цирку, естради та кіно нашої Батьківщини): Реком. бібліогр. покажч. для учнів 6–8 кл. – К., 1988. – У співаєм.; Дивосвіт рідної природи: Реком. бібліогр. покажч. для учнів 5–6 кл. – К., 1989; Твоє здоров'я: Реком. список л-ри для учнів 5–9 кл. – К., 1998; Ростіть здоровими: Реком. покажч. л-ри для батьків і всіх, хто працює з дітьми. – К., 1999; Збережемо світ живий: екологічні знання – дітям: Реком. покажч. л-ри*

для читачів старш. шк. віку. – К., 2000; Економічна азбука – дітям: Бібліогр. покажч. для читачів-учнів 7–9 кл. – К., 2000; Заповіти великого І. Франка: (Інформ. список л-ри до 145-річчя від дня народж. (1856–1916)). – К., 2001; "Як я умру, на світі запалає покинутий вогонь моїх пісень...": Інформ. список л-ри до 130-річчя від дня народж. Лесі Українки (1871–1913). – К., 2001; „Де б не був я, у яким краю, а тебе, як матір, пізнаю ...”: До 90-річчя від дня народж. А.С. Малишка (1912–1970): Реком. список л-ри для організаторів дит. читання та вчителів. – К., 2002; Швеція. Стокгольм. Карлсону: Бібліогр. розповідь про видав. дит. письм. Астрід Ліндгрен: Для читачів мол. та серед. шк. віку. – К., 2002; Український бібліографічний репертуар та українська книга для дітей // Світ дит. б-к. – 2003. – № 1. – С. 19–22; Біологічні науки – науки про живу природу: Реком. бібліогр. покажч.-дайджест для читачів серед. та старш. шк. віку. – К., 2007; Українська дитяча література: Наук.-допом. бібліогр. покажч. для організаторів дит. читання. – К., 1994. – Вип. 1–4; 2001. – Вип. 3,4; 2002. – Вип. 4; 2003. – Вип. 2, 4; 2007. – Вип. 1, 3; 2008. – Вип. 4; 2009. – Вип. 4.

Літ.: Загайна Надія Василівна // Сузір'я професіоналів: До 35-річчя з дня заснування Держ. б-ки України для дітей. – К., 2002. – С. 70–71.

119. ЗАГУМЕННА Віра Вікторівна [н. 11.07.1954, м. Артемівськ Донец. обл.] – укр. бібліограф, бібліографознавець, педагог, канд. пед. наук. Закінчила ХДІК (1975), аспірантуру КДІКу (1986), дис. захистила у МДІК (1992). Працювала зав. чит. залу в Артемів. район. б-ці (1975–1976), в наук. б-ці КДІК старш. бібліографом, зав. довідк.-бібліогр. від. (з 1977), викл. каф. заг. бібліографознавства (з 1986), доц. (з 1992), зав. каф. бібліографознавства, проф. (з 1996), деканом ф-ту інформ. систем і бібліотекознавства КНУКіМ (1998–2000). Професор ДАКККіМ (з 2007). Має більше 70 публ. наук. та навч.-метод. характеру з пробл. бібл.-бібліогр. діяльності. Коло наук. інтересів: бібл.-інформ. освіта, нац. бібліогр., бібл.-інформ. сервіс. Викладає такі навч. курси: «Міжнародні інформаційні ресурси», «Українська національна бібліографія», «Довідково-бібліографічне обслуговування». Голова бібліогр. секції УБА (з 1995); чл. Америк. бібл. асоц. (з 2000); чл. редкол. журн. “Вісник Книжкової палати” (1996–1999), “Бібліотечна планета” (1998); чл. спеціаліз. Вченої Ради КНУКіМ з захисту канд. дис.; чл. фахової Ради з питань культури і мистецтва. Неодноразово брала участь у конф. ІФЛА та Амер. бібл. асоц. та ін. Стажувалась в США, де вивчала інновац. підходи до довідк.-бібліогр. обслуговування в б-ках. Нагороджена Почес. грамотою МКіМУ (1998), має Подяку міського голови (2003), Почес. відзнаку УБА „За внесок у бібліотечну освіту” (2004). Присвоєно почесне звання «Заслужений працівник культури України» (2008).

Тв.: Система библиографической информации в помощь формированию библиотечных фондов // Актуальні питання культурного будівництва. – Миколаїв, 1985. – Вип. 4. – С. 464–466; Интенсивность использования системы библиографических пособий в комплектовании библиотечных фондов: Метод. рекомендації. – К., 1986; Активизация использования системы библиографических пособий в комплектовании – путь к улучшению качества

формирования библиотечных фондов // Актуальні питання розвитку культури і мистецтва. – О., 1987. – С. 195–196; Некоторые аспекты взаимодействия кафедры общего библиографоведения КГИК им. А.Е. Корнейчука с библиотеками Украинской ССР // Актуальні проблеми підготовки кадрів. – Миколаїв, 1988. – С. 20–21. – У співавт.; Використання бібліографічних джерел у комплектуванні фондів краєзнавчої літератури в бібліотеках України // IV респ. наук. конф. іст. краєзнавства. – К., 1989. – С. 48–49; Методические рекомендации для самостоятельного изучения студентами отдельных вопросов курса “Организация и методика библиографической работы в библиотеке”. – К., 1990. – У співавт.; Система библиографического обеспечения комплектования как фактор улучшения качества библиотечных фондов: Автореф. дис. ... канд. ист. наук. – М., 1991; Методичні поради до курсу “Загальна іноземна бібліографія”: Метод. рек. – К., 1992. – У співавт.; Створення бібліографічної бази для комплектування фондів наукових бібліотек // Дослідження фондів наукової бібліотеки України. – К., 1992. – С. 24–25; Національна бібліографія України і каталогізація: проблеми створення єдиної інформаційної технології // Бібліотечно-бібліографічна класифікації та інформаційно-пошукові системи. – К., 1995. – С. 64–65. – У співавт.; Бібліографічне забезпечення комплектування як чинник поліпшення якості бібліотечних фондів // Стратегія комплектування фондів наукової бібліотеки: Тези доп. Міжнар. наук. конф., Київ, 8–10 жовт. 1996 р. – К., 1996. – С. 49–50; Дослідження бібліографії як суспільного явища в Україні у 20-х роках ХХ ст. // Вісн. Книжк. палати. – 1996. – № 4. – С. 12–14. – У співавт.; Засідання бібліографічної секції Української бібліотечної асоціації // Бібл. вісн. – 1996. – № 5. – С. 31–32. – У співавт.; Проблемы автоматизации информационно-библиографического обеспечения комплектования фондов научных библиотек // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые формы сотрудничества. – Форос, 1996. – С. 209–210. – У співавт.; Сучасні проблеми теорії національної бібліографії // Вісн. Книжк. палати. – 1996. – № 5. – С. 7–8; Бази даних як джерело бібліографічного пошуку в науковій бібліотеці: Лекція. – К., 1997. – У співавт.; Бібліографічна реєстрація в сучасній Україні // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 11. – С. 5–7; Національна бібліографія як основа національної системи інформаційно-бібліографічних ресурсів України // Бібліографознавство: теорія і практика: Зб. наук. ст. – К., 1997. – С. 10–16; Те ж саме // Зб. наук. пр. НБУВ. – К., 1997. – С. 10–16; Почесна відзнака Української бібліотечної асоціації «Бібліографічний посібник року» // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 1. – С. 13–15; Участь публічних бібліотек у роботі бібліографічної секції української бібліотечної асоціації // Публічні бібліотеки: Сучасне і майбутнє: Зб. ст. міжнар. наук.-практ. конф. – К., 1998. – С. 69–73; Бібліографічна освіта в Україні: до історії питання // Бібліотеки та асоціації в світі, що змінюються: нові технології та нові форми співробітництва: Шоста Міжнар. конф. „Крим –99”: Матеріали конф., Судак та ін., 5–13 черв. 1999 р. – Сімф., 1999. – Т. 2. – С. 11–13; Інтеграція фахової термінології з бібліографознавства та соціальної інформатики // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 3. – С. 10–12. – У співавт.; Концепція підготовки спеціалістів зі спеціальності 7.020.102 «Бібліотекознавство і бібліографія» // Вісн. Книжк.

палати. – 1999. – № 4. – С. 17–18. – У співавт.; Библиографическое образование на Украине: к истории вопроса // Науч. и техн. б-ки. – 2000. – № 4. – С. 29–32. – У співавт.; Вагомий внесок в українську бібліографію // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 2. – С. 10–11. – У співавт.; Інноватор інформаційних технологій в бібліографії // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 5. – С. 10–12. – У співавт.; Концептуальна модель підготовки сучасного бібліотечно-інформаційного фахівця // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 2. – С. 20–21; Перспективи розвитку інформаційних ресурсів бібліотек України // Професійний бібліотечний рух: назустріч змінам бібліотечно-інформаційного середовища: Зб. ст. наук.-практ. конф. УБА. – К., 2001. – С. 59–61; Родина бібліографознавців: [До 70-річчя В.С. Бабича та Є.К. Бабич] // Бібл. планета. – 2002. – № 1. – С. 30–32. – У співавт.; Валентина Степанівна Пашкова: Біобібліогр. нарис. – К., 2004. – У співавт.; Вклад у вітчизняне бібліографознавство // Вісн. Книжк. палати. – 2004. – № 9. – С. 4–5. – У співавт.; Національна бібліографія України: здобутки та перспективи // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – № 4. – С. 55–58; Професіонал, науковець, громадський діяч Валентина Степанівна Пашкова // Бібл. планета. – 2005. – № 1. – С. 37; Розвиток видавничої та книготоргівельної бібліографії в 60–80-ті роки ХХ столітті // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 1. – С. 16–19; До ювілею бібліографа та книгознавця С. Петрова // Бібл. планета. – 2007. – № 3. – С. 37; Національні бібліотеки Данії: враження від професійного візиту українських бібліотекарів // Бібл. планета. – 2008. – № 4. – С. 14–15.

Літ.: Загуменная Вера Викторовна // Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ. – М., 1999. – С. 81; Загуменная Віра Вікторівна // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі. – К., 1999. – С. 44–45; Бібліографознавець. Педагог. Особистість: До ювілею В.В. Загуменної / М.В. Геращенко, Т.В. Новальська, О.П. Крицький, І.В. Тимошенко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2004. – № 3. – С. 70–71; Пашкова В., Скар В. Ювілей науковця та викладача Віра Вікторівни Загуменної // Вісн. Книжк. палати. – 2004. – № 6. – С. 42; Про присвоєння почесного звання „Заслужений працівник культури України” Загуменній Вірі Вікторівні: [Витяг з Указу Президента України; № 860/2008 від 26 верес. 2008 р.] // Уряд. кур’єр. – 2008. – 3 жовт.

120. ЗАЙЦЕВА (Курсіна) Марія Василівна [н. 17.01.1934, с. Некрасовка Єрмишин. р-ну Рязан. обл., РФ] – укр. бібліограф. Закінчила Ленінгр. ін-т культури (1970). Працювала зав. інформ.-бібліогр. від. Херсон. ОУНБ (1970–1989).

Тв.: Удосконалення системи бібліотечно-бібліографічної інформації на допомогу виробництву // Бібліотекознавство і бібліогр. – Х., 1977. – Вип. 17. – С. 26–32; Рекомендації бібліотекам по проведенню двухгодового всеобуча по пропаганде библиотечно-библиографических и информационных знаний. – Херсон, 1986.

121. ЗАКРИВИДОРОГА Олена Дем'янівна [н. 06.07.1923, м. Мерефа Харк. обл.] – укр. філолог, педагог, бібліограф. Навчалася в Харк. електротехнікумі залізн. транспорту (1938–1941), в Хуст. пед. уч-щі Закарпат. обл. (1951–1952), де отримала диплом учителя почат. класів. Закінчила УжДУ за фахом філолог, викл. рос. мови та л-ри (1958). Трудову діяльн. розпочала санітаркою Військ.-санітар. поїздів (1941–1945), згодом працювала піонервожатою серед. шк. м. Мерефа (1946–1947), зав. від., секретарем Волівец. окружкому комсомолу Закарпат. обл. (1947–1950), зам. зав. від. Закарпат. обкому ЛКСМУ (1950–1953). З 1958 – бібліографом, старш. та голов. бібліографом, зав. довідк.-бібліогр. від. Наук. б-ки УжДУ. Понад 30 років була одним з організаторів та керівників бібл.-бібліогр. освіти студ. ун-ту, працювала викл. ун-ту, створила картотеки: „Краєва картотека”; „Картотека праць науковців УжДУ”; „Історія Ужгородського державного університету”; „Нові худож. твори (за назв.), надруковані в літературно-художніх журналах”; „Картотека портретів”. Авт. ряду наук.-допом. бібліогр. покажч. Брала участь у багатьох Міжнар. конф. Нагороджена Орденом Вітчизн. війни II ступеня, медалями, знаками, почес. грамотами.

Тв.: Довідково-бібліографічний відділ // Рад. студент. – 1960. – 8 берез.; Шевченко і Закарпаття: (Пам'ятка до 150-річчя з дня народж. Т.Г. Шевченка). – Ужгород, 1964. – У співавт.; Бібліографічні знання – студентам // Рад. студент. – 1966. – 6 жовт.; Бібліотечно-бібліографічні знання // Рад. студент. – 1974. – 14 верес.; Раціональне використання деревини: Бібліогр. покажч. за 1975–1979 роки. – Ужгород, 1980; Меблевику-червонодеревнику: Бібліогр. покажч. за 1977–1982 роки. – Ужгород, 1982; Вам – лісохіміки: Бібліогр. покажч. за 1979–1983 роки. – Ужгород, 1985. – У співавт.; Бібліографічний опис документа: (До впровадж. Держстандарту 7.1–84) // Рад. студент. – 1986. – 28 листоп. – У співавт.; Інтернаціональне виховання студентів Ужгородського державного університету: Бібліогр. покажч. (1946–1987 рр.). – Ужгород, 1987. – У співавт.; Правда історії: Бібліогр. указ. (1987–1988). – Ужгород, 1988. – У співавт.; Юрій Іванович Венелін-Гуца: Бібліогр. покажч. – Ужгород, 1989. – У співавт.; Хунгарологія в Ужгородському державному університеті: Бібліогр. указ. – Ужгород, 1990. – У співавт.; Ілля Гаврилович Шульга: Бібліогр. покажч. – Вінниця, 1991. – У співавт.; Основні друковані праці викладачів та співробітників Ужгородського державного університету (1946–1990 рр.): Бібліогр. покажч. – Ужгород, 1991. – У співавт.; Закарпаття: Краєзнавство в пр. проф. Я.І. Штернберга: Бібліогр. покажч. – Ужгород, 1992. – У співавт.; Професор Штернберг Яків Ісакович = Váradi-Sternberg János professzor: Бібліогр. покажч. = Bibliográfia: (До 70-річчя від дня народж.) – Ужгород–Ungvar, 1994. – У співавт.; До 50-річчя Ужгородського державного університету: (Бібліогр. екскурс) // 1945. Закарпатська Україна: Матеріали наук. конф., присвяч. 50-річчю перемоги над фашизмом та 50-річчю возз'єднання Закарпаття з Україною. – Ужгород, 1995. – С. 98–110. – У співавт.; Олександр Духнович (1803–1865): Бібліогр. покажч. – Ужгород, 1995. – У співавт.; Про вихід у світ бібліографічного покажчика «Олександр Духнович (1803–1865)» //

Ужгород. ун-т. – 1995. – 18 жовт. – С. 6; До питання формування бібліографічних показників праць науковців Ужгородського державного університету // *Скарбниця духовності: Наук. б-ці УжДУ – 50 років.* – Ужгород, 1997. – С. 100–111; Наукова бібліотека Ужгородського державного університету за п'ятдесят років: *Бібліогр. показч.* // *Скарбниця духовності: Наук. б-ці УжДУ – 50 років.* – Ужгород, 1997. – С. 229–294. – У співавт.; *Materiały do bibliografii dziejów i kultury Zakarpacia // Biuletyn ukrainoznavczy = Українознавчий бюлетень.* – *Przemysł*, 1999. – S. 190–196; Професор Василь Комендар: *Біобібліогр. показч.* – Ужгород., 1999; *Ветерани: (До 55-річчя Перемоги у Великій Вітчизн. війні).* – Ужгород, 2000. – У співавт.; *Література до 60-річчя Карпатської України: Із фондів б-ки УжДУ: Вибр. Бібліогр.* – Ужгород, 2000. – У співавт.; *Доцент Микола Олашин: Бібліогр. показч.* – Ужгород, 2001; *Олена Рудловчак: Бібліогр. та літопис життя.* – Ужгород, 2001. – У співавт.; *Софія Сорока. Дорогою життя.* – Ужгород, 2009.

Літ.: Вона взяла на олівець усю закарпатську автуру // *Срібна Земля – Фест.* – 1998. – 2–8 лип. – С. 3; *Закривидорога Олена Дем'янівна: До 75-річчя від дня народж.: Бібліогр. показч.* / Уклад.: С.П. Слепньова, Т.В. Туренко; *Вступ. ст. О.І. Почекутової.* – Ужгород, 1998; *Ода Елене Дем'яновне Закривидороге, ведущему спеціалісту Научной библиотеки УжДУ // Единство-плюс.* – 1998. – 4 июля. – С. 2; *Почекутова О. Воїстину прекрасна висота – літа!* // *Новини Закарпаття.* – 1998. – 7 лип. – С. 6.

122. ЗАЛІЗНЮК Олена Сергіївна [н. 25.03.1963, м. Київ] – укр. бібліограф. З 1980 – співроб. від. газет. фондів ЦНБ (нині НБУВ): бібліотекар, редактор, голов. бібліотекар, зав. сектору каталогізації. Закінчила КДІК (1989). Співуклад. каталогів та показч. газет із фондів НБУВ.

Тв.: *Незалежна преса України, 1988–1992: Звед. показч.* – Вашингтон, США, 1999. – У співавт.; *Видання політичних партій, рухів, самодіяльних громадських об'єднань і товариств в Україні 1989–1990 рр.: (За матеріалами газет. фондів ЦНБ ім. В.І. Вернадського АН УРСР).* – К., 2001. – У співавт.; *Неформальна преса в Україні (1988–1991): Кат. за матеріалами газет. фондів НБУВ.* – К., 2001. – У співавт.; *Газети України 1930–1934 рр. у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: Каталог.* – К., 2004. – Т. 1–2. – У співавт.; *Документи і матеріали з історії Організації Українських Націоналістів.* – К., 2004. – Т. 10, ч. 2: *Газета "Українське слово" 1941 року. Розд. V: Показчики.* – У співавт.; *Як ми обирали Президента: За матеріалами НБУВ (серп. 2004 р. – січ. 2005 р.) // Альманах «Молода нація».* – К., 2005. – С. 143–225. – У співавт.; *Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського на сторінках газет (1918–2008): Бібліогр. показч.* – К., 2008. – У співавт.; *Газети України 1941–1945 рр. у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: Каталог.* – К., 2009. – У співавт.

О.С. Лук'янчук

123. ЗАМОРИНА Тетяна Михайлівна [н. 16.03.1958 м. Галац, Румунія] – укр. бібліотекар-бібліограф. Закінчила КДІК (1982). Працювала старш. бібліографом від. іст. краєзнавства ДІБ України, займалась бібліогр. забезпеченням підготовки “Свода пам’яток історії і культури народів СРСР по Українській ССР”. З 1989 – в ДРБ УРСР ім. КПРС (нині НПБУ) в наук.-бібліогр. від. на посадах зав. сектору, голов. бібліографа. Авт. наук.-допом. покажч. „Бібліографознавство України (1996–2000)”, ряду біобібліогр. нарисів серії „Шістдесятництво: профілі на тлі покоління”, присвяч. І. Жиленко, І. Світличному, Є. Гуцалу, І. Дзюбі. Має ряд публ. з питань видавн.-бібліогр. діяльності провід. б-к України. Нагороджена Почес. грамотою ЦК Профспілки працівників культури України „За сумлінну працю та високий професіоналізм” (2006).

Тв.: *История промышленных и сельскохозяйственных предприятий Украинской ССР (1946–1986): Науч.-вспом. библиогр. указ. – К., 1987. – У співавт.; Охрана и использование памятников истории и культуры в УССР в годы Советской власти: Науч.-вспом. библиогр. указ. – К., 1987. – У співавт.; Государственная историческая библиотека Украинской ССР (1939–1989): Библиогр. указ. – К., 1989. – У співавт.; Памятники истории и культуры Киева. – К., 1990. – У співавт.; Прогресивні форми організації та стимулювання праці при виробництві сільськогосподарської продукції: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1990; Квіти у вашому домі: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1991; Бібліотекознавство і бібліографія України: Покажч. вид. – К., 1997–1999. – Вип. 53, 54, 55, 57; Бібліографічна Чернігівщина: (Огляд вид. за 1995–1998 рр.) // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 2. – С. 4–6; Знаменні дати: Календар–2000–2005, 2007, 2008. – К., 2000–2005, 2007, 2008. – У співавт.; Ірина Жиленко: «Я так люблю життя земне!»: Біобібліогр. нарис. – К., 2001; Іван Світличний: «... Бо вірую»: Біобібліогр. нарис. – К., 2002; Інформаційне забезпечення розвитку української культури: (На прикл. НПБ України) // Духовна культура в інформаційному суспільстві: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 24–25 січ. 2002 р. – Х., 2002. – С. 185–187; Ліна Костенко: “Я вибрала долю собі сама”: Біобібліогр. посіб. – К., 2002; Євген Гуцало: “Мені завжди хотілося написати українську душу, український характер...”: Біобібліогр. нарис. – К., 2004; Бібліографознавство України (1996–2000): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 2005. – У співавт.; Бібліотечна біо-бібліографістика Україна // Минуле і сучасне Волині та Полісся: Розв. бібл. справи в краї: Наук. зб.: Матеріали XVI Волин. наук. іст.-краєзнав. конф., присвяч. 65-річчю Волин. ДОУНБ ім. О. Пчілки, 1–2 черв. 2005 р., м. Луцьк. – Луцьк, 2005. – С. 15–18; Іван Дзюба – талант і доля: Біобібліогр. нарис. – К., 2005; Огляд бібліографічних видань Івано-Франківської ОУНБ ім. І. Франка (2003–2005 рр.) // Бібл. планета. – 2007. – № 1. – С. 16–20; Календар знаменних і пам’ятних дат, 2008, IV кв. – К., 2008. – У співавт.; Висвітлення питань бібліографії та бібліографознавства на сторінках фахової бібліотечної періодики у 2005–2007 роках // Бібл. планета. – 2009. – № 3. – С. 25–30; Покажчики бібліографічних посібників – джерельна база національної бібліографії // ЛНН України ім. В. Стефаника: історія і сучасність: Доп. та*

повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28–30 жовт. 2010 р. – Л., 2010. – С. 803–107.

Лит.: Сузір'я бібліографів // Вісн. Книжк. палати. – 2008. – № 7. – С. 45–46.

124. ЗАПАСКО Яким Прохорович [н. 28.08.1923, с. Росішки, Черкас. обл.] – укр. книгознавець, мистецтвознавець, бібліограф. Д-р мистецтвознавства (1974), проф. (1976), акад. АН вищ. школи України (1996). Закінчив укр. полігр. Ін-т ім. І. Франка у Львові (1950). Ректор (1958–1971), зав. каф. історії і теорії мистец. (з 1971) Львів. держ. Ін-ту приклад. і декорат. мистец. (з 1994 – Львів. акад. мистец.). Його пр. присвячені історії укр. культури і мистец., питанням оформ. книги. Як дослідник рукоп. кн. і стародруків З. – визнан. авторитет в Україні та за її межами. Захистив канд. дис. "Орнаментальне оформлення української рукописної книги" (1958), докт. дис. "Мистецтво книги на Україні XVI–XVIII ст." (1973). В його доробку понад 200 опублік. і 50 неопублік. наук. пр., 25 редактованих зб., 15 рецензованих ґрунтов. видань. Основні пр.: "Орнаментальне оформлення української рукописної книги" (1960), «Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва» (1969), "Мистецтво книги на Україні в XVI–XVIII ст." (1971), «Українське народне килимарство» (1973), "Мистецька спадщина Івана Федорова" (1974) та ін. Кожна з його пр. супроводжується ґрунтов. бібліографією. Видатною подією в культ. житті України став вихід монографії «Пам'ятки книжкового мистецтва. Українська рукописна книга» (1995). Перша її частина знайомить з історією розв. укр. рукоп. книги та її оздоблення, друга – ретельно підготовл. каталог рукописів, в якому подано відомості про розміри, зовніш. вигляд, формат, обсяг, матеріал, письмо, оздоблення, зміст, мовні особливості давніх книг. Описано 128 манускриптів, доповнених 500-ми кольор. репродукціями мініатюр, орнамент. прикрас, окремих сторінок тексту, що вичерпно презентує кожен рукоп. пам'ятку. Ряд додатків – "Бібліографічний покажчик", "Покажчик рукописів", "Покажчик імен авторів, переписувачів, художників, замовників і власників рукописів" претендують на рівень самот. праць. З. у співавт. з Я. Ісаєвичем видав унік. каталог усіх стародруків кирилич. і латин. шрифтів, надрук. в Україні в XVI–XVIII ст. «Пам'ятки книжкового мистецтва. Каталог стародруків, виданих на Україні» (в 2 кн., в 3 ч.). Поєднуючи н.-д. пр. з підгот. художників декорат.-ужитк. мистец., мистецтвознавців вищ. кваліфікації, З. підгот. посіб. "Бібліографічні матеріали до вивчення курсу "Мистецтво української рукописної книги" (1994). Брав актив. участь в орг. наук. заходів до 1000-ліття книжк. справи в Україні, виступав з доп. на конф., нарадах тощо. Чл. Спілки худож. України (1958), д. чл. НТШ, чл. Міжнар. асоц. дослідників слов'ян. кирилич. книги (Оксфорд, Великобританія), чл. Спеціаліз. вченої Ради із захисту докт. і канд. дис. при Ін-ті мистецтвознав., фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України, голова Спеціаліз. вченої Ради із захисту докт. і канд. дис. у галузі мистецтвознав. при Львів. акад. мистец. (1994). З. – лауреат премії ім. І.Я. Франка НАН України (1998). за пр. «Пам'ятки книжкового мистецтва. Українська рукописна книга».

Тв.: Орнаментальне оформлення української рукописної книги. – К., 1960. – Бібліогр.: с. 172–176; Першодрукар Іван Федоров: Нарис. – Л., 1964. – Бібліогр.: с. 104–108; Знахідка українського вченого: [Про укр. стародруки у сховищах Болгарії] // Літ. Україна. – 1971. – 28 трав. – У співавт.; Каталоги українських стародруків // Арх. України. – 1971. – № 5. – С. 93–94; Мистецтво книги на Україні в XVI–XVIII ст. – Л., 1971; Мистецтво українських стародруків: Бібліогр. огляд л-ри // Поліграфія і видавн. справа. – 1972. – № 8. – С. 145–152; Нові острозькі видання Івана Федорова [про Острозьку «Читанку»] // Початк. шк. – 1972. – № 3. – С. 85–87; Мистецька спадщина Івана Федорова. – Л., 1974; Нові матеріали до словника українських граверів // Високе покликання радянського мистецтва. – Л., 1975. – С. 72–75; Видання Івана Федорова: [Каталог]. – Л., 1983. – У співавт.; Львівські стародруки: Книгознав. нарис. – Л., 1983. – У співавт.; Пам'ятки книжкового мистецтва: Кат. стародруків, вид. на Україні. – Л., 1981–1984. – Кн. 1: (1574–1700); Кн. 2, ч. 1: (1701–1764); Кн. 2, ч. 2: (1765–1800). – У співавт.; [Вступна стаття] // Графіка львівських художників, 1939–1984: Кат. вист. – Л., 1987. – С. 2–7; Дмитро Власович Степовик: [Вступ. ст.] // Степовик Д. Українська мистецька класика. Болгаристика: Бібліогр. покажч. – К., 1988. – С. 3–4; Попередній список українських граверів XVI–XVIII ст. // Декоративно-ужиткове та образотворче мистецтво: Історія, теорія, практика. – Л., 1992. – Вип. 3. – С. 20–30; Мистецтво української рукописної книги: Конспект лекцій. – Л., 1993. – Бібліогр.: с. 135–137; Бібліографічні матеріали до вивчення курсу „Мистецтво української рукописної книги”. – Л., 1994; Пам'ятки книжкового мистецтва: Українська рукописна книга. – Л., 1995; Мистецькі рукописні пам'ятки України. – Л., 1997; Ошатність української рукописної книги. – Л., 1998; Мистецтво художнього оформлення української рукописної книги // Рукописна україніка у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України та проблеми створення інформаційного банку даних: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 20–21 верес. 1996 р. – Л., 1999. – С. 290–294; Початки українського друкарства. – Л., 2000. – У співавт.

Літ.: Бібліографія праць наукових співробітників Державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР, 1951–1973. – Л., 1974. – С. 337, 395–402; Запаско Аким Прохорович // Книговедение: Энцикл. слов. – М., 1981. – С. 186; Запаско Яким Прохорович: Бібліогр. покажч. / Упоряд.: П.В. Якобчук, І.В. Голод. – Л., 1993; Яким Запаско: Бібліогр. покажч. / Уклад. Н.А. Потапова. – Л., 1996; Запаско Яким Прохорович // Академіки АН ВШ України: Довідник. – К., 1997. – С. 105; Запаско Яким Прохорович // Мистецтво України: Біогр. довід. – К., 1997. – С. 255; Запаско Яким Прохорович // Хто є хто в Україні. – К., 1997. – С. 177; Голод І.В. Академік Яким Запаско. – Л., 1998; Федорук О. Дзеркало душі української нації // Укр. слово. – 1998. – 14 трав. – С. 6–7; Щербак В. Наукова праця, що дорівнює подвигу // Культура і життя. – 1998. – 9 груд.; Кисельова Т. Яким Запаско – провідний дослідник національних особливостей українських книжкових пам'яток // Наук. пр. НБУВ. – К., 2000. – Вип. 4. – С. 65–72; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 515.

Р.С. Жданова

125. ЗВОРСЬКИЙ Сергій Леонідович [н. 07.06.1955, сел. Африканда Кіров. р-ну Мурман. обл., РФ] – укр. бібліотекознавець, бібліограф, дослідник історії укр. культури і науки, діяльності т-в “Просвіта” та ін. Канд. іст. наук (2000). Закінчив агроном. ф-т. Білоцерк. с.-г. ін-ту (1976), бібл. ф-т КДІК (1979). Трудову діяльн. розпочав у 1972 службовцем Рад. армії, згодом працював у колгоспі м. Узина Білоцерк. р-ну Київ. обл. В 1979–2001 – на різних посадах у від. орг. н.-д. роботи НПБУ. Упоряд. ґрунтов. бібліогр. покажч.: „Видання “Просвіт” Галичини: книги та аркушева продукція (1868–1939 рр.)” (1996), „Видання “Просвіт” Наддніпрянської України (1906–1922 рр.)” (1999). Захистив канд. дис. на тему: „Видавнича та бібліографічна діяльність Київського товариства „Просвіта” (1906–1920)”. З 2001 працює в Укр. НДІ архів. справи та документознавства. У творчому доробку – понад 80 наук. публ., у тому числі в галузі ретросп. бібліографії.

Тв.: Видання “Просвіт” Галичини: книги та аркушева продукція (1868–1939 рр.): Бібліогр. покажч. – [2-ге, доповн. вид.]. – К., 1996; Про деякі спірні питання бібліографування творів друку, виданих до 1945 року, в процесі підготовки ретроспективних бібліографічних покажчиків // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., 25–26 серп. 1995 р. – Л., 1996. – С. 45–49; Видання “Просвіт” Наддніпрянської України (1906–1922 рр.): Бібліогр. покажч. – К., 1999; Видавнича та бібліографічна діяльність Київського товариства „Просвіта” (1906–1920): Автореф. дис. ... канд. іст. наук. – К., 2000; Знаменні дати: Календар–2001. – К., 2001. – У співавт.; Літопис Національної парламентської бібліотеки України. – К., 2001. – Ч. 2: Березень 1917–1943 рр.– У співавт.; Організатор бібліотечної справи: (До 100-річчя від дня народж. Я. Керекеза) // Бібл. планета. – 2001. – № 2. – С. 18–19; Архівна спадщина вітчизняних бібліотекознавців і бібліографів // Бібл. планета. – 2002. – № 4. – С. 22–24. – У співавт.; Родоначальник бібліотечної династії: [До 100-річчя від дня народж. С. Комського] // Бібл. планета. – 2002. – № 1. – С. 16–17; Краєзнавчі та архівні аспекти досліджень з історії бібліотечної справи в Україні // Студії з архівної справи та документознавства. – К., 2003. – Т. 10. – С. 219–221; Актуальні питання історіографії бібліотечної справи і бібліографії в Україні // Бібл. вісн. – 2004. – № 1. – С. 32–36; Огляд науково-дослідної роботи наукових бібліотек та вищих навчальних закладів культури України у галузі бібліотекознавства, бібліографознавства і основ книгознавства за 1996–2000 рр. Ч. 2. – К., 2004. – У співавт.; Покажчик з історії бібліотечної справи і бібліографії в Україні // Бібл. планета. – 2010. – № 3. – С. 37–38.

Літ.: Зворський Сергій Леонідович // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі. – К., 1999. – С. 58–59; Швецова-Водка Г. Бібліографічні ресурси України: Заг. характеристика. – Рівне, 2000. – С. 53–55; Патока В.В. Діяльність НПБУ в галузі національної бібліографії // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 5. – С. 3; Слободяник М. Бібліотечна наука в Україні: до підсумків десятирічного розвитку // Бібл. планета. – 2002. – № 1. – С. 7, 8, 10.

126. ЗГУРСЬКА (Крижанівська) Ольга Степанівна [н. 01.02.1931, м. Коростишів Житомир. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила ХДБІ (1956). Працювала на посадах бібліотекаря, зав. від. район. б-ки в Києві (з 1953), зав. від. центр. міської б-ки в м. Києві (1970–1973), з 1973 – зав. наук.-метод. від. ДНМБ МОЗ України (нині ННМБУ). Нагороджена Медаллю «За трудову відзнаку» (1979), «Ветеран праці» (1980), ювіл. значками: «За відмінну роботу», МК СРСР, «Відмінник охорони здоров'я» МОЗ СРСР (1980).

Тв.: *Организация справочно-информационного фонда централизованной системы медицинских библиотек области // Науч. и техн. б-ки СССР. – 1980. – № 8. – С. 25–28; Библиотечно-информационное обслуживание специалистов области в условиях централизации // Роль службы научной медицинской информации в реализации системы мер, направленных на увеличение продолжительности жизни и трудовой активности людей. – К., 1982. – С. 69–70; Діяльність медичних бібліотек // Інформаційне забезпечення охорони здоров'я в єдиному медичному просторі столиці держави. – К., 1998. – С. 60–62; Бібліотеки медичних вузів України: Історія, становлення, сьогодення. Іст. нарис. – К., 2010. – У співавт.*

Літ.: *Згурська Ольга Степанівна // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі. – К., 1999. – С. 59.*

127. ЗДАНЕВИЧ Борис Іванович [22.07.(4.08)1886, с. Киданівка, тепер Богуслав. р-ну Київ. обл. – 02.12.1966, м. Київ] – укр. книгознавець, бібліограф. У 1910 закінчив Лазарев. ін-т схід. мов (Москва). В 1919–1944 – співроб. ВБУ при ВУАН у Києві (нині НБУВ). Працював у від. стародруків, з кінця 1937 – завідував формуванням зібрання видань XV ст. – інкунабул. Вивчення й опис їх 525 прим. знайшли відображення у “Каталозі інкунабулів Бібліотеки АН УРСР”. Роботу було завершено напередодні війни, яка завадила своєчас. виходу каталогу у світ (вийшов друком лише в 1974, після смерті авт.; підготовл. до друку Г.І. Ломонос-Рівною). Наук. ґрунтов. опис кожного прим. з колекції інкунабул НБУВ, складений за схемою опису звед. каталогу інкунабул світу, свідчить про високий рівень інкунабулознавства в Україні, кращим представником якого був З. У лип. 1941 З. брав участь в евакуації найбільш цінних стародруків, рукописів та ін. раритетів. З серп. 1941 до 22 серп. 1943 знаходився в Уфі на правах спочатку зав. від. книжк. фондів АН УРСР, а з кінця 1942 як в.о. дир. БАН УРСР. Після повернення з евакуації працював старш. наук. співроб. в Ін-ті мовознавства, у 1944 – в Київ. держ. ун-ті ім. Т.Г. Шевченка. Йому належить ряд цінних рец. на інкунабулознав. л-ру. З. розшукав і опублікував невідоме раніше вид. Й. Гутенберга “Provinciale Romanum” (перелік єпархій католиц. церкви), надрук. близько 1456 р. в Майнці. Захистив канд. дис., присвяч. “Provinciale Romanum”.

Тв.: *Зведений каталог інкунабулів цілого світу // Зап. Іст.-філол. від. УАН. – К., 1929. – Кн. 25. – С. 335–342; [Рецензія] // Бібліол. вісті. – 1927. – № 4. – С.*

114–116. – Рец. на кн.: *Sparn E. Las bibliotecas con cien y mas incunables.* – Cordoba, 1927; *Перша спроба опису інкунабулів на Україні // Зап. Іст.-філол. від. УАН.* – К., 1928. – Кн. 16. – С. 315–324. – Рец. на кн.: *Інкунабули Центральної наукової бібліотеки м. Одеси.* – О., 1927; [Рецензія] // *Бібліол. вісті.* – 1930. – № 1. – С. 112–114. – Рец. на кн.: *Consentius E. Die Typen der Inkunabelzeit.* – Berlin, 1930; *Нові дані до історії початків друкарства: Невідоме вид. Гутенберга // Вісті АН УРСР.* – 1936. – № 10. – С. 9–24; *Творчий шлях Гутенберга // Вісті АН УРСР.* – 1940. – № 7/8. – С. 92–106; *Provinciale Romanit* – невідоме видання Йоганна Гутенберга. – К., Л., 1941; *Каталог інкунабул / Упоряд. Г.І. Ломонос-Рівна.* – К., 1974.

Літ.: *Попов П.М. До історії початків світового друкарства // Наук. зб. Б-ки АН УРСР.* – К., 1946. – С. 107–111; *Киселева Л.И. Новый каталог инкунабулов // Книга: Исслед. и материалы.* – М., 1975. – Вып. 30. – С. 227–230; *Скирта М.Л. Зданевич Борис Иванович // Особові архівні фонди інституту рукопису: Путівник.* – К., 2002. – С. 184–185; *Ковальчук Г. Борис Иванович Зданевич и формирование коллекций старопечатных книг Национальной библиотеки Украины им. В.И. Вернадского // Библиотека в контексте истории: Материалы 5-й Международ. науч. конф.* – М., 2003. – С. 446–451; *Ковальчук Г. І. Борис Зданевич і його відкриття Provinciale Romanit // Наук. пр. НБУВ.* – К., 2003. – Вып. 10. – С. 67–82; *Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті.* – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 516.

Г.І. Ковальчук

128. ЗЕЛЕНА (Виноградова) Лідія Іванівна [н. 05.05.1936, м. Херсон] – укр. бібліограф. Вищу освіту та спеціальність бібліографа одержала в Харк. бібл. ін-ті (1961). Працювала в Херсон. ОУНБ – старш. бібліографом (з 1963), зав. від. бібліографії (1968–1972), заст. дир. з наук. роботи (1972–1992), голов. бібліографом-редактором (з 1992). Авт. більше 30 бібліогр. посіб., статей. Була консультантом та редактором близько 200 бібліогр. матеріалів.

Тв.: *Пам'ятники Херсонщини: Бібліогр. покажч.* – Херсон, 1973; *Создание системы библиотечно-библиографического обслуживания читателей-специалистов народного хозяйства // Рациональное размещение и использование библиотечных ресурсов в УССР.* – К., 1987. – С. 81–87; *Лавренев Б.А.: Библиогр. указ.* – Херсон, 1991; *Книги гражданського друку, 1753–1860: Кат. колекції у фондах Херсон. ОУНБ.* – Херсон, 1997; *Олесь Гончар і Херсонщина.* – Херсон, 1992; *Каталог журналів у фондах Херсонської ОУНБ.* – Херсон, 1999; *Газети у фондах Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олесь Гончара, 1946–2003: Каталог.* – Херсон, 2004; *Дорогоцінний скарб народної душі (Музичний фольклор Херсонщини): Бібліогр. покажч.* – Херсон, 2004. – У співавт.; *Головній бібліотеці Херсонщини – 135: [Херсон. ОУНБ ім. Олесь Гончара] // Бібл. планета.* – 2007. – № 3. – С. 30–32; *Каталог журналів у фондах Херсонської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Олесь Гончара 1944–2005.* – Херсон, 2007. *Копштейн Арон Йосипович (1915–1940): Наук.-допом. біобібліогр. покажч. л-ри.* – Херсон, 2005. – У співавт.

129. ЗЛЕНКО Григорій Дем'янович [н. 07.11.1934, с. Потік Миронів. р-ну Київ. обл.] – укр. письмен., літературознавець, книгознавець, бібліограф. З 1996 – засл. діяч мистецтв України. Закінчив Корсунь-Шевченк. пед. уч-ще ім. Т.Г. Шевченка (1954) і ф-т журналістики КДУ ім. Т. Шевченка (1961). Працював у ред. газ., вид-ві "Маяк" (старш. редактором, зав. ред. худож. л-ри, голов. редактором). Творчу діяльн. розпочав у 1952. З 1960-х працює переважно у галузі худож.-документ. прози. Основ. інтереси зосереджені на відтворенні призабутих і невідомих сторінок літ. та мистец. життя України, її книжк. друку. Числен. книжками: "Нетлінне" (1968), "Книга пам'яті" (1971), "Одесские тетради" (1980), "Берег Пушкіна" (1987), "З полону літ" (1989) та ін., а також окремими нарисами, есе, розвідками (їх близько 3 тис.), опублік. у різноманіт. виданнях України і закордону, сприяв популяризації літературо- та книгознавства. З верес. 1972 – зав. ред.-видавн. від. ОДНБ ім. М. Горького. Забезпечував випуск наук.-бібліогр. та метод. пр. (понад 1200), низку їх відредагував особисто. Заснував бібліогр. сер. "Літературна Одеса", "Письменники Одеси" та "Одеська письменницька організація в ... році". Виступав наук. редактором цих серій. Склавав ряд бібліогр. покажч. літературо- та книгознавчого призначення; опрацював новий тип посіб. довідк.-критич. типу. Опублікував значну кількість ст. з історії бібліографії в Україні, укр. бібліогр. організацій та видань, а також цикл портр. видат. укр. бібліографів. Одному з них, М. Комарову, присвятив кілька десятків публікацій. Книгознав. дослідженнями збагатив джерел. базу історії книгодруку України та її б-к. Ряд бібліогр. пр. ще не видано: "Одес. журн. "Основа" (1915): Розпис змісту", "Олександр Олександрович Рябінін-Скляревський", "Іван Митрофанович Луценко", „Видавництво "Сіяч" (Черкаси, 1917–1920)”, "Коли кривавивсь і хитався світ. Літератори і письменство України на сторінках одеської періодичної преси в часи національно-визвольної революції 1917–1919", "Болгарська книга у Болграді: Видання 1860-х рр.". З. – учасник реалізації загальноукр. культ. проектів: створення "Української радянської енциклопедії" (2-ге вид.), "Енциклопедії Сучасної України", "Истории городов и сел Украинской ССР. Одесская область", "Української літературної енциклопедії", енцикл. "Мистецтво України", "Шевченківського словника" і "Шевченківської енциклопедії", "Енциклопедії Наукового товариства імені Т. Шевченка", біогр. слов. "Митці України" та "Мистецтво України", "Імена України в космосі", ряду регіон. довід. енциклопед. характеру: „З-над Божої ріки" (Вінниця), "Николаевцы" (Миколаїв), "Миколаїв і Крим" (Сімф.). Оприлюднив ряд ст. в енциклопед. слов. "Русские писатели, 1800–1917" (Москва), рецензував матеріали для цього видання. Чл. Нац. спілок України: журналістів (з 1958), письменників (з 1983). Чл. Всеукр. спілки краєзнавців, заст. голови правл. Одес. т-ва краєзнавців. Чл. коміс. бібліографії і книгознавства МАУ і Наук. т-ва ім. Т.Г. Шевченка. На IV конгр. МАУ (1999) виголосив доповідь "Михайло Комаров і його роль в історії Одеси". Лауреат літ. премії України ім. П. Тичини (1991) та ряду ін. літ. премій.

Тв.: Бібліотека Юхима Кримського // Шевченків край. – 1973. – 6 лют.; Черкас. правда. – 1975. – 17 серп. – У співавт.; Комаров Михайло Федорович //

Шевченківський словник: У 2 т. – К., 1976. – Т. 1. – С. 313; Леся Українка в Одесі: [Бібліогр. покажч.]. – О., 1981. – У співавт.; Літературна Одеса: [Бібліогр. вид. ОДНБ ім. М. Горького] // Рад літературознавство. – К., 1981. – № 6. – С. 96; Степан Петрович Ковганюк: [Бібліогр. покажч.]. – О., 1982. – У співавт.; Неучтенные публикации произведений А. Блока // Рус. лит. – М.; Ленинград, 1983. – № 1. – С. 252–253; Неутомимый работник: [Укр. бібліограф М.Ф. Комаров] // Сов. библиогр. – 1984. – № 1. – С. 67–68; Украинское библиографическое общество в Одессе // Сов. библиогр. – 1984. – № 4. – С. 36–41; О библиографической основе дальнейшего развития исторической науки и краеведения // Укр. республік. наук. конф. з іст. краєзнавства. – 1989. – С. 189–191; "Записки Українського бібліографічного товариства в Одесі" // УЛЕ. – К., 1990. – Т. 2. – С. 239; Степняк-Ланишин Мирон Олексійович: [Бібліогр. покажч.] // Бібліографічний покажчик друкованих праць вчених кафедри української літератури Одеського державного ун-ту ім. І.І. Мечникова / Упоряд.: П.Т. Маркушевський, Є.В. Савельєва. – О., 1991. – С. 79–83; Константин Паустовский в Одессе: Библиогр. указ. – О., 1992; Коротка бібліографія праць академіка М.Є. Слабченка // Чорномор. новини. – О., 1992. – 9 лип. – С. 3; Одеська письменницька організація в ... році: Публ. творів: Хроніка твор. життя: Бібліогр. покажч. – О., 1992–1994. – У співавт.; Лука Алексеевич Чижиков, 1861–1924: [Бібліогр. покажч.]. – О., 1993; Залишив нам у спадок: [Бібліограф. М. Ф. Комаров] // Слово і час. – 1994. – № 1. – С. 12–15; Михайло Комаров та його бібліотека: (До 150-річчя від дня народж.) // Бібл. вісн. – 1994. – № 3. – С. 29–33; Проблеми бібліографування праць академіка М.Є. Слабченка // Вісн. НАН України. – К., 1994. – № 7/8. – С. 104–107; К библиографии Н.А. Сетницкого: [Вступ. ст. і покажч. "Статті Н.А. Сетницкого в газеті "Одесский листок"] // Библиография. – 1995. – № 4. – С. 129–130; Олег Григорьевич Ласунский: [Бібліогр. довідка]. – О., 1995; [Твори Михайла Пронченка на сторінках дніпропетровського журналу "Зоря"] // Пронченко М. Кобза: Вибр. твори і спогади сучасників / Упоряд.: М.П. Чабан, А.М. Пронченко. – Д., 1995. – С. 149; Книги з автографами у фондах Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Зб. М.Ф. Комарова. – О., 1996. – У співавт.; Опис прижиттєвих публікацій М.Є. Слабченка: Матеріали до бібліогр. покажч. // Академік Михайло Єлисейович Слабченко: Наук. спадщина і житт. шлях: Зб. ст. – О., 1996. – С. 85–99; Сто изданий Одесской государственной научной библиотеки им. М. Горького для библиофилов: [Реком. бібліогр. покажч. з вступ. заміткою]. – О., 1996; Репресований бібліограф: [О.М. Горецький] // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 11. – С. 35–36; Видатна бібліографічна пам'ятка: [Про С.О. Єфремова] // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 5. – С. 27–28; Забуті бібліографи Тиховські // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 3. – С. 19–22; Загублений у мороці терору: [Бібліограф І.Т. Курганський] // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 10. – С. 30–32; [Книги Павла Темченка: Вступ. замітка і бібліогр. покажч.] // Кур'єр Кривбасу. – 1999. – № 114 (черв.). – С. 196–198; Перший бібліограф Івана Карпенка-Карого (Тобілевича), або ще до теми про забутих братів Тиховських // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 7. – С. 23–25; Бібліографічний укіс Якова Бермана // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 6. – С.

20–23; *Те ж саме* // *Крим. світлиця*. – Сімф., 2000. – 30 черв. – С. 19; Євген Загоровський і його бібліографічна праця з історії України // *Вісн. Книжк. палати*. – 2000. – № 3. – С. 19–21; *Іван Франко в Одесі: Бібліогр. показч.* – О., 2001. – У співавт.; *О.С. Пушкін в Одесі: Бібліогр. показч.* – О., 2001. – У співавт.; *Бібліографи Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Біобібліогр. довід.* – О., 2002. – У співавт.; *Слідами Луки Ільницького. Біобібліографічні етюди* // *Вісн. Книжк. палати*. – 2003. – № 5. – С. 40–42; *Провідники в книжковому морі* // *Вісн. Книжк. палати*. – 2004. – № 11. – С. 19–21; *Лицарі досвітніх вогнів: Тридцять три портр. діячів Одес. „Просвіти” 1905–1909 років.* – О., 2005; *Задавлена помилка: Про справж. авт. „Декількох нових штрихів до біографії Т.Г. Шевченка”* // *Наук. світ.* – 2006. – № 2. – С. 22–23; *Аутодафе* // *Наук. світ.* – 2006. – № 12. – С. 8–9; *Літа і люди: Оповіді письменника-пошуковця.* – О., 2009.

Літ.: Григорій Зленко // *Письменники Радянської України, 1917–1987: Бібліогр. довід.* / Упоряд.: В.К. Коваль, В.П. Павловська. – К., 1988. – С. 233; *Зленко Григорій Дем'янович* // *Письменники Одещини: Бібліогр. показч.* / Склала Л.М. Смичок. – О., 1989. – С. 16; *Григорій Дем'янович Зленко: Бібліогр. показч.* / Склала Л.М. Смичок. – О., 1990; *Гусейнов Г. Д. Перо письменника, хист науковця* // *Друг читача.* – 1990. – 1 лют. – С. 3; *Сарана Ф.К. Зленко Григорій Дем'янович* // *УЛЕ.* – К., 1990. – Т. 2. – С. 272; *Григорій Зленко* // *Бібліографія українознавства: Бюл. Коміс. укр. бібліогр. Міжнар. асоц. українців.* – Л., 1992. – Вип. 1. – С. 32–33; *Зленко Григорій Дем'янович* // *Митці України: Енцикл. довід.* – К., 1992. – С. 267; *Пилипчук Р.Я. Невтомний трудівник* // *Культура і життя.* – 1994. – 17 груд.; *Прісовський Є.М. Невтомний шукач скарбів духовних: Письменникові Г. Зленку – шістдесят* // *Чорномор. новини.* – О., 1994. – 5 листоп.; *Глушак А.С. Григорієві Зленку – 60* // *Літ. Україна.* – 1995. – 2 берез. – С. 3; *Григорій Зленко* // *Письменники України: Довідник.* – Д., 1996. – С. 102; *Зленко Григорій Дем'янович* // *Мистецтво України: Біогр. довід.* – К., 1997. – С. 264; *Зленко Григорій Дем'янович* // *Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі: Довідник.* – К., 1999. – С. 60–61; *Григорій Зленко* // *Письменники Одещини на межі тисячоліть: Антол. -довід.* / Упоряд. Б.І. Сушинський. – О., 1999. – С. 114–115; *Суховецький М.М. Молодеча енергія душі: Г. Зленку – 65* // *Думська площа.* – О., 1999. – 5 листоп. – С. 2. – Підпис: М. Подоляк; *Зленко Г.Д. Зленко Григорій Дем'янович* // *Бібліографи Одеської державної наукової бібліотеки імені М. Горького: Біобібліогр. довід.* – О., 2002. – С. 95–113; *Григорій Зленко* // *Письменники України: Біобібліогр. довід.* – К., 2006. – С. 149; *Державні нагородники України: Кавалери та лауреати: Довідк.-енциклопед. вид.* / Уклад.: В.В. Болгов, І.В. Болгов. – К., 2006. – [Про нагородження Зленка Г.Д. Орденом „За заслуги” III ступеня (2006) див. с. 176].

130. ЗЛЕНКО Петро Андрійович [06 (19).06.1891, м. Старокостянтинів, Хмельниц. обл. – 1954] – укр. публіцист, редактор, бібліограф, книгознавець, педагог, громад. діяч. Закінчив гімназію у м. Ананієві і вступив до Одес. ун-ту на фіз.-мат. ф-т (1909). Закінчив КДУ ім. Т. Шевченка (1916), Сергіїв. артилерійс.

школу в Одесі (1917). Служив старшиною у рос. а згодом – в укр. армії. З відходом армії УНР з України опинився у пол. таборі для інтернованих осіб у Петракові. Після звільнення (1921) розпочав службу у приват. гімназії в Бресті на посаді викл. фізики і математики, виконуючи водночас обов'язки вихователя учнів 7 кл. та бібліотекаря. Протягом 1921–1923 провадив б-ку місцевої філії т-ва „Просвіта”. З метою продовж. освіти восени 1923 переїхав до Праги, де закінчив Укр. високий пед. ун-т ім. М. Драгоманова (1928) та Чеську держ. школу бібліотекарів за фахом бібліотекаря наук. б-к. Працював на посаді бібліотекаря Укр. високого пед. ун-ту ім. М. Драгоманова (з 1928), згодом – у Словян. б-ці в Празі, де активно співпрацював з різними книгознав. вид., Укр. т-вом прихильників книги у Празі; виконував обов'язки секретаря книгознав.-бібліогр. коміс., брав участь у роботі бібліогр. коміс. НТШ, видав низку книгознав. і бібліогр. пр. з українознавства. З груд. 1932 видавав і редагував часоп. „Український тиждень”. Під час Другої світової війни надрукував в „Українському видавництві” (Львів-Краків, 1943) дослідж. „Книга в українській народній словесності”. Був заарештов. органами НКВС у 1945 у Празі, сліди загубилися в концентрац. таборах колиш. СРСР. З. мав глибокі знання в галузі наук. бібліографії, книго- та бібліо-текознавства, активно популяризував предмет своїх зацікавлень. Брав актив. участь у роботі Укр. т-ва прихильників книги, друкував наук. і популяр. ст. та рец. у низці укр. часоп.: „Спудей”, „Книголюб”, „Літературно-науковий вістник”, „Тризуб”, чес.: „Slovenska Knihoveda”, „Časopis československyh knihovníků”, „Ukrajina” та ін. Вийшло друком близько 20 його ст.: „Бібліотеки в Америці”, „З бібліографічної практики українських видавництв” та ін. Працював над українознав. ст. бібліогр. характеру, в яких фіксувалось практично все з даної тематики. До основ. його бібліогр. пр. належать: „Бібліографічний покажчик наукових праць української еміграції, 1920–1931”, „Періодичні видання Наддніпрянщини в 1918 р.”, „Українські січові стрільці: Матеріали до бібліогр. покажч. ...”, „Приватні бібліотеки на Україні: Іст. нарис” та ін. Як редактор працював над виданням „Українського тижня”, що подавав всебіч. і об'єктив. Інформацію про життя укр. еміграції в Чехословаччині.

Тв.: Бібліографічний покажчик наукових праць української еміграції, 1920–1931. – Прага, 1932; Українські Січові Стрільці: (Матеріали для бібліогр. покажч.). – Варшава, 1935; Український екслібрис XVIII в. (Каталог) // Укр. книга. – 1937. – Ч. 4/5. – С.110–111; Українські приватні бібліотеки. Звістки про бібліотеки в княжі часи // Укр. книга. – 1937. – Ч. 1. – С. 3–6; Українські приватні бібліотеки. Бібліотеки українського духовенства // Укр. книга. – 1937. – Ч. 2. – С. 52–56; Українські приватні бібліотеки. Бібліотека митрополита Ст. Яворського // Укр. книга. – 1937. – Ч. 3. – С. 80–84; Українські приватні бібліотеки (продовження) // Укр. книга. – 1937. – Ч. 4/5. – С.105–110; Українські приватні бібліотеки. Бібліотека Теофана Прокоповича // Укр. книга. – 1937. – Ч. 6. – С.137; Українські приватні бібліотеки. Бібліотеки козацької старшини // Укр. книга. – 1937. – Ч. 7/8. – С. 166–197; Українські приватні бібліотеки. Бібліотеки гетьманів // Укр. книга. – 1937. – Ч. 9/10. – С. 197–203; Періодичні видання Наддніпрянщини в 1918 р. // Укр. книга. – Л., 1938. – № 6/7. – С. 118–127; Українські приватні бібліотеки. Бібліотека Івана Лукашевича [кінець] // Укр.

книга. – 1938. – Ч. 1. – С.13–16; Книга в українській народній словесності // Укр. книга. – 1943. – Річник V. – С. 88–95; Симон Петлюра: Матеріали до бібліогр. показч. – Париж, 1939; Книга в українській народній словесності // Укр. книга. – Л., 1943. – № 5. – С. 88–95; Бібліографічний показчик наукових праць української еміграції, 1920–1931. – Перевид. – Едмонтон, 1990.

Літ.: Хорунжий Ю. Українське слово в Празі // Книжник. – 1992. – № 2. – С. 28–38; Гуцаленко Т. Зленко Петро Андрійович – бібліограф і книгознавець // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 1994. – Вип. 1. – С. 76; Смогоржевська І. Книгознавчі дослідження П. Зленка в часописі «Українська книга» // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. сьомої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 17–18 трав. 2002 р. – Л., 2002. – С. 703–708; Смогоржевська І. Творча праця для «Добра прийдешніх українських поколінь» [Про П.А. Зленка] // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 7. – С. 40–43.

Т. Гуцаленко.

131. ЗОЛОТОВЕРХИЙ Іван Демидович [27.09.1905, с. Тарандинці Лазорків. р-ну Полт. обл. – 08.09.1978, м. Київ] – укр. історик, культуролог, книгознавець, бібліограф і педагог. Канд. іст. наук (1950). Батько І.І. Золотоверхової. Народився в селян. родині нащадків козац. роду. Працював вихователем-практикантом дит. будинків (1923–1925), бібліотекарем при Тарандинців. райсільбуді, зав. Оржиц. райсільбудом, зав. політосвіт. від. РК ЛКСМУ та ра-йон. інспектором політосвіти в с. Оржиця (1925–1927). В армії (1927–1929) навчався на курсах підготов. до вузу і в 1929 став студентом бібл. ф-ту політосвіти Харк. ін-ту проф. освіти (Всеукр. ін-т комуніст. освіти). Після закінчення ін-ту працював у Луганську зав. б-ки палацу культури паровозобудів. з-ду ім. Жовтн. революції, згодом – дир. Центр. міс. б-ки (1936–1938). Паралел. викладав захід.-європ. л-ру у Луган. пед. ін-ті ім. Т.Г. Шевченка. Був інструктором культосвіт. від. ЦК КП(б)У (1938), потім – секретарем по пропаганді Сум. обкому партії (1939). Учасник ВВв, брав участь у підготовці партизан. опору фашистам на Сумщині. Після війни працював у від. пропаганди та агітації ЦК КП(б)У. У 1948–1951 був дир. ДПБ (нині НБУВ). В цей період у Бібл. була створена аспірантура з бібліотекознавства, методики й організації бібліогр. роботи та книгознавства. Основні публ. з цього періоду: „Розвиток радянської книги на Україні” (1948), „Бібліотека і книга” (1949), „Бібліографія – могутній засіб пропаганди книги” (1949), „Бібліографічні видання Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Короленка” (1949) та ін. З 1951 – дир. Київ. держ. пед. ін-ту ім. О.М. Горького (нині НПУ ім. Драгоманова), старш. викл., зав. каф. історії СРСР. З 1956 працював у КДУ ім. Т. Шевченка на посаді доц.; з 1961 – доц. заоч. від-ня ХДБІ у Києві, який у 1968 завдяки актив. втручанню З., реорганізовано на КДІК. З. продовжував працювати на каф. історії до 1972. Наук. діяльн. присвятив пробл. культ. буд-ва в Україні, опублікував понад 50 пр., серед яких моногр. „Становлення української радянської культури” (1961), „Історія радянської культури” (1966) та ін. Нагороджений медалями „Партизану

Вітчизняної війни” І ст., „За почесну працю у Великій Вітчизняній війні”, „Ветеран праці”, „20 років Перемоги у Великій Вітчизняній” та ін.

Тв.: *До питання про диференційоване культурне обслуговування // Б-ка в соц. буд-ві. – 1934. – № 5; *3 досвіду самоосвітньої роботи бібліотеки Луганського паровозобудівельного заводу // Б-ка в соц. буд-ві. – 1934. – № 7; *До методики складання національної бібліографії // Рад. б-ка. – 1937. – № 9; *3 історії Луганської бібліотеки // Рад. б-ка. – 1938. – № 4; Розквіт української радянської культури. – К., 1947; Культурне будівництво на Україні за 30 років // Рад. Україна. – 1948. – 17 січ.; Розвиток радянської книги на Україні // Культ.-освіт. робота. – 1948. – № 5. – С. 13–16; Бібліографічні видання Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Короленка // Культ.-освіт. робота. – 1949. – № 5. – С. 45–47; Бібліографія – могутній засіб пропаганди книги // Рад. Україна. – 1949. – 22 берез.; Бібліотека і книга: Як користуватись б-кою: Посіб. для читачів. – К., 1949. – У співавт.; Видання творів Й.В. Сталіна на Україні // Йосифу Віссаріоновичу Сталіну – Академія Наук Української РСР: Зб. пр. – К., 1949. – С.113–128; 3 історії чудової книги: («Путешествие из Петербурга в Москву» О.М. Радищева) // Рад. Україна. – 1949. – 1 верес.; Произведе-ния Й.В. Сталина на украинском и белорусском языках // Сов. книга. – 1949. – № 12. – С. 45–50; Проти космополітичної брехні та наклепів на українську радянську літературу: (Про біобібліогр. слов. укр. л-ри Л. Хінкулова) // Більшовик України. – 1949. – № 4. – С. 59–64; Розквіт соціалістичної культури Радянської України // Культ.-освіт. робота. – 1949. – № 10. – С. 5–9; Українська радянська книга 1948 року // Вітчизна. – 1949. – № 4. – С. 146–151; Борьба КП(б)У за культурную революцию на Украине в годы перехода на мирную работу по восстановлению народного хозяйства (1921–1925 гг.) Автореф. дис. ... канд. ист. наук. – К., 1950; Українська радянська книга 1949 року // Вітчизна. – 1950. – № 5. – С. 173–178; Радянська культура в числах // Вітчизна. – 1957. – № 5. – С. 215–218; Розвиток Української радянської соціалістичної культури. – К., 1957; *3 історії початку культурної революції на Україні // Дукля: Альманах. – Пряшев (Чехословаччина), 1958. – № 2; Из истории культурного строительства на Украине в 1917–1918 гг. // Уч. зап. Ин-та повышения квалификации преподавателей обществ. наук при КГУ. – К., 1958. – Т. 1. – С. 73–83; Радянська культура і завдання ідейно-політичного та естетичного виховання молоді // Рад. культура. – 1958. – 21 груд.; Становлення української радянської культури (1917–1920 рр.). – К., 1961; Історія радянської культури. – К., 1966.

Літ.: Ковальчук Г.І. Керівники ВБУ-НБУВ (1918–1998) // Бібл. вісн. – 1998. – № 5. – С. 24: фото. – Про директорів бібліотеки, в тому числі про І.Д. Золотоверхого; І воїни і педагоги: Слово про ветеранів. – К., 2000. – С. 15–16; Золотоверхова І. Вчитись і навчати інших [Про батька, колишнього директора ЦНБ І.Д. Золотоверхова] // Педагогічні кадри. – К., 2005. – 4 квіт. (№12). – С. 4; Історія. Сьогодення. Перспективи. – К., 2005. – С. 57; І воїни і педагоги: Слово про ветеранів. – 2-ге вид., доповн. і уточн. – К., 2006. – С. 35–37; І воїни і педагоги: Слово про ветеранів. – 3-є вид., доповн. і уточн. – К., 2006. – С. 46–47.

І.І. Золотоверхова

132. ЗОЛОТОВЕРХОВА Інна Іванівна [н. 05.01.1933 м. Харків] – укр. мистецтвознавець, бібліограф, бібліотекознавець. Дочка І.Д. Золотоверхого. Закінчила КДУ ім. Т. Шевченка. З 1957 до 1988 працювала в ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ), пройшла шлях від бібліотекаря до наук. співроб. залу естампів і репродукцій від. мистецтв. Публікуватися почала з 1961. Авт. наук. ст., рец., моногр. розвідок, альбомів. Брала участь в колект. пр. "История Центральной научной библиотеки АН УССР" (1979). Друкувала ст. з розкриття колекції аркуш. матеріалів у фондах НБУВ, про укр. художників М. Дерегуса, О. Сластіона, О. Козюренка, М. Івасюка. З. вперше зібрала і ґрунтовно дослідила маляр. спадщину О.П. Довженка, є авт. моногр. "Довженко – художник" (1968, у співавт.) і альбому „Олександр Довженко” (1973). Створила кат. репрод. малюнків митця, на базі якого ведуться числен. дослідж. про О.П. Довженка. З. вперше дослідила витоки й визначила усталене місце укр. друк. кіноплаката 1920–1930-х рр. в контексті сучас. укр. мистецтвознавства. На базі фондів НБУВ підготувала моногр. „Український радянський кіноплакат 20–30-х років” (1983), доповнила відомості про загубл. чи знищ. свого часу доробок укр. кінематографа, його діячів. Біобібліогр. слов. художників кіноплакату та розшифровані в ньому підписи й монограми дають можливість ввести до наук. обігу невідомі імена. Нагороджена почес. грамотою Київ. міс. голови „За вагомі досягнення в професійній діяльності, багаторічну сумлінну працю” (2003).

Тв.: *Кобзарі Опанаса Сластьона // Мистецтво. – 1961. – № 3. – С. 19–21; Те ж саме // Вітчизна. – 1962. – № 5. – С. 210–211; Довженко – художник // Новини кіноекрану. – 1963. – № 5. – С. 6; Київ в ілюстраціях: Про вист. естампів у від. естампів ЦНБ АН УРСР // Вечір. Київ. – 1967. – 23 трав.; Довженко – художник. – К., 1968. – У співавт.; Олександр Довженко: Альбом. – К., 1973; Експонати розповідають: Про книжк. вист. в ЦНБ до 30-річчя Перемоги // Літ. Україна. – 1975. – 22 квіт.; Образ жінки – матері в творах українських радянських художників: Комплект листівок. – К., 1978; Возз’єднались назавжди: Комплект репрод. з творів укр. рад. худож. – К., 1979; Український радянський кіноплакат 20–30-х років. – К., 1983; Киев в иллюстрациях // Киев в фондах ЦНБ АН УССР. – К., 1984. – С. 101–127; Довженко – портретист // Кіно – театр. – 1997. – № 6. – С. 40–41. – У співавт.; Вчитись і навчати інших [Про батька, колишнього директора ЦНБ І.Д. Золотоверхова] // Педагогічні кадри. – К., 2005. – 4 квіт. – С. 4.*

Р.С. Жданова

133. ЗОЛОТУХА Таїсія Григорівна [1922, м. Зміїв Харк. обл. – 1984] – укр. бібліограф. Закінчила ХДІК (1946). Працювала в ДІБ України (1968 – 1975): голов. бібліографом, зав. сектору іст. краєзнавства. Згодом – зав. район. б-ки у м. Бровари Київ. обл. Упоряд. „Бібліографічного покажчика літератури з питань краєзнавчої роботи бібліотек за 1969–1973” (1974, у співавт.), авт. оглядів біблогр. вид. ОУНБ України з питань краєзнавства.

Тв.: Видання з питань краєзнавства // Огляд методичних і бібліографічних видань обласних бібліотек за 1971 рік. – К., 1972. – С. 49–62; Про краєзнавчі бібліографічні та методичні видання обласних бібліотек УРСР у 1970 році // Бібліотекознавство і бібліогр. – К., 1972. – Вип. 13. – С. 61–71; Бібліографічний показчик літератури з питань краєзнавчої роботи бібліотек за 1969–1973. – К., 1974. – У співавт.; Республіканський семінар-практикум бібліографів-краєзнавців обласних бібліотек для дорослих: Хроніка // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1974. – Вип. 14. – С. 146–148.

134. ЗУБЧЕНКО (Оліфір) Галина Миколаївна [н. 15.01.1937, с. Корнин Житомир. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила Київ. культосвіт. технікум (1955), КДІК (1975). Працювала бібліотекарем Київ. профтехшколи взуттєвиків; бібліотекарем Суворов. уч-ща, київ. міськ. б-ки ім. М. Гоголя (з 1960); бібліотекарем, бібліографом б-ки ДерждорНДІ (з 1972); бібліографом, старш. бібліографом, з 1975 – зав. сектору ДНМБ МОЗ України (нині ННМБУ). Авт. наук.-допом. бібліогр. показч. мед. тематики.

Тв.: *История медицины и здравоохранения Украинской ССР: Науч.-вспом. указ. лит. (1918–1980)* – К., 1982. – У співавт.; *Двигательная активность и ишемическая болезнь сердца: Рек. указ. отеч. и заруб. лит. (1977–1982)*. – К., 1983. – У співавт.; *Охрана здоровья детей школьного возраста и подростков: Науч.-вспом. указ. отеч. и иностр. лит. (1981–1984)*. – К., 1986; *Юрій Григорович Віленський: Біобібліогр. показч.* – К., 2007. – У співавт.; *Криштопа Борис Павлович: Біобібліогр. показч.* – К., 2008. – У співавт.

135. ІВЧЕНКО (Антонова) Лариса Василівна [н. 16.07.1954, м. Макіївка Донец. обл.] – укр. бібліограф. Канд. мистецтвознавства (2000). Закінчила муз.-теор. від-ня Донец. держ. муз. уч-ща ім. С. Прокоф'єва (1976), іст.-теорет. ф-т Київ. держ. консерваторії ім. П.І. Чайковського (нині Нац. муз. акад. України). Захистила канд. дис. на тему "Нотна бібліотека О.К. Розумовського як об'єкт музичного джерелознавства" (2000). Працює у від. формув. муз. фонду НБУВ (1981 – старш. редактор, 1982–1993 – в.о. зав. сектору муз. видань; з 1986 – мол. наук., з 1991 – наук. співроб., з 2003 – зав. від. формув. муз. фонду). І. бере активну участь у розробці н.-д. теми відділу – "Формування бази даних українського нотографічного репертуару з фондів НБУВ". Учасн. міжнар. муз. конф.; чл. Arbeitsgemeinschaft für die Musikgeschichte in Mittel- und Osteuropa an der Technischen Universität Chemnitz (чл. об-ня Історії музики Середньої та Східної Європи у Хемніцькому техн. ун-ті).

Тв.: *З любов'ю до музики // Музика.* – 1990. – № 6. – С. 14–15; *Знахідка... // Музика.* – 1991. – № 2. – С. 25; *Чеська музика XVIII ст. з нотного зібрання Розумовських.* – К., 1991; *Алферакі Ахіллес Миколайович // Мистецтво України: Енци-клопедія: В 5 т.* – К., 1995. – Т. 1. – С. 46; *Джсенаро Астаріта // Мистецтво України: Енциклопедія: В 5 т.* – К., 1995. – Т. 1 – С. 115; *Геній та аматор-музикант // Музика.* – 1996. – № 5. – С. 22–25; *Граф Андрей Розумовський :*

дипломат, музикант, меценат // *Зеркало недели*. – 1996. – № 38; *Тасмниця симфонії синьйора Берзейоло* // *Музика*. – 1996. – № 1. – С. 6–9; *Die Notenbibliothek der Rasumovskij-Familie Notenausgaben und Manuskripte deutscher Komponisten (V.I. Vernadskij-ZMB der NAW der Ukraine, Kiew)* // *Musikgeschichte zwischen Ost – und Westeuropa. Tagungsbericht Chemnitz 1995*. – Sankt Augustin, 1997. – S. 501–535; *Київський слід прусського монарха* // *Art-line*. – 1997. – № 5. – С. 50–51; *"Серената" – опера-пастіччо з колекції Розумовського* // *Українсько-німецькі зв'язки в минулому і сьогодні*. – К., 1998. – С. 111–121; *Карел Лау – капельмейстер экс-гетьмана Кирила Розумовського* // *Хроніка–2000: Укр. культурол. альм.* – 1999. – Вип. 25/26: *Україна – Чехія, ч. 1*. – С. 154–162; *Лист Людвиг ван Бетховена до князя А.К. Розумовського* // *Хроніка–2000: Укр. культурол. альм.* – 1999. – Вип. 25/26: *Україна – Чехія, ч. 1*. – С. 163–169; *Музика в житті Андрія Розумовського* // *Укр. муз. арх.* – К., 1999. – Вип. 2. – С. 102–121; *Справа № 907 [про твори М. Березовського]* // *Музика*. – 2001. – № 4/5. – С. 28–30; № 6. – С. 29–30; *Максим Березовський* // *Народжені Україною: Золоті імена: Альманах*. – К., 2002. – С. 15; *Реконструкція нотної колекції графа О.К. Розумовського за каталогами XVIII сторіччя*. – К., 2004; *Маєстро Березовський* // *Універсум*. – 2006. – № 5/8. – С. 61–63; *Музичний фонд НБУВ: створення електронного каталогу* // *Бібл. вісн.* – 2007. – № 4. – С. 12–22. *У співавт.*; *Українські нотні видання 1923–1934 років у фондах Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського: (інструментальна музика): Наук. кат.* – К., 2009. – *У співавт.*

О.С. Лук'янчук

136. ІГНАТІЄНКО Варфоломій Андріанович [25.08.1892, м. Київ, за ін. даними – с. Озеряни Бобровиц. р-ну Чернігів. обл. – 11.11.1937] – укр. бібліограф, дослідник вітчизн. періодики. Навчався в Київ. комерц. уч-щі, Київ. комерц. ін-ті (1914–1917). Працював інструктором у кооперат. орг. "Дніпросоюз", співробітничав з Голов. книжк. палатою в Києві (1919–1922), відтоді почав займатися бібліографією періодики. Після реорганізації палати в Укр. наук. ін-т книгознавства (УНІК) співпрацював там у від. преси, потім в бібліогр. коміс. на громад. засадах. Один із організаторів Першої всеукр. виставки друку (1923). Аспірант н.-д. каф. акад. М.С. Грушевського (з 1924). Працював над темою "Книжки і преса на Україні, схема історичного розвитку". В різний час в АН був нештат. співроб. різних комісій. Публікував ст. з історії та бібліографії укр. періодики в журн. "Бібліологічні вісті", "Книга", "Життя й революція". Найголовніші його наук. здобутки пов'язані з діяльністю УНІК, де він був чл. бібліогр. коміс. (з 1926), згодом бібліогр. секції, наприкінці 1920 – на поч. 1930-х очолював їх. На сторінках журн. "Бібліологічні вісті" опублікував 13 ст., рец. та заміток. Авт. теорет. пр.: "Українська преса (1816–1923 рр.): Іст.-бібліогр. етюд" (1926), в якій довів, що при визначенні поняття „українська преса”, необхідно застосовувати територ.-етногр., принцип, комбінований з принципом мови, і визначив п'ять періодів у розвитку укр. преси до 1923 р. Упорядкував ґрунтов. універс. ретросп. бібліогр. покажч. "Бібліографія української преси, 1816–1916"

(1930), який був реальним кроком на шляху до складання укр. бібліогр. репертуару. У покажч. зареєстровано 616 назв газ. і журналів. І. підготував ряд допов., спрямов. на продовж. роботи з бібліографування періодики: "Основні засади бібліографії українського друку 1917–1919 рр.", "План та інструкція для бібліографування преси України 1917–1919 рр.". Розгром УНІКу, що почався у 1931 (використовувався навіть термін „ігнатієнщина”), примусив І. звільнитися з УНІКу. Певний час він працював учителем математики. 1 верес. 1937 був заарештований за „участь в контрреволюційній терористичній організації українських есерів” і 11 листоп. 1937 розстріляний, хоча пізніше сім’ї видали довідку про те, що він помер 1943 від емфіземи легень (звідси і помилка в енциклопедіях). Лише 1958 справу проти І. припинено за недоведеністю висунутого звинувачення.

Тв.: *Розвиток української кооперативної преси // Кооператив. зоря. – 1918. – С. IX–XII; Історія української преси та її вивчення // Бібліол. вісті. – 1923. – № 3. – С. 21–26; Українська книжка й преса в історичному розвитку // Книга: місячник л-ри, критики й бібліогр. – 1923. – № 3. – С. 3–6; Українська преса в 1922 році // Бібліол. вісті. – 1923. – № 1. – С. 5–12; № 2. – С. 19–26; Українська преса 1905–1907 рр. // Життя й революція. – 1925. – № 11. – С. 34–39;*

Українська преса (1816–1923). – К., 1926; Українські нелегальні видання рр. 1914–1917 // Бібліол. вісті. – 1926. – № 1. – С. 65–70; Листування в справі української преси в 1915–1916 рр. // Бібліол. вісті. – 1929. – № 4. – С. 55; Праця бібліографічної комісії при Всеукраїнському кооперативному музеєві // Бібліол. вісті. – 1929. – № 2/3. – С. 122; Бібліографія української преси, 1816–1916. – Х.; К., 1930; Промова тов. Ігнатієнка // Клясова боротьба в книгознавстві: Стенограма засід. Київ. Т.В.М.Д. – К., 1932. – С. 70–72.

Лит.: *Максименко Ф.П. До питання про історію української преси (з приводу праці Ігнатієнка В.А. “Українська преса, 1816–1923”. – К., 1926) // Бібл. журн. – 1926. – № 4/5. – С. 54–63; Клясова боротьба в книгознавстві: Стенограма засід. Т.В.М.Д. – К., 1932. – С. 14–15, 28–29, 48–52, 75, 79, 82–84; Тарнавський В. Буржуазна концепція історії та бібліографії преси на Україні // Проти буржуазних теорій у книгознавстві. – К., 1933. – С. 136–183; [Сарана Ф.К.] Ігнатієнко Варфоломій Андріанович // УРЕ: У 17 т. – К., 1961. – Т. 5. – С. 359; Ігнатієнко Варфоломій Андріанович // УРЕ: У 12 т. – 2-ге вид. – К., 1979. – Т. 4. – С. 333; Сарана Ф.К. Ігнатієнко Варфоломій Андріанович // УЛЕ. – К., 1990. – Т. 2. – С. 297; Ігнатієнко Варфоломій // Енциклопедія українознавства. – Л., 1994. – Т. 3. – С. 855; Ковальчук Г. Видавнича діяльність УНІК // Бібл. вісн. – 1997. – № 6. – С. 28–31; Романюк М.М. Проблеми створення репертуару української періодики та дослідження історії преси // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. і повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 19–20 груд. 1997 р. – Л., 1997. – С. 3, 5; Солонська Н. До історії української періодичної преси // Бібл. вісн. – 1997. – № 2. – С. 30, 33–36; № 3. – С. 31–32; Вальо М. На шляху до створення бібліографії української преси // Мартинюк М. Українські періодичні видання (1914–1939). – Л., 1998. – С. 4; Історія Національної Академії наук України, 1924–1928. – К., 1998. – С. 53, 225, 227, 615, 662, 713; Юркова О. Київська історична школа М.С. Грушевського: долі*

науковців // *З архівів ВУЧК, ГПУ, НКВД, КГБ.* – 1998. – № 1/2. – С. 263; Животко А. *Історія української преси.* – К., 1999. – С. 246, 265, 276; Ковальчук Г. *Співробітники УНІКу – жертви політичних репресій* // *Наук. пр. НБУВ.* – К., 1999. – Вип. 2. – С. 80–83; Юркова О. *Діяльність науково-дослідної кафедри історії України М.С. Грушевського (1924–1930 рр.).* – К., 1999. – С. 33–34, 57, 135, 140–141, 144–146, 148, 174, 230–231, 314–315, 321, 331, 338, 377; Ковальчук Г.І. *Варфоломій Андріанович Ігнатієнко* // *Українська періодика: Історія і сучасність: Тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 11–13 трав. 2000 р.* – Л., 2000. – С. 471–475; Юркова О. *Ігнатієнко Варфоломій Андріанович* // *Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід.* – К.; Л., 2003. – Вип. 2, ч. 1. – С. 122–123; Ігнатієнко Варфоломій Андріанович // *Бондар Ю.В., Головатий М.Ф., Сенченко М.І. Енциклопедія для видавця та журналіста.* – К., 2010. – С. 107–131.

Г.І. Ковальчук

137. ІЛЬНИЦЬКА Луїза Іванівна [н. 01.10.1939, с. Печеськи, тепер Хмельниц. р-ну Хмельниц. обл.] – укр. бібліограф, бібліографознавець, книгознавець. Закінчила укр. від-ня філол. ф-ту ЛДУ ім. І. Франка (1956–1961). Викладала укр. мову та л-ру в серед. шк. с. Либохора, Турків. р-ну, Львів. обл. (1961–1963). Працювала у Львові коректором у вид-ві «Каменярь», літ. редактором журн. «Физико-химическая механика материалов» (1966). З 1970 – співроб. ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаніка. Обіймала посади бібліографа, старш. редактора, голов. бібліографа, з 1988 – зав. від. бібліографії (з 1994 – від. наук. бібліографії). Була співавт. бібліогр. пр.: «50 років СРСР» (1972), «Братня сім'я народів СРСР» (1972), «Західні області УРСР у Великій Вітчизняній війні Радянського Союзу 1941–1945 рр.» (1980) та ін. І. – авт. ряду бібліогр. покажч. «М.О. Шолохов і Україна» (1978), «Марко Вовчок у колі сучасників» (1983) (у співавт. з внуком письм. Б. Лобачем-Жученком), «Василь Стефанік» (1985), «Михайло Прокопович Гуменюк» (1980), «Роман Федорів» (1980), «Микола Ільницький» (1984), «Роман Іваничук» (1989). Покажч. «Руська трійця: М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький» (1993) містить майже 2000 позицій і досі залишається не тільки найповнішим, а й зразково методично складеним бібліогр. джерелом про «Руську Трійцю», своєрід. малою енцикл. про життя і діяльн. її представників. Важливою є багатотом. вид. «Репертуар української книги 1798–1916 рр.». Це видання архів. картотеки, створеної в 1945–1948 працівниками ДПБ (нині НБУВ) у Києві та тодіш. її львів. філ., і яка містить понад 30 тис. карток, що фіксували книжк. продукцію, яка виходила всіма історично сформованими діалектними особливостями укр. мови і видавалась не тільки на території України, а й поза її межами. І. підготувала до друку Протокол наради 1946, присвяч. складанню картотеки («На шляху до створення репертуару української книги...», 1991), зб. бібліогр. розвідок М. Гуменюка «Біля джерел української радянської бібліографії» (1991); опублікувала спогади дочки І. Калиновича про батька (1998), що збереглися в архіві М. Гуменюка; підготувала перевидання двох перших річників журн. «Бібліологічні вісті». І. – авт. числ. ст. в наук. зб.:

«Записки ЛНБ ім. В. Стефаника», «Шашкевичіана», «Записки НТШ», «Вісник міжнародної асоціації українців». Серед них – «Марко Вовчок у бібліографії», «Василь Стефаник у бібліографії», «Якщо не Вагилевич...», «Міжслов'янські зв'язки І. Вагилевича і Я. Головацького (в 30–60-х рр. ХІХ ст.)», «Русалка Дністровая» в бібліотеках і приватних колекціях», «За всеукраїнську бібліографію М. Шашкевича», «До біографії І. Вагилевича», «Русалка Дністровая» в контексті міжслов'янських зв'язків» та ін. І. – голова комісії бібліографії та книгознавства НТШ. Свою діяльність у НТШ почала з вивчення бібліогр. діяльності Т-ва та його голови М. Грушевського. Організувала наук. конф., присвяч. історії б-ки НТШ і діяльності визнач. бібліографів О.І. Левицького та І. Калиновича. І. – упоряд. зб. пр. «Бібліотека НТШ: книги і люди» (1996), авт. низки ст. про українознав. бібліографію в НТШ, національну бібліографію тощо.

Тв.: *Антинародна діяльність уніатської церкви на Україні: Бібліогр. показч. – Л., 1976; М. Шолохов і Україна: Бібліогр. показч. – Л., 1977; М.О. Шолохов і Україна: Бібліогр. показч. – Л., 1978; Михайло Прокопович Гуменюк: Бібліогр. показч. – Л., 1980; Роман Федорів: Бібліогр. показч. – Л., 1980; Пам'ятка укладачеві бібліографічного показчика; Пам'ятка автору наукової статті. – Л., 1981. – У співавт.; М.О. Шолохов і українська література: (Бібліогр. огляд) // Бібліографічна інформація і сучасність: Зб. наук. пр. – К., 1981. – С. 83–92; Василь Стефаник у бібліографії // Книгознавство та бібліографія: Зб. наук. пр. – К., 1983. – С. 126–132; Марко Вовчок у колі сучасників: Бібліогр. показч. – Л., 1983. – У співавт.; Микола Ільницький: Бібліогр. показч. – Л., 1984; Василь Стефаник: Показч. л-ри за 1961–1981. – Л., 1985; Марко Вовчок в бібліографії // Бібліотека, книга, читач: [Зб. наук. пр.] – К., 1987. – С. 83–90; Роман Іваничук: Бібліогр. показч. – Л., 1989; "Русалка Дністровая" в бібліотеках і приватних колекціях // Бібліотека – науці: Зб. наук. пр. ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України. – К., 1990; "За всеукраїнську бібліографію М. Шашкевича" // Дзвін. – 1990. – № 8. – С. 138–140; „Русалка Дністровая” у бібліотеках і приватних колекціях // Бібліотека – науці: Зб. наук. ст. – К., 1990. – С. 117–132; На шляху до створення репертуару української книжки: Протокол наради, присвяч. складанню „Бібліографії української книги 1798–1914 рр.”, яка відбулася в Бібліотеці АН УРСР 21–22 груд. 1945 р. – Л., 1991; Українознавча бібліографія в науковому товаристві ім. Шевченка у Львові (1885–1939): друковані і архівні матеріали // Бібліотека – інформатизація – наука: (Тез. докл. и сообщ. респ. науч. конф., 8–10 окт. 1991 г., г. Киев). – К., 1991. – Ч. 2. – С. 39–41; Те ж саме // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 1994. – Вип. 4. – С. 165–183; Бібліографія у відновленому Науковому товаристві ім. Шевченка у Львові // Бібліографія українознавства: Бюл. комісії укр. бібліогр. МАУ, 1992. – Вип. 1. – С. 16–17; "Русалка Дністровая" в Сербії // Шашкевичіана: М. Шашкевич і українське національне відродження. – Л., 1993. – С. 122–126; Те ж саме // Шашкевичіана. Нова сер. – Львів; Броди; Вінніпег, 1996. – Вип. 1/2. – С. 97–99; "Руська Трійця": Маркіян Шашкевич, Іван Вагилевич, Яків Головацький: Бібліогр. показч. (1834–1990 рр.). – Л., 1993; Бібліотека Наукового товариства ім. Т. Шевченка: Книги і люди: Матеріали круглого столу. – Л., 1996; До біографії Івана Вагилевича: (З маловідомих матеріалів) // Шашкевичіана. Нова*

сер. – Львів; Броди; Вінніпег, 1996. – Вип. 1/2. – С. 279–286; *Матеріали до бібліографії української книги (1798–1916): Історія створення картотеки (1945–1948) і пробл. видання // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф. 25–26 серп. 1995 р. – Л., 1996. – С. 5–17; Націо-нальна бібліографія в Україні: теоретичні і практичні аспекти: [Про роботу над УБР у 1945–1948] // Історія: Матеріали 3-го Міжнар. конгр. українців, Харків, 26–29 серп. 1996 р. – Х., 1996. – Ч.1. – С. 239–244; Україніка НТШ як джерело національної бібліографії // Бібліотека Наукового товариства ім. Т.Г. Шевченка: Книги і люди: Матеріали круглого столу. – Л., 1996. – С. 67–77; До питання про банки даних з українознавства // Просфонима: Іст. та філол. розвідки, присвяч. 60-річчю акад. Ярослава Ісаєвича. – Л., 1998. – Вип. 5. – С. 139–143. – У співавт.; М. Грушевський і становлення українознавчої бібліографії в НТШ у Львові // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 1998. – Вип. 6. – С. 47–54; Репертуар української книги, 1798–1916: Матеріали до бібліогр. – Л., 1995, 1997, 1999, 2001–2005. – Т. 1–9. – У співавт.; Бібліологічні вісті: Часоп., присвяч. питанням бібліогр., бібліотекарства, бібліофілії, вид-ва та друкарства. – К., 1923–1930. – Перевид. ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України. – Л., 1999–2000. – У співавт.; „Русалка Дністрова” у бібліотеках слов’янських країн: (Матеріали до каталогу-реєстру „Русалки Дністрової”) // Шашкевичіана. Нова сер. – Львів; Броди; Вінніпег, 2000. – Вип. 3/4. – С. 605–608; Національна бібліографія в Україні: теоретичні і практичні аспекти // 125 НТШ: Зб. наук. пр. і матеріалів, присвяч. ювілею Т-ва. – Л., 2001. – С. 210–215; Іван Омелянович Левицький: Зб. наук. пр. – Л., 2002; «Русалка Дністрова» у фондах Національної бібліотеки у Варшаві // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2002. – Вип. 9/10. – С.18–23; Микола Ільницький: Біобібліогр. покажч. – Л., 2004; «Русалка Дністрова» у Санкт-Петербурзі; Причинкарські дослідження чи панегірики?: (Огляд маловідомих ювіл. матеріалів до 100-річчя «Русалки Дністрової», 1837–1937); Словесний портрет Маркіяна: [З публікацією спогаду о. Кліма Вахнянина] // Шашкевичіана. Нова сер. – Л.; Вінніпег, 2004. – Вип. 5/6. – С. 85–89; 267–272; 588–592; Бібліографія західноукраїнської та української еміграційної книги міжвоєнного періоду (1914–1939): засади створення // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2005. – Вип. 13. – С. 39–51; «Русалка Дністрова» (1837) у фондах Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського // Бібл. вісн. – 2005. – № 5. – С. 17–23; «Русалка Дністровая» (1937) у бібліотеках і музеях світу: історико-краєзнавче дослідження. – Л., 2007; Русалка Дністровая» (1837) в системі культурних цінностей: поширення книжки світі як фактор міжнаціональних зв’язків // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2008. – Вип. 16. – С. 3–25; Національна книжкова та рукописна культура: історія, методологія, джерельна база: Матеріали Міжнар. наук. конф. 29–30 квіт., м. Львів. – Л., 2009. – У співавт.; Західноукраїнська та українська еміграційна книга міжвоєнного періоду (1914–1939) як складова частина національної бібліографії // ЛНН України ім. В. Стефаника: історія і сучасність: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28–30 жовт. 2010 р. – Л., 2010. – С. 107–111.*

Лит.: Полек В. Василь Стефаник мовою бібліографії // *Жовтень*. – 1987. – № 6. – С. 114–115; Вальо М.А. Ільницька Луїза Іванівна // *УЛЕ*. – К., 1990. – Т. 2. – С. 308; Burger R. [Review] // *Slavic Rev.* – 1997. – № 56. – P. 605. Вальо М. Руська Трійця і «Русалка Дністровая» в бібліографії // *Дзвін*. – 1997. – № 2. – С. 142–144; Вальо М. Ільницька Луїза Іванівна // *Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов.* – Л., 1999. – Вип. 6. – С. 113–118; *Хроніка Наукового товариства ім. Шевченка. Рік 1998*. – Л.; Нью-Йорк; Торонто. – 1999. – С. 68, 109; *Луїза Іванівна Ільницька: Біобібліогр. покажч.* / Уклад.: Н.І. Кошик, Л.Я. Кужель. – Л., 2009.

М.А. Вальо

138. ІСАЄВИЧ Ярослав Дмитрович [07.03 1936, с. Верба Дубен. повіту Волин. воєводства, нині Рівненщина – 24.06.2010, м. Львів] – укр. історик, культуролог, книгознавець, бібліограф, бібліографознавець. Засл. діяч культури Польщі (2000), засл. діяч науки і техніки України (2001). Докт. іст. наук (1978), проф., чл.-кор. (з 1990), акад. (з 1992) НАН України, акад.-секретар Від-ня історії, філософії і права (1993–1998), чл. Президії НАН України. Закінчив Львів. держ. ун-т ім. І. Франка (1957), працював старш. лаборантом каф. історії півд. і зах. слов'ян (1957–1958). Пов'язав проф. діяльн. з Ін-том українознавства НАН України (колишній Ін-т сусп. наук АН УРСР) (з 1958). Працював під керівництвом укр. історика І. Крип'якевича. Проїшов шлях від мол. наук. співроб. (1958–1965), старш. наук. співроб. (1965–1984), зав. від. іст.-культ. пам'яток (1984–1989) до дир. Ін-ту (з 1989). Крім того, І. – зав. від. історії серед. віків Ін-ту українознавства. Паралельно працював на виклад. посадах: доц. Львів. ун-ту (1965–1969, 1972), проф. Івано-Франків. пед. ін-ту (1981–1983), проф.-гість Гарвард. ун-ту (1988–1990). Захистив канд. дис. "Місто Дрогобич у XV–XVIII ст." у Львів. ун-ті (1961), докт. дис. "Історія друкарства на Україні та його роль у міжслов'янських культурних зв'язках (XVI – перша половина XVII ст.)" – у Моск. ун-ті (1978). Наук. інтереси – культурологія, джерелознавство, друкарство та видавн. справа, стародруки тощо. І. – авт. близько 700 наук. пр., зокрема 15 моногр., числен. розд. у колект. дослідж., сотень ст., опублік. у вітчизн. та закордон. часописах. Особливої уваги заслуговує цикл пр. з історії рукоп. кн., б-к і друкарства. У моногр. «Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні» (1975) проаналізовано зародження видавн. справи у широкому іст. контексті. У кн. «Наступники першодрукаря» (1981) подано узагальнюючу характеристику історії укр. культури XVI – першої пол. XVII ст., проаналізовано функціонування укр. видавн. осередків, їх місце у культ. обміні України з країнами Заходу і Сходу. У фундамент. каталозі стародруків «Пам'ятки книжкового мистецтва» (1981–1984), підгот. у спіавт. з Я. Запаском, репрезентовано найповніший репертуар укр. друків XVI–XVIII ст. В Україні в ряді країн Європи вчений виявив невідомі стародруки й докладно їх проаналізував. У монографії «Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми» (2002) історію укр. книжності розглянуто як фактор духов. культури укр. народу, простежено шлях укр. кн. від фоліантів і стародруків до сучас. вид. і

електрон. засобів реєстрації та розповсюдж. інформації. І. – авт. ряду бібліогр. пр.: «Юрій Дрогобич» (1983), «Видання Івана Федорова» (1983), «Каталог кириличних стародруків Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН України. Вип. 1» (1993); авт. числен. ст., зокрема про замовчувані або маловідомі постаті, в УРЕ, «Радянській енциклопедії історії України», «Енциклопедії історії України», «Енциклопедії сучасної України», «Довіднику з історії України», довідок з укр. тематики в «Енциклопедичному довіднику середніх віків», виданому фр., іт., англ. мовами. Дослідж. І. відзначаються повнотою джерел. бази та наявністю розгорнутої бібліографії. Свою концепцію бібліографії виклав у ст. "Бібліографія українознавства: стан і перспективи" (1992). І. брав участь у розробці концепції багатосер. корпусу джерел "Пам'ятки історії України", дбав про активізацію дослідж. антич. культури. Читав лекції з середньовіч. історії України та історії культури в Укр. Наук. Ін-ті Гарвард. ун-ту (1988), брав участь у підгот. окремих томів "Гарвардської бібліотеки давнього українського письменства", знайомився з рукопис. і книжк. фондами б-к США, поповнював базу даних про укр. стародруки. Виступав з доп. та лекціями в ун-тах Польщі, Канади, Німеччини, Австралії, Японії. Приділяє увагу інформ.-бібліогр. забезпеченню гуманіт. наук: разом з ДІБ України налагодив вид. бібліогр. покажч. "Історія України", з НІБУ – випуск рефер.-інформ. бюл. "Українознавство" (1993–1997). І. – віце-президент і д. чл. НТШ у Львові (з 1989), Президент Міжнар. Асоц. Україністів (1993–1999), голова і чл. оргкомітетів багатьох міжнар. та нац. наук. форумів, учасн. XVIII та XIX Міжнар. конгр. іст. наук., почес. д-р Гроднен. ун-ту ім. Янки Купали (1993), Львів. держ. муз. акад. ім. М.В. Лисенка (2003), Волин. держ. ун-ту ім. Л. Українки (2007), інозем. чл. Пол. Акад. Наук (1994), голова Укр. нац. ком. істориків. (з 1995). Очолює наглядову раду укр.-амер. благод. фонду «Сейбр-Світло», який сприяє поповненню фондів б-к України. Відзначений нагородою Фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів (2002), Капітули пол.-укр. поєднання (2007), орденом Ярослава Мудрого V ступеня (2007), нагороджений Відзнакою Президента України III ступеня.

Тв.: Издательская деятельность Львовского братства в XVI–XVIII веках // Книга: Исслед. и материалы. – М., 1962. – Сб. 7. – С. 199–238; Кирилловские старопечатные книги в коллекциях Польской Народной Республики (Варшава, Краков, Вроцлав) // Книга: Исслед. и материалы. – М., 1963. – Сб. 8. – С. 291–296; Українська археографія в XVII–XVIII ст. // Історичні джерела та їх використання. – К., 1964. – Вип. 1. – С. 174–188; Книга і друкарство на Україні. – К., 1965. – У співавт.; Правда про унію: Док. і матеріали. – Л., 1965. – У співавт.; Архівознавство і джерелознавство в працях І.П. Крип'якевича: (До 80-річчя з дня народж.) // Арх. України. – 1966. – № 3. – С. 20–26; Бібліотека Львівського братства // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1966. – Вип. 3. – С. 126–132; Братства та їх роль в розвитку української культури XVI–XVIII ст. – К., 1966; Найдавніші документи про діяльність братства на Україні // Іст. джерела та їх використ. – К., 1966. – Вип. 2. – С. 13–22; Джерельні матеріали з історії українського мистецтва XVI–XVIII ст. в архіві Львівського братства // Третя республік. наук. конф. з архівознавства та ін. спец. іст. дисциплін. Друга

секція. Спеціальні історичні дисципліни. – К., 1968. – С. 99–111; Правда про унію: Док. і матеріали. – 2-ге вид., доповн. – Л., 1968. – У співавт.; Джерела про суспільно-політичну і культурну діяльність братств України в XVI–XVIII ст. // Історичні джерела та їх використання. – К., 1969. – Вип. 4. – С. 37–47; Юрій Дрогобич: Докум. повість // Жовтень. – К., 1969. – № 8. – С. 32–81; Деякі питання бібліографії видань братств // Арх. України. – 1970. – № 6. – С. 9–16; Издательская деятельность братств Украины и Белоруссии в XVI–XVIII вв. // Книга и графика. – М. – 1970. – С. 127–136; Львівські видання XVI–XVIII ст.: Каталог. – Л., 1970; Облік пам'яток історії і культури на Львівщині // Пам'ятники України. – 1970. – № 4. – С. 14–17; Українські стародруки // Вісн. наук. студент. т-ва Київ. ун-ту. – 1971. – № 3. – С. 11–16; Джерела з історії української культури доби феодалізму XVI–XVIII ст. – К., 1972; Юрій Дрогобич: Бібліогр. показч. – К., 1972; Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні. – Л., 1975; Деякі питання бібліографії видань братств // Укр. книга. – Філадельфія, 1978. – № 3. – С. 65–74; Новые каталоги книг кирилловской печати // Археогр. ежегод. за 1977 г. – М., 1978. – С. 343–348; Библиотеки учебных заведений Украины в XVII–XVIII вв. и их исследование // 2-я Всесоюз. науч. конф. «Книга в России до середины XX века. Библиотеки. Читатель», Ленинград, 23–25 апр. 1981 г.: Тез. докл. – Ленинград, 1981. – С. 24; Життя і видавнича діяльність Кирила-Транквіліона Ставровецького // Бібліографічна інформація і сучасність: Зб. наук. пр. – К., 1981. – С. 51–67. – У співавт.; Преемники первопечатника. – М., 1981; Пам'ятки книжкового мистецтва: Кат. стародруків, вид. на Україні. – Л., 1981–1984. – Кн. 1: (1574–1700); Кн. 2, ч. 1: (1701–1764); Кн. 2, ч. 2: (1765–1800). – У співавт.; Юрій Дрогобич: 500-річчя виходу першої друк. кн. вітчизн. авт.: Бібліогр. показч. – Л., 1983. – У співавт.; Першодрукар Іван Федоров і виникнення друкарства на Україні. – Л., 1983; Видання Івана Федорова: [Каталог]. – Л., 1983. – У співавт.; Каталог кириличних стародруків Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН України. – Л., 1993. – Вип. 1: Видання Івана Федорова. – У співавт.; Острожская Библия как памятник межславянских культурных связей // Федоровские чтения. – 1981. – М., 1985. – С. 12–23; Літературна спадщина Івана Федорова. – Л., 1989; Бібліографія на службі українській справі // Свобода. – 1992. – 10, 11 верес.; Бібліографія українознавства: Стан і перспективи // Бібліографія українознавства: Бюл. коміс. укр. бібліогр. МАУ. – [Л.], 1992. – [№1] (Лип.) – С. 3–8; Біографічний словник – національний пріоритет // Українська біографістика: Зб. наук. пр. – К., 1996. – Вип. 1. – С. 7–9; Історія Львівського Успенського братства: проблеми періодизації // Успенське братство і його роль в українському національно-культурному відродженні: Доп. та повідомл. наук. конф. 4–5 квіт. 1996 р. – Л., 1996. – С. 5–8; Україна давня нова: Народ, релігія, культура. – Л., 1996; Українознавство: проблеми бібліографії та інформатики // Українська біографістика: Зб. наук. пр. – К., 1996. – Вип. 1. – С. 109–115; У службах українській книжці: (Автобіобібліографія). – Л.; Нью-Йорк, 1997. – У співавт.; Українознавство: Рефер.-бібліогр. бюл., 1993. – К.; Л., 1997. – У співавт.; Перша друкована книжка українського автора // Друкарство. – 1999. – Листоп.- груд. – С. 4–5; Український науково-дослідний інститут

книгознавства: традиції й творчий пошук // *Наук. пр. НБУВ.* – К., 1999. – Вип. 2. – С. 6–10; *Василіянські друкарні: Унів і Почаїв // На службі Кліо: Зб. наук. пр. на пошану Любомира Романа Винара з нагоди 50-ліття його наук. діяльн.* – К.; Нью-Йорк; Торонто; Париж; Л., 2000. – С. 460–468; *Історія писемності, книговидання і бібліотек. Проблеми періодизації // Наук. пр. НБУВ.* – К., 2000. – Вип. 3. – С. 13–18; *Історія української культури. Т. 2.* – К., 2001. – У співавт.; *Українське книговидання впродовж століть: здобутки, втрати, перспективи // Сучасність.* – 2001. – № 1. – С. 107–116; *80-річчя історика й бібліотекознавця Л. Біласа // УІЖ.* – 2002. – № 5. – С. 156–157; *Українське книговидання: витoki, розвиток, проблеми.* – Л., 2002. – *Бібліогр.:* с. 445–481; *Волинь і Холмищина 1938–1947 рр.: польсько-українське протистояння та його відлуння: Дослідж., док., спогади.* – Л., 2003. – У співавт.; *Шедеври рукописної книги і мис-тецтво стародруків XVI–XVIII століть // Україна – козацька держава. Ілюстрована історія українського козацтва у 5175 фотосвітлинах / Упоряд. В. Немяк.* – К., 2004. – С. 932–933.

Лит.: *Kasinec E. Jaroslav Isajevych as Historian of the Ukrainian Book.* – *Camdridge, Mass., 1974.* – Vol. 5, № 1. – P. 12–24; *Дашкевич Я. Ісаєвич Ярослав Дмитрович // УЛЕ.* – К., 1990. – Т. 2. – С. 337; *Ільницький М. Ярославу Ісаєвичу – шістдесят! // Дзвін.* – 1996. – № 5. – С. 156–158; *Мицик Ю. Світовий рівень – українській історичній науці // Пам'ять століть.* – 1996. – №1. – С. 4; *Бібліографія друкованих праць Ярослава Ісаєвича / Уклала М. Боянівська // Просфонима: Іст. та філол. розвідки, присвяч. 60-річчю акад. Ярослава Ісаєвича.* – Л., 1998. – С. 17–75. – (Україна: культ. спадщина, нац. свідомість, державність: Зб. наук. пр.; Вип. 5); *Ільницький М. Ярослав Ісаєвич: історик на тлі доби // Просфонима: Іст. та філол. розвідки, присвяч. 60-річчю акад. Ярослава Ісаєвича.* – Л., 1998. – С. 9–15. – (Україна: культ. спадщина, нац. свідомість, державність: Зб. наук. пр.; Вип. 5); *Ісаєвич Ярослав Дмитрович // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі.* – К., 1999. – С. 67–68; *Ярослав Ісаєвич: Бібліогр. показч. / Упоряд. М. Боянівська.* – Л., 1999; *Хто є хто в Україні.* – К., 1999. – С. 105; *Ясіновський Ю. Вчений світового рівня // Календар знаменних і пам'ятних дат 2001, I кв.* – К., 2000. – С. 86–89; *Ісаєвич Ярослав Дмитрович // Хто є хто на Рівненщині.* – Рівне, 2002. – С. 83–84; *Литвин М. Ісаєвич Ярослав Дмитрович // Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід.* – К.; Л., 2003. – Вип. 2, ч. 1. – С. 124–125; *Ісаєвич Ярослав Дмитрович // Пащук І. Літературно-краєзнавча енциклопедія Рівненщини.* – Рівне, 2005. – С. 75–76; *Державні нагороди України. Кавалери та лауреати: Довід.-енциклопед. вид. / Уклад.: В.В. Болгов, І.В. Болгов.* – К., 2006. – [Про нагородження Ісаєвича Я.Д. орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня (2005) див. с. 88]; *Ярослав Ісаєвич: Бібліографія, 1999–2005 / Упоряд.: Л. Горішня, Б. Пікулик.* – Л., 2006; *Confra-ternitas. Ювілейний збірник на пошану Ярослава Ісаєвича.* – Л., 2006–2007. – (Україна: культ. спадщина, нац. свідомість, державність: Зб. наук. пр.; Вип. 15); *Ярослав Дмитрович Ісаєвич // Немировский Е.Л. Жизнь для книги: документальные портреты-очерки.* – М., 2007. – С. 242–247; *Ісаєвич Ярослав Дмитрович // Палій В.М., Храмов Ю.О. Національна академія наук України. 1918–2008. Персональний склад.* – 5-е вид., доп. і випр. – К., 2008. – С. 43;

«Интерес до міської історії відродився напередодні ювілею 1956 р.» Розмова з Ярославом Ісаєвичем // Чорновол І. 100 видатних львів'ян. – Л., 2009. – С. 174 – 179.

В.О. Кононенко

139. КАБКОВА Вікторія Семенівна [н. 07.10.1932, м. Київ] – укр. історик, бібліограф. Закінчила іст. ф-т КДУ ім. Т. Шевченка. Працювала в ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ) на різних ділянках бібл. роботи: у 1970-х – вчен. секретар ЦНБ АН УРСР, пізніше – голов. бібліограф наук.-бібліогр. від. Б-ки. Авт. бібліогр. покажч. суспіл.-політ тематики. У наук.-бібліогр. від. була голов. методистом, готувала метод. матеріали для б-к системи АН України, проводила семінари з підвищення кваліфікації працівників б-к установ АН України, займалася редагуванням бібліогр. пр., підготовл. в цих установах. У 1990-ті працювала у від. обмін.-резервн. фондів та у від. фондів НБУВ.

Тв.: *Социалистический образ жизни и вопросы идеологической работы: Указ. лит., 1971–1976. – К., 1977. – У співавт.; Ювілейна Ленініана України: Покажч. л-ри, серп. 1968–1971 рр. – К., 1978. – У співавт.; Вопросы совершенствования идеологической, политико-воспитательной работы: Указ. лит., 1976–1982 гг. – К., 1982. – У співавт.; Общественные науки: Указ. библиогр. пособий за 1983 г. – К., 1984; Библиографическое описание документа по ГОСТу 7.1–84. Ч. 2. Аналитическое описание документа: Альбом образцов. – К., 1986; Библиографический указатель: Рекомендации по сост. и оформ. – К., 1988. – У співавт.*

Р.С. Жданова

140. КАЗАКОВА Наталія Володимирівна [н. 06.02.1952, м. Тбілісі, Грузія] – укр. бібліограф, бібліографознавець. Закінчила бібл. ф-т КДІКу (1974). Працювала у б-ках Києва, займалася наук.-метод., н.-д. та наук.-бібліогр. роботою (ДБ України для дітей, ДБ України для юнацтва, НБУВ, НПУ (1994–1997, 2008), наук. б-ка НУ “Києво-Могилянська Академія (1997–2008). К. – учасн. Міжнар. конф.: ”Російська та українська еміграція між двома світовими війнами” (Слов’ян. б-ка, м. Прага, Чехія, 1995), “Бібліотеки та асоціації у світі, що змінюється: нові форми співробітництва» (м. Судак, 1998–2002), «Проект INTAS: Доставка документів» (м. ГанOVER, м. Кельн, Німеччина, 1999). Брала участь в проекті підготовки CD-ROMa “Шекспір в українських перекладах”(2001); має понад 50 наук. публ. у фаховій пресі. Наук. інтереси: бібліографознавство, зокрема, історія укр. бібліографії та біобібліографії, електрон. інформ.-бібліогр. ресурси. К. – чл. Всеукр. жіноч. т-ва ім. О. Теліги. Нагороджена «Медаллю святого Петра Могили», «...за значний внесок у справу відродження та розвитку Києво-Могилянської академії», має дві «Подяки» від Голови міської Ради м. Києва за активну участь у громад. житті. Заслуж. працівник культури України (2006).

Тв.: Календар пам'ятних дат ЦНБ: [До 75-ліття з дня заснування] // Бібл. вісн. – 1993. – № 3/4. – С. 35–40; Становлення і розвиток Всенародної бібліотеки України як науково-дослідної установи // Наукова бібліотека в сучасному соціокультурному контексті: Тези Міжнар. наук. конф., м. Київ, 12–15 жовт. 1993 р. – К., 1993. – С. 46–48; Історико-культурне та наукове значення бібліографічної спадщини Українського наукового інституту книгознавства // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні: Тези доп. наук.-практ. конф. – К., 1994. – С. 74–76; О. Грушевський і розбудова бібліотечної справи в Україні у 1917–1918 рр. // Бібліотеки у розвитку історичної науки в Україні: Тези доп. наук.-практ. конф. – К., 1994. – С. 77–79; Чекає на вивчення: [Про Д.А. Балику] // Культура і життя. – 1994. – 20 серп.; Юрій Олексійович Меженко: Біобібліогр. покажч. – К., 1994. – У співавт.; Просветительское, библиотечное и библиографическое наследие деятелей украинской культуры 20–30-х годов: (на примере научной деятельности Л. Быковского) // Русская, украинская и белорусская эмиграция в Чехословакии между двумя мировыми войнами: Сб. докл. Международ. конф., г. Прага, 14–15 авг. 1995 г. – Прага, 1995. – С. 706–714; Український книгознавець Л. Биковський – кореспондент Українського наукового інституту книгознавства // Історія бібліотечної справи в Україні: Зб. наук. пр. – К., 1995. – Вип. 1. – С. 67–73; Левко Устимович Биковський // Україна. Наука і культура: Щорічник. – К., 1996. – Вип. 29. – С. 250–252; Левко Устимович Биковський (1895–1992): Біобібліогр. нарис. – К., 1996; На Україну повернусь: [Левко Биковський] // Укр. слово. – 1996. – 19 груд.; Національна парламентська бібліотека України (1866–1996): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 1997. – У співавт.; Бібліотечні студії Ольги Грушевської // Україна: людина, суспільство, природа: Матеріали щоріч. наук. конф., м. Київ, січ. 1998 р. – К., 1998. – С. 117–121; До проблеми створення електронної версії історії бібліотечної справи в Україні // Бібліотеки і асоціації в меняючомуся мирі: нові форми співпраці: Матеріали Міжнарод. конф., 6–14 червня 1998 г., г. Судак, Україна. – М., 1998. – Т. 2. – С. 437–438; Бібліотечні колекції наукової бібліотеки Національного університету “Києво-Могилянська Академія” // Наук. зап. НаУКМА. – Т. 9, ч. 1 (спец. вип.). – К., 1999. – С. 49–55; Те ж саме // Історія бібліотечної справи в Україні: Зб. наук. пр. – Вип. 3. – К., 1999. – С. 77–88. – У співавт.; Біографічні студії українського книгознавця Лева Биковського // Наук. зап. НаУКМА. – Т. 9, ч. 1 (спец. вип.). – К., 1999. – С. 63–66; Фея мрій [Про В.В. Шпилевич] // Культура і життя. – 1999. – 27 листоп.; Володимир Костянтинівич Житник: Біобібліогр. покажч. – К., 2000; Михайло Теодорович Брик: Біобібліогр. покажч. – К., 2000; Володимир Полтавець: Зб. на пошану пам'яті. – К., 2000; [Бібліографія] // Збірник на пошану пам'яті Володимира Полтавця. – К. 2001; В. Шекспір в українських перекладах: CD-ROM. – К., 2001. – У співавт.; Каталог бібліотеки Ярослава Головача: Бібліогр. покажч. – К., 2001; Ольга Петрова: Біобібліогр. покажч. – К., 2001; Книжковий знак Наукової бібліотеки. – К., 2002. – У співавт.; [Бібліографія] // Збірник на пошану пам'яті Юрія Івановича Шиманського. – К., 2002; Бібліотека і архів – єдиний інформаційний простір // Наук. зап. НаУКМА. – Т. 20, ч. 1 (спец. вип.). – К., 2002. – С. 60–63. – У співавт.; Книжкова виставка Олега Зуєвського // Слово і час. –

2002. – № 5. – С. 94; „Арка”, 1947–1948: Журн. л-ри, мистец., критики: Бібліогр. показч. змісту. – К., 2003. – У співавт.; Биковський Лев Юстинович // ЕСУ. – Т. 2: Б–Біо. – К., 2003. – С. 599–600. – У співавт.; Книжкова колекція Олега Зуєвського // Особисті книжкові колекції та особові фонди діячів української діаспори в бібліотеках та архівах України: Зб. матеріалів конф. – К., 2004. – С. 98–107; Особисті бібліотечні колекції у фондах Наукової бібліотеки Національного університету “Києво-Могилянська академія” // Історичні колекції в бібліотеках: проблеми зберігання, вивчення і реконструювання: Матеріали Міжнар. наук. конф., м. Одеса, 18–19 верес. – О., 2004. – С. 77–87; Особисті книжкові колекції та особові фонди діячів української діаспори в бібліотеках та архівах України // Бібл. форум України. – 2004. – № 2. – С. 39–46; Праці викладачів та професорів Національного університету „Києво-Могилянська академія”, 1992–2002 рр.: Бібліогр. показч. – К., 2005. – У співавт.; Внесок української діаспори у розбудову наукової бібліотеки НАУКМА // Бібліотека і книга у контексті часу: Зб. наук. ст. Міжнар. наук.-практ. конф., 11–13 трав. 2006 р., м. Київ. – К., 2006. – С. 114–120; Культурологічний проект НБ НАУКМА «Вибраний Олег Зуєвський: матеріали до біографії» // Діаспора як чинник утвердження держави Україна у міжнародній спільноті, 8–10 берез. 2006 р., м. Львів: Тези доп. Першої міжнар. наук. конф. – Л., 2006. – С. 185–187; Олег Зуєвський: «Я входжу в храм...» Поезії. Переклади. Статті. Матеріали до біографії / Уклад. Н. Казакова. – К., 2007. – Біобібліогр.: с. 700–802; До ювілею антології «розстріляне відродження» // Бібл. планета. – 2009. – № 3. – С. 39; Бібліографія має майбутнє // Бібл. планета. – 2010. – № 4. – С. 29–31. – У співавт.; Книгознавець, публіцист, історик (До 115-річчя від дня народження Л. Биковського) // Бібл. планета. – 2010. – № 2. – С. 16–19.

Лит.: Казакова Наталія Володимирівна // Сузір'я професіоналів: До 35-річчя з дня заснування Держ. б-ки України для дітей / Уклад. О.Б. Петренко. – К., 2002. – С. 11–12; Державні нагороди України. Кавалери та лауреати: Довідк.-енциклопед. вид. / Уклад.: В.В. Болгов, І.В. Болгов. – К., 2006. – [Про присвоєння почес. звання „Заслужений працівник культури України” (2005), Казаковій Н.В. див. с. 506].

141. КАЛИНОВИЧ Іван Титович [25.11.1884, м. Львів – 12.11.1927, м. Львів] – укр. бібліограф, видавець, перекладач, громад. діяч. Після закінчення учител. семінарії у Заліщиках (1904), одержав посаду вчителя в с. Антонові, Чортків. повіту. Тоді ж за ідейні переконання його було звільнено. Деякий час К. працював управителем одноклас. нар. школи у Ворохті. Після звільнення з цієї посади відбув одноріч. прак-тику при дирекції пошт у Львові й одночасно вчився на іст.-філол. ф-ті Львів. ун-ту, який закінчив у 1907, а в 1908 одержав посаду пошт. урядовця в м. Бориславі. Самостійно вивчав укр. та зарубіж. л-ри, грец., латин. та нім. мови, виступав перед бориславцями з бібліогр. оглядами творчості укр. письмен. М. Шашкевича, І.Франка та ін. У Бориславі К. серйозно почав займатися бібліографією. Влітку 1908 виїхав до Брюсселя, де ознайомився з роботою Міжнар. бібліогр. ін-ту і відвідував тримісяч. бібліогр. курси, які дали

знання з теорії та методики бібліографії. Поряд з видавн. та освіт. К. розгорнув бібліогр. діяльність. Він надрукував бібліогр. покажч.: "Переклади з української літератури" (1916), "Українознавчі матеріали в російських журналах", "Поазбучний спис творів Мих. Яцкова", "Важливіші твори В. Короленка в українських перекладах" та ін. З утворенням ЗУНР він – начальник пошти у Дрогобичі, ред. газ. «Дрогобицький листок». У 1918–1919 – посол до Укр. Нац. Ради ЗУНР–ЗО УЕНР і деп. Труд. конгр. України. Двічі в 1916–1917 та 1919–1922 змушений був емігрувати у Відень, де працював у б-ках, збираючи українознав. матеріали. В 1922 повернувся в Галичину і оселився в Золочеві. Вступив в селян.-робіт. партію "Сельроб", став одним із керівників і редакторів її органу "Наше слово". Підтримував стосунки з Укр. Книжк. палатою та УНІК. З переїздом до Львова активізував роботу над бібліографією, але несподівана смерть перервала її. К. опубл. пр.: "Бібліографія українознавства за 1915–1923 рр.", "Всеукраїнська бібліографія за 1923 рік", "Джерела до української культури", "Україніка в старих часописах", "Україніка в англійській мові" та ін. Бібліогр. пр. К. високо оцінив М.О. Рубакін. Бібліогр. спадщина К. складається з покажч. багатой видової і типової палітри, серед яких краєзнав., суспіл.-політ. тематика, галузеві, персональні. Чільне місце посідає літ. бібліографія: "Переклади з української мови" (1912), "Український літературний рух в 1916 р." (1917), "Українська мемуаристика за 1914–1924 рр." (1925) та ін. Рукописна спадщина К. включає великі картотеки (понад 300 тис. карток) з історії України та укр. л-ри. Більша частина спадщини К. зберігається у ЛНБ ім. В. Стефаника, Львів. обл. арх. та в Центр. держ. іст. арх. України м. Львова.

Тв.: *Переклади з української мови // Неділя. – 1912. – № 8; *Українознавчі матеріали в російських журналах // Неділя. – 1912. – № 12; Огляд воєнної української бібліографії // Укр. слово. – Л., 1915. – № 51, 53–59, 61, 65, 72, 80, 81, 83, 111–115; Переклади з української літератури // Шляхи. – К., 1915. – № 2. – С. 222–225; *Шведська преса про нас: (Бібліогр. замітки) // Укр. слово. – Л., 1915. – № 95/96; Переклади з української літератури // Шляхи. – К., 1916. – № 6. – С. 222–223; № 7/8. – С. 287–288; № 9/10. – С. 351–352; Польські наукові причинки по українознавству // Шляхи. – 1916. – № 19/22. – С. 662–666; № 23/26. – С. 752–758; Преса з приводу смерті І. Франка: Бібліогр. замітки // Шляхи. – 1916. – № 17/18. – С. 594–597; № 19/20. – С. 690–691; Важніші джерела до історії українських січових стрільців // Стрілець. Календар-альм. на 1917 р. – Л., 1917. – С. 152–157; Важніші українські переклади творів Йогана Вольфгана Гетого // Гете Й.-В. Герман і Доротея: Поема. – Л., 1917. – С. 66–68; Поазбучний спис творів М. Яцкова // Яцков М. Далекі шляхи. – Л., 1917. – С. 89–98; Український літературний рух в 1916 р. // Шляхи. – 1917. – № 17. – С. 153–163; Важніші твори В. Короленка в українських перекладах // Короленко В. Без язика. – Л., 1918; Покажчик авторів та їх творів у тижневику «Воля» за 1919 рік. – Відень, 1920; Літопис Української пудлікації за 1918 рік // Книжка. – Станіслав, 1921. – № 1. – С. 47–69; Покажчик до римської літератури // Франко Т. Нарис історії римської літератури. – Л., 1921. – С. 196–214; Покажчик до української соціалістичної і комуністичної літератури. – Відень; К., 1921; Джерела до історії культури: Бібліогр. список // Лінперт Ю. Історія культури. – Нью-Йорк;

Відень, 1922. – С. 7–9; Каталог видавництва товариства "Вернигора" у Києві. – Відень, 1922; Над якими бібліографічними творами працюють у нас? // Книжка. – Станіслав, 1922. – № 8/10. – С. 116–118; Польські наукові причинки по українознавству за 1922 рік // Книжка. – Станіслав, 1922. – № 4/7. – С. 62–63; № 8/10. – С. 113–115; Праці українців на чужих мовах // Книжка. – Станіслав, 1922. – № 8/10. – С. 115–116; Бібліографія за 1922 рік // Нова Україна. – Прага, 1923. – № 4. – С. 158–160; № 6. – С. 186–189; Всеукраїнська бібліографія за 1923 рік // Книжка. – Станіслав, 1923. – № 1/5. – С. 58–63; № 6/10. – С. 161–188; Бібліографія українознавства за 1914–1923 рр. // Зап. НТШ. – Л., 1924. – Т. 134–135. – С. 185–240; Українська історична бібліографія за 1914–1923 рр. // Зап. НТШ. – Л., 1924. – Т. 134/135. – С. 185–239; Українська преса в 1924 році // Діло. – 1924. – Ч. 210; Українська преса і видавництва за 1923 рік. – Л.; К., 1924; Німецькі наукові причинки по українознавству за 1924 рік // Культура. – 1925. – № 6/7. – С. 98–112; Покажчик української культури за 1924 рік. – Л., 1925; Ucraina в англійській мові // Україна. – 1925. – № 2. – С. 186–187; Ucraina в чужих мовах і виданнях за 1924 рік // Культура. – 1925. – № 3. – С. 115–122; № 4. – С. 99–107; № 7/8. – С. 97–112; Українська мемуаристика 1914–1924: Бібліогр. реєстр. – Л., 1925; Українська просвітянська бібліографія за 1925 рік // Бібл. порадник. – 1925. – № 1. – С. 16–20; Список видань товариства "Просвіта" у Львові (1868–1924 рр.). – Л., 1926; Україніка в старих часописах [німецьких, 1836–1848 рр.] // Україна. – 1927. – Кн. 3. – С. 199–202.

Літ.: Ігнатієнко В. [Огляд праць І. Калиновича] // Бібліол. вісті. – 1926. – № 4. – С. 10–12; Годкевич М. І. Калинович // Культура і побут. – 1927. – № 2. – С. 7; Дорошенко В. І. Калинович // Бібліол. вісті. – 1927. – № 4. – С. 99–104; Іван Калинович // Книголюб. – 1927. – № 3. – С. 54–55; Іван Калинович // Літопис укр. друку. – 1927. – № 50. – С. 957–958; Ясинський М. Іван Титович Калинович: Некролог // Зоря. – 1927. – № 12. – С. 21; Дорошенко В. Пам'яті українських бібліографів (Д. Дорошенко, І. Калинович, М. Комаров, І. Кревецький, З. Кузеля, І. Левицький) // Наук. зб. УВАН. – [Нью-Йорк], 1953. – Т. 2. – С. 175–184; Ващенкіна З.Г., Лазеба Е.М. Украинский библиограф И.Т. Калинович // Сов. библиогр. – 1958. – Вып. 51. – С. 68–73; Гуменюк М. Бібліографічна діяльність І. Калиновича // Жовтень. – 1960. – № 6. – С. 152–157; Сарана Ф.К. Калинович І.Т. // УРЕ. – К., 1961. – Т. 6. – С. 85; Гуменюк М. П. Іван Калинович як бібліограф // Арх. України. – 1965. – № 6. – С. 52–55; Гуменюк М. Видатний книгознавець [І.Т. Калинович] // Літ. Україна. – 1966. – 29 листоп.; Гуменюк М. Трудівник на ниві української бібліографії [І. Т. Калинович] // Жовтень. – 1970. – № 9. – С. 110–112; Куц О.П. Упорядкування документальних матеріалів особистого фонду І.Т. Калиновича // Арх. України. – 1971. – № 1. – С. 52–58; Калинович Іван Титович // УРЕ. – 2-ге вид. – К., 1979. – Т. 4. – С. 514; Калинович І.Т. // Книговедение: Энцикл. слов. – М., 1982. – С. 232; Бібліографічна діяльність І. Калиновича // Гуменюк М.П. Біля джерел української радянської бібліографії. – К., 1991. – С. 66–74; Гуменюк М. Іван Калинович: (Книгознавець високої проби) // Тернопіль. – 1994. – № 56. – С. 8–9; Солонська Н. Бібліограф і видавець Іван Калинович // Проблеми вдосконалення каталогів наукових бібліотек: Матеріали Міжнар. наук. конф., Київ 14–17 жовт. 1997 р. – К., 1997. – С. 139–140; Іван

Калинович (1884–1927) // Королевич Н.Ф. Українські бібліографи ХХ століття. – К., 1998. – С. 91–110; Ільницька Л. Спогади дочки І. Калиновича про батька: 3 публ. листа Надії Калинович до М.П. Гуменюка // Зб. пр. і матеріалів на пошану Л.І. Крушельницької. – Л., 1998. – С. 309–314; Інвентарний опис архіву Івана Калиновича: [Наук. спадщина бібліографа і громад. діяча (1884–1927)] / ЛНБ ім. В. Стефаника; Підгот. до друку Я. Санік. – Л., 1998; Білокінь С. Калинович Іван Титович // Довідник з історії України: (А–Я). – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – К., 2001. – С. 280; Вальо М. Журналістика і видавнича діяльність Івана Калиновича // Зб. пр. Наук.-дослід. центру періодики. – Л., 2003. – Вип. 11. – С. 780–791; Вальо М. Іван Калинович: життя і діяльність // Зап. НТШ. – Л., 2003. – Т. 246. – С. 509–522; Кубів Н. Книжково-ілюстративна виставка: Іван Калинович (1884–1927) // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2005. – Вип. 13. – С. 502–504; Калинович Іван Титович // Малюта О. «Просвіта» і Українська Державність (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.). – К., 2008. – С. 432–433; Калинович Іван Титович // Бондар Ю.В., Головатий М.Ф., Сенченко М.І. Енциклопедія для видавця та журналіста. – К., 2010. – С. 146.

Н.Ф. Королевич

142. КАМІНСЬКА Катерина Володимирівна [н. 03.04.1948, м. Київ – 20.01.2009, м. Київ] – укр. бібліограф, редактор. Закінчила ф-т журналістики Львів. полігр. ін-ту ім. Ів. Федорова (1972). Працювала бібліотекарем, редактором ред.-видавн. від. (1969–1974), голов. бібліотекарем, старш. редактором (1977–1979) наук.-метод., пізніше – від. реком. бібліогр. (1979–1998) Респ. б-ки УРСР ім. КПРС (нині – НПБУ), зав. сектору “Календаря знаменних і пам’ятних дат” (1999–2003), голов. бібліографом (з 2005). Авт.-упоряд., редактор реком. та наук.-допом. бібліогр. показчиків. Співпрацювала з дитячим Християн. фондом, де за її ред. вийшли друком інформ. і метод. матеріали з питань прав дитини в Україні та світі. Нагороджена медаллю «Ветеран труда» (1987), Подякою М-ва культури України (1996), Почес. відзнакою М-ва культури і мистецтв України „За багаторічну плідну працю в галузі культури” (2002), Подякою Київ. міс. голови (2003).

Тв.: Митці Радянської України – лауреати Державної премії Української РСР імені Т.Г. Шевченка: Бібліогр. показч. – К., 1983. – У співавт.; Пути интенсификации рекомендательно-библиографической деятельности: (Информ. справка по материалам Всесоюз. семинара-практикума. – К., 1988; Календарі знаменних і пам’ятних дат: 1989 – I, II, III кв.; 1990 – IV кв.; 1991 – II, IV кв.; 2000 – I, III, IV кв.; 2001 – III кв.; 2002 – I, III, IV кв.; 2003 – II, III, IV кв.; 2004 – I, II, III, IV кв.; 2005 – III, IV кв.; 2006 – I, II, IV кв.; 2007 – I, II, III, IV кв.; 2008 – I, II, III, IV кв.; 2009 – I кв. – У співавт.; Матеріали по підготовці „Друкованого зведеного каталогу української книги (ДЗК) у фондах бібліотек та музеїв системи Міністерства культури України (1574–1923 рр.)”. – К., 1993. – У співавт.; Повернуті імена: Реком. бібліогр. показч. Вип. 3. – К., 1994. – У співавт.; “Визвольний Шлях” (1948–1997): Показч. змісту. – Рукопис. – У співавт.; Знаменні дати: Календар–2000. – К., 2000. – У співавт.; Список

літератури // *Лидер будущего: новое видение, стратегии и практика: Метод. пособие по проведению тренинга* / Ред. К.В. Камінська. – К., 2001. – С. 36–40; *Список літератури // Права дитини: від витоків до сьогодення: Зб. текстів, метод. та інформ. матеріалів* / Авт.-упоряд. Г.М. Лактіонова (кер.), О.В. Сухомлинська та ін. – К., 2002. – С. 269–278; *Формування активної життєвої позиції молодого громадянина України: Наук.-допом. бібліогр. покажч.* / Ред. К.В. Камінська. – К., 2002. – [Також брала участь у склад. бібліогр.]; *Збереження та зміцнення репродуктивного здоров'я підлітків та молоді: потенціал громади: Метод. матеріали до тренінгу* / Ред. К.В. Камінська. – К., 2004; *Права дитини: сучасний досвід та інновації: Зб. інформ. і метод. матеріалів* / Ред. К.В. Камінська. – К., 2005; *Бібліографічна Чернігівщина (2004–2005 рр.)* // *Бібл. планета.* – 2007. – № 3. – С. 23–25.

Літ.: *Сузір'я бібліографів* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2008. – № 7. – С. 45–46; *Пам'ятаємо. Катерина Володимирівна Камінська* // *Бібл. планета.* – 2009. – № 1. – С. 42.

О.А. Рожнятовська

143. КАРОЄВА (Соломонова) Тетяна Робертівна [н. 24.06.1968, ст. Кез, Республіка Удмуртія, РФ] – укр. бібліотекар, бібліограф, музеєзнавець, краєзнавець. Канд. іст. наук (2004). Закінчила КДІК (1990). Працює зав. б-ки Вінниц. обл. краєзнав. музею (з 1993). Досліджує і популяризує історію розвитку книжк. справи на Поділлі, окремі питання розвитку музейної справи в краї. Учасниця регіон. іст.-краєзнав. конференцій. Авт. понад 20 пр. У 2004 захистила канд. дис. на тему: «Книговидавнича справа Поділля: тенденції розвитку (друга половина ХІХ – початок 30-х років ХХ ст.)».

Тв.: *Вінницька Філія Всенародної бібліотеки при УАН (ВУАН): фундація, дійсність, здобутки (1920–1930)* // *Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. НБУВ.* – К., 1998. – Вип. 1. – С. 29–38. – У співавт.; «Регіональна книга» як складова частина поняття «національна книга» (на прикладі «подільської книги») // *Бібл. планета.* – 2000. – № 4. – С. 19–22; *Українське книгодрукування на Поділлі у 1917 р.* // *Матеріали 10-ї Поділ. іст.-краєзнав. конф. – Кам'янець-Подільський, 2000.* – С. 337–342; *Книговидавнича діяльність подільських «Просвіт» на початку ХХ ст.* // *Поділля в контексті української історії: Матеріали Всеукр. наук. конф. – Вінниця, 2001.* – С. 145–148; *Подільські видавництва I чверті ХХ ст.* // *Вісн. Книжк. палати.* – 2001. – № 12. – С. 45–48; *Видавнича діяльність подільського земства 1904–1920 рр.* // *Історія Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського: Наук. зап. – Вінниця, 2002.* – Вип. 4. – С. 51–54; *Доля етнографічної колекції Вінницького обласного краєзнавчого музею після німецько-фашистської окупації* // *Проблеми етнографії, економічної географії Поділля: Матеріали конф. – Кам'янець-Подільський, 2002*; *Музей під час німецько-фашистської окупації: доля колекції* // *Подільська старовина: Наук. зб. – Вінниця, 2003.* – С. 4–14. – У співавт.; *Музей під час німецько-фашистської окупації: доля співробітників* // *Там само.* – С. 15–23; *Книговидання у Вінниці на початку ХХ ст.* // *Там само.* – С. 18–194; *Випуск навчальної літератури на*

Поділлі у 1-й третині ХХ ст. // *Історія Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського: Наук. зап. – Вінниця, 2003. – Вип. 5. – С. 69–72; Книговидавнича справа Поділля: тенденції розвитку (друга половина ХІХ – початок 30-х років ХХ ст.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук. 07.00.08. – К., 2004.*

Літ.: Кароєва (Соломонова) Тетяна Робертівна // Гальчак С.Д. *Крає-знавці Вінниччини: Біографії. Бібліографія. – Вінниця, 2005. – С. 85.*

144. КАТУШКІНА Ольга Іванівна [н. 05.11.1927, с. Поцолтово Мстислав. р-ну Могилів. обл. Білорусь] – укр. бібліограф. Учасник ВВв. Освіту і професію бібліографа одержала в ХДБІ (1951). Працювала в Херсон. ОУНБ ім. О. Гончара (з 1951) бібліографом, старш. та голов. бібліографом, заст. дир. з наук. роботи. Авт. бібліогр. посіб. з краєзнав. тематики.

Тв.: *Херсонщина в художній літературі. – Херсон, 1957; Історія міст і сіл Херсонської області: Матеріали до бібліогр. – Херсон, 1964. – У співавт.; Джерело знань: Історія обл. б-ки ім. О. Горького. – Херсон, 1972; Історія міст і сіл Херсонської області: Наук.-допом. бібліогр. покажч. – Херсон, 1982; Допоміжні покажчики до томів історії міст і сіл УРСР. Херсонська область. – Херсон, 1972; 1983; Памятники истории и культуры Херсонской области. – Херсон, 1986.*

145. КАЧУР Ірина Богданівна [н. 26.05.1960, Чаїнський ЛЗП Томс. обл., РФ] – укр. бібліограф. Закінчила ф-т інозем. мов, від-ня романо-герман. філології ЛДУ ім. І.Франка (1982). Працює у від. рідкіс. книги ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаника (з 1986), спочатку на посаді старш., потім голов. бібліотекаря (1991), наук. співроб. (з 1999). Бере участь у роботі Міжнар. бібліогр. коміс. (з 1996) з підготов. та вип. критич. вид. "Філософська та політична історія" Гійома-Тома Реналя (Оксфорд, проект 1995–2000). Основним напрямком її діяльн. є дослідж. історії книгодрукування та бібліофільства у Галичині. Об'єктом наук. зацікавлень є історія побутування фр. кн. в Галичині у ХVІІІ ст., виявлення розпорошених фр. іст. колекцій, які осіли в галиц. книгозбірнях, та їх власників, вплив фр. кн. на львів. книгодрукування, регіон. пере-кладні видання.

Тв.: *Видання Женевської друкарні М.П. Драгоманова у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН України // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – К., 1993. – Вип. 2. – С. 3–9; Видавнича діяльність „Союзу визволення України” в роки першої світової війни // Книга в соціокультурному просторі: (досвід книговидання ХІХ–ХХ ст. і сучасні проблеми): Доп. і повідомл. міжнар. наук. конф. (Львів, 3–5 трав., 1995 р.). – Л., 1995. – Вип. 47. – С. 135–137; До питання про погляди Михайла Драгоманова на панславізм // Проблеми слов'янознавства: Міжвід. наук. зб. – Л., 1995. – Вип. 47. – С. 72–75; До проблеми створення комп'ютерних програм для бібліографування та дослідження стародрукованих видань // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики. – Л., 1996. – С. 101–104; Михайло Драгоманов і французький регіоналізм // Драгоманівський збірник: „Вільна спілка” та сучасний*

конституціоналізм. – Л., 1996. – С. 79–83; Томахівський Степан // Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. – С. 890–891. – У співавт.; Томахівський Степан // Світова та вітчизняна етнодержавницька думка: (У персоналіях). – К.; Донецьк, 1997. – С. 248. – У співавт.; Французька ренесансна книга у збірках XIX–XX ст. у Східній Галичині // Kraków–Lwów: książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku. – Kraków, 1999. – Т. 4. – С. 71–73; Дослідження історичних колекцій стародруків у Львівській науковій бібліотеці ім. В. Стефаника НАН України: Стан і перспективи // Kraków–Lwów: książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku. – Kraków, 1999. – Т. 4. – С. 65–70. – У співавт.; Львівські книжоторгові каталоги кінця XVIII – початку XIX ст. як джерело до книгознавчих досліджень // Kraków – Lwów: Książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku. – Kraków, 2001. – Т. 5. – С. 49–58; Доля однієї французької книгозбірні XVIII ст.: (На основі збереж. в ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України частини колекції Ж.-Ж. Дортуса де Мерана) // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2002. – Вип. 9/10. – С. 410–429; Французька книга у Львові в другій половині XVIII ст. у світлі видавничих і книжоторговельних каталогів // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2003. – Вип. 11. – С. 3–24; Відновлення традицій Федорівських семінарів? // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2004. – Вип. 12. – С. 505–506; Французька книга в репертуарі львівських видавців другої половини XVIII ст. // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2004. – Вип. 12. – С. 34–62; Французька книга у Львові в другій половині XVIII ст. // Kultura książki ziem wschodniego i południowego pogranicza Polski (XVI–XX wiek): Paralele i różnice. – Katowice, 2004. – С. 195–208; Львівська друкарня Шліхтинів (1755–1785): 3 неопубл. матеріалів // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2005. – Вип. 13. – С. 3–10; Маргінальні записки як джерело дослідження історії читачтв західної України XVIII–XIX ст. // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – Л., 2008. – Вип. 16. – С. 3–25.

146. КИСЕЛЬОВА (Приходько) Валентина Павлівна [н. 17.01.1954, смт. Нововоронцовка Херсон. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила КДІК (1975). Працювала зав. чит. залу, методистом Ленінгр. ЦБС м. Києва, потім голов. бібліотекарем ДРБ для дітей, заст. дир. Мінськ. ЦБС, голов. бібліотекарем б-ки Київ. держ. консерваторії. З 1989 – голов. бібліографом, а з 1993 – зав. від. іст. краєзнавства ДІБ України. Значний внесок зробила у підготовку «Положення про краєзнавчу роботу бібліотек системи Міністерства культури і мистецтв України» (1996). В результаті десятилітнього моніторингу регіон. бібліотек країни підготувала метод. посіб. «Краєзнавча діяльність бібліотек» (2002). Учасник міжнар. і нац. наук. конф., семінарів, «круглих столів». Авт. понад 40 публ. у фаховій пресі.

Тв.: Методичні рекомендації бібліотекам на допомогу виданню бібліографічних посібників краєзнавчої тематики. – К., 1990; Методичні рекомендації по складанню біобібліографічних посібників серії “Дослідники рідного краю”. – К., 1991; Методичні рекомендації на допомогу бібліотекам до святкування 500-річчя українського козацтва. – К., 1991; Краєзнавчі бібліографічні видання України, 1986–1990: Бібліогр. покажч. – К., 1992. У

співавт.; *Методичні рекомендації по складанню друкованих зведених краєзнавчих каталогів.* – К., 1992; *Удосконалення краєзнавчих каталогів бібліотек: Метод. поради.* – К., 1992; *Проблеми формування системи краєзнавчої бібліографії другого ступеня в Україні // Наукова бібліотека в сучасному соціокультурному контексті: Міжнар. наук. конф., м. Київ, 12–15 жовт. 1993 р.* – К., 1993. – Ч. 1/2. – С. 165–166; *Те ж саме // Бібліотека і бібліотечна професія в умовах інформатизації суспільства: Всеукр. наук. конф., 22–24 верес. 1993 р.: Тези доп.* – К., 1993. – С. 78–80; *Краєзнавча бібліографія як складова національної бібліографії України // Національна бібліографія України: стан і тенденції розвитку: Матеріали міжвід. наук. конф., 12–14 квіт. 1994 р., м. Київ.* – К., 1995. – С. 81–82; *Назрілі проблеми зведених краєзнавчих каталогів // Бібліотечно-бібліографічні класифікації та інформаційно-пошукові системи: Міжнар. наук. конф. Київ, 10–12 жовт. 1995 р.* – К., 1995. – С. 69–70; *Окремі аспекти видавничої діяльності бібліотек України в галузі краєзнавчої бібліографії // Соціологічні дослідження в бібліотеках: Інформ.-аналіт. бюл.* – К., 1995. – Вип. 15. – С. 4–9; *Краєзнавчі бібліографічні посібники бібліотек України, 1991–1995: Бібліогр. показч.* – К., 1996. – У співавт.; *Краєзнавчий бібліографічний репертуар бібліотек України: Методика і орг. // Вісн. Книжк. палати.* – 1997. – № 3. – С. 12–15; *Теорія, методика і практика бібліотечного краєзнавства: Бібліогр. показч. (1987–1996).* – К., 1997. – У співавт.; *Важливе джерело для фахівців: (Про бібліогр. показч. “Теорія, методика і практика бібліотечного краєзнавства” // Бібліотечне краєзнавство і відновлення історичної пам’яті народу України: Матеріали наук.-практ. конф., 26–27 трав. 1997 р., м. Київ.* – К., 1998. – С. 89–91. – У співавт.; *Державна історична бібліотека України (1939–1999): Бібліогр. показч.* – К., 1999. – У співавт.; *Державній історичній бібліотеці – 60: Ювіл. зб.* – К., 1999. – У співавт.; *Краєзнавчі ресурси у регіонах [України] // Наук. пр. НБУВ.* – К., 2000. – Вип. 5. – С. 384–389. – У співавт.; *Внесок державної історичної бібліотеки України у розробку науково-практичних проблем української національної бібліографії // Наук. пр. НБУВ.* – К., 2000. – Вип. 3. – С. 321–324. – У співавт.; *Житомирищина у „Зведеній картотеці матеріалів з історії міст і сіл України” Державної історичної бібліотеки // Житомирищина на зламі тисячоліть: Наук. зб. „Велика Волинь”.* – Житомир, 2000. – Т. 21. – С. 56–57. – У співавт.; *Краєзнавча робота в бібліотеках України: Інформ. бюл.* – К., 2000, 2003, 2005–2007, 2008. – Вип. 12, 14, 16–18, 19. – У співавт.; *Краєзнавча діяльність бібліотек: Метод. посіб.* – К., 2002. – У співавт.; *Використання сучасних форм і методів популяризації краєзнавчих знань у вихованні духовної культури молоді // Бібліосвіт.* – К., 2003. – Вип. 6. – С. 54–56. – У співавт.; *Зведена картотека матеріалів з історії міст і сіл України // Вісн. Книжк. палати.* – 2003. – № 12. – С. 19–20. – У співавт.; *Державна історична бібліотека України: сучасний етап розвитку // Бібл. вісн.* – 2004. – № 4. – С. 34–38; *Державна історична бібліотека України: Бібліогр. показч. вид. і публ., 1999–2003 рр.* – К., 2004. – У співавт.; *Історичні витоки козацького роду в Україні // Вісн. Книжк. палати.* – 2004. – № 10. – С. 46–47; *Методично-бібліографічне забезпечення теми українського козацтва (загальний огляд джерельної бази) // Історичні витоки козацького роду в Україні: Матеріали*

Всеукр. наук.-практ. конф.: У 8 ч. – Вінниця, 2004. – Ч. 8. – С. 23–27. – У співавт.; Сучасні тенденції в наукових дослідженнях практики бібліотечного краєзнавства у Державній історичній бібліотеці України // Житомиру – 1120 (884–2004): Наук. зб. „Велика Волинь”: Пр. Житомир. наук.-краєзн. т-ва дослідників Волині. – Житомир, 2004. – С. 200–203. – У співавт.; До питання про науково-методичне забезпечення краєзнавчої діяльності бібліотек // Бібліосвіт. – К., 2005. – Вип. 3/4. – С. 20–25. – У співавт.; Дослідження повноти надходження безоплатного примірника як підґрунтя для створення максимально повного репертуару видань історичної тематики в Державній історичній бібліотеці України // Наук. пр. НБУВ. – К., 2005. – Вип. 14. – С. 472–481. – У співавт.; Матеріали про історію і сьогодення м. Бердичева у фондах Державної історичної бібліотеки України // Бердичів древній і вічно молодий: Наук. зб. „Велика Волинь”. – Житомир, 2005. – Т. 32. – С. 8–10. – У співавт.; Репертуар краєзнавчих видань наукових бібліотек: традиції та інновації // Бібліотечне краєзнавство: нові технології: Матеріали Міжнар. семінару, 22–23 берез. 2005 р. – Х., 2005. – С. 27–33. – У співавт.; Бібліографічна база з історії міст і сіл у Державній історичній бібліотеці України: еволюція, напрями модернізації // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 16–18 трав. 2006 р. – К., 2006. – С. 86–88; Теорія, методика і практика бібліотечного краєзнавства: Бібліогр. покажч. – К., 2007. – У співавт.; Державна історична бібліотека України (1939–2009). Бібліогр. покажч. – К., 2004. – У співавт.

Літ.: Валентина Павлівна Кисельова: Вітаємо ювіляра! // Бібл. планета. – 2004. – № 1. – С. 39; Про нагородження орденом «За заслуги» III ступеня Кисельову Валентину Павлівну [Витяг з Указу Президента України; № 766/2009 від 26 верес. 2009 р.] // Уряд. кур'єр. – 2009. – 14 жовт.; // Бібл. планета. – 2009. – № 4. – Вклад. с. 2.

147. КІЗЛИК Олександр Данилович [н. 07.04.1910, с. Біла Тернопіл. р-ну Тер-нопіл. обл.] – укр. бібліограф. Учасник ВВв. Закінчив ф-т класич. філології Львів. ун-ту (1930–1935). Викладав укр. мову та географію у школах Львова (1935–1941). Працював у ЛНБ ім. В. Стефаника голов. бібліотекарем і бібліографом (1946–1995). Зробив чималий внесок у розвиток бібліогр. і книгознав. дослідж., брав участь у створенні більшості бібліогр. покажч. у галузі краєзнавства, вид. у Львові. Підготував наук.-допом. бібліогр. покажч. „Памятки истории и культуры Львовской области” (1966). Авт. числен. біобібліогр. посіб., присвяч., зокрема, І.С. Свенціцькому (1956), І.П. Крип'якевичу (1958), Т. Бордуляку (1963), Й.О. Дзензелівському (1981), І. Федорову (1983) та ін. Один з упоряд. двотом. покажч. „Т.Г. Шевченко: Бібліографія літератури про життя і творчість, 1839–1959” (1963). К. підготував покажч. змісту журн., які відігравали велику роль у культ. житті Західної України: „«Вікна», 1927–1932” (1966), „«Друг»”, 1874–1877” (1967), „«Зоря», 1880–1897” (1988). До багатотом. вид. „Історія міст і сіл України” підготував три бібліогр. покажч.: „Іншомовні

матеріали до історії міст і сіл України” (1967), „Історія міст і сіл Львівської області” (1977), „Іншомовні джерела до історії міст і сіл України” (1995). Д. чл. НТШ (1995).

Тв.: І.С. Свенціцький: *Корот. бібліогр. показч.* – К., 1956. – У співавт.; Іван Петрович Крип'якевич: *Корот. бібліогр. показч.* – Л., 1958. – У співавт.; *Матеріали до бібліографії історії Комуністичної партії Західної України: Бібліогр. показч.* – Л., 1958. – У співавт.; *Зведений показчик періодичних видань капіталістичних країн, які одержують бібліотеки міста Львова в 1959–1978 рр.* – Л., 1959–1980. – У співавт.; *Соціалістична Львівщина, 1955 р.: Бібліогр. показч. л-ри.* – Л., 1959. – У співавт.; Тимофій Бордуляк: *Бібліогр. пам'ятка до 100-річчя з дня народж.* – Л., 1963. – У співавт.; Т.Г. Шевченко: *Бібліогр. л-ри про життя і творчість, 1839–1959: В 2 т.* – К., 1963. – Т. 1–2. – У співавт.; *Вікна, 1927–1932: Сист. показч. змісту.* – Л., 1966; Іван Петрович Крип'якевич: *Бібліогр. показч.* – Л., 1966; *Памятки истории и культуры Львовской области: Науч.-вспом. библиогр. указ.* – Л., 1966. – У співавт.; „Друг”, 1874–1877: *Сист. показч. змісту журн.* – Л., 1967; *Іншомовні матеріали до історії міст і сіл України: Корот. бібліогр. показч.* – Л., 1967; *Праці наукових співробітників Інституту суспільних наук АН УРСР, 1951–1969: Бібліогр. показч.* – Л., 1970. – У співавт.; *Інкунабули Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН УРСР: Каталог.* – Л., 1974. – У співавт.; *Історія міст і сіл Львівської області: Бібліогр. показч.* – Л., 1977. – У співавт.; Йосип Олексійович Дзензелівський: *Бібліогр. показч.* – Л., 1981; *Первопечатник Иван Федоров: Описание изд. и указ. лит. о жизни и деятельности.* – Л., 1983. – У співавт.; *Зведений показчик періодичних видань зарубіжних країн, які одержали наукові бібліотеки м. Львова в 1979–1984 рр.: 11–16-ті роки вид.* – Л., 1981–1985. – У співавт.; Григорій Антонович Нудьга: *Бібліогр. показч.: До 75-річчя від дня народж.* – Л., 1987. – У співавт.; „Зоря”, 1880–1897: *Сист. показч. змісту журн.* – Л., 1988; *Молодий назавжди // Весни розспіваної князь: Слово про Антонича: статті, есе, спогади, листи, поезії.* – Л., 1989. – С. 350–352; *Іншомовні джерела до історії міст і сіл України: Показч. л-ри.* – Л., 1995; *3 літопису життя і науково-громадської діяльності академіка Івана Крип'якевича // Тези доп. та повідомл. регіон. наук.-теорет. конф.ї, присвяч. 105-річчю з дня народж. визнач. історика України, акад. Івана Крип'якевича.* – Івано-Франків., 1991. – С. 3–5. – У співавт.; *Іван Крип'якевич про освіту в Галичині // Тези доп. та повідомл. регіон. наук.-теорет. конф., присвяч. 105-річчю з дня народж. визнач. історика України, акад. Івана Крип'якевича.* – Івано-Франків., 1991. – С. 36–37. – У співавт.; *Історико-краєзнавча тематика у науково-популярних працях Івана Крип'якевича // Тези доп. та повідомл. регіон. наук.-теорет. конф., присвяч. 105-річчю з дня народж. визнач. історика України, акад. Івана Крип'якевича.* – Івано-Франків., 1991. – С. 35–36. – У співавт.; *Історія України в працях академіка Івана Крип'якевича // Тези доп. та повідомл. регіон. наук.-теорет. конф., присвяч. 105-річчю з дня народж. визнач. історика України, акад. Івана Крип'якевича.* – Івано-Франків., 1991. – С. 7–9. – У співавт.; *Сторінки історії Прикарпаття у наукових працях Івана Крип'якевича // Тези доп. та повідомл. регіон. наук.-теорет. конф., присвяч. 105-річчю з дня народж. визнач.*

історика України, акад. Івана Крип'якевича. – Івано-Франків., 1991. – С. 34–35. – У співавт.; Іншомовні джерела до історії міст і сіл України: Показч. літ. – Л., 1995.

Літ.: Баб'як П.Г. Кізлик Олександр Данилович // УЛЕ. – К., 1990. – Т. 2. – С. 477; Гаркаві П.І. „Ще раз про Львів” // Поступ. – Л., 2000. – № 42. – С. 7; Романюк І.В. Життя серед книг: До 90-річчя від дня народж. О.Д. Кізлика // Дзвін. – 2000. – № 5/6. – С. 157–158.

І. Романюк

148. КОБРЯНСЬКА Ріта Мозевна [н. 24.08.1938, м. Київ] – укр. бібліограф. Закінчила ХДБІ (1961). Працювала вчителем англ. мови (1960–1961, с. Біличі Київ. обл.), бібліотекарем ДНМБ МОЗ УРСР (1961–1964), бібліотекарем Донец. центр. б-ки профспілок, зав. бюро Будинку вчителя (1965–1969, м. Донецьк), у 1969–1992 – старш. бібліографом, зав. сектору інформ. забезпечення ДНМБ МОЗ України (нині ННМБУ).

Тв.: *Болезни почек и гипертония: Библиогр. указ. иностр. лит. (1968–1970).* – К., 1972; *Гюлорулонефрит: Библиогр. указ. иностр. лит. (1966–1972).* – К., 1973; *Научно-технический прогресс и медицинская наука – практическому здравоохранению: Рек. указ. лит. (1983–1986).* – К., 1986; *Вопросы управления здравоохранением на современном этапе: Рек. указ. лит.* – К., 1988. – У співавт.

149. КОВАЛЬОВА (Лисняк) Маїса Андріївна [н. 06.07.1926, м. Бердичів Житомир. обл.] – укр. бібліотекознавець, бібліограф. Учасник ВВв. В минулому балерина опер. театру. Закінчила ХДІК ім. Н.К. Крупської. Працювала в ДРБ УРСР ім. КПРС (нині НПУ) (з 1957). У 1959 була переведена на роботу в ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ), працювала на посадах старш. бібліотекаря, старш. редактора, голов. бібліотекаря. Організатор і керівник залу публ. ООН, створила інформ.-бібліогр. апарат залу (каталоги, картотеки, фонди з бібліогр. посіб. для інформ. обслуговування читачів). Була співуклад. щоквартал. бібліогр. наук.-допом. показч. “Охорона природи і раціональне використання природних ресурсів в Українській РСР”, зокрема, готувала інозем. частину за публікаціями ООН для 14-ти вип. цього видання.

Тв.: *Охорона природи і раціональне використання природних ресурсів в Українській РСР: Поточ. бібліогр. показч.* – К., 1984–1987. – [14 вип.].

Р.С. Жданова

150. КОВАЛЬЧУК (Кобякова) Галина Іванівна [н. 29.05.1953, м. Київ] – укр. книгознавець, бібліотекознавець, бібліографознавець. Канд. іст. наук (1992), д-р іст. наук (2005), проф. (2006). Закінчила філол. ф-т КДУ ім. Т. Шевченка (1977). Працювала наук. співроб., старш. наук. співроб., зав. сектору у Держ. музеї книги і друкарства України. Закінчила аспірантуру КДІК за фахом “Бібліотекознавство і бібліографія”, захистила канд. дис. на тему “Історія

розвитку книгознавства в УСРР в 20–30 рр.”, де вперше на архів. матеріалах докладно висвітлила історію та наук. діяльн. УНІК. На бібл. ф-ті КДІК викладала іст.-книгознав. та іст.-бібліогр. дисципліни. З груд. 1996 – зав. від. стародруків та рідкіс. видань НБУВ. Захистила докторську дис. на тему «Теорія та практика книжкового пам’яткознавства ХХ століття». Авт. більше 220 публ. книгознав. тематики. Опубл. ряд ст., присвяч. репрес. вітчизн. бібліографам і книгознавцям. Займається пробл., пов’язаними з історією, теорією та практикою роботи з рідкіс. та цінними вид., розробила засади книжк. пам’яткознавства – відносно самот. спец. іст. дисципліни на суміжжі книго-, бібліотеко- та пам’яткознавства. Активно виступає за створення в Україні держ. реєстру книжк. пам’яток (рукопис. книг, стародруків, рідкіс. та цін. видань). Є рецензентом ряду бібліогр. та книгознав. пр., опонує на захистах дис. з книго-, бібліотеко- та бібліографознавства. Голова редакційно-видавничої ради НБУВ. Чл. редкол., наук. ред. низки профіл. наук. та наук.-метод. видань. Наук. ред. друк. каталогів і покажч.: Шамрай М.А. «Альдини в бібліотеках України» (2008); «Кириличні стародруки 15–17 ст. у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського: Каталог» / Уклад. Н. П. Бондар, Р. Є. Кисельов, за участю Т. М. Росовецької (2008); Рукавіцина Є. В. «Митрополит Євгеній (Є. О. Болховітін): Біобібліографія. Бібліотека. Архів» (2010) (рукопис) та ін. Нагороджена Грамотами Президії Національної академії наук України, Міністерства культури і мистецтв України, Подякою Київського міського голови (2003).

Тв.: Книгознавець, бібліограф і бібліотекар Сергій Іванович Маслов (1880–1957): Біобібліогр. нарис. – К., 1995. – У співавт.; Бібліологічні вісті 1923–1930: [Сист. ают. покажч. змісту]. – К., 1996; Архівно-слідчі справи репресованих бібліологів як джерело вивчення історії книгознавства // Архівно-слідчі справи репресованих: Наук.-метод. аспекти використання: Зб. наук. пр. – К., 1998. – С. 82–84; Доля репресованих директорів Всенародної бібліотеки України у 20–30 рр. // Рукописна та книжкова спадщина України. – К., 1998. – Вип. 4. – С. 3–21; Співробітники УНІК – жертви політичних репресій // Наук. пр. НБУВ. – К. 1999. – Вип. 2. – С. 52–94; Книгознавча концепція П.Й. Ярковського: (До джерел історії вітчизн. бібліогр. науки) // Наук. пр. НБУВ. – К., 2000. – Вип. 3. – С. 167–175; Проблеми створення каталогів рідкісних видань // Наук. пр. НБУВ. – К., 2000. – Вип. 5. – С. 194–198; Апарат книги // ЕСУ. – К., 2001. – Т. 1. – С. 609; Програма „Пам’ять світу” та робота над укладанням Державного реєстру книжкових пам’яток // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 7. – С. 12–17; Проблеми створення Державного реєстру книжкових пам’яток України // Бібл. вісн. – 2002. – № 6. – С. 39–43; Історики і дослідники української книги // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 4. – С. 43–47; Принципи бібліографування книжкових пам’яток // Бібл. планета. – 2003. – № 1. – С. 13–19; Словник книгознавчих термінів. – К., 2003; Книжкові пам’ятки (рідкісні та цінні книжки) в бібліотечних фондах. – К., 2004; Створення Державного реєстру книжкових пам’яток України як складової частини Державного реєстру національного культурного надбання // Бібл. вісн. – 2004. – № 2. – С. 2–10; Теорія та практика книжкового пам’яткознавства ХХ століття: Автореф. дис. ... д-ра іст. наук. – К., 2005; Архів друку // Українська архівна енциклопедія: А–Г: Робочий зошит. – К., 2006. – С. 49–50; Створення

електронних інформаційних ресурсів книжкових пам'яток в НБУВ // *Бібл. вісн.* – 2008. – № 3. – С. 3–10; *Книжкові пам'ятки сільськогосподарської тематики: До проблеми співвідношення понять Державного реєстру національного культурного надбання та національної бібліографії України // Національна сільськогосподарська бібліографія як складова програми інформатизації аграрної галузі України: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 2009 р. – К., 2009. – С. 59–63; Діяльність бібліотек зі збереження національної документальної спадщини: проблеми кооперації // *Бібл. планета.* – 2010. – № 3. – С. 9–11; *Книжкове пам'яткознавство як комплекс наукових студій та практичної діяльності з книжковими пам'ятками у бібліотечних фондах // ЛНН України ім. В. Стефаника: історія і сучасність: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28–30 жовт. 2010 р. – Л., 2010. – С. 191–196.**

Літ.: Ковальчук Галина Іванівна // *Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі.* – К., 1999. – С. 77; Онищенко О.С. Директор бібліотеки Людмила Ковальчук // *Бібл. вісн.* – 1999. – № 1. – С. 35–37. – *У співавт.*; Ковальчук Галина Іванівна // *Кто есть кто в библиотечно-информационном мире России и СНГ.* – М., 2001. – С. 313.

О.С. Лук'янчук

151. КОЖУШКО Євгенія Віталіївна [н. 29.10.1966, м. Київ] – укр. музикознавець, бібліограф. Закінчила Київ. пед. уч-ще № 2 зі спец. муз. педагогіка (1987), КНУКіМ за фахом бібліотекар-бібліограф (1998). З 1990 працює у НБУВ, спочатку на посаді ред. сектору нот. видань, з 2003 – мол. наук. співроб. від. формування музичного фонду. Бере участь у н.-д. та наук.-бібліогр. роботі від. за темою "Формування баз даних українського репертуару нотних видань 1917–1930 років з фондів НБУВ", є відп. виконавцем з підготовки бази даних з розшир. бібліогр. описом нот. видань Г. Їндржишека (київ. видавця кінця ХІХ ст. – початку ХХ ст.). Працює з окремими колекційн. фондами відділу: колекцією інструмент. камер. ансамбл. музики І.І. Гаврушкевича; колекцією нот, кн. і звукозаписів А. Гнатишина, колекцією укр. музикознавців і композиторів – В. Довженка, О. Таранченка. Основ. наук. інтереси пов'язані з метод. і практ. пробл. бібліогр. опису нот. видань кінця ХVІІІ – початку ХХ ст. Бере участь у розробці наук.-метод. матеріалів з пробл. бібліогр. діяльності. Виступала на Міжнар. наук.-практ. конф. з доп.: "Методичні основи організації наукового каталогу нотної колекції І.І. Гаврушкевича" (2001), "Специфіка бібліографічного опису нотних колекцій" (2002), "Колекція українського композитора та музичного діяча Андрія Гнатишина з фондів НБУВ" (2004), "Культурно-музична діяльність українців віденської діаспори першої половини ХХ ст.", (2003), "Вплив нотовидавничої діяльності Г.І. Їндржишека на культурне життя Києва", (2005).

Тв.: *До «Шевченківських днів» // Бібл. вісн.* – К., 1995. – № 2. – С. 38; *Музична колекція І.І. Гаврушкевича // Бібліотека у демократичному суспільстві: Зб. матеріалів Міжнар. наук. конф., 21–23 листоп. 1995 р., Київ.* – К., 1995. – С. 147–148; *Композитор Андрій Гнатишин і його колекція в фондах НБУ ім. В.І. Вернадського // Київ. старовина.* – 2006. – № 3. – С. 161–167.

152. КОЗАК Олег Олександрович [н. 05.04.1970, м. Погребище Вінниц. обл.] – укр. бібліограф. Працював у бібліотеці с. Березівка Макарів. р-ну Київ. обл. (1987–1991). Навчався у КДК за фахом бібліотекар-бібліограф (1988–1992). Працював бібліографом наук.-бібліогр. від. НПУ (1992–2002). З 2002 працює у Ін-ті л-ри ім. Т.Г. Шевченка НАН України, на посаді провід. бібліографа відділу Шевченкознавства. Упоряд. бібліогр. покажч.: „Розвиток філософської думки в Україні” (1994), „Бібліографознавство України (1981–1990)” (1995), „Філологічні науки в Україні, 1994” (2002). У журн. „Слово і час” публікує списки „Літературознавство”.

Тв.: *Розвиток філософської думки в Україні: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1994; Бібліографознавство України (1981–1990): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 1995. – У співавт.; Національна парламентська бібліотека України (1866–1996): Наук.-допом. бібліогр. посіб. – К., 1997. – У співавт.; Філологічні науки в Україні, 1994: Наук.-допом. бібліогр. посіб. – К., 2002. – У співавт.; Літературознавство: Бібліогр. список // Слово і час. – 2002. – № 4. – С. 89–92; № 7. – С. 91–94; № 9. – С. 83–89; 2003. – № 1. – С. 88–95; № 7. – С. 91–96; Філологічні науки в Україні, 1998: Наук.-допом. бібліогр. посіб. – К., 2008. – Ч. 1, 2.*

Н.І. Абдуллаєва

153. КОЗАЧЕНКО Антон Іванович [02(15).08.1900, м. Гадяч Полт. губернії – 15.01.1962, м. Москва, РФ] – укр. і рос. історик, статистик друку, бібліограф. Проф. (1932). Закінчив іст.-філол. ф-т Полтав. Ін-ту нар. освіти (1924). Аспірант каф. історії укр. культури ХІНО (з 1925). Вчен. секретар, потім зав. Центр. бюро статистики друку (1925–1928), зав. ред.-бібліогр. від. (1928–1930) Укр. книжк. палати. Налагодив поточ. статист. облік друк. продукції, аналізував розвиток видавн. справи в Україні, відстежував динаміку розвитку укр. книгодрукування. Питанням статистики друку присвятив понад 20 друк. праць. Зробив внесок у розвиток держ. бібліографії в Україні, обстоював принцип повноти і своєчасності бібліогр. реєстрації друк. продукції, наук. обґрунтованості методів її бібліогр. оброб., необхідності тісного зв'язку бібліогр. роботи з потребами б-к. Працював на ниві іст. та краєзнав. бібліографії, вивчав розвиток бібл.-бібліогр. та книгознав. періодики. К. – авт. пр.: “Бібліо-графічний покажчик тематичний до журналів «Більшовик» та «Більшовик України» за 1925–1928 рр.” (1929), “Бібліографічні матеріали з політичного та соціально-економічного життя західноукраїнських земель за 1917–1930 рр.” (1930), «Бібліографія історичної літератури за 1928 р.» (1930), “Минуле книги на Україні: Іст. нарис.” (1930) та ін. Під керівництвом і за безпосеред. участі К. був підготовл. покажч. “Бібліографічний збірник. Бібліографія історії України, Росії та українського права, краєзнавства й етнографії за 1917–1927 роки” (1930). У 1934 К. переїхав до Москви і його діяльн. у галузі статистики, бібліографії і книгознавства припинилась. Очолював від.

України Центр. музею народів СРСР, викладав у Всесоюзн. комуніст. ін-ті журналістики ім. “Правды”, Моск. обл. пед. ін-ті ім. Н. Крупської.

Тв.: *Справи бібліографії та книгознавства на Всесоюзній конференції Головнаук // Нова кн. – 1925. – № 4/6. – С. 72–73; Старе й сучасне краєзнавство // Знання. – 1925. – № 26/27. – С. 11–12; Книжкова продукція УСРР: 1923–1926 // Бібліол. вісті. – 1927. – № 2. – С. 24–45. – Окр. відб. – К., 1927; Продукція книжки українською мовою за кордоном у р. 1926 // Літопис укр. друку. – 1927. – № 29. – С. 571–573; Бібліографічна статистика. – К., 1928; Бібліографічний покажчик тематичний до журналів «Більшовик» та «Більшовик України» за 1925–1928 рр. // Більшовик України. – 1929. – № 1. – С. 101–123. – У співавт.; Десять років книжкової продукції Радянської України: Іст.-стат. начерк. – Х., 1929; Бібліографічний збірник. Бібліографія історії України, Росії та українського права, краєзнавства й етнографії за 1917–1927 роки. – Х., 1930; Бібліографічні матеріали з політичного та соціально-економічного життя західноукраїнських земель за 1917–1930 рр. // Зах. Україна. – 1930. – № 5. – С. 58–63; № 6. – С. 58–63; № 7/8. – С. 124–128; № 10. – С. 59–64; № 11/12. – С. 109–112. – У співавт.; Бібліографія історичної літератури за 1928 р. – Х., 1930; Минуле книги на Україні: Іст. нарис. – Х.; К., 1930; До вивчення соціального оточення Т. Шевченка // Шевченко: Збірник. Річник 2. – Х., 1930. – С. 132–135; Наука історії України та Росії за рр. 1917–1927 в УРСР: (Огляд) // Бібліографія історії України, Росії та українського права, краєзнавства й етнографії за 1917–1927 роки: Бібліограф. зб. – Х., 1930. – С. 11–21; Українська культура: Її минушина і сучасність. – Х., 1931; Крещение Руси // Іст. журн. – 1937. – № 11. – С. 71–83.*

Літ.: *Прошина К.И. Советская библиографическая статистика за 30 лет // Сов. библиогр. – 1947. – Вып. 4. – С. 63; Антон Иванович Козаченко // Уч. зап. / Моск. обл. пед. ин-т им. Н.К. Крупской. – М., 1962. – Т. 18. – С. 151–154; Антон Иванович Козаченко: [Некролог] // Вопр. истории. – 1962. – № 3. – С. 216; Низовий Н.А. Антон Іванович Козаченко (1900–1962) // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х. 1974. – Вып. 14. – С. 134–139; Низовий Н.А. Визначний статистик друку України (А.І. Козаченко) // Державна бібліографія на Україні. – Х., 1972. – Вып. 4. – С. 78–91; Низовой Н.А. Статистическая деятельность А.И. Козаченко: Из истории статистики печати на Украине // Сов. библиогр. – 1972. – № 3. – С. 52–62; Козаченко Антон Іванович // Книговедение: Энцикл. слов. – М., 1982. – С. 280; Низовий М. Антон Іванович Козаченко – статистик друку, бібліограф, книгознавець, людина // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 8. – С. 28–33; Антон Іванович Козаченко // Бондар Ю.В., Головатий М.Ф., Сенченко М.І. Енциклопедія для видавця та журналіста. – К., 2010. – С. 160.*

В.О. Кононенко

154. КОКАРЕВ Леонід Борисович [н. 30.07.1926, м. Київ] – укр. бібліограф, бібліотекознавець. Учасник ВВв. Закінчив Київ. будів. технікум залізн. трансп. (1948), іст. ф-т КДУ ім. Т. Шевченка (1953). З 1948 – майстер-будівельник “Дорбуд” ПЗЗД м. Києва; 1954–1957 – вчитель історії, завуч серед. школи с. Зазим’я Київ. обл.; 1957–1959 – старш. інспектор н.-д. від. Президії АН УРСР. З

1959 до 1989 працював в ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ) на посадах: зав. сектору від. рукописів, голов. бібліографом від. бібліографії, в.о. зав. від. інозем. комплектування, зав. чит. залу соціал.-екон. л-ри. Трудову діяльн. на ниві бібліографії розпочав у від. бібліографії ЦНБ АН УРСР, де складав списки л-ри та темат. бібліогр. довідки за запитами читачів та орг. Києва й України, проводив бібліогр. огляди, організовував темат. кн. виставки. Протягом 1985–1987 – позаштат. викл.-консультант Ін-ту підвищ. кваліфікації викл. суспіл. наук при Київ. ун-ті. Викл. спец. курс “Основи бібліотечно-бібліографічних знань”; проводив групові заняття-семінари та індивідуал. консультації з питань методики бібліогр. пошуку для лекцій та дис., оформ. бібліогр. апарату дисертац. робіт. На курсах ф-ту підвищення кваліфікації лекторів-методистів т-ва “Знання” при Київ. ун-ті читав курс лекцій про основ. джерела бібліогр. інформ. для лектора, організовував бібліогр. огляди л-ри. З верес. 1968 для читал. залу суспіл. наук створив довід.-бібліогр. апарат: алф. та сист. каталоги, темат. і довід. картотеки, переробив для потреб залу табл. і схеми ББК. Проводив роботу з підвищення бібл.-бібліогр. знань науковців, зокрема влаштував читац. семінар “Бібліографічні видання та методика роботи над дисертацією”, надавав бібліогр. допомогу шляхом індивідуал. консультацій. Досвід бібліогр. роботи узагальнював у своїх пр. Серед ненадрук. пр. – машинопис “До історії читального залу соціально-економічної літе-ратури ЦНБ АН УРСР” (1939–1971), який увійшов склад. частиною до кол. моногр. “История Центральной научной библиотеки АН УССР” (К., 1979). Нагороджений медалями “За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг.”, “Ветеран труда”, “За доблестный труд”, “В память 1500-летия Киева” (1992), Почес. знаком М-ва культури СРСР “За отличную работу”; Почес. грамотами, відзнаками.

Тв.: Міжнародні зв'язки українських вчених // Наука і життя. – 1958. – № 1. – С. 17–19; Кордт Веніамін Олександрович – український історик, картограф і бібліограф // Радянська енциклопедія історії України: В 4 т. – К., 1970. – Т. 2. – С. 472; Помощь читателям-аспирантам в библиотечно-библиографической ориентации // Науч. и техн. б-ки СССР. – 1976. – № 7. – С. 36–38. – У співавт.; Методические рекомендации по оформлению библиографического аппарата диссертации. – К., 1981. – У співавт.; Библиографический аппарат диссертации: Метод. рекомендации по оформл. – К., 1982. – У співавт.; Методика и опыт работы философских (методологических) семинаров: Указ. основ. лит. за 1981–1985 гг. – К., 1987.

Р.С. Жданова

155. КОЛЕСНИК Вікторія Василівна [н. 08.12.1969, м. Калинівка Вінниц. обл.] – укр. історик, бібліограф, музеєзнавець, краєзнавець. Закінчила іст. ф-т Вінниц. держ. пед. ін-ту (1991). Працювала в краєзнав. від. Вінниц. ОУНБ ім. К. Тімірязєва (з 1994), у Вінниц. обл. краєзнав. музеї. Досліджує нац. меншини Поділля (з 2000). Підготувала до друку біогр. слов. «Поляки в історії Вінниччини, Вінниччина в долях поляків». Організатор ряду музейних виставок, зокрема «Вінниччина і вінничани (кінець ХІХ – початок ХХ ст.)».

Тв.: Йоахим Волошиновський – визначний український громадський діяч першої половини 20 століття // Подільська старовина: Наук. зб. – Вінниця, 2003. – С. 195–224.

Літ.: Гальчак С.Д. Колесник Вікторія Василівна // Краєзнавці Вінниччини: Біографії. Бібліографія. – Вінниця, 2005. – С. 89.

156. КОЛЕСНИК (Зозуля) Євгенія Олексіївна [13.01.1925, м. Черкаси – 20.05.2006, м. Київ] – укр. бібліотекознавець, бібліограф. Закінчила ХДБІ, ф-т бібліотекознавства (1951). Працювала бібліотекарем в Полтав. військ. евакогоспіталі (1944), архіваріусом-бібліотекарем у Ком. в справах культ.-освіт. установ при Раді Міністрів УРСР (1947). У 1951–1986 у ЦНБ АН УРСР (нині НБУВ): у від. каталогізації – старш. бібліографом (1951–1954), у від. обслуговування і фондів старш. бібліотекарем, старш. бібліографом, старш. ред. (1955–1967), зав. сектору, голов. бібліотекарем (1968–1986). З 1967 почала друкуватися у журн.: „Вісник Академії наук України”, „Український історичний журнал” та часоп.: „Вісті з України”, „Друг читача”, „Культура і життя”, „Літературна Україна”, „Радянська Україна” та ін. У творч. доробку К. – моногр. «Книжные коллекции Центральной научной библиотеки Академии наук УССР» (1988), біобібліогр. покажч. „Олександр Мефодійович Маринич” (1995, 2000), понад 70 ст., присвяч. дослідж. книжк. фондів б-ки, особис. книгозбірень М.І. Костомарова, А.Ю. Кримського, О.М. Лазаревського, М.А. Маркевича, Ю.М. Соколова, окремих раритет. пам’яток книжк. мистец., питанням довідк.-бібліогр. обслуговування, міжнар. книгозв’язків, обміну інформ.-бібліогр. матеріалами з б-ми Польщі, Ін-ту л-ри Пол. Акад. наук. та ін. Як бібліограф і авт. 18 статей брала участь у підготовці „Географічної Енциклопедії України” (1989–1993. – Т. 1–3). Підготувала 8 статей у співавт. для енцикл. „Києво-Могилянська академія в іменах ХУІ–ХУІІІ ст.” (2001). Нагороджена медалями: „За доблестный труд в Великой Отечественной войне 1941–1945гг.», «50 лет победы в Великой Отечественной войне 1941–1945гг.», «Захиснику Вітчизни».

Тв.: Бібліотека М.І. Костомарова // УІЖ. – 1967. – № 10. – С. 156–157; Кременецька книжкова колекція // УІЖ. – 1970. – № 6. – С. 111–113; Бібліотека А.Ю. Кримського // Літ. Україна. – К., 1971. – 19 січ. – С. 2; Сходознавче зібрання імені А.Ю. Кримського // УІЖ. – 1971. – № 8. – С. 150–152; Цінна книжкова колекція [Колегії Павла Галагана] // Укр. книга. – Філадельфія, 1971. – № 3. – С. 75–76; Бібліотека М.А. Маркевича // УІЖ. – 1973. – № 1. – С. 108–110; Единственная в мире [инкунабула] // Неделя. – М., 1979. – № 7. – С. 11; Особисті бібліотеки вчених у наукових установах АН УРСР // Вісн. АН УРСР. – 1979. – № 9. – С. 108–110; Скарбниця академіка [бібліотека Ю.М. Соколова] // Літ. Україна. – 1979. – 27 лип.; Отбор малоиспользуемых изданий из фондов Центральной научной библиотеки Академии наук УССР: Инструкция. – К., 1980. – У співавт.; Інформаційний покажчик бібліографічних праць [виданих у бібліотеках та наукових установах АН УРСР] // Вісн. АН УРСР. – 1982. – № 8. – С. 109–110; Библиотеки дореволюционных учебных заведений Киева в фондах ЦНБ АН УССР // Киев в фондах Центр. науч. б-ки АН УССР: Сб. науч. тр. – К.,

1984. – С. 136–160; Библиографическая доработка читательских требований в Центральной научной библиотеке АН Украинской ССР // Оптимизация работы по обслуживанию читателей: Сб. науч. тр. – М., 1985. – С. 98–104; Библиотека О.М. Лазаревського // УІЖ. – 1987. – № 1. – С. 123–127; Книжные коллекции Центральной научной библиотеки Академии наук УССР. – К., 1988; Олександр Мефодійович Маринич: Біобібліогр. показжч. – К., 2000; „Біобібліографія вчених України” // ЕСУ. – К., 2003. – Т. 2: Б–Біо. – С. 864.

Т.В. Добко

157. КОЛОМІЄЦЬ Петро Єремієвич [н. 20.08.1922, м. Богуслав Київ. обл.] – укр. бібліограф. Канд. наук. Закінчив ХДБІ (1952), аспірантуру при Публ. наук. б-ці АН УРСР (нині НБУВ) (1956). Працював бібліотекарем б-ки Харків. трактор. з-ду (з 1950), бібліотекарем район. б-ки № 3 в м. Харків. Викл., заст. дир. технікуму підготовки культосвіт. працівників (з 1951), у 1956–1970 – заст. дир. з наук. роботи ДНМБ МОЗ УРСР (нині ННМБУ), Респ. центру наук. мед. інформ., КДІК.

Тв.: Информационно-библиографическая работа медицинских библиотек Украины // Сов. библиогр. – 1958. – Вып. 49. – С. 53–57; Схема индексов систематического каталога медицинской литературы. – К., 1960; Информационная работа медицинских библиотек Украины: Сб. ст. – К., 1968.

158. КОЛОСОВА Наталія Феоктистівна [н. 31.10.1932, м. Харків] – укр. бібліографознавець, педагог. Закінчила ХДБІ (1954), канд. пед. наук (1978), доц. (1982), проф. (1989). Працювала бібліографом, старш. бібліографом довідк.-бібліогр. від. ХДНБ ім. В.Г. Короленка (1954–1963). Була одним із уклад. біобібліогр. слов. „Українські письменники” (Т. 4, 5). Старш. викл. каф. бібліографії (з 1963), зав. каф. техн. б-к і наук. інформації (1966–1979), зав. каф. галуз. бібліографознавства ХДІК (1979–1989). Захистила в МДІК канд. дис. за темою: «Библиографическое и типологическое исследование технической книги Украинской ССР». Зробила вагомий внесок у розвиток галуз. укр. бібліографії. Розробила й опанувала методику викладання курсів: «Бібліографія технічної літератури», «Бібліографія природознавчої, технічної і сільськогосподарської літератури», «Бібліограф-укладач бібліографічних посібників». Авт. навч. посіб. «Организация технической библиографии в СССР и библиографическое обеспечение техники» (1986). Була наук. керівником н.-д. теми: «Бібліографія бібліографії Української РСР (1976–1980)», за матеріалами якої спільно з Книжк. палатою УРСР ім. І. Федорова був виданий перший в Україні держ. ретросп. показжч. «Бібліографічні посібники УРСР, 1976–1980». К. була ініціатором цього вид., чл. редкол., уклад. і авт. оглядових ст. до нього. Авт. понад 80 наук. та навч.-метод. праць. Брала участь у багатьох міжнар. конф. (у м. Харків, Київ, Москва, Санкт-Петербург, Кіров, Перм, Вільнюс та ін.). Чл. Вчен. ради Книжк. палати УРСР ім. І. Федорова, редкол. зб. «Бібліотекознавство і бібліографія», Всесоюз. навч.-метод. ради М-ва культури СРСР, Коміс. з підготов. бібл. кадрів М-ва

культури УРСР. Нагороджена Грамотою М-ва вищ. освіти СРСР, медаллю „Ветеран праці”, Грамотою ЦК ЛКСМУ і М-ва вищ. та серед. спец. освіти УРСР.

Тв.: *Українські письменники: Біобібліогр. слов.: У 5 т. – К., 1965. – Т. 4: Радянська література: А–К; Т. 5: Радянська література: Л–Я; Организация технической библиографии в СРСР и библиографическое обеспечение техники: Учеб. пособие. – Х., 1986; Бібліографування бібліографічної продукції Української РСР // Бібліотекознавство і бібліогр. – Х., 1987. – Вип. 27. – С. 31–38. – У співавт.; Бібліограф Єген Шевченко // Бібл. вісн. – 1995. – № 3. – С. 29–31; Бібліографія технічної бібліотеки як засіб вивчення бібліографічної продукції України з питань техніки // Культура України: Зб. ст. – Х., 1996. – Вип. 3. – С. 149–158; Бібліографія науково-технічної сфери: Навч. посіб. для студ. стаціонару і заоч. від-ня з курсу спеціалізації „Бібліографічне забезпечення бібліотечної діяльності”. – Х., 1998; Ісаак Якович Каганов (1898–1981): Бібліогр. покажч. – Х., 1998. – У співавт.; Бібліографознавець Ірина Олександрівна Вовченко // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 5. – С. 39–40. – У співавт.; Бібліографічна підготовка фахівців вищої кваліфікації у ХДАК // Вісн. ХДАК: Зб. наук. пр. – Х., 2000. – Вип. 3. – С. 179–188. – У співавт.*

Літ.: *Самійленко Т. Колосова Наталія Феоктистівна // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 1. – С. 44; Колосова Наталія Феоктистівна // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі. – К., 1999. – С. 79–80; Філіпова Л. Бібліограф, педагог, вчений: До 60-річчя з дня народж. Наталії Феоктистівни Колосової // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 10. – С. 33–34.*

159. КОЛОСОВСЬКА Ольга Михайлівна [н. 29.06.1958, Львів. обл.] – укр. бібліограф, педагог, книгознавець. Канд. іст. наук (1998). Закінчила філол. ф-т ЛДУ ім. І. Франка (1980). Працює (з 1980) на різних посадах у від. рідкіс. книги ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаника НАН України, зав. цього ж від. (з 1990), зав. каф. бібліотекознавства та бібліографії ЛДУ ім. І. Франка (з 1999). Захистила канд. дис. на тему «Дослідження та колекціонування стародрукованої кириличної книги в Галичині (кін. XVIII – перша половина XX ст.)» (1998).

Тв.: *Видання Львівського Ставропігійського братства у фондах відділу рідкісної книги ЛНБ // З історії книги та бібліографії: Зб. наук. пр. – К., 1990. – С. 68–75; Видання перших кириличних друкарень у фондах ЛНБ // Бібліотека – скарбниця духовності: Міжнар. наук. конф., присвяч. 50-річчю ЛНБ, Львів, 5–8 верес. 1990 р. – К., 1993. – С. 177–181; Кириличні стародруки з бібліотеки Антона Петрушевича // Проблеми слов’янознавства: Міжвідом. наук. зб. – Л., 1995. – Вип. 47. – С. 95–98; Бібліографування стародрукованої книги в Галичині (кін. XVIII – перша пол. XX ст.) // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики. – Л., 1996. – С. 58–64; Кириличні стародруки зі збірки НТШ // Бібліотека НТШ: книги і люди: Матеріали круглого столу. – Л., 1996. – С. 22–28; А.С. Петрушевич – колекціонер і дослідник стародрукованої книги // Книга і преса в контексті культурно-історичного розвитку суспільства. – Л., 1998. – Вип. 2. – С. 151–161; *Доля стародруків з бібліотеки греко-католицької капітули в Перемишлі // Зап. ЛНБ ім.*

В. Стефаніка. – Л., 1998. – Вип. 6; Дослідження та колекціонування стародрукованої кириличної книги в Галичині (кін. XVIII – перша половина XX ст.): Автореф. дис. ... канд. іст. наук. – К., 1998; Дослідження кириличних стародруків у Львові: Історіогр. огляд // Kraków – Lwów: Książki, czasopisma, biblioteki XIX i XX wieku. – Kraków, 2001. – Т. 5. – С. 59–71; Маргинальні записки на кириличних стародруках – джерело до вивчення історії культури України // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвід. зб. наук. пр. – К., 2001. – Вип. 13: Джерелознавчі дисципліни. – С. 312–326; Бібліотека Народного Дому: з історії формування фондів // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаніка. – Л., 2002. – Вип. 9/10. – С. 114–134; Каталог кириличних стародруків Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка Національної академії наук України. – Л., 2002. – Вип. 4: Видання друкарні Львівського Успенського Ставропігійського братства (1591–1644 рр.). – У співавт.; Коллекция еврейских старопечатных изданий в фондах Отдела редкой книги Львовской научной библиотеки им. В. Стефаніка НАН Украины // Матеріали Дев'ятої Ежегодной Международной Междисциплинарной конференции по иудаике: Тезисы. – М., 2002. – С. 34–35; Автографи на книгах бібліотеки А.С. Петрушевича // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаніка. – Л., 2003. – Вип. 11. – С. 39–72; З історії формування та дослідження фондів стародрукованих і рідкісних видань Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаніка НАН України // Наукова бібліотека в сучасному суспільстві: історія, проблеми, перспективи: До 185-річчя наук. б-ки ОНУ ім. І.І. Мечникова: Зб. ст. – О., 2003. – С. 75–86; Кирилична стародрукована книга у дослідженнях галицьких учених (кінець XVIII – перша половина XX ст.) // Наук. пр. НБУВ. – К., 2003. – Вип. 10. – С. 7–36; Бібліотека Антона Петрушевича – джерело до вивчення міжслов'янських культурних взаємин // Kultura książki ziem wschodniego i południowego pogranicza Polski (XVI–X wiek): Paralele i różnice. – Katowice, 2004. – С. 326–344; Богдан Дідицький – бібліотекар Народного Дому у Львові (1884–1901) // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаніка. – Л., 2004. – Вип. 12. – С. 218–232; Формування славістичної бібліотеки Антона Петрушевича // Проблеми слов'янознавства: Зб. наук. пр. – Л., 2004. – Вип. 54. – С. 190–201; Авдіковський Орест Арсенович; Пелих Іван Микитович; Яворський Юліан Андрійович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2005. – Вип. 12. – С. 5; 310–311; 509–511; Пилип Свистун (1844–1916) – громадський діяч, редактор, бібліотекар // Зб. пр. Наук.-дослід. центру періодики. – Л., 2005. – Вип. 13. – С. 526–240; Відділ рідкісних книг: формування та організація фондів // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаніка: Зб. наук. пр. – Л., 2005. – Вип. 2 (18). – С. 400–425; Музей книги: з історії творення // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаніка: Зб. наук. пр. – Л., 2005. – Вип. 2 (18). – С. 627–640; Дослідження книжкових пам'яток в Галичині (кінець XVIII – перша половина XX ст.) // ЛНН України ім. В. Стефаніка: історія і сучасність: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28–30 жовт. 2010 р. – Л., 2010. – С. 196–201.

Літ.: Колосовська Ольга Михайлівна // Нові імена. Львівщина та львів'яни: Іст.-бібліогр. енциклопед. довід. – Л., 2004. – Вип. 1. – С. 174.

160. КОМАРИЦЯ (Ільницька) Мар'яна Миколаївна [н. 23.02.1967, м. Хмельницький] – укр. бібліотекар, бібліограф. Канд. пед. наук (1994). Закінчила філол. ф-т ЛДУ ім. І. Франка (1989) та аспірантуру в Ін-ті л-ри ім. Т. Шевченка НАН України. Була стипендіатом НАН України для молодих учених (1995–1997). Працювала бібліотекарем від. обслуговування ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаника (з 1989), мол. наук. співроб. (з 1993), наук. співроб. Наук.-дослід. центру періодики при ЛНБ ім. В. Стефаника (з 1995).

Тв.: *Поетичне переосмислення християнських ідей в українській поезії 30-х років (на сторінках журналу „Дзвони”) // Українська періодика: Історія і сучасність: Тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 9–10 груд. 1993 р. – Л., 1993. – С. 184–189; Фольклорний символ балади: міф і ритуал // Укр. літературознавство: Респ. міжвід. наук. зб. – Л., 1993. – Вип. 57. – С. 116–124; Зб. пр. Наук.-досл. центру періодики. – Л., 1995. – Вип. 2. – У співавт.; 1996. – Вип. 3/4. – У співавт.; 1999. – Вип. 6. – У співавт.; 2000. – Вип. 7, 8. – У співавт.; 2007. – Вип. 15, 16. – У співавт.; Відображення літературного процесу в Галичині 30-х рр. на сторінках католицького журналу "Дзвони" // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги та періодики: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., 25–26 серп. 1995 р. – Л., 1996. – С. 283–292; „Дзвони”; Міфологізм; Міфологічна школа; Фольклорне віршування // Літературознавчий словник-довідник. – К., 1997. – С. 198, 463, 464, 711–712; Журнал "Дзвони" (1931–1939): Сист. покажч. змісту. – Л., 1997; Журнали „Дзвони” (1931–1939 рр.) і „Дзвін” (1990–1997 рр.): національна ідея та історична епоха // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. і повідомл. четвертої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 19–20 груд. 1997 р. – Л., 1997. – С. 124–128; Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 1998. – Вип. 5. – У співавт.; 1999. – Вип. 6. – У співавт.; 2000. – Вип. 7. – У співавт.; Сонячне соло у "молодіжному оркестрі" Павла Тичини // Збірник праць і матеріалів на пошану Л.І. Крушельницької. – Л., 1998. – С. 249–259; Фольклорні матеріали на сторінках "Зорі Галицької"; Довкола літературної дискусії 30-х рр.: „Чи повинен письменник мати світогляд? (за матеріалами періодичних видань) // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. п'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., 27–28 листоп. 1998 р. – Л., 1999. – С. 239–248; С. 332–337; „Християнський націоналізм” і галицька релігійна періодика 20–30-х рр. // Українська періодика: Історія і сучасність: Тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 11–13 трав. 2000 р. – Л., 2000. – С. 284–289; Українська «католицька критика»: феномен 20-30 рр. ХХ ст. – Л., 2007; Співпраця Б.-І. Антонича з міжвоєнною пресою // ЛННБ України ім. В. Стефаника: історія і сучасність: Доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28–30 жовт. 2010 р. – Л., 2010. – С. 551–556.*

Лім.: *Лисяк О. Відламки "Шибки у вікні". – Торонто, 1996. – С. 7; Федорів Р. "Дзвони" дзвонять і сьогодні // Дзвін. – 1998. – № 10. – С. 152–153; Еппель В. Нові матеріали до словника українських псевдонімів. – К., 1999. – С. 7; Мар'яна Миколаївна Комариця (Ільницька): Автобіографія. Бібліогр. пр. // Науково-дослідний центр періодики (1993–2003 рр.). – Л., 2003. – Т. 2: Постаті. – С. 65–82; Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України: Покажч. вид.*

б-ки та л-ри про її діяльн. (2001–2005). – Л., 2007. – Про Комарицю М.М. див.: "Іменний покажчик", с. 265.

161. КОМАРОВ Михайло Федорович [11.(23).01.1844, с. Дмитрівці Павлоград. повіту на Катеринославщині (нині Дніпропетр. обл.) – 06(19).08.1913, м. Одеса] – укр. бібліограф, етнограф, філолог, громад. діяч. Закінчив Катеринослав. гімназію, юрид. ф-т Харків. ун-ту (1867). Працював в окруж. суді в м. Острогжськ, в Києві – адвокатом; тримав власну книгарню (1879). У 1883 переїхав до Умані. Тут він згуртував навколо себе лінгвістів-аматорів із середовища місц. інтелігенції, які допомагали йому в збиранні лексич. матеріалів для рос.-укр. словника. Був на посаді нотаря в Одесі (1887). К. відіграв провідну роль в гуртку укр. ліберал. інтелігенції, організовував лекції, деякий час фактично редагував Одес. журн. „По морю и суше”, в якому друкувалось чимало українознав. матеріалів. Продовжував збирати матеріали для рос.-укр. слов., писав ст. до журн. і газ., займався бібліографією. Інтереси К. були різноманітні: історія, фольклористика, етнографія, історія л-ри та літ. критика, лінгвістика, бібліографія тощо. Свої пр. К. випускав окремими вид., або публікував у часоп.: „Діло”, „Зоря”, „Киевская старина”, „Правда”, „Одеський вестник”, „Літературно-науковий вістник” та ін. Першою його бібліогр. пр. був „Бібліографічний покажчик нової української літератури (1798–1883)”, надрук. в альманасі „Рада”, що його видавав М. Старицький. Покажч. охоплює не лише худож. л-ру, а й фольклор та ін. матеріали Схід. України. Пр. К. увійшла в історію культури України як перша спроба репертуару укр. кн. більше ніж за вісім десятиліть. К. уважно слідкував за відгуками на цей покажч., збирав допов., що їх давали рецензенти, звертався за допомогою до діячів культури, бо мав думку здійснити друге, доповн. видання. У 1897 К. помістив у період. вид. лист до письм. Схід. України і Галичини з проханням допомогти йому у зборі бібліогр. відом. для другого вид. покажчика. Проте зібран. матеріал біобібліогр. характеру К. не вдалося видати як одне ціле і він друкував його частинами. Однією з таких частин був покажч. „Т. Шевченко в литературе и искусстве” (1903). Цінність цього покажч. в тому, що він був однією з перших пр. в галузі персон. укр. бібліографії. К. займався також бібліографуванням драмат. творів. Одна з його пр. – „Українська драматургія” (1906), допов. до якої було надруковане в 1912 і яку високо оцінив М. Лисенко та І. Тобілевич (Карпенко-Карий). В бібліогр. доробку К. є також „Библиографический указатель музыкальной и литературной деятельности Н.В. Лысенко» та «Бібліографічний покажчик видань Котляревського творів та писань про нього» та ін. К. зібрав багато матеріалів для слов. псевдонімів і криптонімів укр. авт., які лягли в основу пр., що надрукував син К. – Б.М. Комаров. Останньою пр. К. був список його власних друк. матеріалів. Знач. інтерес викликає критич.-бібліогр. діяльн. К. в укр. період. вид., зокрема, в журн. „Зоря”, що видавався в Львові в 1880–1997. З ініціативи К. в журн. був відкритий від. „Оповідки і критичні замітки”. На почат. кожного року (найчастіше в Шевченк. дні) він виступав з усними оглядами нових укр. книг.

Незакінчена бібліогр. пр. про укр. літераторів, листування, рукописні огляди літ. та просвіт. діяльн. в Україні тощо зберігаються в ОДНБ ім. М. Горького.

Тв.: *Бібліографічний покажчик нової української літератури (1798–1883)*. – К., 1883; *Нова збірка народних малоруських прыказок, прысливѣив, помовок, загадок и замовлянь*. – О., 1890; *Т. Шевченко в литературе и искусстве: Библиогр. указ. материалов для изучения жизни и произведений Т. Шевченко*. – О., 1903; *Библиографический указатель музыкальной и литературной деятельности Н.В. Лисенко (1868–1903)*. – К., 1904; *Українська драматургія: Зб. бібліогр. знадібків до історії укр. драми і театру укр. (1815–1906 р.)*. – О., 1906; *До „Української драматургії“: Зб. бібліогр. знадібку до історії укр. драми і театру за 1906–1912 роки: (З дод. та поправками до „Української драматургії“ до 1906 р.)*. – О., 1912.

Літ.: Дорошенко В. Михайло Комар (Комаров) // ЛНВ. – 1913. – Кн. 10. – С. 121; Єфремов С. Пам'яті Михайла Комарова // Рада. – 1913. – 17 серп.; М.Ф. Комаров: Некролог // Рада. – 1913. – 8 серп.; *Рябінін-Скляревський О. М.Ф. Комаров як культурний одеський діяч: 1888–1913 р. // Україна. – 1929. – № 12; Гуменюк М. Украинский библиограф XIX ст. М.Ф. Комаров // Сов. библиогр. – 1957. – № 47. – С. 61–66; *Бібліограф. Комаров М.Ф.* // ЕУ: Словник. частина. – Париж; Нью-Йорк, 1959. – Т. 3. – С. 1088; Гуменюк М. Внесок бібліографа М.Ф. Комарова // Літ. Україна. – 1963. – 13 серп.; „Шевченкіана” Михайла Комарова // Україна. – 1963. – № 5. – С. 18; Сороковська С.В. Перший український бібліограф // Вітчизна. – 1964. – № 9. – С. 217–219; Гуменюк М.П. Михайло Федорович Комаров // Соц. культура. – 1968. – № 12. – С. 41; Гуменюк М.П. М.Ф. Комаров // Українські бібліографи XIX – початок XX століття: Нариси про життя та діяльн. – Х., 1969. – С. 45–59; Михайло Комаров в Умані // Черкас. правда. – 1970. – 23 трав.; Уман. зоря; Герасименко В. Видавнича діяльність М.Ф. Комарова // Рад. літературознавство. – 1970. – № 7. – С. 74–78; Комаров Михайло Федорович // Шевченківський словник: У 2 т. – К., 1978. – Т. 1. – С. 313; Зленко Г. «Адвокат української літератури» // Друг читача. – 1989. – 15 черв.; Зленко Г.Д. Жива спадщина: До 150-річчя від дня народж. М.Ф. Комарова і 70-річчя заснування Укр. бібліогр. т-ва в Одесі // Кур'єр Кривбасу. – 1994. – № 20/21. – С. 9–14; Зленко Г.Д. Михайло Комаров та його бібліотека: (До 150-річчя від дня народж.) // Бібл. вісн. – 1994. – № 3. – С. 29–33; Зленко Г.Д. М.Ф. Комаров і український книгодрук Одеси кінця XIX – початку XX століття // Книга в соціокультурному просторі: (Досвід книговид. XIX ст. і сучас. пробл.): Матеріали міжнар. наук. конф., Львів, 3–5 трав. 1995 р. – Л., 1995. – С. 91–93; Зленко Г.Д. Д.І. Яворницький і М.Ф. Комаров // Регіональне і загальне в історії: Тези міжнар. наук. конф., присвяч. 140-річчю від дня народж. Д.І. Яворницького та 90-літтю XIII Археол. з'їзду, Дніпропетровськ, 8–11 листоп. 1995 р. – Д., 1995. – С. 16–18; Те ж саме // Кур'єр Кривбасу. – 1996. – № 59/60. – С. 32–33; Комаров Михайло Федорович // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 1996. – Вип. 3. – С. 179–181; Сілкова Г.В. Михайло Комаров – фундатор методичних засад української літературної бібліографії // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку: Міжвуз. зб. наук. пр. – Рівне, 1998. – С. 395–405; Терещук О. Комаров Михайло Федорович // Українська

журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 2001. – Вип. 8. – С. 343–344; Ясинський М.І. Михайло Комаров: Монографія / Уклад. М.В. Геращенко. – К., 2001; Антонець Н.Б. Комаров Михайло Федорович // Українська педагогіка в персоналіях: Навч. посібник: У 2 кн. – К., 2005. – Кн. 1. – С. 469–475; Засновник // Зленко Г. Лицарі досвітніх вогнів: Тридцять три портр. діячів Одес. „Просвіти” 1905–1909 рр. – О., 2005. – С. 15–21; Музиченко О. Публікації М.Ф. Комарова в періодичних виданнях Західної України // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. дев'ятої Всеукр. наук.-теорет. конф., Львів, 28–29 жовт. 2005 р. – Л., 2005. – С. 546–550; Михайло Комаров // Моє Придніпров'я. Календар пам'ятних дат області на 2009 рік: Бібліогр. покажч. – Дніпропетровськ, 2008. – С. 20–22; Комарова М.Ф. Бібліотека // Лисенко І. Словник українських приватних бібліотек. – К., 2009. – С. 78; Комаров (Комар) Михайло Федорович // Є. Чикаленко, А. Ніковський. Листування. 1908–1921 роки / Упоряд.: Н. Миронець, Ю. Середенко, І. Старовойтенко. – К., 2010. – С. 367–368; Комаров Михайло Федорович // Є. Чикаленко, С. Єфремов. Листування. 1903–1928 роки / Упоряд. та вс. ст. І. Старовойтенко. – К., 2010. – С. 335.

В.О. Кононенко

162. КОМСЬКА (Жданович) Алла Миколаївна [н. 01.06.1944, м. Київ] – укр. бібліограф. Закінчила МДІК (1966). Працювала бібліографом (1965–1966), редактором (1967–1969), старш. редактором (1970–1972), голов. бібліографом (1972–1976), зав. від. іст. краєзнавства (1976–1993), заст. дир. з наук. роботи (з 1993) ДІБ України, НПБ України. Надавала метод. і практ. допомогу б-кам України у використ. іст.-краєзнав. матеріалів, в організації довідк.-бібліогр. й інформ. забезпечення розвитку іст. науки. Авт. бібліогр. посіб., метод. рек., консультацій, понад 70 публ. з питань іст. краєзнавства, створення бібліогр. ресурсів, використ. інформ. технологій. Очолювала групу бібліографів, яка складала бібліогр. картотеки і покажч. до 26-томного вид. «Історія сіл і міст Української РСР» та «Зводу пам'яток історії і культури Української РСР». Під її керівництвом підготовлено і запроваджено «Положення про краєзнавчу роботу бібліотек системи Міністерства культури і мистецтв України» (1996). Учасник і організатор багатьох наук. конф. з питань іст. краєзнавства. Нагороджена Значком «За відмінну роботу» М-ва культури СРСР, почес. грамотами М-ва культури і мистецтв України.

Тв.: Принципи побудови краєзнавчої картотеки і методика виявлення матеріалів в ретроспективному плані: (Поради бібліотекареві). – К., 1968; Краєзнавчі бібліографічні видання районних бібліотек: (З досвіду роботи Менської район. б-ки Черніг. обл. та Овруц. район. б-ки Житомир. обл.). – К., 1973; Історія Української РСР: Наук.-допом. покажч. л-ри за р. 1969. – К., 1974. – У співавт.; Методика складання обласних календарів знаменних і пам'ятних дат: Консультація. – К., 1974; Їх імена безсмертні: (Борці за владу Рад на Україні): Анот. покажч. л-ри. – К., 1975; Їх життя – приклад для молоді: Покажч. л-ри про полководців і воєначальників ВВв. Вип. 3. – К., 1976; Історія Української РСР: Наук.-допом. покажч. л-ри за р. 1970. – К., 1977. – У співавт.;

Великий Жовтень на Україні: Реком. покажч. л-ри. – К., 1978. – У співавт.; В.І. Ленін і Україна: Реком. покажч. л-ри. – К., 1978. – У співавт.; Революція 1905–1907 рр. на Україні: Реком. покажч. л-ри. – К., 1980. – У співавт.; Куликовська битва: (До 600-річчя): Реком. бібліогр. покажч. – К., 1981. – У співавт.; Перебування видатних діячів Комуністичної партії і Радянської держави у Києві: Бібліогр. покажч. л-ри. – К., 1982. – У співавт.; Радіо в ідеологічних диверсіях імперіалізму проти СРСР та інших соціалістичних країн: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1983. – У співавт.; Історія Компартії України: Наук.-допом. бібліогр. покажч. (1956–1981). – К., 1985. – У співавт.; Методичні рекомендації по складанню науково-допоміжних бібліографічних покажчиків поточної літератури про край. – К., 1985; Об опыте создания библиографии по истории фабрик и заводов Украинской ССР в Государственной исторической библиотеке УССР // Всесоюзная научно-практическая конференция "История предприятий СССР: Соц. развитие труд. коллектива": (Тез. докл.). – Кременчуг, 1986. – С. 129–130. – У співавт.; Об опыте создания библиографии по истории фабрик и заводов, колхозов и совхозов УССР // Первая всесоюз. науч. конф. по ист. краеведению: Тез. докл. и сообщ. (г. Полтава, окт. 1987 г.). – К., 1987. – С. 108–109; Гартований у боях і праці: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1988. – У співавт.; Бібліографічна діяльність ДІБ УРСР на допомогу історико-краєзнавчим дослідженням // IV Республік. наук. конф. з іст. краєзнавства (23–27 жовт. 1989 р., м. Миколаїв): Тези доп. і повідомл. – К., 1989. – С. 193–195; Государственная историческая библиотека Украинской ССР (1939–1989): Библиогр. указ. – К., 1989. – У співавт.; Державній історичній бібліотеці – 50 років // УІЖ. – 1989. – № 3. – С. 131–134; Історичне краєзнавство в Україні: Питання теорії і практики: Наук.-допом. покажч. – К., 1992. – У співавт.; Історія України: Бібліогр. покажч., 1992 р. – К.; Л., 1994. – У співавт.; Історія України: Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 1994. – II, III, IV кв.; 1995. – I, II, III, IV кв. – У співавт.; Створення бібліографічної бази даних з історії України // Національна бібліографія України: стан і тенденції розвитку: Матеріали міжвід. наук. конф., 12–14 квіт. 1994 р., м. Київ. – К., 1995. – С. 116–120; Методичні рекомендації по складанню універсальних покажчиків поточної літератури про край. – К., 1995. – У співавт.; К вопросу организации библиографической компьютерной базы данных "История Украины" в Государственной исторической библиотеке Украины // Библиотеки и ассоциации в меняющемся мире: новые технологии и новые формы сотрудничества: Материалы 3-й междунар. конф. "Крым-96", Форос – Ялта, 1–9 июня 1996 г. – Ялта, 1996. – Т. 1. – С. 217–219; Наукова діяльність Державної історичної бібліотеки // Історія наукових бібліотек у контексті історії, культури, освіти в Україні: Матеріали наук.-практ. конф., 14–15 жовт. 1999 р. – К., 1999. – С. 10–20; Розвиток бібліографічних ресурсів Державної історичної бібліотеки України // Наук. пр. НБУВ. – К., 2000. – Вип. 5. – С. 377–383; Забезпечення змістовної повноти інформаційних ресурсів суспільства шляхом депозитарного зберігання історичної літератури: (З досвіду ДІБ України) // Наук. пр. НБУВ. – К., 2001. – Вип. 7. – С. 94–98; Регіональна енциклопедія України: стан та перспективи видання: [Виступ на міжнар. наук.-практ. семінарі „Проблеми

створення регіональних енциклопедій”] // *Бібл. планета.* – 2004. – № 4. – С. 11–15.

Лит.: *Комська Алла Миколаївна // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі.* – К., 1999. – С. 80; *Кудласевич Т.С. Подвижник бібліотечного краєзнавства // Державній історичній бібліотеці – 60: Ювіл. зб.* – К., 1999. – С. 68–70; *Маслакова Н. Історія бібліотек та історичних бібліотечних зібрань України на сторінках журналу „Бібліотечний вісник” (1993–2003) // Бібл. вісн.* – 2004. – № 2. – С. 36–48. – Про А. Комську. – С. 43.

163. КОНОНЕНКО (Бакалінська) Валентина Олексіївна [н. 16.04.1953, м. Київ] – укр. бібліограф, бібліографознавець. Закінчила КДІК (1974). Працює в ДРБ УРСР ім. КПРС (нині НПБУ) (з 1974) на посадах: старш. бібліографа, зав. сектору, голов. бібліографа у наук.-метод. від., від. реком. бібліографії; зав. наук.-бібліогр. від. (з 2000). Авт., наук. редактор понад 80 наук.-допом. та реком. бібліогр. посіб. та ст. у фаховій пресі. Упоряд. серії посіб. „Мистецтво – народу”. Брала участь у підготов. серій покажч. „Повернуті імена”, „Шістдесятництво: профілі на тлі покоління”. Авт.-упоряд. біобібліогр. посіб. про Т. Шевченка, Л. Танюка, В. Шевчука, О. Федорука. Готувала огляди видань обл. б-к з суспіл.-політ. тематики та з питань мистец., метод. реком. з питань пропаганди суспіл.-політ. л-ри, аналізувала виконання координац. планів провід. б-к України. Співавт. енцикл. слов. “Українські бібліографи”. Була одним із ініціаторів і організаторів першої в незалеж. Україні наук.-практ. конф. з питань нац. бібліографії – „Національна бібліографія: стан і тенденції розвитку” (1994). Вивчала діяльність б-к США в рамках програми міжнар. візитів Інформ. агентства Сполучених Штатів. Виступає на наук. конф., семінарах з питань ретросп. нац. бібліографії, біобібліографії, бібліогр. забезпечення науки і культури тощо; рецензує та редагує бібліогр. посібники. Публікує ст. з пробл. бібліографознавства у наук. зб., журн. „Вісник Книжкової палати”, „Вестник БАЕ”, «Бібліотечна планета», «Бібліотечний вісник». Відзначена Подякою Київського міського голови: «За сумлінну працю, відповідальне ставлення до своїх обов'язків, плідну громадську діяльність» (2003), «За вагомий особистий внесок у популяризацію українського слова, високий професіоналізм та з нагоди відзначення Шевченкового дня» (2005), Почес. грамотою Кабінету Міністрів України (2006).

Тв.: *Радянська графіка: Реком. покажч.* – К., 1976; *Радянська скульптура: Реком. покажч. л-ри.* – К., 1976; *Радянське декоративно-прикладне мистецтво: Реком. покажч. л-ри.* – К., 1976; *Радянська архітектура: Реком. покажч. л-ри.* – К., 1977; *Кіномистецтво СРСР: Реком. покажч. л-ри.* – К., 1978; *Митці Радянської України: Про майстрів образотворч. мистец., композиторів і акторів: Реком. покажч. л-ри.* – К., 1978; *Радянська музика: Реком. покажч. л-ри.* – К., 1978; *Творці хорошого настрою: Реком. анот. бібліогр. покажч.* – К., 1978; *Радянський драматичний театр: Реком. покажч. л-ри.* – К., 1979; *Радянський музичний театр: Реком. покажч. л-ри.* – К., 1980; *Радянський цирк. Естрада: Реком. покажч. л-ри.* – К., 1980; *Києву – 1500 років: Реком. бібліогр.*

покажч. – К., 1981. – У співавт.; Люди трудової слави: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1981. – У співавт.; Батьківщина наша рідна: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1982. – У співавт.; Митці Радянської України – Герої Соціалістичної праці, лауреати Ленінської премії: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1984. – У співавт.; Подвигу жити у віках: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1985. – У співавт.; Економія і бережливість: справа кожного, турбота спільна: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1986; Справка о выполнении сводных планов подготовки и выпуска рекомендательных библиографических пособий в Украинской ССР за 1981–1985 гг. – К., 1987; Побут – турбота спільна: Реком. бібліогр. довід. – К., 1990. – У співавт.; Політична книга України, 1989: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1990; І душу виробив таку прозору ... : [Василь Стус] // Друг читача. – 1992. – 18 берез.; «Я говорю вустами мільонів»: [М.П. Драй-Хмара] // Друг читача. – 1992. – 8 квіт.; Повернуті імена: Реком. бібліогр. покажч. Вип. 1, 3. – К., 1993, 1994. – У співавт.; Українська національна ретроспективна бібліографія: її відправні пункти і перспективи розвитку // Національна бібліографія України: стан і тенденції розвитку: Матеріали міжвід. наук. конф., 12–14 квіт. 1994 р., м. Київ. – К., 1995. – С. 57–61; Бібліографознавство України (1981–1990): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 1995. – У співавт.; Бібліографознавство України (1981–1990): Наук.-допом. бібліогр. покажч. – К., 1996. – У співавт.; Науково-бібліографічна діяльність бібліотеки // Бібліотека і час: Ювіл. зб. до 130-річчя НПБ України. – К., 1996. – С. 38–46; Бібліографічно-видавнича діяльність НПБ України в інформаційному забезпеченні розвитку української культури // Культура України: стан, проблеми, тенденції розвитку: Зб. наук. ст. – К., 1997. – С. 142–148; Рекомендаційна бібліографія – arena боротьби ідей // Бібліотека. Інформація. Суспільство: Зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 20–22 жовт. 1998 р. – К., 1998. – С. 207–209; Україна на шляху до виборів: Бібліогр. список. – К., 1998; Федорук Олександр Касьянович: (Біобібліогр. покажч.) – К., 1998. – У співавт.; Знаменні дати: Календар–2000–2008. – К., 2000–2008. – У співавт.; Бібліографічна діяльність Національної парламентської бібліотеки України і українська діаспора // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 9. – С. 16–18; Українська бібліотечна асоціація: документи і матеріали. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К., 2001. – У співавт.; Валерій Шевчук: «Мав дерзновення бути самим собою»: Біобібліогр. нарис. – К., 2002; Систематичні покажчики змісту української преси в інформаційному просторі України (з досвіду НПБ України) // Українська періодика: Історія і сучасність: Доп. та повідомл. сьомої Всеукр. наук.-практ. конф., Львів, 17–18 трав. 2002 р. – Л., 2002. – С. 379–381; Художня література. Критика. Літературознавство: Реком. бібліогр. покажч. – К., 1990–2002. – У співавт.; Лесь Танюк: «Вітру не буде – треба гребти руками»: Біобібліогр. нарис. – К., 2003. – У співавт.; Надія Іванівна Миронець: Бібліогр. покажч. – К., 2003; Раїса Іванченко: Біобібліогр. довід. – К., 2003. – У співавт.; Бібліографічне опрацювання змісту журналу «Визвольний шлях» // Особисті книжкові колекції та особові фонди діячів української діаспори в бібліотеках та архівах України: Зб. матеріалів конф. [Київ, 2 січ., 2004 р.]. – К., 2004. – С. 26–29; Георгій Васильович Щокін: Біобібліогр. покажч. – К., 2004; 190-летие Тараса Григорьевича Шевченко //

Вестн. БАЕ. – 2004. – № 3. – С. 87–90; Календар знаменних і пам'ятних дат, 2004. II, III кв. – К., 2004. – У співавт.; Тарас Шевченко: Матеріали до бібліогр., 1989–2004. – К., 2005. – У співавт.; „Календар знаменних і пам'ятних дат” – цінне джерело інформації // Бібл. планета. – 2006. – № 2. – С. 7–11. – У співавт.; НПБ України як центр національної ретроспективної бібліографії (1996–2006) // Бібліотека і книга у контексті часу: Зб. наук. ст. Міжнар. наук.-практ. конф., 11–13 трав. 2006 р., м. Київ. – К., 2006. – С. 135–145; До 110-річчя від дня народження Ф.П. Максименка // Бібл. планета. – 2007. – № 2. – С. 20–22; Національна бібліографія – документальна пам'ять України // Бібл. планета. – 2007. – № 3. – С. 21–23; Універсальний за змістом, корисний і необхідний для найширшого читацького загалу („Календар знаменних і пам'ятних дат” – 50) // Вісн. Книжк. палати. – 2007. – № 12. – С. 23–25. – У співавт.; Книга про Герба України // Бібл. планета. – 2008. – № 3. – С. 39; Внесок Національної парламентської бібліотеки України у створення національної ретроспективної бібліографії // Національна сільськогосподарська бібліографія як складова програми інформатизації аграрної галузі України: Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 2009 р. – К., 2009. – С. 66–72; Національна бібліографія України: Тенденції розвитку // Час. Суспільство. Бібліотека: матеріали III Всеукр. наук.-практ. кон. (Луганськ, 26–27 листоп. 2009 р.). – Луганськ, 2009. – С. 35–40; Бібліографія має майбутнє // Бібл. планета. – 2010. – № 4. – С. 29–31. – У співавт.; Нове джерело інформації про бібліографічні ресурси України // Бібл. планета. – 2010. – № 1. – С. 32–34. – У співавт.; Те ж саме // Вісн. Книжк. палати. – 2010. – № 8. – С. 15–16; Формування національних інформаційних ресурсів як складова діяльності ОУНБ // Бібліотеки Закарпаття в добу перемін: Матеріали міжвід. наук.-практ. конф., присвяч. 65-річчю Закарпат. ОУНБ. – Ужгород, 2010. – С. 24–28; С момента выхода «Энеиды» // Мир библиографии. – 2010. – № 6. – С. 60–63.

Літ.: Шибик Т. Бібліограф: [Бесіда із зав. від. реком. бібліогр. ДРБ УРСР ім. КПРС Є.К. Бабич] // Прапор комунізму. – 1984. – 19 жовт. – Про В.О. Кононенко; Кононенко Валентина Алексеевна // Кто есть кто в библиотечно-информационном мире России и СНГ. – М., 2001. – С. 311; Під знаком духовного єднання // Культура і життя. – 2007. – 10 січ. – [Про нагородження В. Кононенко Почес. грамотою КМ України]; Сузір'я бібліографів // Вісн. Книжк. палати. – 2008. – № 7. – С. 45–46; Про присвоєння почесного звання «Заслужений працівник культури України» Кононенко Валентині Олексіївні [Витяг з Указу Президента України; № 766/2009 від 26 верес. 2009] // Вісн. Книжк. палати. – 2009. – № 9. – С. 4; Про присвоєння почесного звання «Заслужений працівник культури України» Кононенко Валентині Олексіївні [Витяг з Указу Президента України; № 766/2009 від 26 верес. 2009 р.] // Уряд. кур'єр. – 2009. – 14 жовт.; // Бібл. планета. – 2009. – № 4. – Вклад. с. 2.

О.А. Рожнятовська

164. КОПЕРЖИНСЬКИЙ Костянтин Олександрович [23.10.(04.11.) 1894, с. Глібів колиш. Поділ. губернії (тепер Новоушиц. р-н Хмельниц. обл.) –

18.03.1953, м. Санкт-Петербург, РФ] – укр. і рос. літературознавець, славіст, фольклорист, етнограф, бібліограф і книгознавець. Закінчив Петроград. ун-т, слов'яно-рос. від-ня іст.-філол. ф-ту (1918). Наук. підготов. пройшов під керівництвом акад. В.М. Перетца. Викладав історію, укр. мову і л-ру, рос. мову і л-ру а також захід.-європ. л-ри в серед. навч. закл. і на пед. курсах Кам'янця-Подільського (1918–1922). Був доц., проф., зав. б-ки іст.-філол. ф-ту Кам'янець-Поділ. ін-ту нар. освіти. К. викл. рос. мову і л-ру в навч. закл. Ленінграда (з 1922). Переїхав до Одеси (1925), де був зав. укр. від. Центр. наук. б-ки. К. – д. чл. н.-д. каф. історії України при АН УРСР в Києві (1928), д. чл. Київ. філ. Ін-ту л-ри ім. Т.Г. Шевченка (ін-т тоді знаходився в Харкові) (1929), де на поч. 1930-х керував роботою бібліогр. коміс., вів семінар. заняття з питань бібліографії з аспірантами, працював консультантом з питань літературознавства, фольклору та етнографії у ВБУ. Працював старш. наук. співроб. каф. етнографії АН УРСР (1932–1933), співроб. Ін-ту антропології та етнографії АН СРСР у Ленінграді (з 1933). Незаконно репресований (1934). Викл. рос. мову і л-ру в с. Малоархангельське Курс. обл. (1936–1937), пізніше був зав. каф. рос. мови Іркут. пед. ін-ту, проф. Іркут. ун-ту (1942), проф. каф. слов'ян. л-р Ленінгр. ун-ту (з 1945). К. був ученим широкого діапазону. Йому належить близько 100 друк пр., 10 з яких – з питань бібліографії та книгознавства. Це – щорічні бібліогр. огляди з укр. літературознавства і критики (1926–1928), огляд видань Одес. наук. т-ва та ін. бібліогр. матеріали, ст. та рецензії. На основі картотеки Центр. наук. б-ки в Одесі склав бібліогр. огляд "Українське наукове літературознавство за останнє десятиліття, 1917–1927" (1929). У ст. "Український письменник XVI ст. Василь Суразький" подав список близько 20 пр. про цього письменника. Написав передм. до покажч. О.М. Горецького «Михайло Коцюбинський» (1928), де виклав свій погляд щодо методики складання персон. покажчиків. Приділяв увагу історії укр. бібліографії: підготував ст. "М.Ф. Комаров у суперечках з цензурою наприкінці 80-х і почат. 90-х років". Очолював Одес. бібліогр. т-во, на засіданнях якого виступав з доп. в 1925–1928 р.: "Бібліографічний огляд двох етнографічних збірників", "Сучасне шевченкознавство", "Нові матеріали про М. Коцюбинського" та ін. Архів К. зберігається у від. рукописів ДПБ ім. М.Є. Салтикова-Щедрина в С.-Петербурзі. Реабілітований посмертно.

Тв.: *Український письменник XVI ст. Василь Суразький // Зап. УкНІКу в Києві. – 1926. – Т. 21. – С. 38–42; Михайло Коцюбинський: Бібліогр. за 10 років (1919–1927) / Передм. К.О. Копержинського. – О., 1928. – (Пр. Одес. центр. наук. б-ки; Т. 2, вип. 1); Українське наукове літературознавство за останнє десятиліття, 1917–1927 // Студії з історії України науково-дослідної кафедри історії України. – К., 1929. – Т. 2. – С. 21–52.*

Літ.: *Сафронов Г. И. К. А. Копержинский: (К десятилетию со дня смерти) // Славянская филология: Сб. ст. – Л., 1964. – С. 130–135; Білокінь С.І. Копержинський Костянтин Олександрович // УРЕ. – 2-ге вид. – К., 1980. – Т. 5. – С. 290–291; Гуменюк М. К.О. Копержинський – бібліограф і книгознавець // Формування і використання бібліографічних фондів. – К., 1984. – С. 114–121; Березовський І.П. Копержинський Костянтин Олександрович // УЛЕ. – К., 1990. – Т. 2. – С. 560; К.О. Копержинський – бібліограф і книгознавець // Гуменюк М.П.*

Біля джерел української радянської бібліографії. – К., 1991. – С. 18–25; Копержинський Костянтин Олександрович – український і російський літературознавець, фольклорист, етнограф, бібліограф // Баженов Л.В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців XIX–XX ст.: Історіографія. Бібліографія. Матеріали. – Кам'янець-Подільський, 1993. – С. 239; Урецька Н.О. Бібліографічна та книгознавча діяльність К.О. Копержинського: (До 100-річчя від дня народж.) // Тези XXV звіт. наук. конф. проф.-викл. складу і аспірантів фак. бібл.-інформ. систем за 1993–1994 навч. рік. – К., 1994. – С. 32–33.

Р.С. Жданова

165. КОРДТ Веніамін Олександрович [19.02.1860, м. Дерпт (нині Тарту, Естонія) – 24.12.1934, м. Київ] – укр. історик, джерелознавець, архівіст, бібліограф, фахівець в галузі іст. географії, картографії. Закінчив природнич. ф-т Дерптського ун-ту (1883). Був зав. б-ки, викл. Дерптського (з 1893 – Юріївського) ун-ту (1883–1894). Канд. дипломатії (1888). У 1894 переїхав до Києва, де працював бібліотекарем (директором) бібліотеки Ун-ту св. Володимира (1894–1928). Деякий час завідував Центр. арх. давніх актів Київ., Волин. та Поділ. губерній. Під час наук. відрядження у Німеччині (1909) вивчав архітектуру бібл. будівель. За його планом, на зразок Геттінген. унів. б-ки було побудоване приміщення б-ки Ун-ту св. Володимира (нині філ. спеціаліз. та іст.-культ. фондів НБУВ). Керував евакуацією до Саратова і поверненням до Києва бібл. фонду Ун-ту (1915–1916). К. – один з організаторів ВБУ та розробників «Закону про утворення Фонду Національної Бібліотеки Української Держави» (1918). Запропонував осн. засади її діяльн.: систему розміщення книг за галузями наук, створення сист. і алфавіт. каталогів, об'єднаного каталогу всіх наук. б-к України тощо. Першочерг. завданням вважав створення повної колекції книг і брошур, надрук. укр. мовою, на основі якої можна створити повну бібліографію укр. друку. У 1930–1934 був зав. картогр. сектору ВБУ (нині НБУВ), проф. бібліотекознавства Київ. археол. ін-ту (1918–1924), інструктором акад. та держ. б-к секції Губнаросвіти в Києві. У 1920-х викладав у ВНЗ м. Києва. Зробив великий внесок у справу вивчення вітчизн. картографії. Одним з перших в Україні розробив методику і почав досліджувати старі карти Росії й України. Основні пр.: «Материалы к истории русской картографии». Т. 1–2 (1899–1910); «Матеріали до історії картографії України» (1931), «Чужоземні подорожі по Східній Європі до 1700 р.» (1926); «Матеріали з Стокгольмського державного архіву до історії України другої пол. XVII – поч. XVIII ст.» (1930). Археографічно опрацював і видав док. про П. Орлика й А. Войнаровського з арх. Гамбурга, Гааги, Копенгагена, Берліна, Дрездена. Опрацював донесення швед. послів у Москві про події в Україні у другій половині XVII ст., документи Стокгольм. держ. арх. до історії України другої половини XVII – початку XVIII., матеріали до історії картографії України. Авт. 35 наук. пр, у т. ч. бібліографічних. К. – почес. чл. Моск. археол. т-ва (1899), д. чл. Одес. т-ва історії та старожитностей (1900), Моск. т-ва шанувальників природознавства, антропології і етнографії (1906), чл.-кор. т-ва істориків у Ризі (1911), д. чл. Київ. археогр. коміс. (1911–1921), Археогр. коміс.

ВУАН (1921–1930), почес. чл. Іст. т-ва в Утрехті (1924). За свої праці в галузі іст. картографії двічі відзначався преміями ім. Гейбюргера Юріїв. ун-ту (1902, 1907), Макарівською премією Петербурзької АН (1907), медаллю ім. П. Семенова-Тянь-Шанського від Рос. геогр. т-ва (1911).

Тв.: *Материалы к истории российской картографии.* – К., 1899–1910. – Вып. 1–2; *Про Національну Бібліотеку Української Держави // Збірник праць Комісії для вироблення законопроекту про заснування Української Академії наук у Києві.* – К., 1919. – С. 9–11; *Лист Орлика до англійської королеви з 20.XII.1720 // Стара Україна.* – 1925. – № 11/12. – С. 201–202; *Бібліографія подорожей по Східній Європі до 1520 р. // Зап. Іст.-філол. від. ВУАН.* – 1926. – № 7/8. – С. 429–444; *Черноземні подорожі по Східній Європі до 1700 р.: Бібліогр. огляд л-ри.* – К., 1926; *Матеріали з Стокгольмського державного архіву до історії України другої пол. XVII – поч. XVIII вв. // Укр. археогр. зб.* – К., 1930. – Т. 3. – С. 17–55; *Матеріали до історії картографії України.* – К., 1931. – Ч. 1.

Літ.: *Кіржаєв С. В.О. Кордт та традиції київських археографів у діяльності Археографічної комісії ВУАН // Матеріали ювіл. конф., присвяч. 150-річчю Київ. археогр. коміс.* – К., 1997. – С. 369–381; *Ковальчук Г.І. Керівники ВБУ–НБУВ (1918–1998) // Бібл. вісн.* – 1998. – № 5. – С. 19: фото. – *Про дир. Б-ки, в тому числі про В.О. Кордта; Кіржаєв С. Кордт Веніамін Олександрович // Українські архівісти: Біобібліогр. довід.* – К., 1999. – Вып. 1. – С. 168–171; *Шовкопляс Т., Герус А. Кордт історик, краєзнавець, бібліограф // Історія України: Маловідомі імена, події, факти: Зб. ст.* – К., 1999. – Вып. 6. – С. 284–288; *Верба І. Кордт Веніамін Олександрович // Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід.* – К., 2003. – Вып. 2, ч. 1. – С. 149–151; *Кордт Веніамін Олександрович (зав. картогр. сектором ВБУ) // Оглоблин О. Українська історіографія, 1917–1956.* – К., 2003. – С. 153–155; *Шовкопляс Т., Герус А. Маловідомий В. Кордт // Актуал. пробл. географії, екології, історії Великої Волині: Велика Волинь: Наук. зб. – Житомир, 2004.* – Т. 27. – С. 348–352; *Кузьминська О. Кордт Веніамін Олександрович // Видатні діячі науки і культури Києва в історико-краєзнавчому русі України: Біобібліогр. довід.* – К., 2005. – Ч. 1. – С. 274–278; *Кордт Веніамін Олександрович член Тимчасового комітету для заснування ВБУ завідуючий відділом картографії Бібліотеки в 1918–1933 рр. // Степченко О.П. Українські вчені – фундатори спеціалізованих відділів Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (1918–1934).* – К., 2008. – С. 77–85; *Шовкопляс Т., Гарус А. Кордт Веніамін Олександрович // Укр. біографістика: Зб. наук. пр.* – К., 2008. – Вып. 4. – С. 478–480; *Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті.* – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 517.

В.О. Кононенко

166. КОРДУБА Мирон Михайлович [02.03.1876, с. Острів, тепер Терноп. р-ну Терноп. обл. – 02.05.1947, м. Львів] – укр. історик, публіцист, бібліограф, ред., видавець, громад. діяч. Народився у родині священика. Навчався у гімназіях Тернополя і Львова. У 1893 вступив до Львів. ун-ту, де слухав лекції з історії,

географії та філософії. У 1894 познайомився з проф. М. Грушевським, під керівництвом якого надрукував перші наук. розвідки у „Записках НТШ”, „Kwartalniku historycznym”, близько сотні рец. на пр. укр., рос., нім., пол., італ. учених, огляди західноєвроп. л-ри. Навчався у Віден. ун-ті (з 1895), був чл., а згодом президентом студент. т-ва „Січ” (1897–1898). Захистив дис. й отримав диплом д-ра філософії. Працював бібліотекарем у читальні Віден. ун-ту. Розпочав пед. діяльн. у другій держ. гімназії в Чернівцях (1900). Переїхав до Львова (1901). Д. чл. НТШ (з 1903). Працював в арх. Відня, Кракова, Варшави, Москви (1907–1909). Підготував наук. розвідки, присвяч. Хмельниччині – „Акти до Хмельниччини (1648–1657)” (1911). Займався краєзнав. дослідж. з історії Буковини, Холмщини, Підляшшя. У роки Першої світової війни у Відні співпрацював у „Віснику Союзу Визволення України”, здійснював просвітн. діяльн. для військовополон. українців у таборі Зальцведель (Німеччина). Чл. крайов. ком. Укр. Нац. Ради (1918). Радник посольства ЗУНР у Відні (1919). Очоловав філос. ф-т Укр. таємн. ун-ту у Львові (1922–1923). Викладав історію України у Варшав. ун-ті (з 1929). Чл. багатьох європ. наук. інституцій: Ін-ту громадознавства та іст.-філол. т-ва у Празі, Пол. т-ва шанувальників історії Варшав. ін-ту дослідж. нац. справ, Угор. т-ва ім. Петефі та ін. Під час Другої світової війни працював бібліотекарем у б-ці НТШ, потім – учителем у Львів. гімназії. Виконував обов'язки проф. історії України у Львів. ун-ті (1944), зав. каф. півд. і захід. слов'ян (з 1945), згодом – старш. наук. спів-роб. Львів. від. Ін-ту історії АН УРСР. В цей час почав активно займатися бібліографією. Готував рец., аналіт. публ. з укр. та зарубіж. історіографії, огляди журн. і газ. ст. в Україні, Польщі, Німеччині, Австрії. Брав активну участь у роботі Бібліогр. комісії НТШ у Львові. Голов. завданням К. вважав складання бібліографії з історії України під назвою «Бібліографія історії України». Збереглася велика картотека (близько 73 тис. карток), яка представляє заг. українознав. бібліографію за значний період часу – від XVI ст. до 1941 р. В основі принципів упорядкув. картотеки – засади нац. бібліографії. К. зібрав л-ру також до двох допоміж. покажчиків. У першому – перелік зб., журн., газ. укр., рос., пол. та ін., надрук. слов'ян. і неслов'ян. мовами, публ. з яких використані для складання картотеки. У другому – покажч. псевдонімів та криптонімів укр. та зарубіж. учених. К. розробив оригінал. схему бібліографії, суть якої полягала в чіткій темат. і геогр. структуризації матеріалів з укр. та європ. історії. Картотека є унікальною археогр. пам'яткою, яка відображає систематиз. наук. знання й дозволяє простежити процес розвитку укр. іст. науки. Систематизацію праці не було закінчено. Протягом півстоліття після смерті К. робилися спроби як видання картотеки «Бібліографії історії України», так і її знищення.

Тв.: „Бібліографія історії України” (понад 55 тис. назв); 3 новітніх публікацій Буковини // *Зап. НТШ.* – Л., 1910. – Т. 98, кн. 6. – С. 163–172; *Теорія і населення України.* – Відень, 1918; *Академік Грушевський як історик: 3 нагоди ювілею* // *ЛНВ.* – Л., 1926. – К. 12. – С. 346–357; *Найновіші теорії про початок Русу* // *ЛНВ.* – 1929. – Кн. 11, т. 100. – С. 1082–1096; *La littérature historique ukrainienne en Pologne et dans l'émigration ukrainienne. Compte-rendu 1927–1928* // *Bull. d'Inform. des sciences hist. en Europe Orientale.* – Varsovie, 1929. – V. 1, fasc. 1–

2. – P. 73–119; *La littérature historique soviéti-que-ukrainienne. Compte-rendu 1917–1931.* – Varsovie, 1938; *Що кажуть нам назви осель?* – Л., 1938; *Київ і Регенсбург: (Сторінки з давніх взаємин України з Німеччиною)* // Криків. Вісті. – 1940. – 2 верес.; *Історія Холмицини й Подляшшя.* – Краків, 1941; *La littérature historique soviétique-ukrainienne: Compte-rendu 1917–1931.* – München, 1972.

Лит.: Пісковий С.М. М. Кордуба та його „Бібліографія історії України” // *Наук.-інформ. бюл. Архів. упр. УРСР.* – 1963. – № 6. – С. 62–72; М. Мирон Кордуба (1876–1947) // *Український календар: 1966.* – Варшава, 1966. – С. 155–156; Бучко Д.Г. М.М.Кордуба – збирач і дослідник української топонімії // *Повідомлення української ономастичної комісії.* – 1967. – Т. 3. – С. 36–45; *Myron Korduba: Bibliography* // *Korduba M. La litterature historique sovietique-ukrainienne: Compte-rendu, 1917–1931.* – München, 1972. – P. XIX–XLVIII; Дзьобан О.О. Кордуба Мирон Михайлович // *Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анот. покаж.* – Л. 1977. – С. 76–77; Кордуба Мирон Михайлович (1876–1947) // *УРЕ.* – 2-ге вид. – К., 1980. – Т. 5. – С. 398; Прицак О. Мирон Кордуба і його життя // *Дзвін.* – 1990. – № 7. – С. 144–146; Кордуба Мирон Михайлович (1876–1947) // *УЛЕ.* – К., 1990. – Т. 2. – С. 564; Кордуба Мирон (1876–1947) // *Нарис історії „Просвіти”.* – Л.; Краків; Париж, 1993. – С. 142; Кордуба Мирон Михайлович – український історик, бібліограф, публіцист, письменник // *Баженов Л.В. Поділля в працях дослідників і краєзнавців XIX–XX ст.: Історіографія. Біобібліографія. Матеріали.* – Кам’янець-Подільський, 1993. – С. 241; Погребенник Ф. Кордуба Мирон // *Тернопіль.* – 1993. – № 3. – С. 36; Кордуба Мирон (1876–1947) // *ЕУ: Слов. частина.* – Л., 1994. – Т. 3. – С. 1131–1132; Серкіз Я. Пługатар національної історії // *За Вільну Україну.* – 1994. – 10 лют.; Кордуба Мирон Михайлович // *Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анот. покажч.* – 2-ге вид. випр. і доповн. – Л., 1995. – С. 104–105; Сухий О. Кордуба Мирон Михайлович // *Підкова І.З., Шуст Р.М. Довідник з історії України.* – К., 1995. – Т. 2. – С. 89–90; Головин Б. Мирон Кордуба: найважливіші віхи життя і наукової діяльності // *Тернопілля ’96: Регіон. річник.* – Т., 1996. – С. 109–110; Кончалаба О. Кордуба Мирон Михайлович // *Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов.* – Л., 1996. – Вип. 3. – С. 181–183; Ольшанська С. Мій батько: Мирон Кордуба // *Тернопілля ’96: Регіон. річник.* – Т., 1996. – С. 110–111; Прицак О. Мирон Кордуба: історик, публіцист // *Тернопілля ’96: Регіон. річник.* – Т., 1996. – С. 107–109; Даниленко В. Кордуба Мирон Михайлович // *Вчені Інституту історії України: Бібліогр. довід.* – Вип. 1. – К., 1998. – С. 152; Комариця М. Кордуба Мирон Михайлович // *Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов.* – Л., 1998. – Вип. 5. – С. 368–369; Ярема С. Мирон Кордуба // *Ювілейна книга української гімназії у Тернополі 1898–1998.* – Т.; Л., 1998. – С. 662–663; Головин Б. Мирон Кордуба – вчений, публіцист, бібліограф, політичний і громадський діяч: (До 125-ліття від дня народж.) // *Мандрівець.* – 2000. – № 3/4. – С. 25–30; *З-під преса ідеологічного терору: Воскресіння Мирона Кордуби* // Качкан В. *Хай святиться ім’я твоє: Історія укр. л-ри і культури в персоналіях (XIX – перша половина XX ст.).* – Івано-Франківськ, 2000. – Кн. 4. – С. 100–114; Качкан В. *Воскресіння Мирона Кордуби* // *Історичний календар.* 2001. – К., 2001. – С. 165–167; Сухий О. Кордуба Мирон Михайлович // *Довідник з історії України:*

(А–Я). – К., 2001. – С. 351; Погребенник Ф.П. Кордуба Мирон // Буковина. – 2002. – 13 груд.; Даниленко В. Кордуба Мирон Михайлович // Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід. – К.; Л., 2003. – Вип. 2, ч. 1. – С. 151–152; Дашкевич Я.М. Кордуба та його «Бібліографія історії України» // Наук. зошити іст. ф-ту Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка: Зб. наук. пр. – Л., 2003. – № 5/6. – С. 381; Кордуба Мирон Михайлович // Богайчук М. Література і мистецтво Буковини в іменах: Слов.-довід. – Чернівці, 2005. – С. 134–135; Кондратюк К. Краєзнавча спадщина Мирона Кордуби // Wielokulturowe środowisko historyczne Lwowa w XIX i XX w. – Rzeszów, 2005. – Т. 3. – С. 417; Кордуба М. Листи Мирона Кордуби до Михайла Грушевського і Федора Вовка / Упоряд.: В. Наулко, В. Старков. – Запоріжжя, 2005; Піх О. Мирон Кордуба та його праця «Українська історична література в Польщі та в еміграції: огляд за 1927–1928 рр.» // Зб. навч.-метод. матеріалів і наук. ст. іст. ф-ту Волин. держ. ун-ту ім. Л. Українки. – Луцьк, 2005. – Вип. 10. – С. 41–48; Мирон Кордуба: Мирон Кордуба зблизька // Дашкевич Я. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури. – Л., 2006. – С. 556–568; Піх О. Українська радянська історична література в оцінці Мирона Кордуби // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Сер. Історія. – Т., 2006. – Вип. 3. – С. 113–118; Мирон Кордуба: основи напрями наукових досліджень // Дашкевич Я. Постаті: Нариси про діячів історії, політики, культури. – 2-ге вид. випр. й доповн. – Л., 2007. – С. 590–606; Піх О.М. Картотека Мирона Кордуби «Бібліографія історії України»: структура та принципи складання // УІЖ. – 2007. – № 4. – С. 175–183; Піх О.М. Науково-бібліографічна діяльність Мирона Кордуби: Автореф. дис. ... канд. іст. наук. – Л., 2007; Кордуба Мирон Михайлович // Шудря Є.С. Дослідники народного мистецтва: Біобібліогр. нариси. Зошит 3. – К., 2008. – С. 41–44; Кордуба Мирон Михайлович // Малюта О. «Просвіта» і Українська Державність (друга половина ХІХ – перша половина ХХ ст.). – К., 2008. – С. 469–470; Бібліографія історії українсько-польських відносин: суспільно-політичні та економічні процеси (за матеріалами картотека Мирона Кордуби) / Упоряд.: О. Піх, О. Руда. – Л., 2009; Школа М. Грушевського: Мирон Кордуба // Чорновол І. 100 видатних львів'ян. – Л., 2009. – С. 196–199.

І.О. Негрейчук

167. КОРНЄЙЧИК Ігор Іванович [21.11.1924, с-ще Чечерське Гомел. обл. Білорусі – 03.02.1974, м. Харків] – укр. бібліографознавець, педагог. Канд. пед. наук (1955). Після закінчення Кімирського пед. уч-ща, був мобілізований до лав Рад. Армії (1942). Закінчив Моск. бібл. ін-т (1948). Працював інспектором Ком. у справах культ.-освіт. установ Білорусії, викл. спец. дисциплін в Мінськ. бібл. технікумі; вступив до аспірантури Моск. бібл. ін-ту (1950). Захистив канд. дис. на тему: "Крайова бібліографія художньої літератури і літературознавства". Працював у ХДБІ (нині ХДАК) (1955) на посаді старш. викл., згодом – доц. каф. бібліографії. Читав лекції з курсу бібліографії худож. л-ри і літературознавства та з краєзнав. бібліографії. Коло наук. інтересів: історія укр. дореволюц. бібліографії, краєзнав. і літ. бібліографія, діяльність укр. бібліографів, розвиток сучас. бібліографії. У пр. "Краеведческая библиография на Украине" (1964, 1965,

1968), обґрунтував тезу про краєзнав. бібліографію як самот. галузь, виступав проти її ототожнення з країнознав. бібліографією. У кн. «Украинские революционные демократы и библиография» (1969) розкрив роль кн. і бібліографії в житті Т. Шевченка, І. Франка, М. Павлика, П. Грабовського, М. Коцюбинського, Л. Українки. У ґрунтов. дослідж. «Історія української бібліографії: Дожовтневий період» (1971), взявши за основу дві ознаки – нац. і територ., оптимально вирішив методол. пробл.: які бібліогр. процеси й явища мають бути віднесені до укр. бібліографії. Оперативно відгукувався на важливі події в розвитку укр. бібліографії, про що свідчать числен. рец., огляди, відгуки на довідк.-бібліогр. видання. К. був постійним чл. учен. і ред.-видавн. ради Книжк. палати УРСР, чл. редкол. її вид.: "Нові книги УРСР" і "Державна бібліографія на Україні"; заст. відп. редактора наук. зб. "Бібліотекознавство і бібліографія". Брав актив. участь у першому вид. УРЕ (1959–1964), понад 15 років керував студент. наук. гуртком., підготував до захисту докт. дис., присвяч. укр. бібліографії другої половини ХІХ ст., та смерть обірвала творчі плани.

Тв.: *Вопросы краевой библиографии художественной литературы // Уч. зап. ХГБИ. – Х., 1956. – Вып. 2. – С. 101–118; Библиографические пособия о русско-украинских литературных связях: [Огляд] // Сов. библиогр. – 1958. – Вып. 50. – С. 117–122; Краєзнавча бібліографія художньої літератури: Лекція для студ.-заочників з курсу «Бібліографія художньої літератури». – Х., 1958; Бібліографія літератури про письменника на допомогу науковій роботі: Лекція... – Х., 1959; Бібліографічна діяльність І.Я. Франка // Уч. зап. ХДБІ. – Х., 1960. – Вып. 3. – С. 135–162; Методические пособия Московского библиотечного института по библиографии: [Обзор] // Сов. библиогр. – 1960. – № 3. – С. 130–134. – У співавт.; Розвиток бібліографії на Україні: Лекції. Вып. 1. – Х., 1961; І.А. Устинов і його бібліографічний показчик // Бібліотекознавство і бібліогр. – К., 1964. – Вып. 1. – С. 147–156; Краєведческая библиография на Украине: Конспект лекций по курсу «Краєведческая библиография». Развитие библиогр. в дореволюц. время. – Х., 1964; Учебные и учебно-справочные пособия по библиографии художественной литературе и литературоведению: [Обзор] // Сов. библиогр. – 1964. – № 6. – С. 50–53; Бібліографія в науковій діяльності І.Я. Франка // Іван Франко: Ст. і матеріали. – Л., 1965. – Зб. 12. – С. 89–102; Краєведческая библиография на Украине: Конспект лекций по курсу «Краєведческая библиография». Развитие библиогр. в сов. время. (1917–1940). – Х., 1965; Виступ в дебатах на Республіканській нараді-семінарі бібліотечних працівників з питань краєзнавчої роботи, Київ, верес. 1965 р. // Методичні матеріали з питань краєзнавчої роботи бібліотек України. – К., 1966. – С. 199–207; К 70-летію со дня рождження українського бібліографа Ф.Ф. Максименко // Сов. библиогр. – 1967. – № 2. – С. 87–89; Пам'яті Миколи Федоровича Яшека // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1967. – Вып. 4. – С. 190–191; Український книгознавець, бібліограф та бібліотекознавець, професор С.І. Маслов (1880–1957) // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1967. – Вып. 4. – С. 101–114; Краєведческая библиография на Украине: Лекции по курсу «Краєведческая библиография». Развитие библиогр. в сов. время. (1941–1967). – Х., 1968; Сергей Иванович Маслов // Книга: исследования и материалы. – М., 1968. – Сб. 16. – С.*

203–209; *Славний шлях: (До 70-річчя укр. бібліографа Ф.П. Максименка) // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1969. – Вип. 6. – С. 143–150; Украинские революционные демократы и библиография. – М., 1969; Балака Дмитро Андрійович // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1971. – Вип. 10. – С. 101–106; Історія української бібліографії: Дожовтн. період: Нариси. – Х., 1971; Михайло Ілліч Ясинський // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1971. – Вип. 11. – С. 147–157; Обговорення підручника «Библиография. Ощий курс» // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1971. – Вип. 11. – С. 174; Бібліографічна інформація на сторінках журналу "Народ" (1890–1895) // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1972. – Вип. 12. – С. 44–55; Богдан Михайлович Комаров // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1972. – Вип. 13. – С. 124–126; Федір Пилипович Максименко (До 75-річчя від дня народження) // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1972. – Вип. 12. – С. 141–145.*

Літ.: *Ігорь Иванович Корнейчик (1924–1974) // Сов. библиогр. – 1974. – № 2. – С. 86; Пашкова В.С. І.І. Корнейчик і розвиток історії української бібліографії як наукової дисципліни // З історії книги та бібліографії. – К., 1990. – С. 126–129; Ігор Корнейчик // Королевич Н.Ф. Українські бібліографи ХХ століття. – К., 1998. – С. 243–263; Хронологічний покажчик праць І. Корнейчика і літератури про життя та діяльність // Королевич Н.Ф. Українські бібліографи ХХ століття. – К., 1998. – С. 258–263; Щербіна О.П. Ігор Іванович Корнейчик – видатний український бібліографознавець: (До 75-річчя від дня народж.) // Короленківські читання: Матеріали наук.-практ. конф. ХДНБ, Харків, 8 жовт. 1998 р. – Х., 1998. – С. 98–107; Низовий М. Класик українського бібліографознавства: [Про І.І. Корнейчика] // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 12. – С. 33–38; Бібліографічні студії пам'яті українського бібліографа Ігоря Корнейчика, 20 жовт. 2004 р. / Уклад. В.О. Ярошик. – Х., 2004; Глазунова Л.В. Біографічний жанр як напрям історико-бібліографознавчих досліджень в Україні на сучасному етапі // Бібліографознавчі студії пам'яті українського бібліографа Ігоря Корнейчика, (20 жовт. 2004 р. – Х., 2004. – С. 34–36; Коцур Я. Мій незабутній учитель: [Спогади] // Вісн. Книжк. палати. – 2004. – № 11. – С. 40–41; Кушнарєнко Н.М. Наукова школа І.І. Корнейчика (До 80-річчя з дня народж. лідера) // Інформаційно-культурологічна мистецька освіта: стан і перспективи: Матеріали Міжнар. наук. конф. – Х., 2004. – С. 53–55.*

Н.Ф. Королевич

168. КОРНІЄНКО Анатолій Петрович [10.09.1935, с. Соколівка Васильків. р-ну Київ. обл. – 29.01.2004, м. Київ] – укр. бібліотекознавець, бібліографознавець. Засл. працівник культури УРСР (1991). Працював зав. клубу і б-ки в Київ. обл. (1958). Закінчив ХДБІ за фахом бібліотекар і бібліограф (1962). Працював у ДБ УРСР ім. КПРС (нині НПБУ) – старш. бібліотекарем, зав. від. обслуговування читачів, інспектором у М-ві культури України (1962). Заст. дир. з наук. роботи ДБ для дітей (нині НДБУ для дітей) (1967), дир. ДРБ України для юнацтва (1975). Ген. дир. ДБ УРСР ім. КПРС (1983–2004). За його участю і під його керівництвом здійснювалася наук. робота, метод. допомога б-кам України,

організовувалися щоріч. респ. наради, семінари, наук.-практ. конф. з актуал. питань бібл. справи, зокрема, «Національна бібліографія України: стан і тенденції розвитку» (1994). Виступав у фах. пресі з питань використ. бібл. ресурсів України, інформ. політики, формування кн. фондів, наук. дослідж. з питань соціології читання, бібліогр. діяльн., нац. бібліографії тощо. Учасник багатьох міжнар. конф., нарад, семінарів. Один з розробників Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу». Багато зусиль докладав для забезпечення розробки в республіці Концепції розвитку бібл. справи на етапі перебудови суспільства. К. – засновник і голов. редактор загальноукр. наук.-вироб. журн. «Бібліотечна планета». Обирався депутатом Печер. район. ради м. Києва. З дня заснування – незмінний віце-президент УБА (1995–2004). Голова Держ. екзаменаційн. коміс. КНУКіМ (1993–2004). Нагороджений орденом "Знак пошани" (1985), медалями: "За доблестный труд" (1970), Н.К. Крупської М-ва культури СРСР (1979), "За трудовую доблесть" (1981), "В память 1500-летия Киева" (1982), "Ветеран Труда" (1983).

Тв.: *Бібліографічна робота дитячих бібліотек: З досвіду роботи.* – К., 1972. – У співавт.; *Библиографическая деятельность Государственной республиканской библиотеки УССР имени КПСС // Сов. библиогр.* – 1987. – № 4. – С. 23–32. – У співавт.; *Депозитарне зберігання книжкових фондів Української РСР // Бібліотекознавство і бібліогр.* – К., 1987. – Вип. 27. – С. 101–106; *Національна парламентская библиотека Украины в системе библиотек страны // Библиотека в демократическом обществе: Сб. материалов междунар. науч. конф., 21–23 нояб. 1995 г., Киев.* – К., 1995. – С. 8–10; *Національна бібліографія: стан, перспективи // Книга – Теле – Відео.* – 1995. – № 3. – У співавт.; *Сучасний стан і перспективи розвитку української національної бібліографії // Національна бібліографія України: стан і тенденції розвитку: Матеріали міжвід. наук. конф., 12–14 квіт. 1994 р., м. Київ.* – К., 1995. – С. 5–17. – У співавт.; *Національна бібліографія: стан, перспективи // Літературознавство. Бібліографія. Інформатика: Доп. та повідомл. III Міжнар. конгр. Україністів, Харків, 26–29 серп. 1996 р.* – Х., 1996. – С. 175–182.

Літ.: [Вітання А.П. Корнієнку з нагоди 65-річчя від дня народження] // *Бібл. планета.* – 2000. – № 3. – С. 6; *Корнієнко Анатолій Петрович // Сузір'я професіоналів: До 35-річчя з дня заснування Держ. б-ки України для дітей / Уклад. О.Б. Петренко.* – К., 2002. – С. 12–13; *Анатолій Петрович Корнієнко: [Некролог] // Бібл. планета.* – 2004. – № 1. – С. 4; *Корнієнко Анатолій Петрович, 1935–2004: Некролог // Культура і життя.* – 2004. – 11 лют. – С. 8; *Корнієнко Анатолій Петрович: [Некролог] // Світ дит. б-к.* – 2004. – № 1. – С. 32; *Корнієнко Анатолій Петрович: [Співчуття з приводу смерті ген. дир. Нац. парлам. б-ки України] // Голос України.* – 2004. – 3 лют. – С. 5; *Корнієнко Анатолій Петрович (10.09.1935 – 29.01.2004): [Некролог] // Вісн. Книжк. палати.* – 2004. – № 2. – С. 56; *Корнієнко Анатолій Петрович // Україна, рік 2004: Шлях розбудови.* – Х., 2004. – С. 136; *Памяти Анатолия Петровича Корниенко (1935–2004) // Вестн. Библ. Ассамблеи Евразии.* – 2004. – № 1. – С. 94; *Анатолій Петрович Корнієнко: Біобібліогр. нарис. / Упоряд. С.С. Савченко.* – К., 2005; *Медина І. Пам'ять незгасима: [До річниці з дня смерті дир. НПБ України А.П.*

Корнієнка] // *Укр. слово.* – 2005. – Ч. 5. – 2–8 лют. – С. 15; *Москаленко М. Директор з великої літери: [Про А.П. Корнієнка]* // *Голос України.* – 2005. – 8 квіт.

Н.І. Абдуллаєва

169. КОРНІЛОВА (Родіонова) Лідія Євгенівна [н. 23.09.1952, м. Пришт, Азербайджан] – укр. бібліограф. Закінчила Читин. держ. пед. ін-т (1974). Працювала викл. рос. мови та л-ри в ПТУ, м. Чита (з 1974). Редактор (з 1981), зав. від. наук. та реком. бібліогр. (з 1987) ДНМБ МОЗ України (нині ННМБУ).

Тв.: *История медицины и здравоохранения Украинской ССР: Науч.-вспом. указ. лит. (1918–1980).* – К., 1982. – *У співавт.; Медицинская генетика: Науч.-вспом. указ. отеч. и заруб. лит. (1979–1983).* – К., 1984; *Медицинские работники УССР, удостоенные почетных званий: Библиогр. указ. (1976–1987).* – К., 1988. – *У співавт.; Історія медицини та охорони здоров'я в Україні: Наук.-допом. покажч. л-ри. Ч. 2. (1981–1991).* – К., 1995. – *У співавт.; Видання Державної наукової медичної бібліотеки – один із напрямів бібліографічної діяльності // Актуальні питання розвитку бібліотечної справи: Матеріали наук.-практ. конф., Київ, 5–6 жовт. 2000 р. – К., 2000. – С. 47–51; Власні інформаційні ресурси ДНМБ // Наук. пр. НБУВ. – К., 2002. – Вип. 8. – С. 394–399; Інформаційні та бібліографічні видання медичних бібліотек України (1934–1999 рр.). Ч. 1. – К., 2002; Раїса Іванівна Павленко: Біобібліогр. нарис. – К., 2007. – *У співавт.; Сучасні тенденції створення та розвитку національної біобібліографії // Медичні бібліотеки України на шляху до суспільства знань: Матеріали наук.-практ. конф., Львів, 15–17 трав. 2007 р. – К., 2007. – С. 123–133. – У співавт.; Юрій Григорович Віленський: Біобібліогр. покажч. – К., 2007. – *У співавт.; Криштопа Борис Павлович: Біобібліогр. покажч. – К., 2008. – У співавт.***

170. КОРОЛЕВИЧ Нінель Федорівна [н. 21.01.1926, м. Харків] – укр. бібліограф, бібліографознавець, літературознавець, педагог. Канд. філол. наук. (1967), перший проф. в галузі бібліографії в Україні (1974). Вступила до ЛДУ ім. І.Я. Франка на філол. ф-т. (1945), навчалася в аспірантурі Ін-ту мовознав. АН України (1950–1953). Працювала в ДПБ (нині НБУВ) на посадах від старш. бібліо-текаря до голов. бібліографа, спочатку у від. систематизації та оброб. л-ри, згодом – у бібліогр. відділі. Захистила канд. дис. “Синтаксичні особливості роману А. Головка «Бур'ян»”. Працювала на викладац. роботі в КДІКу (з 1968), зав. каф. заг. бібліотеко- та книгознавства (з 1974), проф. каф. аналіт.-синтет. оброб. док. та заг. бібліо-графознавства. Читала курси: “Загальне бібліографознавство”, “Організація та методика бібліографічної роботи в бібліотеці”, спецкурс “Інтернаціональні бібліографічні зв'язки”. Коло проф. інтересів: вивчення історії та сучас. стану вітчизн. бібліографії, створення репертуару укр. книги, діяльність укр. книго-, бібліотеко- та бібліографознавців. Ініціатор, керівник і співавт. ряду наук. допом. бібліогр. покажч.: «Українська мова, 1918–1962 рр.» (1963), «Слов'янська філологія на Україні, 1958–1961 рр.»

(1963), «Слов'янська філологія на Україні, 1963–1967 рр.» (1968), «Славянское языкознание» (1963), «Общее языкознание», «Структурное и прикладное языкознание» (1965) та ін. Започаткувала разом з НПБУ вид. сер. "Видатні діячі української книги" (1993). К. – один з організаторів, ред. та співавт. першого в Україні навч. посіб. «Українська радянська бібліографія» (1980), авт. пр. "Українські бібліографи ХХ століття" (1998) і ряду метод. розробок і програм. Авт. матеріалів з питань бібліографознавства в УРЕ, УЛЕ. Впродовж ряду років була голов. ред. міжвід. зб. "Бібліотекознавство та бібліографія". Була одним із керівників коміс. з заг.-теорет. пробл. бібліотекознавства Республік. ради з координації дослідж. у галузі бібліотеко- та бібліографознавства, чл. бібліогр. коміс. Міжвід. ради з питань бібл. роботи при М-ві культури України, учасн. міжнар., республік. наук. конференцій. Проводила велику роботу зі студентами: керувала роботою студент. наук. т-ва КДІКу, вела методол. семінар з бібліографії.

Тв.: Славянское языкознание: Библиогр. указ. лит., изд. в СССР с 1918 по 1960 гг. Ч. I. 1918–1955 гг. – М., 1963. – У співавт.; Слов'янська філологія на Україні, 1958–1962: Бібліогр. покажч. – К., 1963. – У співавт.; Українська мова: Бібліогр. покажч., 1918–1961 рр. – К., 1963. – У співавт.; Общее языкознание: Библиогр. указ. лит., изд. в СССР с 1918 по 1962 гг. – М., 1965; Структура и прикладное языкознание: Библиогр. указ. лит., изд. в СССР с 1918 по 1962 гг. – М., 1965; Бібліографія праць академіка АН УРСР І.К. Білодіда // Лексикологія та лексикографія. – К., 1966. – Вип. 2. – У співавт.; Огляд радянських та зарубіжних бібліографій з української мови (1917–1963 рр.) // Інформаційні матеріали наукової ради з проблеми «Закономірності розвитку національних мов у зв'язку з розвитком соціалістичних націй». – К., 1966. – Вип. 1. – 89–94; Розвиток української лінгвістичної географії: [Огляд л-ри] // Українська лінгвістична географія: Респ. міжвуз. зб. – К., 1966. – С. 143–150; Леонід Арсенійович Булаховський: Л-ра про життя та діяльн. – К., 1968; Слов'янська філологія на Україні, 1963–1967: Бібліогр. покажч. – К., 1968. – У співавт.; Чеська і словацька література в українському літературознавстві: Бібліогр. покажч. // Рад. літературознавство. – 1968. – № 6. – С. 83–88. – У співавт.; Бібліограф-фольклорист [О. Андрієвський] // Літ. Україна. – 1969. – 26 лип. – У співавт.; Реєстр книжкової мудрості: [До пробл. створення репертуару укр. кн.] // Літ. Україна. – 1970. – 15 трав.; Іван Костянтинівич Білодід. – К., 1976. – У співавт.; Методичні розробки для першокурсників. – К., 1977. – У співавт.; В.И. Межов и русско-украинские библиографические связи // Сов. библиогр. – 1977. – № 6. – С. 38–46. – У співавт.; Из истории рекомендательной библиографии в УССР // Развитие библиографической науки в советский период. – Ленинград, 1978; Методичні розробки з курсу «Основи бібліотечно-бібліографічних знань». – К., 1978. – У співавт.; Развитие государственной библиографии в УССР (1929–1941 гг.) // Республиканская научно-теоретическая конференция «Актуальные проблемы библиотековедения и библиографоведения Советской Молдавии»: Тез. докл. – Кишинев, 1978. – С. 64–66; Розвиток державної бібліографії в УРСР (1929–1941 рр.) // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1978. – Вип. 18. – С. 84–91; Методические указания по составлению списков литературы: (В помощь самостоят. работе студентов). – К., 1979; Методические указания по

составлению списков литературы: (В помощь самостоят. работе студентов). – 2-е изд. – К., 1980; Українська радянська бібліографія: Навч. посіб. для ін-тів культури України. – К., 1980. – У співавт.; Изучение истории украинской библиографии и ее межнациональных связей // Актуальные проблемы библиотековедения и книговедения Советской Молдавии: Вторая респ.-теорет. конф.: Тез. докл. – Кишинев, 1981. – С. 80–83; Методические рекомендации для изучения общего курса библиографии: (Для студентов оч. и заоч. отд-ний.). – К., 1981. – Вып. 1. – У співавт.; Методические рекомендации для изучения общего курса библиографии: (Для студентов оч. и заоч. отд-ний). – К., 1982. – Вып. 2, 3; Научное издание украинской библиографии: (К выходу 20-го вып. межвед. респ. сб. «Бібліотекознавство і бібліографія» // Сов. библиогр. – 1982. – № 1. – С. 73–76; Русские писатели в украинской советской библиографии // Сов. библиогр. – 1982. – № 4. – С. 70–80; Методичні матеріали до спецкурсу «Українська бібліографія: історія та сучасний стан». – К., 1983; Інтернаціональні зв'язки у бібліографічних працях О.П. Куца // Рад. літературознавство. – 1985. – № 6. – С. 56–60. – У співавт.; Участь бібліографів України в журналі «Советская библиография» (1933–1983) // Бібліотекознавство і бібліогр. – К., 1987. – Вып. 27. – С. 122–129; Авторитетно – про бібліографію // Книжник. – 1990. – № 2. – С. 44–47; Методичні рекомендації до проведення занять з спецкурсу «Інтернаціональні зв'язки української бібліографії». – К., 1990; Російсько-український словник бібліографічних термінів. – К., 1990. – У співавт.; Доля, освячена книгою: До 70-річчя Ф. Сарани // Книжник. – 1991. – № 6. – С. 22–23; Інтернаціональне виховання студентів у процесі вивчення бібліографічних дисциплін: (Із досвіду КДІК) // Бібліотекознавство і бібліогр. – К., 1991. – Вып. 30. – С. 97–103; «Прекрасно редагований фаховий журнал» // Книжник. – 1992. – № 1. – С. 24–25. – У співавт.; Короткий нарис про життя та діяльність С.В. Сороковської // Софія Володимирівна Сороковська: Біобібліогр. покажч. – К., 1993. – У співавт.; Невтомний трудівник на книгознавчій ниві // Федір Кузьмич Сарана: Біобібліогр. покажч. – К., 1993. – С. 3–7; Український бібліограф Ю.О. Меженко (1892–1969): Біобібліогр. нарис. – К., 1993; Федір Кузьмич Сарана: Біобібліогр. покажч. – К., 1993. – У співавт.; Бібліограф М.І. Ясинський (1889–1967): Біобібліогр. нарис. – К., 1995. – У співавт.; Бібліограф Ф.П. Максименко (1897–1983): Біобібліогр. нарис. – К., 1995; Бібліографічна діяльність В.В. Дорошенка (1879–1963): Біобібліогр. нарис. – К., 1995; Книгознавець, бібліограф, бібліотекар С.І. Маслов (1880–1957): Біобібліогр. нарис. – К., 1995. – У співавт.; Бібліограф Федір Пилипович Максименко (1897–1983): Біобібліогр. нарис. – К., 1996; Персоналії визначних українських бібліографів (В. Дорошенка, М. Гуменюка та ін.) // Теоретичні та організаційні проблеми формування репертуару української книги і періодики, 25–26 серп. 1995. – Л., 1996. – С. 361–362. – У співавт.; Бібліограф Іван Захарович Бойко (1908–1970): Біобібліогр. нарис. – К., 1997; Бібліограф Микола Федорович Яшек (1883–1966): Біобібліогр. нарис. – К., 1997; Систематичний покажчик змісту часопису „Бібліологічні вісті” (1923–1930 рр.) // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 4. – С. 23–24; Українські бібліографи ХХ століття: Навч. посіб. для ін-тів культури України. – К., 1998.

Літ.: Історія Центральної научної бібліотеки Академії наук Української ССР. – К., 1979. – Про Н.Ф. Королевич – див.: с. 181, 182; Геращенко М.В. 60 лет со дня рождения Нинель Федоровны Королевич: (Хроника) // Сов. библиогр. – 1986. – № 5. – С. 94; Сарана Ф.К. Королевич Нинель Федорівна // УЛЕ. – К., 1990. – Т. 2. – С. 570–571; Василенко О. Творча зустріч з Нинель Королевич // Бібл. вісн. – 1996. – № 3. – С. 29–30; Геращенко М.В. Бібліограф Н.Ф. Королевич: Біобібліогр. покажч. – К., 1996; Геращенко М.В. Бібліограф Н.Ф. Королевич // Бібл. вісн. – 1996. – № 3. – С. 27–28; Заслужений бібліограф України [Про Н.Ф. Королевич] // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 12. – С. 53–54.

М.В. Геращенко

171. КОСТЕНКО Діана Іванівна [н. 24.10.1938, м. Дніпропетровськ] – укр. бібліограф. Закінчила філол. ф-т КДУ ім. Т. Шевченка. Працювала техніком у Київ. НДІ землеробства (1957), з 1961 – бібліотекарем, редактором, голов. бібліографом, зав. від. інформ.-бібліогр. матеріалів ДНМБ МОЗ України (нині ННМБУ). Нагороджена орденом „Знак Пошани”, медаллю „Ветеран праці”.

Тв.: Здоровохранение Киева и Киевской области Украинской ССР: Библиогр. указ. лит. (1918–1982). Ч. 1. – К., 1974. – У співавт.; Медицинские работники Украинской ССР, удостоенные почетных званий: Библиогр. материалы. – К., 1976. – У співавт.; Н.Д. Стражеско: Библиогр. указ. – К., 1976. – У співавт.; История медицины и здравохранения Украинской ССР: Науч.-вспом. указ. лит. (1918–1980). – К., 1982. – У співавт.; Бібліотеки медичних вузів України: Історія, становлення, сьогодення. Іст. нарис. – К., 2010. – У співавт.

Літ.: Костенко Діана Іванівна // Хто є хто у видавничій і бібліотечній справі. – К., 1999. – С. 85.

172. КОСТЕНКО Леонід Йосипович [н. 18.03.1943, с. Славгород Краснопол. р-ну Сумс. обл.] – фахівець в галузі бібл.-інформ. і комп'ют. технологій. Канд. техн. наук (1981). Закінчив Харк. ін-т радіоелектроніки (1966). Працював у провідних н.-д. ін-тах АН України: Ін-ті кібернетики ім. В.М. Глушкова (1968–1970), Ін-ті електрозварювання ім. Є.О. Патона (1970–1986). Очолив від. автоматизації бібл.-інформ. процесів (1986), керівник Центру бібл.-інформ. технологій (з 1993) НБУВ. Основ. напрями роботи: формує інформ. ресурсів, розроблення теорет. і орг.-технол. засад розвитку електрон. б-к, освоєння б-ками можливостей Інтернет, програмно-технічна підтримка інформ. процесів у б-ці тощо. Один із розробників стратег. плану розвитку НБУВ та Концепції розвитку бібліотеч. справи в Україні. Чл. редкол. журн. "Бібліотечний вісник" і ред.-видавн. ради НБУВ. Авт. понад 100 наук. публ., і співавт. монографії з проблем електрон. моделювання, має 15 авт. свідоцтв. За колективну роботу «Фізичні методи і комп'ютерні засоби реєстрації, зберігання і використання великих обсягів інформації» удостоєний звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (2008).

Тв.: Лоцман в океані інформації // Знання та праця. – 1987. – № 12. – С. 8–9; Основные направления концепции автоматизации Центральной научной библиотеки АН УССР. – К., 1988. – С. 12–15. – У співавт.; Библиотечному делу – интенсивное развитие // Роль библиотеки в развитии общества: Междунар. науч. конф.: Тез. докл. и сообщ. – К., 1989. – Ч. 1. – С. 4–7. – У співавт.; Основные направления развития Центральной научной библиотеки им. В.И. Вернадского АН УССР: Репринт. – К., 1989. – У співавт.; Сводный электронный каталог республиканских библиотек // Автоматизация и механизация библиотечно-библиографических процессов: Сб. науч. тр. – К., 1989. – С. 9–13. – У співавт.; Перспективы развития Центральной научной библиотеки им. В.И. Вернадского АН УССР // Библиотечно-информационные системы: Сб. науч. тр. – К., 1990. – С. 4–8. – У співавт.; Концепція розвитку бібліотечної справи в Україні: Проект. – К., 1992. – У співавт.; Інформаційно-комунікативні ресурси наукових бібліотек // Бібл. вісн. – 1993. – № 3/4. – С. 4–8; Автоматизированная система оперативной подготовки обзоров прессы // Науч. и техн. б-ки. – 1995. – Спец. вып. – С. 62–68; Інтелектуалізація бібліографічного пошуку в автоматизованих бібліотечних системах // Бібліотечно-бібліографічні класифікації та інформаційно-пошукові системи. – К., 1995. – С. 22–23; Книжкова спадщина України: електронна енциклопедія // Національна архівна інформаційна система "Архівна та рукописна Україніка". Вип. 1. Інформатизація архівної справи в Україні: Сучас. стан та перспективи: Зб. наук. пр. – К., 1996. – С. 181–188. – У співавт.; Програмні системи для автоматизації бібліотек і проблеми вибору // Бібл. вісн. – 1996. – № 3. – С. 11–12; Формування комп'ютерного бібліотечного Центру в Науковій бібліотеці України ім. Вернадського // Бібліотеки і асоціації у світі, що змінюється: нові технології і нові форми співробітництва: 3-я Міжнар. конф. "Крым–96": Матеріали конф. – М., 1996. – Т. 1. – С. 222–225; Децентралізована кооперативна каталогізація (без центру каталогізації) // Бібл. вісн. – 1997. – № 5. – С. 9–10; Застосування Internet-технологій у бібліотеках // Бібліотека. Наука. Культура, Інформація: Наук. пр. НБУВ. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 361–368. – У співавт.; Національна система електронних бібліотек. – К., 1998. – У співавт.; Проблеми формування електронних бібліотек України // Бібліотека. Наука. Культура. Інформація: Наук. пр. НБУВ. – К., 1998. – Вип. 1. – С. 220–228; Використання INTERNET у бібліотеках // Бібл. вісн. – 1999. – № 2. – С. 6–10; Мережні інформаційні ресурси Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського // НТІ. – 2000. – № 3. – С. 41–44. – У співавт.; Электронная научная библиотека НБУВ // Библиотеки Национальных академий наук: Пробл. функционирования, тенденции развития: Науч.-практ. и теорет. сб. – К., 2000. – Вып. 1. – С. 147–153. – У співавт.; Бібліотека інформаційного суспільства // Бібл. вісн. – 2002. – № 3. – С. 33–38. – У співавт.; Інтеграційна основа наукової інфосфери України // Вісн. НАН України. – 2002. – № 5. – С. 36–43. – У співавт.; Розвиток інформаційних технологій та Інтернет у бібліотеках // Бібл. вісн. – 2002. – № 1. – С. 16–18; Функції і статус бібліотеки інформаційного суспільства // Бібліотеки і асоціації у світі, що змінюється: нові технології і нові форми співробітництва: 9-а Міжнар. конф. "Крым–2002": Матеріали конф. – М., 2002. – Т. 2. – С. 743–746. – У співавт.; Бібліотеки та інформаційні ресурси в

сучасному світі науки, культури, освіти та бізнесу: Підсумки 11-ї Міжнар. конф. „Крим–2004” // *Бібл. вісн.* – 2004. – № 4. – С. 39–45. – У співавт.; *Комп'ютерні системи Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики: Зб. матеріалів III Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 16–18 трав. 2006 р. – К., 2006; Завдання комп'ютеризації національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського на 2008–2010 роки // Документознавство. Бібліотекознавство. Інформаційна діяльність: проблеми науки, освіти, практики: Зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 20–22 трав. 2008 р. – К., 2008. – С. 113–114.*

Лит.: *Костенко Леонид Иосифович // Кто есть кто в библиотечной сфере России и СНГ. – М., 1999. – С. 118–119; Костенко Леонид Йосипович // Кто есть кто у издавничий і бібліотечній справі. – К., 1999. – С. 85–86; Леонід Йосипович Костенко: Біобібліогр. покажч.: (До 60-річчя від дня народж.) / Уклад.: М.Б. Сорока, І.А. Павлуша. – К., 2003; Леонід Йосипович Костенко // Бібл. вісн. – 2003. – № 1. – С. 46; Слободяник М. Подвижник бібліотечної інформатизації // Вісн. Книжк. палати. – 2003. – № 2. – С. 54–55; Про присудження Державної премії України в галузі науки і техніки 2008 року Костенко Леоніду Йосиповичу – кандидатові технічних наук, керівникові центру Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: [Витяг з Указу Президента України; № 1121/2008 від 1 груд. 2008 р.] // Уряд. курер. – 2008. – 2 груд.; Бібл. планета. – 2009. – № 1. – 2-га с. обкл.*

Н.І. Абдуллаєва

173. КОСТЕНКО (Пацко) Марина Степанівна [н. 20.09.1964, м. Біробіджан Хабаров. краю, РФ] – укр. бібліограф, педагог. Закінчила бібл. ф-т РДІК (1987). Працювала зав. лабораторії (1988–1991), викл. каф. бібліографознавства РДІК (з 1991). Навчалася в аспірантурі НБУВ (з 1998). Викладає навч. дисципліни: "Історія книги", "Бібліографія літератури з мистецтва", "Загальна іноземна бібліографія".

Тв.: *Місце завдань з "Бібліографії мистецтва" у програмі переддипломної практики студентів бібліотечного факультету // Проблеми, напрямки вдосконалення практики студентів вузу культури: Тези наук. повідомл. та метод. матеріали наук.-метод. конф., 2–3 берез. 1994 р., Рівне, 1994. – С. 37–38; До питання про інформаційно-бібліографічне забезпечення культури та мистецтва України // Бібліотека у демократичному суспільстві: Зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 21–23 листоп. 1995 р. – К., 1995. – С. 93–95; Поєднання елементів традиційного та нетрадиційного навчання у викладанні дисциплін бібліографознавчого циклу // Використання сучасних педагогічних методик і технологій в навчальному процесі: Тези доп. і наук. повідомл. респ. наук.-метод. конф., 31 берез. 1995. – Рівне, 1995. – С. 61–62; К вопросу об информационно-библиографическом обеспечении культуры и искусства Украины // Восьмая научная конференция по проблемам книговедения "Книга и книжное дело на рубеже тысячелетий": Тез. докл. – М., 1996. – С. 296–298; Місце сектору*

інформації з питань культури та мистецтва РОУНБ в інформаційно-бібліографічному забезпеченні спеціалістів галузі // Головна книгозбірня області: історія і розвиток: До 55-річчя від дня заснування Рівнен. держ. обл. б-ки: Зб. ст. – Рівне, 1997. – С. 31–33; Від пошуку – до визнання: Наук. та навч.-метод. пр. викл. Рівнен. держ. ін-ту культури: Біобібліогр. покажч.: Присвяч. 20-річчю Рівнен. держ. ін-ту культури. – Рівне, 1999. – У співавт.; Фонди універсальної обласної наукової бібліотеки як складова інформаційних ресурсів // Наук. пр. НБУВ. – К., 2001. – Вип. 6. – С. 44–53.

Літ.: Костенко (Пацко) Марина Степанівна // Від пошуку – до визнання: Наук. та навч.-метод. пр. викл. Рівнен. держ. ін-ту культури: Біобібліогр. покажч. – Рівне, 1999. – С. 18–20.

174. КОСТЮК Степан Павлович [н. 20.11.1927, с. Сушне Радохів. р-ну Львів. обл.] – укр. бібліограф. Закінчив Львів. технікум культ.-освіт. працівників (1947) та іст. ф-т ЛДУ ім. І. Франка (1959). Працював бібліотекарем Львів. обл. б-ки (1947), бібліотекарем, зав. від. мистец. ЛНБ ім. В. Стефаника (з 1951). Бібліогр. роботою почав займатись з 1960, працюючи старш. бібліографом від. бібліографії цієї ж б-ки. Коло проф. інтересів – бібліографія з питань мистецтва, біобібліографія.

Тв.: Паростки нового, комуністичного: Бібліогр. покажч. – Л., 1961. – У співавт.; Моральний кодекс будівельника комунізму: Бібліогр. покажч. – Л., 1962. – У співавт.; Олександр Мишуга: Матеріали до біобібліогр. діячів укр. культури. – Л., 1964; Іван Олександрович Гуржій: Біобібліогр. покажч. – Л., 1965; Денис Січинський: Матеріали до бібліогр. діячів укр. культури. – Л., 1966. – У співавт.; Іван Іванович Труш: Бібліогр. покажч. – Л., 1969; Василь Касіян: Бібліогр. покажч. – Л., 1978; Художники Радянської Львівщини: Бібліогр. покажч. – Л., 1980; Катерина Рубчакова: До 100-річчя від дня народж.: Бібліогр. покажч. – Л., 1981; Каталог гравюр XVII–XX ст. з фондів ЛНБ ім. В. Стефаника: Архітектура Львова. – К., 1989; Графічний і нотний фонди відділу мистецтва Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН УРСР // Бібліотека – науці: Зб. наук. ст. – К., 1990. – С. 35–44; До історії створення портрета Маркіяна Шашкевича // З історії книги та бібліографії: Зб. наук. пр. – К., 1990. – С. 63–67; За часів Маркіяна Шашкевича: (Львів. мистец. першої половини XIX ст.): Кат. вист. «Графіка, живопис, скульптура, ужиткове мистецтво»: Із львів. зб. – Л., 1992. – У співавт.; Графічні портрети Б. Хмельницького: (З фондів від. мистец. ЛНБ ім. В. Стефаника) // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника. – К., 1993. – Вип. 1. – С. 34–41; Фонд мистецтва Львівської наукової бібліотеки // Альманах'94: Мистец. наук.-попул. ілюстр. щорічник. – Л., 1995. – С. 114–117; Володимир Січинський: Бібліогр. покажч. – Л., 1996; Володимир Січинський – бібліограф літератури з питань українського мистецтва // Володимир Січинський та Україна: Матеріали міжнар. конф. – К., 1996. – С. 140–147; Колекції музею НТШ у Львові // Бібліотека НТШ: книги і люди: Матеріали круглого столу. – Л., 1996. – С. 51–59; Петро Іванович Холодний: Матеріали до бібліогр. покажч. – Л., 1996; „Назустріч”, 1934–1938: Л-ра, мистец., наука, громад. життя: Сист. покажч.

змісту. – Л., 1999; Публікація праць В. Залозецького на сторінках часопису „Стара Україна” // Народознав. зошити. – 1999. – № 4. – С. 479–482; Сушне на Радехівщині: Нарис історії села. – Л., 2000; Олекса Новаківський: Бібліогр. показжч. – Л., 2001; Володимир Вуйцик // Вісн. НТШ. – Л., 2002. – Чис. 28. – С. 41; З історії пошуків та створення портретів Маркіяна Шашкевича // Ювілей Маркіяна Шашкевича в музеях Львівської галереї мистецтв. – Л., 2002. – С. 48–55; Каталог виставки «Мистецька Шашкевичіана» // Ювілей Маркіяна Шашкевича в музеях Львівської галереї мистецтв. – Л., 2002. – С. 65–219. – У співавт.; Відділ мистецтва Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України // Технічні вісті: Громад.-наук. часоп. – Л., 2003. – № 1/2. – С. 11–14; Архітектурні пам'ятки Старосамбірщини в творах графіки // Старосамбірщина: [Альманах]. – Старий Самбір, 2004. – Вип. 3. – С. 91–113; Іван Крушельницький: Графіка: Альб.-кат. – Л., 2004; До історії відділу мистецтва ЛНБ ім. В. Стефаника НАН України // Зап. ЛНБ ім. В. Стефаника: Зб. наук. пр. – Л., 2005. – Вип. 13. – С. 238–246; Микола Голубець (1891–1942): Бібліогр. показжч. – Л., 2005. – У співавт.

Літ.: Гузь Г. Півстоліття серед книжок // Високий Замок. – 2002. – 30 верес. – С. 5; Костюк Степан Павлович // Нові імена. Львівщина та львів'яни: Іст.-бібліогр. енциклопед. довід. – Л., 2004. – Вип. 1. – С. 181.

175. КРАЄВСЬКА Катерина Володимирівна [01.05.1948, с. Новомильськ Здолбунів. р-ну Рівнен. обл. – 05.11.1998] – укр. бібліограф. Закінчила ф-т журналістики Львів. держ. ун-ту ім. І. Франка. Працювала в Рівнен. ОУНБ (1971–1998) бібліографом в інформ.-бібліогр. від., зав. сектору інформації з питань культури і мистец., провід. бібліографом інформ.-бібліогр. відділу. Підготувала поточ. інформ. посіб.: "Нові книги з питань радянського будівництва і права", "Нові книги з питань релігії і атеїзму", "Нові книги з питань культури і мистецтва" та посіб.: "Природа і природні багатства Рівнещини", "Незвичайні явища в природі" та ін. Авт. ґрунтов. анот. бібліогр. довід. "340 років Берестецькій битві" (1991), до якого ввійшли джерела з фондів 14-ти б-к України, ряд літописів, щоденників і записів учасн. битви, очевидців подій, дослідж. істориків, тексти, надрук. англ., італ., латин., пол., фр. мовами, твори образотвор. мистец., худож. л-ри тощо. Створений нею анот. бібліогр. довід. "Україна. Історія. Народознавство" (в 2 т.) (1994), який містить понад 2700 біб-ліогр. записів, став своєрід. банком даних про видання з історії України та народознавства. Впродовж роботи у б-ці К. надавала метод. допомогу бібл. працівникам області, брала участь у створен. школи передового досвіду з питань бібліогр. роботи на базі Остроз. район. б-ки.

Тв.: В людині все повинно бути прекрасним: Анот. список реком. л-ри. – Ровно, 1974; Якість – справа кожного: Показжч. реком. л-ри. – Ровно, 1976; Акторська майстерність: Список реком. л-ри. – Ровно, 1977; Централізація – важливий напрямок удосконалення бібліотечної справи: Показжч. л-ри. – Ровно, 1977; Нові надходження книг в галузі суспільних наук: Поточ. показжч. л-ри. – Ровно, 1977–1980. – У співавт.; Щоб читач орієнтувався // Червоний прапор. –

1978. – С. 18 лип.; Українські буржуазні націоналісти найлютіші вороги українського народу: Анот. реком. бібліогр. покажч. – Ровно, 1985; Незвичайні явища в природі: Анот. реком. бібліогр. покажч. – Ровно, 1987; Незримі зв'язки єдності в природі: Анот. реком. бібліогр. покажч. – Ровно, 1989; 340 років Берестецькій битві: Анот. бібліогр. довід. – Рівне, 1991; Україна: Історія. Народознавство: Анот. бібліогр. довід.: [У 2 ч.]. – Рівне, 1994. – Ч. 1–2.

176. КРАСНОЖОН (Пригожинська) Валентина Михайлівна [н. 10.05.1957, с. Ротмистрівка Черкас. обл.] – укр. бібліограф. Закінчила КДІК (1978). Працювала старш. методистом в ДРБУ (нині НДБУ) для дітей (з 1978), зав. сектору від. довідк.-бібліогр. та інформ. обслуговування читачів (з 1988), зав. від. (з 1994). Займалась питаннями розробки теорії та практики електрон. технологій. Авт. розробки цільової комплекс. прогр. навчання користувачів-учнів 3–9 класів "У світ книги – через комп'ютер". Брала участь в створенні електрон. універс. реком. покажч. "Природа і людина".

Тв.: На допомогу розширенню знань учнів 1–9 класів з предметів шкільної програми: Інформ. список для вчителів і бібліотекарів. – К., 1988–2000. – Вип. 1–4; Комп'ютерні технології в інформаційно-бібліографічній роботі дитячих бібліотек: (Виступ на укр.-нім. семінарі "Діти та молодь у сучасному інформаційному суспільстві", 20 листоп. 1997 р.) // Основні аспекти та прогресивні технології діяльності дитячих бібліотек. – К., 1998. – С. 46–51. – У співавт.; Список літератури до пам'ятних літературних дат 1991 року. – К., 1990–1991. – Вип. 1–2. – У співавт.; Пам'ятні літературні дати 1992 року. – К., 1991. – У співавт.; Пам'ятні літературні дати 1993 року. – К., 1992. – У співавт.; Національна символіка: Бесіда-пам'ятка для учнів 5–9 кл. – К., 1992; Сходинки до знань: (За сторінками шк. підруч.): Інформ. покажч. для вчителів та бібліотекарів. – К., 2001–2002. – Вип. 1–4.; Інформаційно-бібліографічна діяльність обласних бібліотек, 60-ті – початок 70-х років ХХ століття // Світ. дит. б-к. – 2004. – № 1. – С. 27–30. – У співавт.; Бібліографічна діяльність бібліотек України для дітей. 1960–1974 рр. – К., 2007. – У співавт.; Сходинки до знань: (За сторінками шк. підруч.): Поточ. бібліогр. покажч. для вчителів та бібліотекарів. 2007. – К., 2007. – Вип. 4; Сходинки до знань: За сторінками шк. підручника: Поточ. бібліогр. покажч. для вчителів та бібліотерарів. 2008. – Вип. 4. – К., 2009.

Літ.: Красножон Валентина Михайлівна // Сузір'я професіоналів: До 35-річчя з дня заснування Держ. б-ки України для дітей. – К., 2002. – С. 62–63.

177. КРЕВЕЦЬКИЙ Іван Іванович [14.10.1883, с. Іванівці, тепер Жидачів. р-ну Львів. обл. – 1940] – укр. історик, бібліограф, фольклорист. Навчався у Роздолі, закінчив Львів. академ. гімназію, філос. ф-т Львів. ун-ту (1907). Редагував у Львові журн. «Наша школа» (1909–1912), уряд. газ. ЗУНР «Республіка» (Станіслав, 1919), іст. місячник «Стара Україна» (1924–1925). З упадком ЗУНР переїхав до Кам'янця-Подільського, де працював у пресовому від.

УГА при ред. часоп. «Стрілець». Організував видання журн. «Українська старовина» (вийшло одне число). Найактивніше співпрацював як учений з ЗНТШ (опубл. кількадесят розвідок, переважно з історії Галичини), а також з вид. «ЛНВ», «Українсько-руський архів», «Життя і знання», «Галицький голос», «Діло», «Неділя», «Громадський вісник», «Нова зоря», «Рада», «Історичний вісник», «Бібліологічні вісті», «Українське книгознавство». Уклав ювіл. зб. до 40-ліття літ.-наук. діяльн. І. Франка (1913). Як книгознавець працював у п'яти коміс. НТШ, зокрема виконував обов'язки заст. голови бібліогр. коміс. (1909–1914, 1925), коміс. з історії мистец. (1921–1922, 1925), секретаря мовної коміс. (1906–1914), був чл. археогр. коміс. (1906–1914), за завданням якої працював у б-ках Кракова, збираючи іст. док. з історії укр. козацтва. Досліджував важливі аспекти укр. видавн. руху, історії період. вид. тощо. Займався збиранням, записуванням та групуванням різних фольклор. жанрів. К. залишив вагомий слід як історик укр. період. преси, бібліограф та книгознавець, однак у рад. довід. та енциклопед. вид. про нього немає жодної згадки.

Тв.: Київське історичне товариство Нестора-літописця // ЛНВ. – 1904. – Т. 28. – С. 65–72; Огляд часописей за 1903 р. // Зап. НТШ. – Л., 1904. – Т. 62, кн. 6. – С. 1–64. – У співавт.; Бібліотека „Народного Дому” у Львові // ЛНВ. – 1905. – Т. 31, кн. 2; Бібліотека „Наукового Товариства ім. Шевченка” у Львові // ЛНВ. – 1905. – Т. 31, кн. 3. – С. 152–157; Галичина в другій половині XVIII ст.: Огляд нових вид. // Зап. НТШ. – Л., 1909. – Т. 91. – С. 33–94; Нові видання по бібліографії українських і білоруських стародруків: Критич. огляд пр. Миловидова і Свенціцького // Зап. НТШ. – Л., 1909. – Т. 88. – С. 181–197; Матеріали до української бібліографії // ЛНВ. – 1910. – Т. 50, кн. 5. – С. 407–408; 1911. – Т. 54, кн. 2. – С. 534; Нові праці по історії Галичини 2-ої половини XVIII ст. (1772–1780) // Зап. НТШ. – Л., 1912. – Т. 108. – С. 158–180; Українська мемуаристика, її стан і значення. – Кам'янець-Подільський, 1919; *Українська преса в Галичині в 1918–1919 рр. // Республіка. – 1919. – Ч. 28; Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові. – Л., 1923; До історії українського Державного Архіва в ХУІІ в. // Зап. НТШ. – Л., 1924. – Т. 134/135. – С. 67–78; Мемуари українців 17–18 ст. // Стара Україна. – 1924. – № 9–10. – С. 126–132; *Наукова хроніка: Українська історіографія на переломі // Зап. НТШ. – Л., 1924. – Т. 134/135; Українська історіографія на переломі // Зап. НТШ. – Л., 1924. – Т. 134/135. – С. 161–184; Початки преси на Україні 1776–1850. – Л., 1927; Часопис Галицького Поділля. – Л., 1927–1928; Часописи Поділля: Іст.-бібліогр. зб. з нагоди 150-ліття першої газ. на Україні (1776–1926) та 10-ліття існування УРСР. – Вінниця, 1927. – Т. 1. – У співавт.; Часопис Галицького Поділля: (Іст.-бібліогр. матеріали (1882–1927) / За ред. В. Отамановського. – Вінниця, 1928; *Бібліографія [видань „Червоної Калини” – спогадів січових стрільців] // Нова Зоря. – 1930. – № 56; *Нові праці з української бібліографії // Нова зоря. – 1932. – Ч. 25; З історії книги у Львові. Рукописна книга до половини XVI ст. // Укр. книга. – 1937. – № 1. – С. 6–8; Перша бібліотека на Україні: В 900-ті роковини її заснування, 1037–1937 // Нова зоря. – 1937. – 7 січ.; Зв'язки Івана Федоровича з Краковом // Укр. книга. – 1943. – Річник V. – С. 23; Прогностик Юрія Дрогобицького // Укр. книга. – 1943. – Річник V. – С. 7–10; Перша газета в

Україні "Gazette de Leopold" із 1776 р. // Ратуша. – 2003. – 25 верес. – 2 жовт. (Чис. 54). – С. 7; 2–9 жовт. (Чис. 56). – С. 7; Спомини Івана Федоровича про початки друкарства в Україні (в переказі Кревецького) // Ратуша. – 2003. – 29 трав. – 5 черв. (Чис. 23). – С. 7; 5–12 черв. (Чис. 25). – С. 7.

Літ.: Кревецький Іван // Енциклопедія українознавства: Словник. частина / За ред. В. Кубійовича. – Л., 1994. – Т. 3. – С. 1167; Стеблій Ф.І. Іван Кревецький – вчений і бібліограф // Бібліотека НТШ: книги і люди: Матеріали круглого столу. – Л., 1996. – С. 86–102; Качкан В. Іван Кревецький // Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 1997. – Вип. 4. – С. 126–132; Качкан В.А. „Реальні образи сумної правди” (Іван Кревецький – історик, критик, бібліограф, пресо- і книгознавець) // Зб. пр. Наук.-досл. центру періодики. – Л., 1998. – Вип. 5. – С. 398–414; Кревецький Іван Іванович // Довідник з історії України: (А–Я). – К., 2001. – С. 366; Стеблій Ф.І. Іван Кревецький – історик-державник. – Л., 2003; Яворська У.П. Бібліотечна діяльність Івана Кревецького // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – К., 2005. – № 2. – С. 45–53; Те ж саме // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 4. – С. 40–44; Яворська У.П. Бібліотечно-бібліографічна діяльність Івана Кревецького: Автореф. дис. ... канд. іст. наук. – К., 2008; Івана Кревецького: Біобібліогр. покажч. / Уклад. У. Яворська. – К., 2008; Дубровіна Л.А., Онищенко О.С. Бібліотечна справа в Україні в ХХ столітті. – К., 2009. – Див. імен. покажч., с. 518; Кревецький Іван Іванович // Бондар Ю.В., Головатий М.Ф., Сенченко М.І. Енциклопедія для видавця та журналіста. – К., 2010. – С. 170.

178. КРУЖАСВА (Савенко) Парасковія Олексіївна [н. 28.12.1921, с. Воробійовка Вороніз. обл., РФ] – укр. бібліограф. Працювала пом. секретаря райкому партії (1941). Учасник ВВв (з 1942). Після війни працювала секретарем Дарниц. райкому комсомолу. Навчалася у Київ. учител. ін-ті (1947–1949), екстерном, за рік, закінчила Київ. бібл. ф-т культ.-освіт. технікуму (1949), закінчила ХДБІ, іст. ф-т КДУ ім. Т. Шевченка (1966). Навчаючись, працювала в у від. обробки кн., обслуговування читачів, МБА, метод. та бібліогр. від. Київ. обл. б-ки ім. ВКП(б) (нині НПБУ). Багато років очолювала групу щоквартальника “Календар знаменних і пам’ятних дат”. К. – авт. десятків бібліогр. і метод. матеріалів, статей. Як досвідч. фахівець і вмілий наставник вона виховала не одне покоління молодих бібліотекарів. За героїзм та бойові заслуги нагороджена орденами “Отечественной войны” та “Богдана Хмельницького”, 15-ма медалями.

Тв.: Календар знаменних і пам’ятних дат на – К., 1957–1995; В полум’ї народжена в боях загартована: Метод.-бібліогр. матеріали на допомогу б-кам у військ.-патріот. вихованні трудящих. – К., 1968. – У спіавт.; Комсомол України: Бібліогр. покажч. – К., 1969. – У спіавт.; Ленінський комсомол – надійний помічник і резерв Комуністичної партії: Реком. покажч. л-ри. – К., 1969. – У спіавт.; 25 груд. 1917 року на Україні проголошено Радянську владу: Метод.-бібліогр. матеріали на допомогу бібліотекарям // Нові вид. УРСР. – 1974. – № 36. – С. 24–29; Для вас, бібліотекарі: [Реком. список л-ри до 30-річчя визволення Рад. України від нім.-фашист. загарбників] // Друг читача. – 1974. –

10, 11, 25 (лип.); 1, 15, 22 (серп.); *Те ж саме* // *Нові вид. УРСР.* – 1974. – № 21. – С. 20–23; № 22. – С. 26–31. – *У співавт.*; *Безсмертний подвиг радянського народу: На допомогу бібліотекарям* // *Нові вид. УРСР.* – 1975. – № 6. – С. 20–30; *Народна революція: До 70-річчя першої рос. революції 1905–1907 рр.: Метод. поради б-кам.* – К., 1975. – *У співавт.*; *Пролог Великого Жовтня: Метод. поради бібліотекарям* // *Соц. культура.* – 1976. – № 1. – С. 35. – *У співавт.*; *Подвигу жити у віках: Реком. бібліогр. покажч.* – К., 1985. – *У співавт.*

Літ.: Бирюлин І., Суслов Л. *Воронежские рубежи.* – Воронеж, 1972. – С. 29; Штефан І. *Її щаслива зірка: Про П.О. Кружаєву* // *Мол. гвардія.* – 1978. – 14 верес.; Брилева-Бачура О. *Дівушки-зенитчиці* // *Помним!: Воспоминання. Очерки. Статті. Страницы из докум.-худож. произведений. Дневники. Письма. Стихи. Документы.* – Воронеж, 1996. – С. 253–283.

Є.К. Бабич

179. КРУЦ Світлана Олександрівна [н. 22.03.1971, м. Київ] – укр. бібліограф. Закінчила КДІК (1992). Працювала бібліотекарем (з 1992), редактором (з 1994), голов. бібліографом (з 1997) ДНМБ МОЗ України (нині ННМБУ).

Тв.: *Медико-санітарна статистика: (Деякі питання з історії).* – К., 1998. – *У співавт.*; *Покажчик праць Державної наукової медичної бібліотеки України: Л-ра про ДНМБ (1980–1995).* – К., 1996; *Медична бібліографія як складова національного репертуару української книги* // *Бібл. вісн.* – 1996. – № 6. – С. 18–19.

180. КУДЛАСЕВИЧ (Харламенко) Тетяна Степанівна [н. 18.07.1954, м. Миколаїв] – укр. бібліограф. Закінчила КДІК (1977). Працювала в ДРБ ім. КПРС (нині НПБУ) (1972–1978) на посадах: друкарка, бібліотекар, бібліограф наук.-метод. відділу. З 1978 – редактором, потім голов. бібліографом від. іст. краєзнавства ДІБУ. Чл. автор. колективу наук.-допом. бібліогр. покажч. з питань історії України: «История промышленных и сельскохозяйственных предприятий Украинской ССР (1946–1986гг.)» (1987), «Памятники истории и культуры Киева» (1990), «Историчне краєзнавство в Україні: Питання теорії і практики» (1992), «Краєзнавчі бібліографічні видання України, 1986–1990» (1992) та ін. Працює над реорганізацією Зведеної картотеки матеріалів з історії міст і сіл України.

Тв.: *История промышленных и сельскохозяйственных предприятий Украинской ССР (1946–1986гг.): Науч.-вспом. библиогр. указ.* – К., 1987. – *У співавт.*; *Охрана и использование памятников истории и культуры в УССР в годы Советской власти: Науч.-вспом. библиогр. указ.* – К., 1987. – *У співавт.*; *Памятники истории и культуры Киева: Библиогр. указ.* – К., 1990. – *У співавт.*; *Историчне краєзнавство в Україні: Питання теорії і практики: Наук.-допом. бібліогр. покажч.* – К., 1992. – *У співавт.*; *Краєзнавчі бібліографічні видання України, 1986–1990: Бібліогр. покажч.* – К., 1992. – *У співавт.*; *Державній історичній бібліотеці – 60: Ювіл. зб.* – К., 1999. – *У співавт.*; *Краєзнавча робота*

в бібліотеках України: Інформ. бюл.. Вип. 14. – К., 2003. – У співавт.; Теорія, методика і практика бібліотечного краєзнавства: Бібліогр. покажч. – К., 2007. – У співавт.; Державна історична бібліотека України (1939–2009). Бібліогр. покажч. – К., 2004. – У співавт.

Лит.: Тетяна Степанівна Кудласевич: Бібліотекар. Редактор. Бібліограф // Бібл. вісн. – 2004. – № 3. – С. 42.

Г.І. Гамалій

181. КУЗЕЛЯ Зенон Францикович [23.06.1882, с. Поручин Бережан. р-ну Тернопіл. обл. – 24.05.1952, м. Париж, Франція] – укр. фольклорист, етнограф, біб-ліограф, мовознавець, лексикограф, історик, публіцист, редактор, видавець, просвітн. діяч. Під час навчання в гімназії заснував і очолив таємний гурток «Молода Україна» (1898), який знайомив бережан. гімназистів з минулим України. Навчався у Львів. ун-ті (1900–1901), де організував студент. орг. «Україна Молода». Його викладачами з укр. й слов'ян. історії та філософії були М. Грушевський, О. Колесса, К. Студинський. Продовжив навчання у Відні, на філос. ф-ті (1901–1906). Очолював віден. т-во «Січ» (1902–1904). Д-р слов'ян. філол. та історії, проф. УВУ (з 1906). Практикував у Центр. Статист. Коміс., був секретарем та бібліотекарем, перекладачем зі слов'ян. мов. Працював в Чернівцях на посадах дир. слов'ян. від. і зав. читальні б-ки ун-ту (1909), викладав укр. мову (1909–1914), редагував часоп. «Україна» (1912–1914). З початком Першої світової війни переїхав до Австрії (Відень), потім до Німеччини, провадив пропагандист.-просвітн. роботу у нім. таборі полонених у Зальцведелі (1914–1920), редагував таборіві вид. «Вільне слово» (1916–1918) та «Шлях» (1919–1920), публікував ст. про укр. видавн. справу та пресу. З 1920 в Берліні редагував газ. «Українське Слово» (1921–1923) і вид. вид-ва «Українське Слово» і «Українська Накладня». Проф. Укр. Наук. Ін-ту (з 1926). Був редактором його бюл. «Kulturberichte» та інформ. органу «Osteuropäische Korrespondenz». К. – авт. наук. і бібліогр. пр. з питань культурології, видавн. справи, укр. етнології й етнографії, археології, бібл. справи тощо. У співавт. з М. Чайківським видав альм. «Січ» до 40-х роковин його заснування (1908), в якому до ряду ст. подано біогр. нариси про авт., бібліогр. списки. Упоряд. і видавець зб. ст. «Історичний огляд життя в студентських організаціях» (1908), в якому вміщено дослідж. «Історія віденської "Січи"». Підготував бібліогр. укр. етнографії до пр. І. Франка «Дитина в звичаях і віруваннях українського народу» (1906). Приділяв увагу питанням бібліогр. техніки та фахової орг. б-к і читалень, опублікував перший poradnik укр. мовою «Як закладати і провадити народні бібліотеки по селах» (1910), інструкцію з каталогізації книжок. Авт. кн. «З культурного життя України» (1918), в якій подано огляд найважливіших подій, що відбулися в культ. житті України у 1917, перелік укр. часоп. з 1905, відомості про діяльн. т-ва «Просвіта», укр. вид-ва, друкарні та книгарні тощо. Її продовження – збірка «Рік 1918 на Україні» (1918), в якій подано корот. покажч. кн. з українознавства. К. уклав ювіл. зб. творів Б. Лепкого «Золота Липа» (1924), для якого упорядкував ґрунтов. «Бібліографію писань Богдана Лепкого». Своє фахове розуміння бібліогр. справи

продемонстрував у процесі підгот. кн. довідк. характеру «Україна і церковна унія» (1930), «Handbuch der Ukraine» (1941). Уклав словники: «Словар чужих слів» (1910), «Українсько-німецький словник» (1943). Відновив видання українознав. журн. «Сьогочасне і минуле» (1948–1949). В його доробку – числен. огляди укр., нім., чес., болг., пол. часоп., ст. про невідомі твори М. Лисенка, переклади повістей М. Гоголя нім. мовою тощо. Останньою великою його пр. було спільне редагування разом з В. Кубі-йовичем першої (сист.) частини «Енциклопедії українознавства» (1945). К. – д. чл. НТШ (з 1909), голова Союзу закордон. журналістів (1930–1936), д. чл. Іст.-філол. т-ва у Празі (1942), голова европ. осередку НТШ у Франції (1949–1952).

Тв.: *Нові праці над історією початків словянства // Зап. НТШ. – Л., 1903. – Т. 52, кн. 2. – С. 1–25; Т. 54, кн. 4. – С. 1–36; Огляд часописей за 1902 р. Часописи українсько-руські // Зап. НТШ. – Л., 1903. – Т. 53, кн. 3. – С. 1–17; Етнографія в захід-ноєвропейській літературі останніх років: Часоп. етнол. й фольклорист. // Зап. НТШ. – Л., 1904. – Т. 61, кн. 5. – С. 1–25; 1908. – Т. 85, кн. 5. – С. 159–190; Антропологія, археологія і етнографія в західноєвропейській науковій літературі останніх років: [Огляд антропол. часописей за 1900–1902 рр.] // Зап. НТШ. – Л., 1904. – Т. 59, кн. 3. – С. 1–65; Т. 60, кн. 4. – С. 1–25; Т. 61, кн. 5. – С. 1–25; Антропологічні й археологічні часописи за р. 1903–1906 // Зап. НТШ. – Л., 1905–1908. – Т. 63, кн. 1. – С. 1–20; Т. 69, кн. 1. – С. 172–183; Т. 70, кн. 2. – С. 177–190; Т. 77, кн. 3. – С. 183–202; Т. 82, кн. 2. – С. 189–205; Т. 83, кн. 3. – С. 185–198; Етнографія в західноєвропейських часописах за рік 1904: [Етнол., геогр., фольклор. часоп.] – Л., 1906. – Т. 71, кн. 3. – С. 166–194; Бойківське весілля в Лавочнім (Стрийського повіту). – Л., 1908; Огляд часописей за р. 1907 // Зап. НТШ. – Л., 1908. – Т. 86. – С. 150–212; Історія віденської „Січи”. – Л., 1908; Січ: Альм. в пам'ять 40-х роковин основания т-ва «Січ» у Відні, 1868–1908. – Л., 1908. – У співавт.; Словар чужих слів: 12 000 слів чужого походження в укр. мові. – Чернівці, 1910. – У співавт.; Ціль і значінє студентських (кружкових) бібліотек. – Л., 1910; Як закладати і провадити народні бібліотеки по селах // Ілюстрований календар Товариства „Просвіта” на рік звичайний 1910. – Л., 1910. – Річник 33. – С. 105–116; Причинки до студій над нашою еміграцією: [Огляд нім. видань, зі стат. даними] // Зап. НТШ. – Л., 1912. – Т. 107, кн. 1. – С. 129–163; Українські похоронні звичаї й обряди в етнографічній літературі: Огляд студій і бібліогр. // Етногр. зб. – Л., 1912. – Т. 31/32. – С. 133–202; 3 культурного життя України. – Зальцведель, 1918; Рік 1918 на Україні. – Зальцведель, 1918; Бібліографія писань Богдана Лепкого // Золота Липа: Ювіл. зб. творів Богдана Лепкого з його життєписом, бібліогр. творів і присвятами. – Берлін, 1924. – С. 229–253; Українсько-німецький словник. – Ляйпциг, 1943. – У співавт.; Дитина в звичаях і віруваннях українського народу: Матеріали до полудневої Київщини // Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. – К., 1982. – Т. 37. – С. 238. – У співавт.*

Лім.: *Збірник на пошану Зенона Кузеля / За ред. В. Янева. – Париж; Нью-Йорк; Мюнхен та ін., 1962; Етнологічна експедиція на Батьківщину // Франко І.Я. Зібрання творів: У 50 т. – К., 1982. – Т. 36. – С. 68–99 – [Згадано у тексті про Кузеля]; Кузеля Зенон // Енциклопедія українознавства: Словник. частина: У*

10 т. – Л., 1994. – Т. 4. – С. 1225; Кузеля Зенон // *Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анот. покажч. – 2-ге вид. випр. і доповн. – Л., 1995. – С. 108; Погребенник В. Зенон Кузеля – визначний українознавець // Тернопілля'95: Регіон. річник. – Тернопіль, 1995. – С. 342–348; Погребенник Ф. Кузеля Зенон // УЛЕ. – К., 1995. – Т. 3. – С. 86; Сидоренко О. Українська таборова преса часів першої світової війни: Анот. бібліогр. покажч. – К., 1995. – [Про З. Кузеля с. 10, 14, 20, 21]; Погребенник Ф.П. Кузеля Зенон // *Літ.-мистецька Буковина. – 1997. – 23 серп.*; Качкан В. Кузеля Зенон // *Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопед. слов. – Л., 1997. – Вип. 4. – С. 142–148; Стасів Б. Зенон Кузеля // Бережанська земля: Іст.-мемуар. зб. – Торонто, 1998. – С. 294–295; Баран М. Із журналістської діяльності Зенона Кузеля // *Зб. праць Наук.-дослід. центру періодики. – Л., 2000. – Вип. 8. – С. 445–450; Кузеля Зенон // “Журавлина” книга: Терноп. укр. зах. діаспора: Слов. імен / Авт.-укл. Б. Мельничук, Х. Мельничук, Н. Совінська. – Т., 2001. – Ч. 2. – С. 104–106; Погребенник В.Ф. Визначний українознавець Зенон Кузеля. Наукова розвідка до 120-річчя від дня народження вченого і 50-річчя смерті. З додатком – недрукованими листами З. Кузеля до І. Франка // *Українознавство. – 2002. – Число 4. – С. 14; 2003. – Число 1 (16). – С. 274–281; Качкан В. Фольклористична та етнографічна діяльність Зенона Кузеля // *Народна творчість та етнографія. – 2003. – № 5/6. – С. 11–18; Смогоржевська І. Бібліограф за покликанням // *Бібл. планета. – 2003. – № 4. – С. 29–30; Ковальчук О. Кузеля Зенон // *Українські історики ХХ століття: Біобібліогр. довід. – К., 2004. – Вип. 2, ч. 2. – С. 219–221; Кузеля Зенон // *Богайчук М. Література і мистецтво Буковини: (Слов.-довід.). – Чернівці, 2005. – С. 143; Погребенник Ф.П. Кузеля Зенон Францискович // *Українська мова: Енциклопедія. – К., 2007; Клименко Н.М. Кузеля Зенон Францискович // *Українські мовознавці та письменники-мовотворці: Довідник. – К., 2008. – С. 139–141; Кузеля Зенон Франци // *Кулеша Н. Українська преса у Німеччині 1919–1945 рр.: формування та функціонування: Монографія. – Л., 2009. – С. 291–293.***********

В.О. Кононенко

182. КУЗНЕЦОВА Єва Григорівна [07.03.1934, м. Малополовецьке Фастів. р-ну Київ. обл. – 31.07.2000, м. Київ] – укр. бібліотекар-бібліограф. Закінчила ХДБІ (1958). Працювала в б-ці Ін-ту історії АН УРСР бібліотекарем (з 1957), зав. б-ки (з 1980), мол. наук. співроб. в ЦНБ АН УРСР (з 1993), старш. бібліографом Книжк. палати України (1996–1999).

Тв.: Публікації співробітників Інституту історії АН УРСР // *УІЖ. – 1971. – № 1. – С. 156–159; № 2. – С. 149–159; № 3. – С. 155–158; № 4. – С. 155–158. – У співавт.*; *Бібліографія української історіографії: 1970–1971 рр. // Історіографічні дослідження на Україні. – 1973. – Т. 6. – С. 142–158. – У співавт.*; *Література: [Список] // Історія Української РСР: У 8 т. – К., 1977. – Т. 6. – С. 527–539; 1978. – Т. 4. – С. 527; 1979. – Т. 8, кн. 1. – С. 374–388; 1979. – Т. 8, кн. 2. – С. 676–695. – У співавт.*; *Список літератури на допомогу слухачам народного університету “Пам'ятники України”. – К., 1980. – У співавт.*; *Наукова бібліографія з історії Києва // УІЖ. – 1982. – № 3. – С. 153–156; № 5. – С. 151–*

156. – У співавт.; Наукова бібліографія до 60-річчя утворення СРСР (1922–1982 рр.): Л-ра за 1972–1982 рр. // УІЖ. – 1982. – № 12. – С. 141–144; 1983. – № 1. – С. 153–154; № 2. – С. 150–152. – У співавт.; Український історичний журнал: Сист. показжч. (1967–1976 рр.). – К., 1982; Великая Отечественная война, 1941–1945: Указ. лит., изд. на Украине в 1970–1983 годах. – К., 1983; Наукова бібліографія з питань слов'янознавства (1978–1983 рр.) // УІЖ. – 1983. – № 8. – С. 147–151. – У співавт.; До 800-річчя "Слова о полку Ігоревім": Показжч. л-ри за 1970–1985 рр. // УІЖ. – 1985. – № 11. – С. 153–157. – У співавт.; Українська РСР у Великій Вітчизняній війні: Показжч. л-ри за 1975–1984 рр. // УІЖ. – 1985. – № 3. – С. 145–152; № 5. – С. 153–158; № 7. – С. 151–156; № 8. – С. 148–156; № 9. – С. 152–159. – У співавт.; Революційна перебудова і оновлення соціалістичного суспільства – продовження традицій Великого Жовтня: Бібліогр. показжч. // УІЖ. – 1987. – № 11. – С. 154–158; 1988. – № 1. – С. 148–153; № 2. – С. 155–158. – У співавт.; Соціально-класова структура радянського суспільства: Показжч. л-ри за 1970–1985 рр. // УІЖ. – 1987. – № 1. – С. 145–153. – У співавт.; Український історичний журнал: Сист. показжч. (1977–1986 рр.). – К., 1987; Перебудова та історична наука: Бібліогр. показжч. // УІЖ. – 1989. – № 6. – С. 142–145; № 7. – С. 152–155. – У співавт.; Бібліографічний показжчик; Показжчик архівних джерел; Показжчик власних імен // Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків. У 3 т. – К., 1990. – Т. 1. – С. 525–537; С. 538–539; С. 540–570; Т. 2. – С. 514–520; С. 521–524; С. 525–551; Бібліографічний показжчик; Показжчик архівних джерел до другого тому; Показжчик архівних джерел до третього тому; Показжчик власних імен // Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків: У 3 т. – К., 1991. – Т. 3. – С. 512–515; С. 516; С. 517–520; С. 521–548; История и культура евреев в Украине: Кн., журн. и газ. ст. (1917–1941 гг.): Библиогр. указ. – К.; М., 1996. – У співавт.; Нова серія бібліографічних видань "Етноси України" // Вісн. Книжк. палати. – 1996. – № 4. – С. 14–15. – У співавт.; Етноси України: Наук.-допом. бібліогр. показжч. (1917–1941). – К., 1997. – У співавт.; Татари в Україні: Наук.-допом. бібліогр. показжч. (1917–1941). – К., 1997. – У співавт.; Татари в Україні: Наук.-допом. бібліогр. показжч. (1917–1941 рр.) [Про вид.] // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 6. – С. 17–18. – У співавт.; Турки в Україні: Наук.-допом. бібліогр. показжч. (1917–1941). – К., 1997. – У співавт.; Арсеній Іванович Маркевич – бібліограф національних спільнот Криму // Вісн. Книжк. палати. – 1998. – № 7. – С. 22–25. – У співавт.; Німці в Україні: Наук.-допом. бібліогр. показжч. (1917–1941). – К., 1998. – У співавт.; Євреї в Україні: Наук.-допом. бібліогр. показжч. (1917–1941). У 2 ч. – К., 1999–2000; Болгари в Україні: Наук.-допом. бібліогр. показжч. (1917–1941). – К., 2000. – У співавт.; Кримські караїми в Україні: Наук.-допом. бібліогр. показжч. (1917–1941). – К., 2001. – У співавт.

Лит.: Кузнецова Є.Г. [Некролог] // Укр. іст. журн. – 2000. – № 6. – С. 154–155; Кузнецова Є.Г. [Некролог] // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 8. – С. 39.

Н.А. Дехтярьова

183. КУСТОВСЬКА (Каменецька) Софіна Абрамівна [н. 13.07.1944, м. Астрахань, РФ] – укр. бібліограф. Закінчила ОДУ ім. І.І. Мечникова (1966) та

МДІК (1978). Працювала вчителем рос. мови та л-ри (1966–1968), бібліотекарем 6-ї район. б-ки м. Одеси (1968), бібліотекарем міськ. б-ки № 2 м. Миколаєва (1968–1970), старш. бібліотекарем обл. б-ки ім. О. Гмирьова (1970–1979), зав. від. інформації з питань культури і мистец. (1979–1986), зав. від. наук. інформації та бібліографії (з 1986).

Тв.: *Культурне будівництво в Миколаївській області за роки Радянської влади: Реком. показч. – Миколаїв, 1981; Мастера самодеятельного и народного декоративного прикладного искусства: Рек. библиогр. указ. – Николаев, 1984; Каталоги и картотеки по вопросам культуры и искусства Николаевской обласной библиотеки им. А. Гмырева. – Николаев, 1985; Культурные комплексы Николаевской области: Обзор. справка по материалам прессы и неопубл. док. – Николаев, 1985; Рідне Прибужжя: Бібліогр. показч. до пам'ят. дат Миколаївщини на 1987–1996 рр. – Миколаїв, 1987–1995; Компас в книжном мире // Веч. Николаев. – 1992. – 11 июня; Микола Миколайович Аркас (1853–1909): Пам'ятка. – Миколаїв, 1992; Систематичний показчик до Календаря знаменних і пам'ятних дат "Рідне Прибужжя", 1972–1992 рр. – Миколаїв, 1992; Династія Аркасів в Миколаєві: Бібліогр. показч. // Аркас М. (мол.). З родинної хроніки: Поезії. – Миколаїв, 1993. – С. 82–92; Шевченко і Миколаївщина: Реком. бібліогр. список. – Миколаїв, 1994; Бібліографічна діяльність бібліотек Миколаївської області за 1989–1993 рр.: Огляд діяльн. – Миколаїв, 1995; Его судьба – театр: [Про І. Карпенко-Карого] // Юж. правда. – 1995. – 30 сент.; Загальні проблеми слов'янознавства: Бібліогр. показч. (з фонду Миколаїв. обл. наук. б-ки ім. О. Гмирьова) // Слов'янська культурна спадщина в світовому, загальноукраїнському та регіональному полікультурному просторі: Другі іст.-культурол. слов'янознав. читання у Миколаєві. – Миколаїв, 1997. – С. 40–41; Знаменні і пам'ятні дати...: Матеріали на допомогу бібліотекарям до планування роботи на 1998–1999 рр. – Миколаїв, 1997–1998.*

184. КУХАР (Оганян) Лариса Аршавірівна [н. 30.08.1966, м. Таганрог, Ростов. обл., РФ] – укр. бібліотекар-бібліограф. Закінчила Львів. пед. уч-ще (1985), КДІК (1995). Працювала вихователем у дитячих садках Росії, Туркменістану та України, бібліографом у Київ. вищ. військ. авіац. інж. уч-щі (з 1988), у НПБУ у від. обслуговування користувачів (з 1994) бібліотекарем, у наук.-бібліогр. від. (з 1995) – бібліографом, провід. бібліографом, голов. бібліографом сектору «Календаря знаменних і пам'ятних дат». Створює електронну базу даних «Дати і події» (з 2000).

Тв.: *Федорук Олександр Касьянович: Біобібліогр. показч. – К., 1998. – У співавт.; Календар знаменних і пам'ятних дат... – К., 1998–2008. – У співавт.; Голодомор в Україні – біль нашого народу: Кат. вист. – К., 1999. – У співавт.; Друкований зведений каталог україномовної книги державних бібліотек та музеїв України, 1798–1923. – К., 1999. – Вып. 1: 1808–1900. – У співавт.; Киянин, який підняв державу в небо: Ігор Сікорський // Голос України. – 1999. – 27 лют.; Російськомовна книга у фондах Національної парламентської бібліотеки України, 1816–1923: Каталог. – К., 1999. – У співавт.; Бібліотекознавство і*

бібліографія України: Показч. вид. за I півріччя 1999 р. – К., 2000. – Вип. 58; Знаменні дати: Календар–2000. – К., 2000. – У співавт.; Черкащина бібліографічна: Огляд видань Черкаської ОУНБ ім. Т. Шевченка за 2003–2005 рр. // Бібл. планета. – 2006. – № 4. – С. 27–28; Інженер людських душ [Про А.С. Макаренка] // Шк. б-ка. – 2008. – № 2. – С. 18–21; Календар знаменних і пам'ятних дат, 2008, IV кв.; 2009 – I кв. – К., 2008. – У співавт.

185. КУЦАН (Груль) Світлана Андріївна [н. 18.08.1938, м. Київ] – укр. бібліограф. Закінчила ХДБІ (1964). Працювала помічником бібліотекаря (з 1957), бібліотекарем (з 1960), старш. бібліотекарем (з 1967), голов. бібліографом (з 1974) від. інформ. роботи ДНМБ МОЗ України (нині ННМБУ).

Тв.: Почечнокаменна болезнь: Библиогр. указ. отеч. лит. (1966–1972). – К., 1973; Новые книги, поступившие в СИФ МЗ УССР: Информ. бюл. – К., 1971–1993. – Щомісячно; Сводный каталог отечественных книг по медицине и биологии, поступившие в СИФ МЗ УССР. – К., 1976–1988. – Щорічно; Рекомендаційні анотовані показчики вітчизняних та зарубіжних книг, статей із журналів та збірників на допомогу лікарям різних спеціальностей (1999–2000 рр.). – Щорічно.

186. КУШКОВА (Шерстобитова) Наталія Олексіївна [н. 10.05.1955, м. Білогородськ Амурськ. обл., РФ] – укр. бібліограф. Закінчила ХДІК (1978). Працювала в Луган. ОУНБ ім. О.М. Горького в інформ.-бібліогр. від. (1979–1995), зав. сектору ділової л-ри (з 1995).

Тв.: Деятельность православной церкви в годы Великой Отечественной войны: Библиогр. список. – Ворошиловград, 1979; Экономический эксперимент: цели, задачи, проблемы: Список лит. – Ворошиловград, 1984; Матеріали з історії України (1917–1920 рр.): Список л-ри за 1987–1991 рр.: На допомогу вчителю історії. – Луганськ, 1992; Національне відродження української культури: Бібліогр. показч. – Луганськ, 1993. – Вип. 1–3; Історія держави і права України: Бібліогр. список, 1990–1994 рр. – Луганськ, 1994; Правовая информатика: Список лит. – Луганск, 1995. – У співавт.

187. КУШНАРЕНКО Наталія Миколаївна [н. 21.10.1950, м. Інгулець, Дніпропетр. обл.] – укр. бібліографо-, бібліотеко- та документознавець, педагог. Д-р пед. наук, проф., засл. працівник культури України (1999). Навчалась у ХДІК (нині ХДАК) на бібл. ф-ті (1968–1972), в аспірантурі МДІК (1976–1979) під керівництвом проф. Ю.М. Столярова. Захистила канд. дис. на тему «Координація комплектування фондів в умовах централізації мережі державних масових бібліотек» (1979). Працювала в ХДАК, викладала курс «Бібліотечні фонди», була деканом ф-ту бібліотекознавства та інформатики, зав. каф. книго- та фондознавства. К. – співавт. (з 1990) програми та методики всеукр. наук. дослідж. «Краєзнавча робота бібліотек України», започатк. ДІБ України. Під її

керівництвом була здійснена н.-д. робота «Фонд краєзнавчої літератури в обласних бібліотеках України» (1991–1995). Захистила докт. дис. в МДК на тему: «Бібліотечне краєзнавство: теоретико-методологічний аспект» (1993), стала першим в Україні д-ром наук зі спец. «Бібліотекознавство та бібліографія». Досліджує пробл. координації комплектування фондів ЦБС, розробляє теорет. засади документознавства, документології. Авт. понад 300 наук. і навчал.-метод. пр., близько 50 з них присвяч. пробл. бібл. краєзнавства. Авт. фундамент. підруч. «Історія бібліотечного краєзнавства в Україні» (1993), «Краеведческая работа библиотек» (1993), «Документоведение» (1997, 2006), «Бібліотечне краєзнавство» (2007). Це перші підруч. не лише в Україні, а й країнах СНД. За підруч. «Документоведение» одержала премію і диплом вист.-ярмарки наук.-пед. ідей «Освіта Харківщини» у номінації «Кращий підручник року» (1999). Видала у співавт. унікальну моногр. «Эволюция библиотечного фондирования» (2007). Під її керівництвом та за її наук. ред. готуються колект. моногр. з історії бібл. та книгознав. освіти в Україні, наук. зб. до ювіл. конференцій. К. є співавт. фундамент. підруч. для ВНЗ «Організація та методика науково-дослідницької діяльності» (1998, 2008), «Наукова обробка документів» (2003, 2006). Поєднує наук. та пед. діяльність. За її ініціативою впроваджуються у навч. процес новіт. освіт. методики та комп'ют. технології; введена в ХДАК нова спец. «Документознавство та інформаційна діяльність», здійснюється розробка освіт.-проф. прогр., принципово нового навч. плану. За ініціативою К. у більшості ВНЗ культури впроваджено комплекс. курс «Бібліотечне краєзнавство». К. брала актив. участь у створен. в ХДАК аспірантури, докторантури та спеціаліз. ради із захисту докт. (канд.) дис. зі спец. «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство», яку особисто очолює. Здійснює наук. керівництво аспірантами і докторантами. Ініціювала введення в 2006 р. в Україні нової наук. галузі «Соціальні комунікації» з захисту докт. (канд.) дисертацій. К. було нагороджено дипломом обл. конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» в номінації «Кращий декан» (1999). Більше десятка дефініцій найважливіш. понять, обґрунтов. нею, увійшли до термінол. слов. «Библиотечное краеведение», (СПб., 1998). Багато зусиль доклала для відродж. фах. зб. «Бібліотекознавство і бібліографія». Тепер його кращі традиції продовжує «Вісник Харківської державної академії культури», К. є його голов. редактором. Відомі вчені Н.І. Тюліна, М.С. Карташов, Р.С. Гіляревський, А.В. Соколов та ін. визнають знач. внесок К. у становлення і розвиток бібл. краєзнавства. К. – чл. Держ. акредитац. комісії України, чл. експерт. ради з культури, мистец. і туризму М-ва освіти і науки України, чл. редкол. журн. «Вісник Книжкової палати», «Бібліотечний вісник», «Бібліотечна планета» та ін. видань. Учасн. числен. укр. та міжнар. конф., д. чл. Міжнар. акад. інформатизації. Нагороджена Почес. відзнакою УБА (2003), Почес. відзнакою МКіМ України «За багаторічну плідну працю в галузі культури» (2004), Почес. грамотою Харк. держадміністрації (1999).

Тв.: Історія бібліотечного краєзнавства в Україні: Навч. пос. – Х., 1993; Краеведческая деятельность библиотеки: Учеб. пособие для студ. вузов культуры. – М., 1993; Интеграция библиотечной и библиографической краеведческой подготовки библиотекарей // Развитие библиотечного

образования в России: Межвуз. сб. науч. тр. – М., 1994. – С. 111–113; Микола Андрійович Низовий – педагог, статист друку, вчений // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 7. – С. 29–30; Навчальна дисципліна „Документознавство в системі підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 12. – С. 21–22; Підготовка фахівців у галузі документознавства та інформатики: здобутки і проблеми // Вісн. Книжк. палати. – 1997. – № 6. – С. 23–25. – У співавт.; Документоведение: Учеб. для студентов ин-тов культуры. – Х., 1997; Внесок Ю. Столярова у розвиток українського бібліотекознавства // Вісн. Кн. палати. – 1998. – № 6. – С. 34–36. – У співавт.; К.І. Рубинський – фундатор українського бібліотекознавства // Бібліотекознавець Констянтин Іванович Рубинський (1860–1930): Біобібліогр. нарис. – Х., 1998. – С. 21–23; Організатор, вчений, педагог: (До 80-річчя від дня народж. Є.П. Тамма) // Український бібліотекознавець Євгена Петровича Тамм (1918–1991): Біобібліогр. нарис – Х., 1998. – С. 4–13; Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підруч. для вищ. навч. закл. – Х., 1998. – У співавт.; Програма кандидатського іспиту зі спец. 07.00.08. „Книгознавство бібліотекознавство та бібліографознавство”. – Х., 1998. – У співавт.; Бібліотечний фонд «Україніка»: погляд каталогізатора // Вісн. ХДАК: Зб. наук. пр. – Х., 1999. – Вип. 1: Бібліотекознавство. Документознавство. Інформатика. – С. 38–43. – У співавт.; Підготовка нової генерації бібліотечних фахівців: стан і перспективи // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 4. – С. 19–21. – У співавт.; Документоведение: Учеб. для студентов вузов культуры. – 2-е изд., перераб. и доп. – К., 2000; Концептуальні засади викладання дисциплін документознавчого циклу // Вісн. Книжк. палати. – 2001. – № 1. – С. 25–32. – У співавт.; Бібліотечна освіта: орієнтири на майбутнє // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 5. – С. 33–34. – У співавт.; Підготовка наукових кадрів у галузі книгознавства, бібліотекознавства в Україні // Вісн. Книжк. палати. – 2002. – № 7. – С. 33–35; Документоведение: Учеб. для студентов вузов культуры. – 4-е изд., испр. – К., 2003; Наукова школа І.І. Корнєйчика (До 80-річчя з дня народж. лідера) // Інформаційно-культурологічна мистецька освіта: стан і перспективи: Матеріали Міжнар. наук. конф. – Х., 2004. – С. 53–55; Фундатор бібліотечно-інформаційної та культурогічної освіти в Україні // Вісн. Книжк. палати. – 2004. – № 8. – С. 57–59. – У співавт.; Харківська вища школа бібліотечно-інформаційної та книговидавничої освіти в контексті історії та сьогодення // Вісн. Книжк. палати. – 2004. – № 7. – С. 29–33. – У співавт.; Харківська державна академія культури: до 75-річчя з дня заснування. – Х., 2004. – У співавт.; Наукова обробка документів: Підручник. – 4-те вид., переробл. і доповн. – К., 2006. – У співавт.; Бібліотечне краєзнавство: Підручник. – К., 2007; Еволюція бібліотечного фондоведення: Моногр. – М., 2007. – У співавт.; Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – К., 2008; Харківська державна академія культури: до 80-річчя з дня заснування: монографія. – Х., 2009. – У співавт.; Спеціальне документознавство: Навч. посіб. для дистанційного навчання. – К., 2010.

Літ.: Несвит Е.А. Кушнарєнко Наталья Николаевна // Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова: Биогр. слов. – Х., 1998. – С. 355–357; Про

присвоєння почесних звань України працівникам Харківської державної академії культури: Указ Президента України від 23 верес. 1999 р. № 1208 // Вісн. Книжк. палати. – 1999. – № 9. – С. 38; Визначний вчений, педагог, лідер // Вісн. Книжк. палати. – 2000. – № 9. – С. 42–43; Слободяник М. Наталія Миколаївна Кушнарєнко // Бібл. вісн. – 2000. – № 6. – С. 33–38; Наталія Миколаївна Кушнарєнко: Біобібліогр. покажч.: (До 50-річчя від дня народж.) / Уклад. А.А. Соляник. – Х., 2000; Кушнарєнко Наталія Николаевна // Кто есть кто в библиотечно-информационном мире России и СНГ: Справочник: В 2 т. – 5-е изд., испр. и доп. – М., 2001. – Т. 1. – С. 379; Кушнарєнко Наталія Николаевна // Кто есть кто в библиотечно-информационном мире России и СНГ: Справочник: В 3 т. – 6-е изд., испр. и доп. – М., 2003. – Т. 2. – С. 475; Кушнарєнко Наталія Миколаївна // Краєзнавці України: (Сучасні дослідники рідного краю): Довідник. – К., 2003. – Т. 1. – С. 117–118; Кушнарєнко Наталія Николаевна // Кто есть кто на академическом Олимпе: К 10-летию отд-ния «Библиотековедение» Межнар. Акад. информатизации при ООН: Справочник. – М., 2004. – С. 99–101; Наталя Миколаївна Кушнарєнко // Харківська державна академія культури: до 75-річчя з дня заснування / В.М. Шейко, М.В. Дяченко, Н.М. Кушнарєнко, М.М. Каністратенко. – Х., 2004; Авторитетна постать вітчизняної науки: (До ювіл. проф. Наталії Миколаївни Кушнарєнко) // Вісн. Книжк. палати. – 2005. – № 8. – С. 50–52; Наталя Миколаївна Кушнарєнко: Біобібліогр. покажч. / Уклад.: С.В. Євсєнко, Т.О. Шикаленко. – Х., 2005; Столяров Ю.Н. Слово о любимой ученице: [До ювіл. Н.М. Кушнарєнко] // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2005. – № 3. – С. 52–54; Столяров Ю.Н. Кушнарєнко Наталія Николаевна // Библиотечная энциклопедия. – М., 2007. – С. 557; Бездрабко В.В. Концепція документознавства Н.М. Кушнарєнко: Зміст і напрями еволюції: [До 10-річчя з часу опублікування підручника Н.М. Кушнарєнко «Документоведение»] // Вісн. ХДАК: Зб. наук. пр. – Х., 2008. – Вип. 23. – С. 79–95; Документологія та документознавство Н.М. Кушнарєнко // Бездрабко В. Історіографічні ескізи з документознавства, або Персональний текст про персональні тексти: Монографія. – К., 2009. – С. 127–146; Наталя Миколаївна Кушнарєнко // Харківська державна академія культури: до 80-річчя з дня заснування: Монографія / В.М. Шейко, М.М. Каністратенко, Н.М. Кушнарєнко та ін. – Х., 2009. – С. 35–36; Наталя Миколаївна Кушнарєнко: Біобібліогр. покажч.: (До 60-річчя від дня народж.) / Уклад.: С.В. Євсєнко, К.О. Литвин, Т.О. Шикаленко. – Х., 2010.

Н.І. Абдуллаєва

188. КУЩ Олег Павлович [03.11.1914, м. Запоріжжя – 01.01.1984, м. Львів] – укр. бібліограф. Навчався в Запорізі. металург. технікумі (1929–1932). Працював на з-дах Харкова, Запоріжжя (з 1932). Мобілізований в органи Держ. безпеки (1938), учасн. ВВв. Заочно закінчив іст. ф-т Львів. ун-ту. Співроб. ЛНБ (нині ЛННБ) ім. В. Стефаніка (з 1950), заст. дир. б-ки з наук. роботи (з 1952). Дир. Львів. обл. архіву (1968–1972). Працював в ЛНБ ім. В. Стефаніка (1972–1984). Основ. напрями бібліогр. діяльності – укр. літературознав. бібліографія,

міжнар. бібліогр. зв'язки, персон., галуз. та краєзнав. бібліографія, рецензування та редагування бібліогр. праць. У творчій спадщині К. близько 30 окремо виданих наук.-допом. та реком. бібліогр. посіб. та метод. матеріалів, 230 ст., бібліогр. оглядів, рец. тощо. Серед основних пр.: «Осип Маковей» (1958), «Ольга Кобилянська» (1960), «Василь Стефаник» (1961), «Російська література в українських перекладах і критиці. Вип. 1: Галичина і Буковина» (XIX ст. – 1939 р.) (1963), «Лауреати Нобелівських премій з літератури, 1901–1966 рр.» (1967), «Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника АН УРСР (1940–1980 рр.)» (1982) та ін. Нагороджений 12 уряд. нагородами, серед них два ордени «Червоної зірки».

Тв.: Володимир Галактіонович Короленко, 1853–1921: Короткий реком. список л-ри про життя і творчість (до 100-річчя з дня народж.). – Л., 1953; Микола Олексійович Некрасов: Бібліогр. пам'ятка до 75-річчя з дня смерті. – Л., 1953. – У співавт.; Михайло Яцків: Бібліогр. пам'ятка до 80-річчя з дня народження. – Л., 1953; Олексій Миколайович Толстой: Бібліогр. пам'ятка. – Л., 1953; Ватікан – натхненник мракобісся і світової реакції: Бібліогр. покажч. – Л., 1954. – У співавт.; Наукові праці учених Львова: Геол.-мінерал. науки: Біобібліогр. покажч. – Л., 1955. – У співавт.; Володимир Беляев: Библиогр. указ. – Л., 1956; Іван Якович Франко: Кат. творів письм. та л-ри про нього. – Л., 1956. – У співавт.; Наукові праці учених Львова: Техніка і прикладна механіка: Бібліогр. матеріали. – Л., 1956; Ярослав Галан: Бібліогр. покажч. – Л., 1956. – У співавт.; Олександр Гаврилюк: Бібліогр. покажч. – К., 1957; Матеріали до бібліографії Комуністичної партії Західної України: Бібліогр. покажч. – Л., 1958. – У співавт.; Осип Маковей: Бібліогр. покажч. – Л., 1958; Ольга Кобилянська: Бібліогр. покажч. – К., 1960; Василь Стефаник: Бібліогр. покажч. – К., 1961; Видання Львівської бібліотеки АН УРСР, 1940–1961: Бібліогр. покажч. – Л., 1961; Итоги научно-библиографической работы в Львовской библиотеке АН УССР за 1960 год // Библ.-библиогр. информ. б-к АН СССР и акад. наук. союз. респ. – 1961. – № 34. – С. 54–58; Василь Бобинський: Бібліогр. покажч. – Л., 1963; О. Кобилянська в бібліографії // Творчість Ольги Кобилянської: Тези доп. респ. наук. конф., присвяч. 100-річчю з дня народж. письменниці. – Чернівці, 1963. – С. 37–39; Російська література в українських перекладах і критиці. Вип. 1: Галичина і Буковина (XIX ст. – 1939 р.): Бібліогр. покажч. – К., 1963; Етель Ліліан Войнич, 1864–1964: Метод. та бібліогр. матеріали до 100-річчя з дня народж. – Л., 1964. – У співавт.; Львівська державна наукова бібліотека за 25 років, 1940–1965: Бібліогр. покажч. – Л., 1965; 25 років служіння науці і культурі: [Про Львів. держ. наук. б-ку] // Бібліотекознавство та бібліогр. – Х., 1966. – Вип. 3. – С. 160–1965; Лауреати Нобелівських премій з літератури, 1901–1966 рр.: Корот. бібліогр. покажч. – Л., 1967; В світі мрій: Бесіда про наук.-фантаст. л-ру. – Х., 1968. – У співавт.; Твори І.С. Тургенєва в Галичині: До 150-річчя від дня народж. І.С. Тургенєва // Жовтень. – 1968. – С. 24–28; Владислав Броневський в Українській РСР: Бібліогр. покажч. – Л., 1971; Упорядкування документальних матеріалів особистого фонду І.Т. Калиновича // Арх. України. – 1971. – № 1. – С. 52–58; Бібліографія Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН УРСР до 50-річчя утворення Союзу РСР // Скарбниця знань: Темат. зб. наук. пр. – Л., 1972. – С. 122–154; Російська художня книга в Галичині

(XIX ст. – 1939 рік) // *Бібліотека та інформація: Темат. зб. наук. пр.* – Л., 1973. – С. 110–119; *Участь Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника АН УРСР у збірнику «Советская библиография»* // *Бібліотека та інформація: Темат. зб. наук. пр.* – Л., 1973. – С. 99–102; *Видання творів А.П. Чехова на західноукраїнських землях* // *Книга і знання: Темат. зб. наук. пр.* – Л., 1974. – С. 119–123; *Советские разведчики в Великой Отечественной войне 1941–1945 годов: Рек. указ. лит.* – Л., 1974; *На допомогу любителям книги: Корот. бібліогр. покажч.* – Л., 1978; *Краткая история формирования фондов Львовской научной библиотеки им. В. Стефаника АН УРСР* // *Из истории библиотечного дела и библиографии: Сб. науч. тр.* – М., 1978. – С. 53–69; *Фонди значної наукової цінності [ЛНБ АН УРСР]* // *Бібліографічна інформація і сучасність: Зб. наук. пр.* – К., 1981. – С. 32–37; *Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника АН УРСР (1940–1980 рр.): Покажч. вид. б-ки та л-ри про її діяльн.* – Л., 1982. – У співавт.; *Листи Корнія Чуковського з приводу бібліографічної пам'ятки „Микола Олексійович Некрасов”* // *Книгознавство та бібліографія: Зб. наук. пр.* – К., 1983. – С. 82–85; *Листи І. Еренбурга стосовно бібліографії прижиттєвих видань перекладів його творів* // *Формування і використання бібліотечних фондів: [Зб. наук. пр.]*. – К., 1984. – С. 132–134; *Львівська наукова бібліотека: Іст. нарис.* – К., 1989. – У співавт.

Лит.: *Письменники радянського Львова: Матеріали до бібліогр.* / Склад М.П. Гуменюк. – Л., 1960. – Вип. 1. – Про О.П. Куца див.: «Алфавітний покажчик», с. 333; *Видання Академії наук УРСР. (1919–1967). Суспільні науки. Бібліогр. покажч.* – К., 1969. – Про О.П. Куца див.: «Алфавітний покажчик імен», с. 552; Дей О.І. *Словник українських псевдонімів та криптонімів (XVI–XX ст.)*. – К., 1969. – Про О.П. Куца див. с. 11, 36, 73, 106, 107, 122, 152, 197–198, 227, 231, 242, 243, 247, 250, 276, 283, 287, 288, 314, 322, 355, 356, 370, 420, 425, 430; *Советская библиография: Сист. указ. содерж.: (1933–1970)*. – М., 1970. – Про О.П. Куца див.: «Именной указатель», с. 185; Гольденберг Л.І. *Українська радянська літературна бібліографія*. – К., 1971. – Про О.П. Куца див.: «Именной покажчик», с. 174; Гольденберг Л.І. *Бібліографічні джерела українського літературознавства. Путівник*. – К., 1977. – Про О.П. Куца див.: «Покажчик імен», с. 195; Рева Н.М. *Бібліографія української художньої літератури та літературознавства*. – К., 1979. – Про О.П. Куца див. с. 121, 157, 161, 162; Олег Павлович Куц: *Бібліогр. покажч.* / Уклад. Є.Є. Кравченко. – Л., 1980; Королевич Н.Ф., Маркова С.С. *Інтернаціональні зв'язки в бібліографічних працях О.П. Куца* // *Рад. літературознавство*. – 1985. – № 6. – С. 62–64; *Вандали в музеї* // *Жовтень*. – 1989. – № 4. – С. 83–85; Гуменюк М.П. *Куц О.П.* // *УЛЕ*. – К., 1995. – Т. 3. – С. 118; *Куц Олег Павлович* // *Особисті архівні фонди відділу рукописів: Анот. покажч.* – 2-ге вид. випр. і доповн. – Л., 1995. – С. 111–113; *Олег Куц* // *Королевич Н.Ф. Українські бібліографи XX століття*. – К., 1998. – С. 219–242.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- АН** – Академія наук
БАН УРСР – Библиотека Академії наук УРСР
БСЭ – Большая советская енциклопедія
ВБУ – Всенародна бібліотека України
ВВв – Велика Вітчизняна війна
ВДНГ – Виставка досягнень народного господарства
ВНЗ – вищий навчальний заклад
ВУАН – Всеукраїнська Академія Наук
ВХУ – Вестник Харківського університету; Вісник Харківського університету
ДАКККіМ України – Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв України
ДБ ім. В.І. Леніна – Державна бібліотека ім. В.І. Леніна
ДІБ України – Державна історична бібліотека України
ДНАББ ім. В.Г. Заболотного – Державна наукова архітектурно-будівельна бібліотека ім. В.Г. Заболотного
ДНМБ МОЗ України – Державна наукова медична бібліотека Міністерства охорони здоров'я України
ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського АПН України – Державна науково-педагогічна бібліотека Академії педагогічних наук України ім. В.О. Сухомлинського
ДНТБ України – Державна науково-технічна бібліотека України
ДПБ – Державна публічна бібліотека
ДПБ ім. М.Є. Салтикова-Щедрина – Державна публічна бібліотека ім. М.Є. Салтикова-Щедрина
ДРБ України для дітей – Державна республіканська бібліотека України для дітей
ДРБ України для юнацтва ім. В. Василевської – Державна республіканська бібліотека України для юнацтва ім. В. Василевської
ДРБ УРСР ім. КПРС – Державна республіканська бібліотека Української РСР ім. КПРС
ЕІУ – Енциклопедія історії України
ЕОМ – Електронна обчислювальна машина
ЕСУ – Енциклопедія Сучасної України
ЕУ – Енциклопедія українознавства
Зап. НТШ – Записки наукового товариства ім. Т. Шевченка
ЗУНР – Західноукраїнська Народна Республіка
ЗХУ – Записки имп. Харьковского университета, Записки Харьковского университета
ІЛ НАН України – Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України
ІМФЕ АН УРСР – Інститут мистецтвознавства, фольклору і етнографії АН УРСР
Ін-т рос. л-ри АН СРСР – Інститут російської літератури Академії наук СРСР
ІПТ – Інформаційно-пошуковий тезаурус
КДІК – Київський державний інститут культури ім. О. Корнійчука

КДПІ ім. О.М. Горького – Київський державний педагогічний інститут ім. О.М. Горького
КДПУ ім. М.П. Драгоманова – Київський державний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова
КДУ ім. Т.Г. Шевченка – Київський державний університет ім. Т.Г. Шевченка
КДХІ – Київський державний художній інститут
КНУ ім. Т.Г. Шевченка – Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка
КНУКіМ – Київський національний університет культури і мистецтв
КПІ – Київський політехнічний інститут
КРУНБ ім. І. Франка – Кримська республіканська універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка (Сімферополь)
ЛБІ ім. Н. Крупської – Ленінградський бібліотечний інститут ім. Н. Крупської
ЛДІК – Ленінградський державний інститут культури
ЛДПІ – Львівський державний педагогічний інститут
ЛДПІДМ – Львівський державний інститут прикладного і декоративного мистецтва
ЛДУ ім. І. Франка – Львівський державний університет ім. І. Франка
ЛНБ ім. В. Стефаника – Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України
ЛНВ – Літературний науковий вісник
ЛННБ ім. В. Стефаника – Львівська національна наукова бібліотека ім. В. Стефаника НАН України
МАУ – Міжнародна асоціація українців
МДБІ – Московський державний бібліотечний інститут
МДІК – Московський державний інститут культури
МКіМУ – Міністерство культури і мистецтв України
МНП – Міністерство народного просвещения
МОНУ – Міністерство освіти і науки України
МСЭ – Малая советская энциклопедия
НАН України – Національна академія наук України
НБУ для дітей – Національна бібліотека України для дітей
НБУВ – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
НДІ – Науково-дослідний інститут
ННМБУ – Національна наукова медична бібліотека України
НТБ НДІБВ Держбуду УРСР – Науково-технічна бібліотека науково-дослідного інституту будівельного виробництва Держбуду УРСР
БНДУ АН УРСР – Бібліотека науково-дослідної установи НАН України
НИИ – Научно-исследовательский институт
НІБ – Науково-інформаційний бюлетень Головного архіву управління при Раді Міністрів УРСР (нині журн. „Архіви України”)
НОП – Наукова організація праці
НПБУ – Національна парламентська бібліотека України
НТБ – Науково-технічна бібліотека

НТБ НТУУ "КПІ" – Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут"
НТШ – Наукове товариство ім. Шевченка
НУ „Києво-Могилянська Академія” – Національний університет «Києво-Могилянська Академія»
НУА – Народна українська академія
ОДНБ ім. М. Горького – Одеська державна наукова бібліотека ім. М. Горького
ОДПБ – Одеська державна публічна бібліотека
ОДУ ім. І. Мечникова – Одеський державний університет ім. І. Мечникова
ОУНБ – Обласна універсальна наукова бібліотека
ОЮБ – Обласна юнацька бібліотека
ПОН – Подкарпатское общество наук
РДГУ – Рівненський державний гуманітарний університет
РДІК – Рівненський державний інститут культури
РВВ – Редакційно-видавничий відділ
РЕІУ – Радянська енциклопедія історії України
РФ – Російська Федерація
СПУ – Спілка письменників України
УААН – Українська академія аграрних наук
УАН – Українська академія наук
УБА – Українська бібліотечна асоціація
УБР – Український бібліографічний репертуар
УВАН – Українська вільна Академія наук
УВУ – Український Вільний університет
УІЖ – Український історичний журнал
УЛЕ – Українська літературна енциклопедія
УНІК – Український науковий інститут книгознавства
УНР – Українська Народна Республіка
УРЕ – Українська радянська енциклопедія
УРЕС – Український радянський енциклопедичний словник
УСЭ – Украинская советская энциклопедия
ХГБИ – Харьковский государственный библиотечный институт
ХГВ – Харьковские губернские ведомости
ХГППО (ХПППО) – Харківський педагогічний інститут професійної освіти
ХГУ – Харьковский государственный университет
ХДАК – Харківська державна академія культури
ХДБІ – Харківський державний бібліотечний інститут
ХДІК – Харківський державний інститут культури ім. Н.К. Крупської
ХДНБ ім. В.Г. Короленка – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
ХДШ – Харківський державний політехнічний інститут.
ХДШ ім. Г.С. Скороводи – Харківський державний педагогічний інститут ім. Г.С. Скороводи
ХДПУ ім. Г.С. Сковороди – Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

ХДУ – Харківський державний університет
ХИНО – Харківський інститут народного образования
ХІНО – Харківський інститут народної освіти
ХНУ ім. В.Н. Каразіна – Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна
ЦБС – Централізована бібліотечна система
ЦДА – Центральний державний історичний архів
ЦНБ – Центральна наукова бібліотека
ЦНСГБ УААН – Центральна наукова сільськогосподарська бібліотека Української академії аграрних наук
ЦРБ – Центральна районна бібліотека

ЗМІСТ

Від укладачів	3
Абакумов Олександр Васильович (<i>О.С. Лук'янчук</i>)	5
Авраменко (Косенко) Галина Миколаївна	5
Адріанова-Перетц Варвара Павлівна (<i>Н.І.Абдуллаєва</i>)	6
Айзеншток Ієремія Якович (<i>С.А. Захаркін</i>)	7
Александрова (Одарченко) Людмила Петрівна	9
Алексеев Михайло Павлович (<i>В.О.Кононенко</i>)	9
Альохін Давид Савович	10
Апанова Маїса Василівна	11
Аронова-Златопольська (Аронова) Фріда Самійлівна	11
Арюпіна Ліна Володимирівна (<i>Л.М. Бур'ян</i>)	11
Бабенко Жанна Валентинівна	13
Бабич Василь Степанович (<i>Т.В. Добко</i>)	14
Бабич (Осадча) Євдокія Кононівна (<i>В.В. Патока</i>)	17
Баб'як Петро Григорович (<i>Л. Сніцарчук</i>)	18
Багалій Дмитро Іванович (<i>Р.С. Жданова</i>)	21
Багрич Микола Ілліч	24
Балацька Лідія Андріївна	25
Балика Дмитро Андрійович	26
Бандилко Лілія Феліксівна	28
Барковська (Щербакова) Ольга Михайлівна (<i>Л.М. Бур'ян</i>)	28
Белічко Наталія Юріївна (<i>Т.А. Берна</i>)	30
Березкіна Валентина Василівна (<i>О.С. Лук'янчук</i>)	31
Березович Роделія Аронівна	32
Берман Яків Зіновійович (<i>Г.Д. Зленко</i>)	33
Бернадський Юрій Йосипович	34
Беляєва Лілія Вікентіївна (<i>Р.С. Жданова</i>)	34
Беляєва Поліна Харитонівна (<i>Т.Є. Беляєва</i>)	36

Білінський Микола Іванович	36
Білокінь Сергій Іванович <i>(Р.С. Жданова)</i>	37
Богацький Павло Олександрович <i>(В. Парубій)</i>	39
Боднарський Богдан Степанович	40
Бойко Іван Захарович	41
Борисенко (Самофал) Тетяна Олександрівна <i>(О.С. Лук'янчук)</i>	42
Бровкін Анатолій Григорович <i>(О.С. Лук'янчук)</i>	43
Булавицька Марія Василівна	44
Бур'ян Лариса Миколаївна <i>(І.Е. Рікун)</i>	45
Бутрин Мирослав Леонович <i>(Л.І. Гольденберг)</i>	46
Бушева Марія Миколаївна	47
Вавричин (Старчак) Марія Григорівна <i>(У. Кришталович)</i>	47
Вайсблат (Гер О.) Володимир Наумович <i>(А. Рудзицький)</i>	49
Вальдовська (Антонець, Бондаренко) Ганна Миколаївна	50
Вальо Марія Андріївна <i>(Н.І. Абдуллаєва)</i>	51
Варга Зоя Іллівна	54
Верба (Тесленко) Олена Семенівна	55
Вилегжаніна Тамара Ізмайлівна <i>(Р.С. Жданова)</i>	55
Висоцька Поліна Юліївна <i>(О.М. Лендерман)</i>	57
Владиславлев Гнат (Ігнатій) Владиславович	58
Власова Галина Вікторівна <i>(В.І. Лутовинова)</i>	59
Вовченко Ірина Олександрівна <i>(Є.А. Медведєва)</i>	60
Возняк Михайло Степанович	62
Ворона Юрій Анатолійович	64
Врублевська Зофія Олександрівна <i>(Т.В. Добко)</i>	64
Гажаман (Кутасевич) Наталія Олександрівна	66
Гайдук Віталій Пилипович	67
Гайдук Сергій Віталійович	68
Галькевич (Бернат) Тетяна Анатоліївна <i>(О.С. Лук'янчук)</i>	68
Гамалій Галина Іванівна <i>(Є.К. Бабич)</i>	69
Гарайда Іван Андрійович <i>(О. Довганич)</i>	70
Герашенко Михайло Васильович <i>(В.І. Лутовинова)</i>	71
Германенко (Волошина) Галина Григорівна	73
Гетьманчук (Денисюк) Валентина Гнатівна	73
Гімельфарб Ганна Марківна <i>(В. Бородін)</i>	73
Гольд Тамара Мойсеївна	74
Гольденберг Лев Ізраїльович <i>(Р.С. Жданова)</i>	74
Гонтарук Валентина Михайлівна	76
Горогоцька Людмила Олександрівна	77
Гоць Петро Никифорович	77
Грайданс Юхим Михайлович	78
Гранатович Лариса Валентинівна <i>(К.В. Камінська)</i>	78
Грановський Борис Васильович	79
Грицаєнко Валентина Іванівна	80
Гриценко Оксана Олександрівна	81
Грузов Михайло Андрійович <i>(М.А. Шудря)</i>	81
Гулівець Марія Іванівна	81
Гуменюк Євген Микитович <i>(І. Сварник)</i>	81

Гуменюк Ірина Олександрівна	82
Гуменюк Михайло Прокопович	82
Гунченко (Оберемок) Юлія Леонтіївна (О.М. Устіннікава)	84
Гуревич Розалія Борисівна (В. Бородін)	85
Гутник Людмила Миколаївна (О.С. Лук'янчук)	85
Гутянський Степан Корнійович	86
Гущин Володимир Олександрович	87
Дашкевич Ярослав Романович	87
Дей Олексій Іванович	91
Демида (Кобиляцька) Євгенія Федорівна	92
Демчук (Кучер) Павліна Іванівна	93
Дениско Людмила Михайлівна (Г.І. Ковальчук)	94
Деркач (Яковець) Ніна Микитівна (О.М. Устіннікова)	95
Дерлеменко Віталій Володимирович	95
Дерлеменко (Дубок) Таміла Федорівна	97
Дехтярьова Наталія Анатоліївна	99
Дзьобан Олександр Онуфрійович	10
	1
Дідківська Галина Григорівна (Р.С. Жданова)	10
	3
Длугунович Марія Василівна	10
	4
Дмитрієнко Марія Федорівна (Р.С. Жданова)	10
	5
Добко Тетяна Василівна (Р.С. Жданова)	10
	7
Довгаль (Щербина) Раїса Іванівна	10
	9
Довгопола Олена Павлівна (Г.Г. Довгополий)	11
	1
Донець (Дідук) Олена Миколаївна (О.С. Лук'янчук)	11
	3
Дородна Алла Абрамівна	11
	4
Дорошенко Володимир Вікторович	11
	4
Дорошенко Дмитро Іванович	11
	7
Дригайло Василь Герасимович (О.С. Лук'янчук)	11
	9
Дроб'язко Марія Федотівна (В.В. Патока)	12
	0
Дубровіна Любов Андріївна	12
	1
Дуля Матвій Матвійович	12
	3
Євтушенко Ольга Андріївна	12
	4

Єфименко Петро Савович (Савич)	12
	5
Єфремов Сергій Олександрович	12
	6
Жданов Сергій Михайлович (<i>Р.С. Жданова, С.С. Жданов</i>)	12
	8
Жданова (Ліневич) Рона Станіславівна (<i>С.М. Радченко, В.М. Радченко</i>)	12
	8
Жевахов Пилип Іванович	13
	1
Жирнова Людмила Олександрівна (<i>Л.М. Бур'ян</i>)	13
	1
Жук Вікторія Михайлівна	13
	3
Жук Віра Никанорівна (<i>М. Чиркова</i>)	13
	4
Забіяка Іван Михайлович	13
	5
Заваліна Оксана Львівна	13
	7
Загайна (Фесенко) Надія Василівна	13
	8
Загуменна Віра Вікторівна	13
	9
Зайцева (Курсіна) Марія Василівна	14
	1
Закривидорога Олена Дем'янівна	14
	1
Залізнюк Олена Сергіївна (<i>О.С. Лук'янчук</i>)	14
	3
Заморіна Тетяна Михайлівна	14
	3
Запаско Яким Прохорович (<i>Р.С. Жданова</i>)	14
	4
Зворський Сергій Леонідович (<i>А.А. Зворська</i>)	14
	6
Згурська (Крижанівська) Ольга Степанівна	14
	7
Зданевич Борис Іванович (<i>Г.І. Ковальчук</i>)	14
	7
Зелена (Виноградова) Лідія Іванівна	14
	8
Зленко Григорій Дем'янович	14
	9
Зленко Петро Андрійович (<i>Т. Гуцаленко</i>)	15
	1
Золотоверхий Іван Демидович (<i>І.І. Золотоверхова</i>)	15
	3

Золотоверхова Інна Іванівна (Р.С. Жданова)	15
	4
Золотуха Таїсія Григорівна	15
	5
Зубченко (Оліфір) Галина Миколаївна	15
	5
Івченко (Антонова) Лариса Василівна (О.С. Лук'янчук)	15
	6
Ігнатієнко Варфоломій Андріанович (Г.І. Ковальчук)	15
	7
Ільницька Луїза Іванівна (М.А. Вальо)	15
	8
Ісаєвич Ярослав Дмитрович (В.О. Кононенко)	16
	1
Кабкова Вікторія Семенівна (Р.С. Жданова)	16
	5
Казакова Наталія Володимирівна	16
	5
Калинович Іван Титович (Н.Ф. Королевич)	16
	7
Камінська Катерина Володимирівна (О.А. Рожнятовська)	17
	0
Кароєва (Соломонова) Тетяна Робертівна	17
	1
Катушкіна Ольга Іванівна	17
	2
Качур Ірина Богданівна	17
	2
Кисельова (Приходько) Валентина Павлівна	17
	3
Кізлик Олександр Данилович (І. Романюк)	17
	5
Кобрянська Ріта Мозевна	17
	6
Ковальова (Лисняк) Маїса Андріївна (Р.С. Жданова)	17
	7
Ковальчук (Кобякова) Галина Іванівна (О.С. Лук'янчук)	17
	7
Кожушко Євгенія Віталіївна (О.С. Лук'янчук)	17
	8
Козак Олег Олександрович (Н.І. Абдуллаєва)	17
	9
Козаченко Антон Іванович (В.О. Кононенко)	17
	9
Кокарев Леонід Борисович (Р.С. Жданова)	18
	0
Колесник Вікторія Василівна	18
	1

Колесник Євгенія Олексіївна (<i>Т.В. Добко</i>)	18
	2
Коломієць Петро Єремієвич	18
	3
Колосова Наталія Феоктистівна	18
	3
Колосовська Ольга Михайлівна	18
	4
Комариця (Ільницька) Мар'яна Миколаївна	18
	5
Комаров Михайло Федорович (<i>В.О. Кононенко</i>)	18
	7
Комська (Жданович) Алла Миколаївна	18
	9
Кононенко (Бакалінська) Валентина Олексіївна (<i>О.А. Рожнятовська</i>)	19
	1
Копержинський Костянтин Олександрович (<i>Р.С. Жданова</i>)	19
	3
Кордт Веніамін Олександрович (<i>В.О. Кононенко</i>)	19
	4
Кордуба Мирон Михайлович (<i>І.О. Негрейчук</i>)	19
	6
Корнейчик Ігор Іванович (<i>Н.Ф. Королевич</i>)	19
	8
Корнієнко Анатолій Петрович (<i>Н.І. Абдуллаєва</i>)	20
	0
Корнілова (Родіонова) Лідія Євгенівна	20
	1
Королевич Нінель Федорівна (<i>М.В. Геращенко</i>)	20
	2
Костенко Діана Іванівна	20
	5
Костенко Леонід Йосипович (<i>Н.І. Абдуллаєва</i>)	20
	5
Костенко (Пацко) Марина Степанівна	20
	7
Костюк Степан Павлович	20
	7
Краєвська Катерина Володимирівна	20
	9
Красножон (Пригожинська) Валентина Михайлівна	20
	9
Кревецький Іван Іванович	21
	0
Кружаєва (Савенко) Парасковія Олексіївна (<i>Є.К. Бабич</i>)	21
	1
Круц Світлана Олександрівна	21
	2

Кудласевич (Харламенко) Тетяна Степанівна (Г.І. Гамалій)	21
	2
Кузеля Зенон Францискович (В.О. Кононенко)	21
	3
Кузнецова Єва Григорівна (Н.А. Дехтярьова)	21
	5
Кустовська (Каменецька) Софіна Абрамівна	21
	6
Кухар (Оганян) Лариса Аршавірівна	21
	7
Куцан (Груль) Світлана Андріївна	21
	8
Кушкова (Шерстобітова) Наталія Олексіївна	21
	8
Кушнарєнко Наталія Миколаївна (Н.І. Абдуллаєва).....	21
	8
Кущ Олег Павлович	22
	0
Список скорочень	22
	3

УКРАЇНСЬКІ БІБЛІОГРАФИ
Біографічні відомості
Професійна діяльність
Бібліографія

Вип. I

Автори-укладачі: **Жданова Рона Станіславівна**
Абдуллаєва Наталія Іванівна
Кононенко Валентина Олексіївна

Київ 2008

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2866 від 31.05.07

Відповідальна за випуск Т. Вилегжаніна
Комп'ютерне опрацювання Н. Маслової-Зоріної

Підписано до друку 28.11.08. Формат 60x84/16. Папір друк.
Умовн. друк. арк. 13,48. Умовн. фарбовідб. 13,48.
Обл.-вид. арк. 14,5. Тир. 200 прим. Зам. 126.
01001, Київ-1, Грушевського, 1. ДЗ «Нац. парлам. б-ка України».
Тел. 278-85-12
Ротапринт ДЗ «НПБУ», 04070, Київ-70, Боричів узвіз, 13.
ДЗ «Нац. парлам. б-ка України». Тел. 425-31-76